Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decretales cum summarijs suis [et] textuum diuisionibus ac etiam rubricaru[m] continuationibus

Gregor <IX., Papst>

Uenetijs, 10.X.1498

Liber tertius

urn:nbn:de:bsz:31-321062

Visual Library

vecetero oñdere inſtm cõpoſitiõis poſtꝯ oſtẽdit cõfirma tio pape in q̃ ꝓtinet tenor cõpoſitiõis. ar. q̃ ſic. s. de fi. inſtru. c. i. C. de edẽ. auẽ. ſiqs i aliquo: ſz nõ credo q̃ vecetero erpectat oſtẽdere inſtm cõpoſitiõis de neceſſitate cũ auctoritate pape trãſcriptũ ſit ⁊ redactũ i publicã cõfirmationẽ. C. õ teſta. publi. ⁊. j. õ ꝓuil. cũ oli eſſem⁹. arg. ⁊. s. de fi. inſtru. c. vlt. de boc no. j. de v. ſi. abbate.

a ¶ Sicut ſine prauitate. p iſta verba q̃ i ꝓfirmatiõib⁹ ꝓditionaliter intelliguñt: vt verſi ẽ. s. c. ꝓ. dubitabat an teneret ꝓpoſitio q̃ nõ videbat eã ꝓfirmaſſe ſimpliciter. vñ eã ſuaſ tenebãt: ſz errabãt: q̃ illõ intelligit cũ papa ꝓfirmat ea q̃ ñ videt. ⁊ tõ dic in ꝓfirmatiõibz ſic ſiñ prauitate. ſz qñ cognoſcit õ cõpoſitõe ⁊ videt ea q̃ ꝓfirmat tẽ ſz illa verba ponañt i ꝓfirmatõe ſi intelligũt ꝓditõaliter ſz cãtiue ⁊ ſic intelligũt ſic ſiñ prauitate fcã fuit ꝓpoſitio. i. q̃ ſiñ prauitate

b ¶ Si pmiſſis vitas. i. ꝓpoſitio talis fuit fcã ⁊ cõfirmata tenore ꝓpoſitõis inſerto: q̃ p hoc appet q̃ ipa ꝛ approbauit: vñ mandat eam ſeruari.

Qua nobis. Lõis diuiſio. Secunda pars ibi: cũ igitur. ab.

c ¶ Lõfirmatiões. in forma cõmuni: q̃ nõ ꝛ inde procedere iniuriar⁹ occaſio vñ iura naſcunt. C. vñ vi. meminerit. j. de accu. q̃ſi ⁊ q̃ſi. ⁊ q̃ ſi ſua iura vnicuiq; epo ſi ſuant quid aliud eſt q̃ vt ordo eccleſiaſticus ꝓfundat. vt. pj. q. i. puenit nec fuit intẽtio vñi pape p cõfirmationez huiuſmodi aliqd ſubtrahere epo dioce. nec ẽ p collationẽ cardinalis. imo remãet ius ſaluũ diocesano epo j. õ ſli. do. c. ij. ⁊ dic papa. nec bonorẽ meuz õputo i quo ffes meos honorẽ ſuuz pdere cogſco. vt. xcir. di. ecce. Et ſic pz q̃ p ꝓfirmationẽ bmõi ius alteri⁹ ñ tollit ſic ẽt ſz papa ſcipiat aliquẽ ſub ſua ꝓtectõe: nõ propterea erimit a iuriſditiõe ſui epi. j. de ꝓui. ex pte. ſic ſz aliq aſſumañt i ffinitate hoſpitalariox ſiue tẽplariox ſi erimũtur a iuriſditiõe ſuox epox. j. õ ꝓuil. cuz ⁊ plãtare. ℌ. pe. ⁊. c. ex tuax. ⁊. c. pe. Ber.

Rica De vita ⁊ honeſtate clericorum Quia. s. viſuz ẽ de iudicijs ⁊ iudices marie clerici ñ debẽt eſſe in peccato mortali cum iudicãt. iij. q. vij. iudicet. ideo poſt tractatũ iudiciox ſubijcit qualiter debeant ſe bẽe in vita ⁊ honeſtate vt ſic vitent oẽm maculam peccati. Itẽ põt cõtinuari. vt. s. in premio continuatur.

T laici. Laici prope altare vel in choro dũ officia celebrantur ſtare nõ debẽt. ſz cã orãdi ire vel accedere põt. h. d. vel ſic vt i rubro. Tria ſunt dicta ſcõm ibi: ſz ps. tertiũ ibi ad orãdũ. ab. ſi.

d ¶ Vt laici. ſupple ſtatuimus.

e ¶ Secus altare. Laici. n. ibi ſtare nõ debẽt. ſz tñ clerici vt liberi⁹ intẽdãt diuinis officijs: vt õ cõ. di. ij. ſacerdotũ. ℌſecrare. in. mulieres icẽſuz circa altar portare ñ vñt. xciij. di. ſacratas. ⁊ i. c. nõ liceat. ⁊ õ cõ. di. i. i ſcã. ⁊. j. ti. pr. c. i. i fi.

f ¶ Sz ps illa. i. chorus i quo morañt clerici ad cãtandũ q̃ diuidit ab altari p cãcellos vt pz p exẽplũ in eccleſia bonoñ. ⁊ locus intra cãcellos appellat ſacrarium. vñ inſacrati boies ibi ſacrata vaſa cõtingere nõ debẽt. de cõ. di. i. i ſcã ⁊ appellat ſacrariũ diaconion: eo q̃ diaconus miniſtrat ibi altari. xxiij. di. nõ oportet. vbi ẽt ꝓſbyteriũ de cõſe. di. ij. ſacerdotũ.

g ¶ Sicut mos ẽ. ⁊ ita ẽ h ar. p cõſuetudine. alꝫ ponit ſcã. i. maior pars eccle ſiue corꝑ. h ¶ Sancta ſanctox. in qua ſũmus ſacerdos intrabat: ſed bodie laici ⁊ femine ad orãdum ⁊ cõicandum tñ põt intrare.

Clerici. ℌoc ſummario nota q̃ armorũ delatio clericis eſt inhibita in tantum q̃ ffacientes grauiter peccãt: hoc colligitur ex eo q̃ tale delictũ eſt excõicatiõe dignũ vt hic: ſz excõicatio non inferẽ n. ſi p graui crimie vt i. c. nullus. ⁊ i. c. nemo. xj. q. iij. ab. ſi.

i ¶ Clerici arma. clerici arma portare nõ debẽt. xxiij. q. vlt. clerici. ⁊. c. quinq; ſine iuſta cã. Juſtã cãm intellige ſi p loca pericloſa tranſitum faciant tunc poſſunt portare arma ad terrorem latronum ſz percutere non debeant. ar. xxiij. q. iij. maximianus. aliter portare non debent. ⁊ ſi tertio admoniti nõ deſtiterint pdunt priuilegium illius canonis. xvij. qõ. iiij. ſiquis uadente. ⁊. j. de ſen. ex. in audientiã. ⁊. c. contingit. ij.

k ¶ Vſurarij. hoc intelligẽ de laicis q̃ ſũt excõicãdi niſi reſtituant vſuras j. de vſu. ℙterea. ⁊ clerici ab offõ ⁊ bñficio ſuſpendẽdi vt ibi dicit ⁊ repellendi ſunt etiam a dignitatibus. j. de exceſ. pla. iter dilectos. ⁊ ẽt deponi vñt ſi de boc cõuincañt. xlvi di. qñ multi. ⁊ nibilominus excõicandi ſũt ſi eas non reſtituant.

l ¶ Quiſq; . plebẽ. i. populum quecũq; ſit eccleſia ſiue plebs ſiue capella. vt. s. de fi. ꝓbr. propoſuit.

m ¶ Clericũ bẽat. arg. q̃ eccſia õdicari non ꝛ niſi dos p vuob⁹ ad minus ſufficiat clericis. i. qõ. ij. placuit. ⁊ õ cõſ. di. i. nẽo.

n ¶ Epiſtolam. ſic acolitus ꝛ legere epiſtolã. j. xxiiij. di. ſi ſubdiaconus hoc intellige in neceſſitate i eccleſijs illis: vbi non ſũt ſubdiaconi. alꝫ intelligẽ ſm illud. lxix. diſt. qñ videmus. nec diacon⁹ ẽt epiſtolã legere ꝛ q̃ videretur ab ordine ſuo recedere. lxxiij. di. ſi qui clerici. ar. de cõ. di. i. c. i. ⁊. ij. i fi. ⁊. xcij. di. in ſcã. ſed pone q̃ ibi non ſit ſubdiaconus: ſz ꝓſbyter diaconus ⁊ acolit⁹ qs dicet epiam acolitus: ⁊ diacon⁹ dicat euãgeliũ qõ ẽ ei⁹ offm: ſz ſi acolit⁹ dixit ꝓphetiam diacon⁹ dicat epiaz. vin.

o ¶ Scholas docẽdo pueros ꝓſalteriũ ⁊ cãtare.

p ¶ Ad fidẽ. i. ſymbolum i. credo i deũ pfem qõ antiquitus añ baptiſmum didicerant baptizandi de con. di. iiij. ante viginti ⁊ r. q. i. placuit.

q Si quis er clericis. Jſtud. c. bẽ. s. xxiij. di. ſiqs er clericis.

r ¶ Relaxauerit. habitũ ſemel ſuſceptũ nõ ꝛ dimittere. xx. q. iij. pclinis niſi ex iuſta cã. j. e. clerici. vñ cũ gdã reprehenderet a papa: reſpõdit. veruſus. Cuti⁹ vt peterẽ laici ſub imagine romã. Eas fuit vt finerẽ luxuriare coram. Ber. s ¶ Anathema ſit. i. fiat. nõ. n. eſt excõmunicatus. ipſo iure. xxx. di. quaſi per totum.

t Clericus. nutriat. niſi ex iuſta cã. vt dcm ẽ i pri. c. ⁊. j. e. clerici. imo detõſo capite ⁊ patẽrib⁹ aurib⁹ icedere ꝛ. xxiij. di. nõ liceat.

Clericus. Legitur duob⁹ modis. primo q̃ pncipium ⁊ finis ponãt vnũ caſuz: mediũ vo ponat aliũ: ⁊ ſm hũc intellectũ. h. d. Si clericꝰ nõ i ſacris ꝓbat mrimoniũ vroꝛẽ nõ dimittit ⁊ ſi pfeſſus ꝓbat ſeparabit ab vroꝛe ⁊ iterũ tondebit. ⁊ legit ſcõo mõ vt vnũ caſum ponat ⁊ iſte modus ẽ magis littere ꝓſentaneus ⁊. h. d. i ſũma vt in rubro. ab. ſi.

u ¶ Sine gradu ſacro. ſi. xxxij. di. ſigs eorum.

x ¶ Traditus. ſi enĩ tradit⁹ fuiſſet ita q̃ monachus eẽt nõ poſſet bre vroꝛem quã poſtmodũ accepiſſet alꝫ nõ ꝓbibet redire ad ſeculum. j. de regula. ⁊ trãſeũtib⁹ ad reli. cũ ſimus. ⁊. xx. q. j. quam progenitores. ⁊. xxxij. di. placuit ſeriatim. ſiquis vo.

y ¶ Tondeat. ar. ẽ h q̃ clericꝰ ꝓiugat⁹ ꝛ portare coronã. ar. ad boc. xx. q. iij. eos q. ⁊. c. pcliuis. ſz ar. j. de cle. ꝓiug. Jo. vbi de boc.

z Clericis. capitulũ iſtud ponit. xxiij. di. clerici. ⁊ ẽ ps illius. j. ne clerici. vl'mo. c. clericꝰ. ⁊ ¶ Jnuiti. ar. q̃ aliqs cogendus eſt ad bonum ⁊ ad id precipue quod iam ſuſcepit. xlv. di. de iudeis. in fi. ⁊. j. de bap. ⁊ eiꝰ effec. maiores vſus finẽ. alꝫ nẽo ꝛ ꝓpelli ad bonum: vt

sibi dr.⁊.xxvij.q.v.ad fidē.Itē ar.q̄ bñficia ɔferunt in inuitis.xlv.di.⁊ q emēdat.⁊.xxxiij.q.v.nō vos circa mediū.⁊.q.iiij.displicet.⁊.lxxiiij.di. placuit.⁊.c.consuluit.

a M Onasteria.rōnabili.xviij.q.ij.pniciosā.⁊.c.diffinim⁹.⁊.xcj.dist. cleric⁹ solus.nec sufficit cā rōnabilis nisi sit manifesta vt h vr.

b ¶ Frequētare.solā frequētiā reprobare vr. sed frequentia vr ex duabus vicibus.xxv.q.ij.ita nos ar.op.xxvi.dist.vna tm̄. nec repetita: q: remissiones venie cria: nisi semel cōmissa non hēant.C. de epis.audiē.l.iij. sic ergo vltra vnaz vicē sine māi festa ⁊ rōnabili cā nullus illuc ire debz q: stati malum presumitur.

c ¶ Nō desierit.argu. q̄ admonitio semp pcedere dz vīdictā: vt se corrigat qs anteq̄ puniatur.xij. q.ij.indigne.

Q Uoniam. Tria sūt dicta. Secundum ibi: si qui. Tertium ibi: indulgemus. Ab.si.

d ¶ Et expēsis. Istud notabile est q̄ in facultatib⁹ estimandis habenda est rō expensaꝝ.que fiunt in hospitalitate ad quam tenent eccłie.itē in epalib⁹ psoluēdis.j.de pben. de monachis.⁊ recipere nūcios ⁊ legatos apostolice sedis.j.de censi. cū instātia.⁊ arg.ad h.xij.q.ij. nobis.Illi.n.fruct⁹ estimādi sunt q supsunt deductis expensis.C.d fru.⁊ li.expē.l.i.⁊ ita tot sunt ponendi in ecclesijs quot ex fructibus illis possint honeste sustentari: vt hic euidenter pz:⁊.j. de isti. c.i.⁊.ca.auctoritate.⁊.j. de cōces.pb.ex pte.in fin. ⁊.s.d cōsti.cū.M.ferrari.⁊.j.de v.sig.c. vlti. ⁊ h exceptio legitiā ē cū facultates nō sufficiunt: siue sint distincte pbēde in ecclesia siue non.

e ¶ In vna domo.fic.xx ri.distin.preter hoc: ⁊ de cō.di.v.i oib⁹.⁊.xij.q.i. c.q: tua.⁊.xxxij.dis.si qui vo.So.q̄ dr hic ⁊ i concor.signatis: q: ius cōe est: ⁊ honestū eēt vt fuaret: sed derogat huic iuri p contrariā consuetudinē quā papa scit ⁊ tolerat.capitula ɔria loquūtur fm antiq̄ tpa de qbusdā clericis cōiugatis q bus dabant bñficia ex cōsortiū alioꝝ poti⁹ de grā q̄ de iure: q: d nouo ɔuersi fuerāt: ⁊ loqt i vtroqz caplo de epo angloꝝ sic.xxv.q.iij.quedam lex.⁊.c.qd scripsi. Si vis itelligere capitulū istud de regularib⁹ planuz eēt q: nō dr h de qb⁹ loquat: ⁊ hoc vr ex eo qd dr.j.idulgem⁹ vt qsquā coꝝ q simul ⁊c.qui simul in eodez refectorio comedere ⁊ darmitorio dormire debent.j.de sta.reg.cū ad monasterium.

f ¶ Qui simul viuūt.ex hoc vr q̄ loquat h capitulū de regularibus qui simul viuunt ⁊ dormiūt qb⁹ tm̄ ɔcessum ē vt a suis prelatis absolui possint.j.de sen.ex.monachi.⁊.c.cū illoꝝ.⁊ hoc idē puilegiū cōcessuz ē hospitalarijs hierosolymitanis: vt p suū porē q sacerdos est absoluant.j. d se. ex.canonica.alij vo plati seculariū eccłiaꝝ hoc puilegiū nō hñt q: cū regularib⁹ tm̄ cōcedat: vt pz p iura pdicta: alijs ōnegat.xxv.di.q̄lis.⁊ ar. s.de psum.c.nōne.⁊.ff.de iudi.cū ptor.nō eni q̄ vni psone p puilegia sigillatim cōcedit alijs cōuenit denegari.xvj.q.j.hinc ēt i fi.⁊.vij.q.j.petisti.oibus eni illud bñficiū est prohibitum nisi spāliter sit concessuz. ⁊ sic intelligitur hoc.c.tm̄ de regularibus. Ber.

g ¶ Atrocitas.hic semp excipit.j.de sen.ex.cum illoruz.

C Um ab omni. Primo reprehēdit auaritiā iudicū. Secūdo pōit reprehensiōis cām. Tertio ɔcludit iusticiā: ptes patēt. Ab.si.

I Dem in concilio laterañ.

¶ Frequētans monasteria monialiuz ⁊ monitus nō desistens si cleric⁹ est deponitur. Si laicus excōicatur.

M Onasteria sanctimonialium si quisquaz clericus sine manifesta ⁊ rōabili[a] cā frequentare[b] presumpserit per episcopum arceatur ⁊ si nō desierit[c] ab officio ecclesiastico reddatur immunis.si laici excōmunicatiōi subdantur: ⁊ a cetu fidelium fiant penitus alieni.

G Regorius.ix.

¶ Eps pōt statuere in ecclesia certū numerū clericoruz secūdū ipsius facultates qui viuant i cōi: ⁊ ɔtradictores ad hoc ɔpellere: ⁊ istos in cōmuni viuentes potest absoluere ab excōmunicatione incursa ,ppter iniectionez manuū in socium.

Q Uoniaz: vt ait scriptura: ⁊ infra. Statuimus: vt facultatibus ecclesiaꝝ vestraꝝ ,puentibus et expēsis[d] diligenter inspectis certum in eis valeatis ponere numerū clericoꝝ: ⁊ statuere vt bona coꝝ veniant in cōmune: i vna domo[e] vescant atqz sub vno tecto dormiant ⁊ qui escant. Si qui vero ɔtradictores extiterint licituz vobis sit per suspēsionem officij ⁊ beneficij aut grauiori etiaz pena si opus fuerit ad hāc obseruantiaz eos appellatione compellere non obstante. Indulgemus etiaz: vt si quisquā eorum qui simul viuūt[f]: pro manus iniectione in socium a cānone meruerit fieri alienus: reconciliandi ⁊ penitentiā imponendi ptātez plenariā hēatis nisi forte atrocitas[g] fci penaz grauiorē expectet. Innocentius.iij.

¶ Ecclesiastici iudices ⁊ delegati gratis iudicare debent nec exigere possunt decimaz vel aliam quotaz litis ⁊ si hoc habeat consuetudo.

C Um ab oī specie mali precipiat apostolus abstinere[h]: ⁊ infra Sane ad audientiam apostolatus nostri peruenit q̄ cum ex delegatione nostra cās suscipitis pertractandas more seculariuz[i] super decima litis uel pte alia pro diuersa terrarū ɔsuetudine pter expēsas[k] victualiuz cū litigantib⁹ receptis pignorib⁹ ,p salario ɔuenitis. Non attendentes q̄ ad hoc vobis ⁊ alijs clericis sint eccłiastici redditus ōputati: vt ex ipsis honeste viuere debeatis: ⁊ infra. Ideoqz mādamus quatenus ab huiusmodi exactionibus de cetero abstinentes uigorez iudiciarium gratis[l] studeatis litigantibus ipartiri: non obstante qd in fraudē a quibusdaz ,pponitur q̄ id exigat noie assessoꝝ[m]: cū nec iustū iudiciuz iudici vendere liceat: ⁊ venales snie ab ipsis ēt secularibus legibus reprobentur[n]. I Dē liuonieñ.episcopo ⁊ eis qui cū ipso fratribus sunt.

¶ Ad euitandū scādalum psit religiosi diuersi habitus missi ad predicandū de nouo ɔuersis sc i unū supiorez habitū ⁊ ,ppositū conformare.

D Eus qui ecclesiam suaz noua semper prole fecundat: ⁊ ifra. Ne igitur: si dispar in vobis obseruantia fuerit ⁊ dissimilis habit⁹ apud eos quibus vnum euangelium predicatis scandalum suscitet. Mandamus quatenus eo non obstante quod inter vos monachi sunt ⁊ canonici regulares: vel alij etiam regularem vitam sub alia districtione professi[o]: omnes pariter in vnum regulare propositū ⁊ honestum habitum quantum ad hoc spectat officium conformetis.

I Dem.

h ¶ Abstiere.nisi vbi qs redimit ius suū.vt.s.q.iij.q̄siti.ar.j.d simo. dilect⁹ vbi de hoc.semp tñ psumit eē malū.vt.i.q.i.nullus.cl.ij.nisi manifeste ,phet ɔrīū vr.n.corrūpere iudicē lz sit ar.ɔ.xiiij.q.v.nō sane.vin.

i ¶ More seculariū.mos iste de decima pte litis exigēda ɔ legē ē.vt in auc.d iudi.§.ne aūt col.vj.vbi delegat⁹ ēt a pncipe nō hz nisi duos aureos in principio litis ⁊ duos i fi. ⁊ hoc cum cā excedit centū aureos.als nihil: vt ibi dr.arg.C.d testa.l. cōsulta.ordinari⁹ autem ñ dz hre nisi sportulas.iij.q.iij. offerat.ar.C.de epi.⁊ cler. auc. generaliter: sz ibi decima ps dat aduersario: sed nō iudici vñ nō ɔdicit. Aduocat⁹ etiaz sup certa pte litis cum clientulo pacisci nō dz.C. de postu.l. sigs aduocatorum.

k ¶ Preter expēsas. delegati eniz iudices debēt hre expensas qñ proficiscuntur ex domicilio suo sicut testis. iiij.q. iij. §.venturis: q: nemo cogitur suis sumptib⁹ militare.j.d simo.cū sit romana.⁊.s. de prescrip.cū ex officij.⁊.xxviij. qd. i.iā nūc.⁊ de suo nō tenet quis facere beneficiū.x.q.ij.pcaric. munera eni nō sumptus ,phibentur.i.q.i.iudices: ⁊ medica exenia recipere possunt.ff.d of.psi.l.plebiscita.exēnia eniz nō sunt lucra.ff.d offi.,pcō.l. solent.§.vlt.ea tamē moderatiōe ne pducant ad nimiā q̄titatē vt ibi: ⁊ ne litigatoribus enorme dānū isligāt.ar.x.q. iij.illō īmo si paupes sūt litigātes debēt ēt a sūptib⁹ abstiere: q: nec tūc ordinari⁹ habet sportulas in auc.de mā. pnc. §.sit tibi quoqz.col.iij.ordinarius aūt nūq̄ dz hre expensas nā iō stipēdia sūt cōstituta.xxiij.q.i.militat: īmo ⁊ cū d mādato pncipis ad aliā ,puinciaz ,pficiscit dz expēdere illa q̄ domi expēderet in auc. de man. pn.§.illud tñ coll.iij. qñqz tñ ordinari⁹ recipit expensas cū ecclesiaz consecrat.j.de simo. cū sit romana: ⁊ cū visitat prouinciam suā.j.de cēsi. cū apostolus.⁊.c.sopire.⁊.c.cū nup. Itē si ordinari⁹ dat delegatū tunc ipe dz ei facere expensas. s.de of.ordi.inter cetera. lz quidam ɔrīū faciāt qd tamē facere nō debēt.vnde posset ab eis repeti tanquam indebitū.ar. j.de magis. ,phibeas.⁊.j. de censi.,pcuratores.i fi.⁊.xviij.di.q̄m.⁊.c.se.

l ¶ Gratis studeatis.gratis ergo dz iudex iudiciariū ordinē ipartiri nō tñ ,ptere a reprobāt expēse.testis.n.gratis dz ferre testimoniū ⁊ tñ recipit expēsas iiij.q.iij.§.vēturis. Sic ⁊ pcuratori non ,phibent sumptus: sz pacisci de certa pte litis ,phibet.ff.de pac.l.sūpt⁹.⁊ fideiussor ,phibet de certa pte pacisci q fideiusserat iudicatū solui.ff.mā.l.si remunerādi.§.maurus pau.ber.

m ¶ Noīe assessoꝝ.assessor.n.hñ pt petet mercedē: q: suis sūptib⁹ ad h ñ cogit xxviij.q.i.iā nūc.nemo.n.d suo bñficiū facere cogit.x.q.ij.pcaric.⁊.s.d pscri. cū ex officij.⁊ merces sibi ,p labore suo ɔstitui dz.xij.q.ij.charitatē ⁊ iuriscōsultus hñ pōt vēdere recū cōsiliū.xi.q.iij.nō lz.⁊.xiiij.q.v.nō sane.⁊ dicit lex q̄ spe premioꝝ inuitandus est assessor.C.de asses.l.i.

n ¶ Reprobent.ita q̄ nō sit opus appel.ij.q.vj.§.venales.⁊.C.quando prouo.nō est ne.l.venales.Si aūt fuerit snīa arbitri tz: sed agens ex ea repellitur doli exceptōe: C.de arbi.l.iij.

D Eus qui. Primo pōit exordium. Scdo causaz mandati ibi: ne igitur. Tertio mandatū ibi: mandamus.ab.si.

o ¶ Professi.ar.q̄ sicut in quolibet iuramēto auctoritas pape itelligit excepta.vt.s.de pscrip.ɔstitut⁹.a ɔrio sensu.s.de iureiur.veniētes: ita ⁊ i ,pfessione.ar.j.de regu.⁊ trās.ad reli.q: in insulis.hoc verū intellige q̄tū ad solēnitates: sec⁹ tñ ē in his que sunt de substātia ordinis vt.j.de sta.reg.cū ad mōasteriū.in fi.Cū aūt isti sint diuersarū professionū simul non possunt eē in vna ecclesia: q: dicit canon: homines diuerse ,pfessionis nō sociabis in vno codēqz

officio.xvj.q.vij.I noua.q; glibet se cõformare vz mozib⁹ eoz ĩter quos viuit vt.xlj.vi.gsquis.nã ex diuersitate habit⁹ generat scãdalũ.xxxiij.q.v.qõ deo pari.conformabũt ãt isti se ĩ supiozi habitu:sed iteri⁹ ferãt vestes ꝓgruẽtes sue religiõi.Et ẽ b ar.p opiniõe bug.q canonic⁹ regularis possit fieri canonic⁹ ĩ ecclia seculari.ar.lxxiij.vi.quorũdã.t.I viij.vi.c.ij.sicut monach⁹ põt eẽ epi scopus ĩ ecclesia seculari.xviij q.i.c.i.Jo.

Cum decoremꝰ Primo ponit factum reprehensibile. Secundo illud precipit emendari ibi: fraternitati.ab.si.

a Laruarũ.phibituz ẽ et cã ludibriꝫ vti habitu monachali vl alio religioso:t grauiter punit q b facit in auc.de sanc. epi.§.vlt.colla.ir.t arg.C.de epi.audi.l.minime:nõ tñ b.p bibet repũtare pspe vñi bero dẽ magos t ãliter rachel plorauit filios suos ꝛc.q tangunt festiuitates illas õ qbus b sit mẽtio cũ talia poti⁹ iducãt bomies ad cõpũctionẽ q̃ ad lasciuiam vl voluptatẽ.sicut in pascha sepulchrũ vñi.t alia repsentant ad deuotionẽ excitãdã Et q̃ boc possit fieri ẽ ar.õ cõ. vi.ij.semel.t vi.iiij.q̃ris vsus fi.t quodlibet festuz ẽ signuz t repsentatio pteritaꝫ rez.lxxv vi.q̃ die dominico.

b Festiuitatib⁹.s.sci stephani sci Joãnis.Innocẽtum.

c Potius corruptelã.turpis cõsuetudo poti⁹ vꝫ corruptela q̃ cõsuetudo q̃ citi⁹ ẽ extirpanda.viij.vi.mala cõsuetudo:t ẽ.de cõsue.cũ inter vos.t cap. cum venerabilis.t.j.õ excess. pla.c.Iter dilectos.

Clericorum. Propter dictorum multitudinẽ nõ solet sũmari.Sed generaliter sic põt dici vt l rubro.Quecũqz sũt dicta.primo ldicit clericis honestatẽ t castitatẽ.scõo ipõit penã tertio aggrauat.quarto pũit prelatos negligẽtes corruptibiles.gnto punit grecos scõrinctes:secũda ibi:ne vo.tertia ibi: siqs igitur.quarta ibi:plati: gnta ibi:qui aũt.Ab.si.

d Ira dei.vt.j.õ excess. pla. clerici.t.xxxij.q.vij.flagitia:t l auc.vt ñ lic. j na.coll.vj.t tales vltimo supplicio puniũtur.C.de adul.cũ vir.

e Facilitas.xxiij.q.iiij.c inusta.Et si ea que male vsurpank omittimus:excessus viã alijs apimus.xxxv.q.ir.loci.t xxij.vi.puenit.

f Pca.Sic dicit er:quos ad vite bonoz dẽstice laudis erẽpla nõ reuocãt:correctõis salte medicta ꝓpellat.C.õ emen. ppin.l.vna.t.§.õ elec. cum ĩ cunctis l fi.t.lxij.vi.vocend⁹ ẽ populus:t necesse ẽ vt ferro abscidank vulnera q̃ ꝛc.lxxiij vi.plurimos.l fi.t ferrũ quippe nostre mẽtis ꝛc.vij.q.i.§.cum autem.

g Deponatur.ecce quanta pena illius q celebrat suspensus.j.de cleri. exco muni.clerici.t.c.latores.

b Regionis.hoc dꝫ ppter orientales q vtunk mrimonio iã ꝓcto etiã l sacris ordinib⁹.j.õ cleri.cõiug.cũ olim.xxxj.vi.aliter.

Crapula. Primo probibet crapilã t ebrietatẽ.Scõo abusum se obligãtũ ad potũ.Tertio penas statuit ibi:siqs.Ab.si.

i Crapula.iiij.vi.veniqz crapula dꝫ quãtũ ad supfluitatẽ ciboꝝ.t dꝫ crapula q̃si cruda epula.Ebrietas quãtũ ad potũ.t dꝫ ebrietas ab.e.qõ est sine q̃ bria qõ est mẽsura.vñ ebri⁹ ẽ q sine mẽsura bibit.vñ Orati⁹:fecundi calices quem non fecere disertum.

l Vel beneficio.b reliquitur arbitrio superioris vt delinquẽtez suspendat ab officio vel beneficio.Quid si dicat iudex:suspẽdo te ab officio vel bñficio:dic super boc vt no.j.de cleri.ex.mi.latores.in glo.vel notula q̃ incipit:t etiam.Ber.

Cleric. Aduerte ad vnum verbum Innocẽ.diligenter:dicit enim q̃ boc.c.loqtur de honestate.Ab.si.

m Non exerceãt.qõ qui fecerint ab officio suo degradẽtur.xcj.vi.clericus immo nunquã de manu sua ereat psalteriũ de cõ. vi.v.nunq̃.i pn.

n Et tabernas.xlviij. .di.clerici.

o Ad aleas.boc probibetur clericis:in tñ q̃ q publice aleator est repellitur a promotione.j.de excess.pla.inter dilectos. nec debent esse ispectores ludi buiusmodi in auc.õ sanc.episco.§.interdicimus.col.ij.t trib⁹ annis arceãtur a ministerio: vt ibi dicitur.Sed vꝫ q̃ primo sit admonẽdus antẽq̃ pũiatur: vt.xxxv.dist. c.i.sed boc credo in beneficio obtẽto: secus in obtinendo:q; multa ipediũt q̃ non deiciunt.xv.q.i. §.vlt.t.ẽ.de iureiuran. quẽadmodum.t.j.de excess.pla.Iter dilectos.ſz nũquid potest repeti qõ perditur in alea.Dicũt quidam q̃ non: sed pauperibus est erogãda pecunia illa.arg.xxiij.q.v. nõne.Cũ turpitudo vsatur ex vtraqz pte:melior est ꝺditio possidentis.ff.õ cõdi.ob tur. cãm.l. si ob turpem.§.vbi autez. bec fuit opin.pla.alij dicunt q̃ possit repeti t melius. ff.de alea.l.vltima.in fi. vbi dicitur q̃ si seruus vl filiusfa.amiserit: pri vel dño dabitur repetitio t ẽt vsqz ad.l.annos vt dicit greca constitutio:t si quis existens in alea rem suam vendidit nõ tenek de euictione.ff. quarum re.ac.non da.l.ij. §.i.t. C.de reli.t sumpt. fu.in auten.alearum vsus seruandum est quod ibi dicitur.

o Cõgruẽtez. vt videãtur differre a monachis.

p Nõ notãda.arg. pro medio spectãda.ẽ. de ofᵒ dele.q̃renti.ff.de acq.rerdo.l.adeo.§.cũ quis.

q Deauratis. boc sine initia principis etiã laicus bñ nõ dz.C.de vesti.olo.t aura.l.nemo.li.xi.tñ cõformabũt se ĩ vestib⁹ consuetudini regiõis ne videank bypocrite.vt.xxx.vi.siqs viroꝝ.t. iiij. vi.erit aũt.ne vilescat dignitas clericalis.lxxx.disti.epi. de bac materia dicitur.xxj.q.iiij.in summa.Jo.

r Cã timoris.tũc enim habitus monachalis ppter boc susceptus nõ preiudicat.ẽ.qõ me.cã perlatuz:t ita clericus iusta de cã potest postponere habitũ clericalem nec censetur apostata.

s Annulos.per annulũ enim psumit mrimoniũ.ar.xxx.q.v. femine.t. ẽ.de psump.illud.

t Nisi monachi.ar.q̃ monachus factus eps nõ penitus absoluit a regula monachali.de boc no.xvj.q.vij.

Ludi theatrales et preterea consuetudines in ecclesijs vel per clericos fieri non debent.

Cum decoreꝫ domus dei:t infra.Interdum ludi fiũt in ecclesijs theatrales:t non solũ ludibriorum spectacula introducuntur in eis monstra laruarum[a]:veruz et in aliquibus festiuitatibus[b] diaconi presbyteri ac subdiaconi ysanie sue ludibria exercere presumunt:t infra ff.v. mandamus quatenus ne p huiusmodi turpitudinem ecclesie inquinetur honestas:prelibatã ludibrioruz ꝓsuetudinẽ vel potius corruptelã[c] curetis a vris ecclijs extirpare. I Dez in ꝓci.generali.

Clerici dñt ꝓtinere t caste viuere.ꝓtrafacientes punit.t seueri⁹ puniunt illi q pñt legitio mrimonio vti.

Clericoruz mores t actus in melius reformentur ꝓtinẽter t caste viuere studeant vniuersi:presertim in sacris ordinibus constituti ab oi libidinis vitio precauẽtes maxime illo ꝓpter quod uenit ira[d] dei in filios diffidẽtie:quatenus in conspectu oipotentis dei puro corde ac mundo corpore ualeãt ministrare.

Ne vero facilitas[e] venie incẽtiuũ tribuat deliquendi:statuim⁹: vt qui ꝓprebensi fuerint incõtinentie vitio laborare: prout magis aut minus peccauerint:puniantur ſm canonicas sanctiones:quas efficacius t districti⁹ pcipim⁹ obseruari: vt quos diuinus timor a malo non reuocat tpalis saltem pena[f] cohibeat a peccato. Si quis igit bac de cã suspẽ sus pñpserit celebrare diuina: non solũ ecde.beneficijs spolietur:verũ ẽt,p duplici culpa ppetuo deponatur[g]. Prelati vero qui tales presũpserit in suis iniquitatibus sustinere maxime obtentu pecunie vel alterius cõmodi tpalis:pari subiaceant vltioni. Qui autẽ scõm ſgionis[b] sue morẽ non abdicarunt copulaz ꝓiugalez:si lapsi fuerint: grauiꝫ puniãtur: cuz legitimo mrimonio vti possint. I Dem in codez.

Clericus crapulosus vel ebriosus monitus nõ desistens ab officio vel beneficio suspendit.

Crapula[i] t ebrietate oẽs clerici diligenter abstineãt.: Unde vinũ sibi temperẽt:t se vino. Nec ad bibendum quispiaz incitetur: cũ ebrietas t mentis inducat exilium ẽt libidinis prouocet incẽtiuũ. Uñ illum abusum penitus decernimus abolendũ quo in quibusdaz ptibus ad potus equales suo modo se obligãt potatores t ille iudicio taliũ pl⁹ laudatur qui plures inebriat t calices fecundiores exhaurit. Si qs autẽ sup bis se culpabilẽ exhibuerit nisi a supiore cõmonitus satisfecerit ab officio vel beneficio[h] suspendat.

I Dem in eodem.

A negocijs pfanis ludis vestibus t ornatu minus honesto ꝓcipit clericos abstinere t habitu honesto vti cuius vanitatem in pluribus expunit t detestatur.

Clerici officia vel cõmertia secularia nõ exerceant[l] maxime i honesta. Mimis ioculatoribus et bistrionibus non intendant:t tabernas[m] prorsus euitent:nisi forte cã necessitatis in itinere ꝓstituti. Ad aleas[n] t tarillos non ludant:nec buius modi ludis intersint. Coronã t tonsurã habeant ꝓgruentẽ[o]:t se in officijs ecclesiasticis t alijs bõis studijs exerceant diligenter. Clausa deferant desup indumẽta nimia breuitate vel longitudine non notãda[p]. Pãnis rubeis aut viridibus nec non manicis aut sotularibus consuticijs frenis scillis pectoralibus calcaribus deauratis[q] aut aliã superfluitatez gerentibus non vtantur. Capas manicatas ad diuinuz officiuz intra ecclesiã nõ gerant: sed nec alibi qui sũt i sacerdotio t personatib⁹ ꝓstituti:nisi iusta cã[r] timoris exegerit habitũ trãsformari. Fibulas oino non ferant neqz corrigias auri vel argenti ornatũ bñtes:ſz nec annulos[s] nisi quibus ꝓpetat ex officio dignitatis. Põtifices aũt in publico t in ecclesia superindumẽtis lineis oẽs vtantur nisi monachi[t] fuerit quos oportet ferre habitum monachale. Palcis diffibulatis non vtãtur in publico:ſz vel post colluz vel ante pectus bincinde connexas.

in nouā. ar. contra. ⁊ viij. q. j. statutum. Ber.

Ex litteris. Iste ter. est multū no. ⁊ quotidie allegatur. primo ponitur querela. scō ꝓuisio ibi: Mandamus. ab. si.

a Si tuent. cū ist statuta patrie approbent ꝓ se tenent ea recipe ꝺ. ff. r. di. si romanoꝝ. ⁊. iiij. q. iij. §. figs testib⁹. ⁊. iij. q. viij. cuius in agendo. ⁊ si illa reprobāt non debēt ex eis cōmodū hꝫ e ꝺ. de cēs. cum olim. ⁊. C. de re. cre. generaliter. i. rñ. in fi. ar. ꝺ. ⁊. di. c. j. ⁊. xxxvij. dis. si qd veri. ⁊. ij. q. vij. si hereticus. ⁊. ar. s. de elec. cū venerabilis.

b Tertio. hec est canonica admonitio. xvij. qō. iiij. figs domum. ⁊. c. de pbr̄orum. ⁊. xxiij. q. iij. de illicita. post quā admonitionem nisi destiterint pdūt ꝓuilegiū illius canonis. xvij. qō. iiij. figs suadēte: ⁊. ꝺ. ō sentē. ex. in pūtia. ⁊. c. cōtingit. admonitio. n. semp precedere ꝺz vindictam. xij. q. ij. ca. indigne. xvj. qō. vij. oēs ōcime. ⁊. ꝺ. de sen. ex. sacro approbante concil. in pn. verūtamē non loquit hic de illo priuilegio figs suadēte.

c Negociationibus. talia enī clericis sūt ꝓhibita. s. e. c. clerici. ⁊. xcviij. di. fornicari. ⁊. xiiij. q. iiij. clerici. ⁊. ꝺ. ne cleri. vel mona. per totum.

d Ipso facto. no. q ipso facto amittit quis priuilegiū suum: vt hic ꝑz. ⁊. ꝺ. de sen. ex. cōtingit. vnde frustra iplorat eccle auxiliū qui cōmittit in eam vt in eo. c. ꝓtingit q frustra iploratlegis auxiliū qui cōmittit in legē. ꝺ. de vsur. q frustra. ⁊ seipsos reddūt indignos priuilegio suo. ff. ꝺ. ō imu. eccle. c. vlti. ⁊ ff. xvij. q. iiij. ca. frater ⁊ coēps. sic ipso facto appellatur. s. de appel. dilecti. ⁊. c. vt nostrū ⁊ facto renunciat quis appellationi. s. de offi. ōle. gratuz. ⁊. ꝺ. de bis q̄ ff. a ma. par. c. ex ore. Sed ipso verbo clericus priuilegio suo renunciare non potest. s. de so. compe. si diligenti. ⁊. ꝺ. de sent. ex. contingit.

e Suis facultatibus. bene dicit suis: q ꝓpter hoc facultatibus ecclesie non fit preiudiciū: q delictum plone tē. xvj. q. vj. si epm. ⁊ no. qō dicit: dū bis se implicant. q. d. si non implicāt se bis priuilegio ecclesiastico gaudebūt in rebus suis sicut in rebus ecclesie: quod est bñ notandū: q res clericoꝝ ⁊ ecclesiarū eodem priuilegio gaudent. xij. q. ij. ecclesiarū seruos. ⁊. xvj. qō. i. similiter. Si vero se implicant tūc cessat priuilegiū: ⁊ ita suspēdit priuilegiū alicui⁹ ad tps pp delictū. xv. q. vj. iuratos. ⁊. c. nos sanctorum. ff. C. de cur. fur. l. cum alijs. ⁊. ꝺ. de sen. ex. sacro. ⁊. lxxxj. di. si qui sunt: ⁊. c. se. De eo priuilegio dicit decre. q clericus vxoratus et tōsorat⁹ priuilegio clericali gaudere nō pōt. ꝺ. de cle. coniuga. Jo.

Rica De cohabi. cle. ⁊ mu. Quia mulierū consortia reddunt vitā clericorum de cōtinenti a suspectā. iō subijcitur scōa Rubrica. ab. si.

Abibendum. Sacerdos mulieres: q̄s et antiqui canones permittunt si suspecte sunt retinere nō ꝺz. b. d. Vel darius sicut in rubro: ⁊ bz q̄tuor dicta. Primo pōit q nullus clericꝰ ꝺz tenere exneā. Scō q nec cōsanguineā. Tertio q consanguinee idigēti extra hospiciū suuz pōt prouidere. Quarto q nulla femina tanquam ministra in ecclesijs clericis misceatur. Secunda ibi: sed neq. tertia ibi: sed si. quarta ibi prohibendum. Ab. si.

Nonus. iij. ambiani. epo.

Clericꝰ q tertio monitꝰ a negociationibꝫ secularibꝫ nō abstinet iteriz pdit quoad bona ꝓuilegiū clericale.

Ex litteris pontini comitis itelleximus: q quidam clerici suetere ꝓ potius secularibus negociatiōibus q̄z officijs diuinis intendunt: ⁊ gaudere volētes priuilegio clericali nolunt statutis patrie quib⁹ quotiens expedit sicut laici se tuent[a] in negociationū suarū questib⁹ subiacere: ⁊ infra. Mandamus quatenꝰ si tales tertio[b] a te cōmoniti ab huiusmodi non resipuerint: sz ꝑtermissis diuinis officijs negociationibus[c] insti terint supradictis: cū facto⁹ priuilegiuz abijciant clericale: tu quo minus ꝺz his se implicant de suis facultatibus[c] statutis ⁊ cōsuetudinib⁹ pūie subiaceant nō defendas eosdē

Rica De cohabitatione clericorum ⁊ mulierum.

Ex cōcilio maguntinen.

Clericus nō ꝺz retinere in domo mulierem suspectā de incōtinētia et si sit mater vel alia consanguinea.

Abibēdū ē: vt nullus sacerdos feminas ō quibus suspitio pōt esse retineat[f]. Sed neq illas quas canones[g] concedunt matrem amitam ⁊ sororez: quia instigante diabolo ⁊ in illis[h] sceius ꝓpetratū repit: aut ēt in pedissequis earundem. Sed si qua de bis necessitatem habuerint: presbyteri habeāt in vico aut in villa domum longe a sua ꝙuersatione ⁊ ibi eis que sunt necessaria submini strent[i]. Prohibenduz quoq; est vt nulla femina ad altare[k] psumat accedere: aut presbytero ministrare: aut infra cācellos stare siue sedere.

Ex decreto Eugenij pape.

Excōicatur clericꝰ in sacris qui a suspectarum mulierū colloquio vel

f Retineat. vt. xxij. di. interdixit. ⁊. c. nullus. ⁊. c. ꝓter hoc. ⁊. lxxxj. di. cū olim

g Canones. xxxij. di. interdixit. lxxxj. di. cū olim. Videt q canon iste corrigat oēs illos canones cū illi pmittāt huiusmodi mulieres cū clericis bitare: matrē sororē ⁊ amitā. ⁊ idē pmittit Inno. ꝺ. e. c. a nobis. ꝙcordās ꝓbis canonibus Sic solue banc ꝓtatez. q̄ dr ō intellige de suspectis clericis ⁊ iuuenib⁹: ⁊ ō mulieribus suspectis: qa si suspecte sūt nō dēt secū manere. xxxiij. di. quorūdā. Ꝓria loquitur de illis mulieribꝰ ō quib⁹ nulla ē suspitō mali q ī talib⁹ naturale fed⁹ nihil seui criminis suspicari pmisit. ꝺ. eo. a nobis. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. cum q. ⁊ s. de ꝓsūp. cū in iuuētute. itē si llea trāsuersali vsq; ad ꝑz gradū pōt bre clerici ꝙsanguineas vt. lxxxj. di. cū olim. In descendentib⁹ vel ascēdētibus vsq; vsq; ad quartuz gradum. ibi amplius pōt extēdi permissio q̄ in collaterali.

b In illis. i. occasione illarū q̄q; alie cōmorantur cū illis vel veniūt ad illas. vñ dic augu. nō oēs q cū mea sorore sūt sorores mee sūt. lxxxj. di. legit vel intellige ꝓprie vt lra dicit: ⁊ hoc vult lra sequēs aut ī pedissequis illaz.

i Subministrēt. ⁊ sic ꝑz q clerici pōt sustētare cōsāguineos pauperes de qb⁹ capitulū. b ī telligitur quib⁹ potiꝰ q̄ extraneis tenēutr. lxxxj. di. si satis als non si diuites sūt vl vt diuites eos faciāt. vi. e. c. ⁊. xxxij di. si qui. ad idē. xxxj. di. olim.

k Ad altar ꝓsumat. vt. xxiij. di. sacratas. ⁊ de cō. di. i. ī scā.

l Si quisq; sacerdotū. noie sacerdotis intelligunt iferiores. vt ꝑz b: q iferiora intelligunt ī supioribꝰ. vt. xciij. di. legim⁹ ī ff. ⁊. xiiij. q. j. penale ⁊ ff. ō reiudi. ī toto. si. ij. di. c. j. ⁊ ecōuerso appellatiōe clericorū supiores vl maiores intelligunt. xj. q. i. de ꝓsona. ad fi.

m Admonitionē. sic ī auc. vt lī. ma. ⁊. a. §. pe. ⁊ vl. col. viij. ⁊. ꝺ. de sen. ex. in audiētia. ⁊. c. ꝓcingit. ⁊. s. ti. ꝓi. c. vlt.

n Canonice iudicet. i. ī monasterio ponat. xxxiij. di. c. fraternitatis. Alij exponūt. i. ī seruitutē redigat: vt. xxij. di. eos imo ⁊ ipsa ꝙcubia si hoc publicum est dz excōicari. ꝺ. de sen. ex. si cōcubine. Ber.

Clericos. Habz tria dicta: secūdum ibi vex. tertium ibi: ⁊ si qui. Ab. si.

o Publice. que sunt excommunicande ex quo pub. est. ꝺ. de sen. excō. si concubine.

p Abiurādas. ne ꝓcepto iuramēto reuertant ad eas pp psumptionē: vt seqtur. ar. ꝺ. ꝺ. qui cle. vel vo. ex tua ꝓ ibi: abiurat: sed ibi ꝓrerat mōitionū cum ea: ꝛz de facto cū eēt subdiaconus. ⁊ q̄q; qs ab vxore sepatur. sic debz iurare. xxxv. q. vj. ab isto die: vel itellige de suspectis: ⁊ illud. c. ex tua ꝓ. de non suspectis de qb⁹ verisimile ē q debeāt iuramētū seruare.

q Redeūtes. ar. colligit ex hac lra q nō est iniungendū alicui p iuramentū qō verisimile sit q nō debeat illud obseruare. ar. xxij. q. j. ita ergo. ⁊. c. nō est ꝺ. ⁊. ꝺ. de sen. ex. ex tenore. ⁊. s. de ꝓsūp. lras. ⁊. C. de indi. vidui. l. ij. ⁊ hec rō ē et quare iuuenib⁹ nō iniungat solēnis penitētia. l. di. penitētes. Ber.

r Perpetuā. i. donec resipiscāt. sic isti. loca. §. adeo. ⁊. ff. de pecu. id vestimētum. ⁊. ꝺ. de ma. cō. contra interdic. eccle. de muliere. si. ꝛ. q. i. q: sacerdotes. vt ceteri timeant. vt ibi dr.

s Exēplo. pena enī vni⁹ dz eē met⁹ alteri⁹. vt. ff. ō pe. l. capitaliū. §. famosos xlv. di. ꝛz illō. ⁊. ij. q. vij. quapp. ⁊. ꝺ. ō eccl. pla. tāta. ⁊. ꝛ. q. i. q: sacerdos. l ff.

Sicut ad extirpanda. Habet tria dicta: q̄ patēt ī ter. ibi: si vo. Ab. si.

t Sicut. ⁊. ꝺ. alij nihilomin⁹ sūt cōpellēdi: ꝛz nō cū tāto rigore vt vel cōtineant vel beneficia dimittāt. ꝺ. e. sic aūt. ⁊. xxxij. di. lectores.

v Suspēdatis. sta isti nō sunt suspensi ipso iure. vt. ꝺ. xxxij. dist. nullus. ⁊. c.

preter hec. So. qō vī b. ⁊. ſ. e. c. ſi aūt: ītelligīt de his q adhuc tolerant ab ecclesia q: illi ipso iure non sūt ſuſpēſi. qō vī i ꝓrijs locum bz qñ factū est notorium; vel qñ sunt cōdēnati p ſniam alſ quātūcūqz sit aliquis criminosus nō est vitandus. ſ. e. nostra. ⁊. xxviij. di. ꝓsulendum. ⁊. ſ. e. c. vlt.

a ¶ Remouere curetis. q: crescēte ꝓtumacia crescere vz ⁊ pena. s. vt lit. ñ ꝓte. qñ i ſi. ⁊. ff. de pe. l. relegati.

b Super eo. ſuſpensum: ab epo suo.

c ¶ Serīē. ſ. quare fuit ercōicatus vel ſuſpēſus p focgria vl ſi er alia cā vt exprimat oēs cās ercōicationis ⁊ ſuſpensionis alſ nō habeſ p absoluto. ſ. ō sen. er. cū p cā. ⁊. s. de offi. ordi. ex pte. alſ lſe essent ipetrate tacita veritate: vñ nō valerēt. s. ō rescrip. super litteris: ⁊ capitulo vilectus.

Si autez. Habet tria dicta que patent. Ab. si.

d ¶ In ecclesijs. cum sint prelati illarum.

e ¶ Portiōbus. cū habeāt ptem i ecclesia pbēdata.

f ¶ Spoliare. q̄ spoliatio ppetua itelligitur ex quo sine tpis ꝓfinitiōe b vī. C. de penis seruus. Sed contra vī. s. e. sicut vbi post admōitionē ſuſpēdūtur añqꝫ priuent ecclesijs: ⁊ b statī post admonitionē spoliātur. So. hoc itellige ſm illud vt ꝓmo ſuſpēdant ⁊ si se nō correxerit spolient: ſz certe ō iure sit qō b vī. q: si se nō corrigūt pª trinā admōitionē recte pñt spoliari bñficio ⁊ qⁱ ibi ſuſpēdūtur itelligo qⁱ fiat ex gſa vt sic expectent adhuc. Ber.

Vestra durit. Famosus est tum ꝓpter māteriaz intrinsecā tū ꝓpter materiā extrinsecā. ſ. notorij ⁊ vtraqz ē multū difficilis ⁊ piculosa. ⁊ iberēdo vbis lſe. h. d. in sūma vt in rubro. Diuiditur. ꝓmo ponitur decisa consultatio. Scōo ōcisa responsio. scōa ibi alicubi que subdiuiditur. Primo allegat p ⁊ ꝓ: scōo distinguit tres q̄stiones ibi cetex. Tertio distinguit animū abstinētis ibi. itez aliud: quarto ⁊ vltimo ex oīb⁹ pdictis solutionē ꝓcludit ibi si ne dubitatiōe. Ab. si.

g ¶ Nullus audiat. xxij. distī. nullus. ⁊. c. ꝓter hec.

h ¶ Quātūcūqz. vt. xxv. q. vl. c. vl. vsqz ibi: certum.

i ¶ In fide xpi. i. per fidem xpi hucusqz sunt vba capituli qō inducit. T.

k ¶ Ceterum. hic incipit rñdere distinguēdo inter crimē notorium ⁊ occultum.

l ¶ Notorium. ad intelligētiaz eox q̄ b dicuntur no. qⁱ aliō ē fama aliud manifestū ⁊ aliud notoriū. Fama sic ꝓsuevit ōscribi. Fama est ille se dignitatis status vita ⁊ monb⁹ ꝓbatus ⁊ i nullo diminut⁹. vt. ff. ō var. ⁊ ex⁹. cog. l. cognitionē. §. estimatio. ⁊ q talē famā negligit crudelis ē. xij. q. j nolo. Fama vō qñqz ex scīa. qñqz ex suspitione ꝓcedit: qñqz ex certo auditore ꝓcedit ⁊ qō pōt ꝓbari. ff. de testa. ⁊ q testa. fa. pos. beredes palā. ⁊. xii. q. iij. eorum qui accusant. Idem ēt qñqz vī occultū qō pōt ꝓbari. C. de ap. eos. §. siqs aūt. ſz ⁊ manifestū vī qñqz de quo ꝓstat p ꝓfessionē vel probationē vel p euidētiam facti. ſ. de vbo. si. cū oliz: ſz tale manifestū potiꝰ vī notoriū. ſ. e. c. vl. Circa notoriū distingue. aliud ē notoriū facti: aliud iuris: aliud pſūptiōis. Notorium facti ē qō ita erbibz se cōspectui hominū qⁱ nulla pōt tergiuersatiōe celari. ſ. e. c. pri. ⁊. c. vlt. ⁊ de tali h itellige i quo nullus audit appellans. s. ō ap. c ſ romana. i si. ⁊. c. puenit: ⁊ i tali notorio credit simplici officiali. i ij. qō. iiij. §. aliqñ. nec requirit scīa oīum: ſz pluriū: vt qñ oēs admissus scelus ꝓclamant: vt. ij. q. j. c. scelus. ⁊. c. de manifesta. Notoriū iuris ē ō quo aliqs ꝓdēnat: vl ē

perpetuo remouere curetis[a].

Idem eboracēsi. archiepiscopo.

¶ Literre a clerico concubinario suspenso super absolutione tacita facti serie obtente non valent.

Sup eo vero q̄ asseris. a. presbyteruz fonicariaz detinentez propter hoc ab officio suo suspēsū[b]: ⁊ ifra. ꝛ Porro si litteras a nobis obtinuerit que facti seriem[c] non contineāt: nolumus illas sibi prodesse.

Idem lugdu. epō.

¶ Si clerici moniti non dimittunt cōcubinas suspenduntur a beneficijs ⁊ si se non corrigunt deponuntur

Si autē clerici tue iurisditionis siue in sacris ordinibus siue in inferioribus constituti fornicarias detinent: nisi eas ad secundam vel tertiam commonitionem a se dimiserint easdem deceteto cōtempturi: liceat tibi eos ecclesijs[e] vel earum portionibus[f] ap. postposita spoliare[g] officio ipsis nibilominus interdicto. Lucius. iij.

¶ A clerico fornicario quādiu tolerat nec habet opis euidentiā licite audiunt diuina ⁊ pcipiunt ecclesiastica sacra: a notorio vero abstinendū est nō qⁱ in sacro sit ōfect⁹ sed ad ipsoz fornicatoz emēdationē.

Vestra durit deuotio inquirendū: ⁊ infra. ꝛ Alicubi dicitur nullus audiat[g] missam sacerdotis quē scit indubitanter ꝓcubinā habere. alibi vero legitur: non potest aliquis quātuncunqz[h] pollutus fuerit: diuina polluere sacra que purgatoria cuncraruz contagionuz existunt. Qualiscūqz .n. sacerdos sit que sūt sancta coinquinari non possūt. Sumitte ergo ab omni sacerdote xpi mysteria: qz oīa in xpi fide[i] purgantur. ꝛ Ceteruz[k] aliud est crimen notorium[l]: aliud occultum. Notoriuz diffinitur de quo pſbyter canonice cōdemnatur[m]. Occultuz[n] qō ab ecclesia toleratur. Ceterum aliud est quādo crimē notoriū nō diffitetur[o] in iure ꝓfessus vt b. ⁊. ff. de sta. bo. l. vlt. ⁊. ff. de re iudi. res iudicata: ⁊. ſ. eo. c. vlt. ⁊ in hoc notorio qñqz regnitur pbatio si negef. s. de re iudi. sic. notoriū ꝓsuppū ē vt paternitas filiatio. ff. de in ius vo. qⁱ semp. ⁊. s. de fi. pſby. ꝓquerēte. ⁊ ꝓsanguinitas vī notoria ꝓsuppta. ſ. de diuor. porro. §. j. Qō aliquis sit filius alteri⁹ nō posset vere probari. ff. de condi. ⁊ demon. lucius.

pſbyter: vel de ipso est canonice[p] cōdēnatus. Aliud est pene occultum[q] quod ab ecclesia tolerat. ꝛ Itē aliud est a taliū[r] officijs abstiere: ut peccandi licētia ceteris auferatur. ⁊ huiusmodi ad penitentie fructū trahantur: atqꝫ aliud si taliū tāquā in fornicatione iacentium talia mysteria respuantur. ꝛ Sine dubitatione itaqꝫ teneatis q̄ a clericis ⁊ pſbyteris quanquā fornicarijs: quandiu tolerantur[s] nec habēt opis euidentiā[t] licite diuina mysteria audiant ⁊ alia recipiantur sacra ecclesiastica.

Anno. iij. cron̄. epō.

¶ Si fornicatio clerici est ita publica q̄ transit in notoriū nec accusator nec testis necessarius est: ſz si ē publica per solā famā non sufficiūt ad cōdemnationez sola testimonia. i. testiū dicta non iuratoruz: ſz si ex hoc oriet scandaluz iudicij purgatio in qua deficiens canonice punitur.

Tua nos duxit fraternitas consulendos: si de clericis publice cōcubinas bēntib⁹ q̄ qñ a re ꝓueniunt[v] se cē concubinarios diffitentur nec apparet cōtra eos legitimus accusator: credenduz sit testimonio[x] bonoz virox iter quos[y] viuere dignoscunt. ꝛ Nos igit cō. t. t. R. qⁱ si crimē eoz̄ ita publicū ē: vt merito debeat appellari notoriū: i eo cāu nec testis nec accusator[z] ē necessarius: cū hmōi crimē nulla possit tergiuersatione celari[a]. Si uero publicū est nō ex euidētia[b] ſz ex fama: in eo cāu ad ꝓdēnationez eoruz sola testimonia nō sufficiunt: cum non sit testimonis[c] sed testibus iudicanduz. Sz si de clericis ipis talis bēatur suspicio vt ex ea scādalū[d] generet in populo: lz ꝓtra ipsos non apparuerit accusator eis tū est canonica purgatio idicenda: quā si pſtare noluerint vel defecerint i prestāda: eos canonica debebis aiaduersione punire.

Idem pistoriensi episcopo.

¶ Breue est vnde non sūmatur.

m ¶ Condemnatur. hoc est notorium iuris.

n ¶ Occultuz. qō non bz vindictaz q: latētia peccata vindictam non habēt xxxij. q. v. christiano. ⁊ tādiu reputatur occultum lz plures sciant ōdin ab ecclesia tolerat: vt b dicit. ⁊. xv. q. vlt.

o ¶ Non diffitetur. imo cōfitetur in iure: ⁊ sic ē notorium iuris: ⁊ sic duobꝰ modis vī notoriuz iuris p cōfessionē ⁊ p sniaz. ſ. e. c. vlti. vt vī in notula ad intelligentiam. ⁊ b.

p ¶ Canonice cōdemnat⁹ i quo casu nullus dz audire officiū illius: quo ēt casu loquitur p: ia auctoritas: nullus audiat ⁊c.

q ¶ Occultū. hic distinguit ꝓut sequitur.

r ¶ Taliū. ſ. qui pene occulti sunt seu ab ecclesia tolerati ab officijs taliuz abstinere bono zelo vt p hoc ad penitentiaz reuertantur: permittitur. sed ex contemptu abstinendum non est: quia licet in fornicatione iaceant nō sunt contēnendi vt sequitur. aliud est si tanquam iacentium ⁊c. quia illud non licet.

s ¶ Tollerantur. in quo casu loquit̄ ſa auctoritas nō pōt aliquis ⁊c.

t ¶ Operis euidentiam. b explicat notorium facti in quo casu ⁊ duobus premissis. ſ. cum sunt condēnati vel confessi i iure officia ipsorum sunt respuēda. ſ. e. c. vlt.

Tua nos. Cōmunis diuisio secunda ibi. nos igitur. Ab. si.

u ¶ Conueniuntur. i. interrogantur.

x ¶ Testimonio. simpliciter dato sine iuramento Ber.

y ¶ Inter quos. ⁊ iō magis presumitur qⁱ vitam illorum agnouerunt. xxxiij. questione. j. paratus. supra de presumpti. quosdam. ⁊ capitu. quanto. ⁊ xij. q. iij. qui ⁊ humanis: ⁊. xvj. di. qō dictis.

z ¶ Nec accusator. ij. q. j. de manifesta. ſ. de accu. euidētia. ⁊. s. de iureiuran. ad nostram.

a ¶ Celari. quia si vellet negatio nulla esset. C. de pe. qui sententiam. ff. de tribu. illud. §. pe.

b ¶ Non ex euidētia. si constet aliquē habere suspectam mulierem secum in domo eoipso videtur probata fornicatio. s. e. si quisq̄. ⁊. c. clericos. ⁊ si publice eam detineat eoipso quictꝰ est. vt i. c. clericos: alſ enī nō posset ēe certū nisi p hmōi pſūp. s. de pſūp. lſis. ⁊. c. vij. ergo si b notoria nō sunt: ſz tñ fama sit testimonia requiruntur vt sequit̄ in lſa.

c ¶ Testimonijs. ff. de testi. l. iij. §. item vnus. ⁊. iiij. q. iij. §. alia ē fides. i aud. de istru. cau. §. si vō. col. vj. valēt tū talia testimonia ad infamiam alicui⁹ ar. de cō. di. j. iubem⁹. xxxiij. di. c. j. ⁊. ij. q. vij. cum pastoris.

d ¶ Scādalū. ex hoc vī qⁱ pp solā suspitionē siue famā nō ē idicēda purgatio nisi scādalū oriat. ar. ij. q. v. pbyter. ⁊. iij. q. ij. audiuim⁹. ⁊. ij. q. j.

a Anomẽ.t.j. de accu. qualiter t quãd o.
Nobis. mulierculas. xxxij. di. interdixit. t. lxxxj. di. cũ ois.
b De his psonis. ar. j. ẽ. c. j. dic sup hac materia vt ibi notatũ ẽ.
c Naturale. sic. ẽ. de psump. cũ in iuuẽtute. t. C. de epi. t cle. ẽ qui.
d Q. Uestitum. Ldis diuisio. Secũda ps ibi: verũ. ab. si.

Q Quo ad seipm no. q aliqs ot̃ suspensus quo ad se tñ t nõ quo ad alios vt quilibet in peccato mortali cõstitutus: vt vj. di. testiñ. t. j. q. j. sacerdotes. i fi. ẽ. de tẽ. or. ca. vlti. t b. t. ẽ. e. vestra: qñ qz tñ quãtũ ad se t quãtũ ad alios. xxxij. di. nullus t. c. pter b. t. j. de simo. tãta. t b in fi. t. ẽ. eo. vsq; aliquis dicit suspensus quo ad alios t ñ quo ad se vt cũ ciuitas vel villa est interdicta per delictum ciuiuz vel secularis: ptãnis: tũc clerici non sũt suspensi quo ad se: quia i alio possunt celebrare nõ interdicto: sic. ẽ. de cle. peregri. tue.

e Euitari. t ita lz aliqs sit criminosus non debet in officijs euitari quãdiu ab ecclesia tolleratur. vt ẽ. e. ti. vestra durit: t. xv. qõ vlti. c. vlt. nisi in tribus casib9 sequentib9 cũ quis de hoc sit cõdẽnat9 vel in iure cõfessus vl̃ euidẽtia rei sit fcñ notoriuz de hoc satis dictum est. ẽ. eo. vsq;.

Rica De cleri. cõiug:

Ulsuz ẽ. ẽ. de cohabi. de. t mulieruz illicita: restat videre merito de eorum cohabitatiõe licita. vel sic qz quãdoqz clerici habitãt cum mulieribus sine figura matrimonij quãdo qz vero ꝓcto matrimonio iõ cũ in p̃cedẽti Rubrica fuerit visum de p̃ma cohabitatione an t qñ sit licita: merito subijcit de secũda: marime qz poterat dubitari nunquid clerici ꝓiugati possint tenere beneficia t gaudere p̃uilegio clericali. Ab. si.

J qui clerica. Duo sunt dicta. Secundum ibi. Sz si. ab. si.

f Relinquenda. t meritо compellẽdi sunt vt ea dimittant: qz vacare intelligunt ipso iure: vñ quo ad fcñ solum sine possessiõe retorqueretur ista cõpulsio: sic. j. de cõcess. pbẽ. lras. t. c. cũ nras. ꝓrio. n. fcõ iuri suo renũciauerunt. ar. C. de fur. l. j. ar. ff. õ tribu. q ī beredẽ. ẽ. eligere. sicut qs ipso facto renunciat p̃uilegio clericali. ẽ. de vi. t bo. cle. c. vlt. j. de sen. ex. cũ ñ ab bone. t. c. cõtingit. ij. ar. ꝓ. xxxij. di. si qui vero. t. xij. q. j. tua. illa cõtraria intelliguntur de misericordia: t bodie nõ tenent ipso iure. ergo clericus coniugatus beneficium amittit: vt dictũ est nec alicui cõiugato põt cõferri. t si conferat̃ dz p̃uari ipso iure. j. c. pri. t. c. qõ a te. t. c. sane. t. c. diuersis fallacijs: t ita ius cõe est qõ hic statuitur.

g Dimittere. qz nõ tenuit matrimoniũ t p̃uãdi sũt beneficijs suis: nisi cũ eis dispẽsẽt. j. e. sane. t. xxviij. di. p̃sbyteroꝝ.

h Sane. Pño ponit dictũ. Secundo exceptio ibi: nisi. ab. si.

i Ad sacros. xxviij. di. nullũ. xxxj. di. ante triẽniũ. Ber.

k Castitatẽ. sequestrato mansiõis cubiculo. lxxvj. di. eps benedictionez t b intelligo cũ ãbo ꝓcesserint ī dies suos: vt sine oĩ suspitiõe possint separatiz manere. als si eẽnt iuuenes nõ possent p̃moueri nisi pariter ad religiõẽ trãsirẽt. j. de ꝓuer. cõ. cũ sit p̃dit9. t. c. ad apostolicã. vl̃ dic p̃ut not.

Nobis tua fraternitas ꝙuisiuit: t infra. Cum clericis quoq; non p̃mittas mulierculas[a] habitare nisi forte de illis personis[b] existant in quibus naturale[c] fedus nibil permittat seui criminis suspicari. Regorius. ir.

Clericus cõcubinarius in officiis vitandus nõ est nisi sit notorius.

Quesituz est de clericis in fornicatione ꝓlapsis: si eoruz sit officiũ p̃usquã penituerint audienduz. Uerũ t si quẽlibet pro mortali peccato quo ad seipsum[d] constet cẽ suspẽsuz: nõ debet tamẽ i officijs euitari[e]: qz quantũ ad alios ẽt in casu ꝓposito suspensus nõ est nisi peccatuz huiusmodi sit notoriũ per sententiã seu cõfessionẽ factã in iure aut p̃ euidentiã rei que tergiuersatione aliqua celari nõ possit.

Rica De clericis coniugatis.

Alexander. iij.

Mrimoniũ ꝓtractuz p̃ clericuz existẽt ẽ in sacris nõ tz, sec9 i minoribus tz tũc cogit̃ dimittere bñficiũ.

J qui clericoruz infra subdiaconatuz accepe
f rit vroꝛes: ipsos ad relinquenda[f] beneficia ecclesiastica t retinẽdas vroꝛes di. ec. compellatis. Sed si in sbdiaconatu t alijs superioꝛib9 ordinib9 vroꝛes accepisse noscuntur: eos vroꝛes dimittere[g] et penitentiaz agere de ꝓmisso p̃ suspensionis t excõicationis sniaz cõpellere p̃curetis. J Dem berfor. episco.

Coniugatus ad administrationẽ t ad ordinez ecclesiasticuz vel beneficium nõ p̃mouetur nisi castitatẽ p̃mittat t nõ sit bigamus.

Sane: t infra: Prouideas attẽtius: ne deinceps clericus coniugatus ad ecclesiastica bñficia vel sacros[h] ordines aut admistratiões ecclesiasticas admittat. Ni forte castitatem[i] voueret p̃petuã t qui unicaz t virginẽ[k] bũisset vroꝛem.

J Dem verulañ. episcopo.

Si clericus in minoꝛib9 bñficiat9 mrimoniũ ꝓtrabat priuat beneficio t qõ dedit ecclesie sibi restituit.

Quod a te: t infra. Utrũ clerici infra subdiaconatus ordinem cõstituti: qui ꝓtineri carnis deuicti vicio ñ valẽtes[l] vroꝛes accipiunt: ecclesiastico beneficio canonice debeant spoliari. Id volumus tenere: q; cum simul voluptatibus t carnalibus desideriis ac diuinis t ecclesiasticis obsequijs vacare non valeãt ob imundiciã[m] suaz ecclesiasticis sacris indigni tractãdis ecclesiasticis p̃oculdubio bñficijs sunt priuandi[n]. Sane si ecclesijs quibus intitulati fuerant de possessionibus aut alijs bonis aliqua contulisse noscuntur: cum ab earundem ecclesiarum ministerio fuerint t beneficio sequestrati: ad ipsos recta via debent absque contradictione redire[o].

J Deni.

Peracta penitentia dispensant episcopi cum sacerdotibus qui matrimonio de facto contraxerunt.

Sane sacerdotes illi qui nuptias contrabunt: que non nuptie: sed contubernia[p] sunt potius nuncupanda: post longam penitentiam et vitam laudabilem continentes officio[q] suo restitui poterũt: t ex indulgentia[r] sui episcopi eius executionem habere.

J Innocẽtius tertius noruicẽsi. episcopo.

Clerici in minoribus beneficiati qui matrimoniũ contraxerunt beneficijs spoliantur.

Quod a te. Sũmatur vt in titulo t in hoc vltimo est casus not. t multũ allegabilis. Ldis diuisio. Secunda ibi: id volum9. que subdiuidit l uuas ptes. Fa ibi sane. ab. si.

l Nõ valentes. pp ꝓsuetudinẽ. qz difficile ꝓtinentiã p̃uat̃ illicito cõcubitu se maculare ñ desinit. xxxiij. di. §. qõ vero.

m Immũditiã. q tñ castitas ẽ cũ ppria vroꝛe. xxxj. di. nicena: lz b appellat immundicia quo ad obsequiũ ecclie. vñ illi qb9 licitũ erat bñe vroꝛes tpe victus sue ñ discedebãt õ tẽplo vt ñ iũgerẽt vroꝛib9. xxxj. d. tenere: lz bodie sp̃ abstinẽdũ vt ea. di. §. cã. t. c. se. t. c. eos.

n Priuãdi. ẽ. e. c. j. t. c. iij. t j. eo. diuersis.

o Redire. si. xvj. q. vj. õ lapsis. cognouim9. t. c. illud. ẽ. õ renũ. ex trãsmissa. xvij. q. xiij. c vlt. ff. de col. illici. l. j. l fi. ar. ꝙ nõ õbeãt ad eũ redir. xij. q. iij. nulli licet. xvij. q. iiij. sunt q opes. j. õ ꝓdi. ap. vex ꝓ in auc. õ mona. §. si vo reliquẽs col. xiij. sup hoc diuerse solutiones recitari cõsueuerũt. Aliõ ẽ cũ gs sua spõte recedit t tũc nibil ei restituit ī quo casu loquunt ꝓria. aliõ cũ iudicis auctoritate l quo casu itelligit b. c. t cõcor. õ signate. lz huic solutioni oppõit iste ẽpa sua ad tũc casuz pucit. ẽ. dz sibi ꝓputari. ẽ. õ eta. t q. c. j. pp hoc dicũt gdaz q ois donatio fcã ecclie vl̃ monasterio tpe ingressus tacitã bz ꝓditionẽ vt duret eo ibidẽ pseueraãte ad istar votis. C. de rei vr. ac. l. vna. §. cũ aũt. t. j. de vo. p9 diuor. re. nup. t sic clerico recedẽte quocũq; mõ restituunt ei sua. t idẽ ī mõacho vt illa trãsferat ẽo monasterio ad qõ trãsit. sec9 ẽ vbi aliqs võat ecclie ad illã ñ trãsiẽs qz tũc ñ revocat võatio: qz pfecta võatio ãpli9 ñ revocat. xxij. q. ij. ñ. n. C. õ revo. dona. l. ij. t. iij. t. l. generalr. t. C. õ vo. q̃ sub mõ vl̃ ꝓdi. pfecta: nisi aliq ꝓditio l donatiõe expssa fuisset. j. õ ꝓdi. ap. vex vi9 vl̃ q istõ diuitiz sit õ benignitate tẽ. ꝓria sitia õ iure stricto. vl̃ põt videri q si expsse res võate sũt tpe ingressus nũq̃ sũt postea restituẽde ar. C. si pẽ. ap. mors iteruẽit. l. iij. t. C. si res vl̃ accu. mor. fu. l. vl. nisi gr̃az vellet facere clericis. Si vo tacite tũc sequũt p sonã t sic põt itelligi qõ b vl̃: qz bõa sũt accessoria. t iõ ꝓncipale sequunt.

p Sane ꝓtuberni a. ipropꝛie iter suos ppꝛie dicunt cõtubernia. C. õ incel. nup. cũ ancillis. de pena filioꝝ taliũ bẽs. xv. q. vlt. cum multe.

q Offõ. ar. ꝓ. xxvi ij. di. p̃sby. So. illud de rigore t añ pniam t b õ gr̃a t post pniam pactã.

r Exindulgentia. t sic epi põt cũ talib9 sacerdotib9 dispensare q ꝓbũt ī sacerdotio. ar. ꝓ. ẽ. õ biga. nup. Sz illud itellige õ eo q primo ī laicali hũtu habuerit vroꝛẽ t postea sacerdos ꝓrit: ille tãq̃ bigam9 reputat̃ pp ltẽtionẽ cũ ope subsecuto: vñ non põt ibi epi dispensare: b vo de bis tñ q contrabunt post ordinẽ sacrum t cum virgine.

Diuersis. Auferenda sũt clerico bñficia q̃ bẽbat tpe ꝓct9 mrimonij collata vo postmodũ sciẽter p eps p eundẽ auferri nõ põt ꝛ p supioꝛẽ. b. d. alr q̃ ī rubro. Diuidit nã primo narrat fcm̃ qõ scõo ꝓbat ibi cũ ergo. duas rõnes reddẽs t illõ p dioce. corrigi mãdat vnũ casuz excipiẽs ibi. Ab. si.

s Cythara. p cythara itellige vitã actiuã seu laicalẽ. p psalteriũ itellige vitã

cõtẽplatiuã siue clericalẽ: ꝛ aliquis nõ posset eẽ simul cõtẽplatiuus ꝛ actiuus ꝛ sic cõiugat⁹ ecclesiam bñe nõ dz: qz nõ bñ cõuenit. ſ. eo. quod a te.

a ¶ Diuisus. qz plurib⁹ intẽtus minor est ad singula sensus: ꝛ dñ ad vtrũqz se stinat neutr⁹ bñ pficit. xvj. q. i. pſoy. C. ó assef. nẽo depif. xx viij. di. ó siracusane

b ¶ Nõ p te. ar. q nẽo pt venire p̃ fcm̃ suũ. si. ó si. pſby. venies. xij. q. ij. mõem⁹. .ff. ó adop. post mortẽ. ꝛ. ff. de fui. ru. pdi. p fũdũ. ar. p̃. ſ. de elec. nosti, ſ. ó pbẽ. cũ nõ ignores. ſ. ó re. eccle. ñ alie. si quis pſoy. lvj. di. penitẽtes. ꝛ. xx v. q. ir. q gs, ꝛ. c. q gs cõmisit. ꝛ C. de agri, ꝛ cẽſi. quẽadmodũ li. xi. Ad ẽ dic Jo. q vbi agit de reuocatõe rei male aliẽate idẽ q alienauit põt repetef qñ qlibet ĩ alienatiõe rei eccliasti ce audit volẽs p̃dicef. xij. q. ij. nõ liceat tñ pape: tũ in fauorẽ eccle. tũ in odiũ illi⁹ q recipit rẽ ecclesie min⁹ legitle. vbi vo agit de repetitiõe bñficij sec⁹ ẽ: ꝛ hoc iõ ne vet via male volẽtib⁹ reuocare libertates suas vt. xvj. q. ij. nisi. ꝛ. C. de võa. si qs argentũ. §. fi. ꝛ qz h ẽ tñ fauor: ꝛ nõ odium. lau. dixit q vbi factuz reprobat a iure ille idẽ q fecit põt venire p̃ factũ suuz nisi ĩ penã ei ĩterdicat vt h ĩ verecũdiã epi h fit q scienter talibus ꝓtulit bñficia. Vbi aũt fcm̃ ñ tz ex alia cã puta ĩ re cõi ibi q ꝓcessit ñ põt venire p̃: vt l. i. p fũdũ: qz qõ suũ ꝓprium erat ꝓcessit. c. illõ venies log⁹ dispẽsatiue: ꝛ illõ soluit ibi. c. monem⁹ ĩtelligit postq̃ iã de posit⁹ è alienat⁹ ne sit p̃. c. illõ quod quis cõmisit.

c ¶ Spoliãdos. ſz qs ꝓferet illa beneficia post spoliationem credo q ꝓferri debeãt ſz visti. illi⁹. c. ſ. ó elec. cũ ĩ cũctis. ĩ fi. ꝛ. c. nihil ẽ: vt si canonici ꝓsenserũt epo p archiepm ꝓferanẽ si nõ ꝓsenserũt p capl'm cõferãtur. ꝛ h in illis bñficijs ĩ qb⁹ ó uoluit ptãs capli ad epz ꝛ ecõ uerso ĩ alijs p archiepm p quẽ isti remouentur.

Quamolim. Hic ẽ casus no. Cõis diuisio. secũda ibi, nos igit. ab. si.

d ¶ In minorib⁹. vt. xxij. dist. si quis eorum.

e ¶ Notũ cõtinẽtie. xxj. di. nicena. ꝛ. c. qñ: ꝛ aliter. Et sic ẽ arg. ex hoc q occidẽtales clerici voto ad cõtinẽtiã tenenẽ. qõ quidã negãt dicentes q tm̃ ex ꝓstõne ecclie hoc fit arg. lxxxix. di. cum in ꝓterito. vñ dicũt q papa põt dispẽsare vt aliqs cõ traheret ĩ sacro ordine ẽt si cõ cederet q p̃ votũ dispẽsare nõ posset. Alii. dicit q vbi clericꝰ ordinũ ꝓmotiõe exꝓmit votũ ten et ad id: ꝛ si papa dispẽsaret in h p̃ votũ dispẽsaret. Si vo nõ exꝓmit si ꝓmouẽdus ẽ iurisp⁹ us eodẽ mõ teneret. Si vo ẽ iuris insci⁹ nõ tenet ex voto: ſz ex ꝓstõne. Et si papa dispẽsat cũ tali nõ ĩtelligtur dispẽsare p̃ votũ: ſz p̃ ꝓstõne ecclie. tñ nõ dispẽsat q aliqs ĩ sacro ordie cõtrahat. illõ vez ẽ q ex ꝓstõne ecclie ĩtroductũ ẽ vt q ad sacros ordies vult ꝓmoueri ꝓus cõtinẽtiã dz ꝓfiteri exꝓsse. xxviij. di. c. nullũ. aut ẽt tacite: vt. ea di. dta coni. ar. eo enĩ ipo q qs ꝓmouet ad sacrũ ordinẽ tacite intelligit vouere cõtinentiam. ꝛ si nulla fiat mẽtio de voto cõtinentie.

f ¶ Repugnet. sic g̃ ꝓsuetudo facit aliquẽ ĩeligibilẽ q alꝰ eligibil est: sic ꝛ q legitim⁹ ẽ ad mrimoniũ p̃bẽdũ p ꝓsuetudinẽ fit illegitim⁹. ſ. ó cogna. spiri. sup eo xxxii. di. placuit. ꝛ sic cõsuetudo artat ꝛ ãpliat iurisditionez. ſ. de offi. lega. qõ trãſlationẽ. ff. q vi aut clã. l. iij. ſ. nõ tm̃. Et sic ꝓsuetudo ĩ electiõe ꝓcipue ꝓsideraẽ. ſ. de cau. pos. cũ eccliã. ꝛ. ſ. de ꝓsue. cũ dilect⁹. ꝛ. xxxiij. q. i. pudẽda. ar. ff. de decur. nõ tm̃, ar, p̃. ſ. de cõsue. cũ venerabilis.

I Sanctes. Primo ponit qõ. Scõo pape diffinitio ibi: qm̃ igit. ab. si.

g ¶ Tõsurat⁹. pulegia. xvij. q. iiij. siqs suadẽte. C. de epiſ. ꝛ cle. l. ij.

h ¶ Nõ põt. ar. p̃ q clericꝰ ẽt nõ tõsurat⁹ gaudet pulegio clericali vsqz ad tri nã admonitionẽ. ſ. de sen. ex. si vo aliquis: ꝛ. c. in audiẽtia. ꝛ. c. cõtingit: immo nec posset renũciare. vt. c. cõtigit. ꝛ. ſ. de so. cõpe. si viligẽti. ergo multo fortius tonsurat⁹ retinet pulegiũ: ꝛ clericꝰ vxorat⁹ tenet portare coronã. ſ. ó vit. ꝛ ho. cle. clericꝰ. De quo g̃ pulegio ĩtelligit. Dicas q ñ logt de illo pulegio. xvij. q. iiij. figs suadẽte: qz clericus tõsuratus volens vti pulegio clericali ẽt vxorat⁹ bñs intẽtionẽ redeũdi ad clericatum illi pulegio nõ põt renũciare precipue si recipiat beneficiũ ecclesiasticũ. vt pz p iura pdcã ꝛ talis tenet portare tõsurã. ſ. de vi. ꝛ ho. cle. clericus. cuz clericꝰ ẽt depositꝰ teneat viuere ſz regulã ecclesiasticã. lxxxj. di. denũ. vbi clericus ꝓiugat⁹ nullũ pcipit bñficiũ ecclesiasticũ ꝛ q nullã spẽ hz redeundi ad clericatuz nullo pulegio clericali gaudere dz nec ẽ cõpellẽdus aliqd ó clerico oñdere: vt ille qui p̃bit cũ vidua. lxxxiij. di. quisqs. uñ iste ñ erat cõpellendꝰ ad tõsurã cũ nullũ bñficiũ ecclesiasticũ bũit. ſ. c. vl. qõ ergo dic ẽt tõsuratꝰ pulegio ñ pt clericali gaudere ĩtellige ó pulegio qõ clerici bñt ne vtent aliqb⁹ exactõib⁹ ĩ psona vel reb⁹ ppis. vt. C. ó epiſ. ꝛ cle. l. ij. h pulegiũ pdit clericꝰ p trinaz admonitionez. ſ. de vi. ꝛ ho. cle. c. vl. ſ. e. et pte. ergo, multo fortiꝰ ꝓiugatꝰ ꝛ tõsuratꝰ q exercet negocia secularia isto pulegio gaudere ñ pt. sicut iste de quo logt decr. ¶ Priuilegiũ cleri. ĩ mltis cõsistit ꝛ lz in vno amittat: in alio adhuc retinetur.

i ¶ Cum decorem. admittatis. sic. ſ. e. sane.

k ¶ Dimissis. q: ꝓiugati simplicia bñficia possidere nõ pũt: ꝛ iõ eis sunt p̃uãdi. ſ. e. c. i. ꝛ. c. diuerse. ꝛ. c. q a te. ꝛ. c. sane. ber.

l ¶ Scãdalo. ob hoc solũ qñqz repellit qs a bñficio ſ. de pben. cũ teneamur: qz nihil cũ scãdalo facien dũ ẽ. ſ. ó pscrip. nihil p dest. ſ. ó tẽ. or. ad aures.

Ex parte. Cõis diuisio. Scõa ps ibi cũ igit. ab. si.

m ¶ Cõsuetis iusticijs. p tertiu hmõi clicatus declinant subire iudiciũ regie nec volunt ibi rñdere alicui ꝙqrẽti.

n ¶ Obsegis. i. angarijs ꝛ pangarijs a qb⁹ clerici dñt eẽ imunes. ſ. ó imu. eccle. ñ min⁹. C. ó epi. ꝛ de. l. ij. ꝛ. xvj. q. j. ſ. nouarum.

o ¶ Que sũt dei deo. vba ista sũt. xxij. q. viij. ſ. ecce. in fi. ꝛ. c. se. vñ eccliã ó agris suis tributũ soluit ipatou. xj. q. j. si tributũ. ꝛ. c. magnũ. xxij. q. vlt. tributũ. ꝛ. c. cõuẽtior.

p ¶ A talib⁹. iusticias. ꝛ sic pz q clericꝰ ꝓiugatus ꝛ tõsuratꝰ nõ gaudet pulegio cleri. vt. ſ. c. Jo. De hac materia dic vt ibi. imo ꝛ clerici nõ cõiugati pdũt hoc pulegiũ post trinã admõitionẽ dũ se imiscent negocijs secularib⁹. vt. ſ. de vi. ꝛ ho. cle. c. vlti. itez ar. p̃. ſ. de sen. ex. contingit. Solue vt ibi.

q ¶ Tcõsultatiõi. cõstitutus. Ob hoc sumũt qdã ar. q pp minorẽ etatẽ excusek ne portet coronã. ſz h nõ ẽ vez. vñ dicas maxime. vt. ſ. e. Jo. vbi de hoc. ¶ Non est cogendus. qz licitum ẽ ei renunciare huic priuilegio clericali: cum nullum recipiat beneficium ecclesiasticum: vt dicit decre. Jo. an.

Rica De clerꝰ ĩ no resid. Quia clerici nõ solũ inhoneste viuunt sectãdo mulierum consortia: sed etiã ĩ beneficijs eorum nõ residẽdo ꝛ fructus eorum capiendo: merito subijcitur hec Rubrica. Ab. si.

On liceat Hoc intēdit cū glo. i. vt in rubro. primo ponit di
cuz. scō rō. ibi: manifesta. tertio rōni rō ibi: cū null⁹ Ab. si.

a Trāsire. sine lnīa vñi pape. vt. i. q. i. si qs. als pderet babi-
tā vel ambitā. s. de trāsac. inter corporalia. t. c. quāto. nec alij
ſeriores sine lnīa sui epi. s. de renū. admonet.

b Causa. s. ābitio maio
ris dignitatis. t ē hic ar.
dubia in meliorem ptem
ē interptandā. s. de ele.
c. ij. Ar. ꝓ. j. de regu. iu.
estote. t. ff. de reb⁹ dub.
quotiens. l. ij.

c Ad minorē. nec tñ il
lud est faciendū: qr q cre
scit de minori ad maius
crescere dz. xciij. dist. legi
mus in fi. t. s. de trās. c.
i. t. lxxiij. disti. ca. gesta.
ar. facilius. n. dispensat
vt qs trāseat ad maiorez
q̄ ad pem vel ad mino
rem pp maiorem vtilita
tem. s. de transla. lj.

Q Ex gestis. Ter. iste est multum
no. primo narrat deposi
tionem cardinalis. secun
do eius cām ibi: eo quod
abbas. si.

d Ab oībus. i. omnib⁹
approbantibus suā depo
sitionē. qñ solus papa ip
sum deposuit.

e Depositus. i. a digni
tate sua remotus eo pri
mo monito legitime vt
rediret. j. eo. inter quat
tuor. t. c. vl. t als non dz
pīuari quantūcunq; va
gabundus discurrat. j. e.
et tue.

Q Uia nonnulli. Tria facit. primo po
nit vnū vicium. scō adhi
bet remediū ibi: cum igi
tur. tertio imponit penaz
ibi: qō si. ab. si.

f Dignitates. dignitaſ
dr qñq; quedam progati
ua in ecclesia q̄ alio nole
psonatus appellaſ vt hic
t. s. ō rescrip. ad aures. t
j. de pben. de multa. qñ
qz enim accipiſ p seculari
progatiua. xxiij. q. v. ad
ministratores. xliij. dist.
c. i. Interdum pro ptāte
accipiſ. ff. de offi. questo.
l. vnica. in pn. Interdū p
ordīe. iiij. di. deniqz. Qñ
qz pro conditione accipiſ
vestire. n. debet fructuarī
us suos ſz dignitatē eoꝝ
i. conditionē. ff. de vsufr.
t quē ad. qs vtaſ. sed t si
quid. §. i. De pena isto-
rū q retinent plures dignitates habes. j. de pbē. de multa. t. s. de elect.
dudū. ij. t j. eo. cōquerente. vin.

g Institutā. vt. xxj. q. i. p to. t. i. q. iij. vnio. t. xvj. q. vlti. p laicos. t. lxx.
xx. di. singula. t. s. de eta. t q̄li. eam te. t. j. e. cōquerente.

h Uir. xv. q. i. pbyteros. t. C. de assel. nemo.

i Per seipsam. hoc qdē ius cōe est: vt in ea eccīa in q̄ intitulatus est de
beat ꝓfuire. xx. q. i. c. i. t. lxx. di. sāctoꝝ. t. lxxj. di. c. clericos. t. xcj. di. eleu
therius. qñq; tñ in casu pōt qs seruire p vicariū: vt cū parochialis eccle-
sia annexa est dignitati vel pbende. j. de pbē. extirpāde. §. q vō. t. c. expo
suisti. Sūt aūt q̄dā q̄ p alios fieri nō pñt de iure vt offīa in ecclesia nisi in
casib⁹ vt dixi vt hic pz. ff. de solu. inter artifices. t. s. de offi. dele. qñ apo-
stolica. §. ij. ar. ij. q. iij. §. abolitio. Quedā vō sunt q̄ p alios possunt. C. de
cadu. tol. l. vna. §. sin autem.

k Priuetur. j. de pben. de multa. t. s. de elec. cū in cunctis. t ibi auge
tur pena. t dic priuetur ea vice.

Erlatum Primo ponitur excessus. scō punitio ib. cū igi. Ab. si.

l Concilio. s. c. proxi.

m Cōtradicit. ipō facto recedendo scilicet.

n Cū effectu. Nota. q̄ vba cū effectu sunt accipienda. de peni. di. i. §. hec autez
verba. t. ff. ne qs eū q̄ in ius voc. vi eri. si p aliū. §. docere. ff. qō qz iur. l. i. §.
hoc aūt. C. cōia dele. l. ij. t. xvij. q. iiij. si qs suadēte. t. xxiij. disti. psalmista. xvj.
q. i. canonib⁹. ver. custodes cartaruz t̄. ix. q. ij. instituti. exquo. n. intitulati
sunt debēt ei ppetuo pmanere
lēr. di. sanctoꝝ. t. lxxj. dist. c. cle
ricos. t. xx. q. i. c. i.

o Amoueri. j. de pben. qr in
tātū. t. c. cū nō ignores. pmissa
tñ ad nonnullos. j. eo. inter. t. c.
vlti. t. c. ex tue.

p Prelatoꝝ. clericō. n. sine
lnīa sui plati abesse nō dz ēt ex
iusta cā studioꝝ: vt hic patet si
ue alijs iustis cāis puta cā pe-
grinnationis. de cōse. dis. v. non
oportet: vl p negocijs suis. vij.
q. i. presentium ergo multo mi
nus abesse debet ex non iusta
causa.

q Diffugiū. ar. ꝓ. s. de ap. p
uenit. ij. So. hic loquit de eo q
hz curā aīaꝝ. t q̄ expresse promi
sit residere ibi ō simplici bene-
ficio t de eo q̄ expresse non pmise
rit residere: ibi tñ pendente ap
pellatiōe p aliuz deseruit in ec
clesia de bñficio illius.

r Decreti. de hoc not. s. e. c.
pri. Ber.

s Fraternitati. cōmēdati
cijs. lr̄e ꝓmēdaticie sive
dimissorie dicunt qb⁹ clericus
dimittit t absoluit a ptāte sui
epi in qbus phibet testimoniū
de vita t ordinibus illius. De
istis lr̄is hēs. lxxj. dist. c. prima
tus. t. c. ex neo. t duob⁹. c. seq.
t sine istis lr̄is epūs nō dz cleri
cū recipere alterius epi: vt ibi
dicitur. nec ordinare nec reti
nere. vt. lxxij. di. p to. t clericōs si
ne lnīa sui epi eccīaz suā dimit
tere nō dz. s. de renun. admo
net. Itē dicuntur dimissorie q̄
dant appellantibus q vulgo
apostoli dicunt. ff. de ver. sig.
dimissorie.

Q Inquerente. Primo ponit impetran
tis querela. scō ꝓmissiōis for
ma ibi: fraternitati. Ab. si.

t Elite. verbo victus vestis
etiaz continet. ff. de verb. sig.
verbo victus.

v Necessaria. vñ potiꝰ fuit si
bi subueniendū. ar. j. de cēsi.
lz. t. C. noua. vecti. l. i. t. i. qōe
iij. vnio.

x Percipere. ad hāc nō se re
fert papa i sequentib⁹. t hoc iō
qr tps collationis illud opponi
eoꝝ postea. viij. q. ij. dilectissi
mi. exquo ꝓsentit in eū. lz pau
ptate laboret nō pōt dissentiri

xcj. di. cleri.

y Sufficiētia. in hac sufficiētia ꝓsiderant plura: nobilitas
scia: qr tales psone maiorib⁹ reddunt⁹ sūt honorāde. j. ti. pri. de multa. l fi. di-
gnitas ꝓsiderāda ē. ff. ō vsuf. sed si qdē. §. i. ita q̄ possit sufficē sibi t suis t bo
spitalitatē seruare t iura epalia soluere. j. ti. pri. de monachis.

z Deseruiat. qōcūq; istoꝝ ꝓstiterit sufficit ad repulsionē ipi⁹. ar. s. de rescr.
inter cetera. t sic pz q̄ cleric⁹ residētiā facere dz i ecclia sua. als pōt ea ō iuſ cōi
puari. s. de ap. puenit. ij. t. j. e. iter. t. c. vl. t pcipue cū hz in ecclia aliquaz di-
gnitatē. j. e. ex pte. nec in abñtia aliqd pcipe dz. j. c. pri. ar. nisi ꝓsuetudo i ꝑtū
se bēat. s. de ꝓsti. cum oēs. t. j. e. ad audiētiā. ar. q: ibi ius cōe fuit iuramēto fir
matū. Et est ar. q̄ de iuſ cōi nullus pōt hr̄e plura bñficia quoꝝ alterꝝ suff ciat
j. ti. pri. cū tenemur. t. s. de rescrip. cū adeo.

Q Ecetero. Ponit victū a quo ercipit ibi: nisi. Et hoc dicit. q est in serui
tio epi pcipit fructꝰ bñficij tanq̄ residens pter distributiones quotidianas
vel sic vt in rubro. Abb. sic.

t In fuitio. No. q̄ qui est in seruitio epi p pñte reputaſ quo ad pceptionē benefícij: t ecclesie seruire intelligiſ. ar.
vij. q. i. scire. t. xvj. q. i. similiter. t. xij. qōe. ij. hoc huius placiti. t. j. eodem ad

audientiã.ar.ff.ō excu.tu.iurisperitos.ꝛ.C.deex cu.tu.l.vl.ꝛ q est in seruitio pape p pñtę bētur.j.e.cū dilectus. a ¶ Victualia.hmōi victualia sine distributōe nō dant studentibus in theologia.j.de preben.licet.

b ¶ Expare. Cōis diuisio.scōa ps ibi:qꝛ nolumus.ab.si.

¶ Per decē annoꝝ.ꝛ ita videt ecclīam bñe p derelicto:p minus spatium priuari potuit.s.eo.c.ij. ꝛ.vij.q.i.pñtiū.tñ primo dz moneri vt redeat.j.e.c.pri.ꝛ.c.inter.ꝛ.c.vl.alꝫ nō dz puari iure suo nō citatꝰ nō cōuictꝰ: vel cōfessus:vel p ptumaciā abñs s.de maio.ꝛ obe.c.iter q̄ttuor. Imo ꝛ si eēt vagabūdus primo ad ecclesiā suā citari dz.j.e.ertue. Et sic pz qꝺ q̄tocunqꝫ tpe aliquis sit abñs ab ecclia sua: sp est monēdus vt redeat. Tñ si alibi se intitulari pmisit: secundū beneficiū recipiēdo ipso iure vē vacare primū:pōt qꝫ puari ipso iure q̄tū ad possessionem.j.de cōcess.preben.lr̄as.ꝛ c.cum nostris.

c ¶ Officio.qō sit officiū decani ex cōsuetudine potiꝰ colligit ꝛ sic decanꝰ ad residentiā tenet alꝫ priuat decanatu vt h patz.

d ¶ Extunc. i. nisi redierit ad terminū sibi pfixum.extunc.i. post terminum.

e ¶ Cōcedimus.nisi iustā cām oñderit:quare venire nō possit j.e.c.inter.ꝛ.c.vl.

Qualiter. Cōmunis diuisio.secunda ista: discretioni. Abbas siculus.

f ¶ Quadriēniū. immo vltra annū abesse nō dz:nisi iussio spialis eū detineat.in auc.quō oporteat epos ad ordi.§. illud etiā diffinimus col.i.ꝛ in auc. de san.epis.§.interdicim⁹.col. ir.tñ q̄diu nō renūciat clericꝰ sp est.ꝛ lz vaget nō dz ecclesiā p derelicto.nisi ꝺbat ꝺriā negociationē:vt si fiat miles. vel si ꝺbat mōimoniū:vt.s.ō de.cōiug.c.i. vel nisi admonitus nō redierit:vt.j.eo.tit.c. pri. ꝛ.c.vl.ꝛ.vij.q.i.peruenit.

g ¶ Redierit.sufficit si reuersus fuerit tpe receptiōis lr̄aruꝫ vl vsqꝫ ad mēsē reuertat pꝰ receptionē qō est notabile vt tps receptiōis ꝓsideret.ar.s.ō fo. cōpe.licz.ꝛ.s.de ap.super eo.ꝛ j.tit.pri.vilectꝰ.ij.vbi de hoc s.de rescrip.eā te.ꝛ.j.de vsur. qꝛ frustra. In lr̄is ꝺ vsurarios cōsideret tps subsequens non tps date.ar.ꝺ.s.de rescrip. eā te.ꝛ.c.cōstiturus.

h ¶ Post mensem.adhuc idulget ei vnum mensem post receptionē litterarum si non sit reuersus.

i ¶ Nter quattuor. Primo ponit dcm̄.scō exceptio ibi:dūmō. ab. sic. ¶ Justa cā.qō facere ñ dñt.imo si iusta cā subsit:dz petere lniaz ab epo suo.s.e.c.relatū.ꝛ ō ꝓse.d. v.nō oz.ꝛ sic ē ar.a ꝺrio sensu.s.vt in sta cā possint eē abñtes sine lnia plati.vñ est ar.qꝺ bonū nō ē faciendū sine lnia plati.s.e.relatū.ꝛ.rvj.q.i.monachi. Et hoc ideo est ne obedientia ꝓdēnet.qꝛ ppter obedientiam ēt bonum dz intermitti.xj.q.iij.quid ergo.

k ¶ Deserūt. hmōi clerici q ita deserūt ecclīas suas ōserto:es appellant i cano ne.xxj.q.ij.placuit. Et capi pñt ab his quoꝝ ꝓso:tiū decliare nituntur.ar.rviij. q.ij.abbates. l ¶ Tpe.hoc ad arbitriū epi refert ꝓsideratis circunstantijs via ꝝ ꝛ distantie.s.de ap.cū sit romana.

m ¶ Priuari. nisi redierint in termino eis ꝓstituto post admonitionē.j.e.c. vl.ꝛ.s.c.pri.in fi.iusto ipedimēto cessante.vt dicit lr̄a sequēs.

n ¶ Impedimēto.quo pbato sūt restituēdi.vij.q.i.pñtiū.ꝛ.j.e.ti.c.vl.b.

Extue. Sūmaꝫ vt in rubro vsqꝫ ad v.ꝺ eos.ꝛ iste v.nō sūmaꝫ ppter varietatē lec. Et qꝛ ꝺm vnū intellectū nō facit ad Ricā.duo sunt victa scōm ibi ꝺ.ab.si. o ¶ Publicari.sic.s.de vo.ꝛ cōtu.cāz q̄. ꝛ.c.vl.ff.de dā.in lec.l.iiij.§.pretor.ff.de lib.agno.l.i.i.rñ.nec ob.ff.que sen. sine ap.rescin.l.i. §.item cum ex edicto.qꝛ ibi nō solēniter postū est edictum.

p ¶ Sex menses.ar.ꝺ.s.eo.c.ij.ꝛ q̄liter.ꝛ i auc.de san.epis.§.interdicim⁹ col.ir.ar.ꝺ.So.hoc tps statutū ab hoīe interpellat ꝛ loco admonitiōis bētur.j.de loca.potuit.xvj.q.iij.placuit.vñ in casu isto mora ñ purgat. ar.xx.q.ij.puella.nisi iustū impedimētū oñderit q̄re venire nō potuit:vt vij.q.i.pñtium.ꝛ.j.e. c.vltimo.arg.ꝺ q̄ mora purgat.c.di.qm̄.ꝛ argu. lxxviij.di.datum.

q ¶ Spoliari. i. suspendi iurta canonicas sanctiones ab administratione tpalium,pcedendo postea contra eos,prout sequitur in littera.

r ¶ Ut ipsos.s. vagabundos prelatos:qꝛ hic loqꝫ littera de prelatis tñ ex eo q̄ vicit ab administratione remoueat ꝛ qui pre sunt ecclesijs. Qualiter sit procedendum ꝺ istos: ꝛ alios abñtes plāe victū est.s.vt lit.nō ꝓtesta.qm̄ frequēter.§.porro.

s ¶ Remoueat. ex isto mandato spāli si sunt epi alꝫ non posset legatus ex generali mandato.s.de offi.leg.qō translationes quo ad alios plātos potest ex generali mandato etiā lit.non ꝓtes.priuare ecclesijs suis.s.vt lit.nō conte.qm̄ frequenter.secus si de crimine ageret: vt nota.s.de vo.ꝛ contu. veritatez. in magna glo.B.

t ¶ Agi possit. Sed numquid surrogati remouerētur nō credo.sed visp̄ sabit cuz eis si necesse fuerit vt in ordinib⁹ tolleretur. Ar.est hic q̄ille qui depositus nō possit restituere. ar.de peni. dist. vj. placuit.in fi.ꝛ.ff.de quest.l.i.in fin.ꝛ.ff.de pe.dist fratres. ar. ꝺ.xj. q.iij. epi.xlvj.di. clericus.

Te fraternitatis. Primo ponitur q̄stio.secūdo rñsio ibi; ad quod.ab.si.

u ¶ Indultum. ab episco po suo.s.eo. relatuz. vel dic indultuz a papa in regijs enim ciuitatib⁹ꝛ nō in puis villis siue castris iura discenda sūt vt in p emio digestoꝝ.ar.contra xij.q.ij.gloria epi.ꝛ.ff.de offi.preti.sed licet.

x ¶ Studioꝝ.lz indeterminate dixerit studiū de melioꝝ intelligendū est ar.s.de iureiu.q̄to.ar.ꝺ.s.de elec.cū nobis olim.j. de cēsi.ex parte.ff. de reg.iur.semp in stipulatiōe. Itē ar.qꝺ idē est eē minꝰ cōpetēs ꝛ esse nullum.ar.s.de trāsla.inter corporalia.sic.ff.de auc.tut.l.ij.ꝛ.ff.q satisda. cog.l.quotiens.ꝛ.ff.ad vel.l.q̄uis.§.si ꝓuenerit.sed sufficit si sit studium ꝓueniēs siue mediocre.ff.de edil.edic.sciēduz.§.illud.ꝛ.l.si qd.§. vēditor

y ¶ ōmittūt.ff.de fur.itaqꝫ fullo.§.sed nemo.ꝛ.ff.de arbi.ita demum. s.de rescrip.sedes.

Exparte. Cōis diuisio.scōa ibi postulationi.ab.si.

z ¶ Residēs.qñqꝫ censet residēs q nō est vt h:ꝛ.j.c.priori.sic.ff. de capti.ꝛ postli.re.l.retro dicet.ꝛ qñqꝫ vꝝ pñs q in bonis est.ff.de procu.p sens.ꝛ qui est in eadem,puincia,p pñte reputat.C.de prescrip. Ion.sēpol.vl.sic qñqꝫ fingit monachus q nō est:ar.j.de regul. vidua.ꝛ.xxvij.dist. quod interrogasti. ꝛ ¶ Periurium. vide qualiter benigne interpretatur iuramenū nec de periurio notet.si.s.de testi.cū tu. ita tñ q̄ fraudulēter se nō absentet:qꝛ tunc periuriū incurreret.s.de sen.excō.relatuz.ꝛ si esset in seruitio epi periuriū nō incurrit.s.e.decetero.qꝛ pro pñte censetur: qꝛ ecclesie tūc seruire intelligit.vij.q.i.ꝛ idem esset si reuocaretur a papa

qr eius auctoritas in iuramẽto illo intelligĩ excepta. J. c. pri. r. ℈. de iure iurã. venientes. r. ij. q. iij. per pincipalẽ. Itẽ bẽs hic arg. qꝫ iuramentum extendĩt ad ea de qbus victũ nõ fuit vel cogitatũ. Ar. J. ℈. de iureiurã. c. pe. Itẽ qꝫ negocio ꝓprio põt eẽ absẽs nec incurrit periurium. ℈. de iureiuran. petitio. r. ij. q. i. prohibentur. vbi milites ꝓp iuramentũ accusare prohibentur: tamẽ nõ obstante iuramento cãm suam vel suorum prosequi possunt. In boc. n. iuramento excepti intelligĩt ꝓpriũ factũ: qr in generali sermone persona loquẽtis intelligĩt excepta C. de sol. ingsitio. r. ff. de condi. r demon. g heredi §. plautius. qa ordinata charitas a seipso incipit. xxiij. q. v. si non licꝫ. r de pe. di. iij. qui vult.

C Am dilectus. Primo ponitur dictum. Sco eius rõ ibi: cum familiares. ab. si.

a C Cõstitutiõe. nisi hoc dcm fuisset non valuisset rescriptum. ℈. de rescrip. constitutus. ℈. de offi. de leg. ex pte. r J. de decī. ex multiplici.

b C Fructus. nũquid victualia que tm̃ pñtibus consueuerunt dari debẽt bre no. ℈. eo. decetero. r J. c. pri. nõ licꝫ. nam si de illis papa itellexisset mãdasset vt tãꝫ vni ex residẽtib⁹ ꝓuideret eis. J. de verbo. si. olim. argu. ℈. de transla. inter corpralia. J. de decī. ad audientiam. r C. de cadu. tol. l. vna. §. si vero. in fi. arg. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. sciendum.

c C Cum familiares. naꝫ r ipsi pars corporis eius eẽ intelliguntur. v. q. i. §. verum. ver. ex quibus. r C. ad. l. iulia. ma. quisquis.

d C Obsegales. er eo. n. eor cõditio deterior esse non dz. imo tunc gaudẽt priuilegio qr ercusant a tutela. ff. de excu. tu. iurisperitos. C. eo. ti. l. vl. Et sic dicunt pñtes qui in seruitio pape sunt. sic q ẽt in seruitio epi sunt. ℈. eo. decetero.

A Audientiam. Due sunt ptes. scõa ibi: decernimꝰ. ab. si.

e C Cõstitutio. isti ꝓstituerũt qꝫ ius cõe statuit r iurauerũt seruare ius cõe: absẽtes. n. nihil pcipe debent niũ sit de ꝓsuetudine approbata. ℈. de consti. cũ oẽs.

f C Infirmitas. hoc ipso satis puniunt: quia non dz addi afflictis afflictio. xxj. q. i. cũ'pcussio. r. J. de cle. egro. c. i. r. c. et parte. nõ. n. dz et pena in culpã verti. di. v. c. i. in fi. r. c. ad eius vero. immo potius est miseranduꝫ r compatiendũ. xxij. q. ir. indicas. r. J. de censi. lꝫ. nec duplici vãno dz aliqs affici. ff. de iure do. l. iur. succursum est. r. ff. de condi. ob cau. si pecuniã. §. sed si accepit. vnde prelatus infirmus non repellitur ſꝫ datur ei coadiutor. vij. q. i. ꝙuis r famuli egri quos curamus nobis seruire intelliguntur. ff. de sta. li. l. iij. §. stichꝰ. r tpe infirmitatis pascẽdi sũt. ff. cõmo. in rebus. §. possunt.

g C In apostolice. r si hoc non fuisset appositum nibilominus itelligeretur: qr pñs censetur. ℈. e. c. pri. r. ℈. eo. et parte. vbi abñs pñs censetur nec periurũ incurrit: vt J. vbi dicit cum absẽtes dici nẽ. r eius auctoritas semp intelligĩt excepta. ℈. de iureiu. venientes. ff. ad munici. ꝑatores. r. ℈. eo. et parte. ij.

h C Vt duo. per hoc intellige. ℈. eo. decetero. vt duo et canonicis possint eẽ in seruitio epi: ita qꝫ nõ pueniũt beneficio suo interiꝫ. si vero plures eẽnt pnuarentur ex eo qꝫ cõcedit de duob⁹ intelligĩt ꝓhibere de pluribus. ar. xxv. di. qualis. r. ℈. de presum. nõne. r credo hoc statutũ fuisse ne in fraudem hoc aliqꝫ pcurent r ecclesie seruitium diminuereẽ ꝓp illoꝝ absẽtiam. r ex hoc vĩ qꝫ vltra duos nõ posset cogere epõs vt in seruitio suo essent.

i C Integre. non tamen percipiunt victualia que tantum pñtibus dantur ℈. eo. decetero. vbi de hoc. r. J. ti. pri. lꝫ.

k C Cõmorant. r ita qui est in seruitio epi seruire ecclesie intelligitur: vt ℈. eo. decetero. vbi de hoc.

C Am ad hoc. Primo narrat fcm̃. scõ ꝓuidet ibi: vnde mandamus. r est bonus rector. r potest multũ prosicari. ab. si.

l C Destituta ministris. hec est iusta causa reuocandi eos: vt. r. q. ij. placuit. r qr in eo manere debent in quo vocati sunt ea. cã. q. i. c. i. r. lxx. dist. sanctorum.

m C Non obstantibꝰ. nisi hoc diceret: non posset illos preterire istaꝝ lr̃arum reuocare: cum de indulgentia cõcessa nõ faceret mentionẽ. ℈. de ꝓscrip. veniẽs.

n C Indulgẽtijs. similis reuocatio est. J. de decī. suggestum.

o C Licentia. r si de hoc nõ fuisset facta mentio nibilominus valuissent littere qr indulgentia nõ extendebaꝫ post mortem illorum. vnde statim expirauit cum in preiudicium ecclesie nil facere possit quod si fecerit successor poterit reuocare. J. ô vona. c. i. r penul.

p C Assisios. vocat assisios beneficiatos qui non sunt canonici qui seruire debẽt ecclesie: nec vocantur ad cões tractatus cũ canõicis: r dicunt assisi qsi assidui: in multis ecclesijs sunt plures testes qui mansionarij dicuntur.

q C Venerint. ar. contra. ℈. e. inter quattor. r. c. ex tue. r. ℈. ô ap. peruenit. ij. r. vij. q. i. presentium. vbi ex toto priuantur si non redeant ad terminũ sibi prefixuꝫ. Dic papa mitius voluit agere cũ eis ꝓp indulgentiã. vñ nõ puaĩt statim: sicut illi q nõ habent indulgentiaꝫ. J. c. ꝓori. r satis priuant: qr beneficia eis subtrahuntur ex toto vt sic indirecte fiant volẽtes ꝓp amissionẽ beneficiorũ. sic. ℈. de eta. r quali. qris. tamen si diu pdurarent in sua cõtumacia poterit illos ex toto puare ꝓ iura pdicta. J. c. ꝓori.

C Lericos. Non diuidit r est casus notabilis. Abbas siculus.

r C Licentia tua. sine lr̃a epi clericus se absentare non debet. ℈. eo. inter quattuor. etiaꝫ de iusta causa. ℈. eo. relatum. r de con. distin. v. non oportet ij. Ber.

o C Redierint. no. qꝫ clericus siue de licentia sui episcopi siue sine licẽtia sit absens prius est monendus vt redeat ꝙ priuetur beneficio suo: vt hic ꝓz: r. ℈. eo. inter. r. c. et tue. Super hoc tamẽ distingue: quia aut habet ecclesiã pro derelicto aut nõ Si habet eam pro derelicto: puta qr cõtraxit matrimoniũ vel factus ẽ miles: vel ioculator: cum de hoc constiterit episcopus statim potest ecclesiam illi⁹ alij conferre. ℈. de cleri. coniu. c. i. r. lxxiij. di. si qs. vel si recepit aliam ecclesiã habentem curam animarum cum prius talem haberet. J. ti. ꝓori. de multa. Si vero nõ habet eam pro derelicto monendus est. si comparet: tũc fiat prout hic dicit si non cõparet qr vagabundus discurrit tunc fiat quod dicitur. ℈. eodem et tue. De hac materia plenius dictum est. ℈. vt lite nõ cõte. qm̃ frequenter. §. porro. ver. si vero.

t C Excusationem rationabilem. puta qr erat infirmus quare venire non potuit. vij. q. i. presentium. vel qr habet ibi capitales inimicitias ita qꝫ illuc venire nõ audet. ℈. de elec. bone. ij. vel alia quacunqꝫ iusta causa ita qꝫ venire non possit: tũc si procederet contra ipsum nõ iudicaret ei. argu. ℈. de testi. in nomine domini. argu. ad hoc semper rationem esse reddendam de omnibus. sic ℈. de rescriptis. c. si quando.

Nota de preben. r dig. Quia clerici non possunt honeste viuere nisi habeant prebendas vnde vite necessaria percipiant: merito post rubricas precedentes subijcitur ista. ab. si.

u T nullus. supple statuimus.

x C Consanguinitatis. hoc intellige de bonis ecclesiasticis: vt dicit littera vel de bis que intuitu ecclesie quesita sunt: illa neqꝫ ex testamento nec ab intestato transeunt ad cõsanguineos siue sint bona mobilia siue non: sed ecclesie remanent. Illa vero bona que intuitu persone: vel de hereditate alterius puenerunt ad eos transeunt ad ꝓsanguineos ab intestato vel ex test amẽto sm̃ dispositionem clericorũ. J. de testa. c. primo. r. c. cũ in officijs. r. c. ad hec. r. c. relatum. ij. Et ita hereditaria successio in ecclesia locum non habet. viij. q. i. apostolica. r. J. de fil. presby. presentiũ. r. c. conquerente. r. c. transmissa. r. J. de decī. ad hoc. r. J. de iurepa. consulunt.

a N .c.j.de insti.ad decorem.
Non liceat.clericos.indistincte dicit de oibus.et ideo videtur q oibus teneant in quibuscunq ordinib9.ar.s.de fil.psby.pposuit.et.xxviij.di.de his.Appellatione enim clericorum oes in minorib9 ordinib9 et maiorib9 ptinent.xj.q.i.c.de persona.xxj.di.c.cleros.et.c.clericos.nisi heat de suo vn viuere possit.j.eo.

ver.sig.l.nepos.ff.de vsu et ha.l.non aliter.xxij.q.ij.faciat homo. Et sic ppter scandalu qnqz receditur a iure.ar.s.de cleri.coniu.cum olim.
o ¶ Equanimiter.argu.q mandatu superioris non est necesse adimpleri vbi ratio non adimplendi potest reddi.argu.s.de rescript.si quando.argu.s.ti.priori.c.vl.

eps.et.c.tuis.Eccl'ia tn romana no consueuit cogere epos nisi p his q sunt in sacris ordinib9 j.eo.cum sm apostolum.
b ¶ Viuere.ar.s.lxx.dist.c.i.et ij.illud corrigit in odiu eporum j.eo.cum sm apostolum.
c R Atio applicet.i.appropriet.s.vt tanq propium reputet quod est ecclesie et sic non obuiat qd hic dicit diuisioni prebendaru.sic exponitur.xv.q.i.que ad perpetuam.xij.q.i.§.si ergo.
E ¶ Piscopus. Prio ponit dictu.secundo eius exceptionem ibi:nisi etc. abb.sic.
d ¶ Diaconum.ide est de subdiacono.j.eo.cum scdm.et ide videtur de minoribus ordinibus.s.e.c.non liceat.
e ¶ Necessaria.consideratio facultatibus ecclesie et dignitate ipsi9 clerici.ar.ff.de ali.et ciba.le.cu alimeta.et.ff.de iure do.q ro.et.s.de vit.et hone.clerico.qm.et.ff.de vsufru.sed et si quid §.i.et.j.eo.de multa.
f ¶ Subsidium. Innuit hic q aliquis sine titulo ecclesiastico possit ordinari ex quo h3 de suo vn viuere possit.et est verum.j.eo.tuis.et facit ad hoc.xij.q.i.illi q.et.xvj.q.i.c.vlti.et.i.q.ij.clericos.et.c.se.q intelligit ordinari ad titulu sui pfimonij et talis censetur in psona et rebus gaudere puilegio clericali.xij.q.ij.ecclesiarum seruos.et.xvj.q.i.sunt.q de foro ecclesie factus e l3 non habeat ecclesiam.
Q ¶ Uia in tantum. Primo ponit excessus.scdo puisio ibi:per fratres.ab.sic.
g ¶ Plures.quid iuris sit de hoc plene dicit.s.de elec.dudu ij.sed qd si aliquis habeat plura beneficia p dispensationem nunqd vocabit ad capl'm vtriusqz ecclesie pro negocijs siue electionib9:credo qd sic: si est i tali loco vnde comode vocari possit:nisi consuetudo ecclesie approbata faceret in contrarium:q ex quo cum eo dispensat in ecclesia p consequens in oibus accessorijs dispensat.et sic seruat.s.de elec.in genesi.et coram vno epo conueniet tn de his q ad

N On liceat vlli epo ordinare clericos[a]:et eis nullas alimonias prestare:sed duorum alteru eligat vel no faciat clericos:vel si fecerit det illis unde viuere[b] possint.
G Re.ante.subdiacono.
¶ Bona ecclesiarum coia sunt nec debet quisquam tanquam propria vendicare.
R Atio nulla pmittit vt quod pro comuni vtilitate datum esse cognoscitur proprijs cuiusquam vsibus applicetur[c].
A Lex.iij.in conci.laterasi.
¶ Qui ordinauit aliqué ad sacros ordines sine titulo non habentem de suo vnde viuat,puidere tenetur de suo donec aliqué titulu fuerit consecut9
E Piscopus si aliqué sine certo titulo de quo necessaria vite p cipiat in diaconum[d] vel presbyterum ordinauerit tadiu ei necessaria[e] subministret: donec in aliqua ecclesia ei conueniétia stipendia militie clericalis assignet. Nisi talis ordinatus de sua paterna hereditate subsidium[f] vite possit habere.
I Dem in eodem.
¶ No debét episcopi pmitter qué plures ecclesias obtinere.
Q Uia intantu quoruda proces sit ambitio: vt non duas vel tres:sed plures[g] ecclesias perhibea tur habere:cu nec duabus[h] possint debitam prouisionem impendere. Per fratres et coepos nostros hic emendari precipimus:et de multitudine prebédarum canonibus[i] inimica q dissolutiois materia:et euagationis inducit: ceterumqz continet piculu animarum[k]:eorum q ecclesijs deseruire ualeat idigentia volum9 subleuari.
I Dem.
¶ Ad mandatum pape no tenetur quis prouidere illi qui beneficium in litteris tacuit vel cui sine scandalo prouideri no potest.
Q Uam teneamur: et infra. Si mandatum nostrum p alicuius prouisione receperis:qui aliud beneficium[l] habeat de quo valet commode sustétari[m]:nisi forte i litteris ipsis de hoc mentio habeatur:aut si non pot[n] ei sine scandalo prouideri: equanimiter[o] sustinemus:si pro eo madatum nostrum non duxeris exequendum.
I Dem.
¶ Qui plures ecclesias alterá eligere et alteram dimittere copellit.
R Eferente.i.presbytero accepimus q cum duas haberet ecclesias archidiaconus tuus ipsum,altera spoliauit:et cuidam presbytero .G.nomine assignauit[p] eandem. predictus aut.J.sentiens se in hac parte grauari ad metropolitanu videlicet remen.archiepiscopu appellauit[q].Cunctis de mandato eiusdem archiepi in pdicta ecclesia restitut9 fuisset: prefatus archidiaconus eu dem.J.pro eo q ad presentiam suam vocatus venire cotempsit vinculo excomunicatiois[r] astrinxit. Nos autem ipsum a sentétia qua tenebatur facientes absolui: tibi mandamus: quatenus prescripto .J. de predictis ecclesijs vna quam maluerit[s] relicta alteram prefato .G. si ecclesiam non habet non differas assignare: Alioquin ipsam alteri persone idonee beneficio ecclesiastico carenti[t] incunctanter assignes.
I Dem in concilio turon.
¶ Prebende et dignitates no debent diuidi nec etiam permutari.
M Aioribus ecclesie beneficijs in sua integritate manentibus indecorum nimis videtur vt minorum clericorum prebende patiantur sectionem. Idcirco vt sicut in magnis ita quoque in minimis[v] membris suis firmatam ecclesia habeat vnitatem: diuisionem[x] prebendarum aut dignitatum

R ¶ Eferente. In prima ponitur impetrantis conquestio. in secunda ipsius absolutio et cause cognitio ibi: Nos autem.ab.si.
p ¶ Assignauit.qd hic dicit vr de iure coi spectare ad episcopum.xvj.q.vj.c.nullus.et.s.de of.arch.c.cum satis.nisi hoc habeat archidiacon9 de consuetudine prescripta.argu.j.de exces.prela.c.ij.et.s.de offi.archidiaco.c.vlti.de hac materia quere.s.de offi.ordi.pastoralis.Ber.
q ¶ Appellauit. Et sic omittit medius.et sic.j.de no.ope.nunci.significatibus.argu.s.s.de app.dilecti filij pot.dic vt ibi Lauren.dixit q ideo ga omisit medium non tenuit appellatio vnde postea tenuit snia excoicationis lata ab archidiacono in presbyterum: sed hoc non est verum.q appellatio illa finita erat postq fuit restitutus sacerdos i pristinu statum:et de consuetudine appellatur ab archidiacono ad archiepm sed archidiaconus post illam restones iterum vocauit presbyteru ad se:et q non venit ipsum excoicauit:et sic tenuit snia non obsta te appellatione que diu terminata erat et finita.
r ¶ Excoicationis.astrinxit.sic p3 q archidiaconi pnt excoicare.j.de eo qui fur.ordi.rece.c.i.
s ¶ Quam maluerit.iste volebat vtranqz tenere: sed vr q vtraqz debuit spoliari.vij.q.i.si quis eps qd concedebat Ala.et dispensatiue reseruat ei altera qd non credo.q illud decretu spaliter loqt in epo.et licet non debuerit iste recipere secundam tn non debebat pptere a pdere vtranqz sm illa tépora sed alterá tm: vt.j.eo.c.pterea.hodie vo illud verum est q qui recipit scdam hntem curam aiarum cu prius talem hret ipso iure vacat prima.et si vtraqz retinere contenderit spolietur vtraqz.j.eo.de multa.als nihil adijceret cotitutio illa.

vnam ptinent ecclesia sicut conuenit qs rone possessiois vbicunqz res sit rei védicatione:l3 no heat domiciliu.C.vbi in re act.l.vlt.et.s.de fo.cope.sane.et.c.si. Et sic q h3 duas ecclesias in diuersis epatib9 vtrobiqz intelligit habere domicilium.ar.de rescrip.dilectus filius.ij.
h ¶ Nec duabus.s.ti.pri.c.q nonnulli.et.xvj.q.i.c.psbyteros.
i ¶ Canonib9.quos hes.lxx.di.c.sanctorum.et.xxj.q.i.c.i.et p tota questionem.
k ¶ Animaru.nisi p dispensationem obtineant illas.et.s.de elec.dudum.ij.
Q ¶ Uam teneamur. Summat vt in rubro et in hoc vl.est iste ter.semp mé ti tenendus no recipit cogrua diuisione.ab.si.
l ¶ Aliud bnficiu.et ita si qs heat alid bnficiu pot excipi contra eu.s.de rescrip.c.cu adeo.et.c.si pponete.vbi de hac materia plene tractat;nisi excipiens similiter heat plura bnficia.s.de excep.cu ecclesiastice.
m ¶ Sustétari.ergo vr q si no pot comode sustétari no oportet fieri mentionem q satis vr equu.l3 tuti9 est q de ipso faciat métione qtucunqz sit modicu q vr dolose tacuisse vt citi9 obtineat lras:q simplr se clericum appellauit.Si vo dixisset se nullu bnficium assecutum cu habuerit tenue no valent lre.s.de rescrip.si proponente aliquo.
n ¶ Si non pot.ar.id solu fieri posse qd comode vel iure fit et sine scadalo.ff.de

t Carenti.ar.q q habet aliud beneficiu non pot obtinere secundum vel lras impetrare:nisi de primo faceret mentioné.s.c.pri.et.s.de rescript.cum adeo.et si proponente:quia habenti dare nihil aliud est q perdere: vt.i.q.ij.pastor.nisi per dispensationem.s.de elec.dudum.ij.et qui beneficium habet non reputatur idoneus ad aliud.j.eo.super.
M ¶ Aioribus. Prohibet diuisio prebendarum et pmutatio dignitatu vel sic vt in rubro.in prima ponit ca phibitiois.in scda prohibitio ibi:iccirco.ab.si. v ¶ In minimis.ar.q ide iuris est in puis qd in magnis.xiiij.q.vl.c.vl.s.de ap.c.de appellationib9.et ita magnum iudicabis vt paruu.s.de iudi.nouit.Ite est ar.q idem est iuris in parte qd in toto.ar.i.q.i.si qs eps.Ber. x ¶ Diuisioné.sine iusta ca.j.eo.cu cam.Ex iusta causa pot vna pbenda diuidi in duas cu vacat si facultates sufficiant.j.eo.vacante.ar.j.e.significatu.et.j.de eccle.edi.ad audientiam.et sic erut duo iura:sed duo ad vna prebenda eligi no pnt: vt vn9 vna medietatem habeat et alter aliam:vel q vnus expectet quousqz alia vaca

bit immo talis electio est cassanda.j.eo.tue fraternitatis.z.c.dilecto.B.
a Permutationē dignitatū.permutatio dignitatū aut ēt prebēdarū sine auctoritate superioris fieri nō pōt:qd q fecerit eisdē sūt spoliādi.j.de re.pmu.cum olim.nisi dispensatū fuerit cū illis.j.e.ti.c.cum vniuersoꝝ superior vero si viderit expedire hoc facere pōt.vt.j.e.ti.quesitū. Ber.

b Ita q. ar.ꝯsueuit hic notari qd in spiritualibus pōt īteruenire pactio siue ꝯditio.s.de elec.significasti.ar.de trāsac.c.ij.ar.ꝯ.s.de pac.c.vlt.z.i.q.ij.q pio.Sol.vt nulla sit dubitatio.sic intellige q nulla cōditio siue pactio h apposita fuit cū aliq persona sed capl'm vacāte illa pbenda ꝯstituerūt vt qd ad illaz prebēdā eligeret on9 istud subiret.vt sic res trāsiret cū suo onere.ff.d pig. act.si ꝯuenerit.§.ij.z.j.d pig. ex lris.z.ff.de vsufru.l. vsufr. legato.l.si pendentes.§.pen.z op.arg.j.vt ec.be.sine di. confe.vt nostrum ad fi.z hec conditio licita est z bene pro diuino cultu apposita.Quidam ēt dicunt q simpliciter posset eligi tali conditione apposita. Sed qd esset si conditio esset illicita vr qd ꝯditiōe fracta collatio si ue institutio teneat.ar.isti.d here.isti.§.z heres z pure. z.j.e. dilecto.z turpis conditio p nō adiecta habet.j.de condi. ap. c.vl.hec vera essent nisi obstaret simonia.vin. Itez ar.qd sacerdos pōt recipere pecuniā vt celebret diuia q: sic operas suas vr potius locare.ar.x.q.iij. relatum.z.xij.q.ij.charitatez. z.c.quicunqz.ij.j.de simo.cuz sit.z.i.q.ij.c.vlt. q: suis stipendijs hoc facere nō cogitur.s. de prescrip.cum ex officij.arg. ꝯ.j.de simo. cuz in ecclesie corpore.Si nullū hz beneficiū ecclesiasticū rōne cui9 ad hoc teneat potest locare operas suas ad certū tps z recipe mercedē pro labore suo. nec simoniam cōmittit:alias si hz beneficium non licet ei hoc facere.

Relatum. Premittit z summittit cās mandati ipsi9 mandatum interserendo Abbas siculus.

b In promissis.argu. q ea que pmittuntur sūt opere adimplenda.s.de pac.qualiter.z.xij.q.v. q:ioannes.z.xxij.q. vi. c.fi.Sed videt q talis pmissio nō teneat:quia beneficium non pōt pmitti vel concedi anteq vacet j.de conces.preben.z ec. nō va.nulla. So.dicas q hec promissio licita fuit:q: hic pmo recept9 fuit in fratrem z canonicum z eo pure recepto promisit ei eps conferre primā prebendam vacaturam z hoc nō est contra ius immo ad hoc tenebat eps d iure.quia eo ipo q dedit canonicatum p ꝯns obligauit se ad prebendam etiaz sine promissione expressa:quia alterum sine altero diu esse nō potest i.q.iij.si quis obiecerit. ff.de decuri.herennius. vnde iste taliter institut9 potest agere contra epm vt conferat ei prebendaz in ecclesia illa in qua est receptus vt dicit in fine. Promissio do siue collatio beneficij non vacantis nulla est. z sic loquit c.j.de conces.preben.nulla.z.c.relatum. z.c.ex tenore.z iste nullam habet petitionez ex tali pmissione seu collatione.

c Uacauerit.arg.ꝯ.j. e.dilectus filius.ibi soluitur.

d Liberaliter.imo vr q ex necessitate.quia eps nō habet liberalitatē necessarie electionis.ar.ff.de le.ij.vnū ex familia z in necessitate nō ē liberalitas.ff.de adimē.le.rem legatā.z.ff.de dona.inter vi.z vxo.si quis pro vxo.q: nec eā pōt sibi remittere.s.de of.archipi.vt singule.sol.Liberalitas ē vt ei pūideat sine coactione.z lz necesse hēat conferre bñficiuz:non tñ hz necesse cōferre isti vel illi:z ita si conferat tibi grām facit:cuz eā tibi nō teneat conferre:z sic liberalitas z necessitas circa diuersa referunt:sz hic necesse hēbat cōferre cū iā esset institutus z pmiserit ei conferre pmaz prebendam que vacaret ibidem.

permutationez[a] fieri phibemus.

I Dez cantuari.archiepo.

Receptus in canonicum ex prouisione capituli dz qñ facultas se obtulerit habere prebendaz.

RElatuz est:et infra. Quoniaz igitur dignum est:ut postquā magister.i.in ecclesia tua canonicus est istitutus: z a te habit in pmissis[b] de conferenda sibi prima prebenda cum in ecclesia ipsa vacaret: vt debeat prebende integritate gaudere: mandamus quatenus si idez.i. in ecclesia tua est canonice institutus z in choro z capitulo z alijs quorū vsus est communis potestatē sicut canonicus habet: ei prebendam si qua nunc vacat vel cum ibi primo vacauerit[c] secundum promissionez tuam ꝯcedas liberaliter[d]: z assignes quia non est congruum: vt prebenda careat qui in canonicum noscit esse receptus.

I Dem canonicis regularibus z monachis ebor.diocesis.

Religiosi redditus ecclesiaruz suarum diminuere nō possunt rspectu portionis que debetur rectoribus seu vicarijs:nec parochias diuidere.

AUaricie que est idoloꝝ[e] seruitus:z infra. Intelleximus q: i ecclesijs vestris de quib9 certas pēsiones consueuistis percipere: portiones[f] vel antiquos redditus[g] minorastis:quos nōnulli clerici ecclesiarum ipsarum olim habuisse noscūtur: z infra. Ideoque mandamus quatenus si quas portiones vel antiquos redditus clericorum sine cōsensu archiepiscopi vestri minuere vel parochias diuidere presumpsistis ad integritatem pristinaz reuocetis.

I Dez preposito z capitulo insul.

Possunt prelatus z capitulū p bende uacāti honestuz onus imponere ad quod prebendari9 teneatur

SIgnificatuz est nobis q cuidā sacerdoti prebendaz vnam in ecclesia uestra cōi volūtate dedistis ita[h] q missaz de sācta maria nisi corporis infirmitate grauatus debeat quotidie celebrare z ecclesiaz vsaz non nisi cōi tam prepositi qz capituli assensu possit dimittere: vel cui qz pbēde illius anniuersarij delegare[k]. Quā siquidez institutionē eatenus confirmamus ut predictus sacerdos nisi infirmitate corporis fuerit impeditus assidue debeat obsequiū suum ipendere ecclesie memorate: z quanto frequētius potest salua[l] honestate sua z debita deuotiōe missaruz solennia celebrare:nec sibi licet hoc illi subtrahe siue causa uoluptatis[m] siue se ad aliam ecclesiam transferendo.

I Dez uigoren.archiepo.

Ad pñtationē religiosoꝝ in eorum ecclesijs nullus debet institui p epm:nisi pus ei congrua portio redditum assignetur.

DE monachis q vicarios parochialiū ecclesiaꝝ grauāt vt hospitalitatē[n] tenere ñ possint eā p uidentiam habes q ad pñtationez monachorum nullum recipias nisi tñ eis de prouētib9[o] ecclesie corā te fuerit assignatum: vñ iura epalia possint psoluere z congruaz sustentationem habere.

i Capituli.istud preter ius fuit appositū quoniā suffic ꝯsensus plati.s.de renū.c.admōet
k Delegare.i.non pōt ꝯmittere alicui offm suū.z dicit anniuersariū.i.offm.
l Salua hōestate.i.sine peccato.hoc ideo dicit:q: non esset honestum vt bis vel ter missaz in die celebraret de cōse.di.i. sufficit.z.j.de celeb.mis.te referente.
m Uoluptatis.tñ religionis cā posset ad aliā ecclaz se trāsferre petita lnia qꝯuis nō obtēta.j.de reg.lz quibusdam.

AUaricie. Primo ponit excessus.scdo correctio.secūda ibi: ideoqz Ab:sic.
e Idoloꝝ.xxviij.q.i.idolatria.z.xlvii.d.c.bonoruz.z in auc.vt iudi.sine quoquo suf.§.cogitatio vltra me.col.ij.
f Portiones.hoc pōt intelligi qñ monachi certā portionē assignant pbyteris z totū qd superest appropriant vsibus suis.
g Redditus.hoc intellige qñ monachi certā ptē pcipiūt:z totū aliud dimittūt capellanis.z tūc in nullo diminuere debēt qd reliquunt capellanis suis sine consensu archiepi sui vel epi.z idē eēt si clerici certam ptem pcipiunt z mōachi totū aliō.z ex eo quod dicit sine ꝯsensu archiepi vr q de cōsensu ipsius hoc facere possint z diminuere z parochias diuidere:qd veꝝ ē iusta de cā.j.de ec.edi.ad audiētiā.z.j. de exces.prela.sicut vnire.z xvi.q.i.pcipimus.§.sicut duo.z ar.j.de his q fi.a prela.sine ꝯsen.ca. cū apostolica.z.j.de cēsi.quanto.z sic pñt diuidere parochiā iusta de cā:vt pz p iura predicta:pñt ēt reddit9 diminuere puta si ecclie facultates eēnt ampliate vt sic de augmēto z monachi sentiāt vtilitatē cum hmōi ecclesie subsint eis quo ad tpalia:q: de hmōi vr loq.c.z.j.eo.de monachis.

SIgnificatum. Primo ponit ordinatio tria continens.scdo ꝯfirmatio cum limitatione ibi: quam siquidem.ab.fi.

DE monachis. Reputat materia huius.c.difficilis pp iura vario mō loquētia.z.h.d.in sūma vt in rub:o.z hodie hoc.c.extēdit ēt ad religiosos exēptos vt in.c.i.j eo.ti.li.vj.z adde nouā prouisionem que circa hoc habetur.j.de iurepa.z vide de ecclesijs istorū regulariū tex.in cle.q: regulare: de sapplen.ne.prela.ab.fi.
n Hospitalitatem.ad quā clerici precipue tenent.lxij.di.§.i.lxxxv.di.hoꝝ dñū.q: qcqd habent clerici pauperum est.xvj.q.i.c.vl.
o De prouētibus ecclesie.p hoc pz q loquit de ecclesijs que sunt monachorum quo ad tēporalia in quib9 possunt monachi sibi oia appropriare : refutata honesta sustētatione pbytero vt hic dicit multo magis vbi hñt ecclias quo ad spūalia z tpalia.Si do hñt ecclesiā ex ꝯcessione laici vel ꝯfirmatōe epi:idē ē q: z tpalia tūc hñt.ar.xv.q.i.c.vl.z.j.de puil.cū z plātare.§.in eccliis.si nō accidit ꝯsensus epi nihil valet ꝯcessio laici.j.de iurepa.c.qd aūt.in fi.z.c.illō si hñt eccliaz ex ꝯcessione epoꝝ si certa forma fuit apposita illa seruet.ff.d pac. in traditōib9.si pleno iure ipaz ꝯtulit pleno iure hñt eā:si simplr ꝯtulit eccliaz cathedraticū z coertionē retinet eps.j.de dona.pastoralis. si do ex fundatiōe mōachi ecclias obtinēt hñt eas tñ quo ad tpalia.xvj.q.ij.c.i.z.c.penul.z vl. nisi essent pūilegiati cū oibus capellis habitis z hñdis.z si nō hñt pūilegium habebūt tpalia reseruata sufficiēti sustētatione pbytero.z eps hz ibi institutionē ad pñtationē monachorū z ei subest pbyter quo ad spūalia z sic pōt itelligi hec decre.z.j.de pui.cū z plātare.§.in eccliis. Qñqz monachi hñt iuspatronatus tñ.z tūc nihil hñt nisi solā pñtationē.j.de iurepa.cū seculum. cum trāseat cū vniuersitate vt ibi. In quo ergo casu locū hz qd dicit q cēsualis pēsio non augeatur.s.de pac.cū clerici.z.j.de cēsi.phibem9.z.s.e.auaricie.potest dici q vbi mōachi habēt ecclesias ex donatōe epoꝝ quo ad tpalia cēsus prius ipositus nō dz augeri: vel cū ex donatiōe laicoꝝ ius tñ recipiūt patronatus census q ab initio fuit ipositus:augeri non dz.j.de cēsi.scientes.sine iusta cā

ꝛ rationabili: ꝛ de ꝓsensu epi. vt dcm̃ est. s. e. auaricie. Jn aliꝭ ꝯo casib⁹ puta cū pleno iuꝝ hñt ecclias quo ad tpalia: ꝛ spūalia possidere eas pñt pleno iure. Quandoqꝫ tñ monachi totū applicant vsibus suis reseruata honesta sustẽtatione pſbyteri vt hic. Qñqꝫ certā partem recipiunt: siue certam dimittunt p̃ pſbytero aliud totum sibi retinent. vt. s. e. auaricie. ꝛ hoc ꝑm ꝓsuetudinẽ diuersorum locorum. dic de hoc: vt xvj. q. ij. in summa. Ber.

A Hec. ¶Ponit dictum ꝛ eius rationẽ subdit ibi: cum singula. ab. si.

a ¶ Jn vna. s. e. de multa. i fi. idẽ in diuersis. vt ibi: ꝛ. j. c. pri. ꝛ. s. e. qꝛ in tantū. ꝛ. s. ó cle. nó resi. qꝛ nónulli.

b ¶ Officia. i. dignitates vel p sonatus. lrrur. vi. c. singula. ꝛ xxj. q. ij. sicut. ꝛ. j. eo. cum non ignores. ꝛ. j. e. de multa. nisi p dispẽsationẽ apostolice sedis: vt ibi. ꝛ. s. de elec. vudum. ij.

P Reterea. ¶Primo narrat casum quẽ scõo corrigi mãdat ibi: mãdam⁹. ab. si.

c ¶ Regulariter. ar. q̃ canonicus regularis potest fieri archidiaconus, arg. j. lviij. dist. c. i. ꝛ. lxviij. di. quorũdã. ꝛ. j. ó sta. regu. q̃ dei timorẽ. sic nec monachus i diuersis monasteriis eẽ põt. nec abbas ꝑfici. j. de relig. domi. c. vlt. Sic nõ põt qs habere plures personatus i eadẽ eccl̃ia. aut ẽt in diuersis. j. eo. de multa. ꝛ. s. c. ꝓori.

d ¶ Maluerit. sic. s. eo. c. referente. ꝛ sic habuit optionẽ ꝑm ista iurã. hodie nõ hz optionẽz ſmo recipiẽdo scõam dignitatẽ ipso iure vacat ꝑma ꝛ si contenderet retinere vtrãqꝫ puaret vtraqꝫ. j. e. de multa. cũ. n. militie sint distincte: ꝛ persone illis deputate debent eẽ distincte vñ nemo põt eẽ i duob⁹ collegijs simul. ff. de coll. illi. l. i. §. vlti. nec duas militias hꝭ C. qui mili. nõ pos. l. iiij. ꝛ. l. v. §. in posterum. li. xij. nec duos honores. ff. ad muni. libertus §. ꝑscriptio ergo multo fortius hec sunt in spiritualibus bonoribus obseruanda.

Q Uam non ignores. ¶Hodie poteris suare h̃ c. in bñficijs residentiam req̃rẽtib⁹ ꝛ ẽt in curatis si de facto nollet dimittere primã eccl̃iaz primo ponit cã mandati. scõo mãdatũ ibi: cũ igitur. tertio solvit obstaculũ ibi: qõ si. abb. si.

e ¶ Una ecclesia. hoc generaliter verũ est q̃ vn⁹ dz eẽ sacerdos vni⁹. vt. s. eo. c. pri. ꝛ. j. de multa. de hac materia dc. s. de elec. vudum. ij.

f ¶ Contẽdit. vnde hodie priuari dz vtraqꝫ. j. eo. de multa.

g ¶ Contentum. s. eo. c. ꝓori. ꝛ. c. ad hec.

h ¶ Consenserint. si semel ꝓsenserũt in cũ nõ põt amplius dissentire. s. de ele. cũ inter canonicos. ꝛ. viij. q. ij. dilectissimi. ꝛ. xxxij. q. v. horrendus. qd est ergo qõ dicit nũc eis dissentiẽtib⁹. ꝛ sic ꝛdicit h̃ decre. p̃dictis iurib⁹. sol. sic ĩtellige qõ dc hic: sacerdos iste electus fuit ad curã aĩaꝝ. ꝛ simul ad ꝓtinuã residentiã ad quã de iure tenet. s. de cle. ñ resi. qꝛ nõnulli. sz ipse volebat retiere põtẽ eccl̃iaz cũ illa ad quã electꝰ erat scõo ab archipꝛesbytero. ꝛ clericis. vñ cũ ipse nollet p̃mam dimittere licitum fuit archipꝛsbytero ꝛ clericis ab electione ipsius recedere: ꝛ merito: qꝛ vtrãqꝫ de iure hꝭ nõ poterat. si aũt vellet dimittere primaz ꝛ scõaz recipe tũc ñ possent archipꝛsbyter ꝛ clerici ab electione eius discedere. ex quo semel in eum consenserunt. ꝛ sic intelliguntur p̃dicta iura.

i ¶ Scandalo. ar. q̃ pp scandalũ quandoqꝫ recedit a iure. s. e. cum teneamur ꝛ. s. de tempo, ordi, ad aures.

Q Uam secundum apostolum. ¶Primo ponit cã ꝓstõnis ꝛ correctiõis iuris antiq ꝛ noui ꝑmulgatio. scõo determinatio casus ꝓpositi spãliter. secunda ibi: inde est. ab. si.

k ¶ De altari. xij. q. i. ex his.

l ¶ Repelli. ad qnẽ spectat onus ꝛ emolumentũ. xij. q. ij. charitatẽ. ꝛ. c. qcũqꝫ. ꝛ. c. ecclãsticis. ꝛ ecõuerso nõ est ferẽdus is g lucrũ amplectit onus aũt subire recusat. C. de ẽadu. tol. l. vna. §. ꝓ secundo.

dño grauis est cui seruit egestas. arg. xciij. di. diaconi. Lau.

n ¶ Nois rõ. xxj. di. cleros ꝛ clericos. ꝛ. xxj. q. i. si cupis. ꝛ noia debẽt esse ꝓsonantia rebus. institu. de dona. §. est ꝛ aliud.

o ¶ Sors. xij. q. i. c. cui portio.

p ¶ Assumunt. vt qui ordinant sine bñficio vel assumunt. vt habeant hereditatem dñi.

ad onus eligit ꝓpellit nõ debet a mercede: ꝓ a simili: ut clerici viuere debẽt de patrimõio iesu christi: cui⁹ obsequiũ deputant ut ipa nois rõ ꝓsuadet: cũ. n. a cleros qꝛ est sors⁹ vl hꝭditas clerici appellẽt: qꝛ i sui ordinatione uel assumũtur in hꝭditatẽ dñi uel assequũt hereditatez in ipo ut uere possint psallere cũ ꝓpheta dicẽte: dominꝰ pars hꝭditatis mee dignũ ẽ ut ecclesie stipendijs sustentẽtur i qua ꝛ ꝑ quã diuis obsequijs ascribũt. Licet aũt p̃decessores nri ordiatiões eorũ qui sine certo titulo ꝓmouẽtur in iniuriã ordinãtiũ irritas esse uoluerint ꝛ inanes: nos tñ benignius agere cupientes tandiu ꝑ ordinatores uel successores eoꝝ ꝓuideri uolumus ordinatis donec per eos ecclesiastica beneficia ꝓseqũntur. ¶ Inde est q̃ cum. B. lator presentiũ a p̃decessore tuo fuerit ad subdiaconatuz nullo pñtãte ꝓmotus: mãdam⁹ quatenꝰ si eum bi quibus examinatiõem ipsius durim⁹ cõmittẽdam te citato legitie vt ꝑte ipsuz uel idoneũ rñsalẽ interesse ꝛ taz sup idoneitate quam etiam super quãtitate ac qualitate bñficij ꝓponere tibi liceat quicquid rõnabiliter dixeris ꝓponẽdũ: idoneũ eẽ reperierit: tãdiu ei uite necessaria ꝛgrue subministres: donec⁵ per te in zamorẽ. ecclesia uel alia fuerit cõpetens bñficium ecclesiasticũ assecut⁹: sciturus ꝓ certo q̃ si ꝑ examinatiõem eorum fuerit reptus idoneus ꝛ tu ei iurta mãdatũ nrm negligeris ꝓuidere cũ hoc nobis ꝑ lras eorũ inotuerit: ad id exequẽdũ per di. ec. cõpellemus.

¶ Dez archiepo senoñ. ¶ Qui hoc ignoranti sciẽter ꝛtulit p̃bendã quã nõ potuit: illa euicta aliam quã potest conferre tenet.

q ¶ Assequuntur. s. q ad bñficiũ recipiunt isti i sua ordiatiõe statiz ꝓsequunt hereditatem domini.

r ¶ Dignum. xj. q. ij. ecclesiastice.

s ¶ Predecessores. lxx. di. neminẽ. ꝛ. c. sanctor.

t ¶ Ordinationes. nisi ꝑ motus sit ad titulum patrimonij sui. j. eo. tuis. ꝛ. s. eo. eps si.

u ¶ Irritas. quo ad executiõez: nõ quo ad veritatem. quia ordinem non amittũt.

x ¶ Successores. sed quare conuenit hic successor ex delicto defuncti cuz regulariter crimina morte extinguantur. xxij. dist. quorundam. ꝛ. C. si reus vel accus. mo. fue. l. ij. ꝛ successor non ꝓuenitur ex delic. defunc. C. ne ex delic. defunc. l. vna. rñdeo ne in cleri opprobriũ mẽdicare cogantur. xciij. d. diaconi. argu. s. de cleri. coniu. Joannes in fi. vel dic q̃ non tam successor q̃ ecclesia punitur in hoc casu que non resistit epo in tali ꝓmotione. nã sine ꝛcilio ecclesie sl facit ordinationẽ. xxiij. dist. c. pe. vñ punitur si ei delinquenti non resistit. ij. qõ. vij. c. qua pp. ꝛ hoc intelligo q̃ ipse eps examinauit. si autem alij examinauerunt ipsi tenebuntur. liiij. dist. si seruus, xxiiij. distin. q̃ñ. ꝛ hoc inuit qõ dc. j. nullo pñtante. Et hac ꝓuisione dignitas promoti est attendenda. ar. xlj. di. non cogant. ff. ꝛ iud. l. sed ꝛ si suscepit. §. ij. ff. de vsufruct. sed ꝛ si qd. §. i. ꝛ. j. e. c. de multa. ꝛ. ff. de dona. l. si filiusfamilias. item considerantur facultates ecclesie. ar gu. ff. de admi. tu. l. cum plures. §. cũ tutor. ꝛ. ff. de reli. ꝛ sumpti. fu. si qs sepulchruz. §. sumptus. ꝛ hic inferius. B.

y ¶ Liceat. si scriberet ipi ordinatori: ipse nõ posset aliqd obiscere. nisi h̃ in lr̃is ꝓtineret. qꝛ quos idoneos reputauit ad ordines dz reputare idoneos ad bñficiũ. s. de eta. ꝛ qua. c. accepimus. sed successor põt ꝛ ita semel approbatꝰ iterꝝ pbat ꝛ reprobat sicut medicus. ff. de mu. ꝛ bo. l. vt gradatim. §. reprobari. ꝛ virgo semel pbata iterũ pbatur xxvij. q. i. nec aliqua. ꝛ meli⁹. s. de pba. c. pe. ꝛ vl. ꝛ. ij. q. v. hz hoc ꝓpriũ ꝛ. c. mẽnam. sed hoc totum gr̃a est. qꝛ de facto vnius sepi⁹ q̃ri non dz. ff. nau. cau. sta. l. lz. in fi. sed nõne p̃sumi dz ꝑ ordinato sic. arg. s. de proba. post cessionem. nisi pbet ꝛriũ. itẽ q̃liter cognoscit postea de ei⁹ idoneitate cũ snĩa epi que pnũciauit ipm idoneũ transiuit in rem iudicatã. a qua nõ fuit appellatũ. s. de elec. cũ dilecti in fi. rñ. totũ fit de gr̃a vel dicaz q̃ tñ q̃rit de noua cã postea emergẽte. ar. s. de eta. ꝛ qua. o. c. i.

z ¶ Donec per te. Quid si eps ordinauit eũ ad aliquẽ titulũ. ꝛ ille ẽ euict⁹ ab eo: nũqd eps tenet de euictiõe. ar. q̃ ñ: qꝛ donator ñ tenet de euictiõe ff. de edil. edic. l. ad res donatas. ar. j. vij. q. i. p̃ntiuz. ꝛ. j. e. iter cetera. dixit vin. q̃ eps spãliter nõ teneret si dedit ei bñficium sufficiẽs ꝛ factũ sit insufficiens ꝛ exinanitum sufficit. n. minori ab initio adire locupletez hereditatẽ. ff. de minor. verũ. §. locupletẽ. tenet tñ generali obligatione. qua tenetur prouidere ꝛ ordinare ecclesias oẽs sui epatus. de cõse. di. i. c. oẽs. Tu dicas melius cum. T. si fraudulenter contulit ei beneficium alterius quo alius non fuit iuste priuatus siue alij debitum: ꝛ ipse cui cõtulit hoc

ignorauit tūc spāliter tenek epūs ei puidere in eqnialēti beneficio. arg. l. q. l. pūtium. t. j. e. inter cetera. t. j. de iurepa. c. pastoralis.

Inter cetera. Narrat pmo kem. scō mādat decerni t cām exprimi ibi: supradicto epo. Et est singularis visposino. ab. si.

a Inter cetera. casus. h. t. g. pmutationē suaꝝ pbendaꝝ affectātes eas in manu pape renunciauerunt: postmodū māda uit papa decano remeñ. vt de pbenda. g. inuestiret. b. sed epūs loci hoc intelligens prulit eā magistro. p. vñ orta lite inter magistrum. p. t. b. dominus papa reuocauit pfatā renūciationē. t vtriqꝫ restituit beneficium suum t ne magister. p. remaneret frustratus spe sua: mādat papa epo: vt pbendam alicui non ꝓferat donec assignauerit magistro. p. beneficiū prebēdale in eadem ecclesia. t si ꝛ fecerit illud cassat ne fraudulēter visus sit illi contulisse prebendam.

b Assignari debat. ex quo guil. resignauit tali mō: t vt dareť. b. t nō fuit ei data: si magistro. p. non videbatur ei renunciasse nec videbatur eam pdidisse. sicut nō amittit possessionē q eam sub mō alij tradidit: nisi modus extitat vt. n. sub conditione eā tradidisse. s. de restitu. spo. olim. t. ff. de acqui. pos. q abñti. §. si gs. t qui sub conditione tradit poss. t recedit a possessione non pdit ea. ff. e. si cum me. vñ iste videbať amisisse possessionē beneficij sui. sed certe verum est q amiserat per renunciationem sed papa postea ex offō suo vtrunqꝫ restituit ꝓpter discordiaꝫ suscitatam.

c Irrituꝫ. si. C. de legi. nō dubiū. t. C. de rebus eccīe nō alie. l. sancimus t. r. distin. c. vides. §. i. si hoc vbū non cōtinereť in lēis: t ipse cōferret: vī q ꝓcessio teneret: lz eēt fcā ꝫ mandatuꝫ pape. j. e. dilectꝰ filiꝰ. g. vbi de hoc.

d Assignauit. b expīsse bēs q si epūs cōcessit mihi bñficiū qō cōcedere nō potuit: tenetur mihi ad aliud cōsimile. vij. q. i. c. pūtium. de hoc dicitur. s. c. priori. si. s. de fil. pre. veniens. arg. ff. de pig. ac. l. eleganter. §. qui reprobos. ff. ad vel. q̄uis. §. si cōuenerit. t. ff. q satisfda. cog. l. quotiēs. ff. de leg. i. l. filius. §. si qd alicui. t. ff. de leg. ij. l. mortuo. §. labeo. q: adiuuari bñficijs nos oportet nō decipi. ff. cōmodati. l. in ꝓmodato. §. sicut. in fi. t j. ꝓmo. c. vno. in fi. Et sic est ꝫ id q dicit ler q donatoꝛ nō tenek de euictione. ff. de edil. edī. ad res dōatas: sed b in veritate nō dicitur donare: q: necesse bz eā donare: t in necessitate nemo libertalis existit. ff. de adimē. le. l. rem legatam in fi. t de hoc dcm est. s. eo. c. relatum. t hoc intellige qñ epūs sciuit q eā donare nō poterat t ille q recepit ignorauit: vt dicit ler. s. c. p ri. si. n. recipiēs hoc sciebat: nō credo q habeat petitionē ꝫ epm ad aliam prebendam: instar illius q sciens emit liberū hoīem: emptio nulla fuit: sed

Cus si ignoranter emit. ff. de ꝓben. emp. l. liberi hois.

Am tam dudum. Opponēti plura ꝫ electū suffic alterꝫ pbare qō ad cassationē eiꝰ sufficiat. b. d. vel spāliꝰ sic vt in rubro. t pmo pōit ser q̄ opponebant ꝫ electū. scō diffinitionē qōnis ꝓditionalez. tertio rñdet tacite qōni vel obiectioni. scō a ibi: mādamus. tertia ibi: cū multa. Ab. si.

e Multitudo. iste Jo. bēbat multitudinē pbēdarū: vt pz in antiqua: q̄ multitudo est canonibꝰ inimica. s. eo. q: in tantum.

f Auaricie. q̄ a pmotiōe repellit. lxxv. di. c. florētinū. quā ēt dicit ler legitimis ictibꝰ feriēdā. C. de inof. te. l. si gs suo. t ē seruitꝰ idoloꝝ. s. eo. tit auaricie.

g Diffinitōis nostre. quā nō bēs in compillatiōe que olim erat. de instī. c. tua nup.

h Cōcilij. s. eo. q: in trī.

i Confirmationem. b ita intellige q sup hac electione fuit cā cōmissa ad petitionē illius electi: t iudices illi electionem confirmauerūt: t postea alij iudices gbꝰ eadē cā fuit cōmissa ꝓfirmationē illā cassauerunt: sicut b totuꝫ habeť in cōpillatione Inno. s. de re iudi. c. i. de quibus fit hic mētio.

k Prebendas. de hoc dictum est. s. de elec. c. duduni. ij.

l Aliud pmissorum. l. q ante ꝓfirmationē ministrauit. s. de elec. q̄liter vl q ministrauit post cassationez cō firmationis: q: papa etiā totuꝫ cassauit qqd factum fuit p iudices priores t posteriores.

Inter cetera[a] t infra. Facta resignatiōe a gu. quondā canonico lauduñ. de prebēda eiusdē ecclesie q̄ p cōmutationē prebēdarū. D. tūc siclunē. canōico auctoritate ap. assignari[b] dēbat: magr. p. p lauduñ. epm de prebenda fuit inuestitus eadem. Sup quo cū inter magistrum ipz t dictū. D. cōtrouersia suborta fuisset: p. L. papā p. n. oia retracta fuerūt: t infra. Supdcō episcopo ōdm[c] i pceptis ut donec idē magister in ecclesia fuerit pbendale bñficiū assecur[d]: nulli alij prebēdā assignar presumat: q si forte presūpserit id irritum[e] decernimus t inane. decet enim vt q: prebendā ei quā de iure nō potuit assignauit[f] eā quā de iur pōt assignet: ne prebēdā ei fraudulēter visus sit assignasse.

I Dem epo t cantori tornacen.

Cassatur electio illius qui possidet plures dignitates atq; prebendas t idez si detineretur aliquo vitio hic scripto.

Quaz iaz dudum: t infra. Verū qñ ab. R. siclunen. canonico. J. de bitumia quedā obiecta fuere multitudo[g] videlicet tā dignitatum q̄ et prebēdaruz: ābitionis t auaricie[h] vitiū cui nōdū finē iponēs cōtra diffinitionis[g] nre tenorem t lat. cōci[b]. statuta ad obtinēdam ppositurā siclunen. se ingerit t ingessit t q die intrusionis sue ante ꝓfirmationē[i] presūpserit ministrare sicut t post cōfirmationē cassatā. Mādam[k] quatenus si inueneritis pdcm. J. habere plures alias dignitates atque pbēdas[k]: aut aliquid aliō[l] pmissoꝝ qō ad cassationez eius sufficiat: inueneritis esse verū: ei super iā dicta p positura silentiū iponatis: ab impetitiōe ipsius siduñ. ecclesiā[m] absoluētes: cū multa per patientiā[n] tolerāt que si deducta fuerint in iudiciū exigente iusticia non debeāt tolerari.

I Dez archiepo. t archi. senoñ.

Recepto in canonicū quācito facultas se obtulerit debetur prebenda t interi habebit quotidianas distributiones.

Dilectus filius. T. canonicus liconien. pposuit q: cū de mandato. L. pape p. no. linconiēsis epūs quādaz pbēdā assignauit eidez in ecclesia liconien. q: capitaluz ipsuz ad eandē recipere continebat: t infra. Ad instātiaz remē. archiepī tunc epī pnestin. ap. se. le. t auctoritate illius talis inter eum t epz t canonicos linconien. cōpositio intercessit: q: ipso ab eis recepto in canonicū t ꝓcesso sibi stallo i choro t participatione q̄libet diuinoruz idē fructꝰ prebēde pcipere nō ōberetꝰ nisi loco p rio vacature: t infra. Cū ergo dictū. T. canonicū recipi canonicis nō obuiet instituti t vacaturaz expectare pbendā lat. conci. non sit dubiuz obuiare: nos facto eiusdē legati illicito[o] reprobato: qō est licitum approbantes[q]: q: vī indignū vt receptus in canonicū pbende beneficio defraudeť[r]: mandamus quatenus dictos epz t canonicos vt ei prebendaz cū se facultas[s] obtulerit nō differant assignare[t] ap. postposita cōpellatis. Facientes eidez portiones quotidianas q̄ fiunt in ecclesia memorata sine diminutione q̄libet assignari.

I Dez epo bitren.

Dilectus filius. Continet quatuor dcā. primo mandatū aplicū. scō ibi: ad istannā. iustū t iniustū pceptū legati. tertio ibi: cū ergo. iusti pcessus ꝓfirmationē. t iniusti reprobationē. q̄rto ibi: faciētes papalē subiūctionē. ab. si.

o Derape nō deberet. istud fuit ꝫ cilium. j. de ꝓcēs. prebē. nulla. sed ꝓtrarium videť. s. eo. relatū. vbi tenz pmissio vacature pbēde. sol. hic nihil peccabat: sed ibi sic vt patz ex illo vbo integritate pbende gaudere: t eo q dicit quorum cōis est vsus. t hic solum addit q percipiat ea que de cōi ꝓuenerunt: t ita nō ꝓdicit sed cōcordat. t hoc vicium fuit expīsum: ibi non.

p Illicito. ar. ꝫ. s. ō cōsti. cum. M. ver. q̄ttuor recepunt ad vacaturas ꝛc. solu. papa illud reprobauit vñ pcipit q eis puideat et supcrescētibꝰ ꝛc. t ita concordat cū ista: vel ibi recepti fuerunt simpliciter vt ibi no. vel non reprobatur receptio in ius canonie sed receptio ad vacaturas.

q Approbantes. ar. q̄ sna siue donatio tenet p pte: t p pte nō: sic. s. ō arb. cū tpe. xij. q. ij. si quos. t. xvij. q. iiij. qō. t. xxij. q. iiij. Iter cetera. t. j. ō testa. rainutius. t. c. raynaldus. Caueas tñ qualr fiat electio si vicak eligimꝰ te ad pri. vacaturā nulla est electio. j. de ꝓcēs. preben. c. nulla. t. c. relatū. t. c. ex tenore. Si vero vicak eligimus te in fratrē t sociū: t pmittimꝰ tibi conferre bñficium. cum primū vacauerit tenet electio talis. s. eo. relatū. t. s. de ꝓcēs. pben. cū sup assignādo eidē quotidianas distributiones als cōpellet enk ad b vt vī hic i fi. t ille itelligik electꝰ ad quoddā ius de nouo creatū. j. eo. dilecto. t illō ius periit q̄cito assignak bñficiū vacās nō. n. diu posset manere tale ius sine re corporali. i. q. iij. si qs obiecerit: t talis canonia auget numerū canonicoꝝ: sz nō pbendaꝝ: sed nūqd plures pñt taliter eligi: si duo pñt eligi eadē rōne t plres. s. tres vel q̄ttuor t quotcūqz. dirit Jo. q̄ sz nūerū pbēdaꝝ pñt plres vl pauciores eligi sz certe nō vī q tot pñt eligi quot sūt ibi canōici pp diutinā expectationez sz sufficit q pauci eligank saltē duo vel tres vel qnqz. s. de ꝓsti. cuj. M. ferra.

r Defraudeť. sic. s. e. relatū.

s Cū se facultas. hoc idē erat ei pmissū in illa cōpositione: sed archiepūs auctoritatē pstare nō potuit: imo illō solū cassak q nihil pcipe deberet. lau. Itē ex eo q vī hic pz q legatꝰ nō pōt dispēsare ꝫ ꝓcilū. j. de ꝓcēs. pbē. nulla. sz solus papa. Item aliud est dicere cum facultas se obtulerit: t aliud cū bñficium vacauerit vt hic pz. t. j. de ꝓcēs. pben. accedens.

t Assignare. b idē poterat ꝓsequi ex illa cōpositione vt vī. dicit Jo. q̄ nō q:

ſpe cōpoſitionis vacabāt bñficia: ⁊ volebāt ipſum expectare primā vacaturā Itē aliud addit compoſitioni ꝙ ipſe hēat quotidianas diſtributiones ſiue victualia q̄ de cōi conferunt: que tñ pñtib⁹ dant. ȝ. de cleri. nō reſi. decetero. et j. eo. l3. Perceptio. n. taliū pbendarū nō facit canonicū: q2 ſola ſalarij perceptio nō facit decurionē. ff. de decur. ſola: ⁊ j. eo. dilecto.

Ue fraternitatis. Primo ponitur deciſa facti narratio ⁊ conſultatio. ſecūdo rñſio ibi: nos. ab. ſic.

a ¶ Importunitatē. electio ſcā ad importunum clamorem nō valet. ȝ. de elec. oſius. lxj. diſt. miramur. ⁊ p importunitatē nō concedēda ſepe concedimus dicit imꝑator. C. de peti. bo. ſub. l. i. lib. x.

b ¶ Turoñ. ꝯciliū. ȝ. e. maioribus. ⁊ j. vt ec. bene. vt noſtrū. ⁊. i. q. iij. c. ſi qs pbēdas.

c ¶ Sectionē. ſed cū vna parochia poſſit diuidi in duas. xvj. q5. i. precipimus. ⁊. x. q5. iij. c. vnio. de ꝯſe. diſt. i. oēs. j. de ecclē. edi. ad audientiā. q̄re vna pbēda nō pōt diuidi in duas. Rñ. due parochie licite ſūt ex vna iuſta cā interueniente ⁊ ꝙ vtraq3 ſit parochia p ſe ⁊ hēat ꝓprias limitationē: ſed ꝙ due ſint ſub vna limitatiōe nō pōt xvj. q. i. plures. eodē mō vna prebēda pōt diuidi in duas ita ꝙ ſint ibi ꝑpetuo duo canonici dūmō facultates illi⁹ pbēde ſufficiant competēter duobus. j. e. c. vacante. ſicut vna domus pōt diuidi ⁊ decetero erūt due dom⁹. ⁊ vn⁹ fundus ſi diuidat erūt duo fundi. ff. cōia pdiorū l. ſi qs duas. §. i. ſed prebenda diuidi nō dʒ vt ſub noīe vnius pbende cēſeat vterq3 q̄ſi dimidius canonicus: q2 vnitas nō recipit diuiſionē. xxiiij. q. i. c. loquit. nulla. n. ſeruit⁹ diuidit l3 vſufructus diuidat. ff. ad. l. fal. l. i. §. ſi vſufructus. ⁊. ff. de vſu ⁊ ha. vſu pars. ſed nōne h mō pōt diuidi pbēda q5 idem ius apud vtrūq3 remaneat: q2 ⁊ iura icorporalia apud plures pñt īſolidū reſidere. j. de iure pa. c. i. ⁊. ff. de ſerui. l. vic. ⁊. ff. de bo. lib. l. libert⁹ l ſi. Itē pbēda h ēē nō pōt. vt dcm̄ eſt. j. e. dilecto. l3. n. dicat idem ius eē apud plures. reuera tñ q̄libet ſpāle: ⁊ ſeparatū ius hʒ. ff. quēad. ſerui. amit. l. aquam. ⁊ no. ꝙ ſicut de vna pbenda pñt due fieri ſi facultates ſufficiant. ſic ex cā neceſſaria pñt ⁊ debēt dimi nui pbende. j. de ē. ſi. c. vl. ⁊. ȝ. de ꝯſti. ex pte a ꝯrio ſenſu.

¶ **Nō tenet electio cū ad vnā pbēdam duo ſimpliciter eligūtur.**

Tue fraternitatis deuotio: ⁊ infra. Cū ſepe contingat ꝙ ad vnā prebendā duo clerici pp importunitatē[a] petentiū eligantur. Nos attendētes: ꝙ ſi duo vnā prebendā tenerent illud eē cōtra ꝯciliū turoñ.[b] q5 pbēdaꝝ ꝓhibet ſectionē[c] ⁊ ſi un⁹ illoꝝ ipaꝝ obtineret pbendam ſub expectatione alius ꝯtra lat. ꝯci.[d] ſta ta. remaneret. Inq. T. T. R. ꝙ talis electio de rigore[e] iuris penitus eſt caſſanda. I Dem.

¶ **Si duo electi ad aliq̄ dignitatē ꝯpromittant in iudicem: poterit iudex[f] alteꝝ ꝯfirmare: ⁊ alteri ꝓ bono pacis de ꝓuētib⁹ ꝓuiſionē facere.**

NIſi eēnt viri ꝓuidi ⁊ honeſti[f] tā qui ordinationē fecerūt q̄ illi circa quos eſt facta ordinatio in eccleſia veſtra ſup negocio ꝑoratus ordinationē illā valde ſuſpectā propter exēpli ꝑniciē hēm⁹. Nō ergo poſt cōcertationem diutinā ordinatū eſt circa vnū de duob⁹ electis: ut ipſe hēat ꝑoratū: hoc ex iuriſditiōe delegata ſecūdū iuſticiam videt eſſe ſtatutū. Nō āt ordinatū eſt circa reliquū vt ipſe. xx. libras de redditib⁹ capituli. ⁊. xl. de prouētibus prioratus recipiat ānuatim: hoc ſm ꝓuidētiā intelligitur eē preceptū ex arbitraria[g] ptāte: cū i dlegatos fuerit compromiſſum: qui auctoritatem ſibi retinendo commiſſam ſe pro bono pacis ⁊ vtilitatis hoc ordinaſſe fatentur. Quia igit ordīatio ab oib⁹ eſt recepta: pñtq3 licite prior ⁊ capitulū de ꝓuētib⁹ ſuis pp cās pdictas: nō quidē ex pactione partium ſed ex iuſſione[h] iudicū ꝓuiſionē hmōi exhibere: nos cā hoc adhibito moderamine toleramus: vt ad pſtationē. xl. li. nō dignitas ꝑorat⁹[i] ſed perſona prioris maneat onerata: ne forte circa ꝓuentus[k] aliqua uideatur facta ſectio prioratus: ita ꝙ ipſo priore deficiēto ſucceſſor ipſius ad preſtationem. xl. li. minime teneatur.

I Dem vadanē. epō ⁊ abbati vacieñ.

¶ **Canonici ꝓuilegiati a papa ſup certo nūero ſi ſpōte ſceperīt aliques ſupra numerū ꝯ ipetrantes a papa exceptiōe numeri vti nō poſſunt.**

PRo illoꝝ ꝓuiſiōe ⁊ ifra. Burdegal. archiepiſcopo mandauim⁹ vt magiſtro. p. in aliqua eccleſiarum[l] ſuarū vbi expedit cognoſceret ꝯpetens faceret bñficiū aſſignari: cōtradictores[m] ec. diſ. cōpeſcens quidecano ⁊ capitulo ſanctonē. au. nr̄a mādauit vt ipm̄ admitterent in canonicū: ⁊ in frēm: Cūq3 ijdē reluctarent canonici ac indulgētiā de q̄dragēſimo canonicorum nūero ei opponerent: q2 archieps cognouit illos i eluſionē[n] mandati nr̄i idulgētia cōceſſa eis irreuerenter abuti predictū magiſtrū de prebēda ⁊ canonia ſanctoñ. eccleſie inueſtiuit[o] ꝯdictores viculo excōicatiōis aſtrigēs ⁊ infra. Quia vero q5 p dcm̄ archieꝑm de memorato magr̄o auctoritate nr̄a ꝓuide[p] factū eſt: firmitatem volumus obtinere: mandam⁹ quaten⁹ ſi vobis ꝯſtiterit predictos canonicos indulgentiā quā hñt de certo canonicorū numero nō ſuaſe: ⁊ aliquē vltra cōſtitutū numerū in canonicū auctoritate ꝓpria recepiſſe[q]: cum nobis legem imponere

d ¶ Concilii. j. de ꝯceſ. pbē. c. nulla.

e ¶ De rigore iuris. innuit ꝙ de patiētia poſſit tollerari ⁊ ꝯfirmari q̄ſi diſpenſando ꝙ ſatis pōt ꝯcedi: q2 talis diſpēſatio nō ē ꝑpetua: ſed ad tps: nec ꝓprie dī facere ꝯ ꝯciliū. Ad qd ergo diceret ō rigore iuris. alr̄ ſimplr̄ rñdiſſꝫ dicēdo ꝙ talis ē caſſanda. ⁊ mlte tales electiōes tollerant vt ex cā poſſit iuris rigor relaxari. ar. op. j. e. c. vacāte. ⁊. c. cū cām. vbi tenet integrare pbendā tali modo collatam nec mādat caſſari.

NIſi eſſent. Prio recuſat ſuſpectā excuſatiōē ⁊ iſti⁹ duo mēbra declarat ſcdo pmiſſis motiuis ſub certa moderatiōe illā approbat. ſcda ibi: q2 igit iſta eſt pulcherrima diſpoſitio ⁊ in toto corpore iuris nō hēs conſilem. abb. ſi.

f ¶ Honeſti. ex q̄litate pſone pſumit licitū q5 alr̄ eēt illicitū. ar. ix. q. iij. c. lugd.

g ¶ Ex arbitraria. ⁊ ita aliqs pōt ſimul vti ⁊ arbitraria: ⁊ delegata ptāte: ſic ȝ. de pñi. c. lras. ſed iſtō nō vr̄ poſſe ꝯſtare: q2 ſi rōne delegate ptātis adiudicauerūt alteri ꝑoratū hʒ hoc ꝙ ꝯſtabat eū canonice electū: qualiter p arbitriū poterūt ipm ꝯdēnare ad ſoluendum alteri pti idebitū cū alij ſolui nō poſſit q5 ē alij debitū. ȝ. de iureiur. cā te. q2 ſi ꝑorat⁹ fuit iſti debit⁹: conſtat ꝙ ſolutio pecunie eſt idebita: pōt dici ꝙ iſti nō fuerūt arbitri: ſed arbitratores. i. compoſitores quoꝝ arbitriū ſi iniquū ſit auctoritate ſupioris retractat. ȝ. de arbi. nō ſine. vel reducit ad arbitriū boni viri. ff. p ſocio. ſi ſocietatē. ſed nūqd rōne talis arbitrij poſſent ipi adiudicare alteri ꝑoratū. ar. ꝙ ſic. ȝ. de trāſac. c. decetero. ſed nō eſt verū: q2 talia ſpūalia poſſideri nō pñt niſi ex iuſta inſtitutiōe cāonica. vi. q. i. legū. ſic ⁊ in mr̄imonio nō poteſt interuenire arbitrium. ȝ. de tranſac. c. vl. ⁊. ȝ. de in ite. reſti. c. pe. in fi. ⁊ hic ver. hoc ex iuriſditiōe delegata. Verſi.

h ¶ Ex iuſſione. ex pactione ꝑtiū nō liceret nec illā tolleraſſet papa: vt. ȝ. de pac. cū pridē. ſed q2 iudicis auctoritate ſcm̄ fuit: ⁊ ad tps ſuſtinet. ȝ. de trāſac. c. decetero. ſic. n. excuſat ab īfamia q iuſſu iudicis paciſcit ō furto. ff. de his q no. infa. l. furti. §. q iuſſu. ⁊ ꝙ papa h tolerauit hmōi ꝯpoſitionem: h fecit pp cās predictas. ſ. ꝓ bono pacis ⁊ vtilitatis q2 placuit omnibus. ⁊ ſi papa cōpoſitionem nō tolleraſſet auctoritas iudicis non ſufficiebat: q2 de iure hoc facere non poterat. vnde dicit papa: nos cā h adhibito moderamine toleramus ⁊ ad tempus tantum vt ſequitur: ⁊ occaſione huiuſmodi cōpromiſſionis aſſumunt q̄nq3 aliqui cām maleficiendi.

i ¶ Prioratus. niſi hoc eſſet appoſitum: cōfirmatio talis ſiue tolerantia fuiſſet realis. argu. ȝ. de tranſac. veniens. ⁊. j. de inſti. cum veniſſent.

k ¶ Prouentus. qm̄ ſicut ius diuidi non pōt ſic nec fructus. vt. i. q. iij. c. vl. ⁊. j. vt ec. bene. vt noſtrū. ⁊. xvj. q. i. ſi monachus defuncto. vel alias remoto.

PRo illorum. In prima ponit facti narratio. In ſcda cāe ꝯmiſſio ibi: q2. ab. ſic.

l ¶ Eccleſiarū ſuaꝝ. ſub hoc termino comprehendunt oēs eccle ipius prouincie. ēt epales vt hꝫ. ⁊. ȝ. ō vſupal. c. i. ſiue habent ius conferendi ſiue non ſed in aliqua prelatura per hanc formam prouidere non poſſet. j. eo. c. vlti. ⁊ hoc in qbus ius hʒ: ſecus in alijs: ſecus ſi dixiſſet in aliqua eccleſia rū tue prouincie: q2 tunc non refert vtrum ius ibi hēat. vel nō rōne ordinarie ptātis cum auctoritas talis generalior ē q̄ alia. tamen papa in hoc non reprobat factum archiepi. Et ſic largeſumitur q5 dicit ſuarum.

m ¶ Cōtradictores. hac ſnīa non comprehenditur niſi partes ⁊ alij ēt q de facto ꝯdicūt: ⁊ nō de iure.

n ¶ Eluſionē. multe. n. vie ſunt hoīb⁹ ad maliciā in auc. de nup. §. minores in fi. col. iiij.

o ¶ Inueſtiuit. ꝑ talē inueſtituram non adipiſcitur qs poſſeſſionem: niſi corporalr̄ in poſſeſſionē mittat. j. de dona. ꝑ tuas. de tali inueſtitura hēs. ȝ. de re iudi. cū olim. ⁊. j. de his q̄ fi. a maio. par. ca. ex ore. ⁊ hoc ꝓbat p hoc ꝙ papa mandat ꝙ ſolūmō ſnīa lata i eos obſeruet donec dcm̄ magiſtrū recipiāt i fratrē. Si. n. i poſſeſſionē miſſus fuiſſet papa mandaſſet: vt in poſſeſſionē inductus defenderet. ⁊ ſic p hāc decre. nō ꝓbat ꝙ p hāc formā mandam⁹ vt talē facias recipi in canonicū ⁊ in fratrē talis eccleſie ꝯdictores p cenſurā eccleſiaſticā ⁊c. vel facias competēs beneficiū aſſignari ꝙ poſſit mitti in poſſeſſionem ipſius eccleſie nec inueſtiri: cum hoc ei nō mandetur cū certa forma ſm quam procedere dʒ ſit prefixa. Quidam tñ dicūt ꝑ hanc decre. ꝙ p talē formā non poteſt mittere in poſſeſſionē ſiue inueſtire q5 ego nō credo ꝓut no. j. de ꝯceſ. pben. cum noſtris. ar. ꝯ. ȝ. de excep. cū eccleſiaſtice. nō eſt ꝯ: q2 ille iā fuit per papam inueſtitus: ⁊ incorporalē poſſeſſionē de mādato ipi⁹ inductus vt patꝫ in integra. ⁊ quod dixit h inueſtiuit. fecit vltra formā ſibi datā q5 pꝫ per rñſionē pape que de inueſtitura nullā fecit mentionē: ſed de excōicatione quā pcepit obſeruari quouſq3 ipm receperit. ⁊ ideo dicit prouide.

p ¶ Prouide. excuſauit eū papa: ſed reuera nō hñ ꝓceſſit inueſtiendo ſi refert vtrū mandet facias ꝓuideri: vel facias beneficiū aſſignari.

q ¶ Recepiſſe. ⁊ ita qui ſemel facit ꝯ ꝓuilegiū ſuū ſibi pindicat in illo. ȝ. ō reſcrip. coſtitutus. ⁊. ȝ. de conſti. cū. M. ⁊. c. cum acceſſiſſent. vbi de hoc. argu. j. de priuile. accedentibus. ⁊. c. ſi de terra. §. i. ⁊. C. de exec. tuto. l. voluntarie. Et hic attēde quod dicit auctoritate ꝓpria: q2 ſi h auctoritate

pape fecissent non intelligerent venisse ꝯ priuilegiū suum et si ecclesiastico firmatum: qz auctoritas pape semper intelligit excepta. s. de iureiur. veniēs. r. s. de elec. significasti sz qd si venissent ꝯ indulgentiā auctoritate cardinalis legati apostolice sedis: nūqd excusarent: nō credo qz nō posset illos cōpellere ad hoc: vt ꝯ indulgentiā pape aliquem reciperēt.

a ¶ In canonicum: r ita excōicati recipiūt aliquez in canonicum: r valet talis receptio: r ea que faciunt excōicati in eorū preiudiciū bñ valēt. s. de excep. cū inter: cum suis si. sicut excōicat qs vt in cā ꝓcedat. s. de offi. ordi. significauit: r quia isti non debēt absolui nisi satisfaciant. vt. s. de offi. dele. et lris: sz satisfacere non possunt nisi ipsum recipiant: nec p talem participationem erit excōicat⁹ sic excōicati admittuntur ad iuramentum qñqz antequaz absoluantur. ī. ō sen. excō. ex tenore. r. s. ō rescrip. c. capitulum sancte crucis: vel exꝑone donec dcm magistrum recipiant. i. donec cautionez ꝑstēt q iuri parebunt: r hoc vbi bñt causam ōfensionis: sed in hac decre. ñ habebāt iustā cām defensionis. imo falsam vt lra dicit. Ber.

b ¶ Ad canonicatuz. mādat ō papa vari buic illa que pertinent ad canonicatum r non prebendam r sic habunt ei quotidianas distributiones quousqz vacabit prebēda vl quousqz fructus fuerint augmentati. Et sic pz ō q lz canonici aliquē recipiant vltra numerum et sua auctoritate nō augeant numerum prebendarum lz augeant numerū canonicorum. s. de ꝓsti. cum. M. babuisti idem. s. eo. dilectus: r. ī. eodez ti. dilecto.

Tuis qōnibus. ¶ Ponit dictum cui⁹ vnam determinationem iterserit ibi: dūmō. ab. si.

c ¶ De patrimōialibus. ¶ Habent ergo isti patrimonium p titulo. sic. s. eo. c. eps si aliquem: nec debēt ab epo beneficium petere ex quo tali mō intitulari sūt r iudiciū sibi manducant r bibunt qui de suo bñt: r alienū recipiūt. xvj. q. j. qñ qcqd. r. xij. q. ij. c. r si illi. r. j. q. ij. clericos. Sed qd si patrimoniū istoz periret casmate. vel alluuiōe nunqd tenebit istis puidere. dñicalis qō ꝓueuit eē tñ satis vl q eps debeat ei puidere in bñficio ecclesiastico: qz cū isti ad seculū redire nō possunt redundaret in obprobrium ordinis clericalis. ar. xciij. di. diaconi. r ar. s. de cle. cōiuga. Jo. r s. de renun. ad supplicationem.

d ¶ Sustētari. als non dz ipm promouere: qō si fecerit tenet ei ad supplemētū. s. e. c. ij. r. c. cum sm apostolum. Sed nunqd tenetur soluere decimas de tali pr̄imonio ad quod est ꝓmotus quasi ad titulū? argu. q non xvj. q. j. silr. r. ī. de deci. nonum genus. ar. ꝯ. xvj. q. j. siquis laicus. Dicit Hin. q tenetur soluere decimas. ar. illius ca. siquis laicus argu. est ꝯ q non debeat soluere: vt. ī. de simo. tua. T. dicit q si ab alijs clericis recipit diuinū officiū: r alia sacramenta dz eis soluere decias aliogn ꝯ qz de beneficio suo non tenetur soluere decimas: credo q pp clericatum isti⁹: lz sit ordinari⁹ ad pr̄imoniū suū ecclesia que ꝓmum decimas pcipiebat pdiales iure suo nō debeat defraudari: qz res semp remanet cū sua cā: r sine culpa sua puari non dz: nec est ēt iusta cā quare puari debeat. Item q̄rit an iste possit trāsire ad aliam ecclesiam sine licentia epi. Dicas q nō. lxxj. di. primatus. Sed nūqd pōt vendere patrimoniū tale vl q nō: qz inde viuere dz. r ecclesiasticū onus sustinere: q confitetur Hin.

nō debeant quā ipsi negligunt obꝛuare: latam in ipso excōmunicationis sententiā a predicto archiepiscopo diu denuncietis sub ap. ob. Juan dā donec sepedictuz magistrum recipiant in canonicū[a] r ea que ad cānonicatū[b] ptinent cum stallo chori r loco capituli ei studeant assignare.

¶ Item bisuntien. archiepo.

¶ Non beneficiatus habēs sufficiens patrimoniū ad sacros legitie, p mouetur.

¶ Tuis questionibus rñdemus: q clericos in minoribus ordinibus ꝓstitutos ō patrimonialib⁹[c] bonis bñtes vñ possint ꝯgrue sustētari[d] r si nōdū fuerit bñficiū ecclīasticū assecuti. ꝛ Dūmodo aliud canonicū non obsistat: ad superiores sacros poteris ordines promouere.

¶ Item epo latonien.

¶ Absenti potest conferri beneficium alio mediante.

¶ Ecedens ad ap. sedez: r infra ꝛ Jngsi. T. T. R. q clericus abñs per alium vel alius[e] magis p ipso poterit de beneficio ecclesiastico inuestiri.

¶ Item trecē. epo.

¶ Si ad unū canonicatuz r prebēdaz duo sunt recepti simpliciter: receptio nō tenet ēt interueniente apostolica auctoritate.

¶ Dilecto filio. ꝓ. scē prudentiane presbytero cardinali cellerario trecen. r. r. ꝓcuratori tuo auditore concesso: idez cellerarius p posuit cora eo q cū in manib⁹ fmē. archiepi tūc ap. se. le. itēdētis prouidere. B. nepoti suo in trecē. ecclesia prebendā quam ibi obtiebat libera liter resignauit[f]: dictus legatus pre fatum. B. r eundez cellerariū in canonicos trecen. instituit r ambob⁹ capitulum trecen. stallum in choro r locuz in capitulo: r idez archiepiscopus supradicte pbende fructus diuidendos cōiter assignarunt: do nec idem. B. integrum esset preben dale stipendium assecutus: r infra. Quoruz receptionē ꝓcuratoz gñalis[g] predecess. T. in partibus constātinopolitanis tūc agētis postmodū approbauit dict⁹. quocz cellerari⁹ lectōnē r euāgeliuz in hebdomada sua legisse dignoscitur: r tam decani quam episcopi electioni: r aliorū negociorum tractatibus sicut canonicus trecen. interfuit: r vomuz quā dam per capitulum memoratuz obtinuit que non nisi canonico consuerat assignari. tucz cū ad eandem accessisses ecclesiā consecratus cum cum canonicis alijs ad osculum recepist[h] cuz tunc non nisi canonici ad osculuz admittātur: r eidem super predictis non mouisti per bienniuz questionem ꝓpter quod petijt vt te ab ipsius sup hoc molestatiōe[i] indebita ꝓpescere dignaremur: r infra ꝛ Procurator tuus proposuit ex aduerso q ad vnicum ius spirituale qō vacabat ibidem insimul duos canonicos instituere predicto legato non licuit. naz si duo vnicam prebendam haberent id esset contra turonen[k]. concilium quod pbēdarum inhibet sectiōem. Si vero duobus receptis vni tantuz prebendam daretur sub expectatiōe alius cōtra late[l]. ꝓcilium remaneret. ¶ Preterea licet in ecclesia in qua nō est certus numerus prebendarum: nulla etiam vacante in canonicum quis possit assumi: cum intelligatur ad quoddam ius eligi quod ex electorum assensu de nouo creatur: r cū electo in canonicum nascitur: r desinit cum

Sed tan. dirit q potest vendere: qz q precio fruitur rem habere videtur. ff. de vsufruc. qz cui precio: r pōt illud donare: qz r beneficio ecclesiastico posset renunciare qō credo verius.

Precedens. Uel sic pōt sūmari. ¶ Pōt qs iuestiri beneficio p̄o abñte. Uel cōiungendo vtrūqz intellectū vic. abñti pōt ꝓferri beneficiū alio mediāte nec refert vtz absens inuestiatur p ꝓsonā mediam vl ꝓsona media iuestiat p abñte: r ē casus no. r quotidie praticat cōis diuisio. scōa ibi: iqsitōi. ab. si.

e ¶ Uel ali⁹. sicut vn⁹ nomie alteri⁹ possidet. ff. de acq. pos. qcqd vterqz. n. possidet. ff. e. ti tu. qō meo. r. s. vt lit. ñ ꝯ. qñ §. ī alijs. r. s. ō resti. spo. cū venissent. r. s. de ꝓscrip. si diligēti: ita r vterqz pōt dici inuestiti: sed que fuit dubitatio forte iste eps dubitabat an carnale mōniū inter abñtes ꝯhatur: r ideo dubitauit an r spirituale ¶ Prima questio expedit. xxij q. ij. bonorat. r. ī. de conuer. ꝯiug. ex parte: r. ff. ō ritu nu. ōniqs. Scōa dubitatio ꝟ exꝑli catur: vtrū clericus abñs posset iuestiri p aliū vl dubitatio fuit illa an iuestiret qs p̄o absente r ignorāte: r certe bene r acgrit possessionē: r cum iste sciuerit habebit cām vsucapiē di. C. ō acq. pos. l. j. vin. vl iō dubitauit: qz sicut hereditas tpalis p ꝓcuratorē acgri ñ pōt ff. de acq. ber. p ꝓcuratorem. Ita videbat q bñditas spūalis acgri nō posset: sz nō vl q dñiuz sit q̄situ p traditionē absenti. ff. ō acgrē. re. do. res ex mādato. ītē nec possessio vl acgri p iuestituraī. ī. de bis q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore. r. ī. ō dona. p tuas. Dicas q si vl dās vel accipiens intendit acgrere dñium absenti tūc est ei q̄situz r sic loqtur. ff. de acq. re. do. si ꝓcurator. ff. de do. q mihi donatum. Sed si neuter hoc ītē dit non statiz acgrit dominiū r sic loqtur. ff. de acqui. re do. res. dñium tñ vel possessio nō acgritur p gestorē negocij. ff. ō neg. ge. si ego. Jo.

Dilecto. Diuiditur ī q̄tuor partes: pmo factum r allegatio p cellerario. scōo allegatio ꝯ ibi: ꝓcurator. tertio diffinitio ibi: vnde. q̄rto p testatio ibi: ita q. r ē nota. ca. quare tene semper venti r no

f ¶ Resignauit. pure sine aliqua cōditiōe r modo als simoniacus fuisset. ī. q. ij. q̄pio. r. s. de pac. pactiones.

g ¶ Generalis. vnde videbat q dñs ꝯ factū ꝓcuratoris venire nō debeat. argu. s. de of. dele. cū olim: qz factū ꝓcuratoris q generalē hz administrationez domino preiudicat. ff. de iureia. iusturandum. §. vlt. ff. de pac. nam r nocere: sed tamen secus est: qz generali mandato nō vl delegasse: nisi id qō legitime fieri pōt. ff. de condi. inde. si procurator. r. ff. de bis que fi. in frau. cred. si pater vel quia fraudulenter aliquid faciat. ff. mand. creditor. §. lucius. vnde cū talis institutio contra ius esset non tenebatur eps illam ratam habere. s. eo. titue. r. c. maioribus.

h ¶ Recepisti. per hoc videbatur consentire istitutiōi ipsi⁹. simi. lxxj. di. adrianus. r. ī. de bis que fi. a ma. par. ca. ex ore: r infra de priuile. cū olim ar. C. ad velleia. auc. siue a me. r. ī. de sponsa. ad id quod. Item qz in ꝑsentiā sua gessit se tanq̄ canonicum vnde qz ipsum non remouit statim vl ipsum approbasse argu. s. de of. delega. coram. C. de acquirē. pos. l. j. C. de pa. pote. si filium xx. q. j. quem progenitores: talis patientia non facit canonicum sed tātum canonica electio. ff. de decuri. berēnius. r. ī. de insti. ex frequentibus. r. C. de libera. cau. non iccirco.

i ¶ Molestatione. r sic agebat interdicto vti possidetis.

k ¶ Turoñ. s. e. maioribus. Ber.

l ¶ Lateran. j. de cōcess. præben. nulla.

a ¶ Diuidi.q: veritas non recipit diuisionem.xxiiij.q.j.loquit de hoc dictum est, ꝫ.e.tue fraternitatis.simi.ꝫ.e.iter cetera.

b ¶ Augmentare.ꝫ.de ꝓsti.cum.OH.

c ¶ Clausula.imo ⁊ si clausula illa nō esset adiecta tñ sine eius auctoritate non vt̄ q̄ posset ꝓuenire ex quo confirmatio pape accessit.ꝫ.de cōfir.c.j.⁊.ij.nā vbi princeps confirmat idem ē ac si ferat sniam.C.de veter.iu. enu.l.i.§.sed neq;.v. oia nr̄a facimus ⁊c. Uerius est qō nō obstat eis talis ꝓfirmatio cuz eorum fauore facta sit qn possint ꝓuenire si volūt.ꝫ.de consti.cuz.OH.⁊.c. cū accessissent nisi clausula huiusmodi sit apposita: decernatis irritum ⁊ inane.Jo.

d ¶ Augmētare.hec fuit sufficiens rō q: itēdebat idē ius: ⁊ eādē ꝑbendā cōferre pluribus quare nō valuit.ꝫ.c.tue: ꝫ si intendisset vtrūq; eligere in canonicū talis electio nō valuisset.ꝫ.e.dilect⁹: ⁊.c.relatū: qa ad duo iura itelligunt eos elegisse: ita tñ q̄ facultates sufficerent duobus.j.c.pri.

e ¶ Obstat.hanc regulam ⁊ eius expositionem hēs.ꝫ. ō rubr.c.pe.sed vt̄ q̄ cause istoꝝ ita sūt coniuncte q̄ sntia lata ꝫ vnuz obstet alii: sic.iij.q.vj.ō quippe.⁊.lxxxj.distinc. tantis daniel.⁊.j. de accu. ad petitionem.lviij.distin. ordinatos: ꝫ secus est hic: q: agendo ꝓ vnū nō agitur de iure alteri⁹: ꝫ in premissis casib⁹ agit de vtroq; sic.j. de adulte. significasti. ff.ō adulte. ōnūciasse: ꝫ qd si postea agit ꝓ scōz ⁊ ille secūd⁹ obtinet nunqd ꝑdest alij. vt ꝑ hoc ⁊tractet sntia lata. vt̄ q̄ sic q: sntia lata ꝑ vno ex socijs ꝑdest alijs. vt.ij.q.vj.§. diffinitiua. v. q̄q;.⁊.ꝫ. de appella. c.pe.⁊.ff.si serui. vēdi.loci.§. ij.sed non est tua.q: illa intelligunt cuz sntia processit contra ōes in cōi cā: ler illa loci.§.ij. loquit de seruitute q̄ cōis ē: ⁊ indiuidua ⁊ ꝑ parte qs agere nō pōt. ¶ Per decre. istam bñ videtur solui ista qō qa q̄nt duo fr̄es ex eodē pr̄e ⁊ mr̄e eadem ꝓtulerūt mr̄imonium cum duab⁹ sororibus ex eodē pr̄e ⁊ eadem matre: fuit lata sntia ꝓ mr̄imonium inter vnū virum ⁊ eius vxorem ꝑ pter ꝓsanguinitatem. Querit vtr̄ sntia ista ꝓiudicet alteri fratri ⁊ ei⁹ vxori: q ꝫ fuerunt i lite. dicas q̄ nō fit eis ꝓiudiciuz.

¶ Acante. Due sūt partes. scōa ibi: sup quo. ab. si.

f ¶ Turon. ꝫ.e. maioribus.

g ¶ Integrare. si q̄re tenet integrat cū talis electio nulla fuerit. ꝫ.e.c. pr. rñ. isti duo simplr fuerūt electi i canonicos vñ tenuit electio. ꝫ.e. relatū. ⁊.c. dilect⁹. Jo. dicit: q̄ ꝫ nō valuerit talis electio: eps tñ tenet integrare ꝑbēdā cū ipe nō possit reuocare qō fecerit. ar. j. ō dona. iter dilectos. ⁊. j. de cōcess. ꝑbē. cum sup. ⁊. ꝫ. de cler. ꝓiug. diuersis fallacijs: vt̄ alia rō pōt reddi. Jsti electi fuerūt ad duo iura ō nouo creata ⁊ nō ad vnicū: ⁊ nō intendebat eps facere ꝓ ꝓcilium eū duas ꝓstituit ꝑbēdas ex vna credēs sufficere facultates ad duos vñ si reperiatur q̄ nō sufficiat duob⁹: tenet integrare ō vacātib⁹. j.e. cū cāz. Et sic vt̄ q̄ eps possit tollerare si aliq̄ns aliq eligunt ad vnū bñficiū vt dr̄. ꝫ.e. tue.

h ¶ Cōstitute. hic ergo ꝓz q̄ de vna ꝑbenda pōt fieri due: ⁊ ꝑm hoc erūt duo noua iura sicut vna parochia pōt diuidi in duas. xxj.q.j. ꝓcipim⁹. ⁊. j. de ecedi ad audientiā, i. ō hoc dcm̄ est. ꝫ.e. tue.

¶ Nectus filius. Uel generali⁹ lūma sic. si papa mādat ei ad quē spectat vt bñficiū ꝓferat vni collatio ꝑ eū alteri facta tenet: ipe tñ ex trāsgressione punit vt ō dr̄. ⁊ ꝑma ps q̄rēlā ōcisaz ꝓximor. scōa dat iudici sibi: ffnitati. ab. si.

i ¶ Vacaret. ergo vt̄ a ꝓrio sensu si tūc nulla vacabat nō tenerent rōne illius mādati eū recipe. ⁊ sic vt̄ tñ vnum mandatum: sed vt̄ q̄ duo: q: mādauit eū recipi in fratrem q̄ vnum mandatum est: ⁊ prebendam conferri ⁊ vnū ē conseruiuū alteri⁹ vnde statim tenebantur illū recipe: ⁊ postea bñficium conferre vel statim vel q̄cito possent.

k ¶ Receperūt. hic cōsiderat tps receptionis lr̄aruz: ⁊ non date. sic. ꝫ. de foro compe. lꝫ. ꝫ. de rescrip. capīm sancte crucis. Sic in lr̄is ipetratis ꝓ vsurarios. j. de vsu. q: frustra. sic q̄q; ꝓsiderat tps oblati libelli. lꝫ tūc non recte agat. si tñ postea recipit ius cōpetere pñci pōt iudiciū. ff. de pigno. ac. si in rē. §. iul. ⁊. ff. de rei ven. sin aūt. §. i. ar. ꝫ. q: tps date est considerandū. ꝫ. de rescrip. eā te. ⁊.c. ꝓstitutus. Jtem ar. ꝫ. ff. ad exhi. l. tigni. §. vlt. Jtē ar. q̄ si inder tpe ipetrati rescripti sit exhibitus: ⁊ tpe receptionis absolutus q̄ valeant lr̄e argu. ꝫ. de ap. super eo. ar. ꝫ. ō rescrip. pastoralis ad fi. ⁊. ff. de iudi. cum furiosus. ⁊. ꝫ. de etate ⁊ qualita. ꝑterea. ff. ō acqr̄. be. mutuū. Jo. q̄ non credo Imo lr̄e ñ valēt cū ab initio nulle fuissent. vñ postea per absolutionē convalescere nō pñt. Quare ergo potius ꝫ considerat tps receptionis ⁊ in illa eam te: ⁊.c. ꝓstitutus tps date. ꝫ cōsideratur tps receptionis ⁊ nō date: q: quācito vacat beneficium ptinet collatio ad capīm seu cp̄m cū statim possint beneficium conferre quousq; interdicatur eis vel mandatum recipiant sup hoc: vnde si vacat tpe quo littere dabantur non preiudicat capīo quousq; ad ipsos mandatum perueniat: q: non tenentur diuīare. j. vt ecc. ben. vt nostrum. vñ collatio medio tpe facta lēgitima est: sed mandato recepto tunc primo preiudicat eis vnde postea nō debent ꝓriuz facere qō si fecerint ꝓcedit ꝓ eos put vt̄ hic nisi diceret in mādato q̄ si secus feceritis: illud decernimus irritum ⁊ inane. ꝫ.e. inter cetera ⁊.ca. dilecto: sed in ōcte. eam te. considetatur tps date: q: tpe date. ⁊ tempore receptionis vacauit ꝑbenda ⁊ q: mādatū fuit capīo de conferenda prebenda: ⁊ capīm nō poterat conferre q: non ptinebat ad ipm: sed ad ep̄m ⁊ archidiaconus fuit postea electus. ⁊ sic mandatū sequitur ibi illum q̄ potuit conferre ⁊ satis mādabat illi q̄n mandabat capīo cum ipse tpe date eēt de capīo. vñ ipe eps nō poterat se excusare q̄ nō recepisset mandatuz Jn illa constitutus: dicas q̄ cum aliquis ipetrat litteras super beneficio tunc si numerus statutus est iuramento firmatus in ecclesia ꝓ quam impetrat illud debet tunc dicere als valerent lr̄e. Sed si tunc nullus esset statutus numerus de eo quod non est mentio fieri nō pōt: vnde si postea medio tempore statuat non ꝓiudicat ipetranti.

l ¶ Conferendā. videt q̄ talis collatio non teneat. arg. ꝫ. de concess. ꝑbē. proposuit: q: papa ibi consimilez donationē cassauit. Jtē eoipso q̄ papa precepit isti dari ꝓhibuit alij dari. ff. de condi. ⁊ demō. cū ita ⁊. ff. ō pecu. pomponi⁹. §. sed ⁊ his q. item talis electio facta est ꝓ legē aīarum que durius agit q̄ in animata. ff. de arbi. celsus. ⁊. l. precedenti in fi. ⁊ ita nulla ē. r. di. vides. itē rōne ꝓcedētis denunciationis non valet quod factum ē C. de rei vendi. si fundum. ꝫ. de no. ope. nun. c. ij. ff. ad. l. fal. dolo. ff. de eden. quedam. §. is aūt. sed verū ē q̄ hec collatio tenuit: ꝫ contra mandatū pape: vt satis ꝓz ꝫ: ⁊. ꝫ. de concess. preben. ꝓposuit: nec solum mandatum pape sufficit ad hoc vt ius habeat. ff. de pig. ac. non est miruz. §. scīe dum. ⁊. ꝫ. de re iudi. cū aliqb⁹. itē ꝫ canonici obligati videant ipsa tñ ꝑbenda non est illi obligata. ar. ff. de pollici. l. ij. ff. de ꝓbē. emp. l. vlt. ī fi. Et ita electio talis quātū ad canonicos non videtur canonica: sed quantum ad electum sic: sicut sacerdos in mortali exister quo ad se illicite celebrat quo ad alios licite. ꝫ. de cob. cle. ⁊ mu. c. fi. sic donatio pōt eē vitiosa: ⁊ tñ donum ꝫ ar. j. de iurepa. cura pastoralis. ⁊. C. de rei vēdi. quotiens: vel ꝫ peccent recedendo a mādato pape non peccant alium eligendo. si. xxvij. q.j. nuptiarum: ⁊ ideo puniuntur: q: cōpellunt illū recipe ꝑ

quo mandatum receperunt. ⁊ hoc verum est ꝯ papa mādet beneficiū vacans vel cum primum vacauerit alicui cōcedi. i. valet tñ collatio alij facta nisi cla illa adiecta fuerit: ꝙ si ꝓfeceritis id decernimus irritum ⁊ inane. ℞. e. inter cetera. ⁊. c. dilecto: nisi papa als suam intimauerit voluntatem. ſ. de ꝓcel. preben. q̄ in cunctis.

a Sufficiens. ⁊ ita si ñ habet sufficiens non nocet si de illo non fecit mētionem. ar. est h. ⁊. ℞. cuz teneamur. ⁊. c. postulasti. de hoc viri. ℞. de rescrip. si proponente. ⁊. c. cum adeo.

b Recipi. ⁊ sic ꝑz ꝙ prior electus non remouet: vt dictum est: licet contra mandatum sit receptus. sic. ſ. de bis que fi. a ma. par. ca. eroze.

c Assignari prouent⁹. sic. ℞. e. dilectus in fine. Istud addituz fuit quod non erat in antiqua compillatione.

Emula.

Famosum ⁊ vtile ē Diuiditur: q̄ prio narrat ius antiquuz. secūdo subijcit nouuz ibi presenti: vel potest diuidi ī tres partes prout videt tria dicta. scōm ibi. is quoq; ad quem. tertium ibi: circa sublimes. ab. si.

d Lateranen. concilij. ℞. de cleri. non resi. ca. q̄ nonnulli.

e Contēderit. i. in iure ꝓtentiose retinere voluerit. Si. n. ante lit. contesta. desiterit non ꝓuabit vtraq; sicut est ī alijs statutis sub pena. ff. rem ratam ha. ℏ amplius. ⁊. ff. de in ius vocan. l. q̄is sic ponitur. xvj. qō. j. statuimus. Et sic ipso iure hodie priuatus est qui recipit scōm beneficium habens curam alarū si pus tale obtinebat. Olim habebat optionem vtrum primum vel secundū vel let retinere. ℞. e. referente ⁊. c. preterea.

f Priotis receptionez. fallit in epatu. q̄ non statim vacant priora beneficia nisi post tps consecrationis. ℞. de elec. cū in cunctis. nec per solā receptionē pdit pmū sed per receptionē corporalē. vt ℏ dicit. ⁊. xxj. q. ij. sigs iā trāslatus. Qui. n. ꝯz plures ꝑsonatus sine dispēsatione apostolice sedis ineligibilis est. ℞. de elec. dudū. vbi de hac materia satis dicitur.

g Lateranēsis cōcilii. ſ. de ꝓcess. pben. nullam.

h Promouētib⁹. bñ dicit de suis. i. ꝓprijs si ꝓprijū ꝯz. ℞. de ap. reprehēsibilis. alioqn delictū ꝑsone ⁊c. ℞. de excep. cum venerabilis. ⁊. xxj. q. vj. §. si epm. alias si ꝓprijū nō ꝯz puniat alia pena ad arbitrium iudicis. xxj. q. vj. illud. ⁊. xiiij. q. vj. si res. vel repetat ab eo q̄ recipit illud tanq̄ indebitū: q̄ tanq̄ inuasor possidebat cū vacauerit ipso iure post receptionē secūdi ⁊ mala fide. vñ fructus oēs ab eo tpe restituere ꝯz. C. de rei vē. certum. ℞. e. dilecto.

i Idē in ꝑsonatib⁹. q̄ de silib⁹ sile ꝯz ē iudiciū. ℞. de elec. dudū q̄ facit mētionē de boc. ⁊. ℞. de trāsla. iter corporalia. ⁊ de ꝓfir. cū dilecta.

k In eadē ecclesia. no. ꝙ nō facit mentionē de pmissa pena vñ vī ꝙ si gs in eadez ecclesia plures recipiat dignitates nō ideo perdit ꝓrē q̄ pene potius sunt artande q̄ extēdende. de pe. di. j. pene: ⁊. ff. de pe. l. interpretatione. hoc cōfitebat Jo. Contrarium credo. q̄ idem iudiciū ē bñdū de personatibus non habentibus curam animarū ⁊ habētibus. ℞. ō ele. dudum. ⁊ pena premissa repetita intelligitur. que enim in prefationibus pmittunt stipulationib⁹ repetita intelliguntur. ff. de vb. ob. tcia. §. i. ⁊. xxij. q. vij. c. apostolus.

l Litteratas. est ergo argu. ꝙ ꝫm qualitatem ꝑsonaruz beneficia sunt ꝓstituēda. ar. xlj. di. nō cogant. ⁊. ff. de vsufru. ꝯz ⁊ si qd. §. i. ⁊. xij. q. ij. vultera ne. ⁊. c. se. ⁊. lxxiij. di. ꝓsuluit. ⁊. j. q. ij. c. vl. ⁊ is gradus ceteros antecellat quē stipēdia longiora ⁊ labor plurior fecerint añire. C. de of. ma. offi. l. nemo. ⁊. ℞. de maio. ⁊ obe. c. statuim⁹. vbi de boc. argumētū contra. xxj. q. vij. c. primo. ō ꝓsti. cū oēs. ⁊ ita scīa nobilitat boīem que precio nummario cōparari non pōt ff. de var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. est quidam. Et si vis appellari philosophus non debes ēe auarus. C. de mu. patri. professio. lib. xi.

m Per se. apo. et eo ꝙ vic̄ p sedem apostolicaz: ꝯz a ꝯrio sensu ꝙ p alios in talibus nō pōt dispensari: q̄ qō ō vno cōcedit de alio negatur. sicut qō ō vno negat de alio concedit xxv. di. qualis. ⁊. ℞. de ꝓsumpt. nōne. ar. xcv. di. illud. ⁊. ſ. de bis que fi. a prela. sine ꝓsen. c. cum apostolica. ff. de cōdi. ⁊ ō mon. cum ita. Et sic restricta ē ptās epoz circa dispensationem huiusmodi beneficiorum imo preter istam constitutiōez videbat ꝙ dispensare nō pōt q̄ eps ꝓuabat ptāte conferendi illud beneficium qui illō cōferebat habēti consimile. ℞. de cle. nō resi. quia nōnulli. Unde sequitur ꝙ non pōt dispensare: q̄ si posset nō puniretur. Et ꝙ sic ē: planū est dicere ꝙ solus papa pōt in talib⁹ dispēsare. Et ꝙ ita sit intelligenda ista constitutio ꝓbatur aperte ℞. de elec. vduz. ij. vbi ō boc Jo. notauit ℏ ꝙ epi adhuc poterant in talibus beneficijs dispensare. ⁊ vaga ⁊ indiscreta dispēsatio tñ ꝓhibet eps per hāc constitutionem vt dixit: ⁊ posuit hic magnam notulam que non multū est hic necessaria. Olim enim per antiqua iura bene dispensabāt epi vt aligs haberet plura bñficia curā aiarū bñtia. lxx. di. sanctoz: ꝫ illud hodie recipit īmutatiōez per hāc cōstitutionē. ⁊ hoc mutatum fuit pp indiscretas ⁊ stultas dispēsationes eporuz. Itē ⁊ illud notabis. q̄ hic ꝓhibet tñ dispensare in ꝑsonatib⁹ ⁊ beneficijs curā aiarū bñtibus ⁊ circa alia bñficia possunt epi dispensare sicut prius. q̄ vnuz negando alium concedere videtur. ℞. de presūp. nōne. De hoc viri in decretali pdicta vidum. la. ij. Alij dicūt ⁊ idē in beneficijs intelligendū. nam canon antiqu⁹ ꝓhibet ne dispensent epi in prebēdis. lxx. di. sanctoz. Et nisi expresse vet⁹ ius corrigat remanet simul cū nouo. C. de ap. pcipim⁹ in fi. ⁊ quotiēs noua actio inducit vetus nō tollit. ff. de ac. ⁊ ob. quotiēs. ⁊. ar. ℞. e. cū taz dudū. vbi dicit papa. cū multa p patientiā. toleram⁹ ⁊c. ſ. de concess. pben. lras que satis facit ad boc ⁊ ibi de boc dicitur.

n Quenimus. Primo narrat ōlictū. scōo, pudet ibi: volētes. ab. si. Inquisitio. cum per famā seu clamorem de boc ad supiorē puenerit. immo ex officio suo potest inquirere superior semiplene inquirendo. vt infra ō accusa. sicut olim.

o Correctionem. cum ergo in boc casu posset se eps corrigere non videtur ꝙ eo ipso ꝙ confert beneficium indigno perdat ius conferendi. ⁊ sic ē ꝯ. ℞. de elec. nihil est. ⁊. c. cum in cunctis. Jo. dixit q̄ illa ꝓstitutio intelligenda est cuz dicto istius. sed tu solue vt dixi in illa cōstitutione. quia legitur de maioribus dignitatibus curam animarum habentibus. hec ⁊ illa ī diuersis casib⁹ logē. ⁊ circa maiora maius piculum vertit. ff. ad carbo. l. i. §. sigs vo. xlj. distin. gescamus. ⁊ iō plus ibi puniuntur.

p Suspendatur. ⁊ etiam ordinati q nō sunt idonei remouentur: vt videtur licz ℏ nō dicatur. sed veri⁹ vī ꝙ isti non remoueantur nisi forsitan essent irregulares: alias nō haberet locum admonitio.

q Persona. ar. contra. ſ. de cōces. prepen. nulla. vbi trāsfertur potestas ad capitulū: ꝫ illud ꝓtingit pp negligētiā. q̄: nō eligunt infra tempus statutum istud pp culpā prelatoz: q̄: eligūt indignum infra tempus: sed ꝑpter culpam

prelati non trãsferk ptãs ad capitulũ. vt. j. de concess. pben. qz diuersitatem: sicut nec vacãte sede. j. ne se. va. c. ij. Itẽ ar. s. de elec. cum in cũctis. in fi. vel in alio casu logtur ibi q̃ hic: illud in dignitatibus hic in beneficio simplici.

a Relaxetur: ex hoc pz vbi cõditor canonis nõ reseruauit sibi absolutionem ceteris idulsisse vr. j. de sen. excõ. nuper.

Extirpande. Principium istud vsqz. ad. §. q vero diuiditur qz primo ponitur excessus: secũdo puisio ibi: cũ igitur. ab. si.

b Dersõe. s. epi et alij q hñt ius restituẽdi. vt. j. sequit.

c Triturantis. vt. xij. q. j. §. ij. ℣. item nõ alligabis.

d Sufficiẽs. sic. j. e. exposuisti. talis vt sufficiat sibi et suis: vt. l. vi. studeãt. et vñ honeste et sufficiẽter se posset procurare et hospites recipe. s. e. ti. ó monachis. tamen hec sufficiẽtia p pẽditur ex qualitate personaz s. e. de multa. in fi. qa minus sufficit pauper q̃ diuiti. xlj. vi. nõ cogantur.

Qui uero. Priuat9 ẽ parochiali ecclesia rector ei ea nõ residens nisi sit annexa dignitati vel pbẽde quo casu dz ibi hre ppetuum vicarium. Et in fi. pbibet in fraudem rectorib9 de ipsi9 puentibus pensionem in beneficiũ dari. b. d. vr sic. Nõ residẽs i ecclesia parochiali vel nõ ponẽs vicarium qñ ẽ ãnexa beneficio maiori p̃uat9 est ea. b. d. fm victũ ibi: illud aũt. ab. si.

e In ordie. s. de cle. non resi. qz nõnulli. et. s. de elec. cuz in cunctis. et. s. ó eta. et qua. c. j. et. xxiij. vi. presbyteri.

f Prebẽdã. ex hac lra colligitur q̃ siquis hz curã aiarũ et recipiat talẽ prebẽdam q̃ ipso iure nõ vacat pria. imo licite põt vtrãqz hre ex dispensatõe epi vt ẽ dr. et hoc concedũt quidam: qz cessat rõ pbibitiõis vt hic quidam dicunt: qz i tali ecclesia annexa pbende nõ oportet resider. et sic illa ꝓstitutõ de multa non hz locum in hoc casu vt dicũt. sz ꝓrium credo

g Maiori. Dic mãifeste vr q̃ nõ põt quis simul habere pbendam et ecclesiã dũmõ ecclesia sit sufficiens ó hoc dr. s. de elec. dudũ. ij.

b Perpetuũ. eo ipso intelligit perpetuo q̃ auctoritate epi est institut9. s. de offi. vica. ad hec. in istis ergo casib9 tantuz licitũ est constituere vicarium alias nõ.

i Priuatũ. ipo iure. si. s. e. ó multa. qó põt intelligi post admonitionẽ als contra. s. de cleri. non resi. inter. et. c. ex tue cum suis simi. Vel posset referri ad prie dictũ de illis q p vicarios seruire debẽt cũ qb9 durius est agendum. vel dic et vertus aliqn. i. si non resideat p seipsum i ecclesia que dignitati vel prebende ẽ ãnexa sciat se priuatum: illa ipso iure. et sic respicit p̃ncipiuz. §. et nõ ℣. nisi forte rẽ. et ita sine aliqua admonitione priuatus est et sic videntur correcta illa iura predicta vbi dr q̃ prius monendus est quis anteq̃ priuetur ecclesia q̃ est honesti9. sz hic rigor: qó ẽ statuit: vt ipso iure sit priuat9. vel qó dicit aliqn põt respicere vtrũ qz casum. s. qñ per se dz seruire. et qñ p vicariũ. sed verum est q̃ tantum primũ casum respicit. et non secundum.

k Pro beneficio. hoc enim posset in posterũ esse pnicioszus ecclie. si. s. ó arbi. pueniat et honesta que suspensi suppleat defectum in beneficijs conferendis: et hoc ipsum circa capitula que in his deliquerint obseruetur. metropolitano vero delictuz superioris iudicio relinquatur ex parte cõcilij nunciandũ. Ut autem hec salubris prouisio pleniorem consequatur effectum: huiusmodi suspensionis sententia preter ro. pont. auctoritatez aut proprij patriarche minime relaxetur[a]: in hoc quoq̃ quattuor patriarchales sedes specialiter honorentur.

I Dez in eodem.

Non obstante cõsuetudine episcopi vel patroni debet de redditib9 ecclesie sufficientez habere portionem. hoc dicit vsq̃ ad. §. qui vero.

Extirpãde cõsuetudinis virus in quibusdaz partibus inoleuit: q̃ scilicet parochialium ecclesiarum patroni et alie quedam persone[b] proventus ipsarum sibi penitus vendicantes presbyteris caruz fortijs deputatis relinquunt adeo exiguaz portionẽ: quod ex ea nequeãt congrue sustentari. nã vt pro certo didicimus in quibusdã regionibus parochiales presbyteri pro sua sustentatione non obtinent nisi quartã quarte. i. sextamdecimã decimarum. Unde fit vt in his regionib9 pene nullus inueniat sacerdos parochialis: qui nullaz vel modicam habeat peritiaz litterarũ. ℣ Cũ igitur os bouis ligari non debeat triturantis[c]: sed qui altari seruit de altari viuere debeat: statuimus vt cõsuetudine qualibet epi vel patroni seu cuiuslibet alterius non obstante portio presbyteris ipis sufficiens[d] assignetur. Qui vero parochialez habet ecclesiaz non per vicariuz sed per seipsum illi deseruiat in ordine[e] quẽ ipsius ecclesie cura regit nisi forte dignitati vel prebende parochialis ecclesie sit annexa in quo casu concedimus: vt qui talẽ hz prebẽdã[f] uel dignitatẽ: cũ oporteat eũ in maiori[g] ecclesia deseruire: in ipsa ecclesia parochiali idoneum et perpetuũ[h] habeat vicarium canonice instituendum: qui vt predictuz ẽ ꝓgruẽtez hẽat de ipius ecclesie puentib9 portionẽ: alioquin illa se sciat auctoritate huius decreti priuatuz[i]: libeꝛ alij cõferenda q̃ velit et possit qó dictuz est adimplere. ℣ Illo aũt penitus interdicimus: ne quis in fraudẽ de puentib9 ecclesie q̃ curaz hre dz ppij sacerdotis pensionẽ alij q̃si pro beneficio[k] ꝓferre presumat.

I Dez in eodẽ.

Non debẽt religiosi ecclias vel decimas a laicis sine diocesanoruz consensu recipere: excõicatos vel interdictos ad diuina admittere: in ecclesijs quoq̃ que ad eos nõ pleno iure pertinent instituere vel destituer sed psentabũt diocesanis ad eas viros idoneos.

Plat. cõci[l]. noscit fuisse pbibitum ne quilibz regulares ecclesias seu decimas sine epõz ꝓsensu de manu laici[m] psumant accipeꝛ nec excõicatos vel nominatim interdictos admittãt aliqten9 ad diuina. ℣ Nos aũt id fortius ibibẽtes trãsgressores digno curauim9 animaduersione punire statuentes nihilomin9 q̃tenus in ecclesijs que ad ipsos pleno iure nõ ptinẽt iuxta eiusdem cõcilij statuta epis instituẽdos psbyteros repũtẽt: ut illis de plebis cura rñdeant: ipsi vero pro rebus tẽporalibus rõnem exhibeant cõpetẽtẽ. institutos vero remouere non audeant epis incõsultis. ℣ Sane[n] admonim9 ut illos repũtare procurent quos vel puersatio9 notos rẽddit uel cõmẽdat probabile testimoniũ prelatorũ[o].

H. Dno. iij. abbati et priori sancte genouefe.

Abũs in theologie studio fruct9 beneficiorum suorum percipit in absentia sed quotidianas distributiones non.

Licet vobis direrim9 scripta nostra vt magistro. N. eboracen. archidiacono in sacra pagina cupienti studere, puẽt9 suos ecclesiasticos faceretis integre ministrari: ℣ Nolum9 tamen vt quotidianas distributiones[p] que tantum residentibus in ecclesijs et his qui intersunt horis canonicis exhibent: ei tribui faciatis.

I Dem vespricñ. cpo.

Propter paupertatẽ pbẽdarũ ecclesie cathedralis pñt eis annecti capelle reseruata ipsarum presbyteris congrua portione.

peruenit: qz ecclia vr quasi cẽsualis et portio presbyteri diminueret qõ eẽ non debet. s. e. auaricie.

Lateranen. Dño ponit tenorẽ ꝓcilij lateranen. scõo approbat et renouat ibi: nos aũt. tertio addẽdo declarat ibi: sane. ab. si.

In lateranẽ. j. de pui. cũ et plantare.

m Laici. xvj. qõ. j. qñ. quicquid.

n Sane. bucusqz sunt ẽ ba concilij. et ab hoc loco. j. additur predicto concilio.

o Cõuersatio. hoc ideo dicit quia promouendus debet esse bone fame. et opinionis ita q̃ in nullo vacillet eius opinio. xxxiij. distinctione. laici. ad idem facit. xxiij. distinctione. quãdo.

p Prelatorum. et etiaz ab his qui foris sunt oz promouendum bonã habeꝛ testimonium. viij. q. j. lz ergo. et. lxij. distin. vota ciuium.

Licet uobis. Summatur vt in rubro. vel sic fm aliud intellectum. Dispensat9 super habendis fructib9 in absentia quotidianas distributiones non percipit. hoc dicit. primo ponit priuilegij tenorem: secundo eius interpretationem ibi: nolumus. Ab. siculus.

q Distributiões. si. s. de cleri. non resi. decetero. vide qualiter ista decre. interpretatur illaz cõstitutionez super speculã. ó magistris: qz lz dicat integre percipiant fructus suarum pbendaꝝ tñ non percipiunt integre qz ó buiusmodi distributionib9 seu denarijs q̃ dantur illis q̃ intersunt horis statutis nõ intellexit papa sz ó corpore pbende sue quã alij de iure cõmuni in absentia sua percipere non debent clerici: argumentum supra de consti. cum omnes. Et sic intelligit ista indulgentia et ita pretextu huiusmodi indulgẽtie possunt habere integram prebendam ac si ẽssent presentes nisi sint huiusmodi distributiones: in quibusdam ecclesijs cõsuetudo seruatur vt preter prebendam qui horis intersunt certum quid p cipiant et ita quod hic dicit respicit consuetudinez ecclesie. In quibusdam vero est talis consuetudo vt qui non intersunt horis non percipiant aliqd de huiusmodi distributionibus licz sint presentes ergo multo fortius in absentia non debent talia percipere. Et sic debet intelligi hec constitutio: qz ꝑncipis beneficiũ potius dz ampliari q̃ restringi. j. ó vb. sig. oli. ff. de consti. ꝑn. l. vlt. qz vbi dñs largus ẽ nõ debem9 esse tenaces. xxvj. q. vii. alligãt in fi. Sed qd dices si prebende distincte nõ sunt sed omnia percipiũt de cõmuni nec datur aliquid illis qui non intersunt horis tunc credo q̃ integre debeant habere beneficia in theologia studẽtes habita rõne victus quotidiani. alꝰ parũ valerret talis indulgentia quãtũ ad illos

qui non habet beneficia distincta.

Exposuisti. Primo ponit petitio.scdo ibi:si cuidēs.ab.si.

a Cōci.generalis.s.e.extirpāde.

b Ante fieri.t itellige q capelle iste nō erāt annexe pbēdis.q: nō fuissent priuati canonici si annexe fuissent:sed cetero erūt annexe:vt dicit lra i p petuū annectēdis.b.

c Necessitas.vel vtilitas: ista duo frequenter dispensationem inducūt vt.j.q.vij.tali.pp necessitatē licitū ē alicui habe duas ecclesias.x.qō. iij. vnio.t.s.de etate t qli. eāte. Et ppter hanc necessitatē adiunguntur capelle prebendis maioris ecclesie reseruata congrua portione presbytero. Et credo q canonici isti erūt plati illaꝝ capellarum:t sacerdos erit loco vicarij ppetui.vt.s.eo.extirpande.§.j.t ita ex cā capella siue parochialis ecclesia pōt adiungi pbēde:sic ex eadē cā vna ecclesia vnit alteri.x.qō.iij.vnio cum suis cōcor.vel dic q si decani isti certam portionez pcipiunt de capellis: nec exercent ibi iurisditionez aliquam sed sacerdos habet ibi curam spiritualiū sacerdos erit prelatus:t hz ibi curā alarū:t p eōz instituet nescio tñ qō istorum ibi obseruetur. Sed verius vt q sacerdos sit loco vicarij. vt in ca.extirpande.

d Discretione. que est mater oīum virtutuz.s. de offi.custo.c.j.t.j.q.v. presentium.

e Augmētare.t ita tenet eps reintegrare prebendā si fuerit diminuta vt dinisa sine iusta cā.s. e.vacāte.t.j.e.cū cānn.

f Congrua.vñ iura episcopalia soluere possit et hospites recipe.s.eo. de monachis vbi de hoc.b.

Dilectus filius. In prima ponit impetrantis querela.in secunda petitio ibi:mandamus.ab.si.

g Regis. b rō mouit istos ad exceptionem huiusmodi pponēdam:q: si rex conferret rōne iuris patronatus huiusmodi prebēdas nō posset cōpelli p papaz ad hoc de iure j.de iurepa.cū dilectus. vnde decanus cū succedit ī hoc iure regi ñ deberet cōpelli ad hoc:q: q ī locū alteri succedit vtiq eodē iure.C.de tēp.ī integ.resti.ea q ar.sed hoc nō est verū in casu isto:q: ex quo collatio istoruz beneficioꝝ incipit ptinere ad ecclesiasticā psonā statim res sortit naturam aliorꝝ beneficiorꝝ:q: res ecclesiastica nō dz duplici iure cēseri.xij.q.ij. cognouimus in fi.t.j.de deci.cū in tua.t ita ex hoc exceptio nō valuit. vñ male iterlocuti fuerunt isti iudices.

h Collate.arg.q si papa mādat alicui dari prebendā t canonici eam alij ꝓferāt tenet collatio:lz sit cōtra mādatū pape. De hoc dictū ē.s.eo. iter cetera.sic.s.eo.dilectus filius.

i Friolā.t merito:q: iā incipit pētare decan ex donatiōe nō tāquaz laici:lz tāq̄ clerici:t ita subest dño pape:nec pitdicat pfono si qñqz ēt p legatū sedis aplice aliqs īstituat eo īconsulto.s.de of.leg.dilectus.

k Exeq.lz qliter exequētur mādatū istud:nunqd habūt huic aliquā dictis prebendis que alij sūt collate:nō credo:sed exequentur mādatuz q: facient statim illū recipi in fratrem:t quācito facultas se obtulerit facient ei beneficiū assignari sm tenorē poris mandati.tñ iste nō hz aliquā istaꝝ:lz expectabit pmā vacaturā.de hoc dicit.s.e.dilectus.t.c.inter cetera.lz quidam dicant cōtrium. Ber.

Super inordinatam. Sūmak vt in rubro inherēdo vbis lre. Et ī pma ponit recisa ꝓsultatio.in scda rōis rō.in tertia rūsio.scda ibi:cū aūt.tertia ibi:cōsultatiōi.ab.si.

l Pueri.sed quos dicimus pueros: vsqz ad.xiiij.an.vt gs puer.xxij.q.v. pueri.t.s. de eta.t qli.indecorum.t.c.ex rōne:sed tales bene possunt habere beneficia t ordinari vsque ad sacros ordines.xxvij.dist. de bis.t.lxxvij.distin.ī singulis t.c.quicūqz. Quid est ergo q dicit q pueri non sunt idonei: q: seruire nō possūt. Dicas q pueri hic appellantur quātuz ad hoc vsqz ad septem annos quia tunc seruire non possunt q: nec discretionem habēt vñ non reputātur idonei. Post .vij. annos bene repatantur idonei ad ordines mīores: qñ sunt voli capaces.j.de delict. pue.pueris.t hoc per iura predicta.c.de bis.c. de singulis. c.qcūqz.vl pōt intelligi quantū ad dignitatem vel curam alarum ad quā nō reputant idone.i.q.t.pueri.t.c.estote.t.s. de eta.t quali.ex rōne.t.c.se. t.s. ō elec.cum in cunctis:sed huic Randū est tanq̄ posteriori t ad receptionē talium nulli sūt cōpellēdi cū seruire nō possint vt hic dicit:q: pp seruitiū dat bñficium.

m Beneficiati.no.q q bñficiū hz sufficiens nō reputatur idoneus ad aliud bñficiū pmo retento:q: in vtroqz seruire ñ pt:q: vū ad vtrūqz tē.xvij.q. .i.pbyteros. Et sic pz q duab ecclesijs de iure quis intitulari nō pōt.ar.s.eo.extirpā de.§.j.t.lxx.vi.sanctoꝝ.t.s.ō elec.dubū:vbi de hoc t est hic arg.q q nō facit mētionē ō beneficio suo nō valēt lre.s.eo. cuz teneamur.t.s.de rescrip. si pponente. Ber.

Cum cam. Ōdis diuisio scda pars ibi:cōsultationi.ab.si.

n Intētionis.no.recurrendum esse ad intentionē mādātis.j.e.c.vlt.s.de pcura.petitio.s.de arbi. exposita.s. de resti.spo.audita.t.s.ō rescri. mandatum.

o Reintegratiōe.t ita pbēda diuidi nō dz:lz integra conferri.s.eo.vacāte.t.j.q.iij.c. vlti.t.j.vt ecclie.bñ. vt nfm. si fiat ille q hoc fecerit tenet illā reintegrare de vacantib vt hpz.t.s.e.vacāte.t ñ aliō bñficiū diuidere:vt hic in fi.dicit:t est ar.q si sectio aliqua fiat pbendaꝝ q tolerari possit quousqz itegrat.de hoc dixi.s.eo.tue fraternitatis.

Venerabilis. Aliter sic pōt summari. Defectus nobilitatis vel eminentis scientie nō repellit quē a cōsecutione prebende ēt ī ecclesia q nobiles vū tarat t viros eminētis scientie recipe cōsueuit.in pma ponit facti narratio.ī secūda exceptionis repulsio:t cāe cōmissio ibi:nos igit.ab.si.

p Cōsuetudinē.hec ꝓsuetudo q̄rūcūqz sit obtēta:t ēt antiqua nō ē obseruāda:q: i talib nulla distinctio nobilitatis ē ꝓsiderāda:sed vndecunqz nati fuerint legitime dūmodo honeste vite fuerit admittēdi sūt.lx.di.nos q.t.lvi.di. vñcūqz.t.c.nūq̄.j.de insti.ad decor.ēt q: nō sanguini:sed vite meritis bñficia sunt ꝓferēda. viij.q.j.moyses:vt hic ſegtur.ſ.nos igitur.

q Liberū.hec fuit bona exceptio:q: serui pmoueri nō pūt nisi libertatē pmo fuerint ꝓsecuti.s.de ser. nō ordi.c.j.t.ij.t.liiij.di.nullus.t q̄si p totū.lz hic nō assumit liberū eo q ille fuisset seruus:q si fuisset bona fuisset exceptio.

r Generis. nō nobilitate generis sed virtutis.vt.xxxj.q.iiij.§.his ita.

s Nō multos.hoc dicit ppter paulū:t ppter beatū bartholomeū q nobiles fuerūt. Alij vo apli ignobiles t paupes fuerūt t tñ electi fuerunt ad regimen. ecclesie:q: apō veū nō gradus elegātio:lz vite melioris actio cōprobat.xxiij. q.iij.sicut excellētiā:nec ꝓsiderandū ē quis maior sit in loco vel ordine: sed q̄ iustior.xl.di.nō loca.t.c. multi.in fi.ar. ꝑ.lx.di.c.vlt.t.s.eo.ō multa in hac.

fma romana ecclesia multos prelatos creauit

a ¶ Perſōaꝝ.ʒ.ō iu.nouit.xxxi.q.iiij.§.is ita.⁊.iij.q.ix.c.vl.⁊.iiij.q.iiij.c.ij
b ¶ Eminētis.ſufficit.n.ī plato ꝙ ſit ſufficiētis ſciētie lȝ ñ ſit eminētis.ʒ.ō ele. cuȝ nobis.alſ pauci ad dignitates ꝓmouerent vt hic dicit.⁊ ita multofortius toleratur mediocris ſcīa ī beneficijs vt hic dicit.merito ergo hic conſuetudo ⁊ exceptio non fuit admittenda.

c ¶ Contulit.alias non potuit ei beneficiū non vacās conferre.ī.de ↄceſ.preben.nulla.ſolus papa hoc poſſet facere: pt tñ donationi ſue reſeruare pꝛimā vacaturam.ī.de iurepa. cum dilectus.

Cum olim. Reſcriptuȝ quo mandatur alicui de beneficio prouideri rectoriam vel dignitatē nō īcludit.h.d. vel ſic vt ī rubro. Prima ps narrat executoris ꝓceſſuȝ.ſecūda reuocari mādat dicēs q̄re: ibi:cū igitur.ab.ſi.

d ¶ Dioce.niſi hoc adiūxiſſet nō poſſet ei ꝓuidere niſi in eccleſia aliq̄ ciuitatis.ʒ.ōreſcri. rodulphus.

e ¶ Prouideret.cū mādatur alicui ſub hac forma ꝓuideas tali in aliq̄ eccleſiaꝝ ciuitatis vel dioceſis vel ↄferas tali beneficiū in aliq̄ eccliaꝝ ⁊c̄.ptās ꝓuidēdi ſibi data intelligit:⁊ per ↄñs papa abſtulit ptātē canonicis illis eccleſie ꝓuidēdi. argu.illius decre.ī.de cōceſ. preben.conſtitutus. Pōt etiā talis iudex reſeruare ſibi pꝛimā vacaturā vel īterdicere ne eligant ⁊ decernere irrituȝ qō ↄ fieret:ſicut video in generali legato q pōt ſibi reſeruare donationeȝ pꝛime vacature.ī. de iuſ pa.cū dilect⁹.⁊ qō dīc abſtulit ptāteȝ ꝓuidēdi:h intellige poſtq̄ executor inſinuauerat illi ad quē ptās ptinet conferēdi ꝙ velit ↄferre prebēdaȝ illi pro quo mādatur: collationem illi⁹ īterdicēdo vel decernendo irritum ſi ſec⁹ fieret vt hic probatur.⁊.ī.de cōceſ. preben.q: in cūctis.§.ex pte.ver. nō ſic aūt. Sȝ anq̄ hoc fiat p executorē bene pōt conferre p bendam ille ad quē collatio ptinet. nō obſtante tali mandato:vt dicit decre.q: ī cūctis.§. ex pte:ſecus ē ſi datus cēt executor ad cōpellēdū tūc ēt ñ pōt interdicere nec cōferre nec inueſtirere: ſed p excōicationem compellere:⁊ ſi xandici aliū eligāt valet electio ſiue collatio illi⁹ beneficij.ʒ.e.dilectus filius.de hoc no.de reſcrip.abbatem in glo.per hanc.

f ¶ Ad talia.ſ.dignitates vel rectoriam:q: nec intentio dñi pape talis fuit:ergo nec ītētio iudicis ſeu executoris alia dȝ ēē.ʒ.e.cū cāȝ.⁊.ʒ.de arbi. expoſita. Et eadem rō que mouet delegātē moueat delegatū.ʒ.de reſcrip.ſup lr̄is in fi.⁊ forma mādati diligēter ſuari dȝ.ʒ.de reſcrip.cum dilecta.⁊.ʒ.ō of.delega.cum olim.⁊.c.cum venerabilis.⁊.C.de procur.ſi ꝓcurator.q̄ qcqd fcm̄ eſt cōtra formā mādati nō tenet. Et ita nec excōicatio nec inſtitutio talis tenuit q: vires mandati nō patiebantur. Et ſic pȝ ꝙ cū papa mādat alicui prouideri de ſimplici beneficio tm̄ intelligendum eſt:niſi in lr̄is hoc contineatur.ʒ.ō reſcrip.abbateȝ in fi.q: nō ōis q cenſetur dignus ad beneficium dignus eſt ad dignitatem vel pſonatū vl̄ rectorīā:q: pueri ſimplex beneficiū pñt hr̄e non tñ dignitatē.ʒ.de eta.⁊ q̄li.ex rōne.⁊.c.indecoꝝ.⁊.ʒ.eo.ſup.vbi de hoc dicitur. Et ī dignitatib⁹ is grad⁹ ceteros āñcellat quē labor ⁊c̄.C.de of.magiſtri officioꝝ nemo.⁊.lxj.di.miramur. Hoc qō dr̄ h ꝙ pueri pñt hr̄e bñficiuȝ ītellige ſm ꝙ notaꝛ.ʒ.eo.ſup in fi.illius glo.ſed quos ⁊c̄.

Rica de clerico egrotante vel debilitato. Supra viſum eſt de clericis nō reſidētib⁹ ⁊ de pbendis nō ↄferēdis eiſdem. Sȝ q: dubitari poterat nūq̄d eis egrotātib⁹ ſint pueṅt⁹ eccleſie ſubtrahēdi merito ſubijcit Ricā.ab.ſi.

Cum percuſſio. Diuiditur q: primo ponit dictum cuius rationē interſerit ibi:q: ſi alij.ab.ſi.

ſm carnem nobiles ⁊ potentes elegit: ſed ignobiles ac pauperes: eo ꝙ non eſt perſonarū[a] acceptio apō ipſuȝ: ⁊ vix ad culmina dignitatuȝ nedū ad prebendas viri eminētis[b] ſciētie valeāt reperiri: exceptiones huiuſmodi nō duximus admittendas:⁊ īfra. Di.C.mādamus quatenus ſi vobis conſtiterit predictaȝ pbendā vacaſſe qñ ipaȝ dcō.J. epiſcopus cōtulit[c] memoratus: ipſum ad eā recipi faciatis. I Dem.

¶ Si mandaꝛ ꝓuideri in eccleſia: nō pōt de eccleſia ꝓuideri.

Cum olim priori ſancti. M. dedimus in mādatis: vt gu. diacono in aliqua eccleſia ciuitatis vel dioce[d].luc. auctoritate ap. ꝓuideret[e]:ideȝ pfatū gu. eccleſie ſancte pe. de vico rectorē auctoritate huiuſmodi niſus eſt deſignari: in qua rector ab eiuſdē eccleſie clericis eligi conſueuit: excommunicationis ſniam nihilominus ꝓferēs in rebelles. Cum igitur mādatuȝ huiuſmodi ſe ad talia[f] nō extēdat: nec ad rectoriam vel dignitateȝ noſtra feratur intentio: cum pro ſimplici beneficio iuſſio noſtra manat: mādamus quatenus tam inſtitutionē huiuſmodi q̄ excōmunicationis ſententiam propter hoc latam denuncies non tenere.

Rubrica De clerico egrotante vel debilitato.

G. Reg cādido epō vrbeuetañ.

¶ Clericus infirm⁹ integre percipit fructus beneficij ſui.

Cum percuſſio corporalis:⁊ infra. F. T. hortamur: quatenus latorem preſentium ad percipienda que conſueta ſunt ab eccleſia tua egritudo ſua non dēat impedire[g] . Or: ſi alij eius eſſent exemplo deterriti: forte non poſſet qui militaret[h] eccleſie īueniri ſed ſecundū eius ordinem[i] quecūqȝ ei ſi ſanus eſſet poterant miniſtrari de ipſa exiguitate que eccleſie poteſt accedere. F.tua pbeat egrotanti.[k]

E. Ugenius papa.

¶ Preſbyter cui medietas palme cum duob⁹ digitis eſt abſciſſa miſſaȝ nō celebrat ſȝ ceteris ſacerdotalibus fungi pōt.

Preſbyterum cuius duos digitos cuȝ medietate palme a pdone abſciſos ſignificaſti miſſam nō pmittim⁹[l] celebrare; q: nec ſecure propter debilitatem nec ſine ſcādalo[m] ꝓpter deformitatem[n] menbri hoc fieri poſſe ↄfidimus. Ipſum autem ceteris officijs ſacerdotalibus fungi minime ꝓhibemus.

L. Ucius.iij.

¶ Si rector eccleſie ſit leproſus dādus eſt ei coadiutor.

De rectoribus eccleſiaꝝ lepre macula v ſcȝ adeo īfectis ꝙ altari ſeruire nō poſſūt: nec ſine magno ſcandalo[o] eoꝝ qui ſani ſunt eccleſias ingredi. Hoc volum⁹ tenere: ꝙ eis dandus eſt coadiutor[p] qui curam habeat animaruȝ:[q] ⁊ de facultatibus eccleſie ad ſuſtentationem ſuam congruam recipiat portionem[r].

Clemens.iij.

¶ Si rector eccleſie ſit leproſus ab adminiſtrationis officio remouetur: ſed de bonis eccleſie ſuſtentatur.

Tua nos duxit fraternitas conſulēdos:⁊ infra. De ſacerdote qui diuino iudicio lepre morbo repercuſſus in parochiali eccleſia prelatiōis officio fungiꝛ: Dicimus ꝙ ꝓ ſcādalo[s] ⁊ abominatiōe populi ab adminiſtrationis[t] debet officio remoueri: ita ꝙ iuxta facultates eccleſie congruam recipiat portionem.

g ¶ Impedire ſic.vij.q.j.cū pcuſſio.⁊.iij.q.ix.ſdicas.⁊.v.di.ad ei⁹ dō.
h ¶ Militaret.xxiij.q.j.militare.⁊.v.q.iij.ſaluator.circa medium.C.de epiſ.⁊ cleri.auc.ſed hodie.
i ¶ Ordinē.ſm ordinem cuiuſcūqȝ ⁊ dignitatem conſtituenda ſūt bñficia xij.q.ij.cōceſſo.de hoc dixi.ʒ.de ma.⁊ obe.ſtatuimus.

k ¶ Egrotāti.quia famuli egri quos curamus nobis ſeruire ītelliguntur. ff.de ſtatulib.l.iiij.§.ſtich⁹ ⁊ tpe infirmitatis paſcendi ſunt.ff.commoda. in rebus commodatis.§. poſſunt. Sic ⁊ clerici in egritudine ſtipēdijs ſuis priuari non debent.

Preſbiterum. Primo prohibet ⁊ cām reddit. ſcdo pmittit ibi:ipm aūt.ab.

l ¶ Non permittim⁹. ar. quod ab initio valuit ex poſtfacto īfirmaꝛ. xxiij. diſ. vſqȝ adeo.⁊.c. cōtra diffinimus. arg.ↄ.quod enim factum ē recte ex ſuperuenienti delicto corrūpi nō poteſt.ff.de itinere actuqȝ priua.l.nec enim.
m ¶ Scandalo.pp ſcandalum.n.multa ſunt dimittenda.ī.c.pri.⁊.ʒ.ō tēp.or. ad aures.⁊.ʒ.ti. pri.cū teneamur.
n ¶ Deformitatem. ex h vbo apparet q̄ deformitas impediat ordinanduȝ cum ſuſpendat ordinatū hoc tamen pōt ipſo facto meli⁹ perpendi q̄ aliquo ſtatuto exprimi.ī.de dona.apſice.B.

De rectoribus. Communis diuiſio ſecūda pars ibi:hoc volumus.ab.ſi.

o ¶ Scandalo.not.nihil cū ſcādalo eſſe faciēduȝ. ʒ.c.pri. dummodo ſine peccato mortali poſſit omitti.ī.de no.op.nūci. cum ex īiuncto.
p ¶ Coadiutor.⁊ ita vr̄ ꝙ pp lepraȝ non remoueaꝛ prelat⁹.ſȝ ↄ.ī.c.pri. vbi de hoc dicitur.
q ¶ Curā aīarū.ergo ille coadiutor vr̄ eſſe prelat⁹ ex quo habet curam aīarum.ī.e.c.pri.
r ¶ Portōeȝ.⁊ ſic prouidebitur ei de bonis eccleſie.ī.eo.ca. prori.ſed pone ꝙ eccleſia nō poſſit ſufficere vtriqȝ.rñdeo ille q ſeruit eccl̄ie hēbit redditus ⁊ illi īfirmo ꝓuidebit eps.lxxij. di.§.i.⁊.c.j.⁊ ex hoc vbo eſt arg.ꝙ nō ſit platus ex eo ꝙ dicit:cōgruā recipiat portionem.

Tua nos. Cōis diuiſio.ſecunda ibi: dicim⁹.ab.ſi.

s ¶ Scandalo.ʒ.c.pri.
t ¶ Adminiſtrationis.ex hoc vr̄ ꝙ pp morbū lepre ſit remouēdus prelatus. Sed ↄ vr̄.ʒ.e.c.pri.⁊ ita ſine culpa punitur qō eē nō dȝ.lv.diſt. ſatis puerſum.⁊.xvj.q.vij.inuentum. Sup hoc eſt diuerſitas inter doctores. Hu. dixit ꝙ nunquā ſubſtituiꝛ aliqs viuo niſi eo renunciante. Et ī hac opi.fuit lau.⁊ dandus eſt ei coadiutor. vt.ʒ.c.prori.⁊.ī.e.c.pe.⁊ vl. Et qō dicit hic ab adminiſtratiōis offō dȝ remoueri: dicit lau. ab officio quod ē in actu.ſed quo ad ius retinebit offiñ. Ba.diſtinxit: vtꝝ morbus ſit curabilis vel incurabilis. Dicas cum vin.⁊ tan.ꝙ quandiu aliquis poteſt remanere in collegio ſuo ſine ſcādalo ⁊ horrore nō ſubſtituiꝛ ei aliqs alſ alius erit ſubſtituēdus: vt hic q erit plat⁹ ī totum:⁊ īfirmo prouidebitur de bonis eccleſie.ʒ.e.c.pri.ad ideȝ ſatis concor.q: talis coadiutor platus ē ex toto. Et hoc patet ex eo ꝙ dicit ꝙ hȝ curā aīarum: ⁊ ē hoc ſpāle in lepra pp abominationem populi ⁊ ſcandalum. Sicut etiā iudex mutaꝛ ſi nō pōt dare operā iudicio. vt.ff.de iudi.ſi longius.alſ aūt obtinet ſnīa Hug.⁊ lau.⁊ datur tunc coadiutor.ī.c.pri. Et ſic eſt caſus vbi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

aligs punit sine culpa: sed nõ sine cã. ſi. ſ. vt lit. nõ ꝓte. qm̃ frequẽter. §. ſi vo aliter in fi. Jn quibus casib⁹ priuat qs sine culpa sed nõ sine cã dicitur. j. de priuileg. antiqua.

a ¶ Ministrẽtur. ſ. c. pri. er quo eũ infirmitas nõ crimẽ adducit. vt. vij. q. i. q̃uis triste. q: nõ est afflictis addenda afflictio. vij. q. j. cũ pcussio. criminosus. n. dignus ẽ vt egeat. ff. depositi bona fides. lau.

Æ parte tua.
Sũt due partes. secunda ibi: verũ. ab. ſi.

b ¶ Ciues. sic. vij. qõe. ij. super.

c ¶ Non possis. vij. qõ. i. scripsit q̃liter. ꝛ. c. q̃uis triste.

d ¶ Afflictio. fi. vij. qõ. j. cuz percussio. iiij. q. ir. indicas. ꝛ. v. distin. ad eius vo. ff. ad. l. rhod. de iac. l. nauis. §. cum autẽ. Jn leproso tñ sec⁹ consueuit dici a quibusdaz. vt. ſ. c. prori. vbi de hoc. Jdem Joan. dicit circa leprosũ qõ bu. ꝛ lau.

e ¶ Coadiutorem. sic. j. c. prori. Et ita pz q̃ pp infirmitatẽ supueniẽtem si priuatur plat⁹: q: ecclesiastica bñficia non sunt tpalia. lv. di. precepta. ꝛ ff. de adop. si tibi. ff. ỏ here. instit. hereditas. ff. de re iudi. act⁹ legitimi. sic. ff. de manumiſ. test. libertas. ff. de pecul. peculium. §. ij. qõ verum est. ar. ꝯ. ff. ỏ of. pſ. si forte. ꝛ xvij. q. i. pastoralis. xij. q. ij. nobis. Solu. verum ẽ q̃ beneficia ecclesiastica perpetua sunt ꝛ ideo pp casum supueniẽtem sine culpa nõ p̃uatur plat⁹: ſz datur ei coadiutor: vt hic pz. ꝛ. c. sequẽ. Jn casu tamen alius viuẽti substituit fin quosdam. ſ. c. pri. vbi de hoc. ꝛ. vij. qõ. i. pastoralis. omni tamẽ casu p̃uidebit infirmo de bonis ecclesie: ꝛ coadiutor ille datur ẽt inuito: arg. u. j. de ec. edi. ad audiẽtiam.

f Consultationibus. officiũ lingue. idez est si amisisset officiũ oculorum. argu. lv. distin. si euangelica. ꝛ qa est oculus epi. xciij. distin. diaconi ecclesie.

tates ecclesie sibi necessaria quãdiu vixerit ministrentur[a].

Jnno. iij. relateñ. archiepõ.

¶ Episcopo qui pp morbũ incurabilẽ pastorale officiuz exercere non potest dãdus est coadiutor.

Æ pte tua fuit propositũ: q̃ cũ auraſiensis eps grauj morbo ꝛ incurabili fere per quadrienniuz laborauit: ita q̃ pastorale officium non potest vllatenus exercere princeps terre illi⁹ ac ciues[b] ciuitatis eius dez a te postulant incessanter: vt ipsis cum sis metropolitanus eorum studeas ꝓuidere. Verum cũ epz ad cessionẽ cõpelle[r] nõ possis[c] nec ỏ ebeas vllo mõ: nec afflicto afflictio[e] sit addenda: immo potius ipius miserie miserandũ: eo q̃ idem vir bonus extiterit: ꝛ ecclesiam salubriter sibi commissam gubernauerit: nos uolentes tam episcopo quam ecclesie ꝓuidere: mandamus quatenus illi coadiutorez[f] associes viz ꝓuidũ ꝛ honestum p quem tam epõ quam populo utiliter consulatur.

D. Ono. iij. epõ aduersano.

¶ Breue est non summatur.

Consultationibus ꝛ infra. Archidiacono aũt: quem morbo paralitico laborantez officiũ[f] lingue asseris amisisse coadiutor[g] est merito adhibendus.

Rica De institutionibus.

Æ concilio arelateñ.

¶ Numerus dericorum ꝺz instituj in ecclesijs collegiatis fin facultatem ipsarum.

n On amplius suscipiant in mõasterio monachoz aut dericorũ seu ẽt puellarum: q̃s quot se regere de bonis ecclesie absq̃ penuria[h] possunt

Agenius.

¶ Laici in canonicos non possunt instituj.

sociari nõ debẽt. xvj. q. vij. noua actione. ꝛ de elec. cum causam.

k ¶ Differre. vltra sex menses. aliogn transfertur potestas ad superiorem. j. l titu. pri. nulla. Ber.

¶ Jdoneis. qui dicunt idonei habes. ſ. de prebẽ. sup inordinata.

m ¶ Tales. qui sunt idonei morum honestate ꝛ lr̃arum scia. ſ. de prebendis.

Jn ecclesia vestra certum numerũ canõicoruz: sicut nobis innotuit cõiter istituere curauistis: ꝛ infra. Cũ laici[l] nõ debeant in canonicorum numero computari nec uos debeatis differre[k] quomin⁹ statutuz numerum de alijs clericoruz psonis idoneis[l] suppleatis: tales[m] ad supplendũ numeruz inuenire curetis: p quos deo in diuinis officijs p ecclesiasticos ordies ꝓgrue seruiat.

H Lex. iij. cãt. archiepiscopo ꝛ ei⁹ suffraganeis.

¶ Institutio beneficiorum spectat ad episcopos vel eorũ officiales.

Æ frequentibus q̃relis didicimus in partibus vestris consuetudinẽ prauaz a multis retro tẽporibus inualuisse: q̃ clerici ecclesiastica beneficia sine cõsensu epi dioc. vel officialium[n] suorum qui hoc de iure pñt recipiunt[o] minus quam deceat cogitantes quõ id patrum sanctorum est institutionib⁹ alienum et ecclesiastice contrarium honestati. Unde cum tu frater archiepiscope ex officio[p] tibi cõmisso tã iniquaz cõsuetudinem de ꝓuincia tua velis sicut ỏbes radicitus extirpare: tam in illos qui ecclesiastica beneficia taliter occupata scienter detinẽt[q]: quã in eos qui deceteto occupare presumpserint excommunicatiõis sententiam protulisti. Nos itaq̃ eã dem sententiam ratam habentes ꝛ eam auc. ap. confirmantes[r] mandamus quatenus dericos ipos qui ipsam sententiam incurrerint: nisi congrue satisfecerint: ab soluere minime presumatis.

Clemens. iij. derico constãtino.

¶ Ultra facultates non debet qs instituj inuitis clericis ecclesie.

Auctoritate ap. se. ꝛ infra. Statuimus isup: vt nullus i ecclesijs vris vltra quã facultates[s] earuz sustineant: vobis instituat[t] inuitis[v].

g ¶ Coadiutor. Et de hoc victũ ẽ in primis duobus. c.

Rica de institutionib⁹. Supra visum est de collatiõib⁹ pbẽdaz: ſz q: patrũ ẽ ꝓferre nisi sequat institutio iõ subijcit hec Rica. vel alr. q: dubitari posset ad quẽ ptinet collatio seu institutio pbendaz ꝛ bñficioz iõ post rubricã de prebẽ. subijcit hanc. Ab. ſi.

b On amplius. absq̃ penuria. Semp. n. considerandi sunt redditꝰ eccliaz: vt fin eos clerici instituant in eis. ſ. de vi. ꝛ bo. cleri. qm̃ vt ait. vbi de hoc. Jta ẽt q̃ hospitalitatẽ seruare possint ꝛ soluere iura episcopalia. ſ. de preben. de monachis. ꝛ. ſ. de sup. negl. pla. sicut nobis. ꝛ econuerso tot sunt ponẽdi quot ex ipsis facultatibus possint cõmode sustẽtari. ſ. de cõsti. cum. ⁊. j. e. auctoritate. a contrario sensu. j. de censi. cũ istãtia. ar. xij. q. j. precipimus. xvi. q. vj. omnes basilice. tñ propter minimum incrementum non credo recedendũ a numero cõsueto. ar. C. de allu. l. penul. ꝛ vlt. ergo tantum debet esse augmentuz de quo alius equale stipendiũ cũ alijs bẽat vel saltem sufficiens: ꝛ bonestum. ſ. de consti. cum. ⁊.

Jn ecclesia nestra. Primo decise narrat factuz. scõo prouidet ibi cum laici. Ab. b.

l ¶ Laici. ꝛ merito. quia homines diuerse professionis in eodez officio as-

m ¶ Tales. qui sunt idonei morum honestate ꝛ lr̃arum scia. ſ. de prebendis.

graue. alias puniũtur: vt ibi dicit. Hec fuit questio vtrum laici intitulati i ecclesia ista possint computari in numero dericorum. ꝛ dicit q: nõ. q: non reputant idonei cum sint laici. Et ita ius canonie nõ cadit nisi in clericum. Sicut ius eligendi in ecclesia collegiata ñ cadit in laicũ. ſ. de elec. sacrosancta. ꝛ. c. messana. hoc tamẽ intelligendũ est de laicis professione: ꝛ habitu ꝛ nõ de conuersis. si enim conuersus aliquis alicuius ecclesie accedat tonsuratus volens esse clericꝰ cum iam destinatione animi sit clericus. vt. xxiij. q. j. paratus. iam ecclesiastica persona censetur. vnde tale ius cadit i eum ꝛ ius conuersi spirituale est vnde qui emit illud simoniam committit. vt. j. qõ. iiij. saluator. lau.

Æ frequentibus.
Primo ponitur abusio scõo refrenatio ibi: vñ. tertio pape confirmatio ibi: nos itaq̃. Ab. ſi.

n ¶ Officialiũ. officiales dñi q̃ b⁹ epi ꝓmittũt vices suas q̃ pñt istituere vice epoz vt ỏ dicat.

o ¶ Recipiũt. ſi a laicis recipiant suspẽſi ipo iure p canones antiquos vident. xvj. q. vij. si quis deinceps. ar. cõtra. j. de iurepa. cura. cui stam⁹. sic ergo pz q̃ auctoritas istituẽdi est penes epm lz capitulũ q̃q̃z eligat. j. ti. pri. nulla. tñ de consensu capituli epõs istituere dz. j. de bis que fi. a prela. nouit. nec obstat. lx. di. sanctoz. qa ibi capelle subdite sunt prepositoquo ad sustẽtatiõez nõ quo ad institutionez ꝛ administrationem. lau.

p ¶ Et officio. legationis quã tũ ad suffraganeos dio. ſ. de of. leg. c. i.

q ¶ Detinent. vnde nullã pt bñe executionẽ q̃tocunq̃ tpe ea tenuerit. quia diuturnitas tpis peccatũ nõ cõminuit: sed auget. j. ỏ simo. nõ satis. ꝛ. c. cũ in ecclesie corpore. ꝛ. xxiij. q. j. scisma. ſ. de cõsue. cũ tãto sec⁹ si ignoranter. q: ignorãtia nisi sit crassa: ꝛ supina tales excusat. ſ. de ordi. ab episcopo qui renun. epa. c. i. ꝛ. viij. dist. consuetudo.

r ¶ Cõfirmantes. post q̃ cõfirmationẽ archiepi snĩam relaxare nõ possit nisi illud qõ sequi fuisset appositũ. arg. ſ. de cõfir. c. i. ꝛ. ij. ꝛ de conse. di. ij. c. vlt. ꝛ. ſ. de temp. or. cum in distribuẽdo. Ber.

s Auctoritate. facultates. he semp sunt cõsideranda. vt. ſ. eo. c. i. vbi ỏ hoc ꝛ. ſ. de vi. ꝛ bone. cle. qm̃. vbi hñ silr de hoc.

t ¶ Instituat. Jnstituere est ius canonie in ecclesia vel in ecclesiastico bñficio tribuere. j. de here. cũ ex inuncto. Jnuestire ẽ q̃si possessionẽ illius iuris ꝓferre indifferẽter tñ vnũ accipit pro altero. Ala. verbi gra. Jnstituere ẽ spũalis bñficij: vel dignitatis possessionẽ corporalẽ tradere. ſ. de offi. archi. ad hec. c. ad nostꝝ. qõ spectat de iure cõi ad archidiaconũ: vt ibi dr. ꝛ sic. j. eo. cũ venissent Jnuestire est ius canonie vel dignitatis tribuere. quod põt fieri p anulũ vel li brũ. sic ꝛ itelligit. j. e. cũ venissent. sz p ỏ nõ adipiscit qs possessionẽ nisi postea corporalr instituat. j. ti. pri. cũ nostris. ꝛ de prebẽ. pro illoz.

u ¶ Jnuitis. nullus episcopus est vanclus innins. lxj. di. nullus. dum tamen iusta cãm ostendat: ergo eis volẽtibus põt dari lz facultates non sufficiant ꝛ ita possunt sibi in hoc preiudicare: ꝛ victum postea sibi querant. xcj. distinctõe clericus victum. ꝛ. c. sequẽ.

AD decorem. ¶Primo ponit excessum patriarche. scđo illũ corrigi mãdat ⁊ nõ pareti cõminat. scđa ibi: quocirca. Ab. si.

a ¶Acceptus. xxxij. q. iij. §. bis ita.

b ¶Hereditario. sic. viij. q. j. apostolica. ⁊ sic vt q nõ solũ filij: ꝫ nec collaterales ī ecclesiasticis beneficijs nõ succedãt. de iurepa. consuluit. ꝫ tñ pñt. arg. ī. de of. dele. er pte. dũmodo nõ fiat iure successiõis. vt. ī. ò electi. venerabilẽ. v. si. Jo.

b ¶Undecũqz. ar. q nihil refert de quo loco sit natus clericus vel de qbus parẽtibꝰ. ar. xl. dist. nos qui. ⁊. c. nõ loca. ⁊. lvj. di. undecũqz. ⁊. c. nasci. ⁊. c. dñs. ar. p̄. de ser. non or. c. i. ⁊. ī. de si. pbr. c. i. ⁊. ij. ⁊ p totũ. ⁊. xcviij. di. aphros. ī. ò cleri. pere. c. si. vbi dr q plati quidã ĩstituebãt clericos ò alienis epatibꝰ ignorãte epo qõ eẽ nõ dz. ꝫ hic oẽs erãt exneī tã veneti q̄ alij. ⁊ iõ undecunqz essent dẽbant in ecclesia constantinopolitana ĩstitui: ⁊ si veneti tñ. Verũ ẽ q locus non obstat dũ modo ꝓstet de bonitate psone ⁊ illud. c. aphros de icognitis loquit. ī. de elec. bone. ad fin. Si ãt ex dãnato coitu natꝰ sit aligs nõ obstet ei q̄tũ ad vitã eternã: sed obstet ei q̄tũ ad obtinẽda bñficia ecclesiastica. ar. ī. de elec. inotuit.

c ¶Indignũ: simile. j. ò vsur. qr frustra. ⁊. ij. qõ. vj. qui scit. ⁊ est hic ar. culpam culpe compẽsandaz. xcv. di. esto. ff. ad. l. agl. itẽ mela. i. rñ. j. ò diuor. significasti. j. de adul. c. pe. ⁊ vlti. ⁊. j. de pe. ꝓstitutis.

d ¶Compellatis. ⁊ hoc p̄mo petierat pr̄iarcha a dño papa

e ¶Potestis. i. ò betis. sic. xij. q. ij. facit homo.

f ¶Promisisse. quod esset iniquum quia nullo pacto nulla ꝓditione beneficia ecclesiastica sunt conferẽda. i. q. ij. quãpio ī. de pac. pactiões. j. vt eccle. bene. vt nostrum. vnde simoniacum esset.

AC Cum venissent. Institutiões ⁊ custodie possũt ò iure speciali ad nõ episcopũ ptinere. ⁊ pẽdẽte lite cum diocesano defendit in possessione b. d. vel sic vt in rubro. Dividitur in tres ptes. in p̄ma põitur allegatio p archiepo. ī secunda allegatio p archidiacono ibi: iter alia. ī tertia iterlocutio. Et sub certa forma diffinitiue cõmisso ibi. nos igitur. Ab. si.

g ¶Spectat. ī. de offi. or. cuz vos. ⁊. ltr. dist. c. ij. ar. j. lxiij. distinc. si in plebibus.

I ¶Ano. iij. sancti marcelli ⁊ sãcte susanne car. ap. se. le.

¶Cuz in ecclesijs oportet extraneos institui non debent istitui clerici certe originis tñ sed undecunqz sint dũ tamẽ sint idonei.

AD decorez: ⁊ infra. Sicut nostris auribus est suggestuz cõstantinopolitanus patriarcha aliarum nationum clericos spernens venetos tantuz in constantinopolitanis ecclesijs satagit collocare: nõ attendens q̄ in omni gente qui facit iusticiaz acceptus[a] est deo nec sãctuarium dei conuenit iure heredi tarioᵇ possideri. ¶ Quo circa mandamus: quatenꝰ moneatis cundẽ ut viros litteratos: ⁊ alios idõneos undecunqz[b] originem duxerit in p̄dictis ecclesijs: ⁊ maxime in maiori instituef nõ postponat: alioquin indignũ[c] se reddet: vt vos aliaruz clericos nationũ ad eiꝰ obdientiaz compellatisᵈ. Nec dissimulare potestis[e] quin hoc nostris auribus intimetis: vt ex hoc ipo an verũ sit qõ super hoc venetis dicit ꝓmisisse[f] conijcere valeamus.

I ¶Dem belicẽ. episcopo ⁊ archidiacono norwicen.

¶Si possidet ius instituẽdi is ad quem de iure cõi nõ spectat pendẽte iudicio ꝓprietatis in possessiõe defenditur.

QUm veniſſet ad apo. se. archidiaconus richimundie ⁊ procuratores eboracẽ. archiepiscopi: ex parte archiepiscopi fuit ꝓpositus q̄ institutio psonaz ⁊ custodia ecclesiarũ vacantiũ ad eum in dioc. sua spectat[g] tam de iurisdictione communi[h] quam de consuetudine generali. verum quidam p̄decessores ipsius quibusdam archidia. richimũdie taz institutionẽ quã custodiam personaliter commiserunt: ⁊ iufra. ¶ Inter alia vero archidi. ipse rñdit: q̄ archiep̄s tam ⁊ archidiaconus dicebat cõcessionẽ fuisse realẽ. vnde p̄sumit cõtra archiepiscopum. ⁊ ideo onus pbandi incumbit archiepiscopo q̄ ꝓcessio fuit psonalis. ⁊ ꝫ persona inseratur pacto non ideo est personale: sed vt ostendatur cum qua psona sit factum. ff. de pac. iurisgentiuz. §. pactorũz. ⁊. l. tale pactum. ¶Plerũqz enim cõsulimus successoribus nostris sicut ⁊ nobis. ff. de probatio. si pactum. Sed transactio potius presumitur personalis quam realis. nisi fuerit per superiorem confirmata. ī. de transactio. veniens. ⁊. c. decetero. ⁊ ī. de preben. nisi. hoc tamẽ adiecto q̄ si episcopꝰ alicui persone det rem ecclesiasticam: potius presumitur donatio personalis quam realis. ī. qõ. ij. hoc ius. xvj. q. i. possessiones. Sed si donat ecclesie presumitur realis donatio: ⁊ ꝑpetuo donasse. xvj. q. j. c. vltimo. j. ò bis que fi. a prela. cuz apostolicam. argu. hoc ideo est q̄ ecclesia non põt mori. xij. q. ij. liberti. ij. Sed ò presumitur concessionem fuisse realem: vt viri: qa archidiaconus ille ⁊ ãcessores sui fuerũt in q̄eta possessione. Jo.

n ¶Fuisse. p̄sumitur hic concessionem fuisse realẽ ex quo est in possessione: ⁊ ideo tuẽdus est ī illa quousque probetur cõtra cuz concessionem factam fuisse personalem immo si persone facta fuit: presumi debet personalis: si dignitati realis.

o ¶Abiurasse. objiciebatur archidiacono quod abiurauerat huiusmodi libertates. Unde contra iuramentum non fuerat audiendus. Sed quare non auditur archidiaconus: licet abiurauerit huiusmodi libertates: cum iuramentum illud temerarium fuerit: et in p̄iudicium archidiaconatus: ⁊ ideo non seruandum. supra de iureiurando. c. sicut. ij. et. ca. intellecto. ¶ Aan. dicit quatenus iuramentum tangit rem familiarem obseruandum est. vt nihil utilitatis: vel honoris ad ipsum perueniat ratione illarum dignitatum si eas abiurauit. argu. ī. de iureiuran. quem admo. Vel dic q̄ bene potuit renunciare: ⁊ abiurare ius instituendi: vt nunquam uteretur eo. ⁊ tamen dignitati propter hoc non p̄iudicatur: quia ecclesia posset tũc uti iure suo vt hic colligitur. Et sic põt seruari iuramentum sine p̄iudicio ecclesie: ⁊ sine interitu salutis eterne. ī. de iureiu. si vo. §. i. si. j. ò spon. cõmissum. abiuratio talis siue renũciatio non tenet in dãnũ ecclesie. Tria notabilia notanꝰ h. ¶Primũ q̄ factũ plati nõ p̄iudicat eccle. Scõm q̄ iuramentũ pstitũ a plato in damnũ eccle seruat ab ipso plato. quod ẽ cõtra id. ī. de iureiu. sicut. Tertium est q̄ ecclesia hñs p̄latum sine ipso agere põt qõ est ꝓ id qõ dici ꝓsuevit. qr nec plat⁹ sine cõsensu capituli nec capitulus sine concensu plati agere põt. ī. de pcu. c. i. ⁊. ī. de iudi. cãm. i. ⁊. ꝫ. de rescri. edoceri. vbi de hoc. Et no. q̄ agenti interdicto uti possidetis nõ põt oppoi q̄ rẽ illã abiurauerit pro qua agit. sicut nec agenti interdicto uñ vi. ī. de resti. spol. c. sollicite.

institutiones quã custodias[l] nõ personaliter archidiacono q tunc erat sed ꝑpetuo de consensu capituli archidiaconatui reali cõcessione donauit. Cum autem archidiaconatus ipse in continua possessione tã istarum quam aliarum libertatuz multorum archiepiscoporum et archidiaconorũ temporibus extitisset: ⁊ archiep̄s sine conditione qualibet ꝓcessisset ipz[k] eidẽ: post cõcessionem asserit q̄ ipz ꝓcesserat: institutionibꝰ ⁊ custodijs vacantiũ ecclesiarum exceptis. Ipse[l] vero timens ne si negaret expresse: cuz nõdum esset archidiaconatus possessionem adeptus vel ipediretur penitus factũ eius vel diutius differretur: rñdit q̄ non soluz de illo: ꝫ de oibus redditibꝰ suis faceret qõ sibi placeret: ⁊ infra. ¶ Nos igitur interlocuti fuimꝰ archidiaconũ eẽ ī plena libertatũ eiusdem archidiaconatus possessione tuẽ dum: donec probatũ[m] legitime fuerit ex adverso libertates ipas archidiaconis ab archiepiscopis personaliter fuisse[n] concessas: cũ in hoc casu tam ante quã post ⁊ in ipsa etiã concessione archiepiscopus eas retinere potuerit licite tanquã suas: vel donec legitime probatum fuerit easdem libertates archidiaconuz abiurasse[o]. Sed in hoc casu si concessio illa fuerit realis: archiepiscopo nihil iuris vel utilitatis accederet: quia nos vel ad petitionem eborac. ecclesie[p] vel per nosipsos super hoc archidiaconatui consulemus. Si ergo alterutrum ipsoruz fuerit legitime approbatuz: archidiacono[q] super libertatibus ipsis: si neutrum archiepiscopo silentiuz imponatur.

I ¶Dem episcopo trecen. ⁊ archi. parisien.

¶Is ad quem spectat collatio dignitatum scipz instituere non põt.

h ¶De iure cõmuni. j. q. iij. c. iij. ⁊. c. res ecclesiastice. ⁊. c. puenit: ⁊. xvj. q. vij. nullus oino. sed ꝓrium ẽ vex. qr de iure cõi institutio psonaz: ⁊ custodia vacãtiũ ecclesiaz spectat ad archidiaconũ. ī. de offi. archidia. ad hec. ⁊. c. vt nostr ⁊. lxiij. di. si in plebibꝰ. nisi ꝓsuetudo repugnet: vt hic vī ad fi. capituli. ⁊ ex cõfessione archidiaconi hoc põt colligi. ⁊ hic loquit de institutiõe corporali: qr collatio dignitatũ: ⁊ ꝑbendarũ ptinet ad archiepm. j. ti. ꝓi. qr diuersitatẽ. ⁊. c. post electionẽ. ⁊ hic ꝫ ex cõfessione archidiaconi.

i ¶Custodia. s. vacãtiũ ecclesiarũ.

k ¶Ipsum. s. archidiaconatũ.

l ¶Ipse. s. archidiaconus.

m ¶Probatũ. Sed quare incũbit onus pbandi archiepo: cũ de iure cõi hec spectent ad ipm. vt hic vī. unde eo ipso videt fundata eius intentio. xvj. q. vij. oẽs basilice. C. de pba. siue. ⁊. j. de cẽsi. olim. ¶Responderi põt hic due fuerũt p̄sumptiões bone p archidiacono cõtra archiepm. qr archidiaconꝰ ⁊ ipsi⁹ ãcessores fuerũt ī pacifica possessiõe. uñ p̄sumit cõcessionẽ fuisse realẽ: ⁊ qr archiepus cõfessus fuit: q̄ antecessores sui cõcesserũt illas dignitates lz personaliter.

p ¶Ecclesie. Ar. bonum q̄ ecclesia vacante capitulũ fungit vice p̄relati sed contrarium argumentum colligitur.

q ¶Archidiacono. sed nõ archidiaconatui.

AAm ad nostram. Primo ponit dcm̃.scdo ipsius rõnẽ ibi cũ ũter. Ab.ſi.

a Ad ipsum.s.abbatem.

b Accipientẽ.si.xxiij.q.i.dicim⁹.j.de turepa. per nfas.j.de baptis. debitũ.ff.de auc.tu.l.i.ꝛ.ff.ꝺ tu.ꝛ cura.da.l.ius dãdi.§.prꝛetor als ler ẽ nemo.n. vicem plurium psonaruz sustinet.xvi.q. i.presbyteros: ꝛ.c.de as se.nemo.lxxxix.dist. singula.ff.de pac.si plures ff.de offi.prꝛela.l.vlt.ar. j.ff.de adop.si consul et .s.de elec.cum iter canonicos:sed qd si ipse conferret alij ptãtẽ ꝓferendi illã dignitatẽ nũqd possit ab illo illaz recipe: vt sic nõ videreꝯ eaz recipe a seipso.no.ar.s.de tes. lz ꝛ argu.xviij.q.iij.que sti.ff.de auc.tu.pupillus .ff.de re. mil. milites.§. .i.ff. de admi. re.ad ci. pti.l.ij.§.i.s.de preben. de multa in fi.argu.j. qz multa possumus per alios:que nõ possum⁹ per nos.lxxxviij.dist.eps.v. q.iij.c.vlti.ff.q̃ res pig. ob.aristo.in fi.

Rica de cõcel.pben. Supra visuz ẽ de prebendis ꝛ dignitatib⁹ ac eoꝝ istitutionib⁹:sed qz sepe prebende ꝛ dignitates cõferunt seu pmittunt ante quã vacent:ꝛ qñqz ipse vacantes nõ cõferunt lz remanent diu vacantes merito restabat videre ꝛ puidere tã circa pmissiones nõ vacantium ꝙ circa negligentiaz in conferendo vacantia. Ab.ſi.

Ui in uinorum. Faciens se poni in beneficium viuentis ab ecclesiastica cõmunione repellit: vel clarius sic vt i rubro ꝛ non viuidit ꝓpter breuitatem. Ab.ſi.

c Cõione.i. participatione corporis.ꝛ sanguinis dominj. vij.q.i. euz qui.

d Pellendi.ꝛ mbilominus deponendi .ij.q. .i. in pmis. vij.q.i. non furẽ.ꝛ capi.eum q: nisi ignorãs qs istituat aliquo remoto quo casu ex cusat.ff.depos. si qs inficiat⁹.ꝛ eps tenetur ei i alio beneficio puidere. vij.q.i.pñtiũ.ꝛ.s.de pbẽ.iter cetera:sed pone q aliqs ẽ iniuste depositus. ali⁹ hoc ignorãs in locũ eius substituit ꝛ stetit ibi p.xl.annos.postea scit de iure ad aliũ ptinere:nunqd dz cedere:ꝛ illi restituere: vt ꝙ sic.s.de prescrip. vigilãti:ꝛ.c.diligẽti.xxiij.q.ij.si virgo.ꝛ de re iudi.ꝯsanguinei.ꝛ ca.lator:ar.j.xvi.q.iij.§.quas actiões:ꝛ s.de prescrip.de q̃rta.sol. dñt qdã theologi ꝙ qñcũqz sciuero rem pertinere ad aliũ:teneor rẽ restituere.de hoc dcm̃ est.s.ꝺ prescrip. vigilãti:lz hoc ñ credo:ꝙ teneaꝯ dimittere:qz eoipso ꝙ cõdẽnat⁹ nõ appellauit:acquirit sñe:ꝛ ita transiuit in rẽ iudicatã.s.ꝺ sen.ꝛ re iudi.quod ad cõsultationẽ:ꝛ sic alius iuste fuit institutus.

e Ciuis.nisi iusta ratiõe deposit⁹. vij.q.i.eos.l.dist.postquã.B.

Nulla ecclesia. Due sũt ptes.scda ibi cuz ꝺo.pma ꝓuidet circa bñficia ñ vacãtia: diuidit i tres partes.nã primo ponit ꝓhibitionem.scdo ei⁹ cãz ibi ne desiderare.tertio fortificat ibi.cũ enĩ:scda ps pncipalis ꝓuidet circa bñficia vacãtia.ꝛ primo statuit tps ad ꝓferẽdũ.scdo punit negligẽtiã ñ cõferẽtiũ ibi:si aũt.ꝛ quotidie allegaꝯ i pratica maxime in scda pte ꝛ ideo no.ipsum bene. Ab.ſi.

f Ministeria.i.officia siue dignitates.

Aam ad nostram: ꝛ infra. Illud aũt nolumus vos ignorare: qꝺ postquaz. ND. fuit abbas effectus: custodiam de iure non potuit obtinere: quia cum rõne abbatie ad ipsum[a] ptineat donatio tam custodie cꝫ aliarum dignitatuz ac etiam prebendarũ in ecclesia patranen̄.custodiam ipsam recipere nõ potuit a seipso. Cuz inter dantẽ ꝛ accipientem[b] debeat esse distinctio personalis: sed nec ab alio cum ius cõferendi alius non haberet.

Rubrica De concessione pbende ꝛ ecclesie non vacantis.

Glasius papa ad ro.

Institutus sciẽter in beneficium viuentis deponendus est.

Ui in viuorũ sacerdotum loco ponunt: hoc ipso sunt ab ecclesiastica communiõe[c] pellendi[d]: quo se passi sunt successores viuis[e] sacerdotibus adhiberi.

Ex conci.laterañ.

Beneficia non vacantia concedi vel promitti nõ debẽt.ꝛ cũ vacauerit concedi debent infra sex menses.qbus elapsis de epõ ad capitulum:ꝛ econtra: demum ad primũ superiores devoluitur collatio.

Nulla ecclesiastica ministeria[f] seu etiam beneficia vel ecclesie tribuant alicui seu,pmittant ãte quam vacent[g]. Me õsiderare qs mortem proximi videaꝯ: in cuius locum ꝛ beneficium se crediderit successurum. Cum.n.in ipsis ẽt legibus gentilium inueniaꝯ inhibitum: turpe est ꝛ diuini plenum animaduersione iudicij si locum in ecclesia dei future successionis expectatio hẽat: quam ipsi etiam gentiles ꝺemnare[h] curarunt. Cũ vero prebẽdas ecclesiasticas seu q̃libet officia in aliqua ecclesia vacare cõtigerit: nõ diu maneant in suspenso: sed infra sex mẽses[i] psonis que digne administrare valeãt cõferantur. Si aũt epꝰ vbi ad euz spectat[k] cõferre distulerit: per capitulum ordinet. Quod si ad capitulum[l] ptinuerit: ꝛ infra prescriptum terminum hoc non fecerit: epꝰ ꝑm deum hoc cum religiosorũ[m] virorum cõsilio exequaꝯ: vel si oẽs forte neglexerint: metropolitanus de ipsis ꝑm deum absqz illoꝝ contradictione disponat.

Lex. tertius cboracesi. archiepiscopo.

Beneficia vacantia conferuntur non obstante appellatione illorum quibus promissa fuerunt añquam vacarent.

Elatum est auribꝰ nostris: ꝛ infra. Consul. T. T. R.ꝙ cum in laterañ. cõcilio[n] promissiones facte de ecclesijs non vacãtib⁹ sint cassate: pretextu ap.ce eorum dictis q̃ pmissionibus initunt omitti non dz: qn ecclesie cum vacauerint de personis idoneis ordinent.

Innocẽ. iij. ꝓposito ꝛ capitulo camerac.

Si scribitur ei ad quem spectat collatio dato executore ad,puidendum:ꝙ pñtationem ilarum collatori fcãm afficitur prebenda ita ꝙ collatio alteri facta non tenet.

Proposuit nobis. T. presbyter ꝙ cum. L.papa ꝑ.noster ꝑ receptione ipsius in fratrem ꝛ assignatione[p] prebende ad donationem vestram spectantis in ecclesia vestra ,primo vacature mandatũ ap. vobis destinasset decano remẽsi executore[q] cõcesso: decanus ipse vos cõtumaces inueniens ipm̃ de prebẽda primo vacatura in ecclesia vestra: que ad donationem capituli ptinet: auctoritate ap. inuestiuit[r]. ꝛ infra. Sed cum prebenda q̃-

g Vacent.no.ꝙ beneficiũ antequaz vacet:nõ põt pmitti quod si fiat ñ valet.j.c.pri.ꝛ.j.e.ti.ex tenore. Et sic obligatio nulla ꝓtrahit ex tali promissiõe q: est cõtra ius:argu.s.de pben.relatũ:ꝛ ibi soluit:imo ibi recept⁹ fuit statiz i fratrem.

b Cõdẽnare.q: pactũ de futura successione nõ valet.C.de iutil.sti.ex eo.instrumẽto.C.de pac.l.vl.nisi i consensu eius cui⁹ ẽ hereditas vt i.l.predicta.C. de pact.eodem modo nõ tenet promissio de pbenda nõ vacãte ẽt de cõsensu eius q tenet eam cuz nulli possit eam cõcedere.j.de iurepatro.ꝙ aũt i fi.si.in.li.feu. i.ti.§.si vero epꝰ.

l Infra sex mẽses.tps istõ sex mensiũ incipit currere a tpe sententie generaliter.ꝛ ñ a tpe vacationis.j.eo.qz i fi.arg.ff.de calũ.ann⁹.C.q admit.ad bon. pos.l.ij.ꝛ q scit certiorari nõ ꝺ buit.ff.de ac.ꝛ vẽ.l.i.i fi.s.de elec.cũ iter vniuersas in fi.ꝛ ex pssuz c.s.de supplẽ.ne plato. lz:ꝛ.s.de pben.de multa.§.i. arg.itẽ tps istõ vtile est qz tps illud nõ currit a tpe suspẽsiõis sine quo eligere nõ pñt.j.e.qz diuersitatẽ:arg.ꝯ ꝙ currat:lz eligere nõ possũt.s.de elec.c. vl.item nũqd pñt canonici eligere post tps elapsum:quidaz dñt ꝙ sic:sed ꝺriuz est verũ ꝙ nõ possint.ꝛ si eligãt nõ tenet electio.s.de supplẽ.neg.pla.c. lz:ꝛ.c. vlt.nisi de patiẽtia tolleretur.j.eo.ti.lras:qz ꝑ ñ dato habeꝯ qꝺ ab alio vaꝯ:qz ñ põt de iure donare.j.deiurepatro. ꝙ aũt in fi.ar.ꝯ.ff.si qs cau.ꝛ si post tres.ff.de arbi.celsus:ꝛ auctoritate hui⁹ canonis semestri tpe statꝰ elapso potest eligere ille ad quem ꝺuoluta fuerit eligendi ptãs nulla licẽtia a superiore petita:ꝛ ꝓstꝺ ista tñ locum ꝺz vbi sũt distincte pbende:ꝛ certus est canonicoruz numerus constitut⁹.j.eo.er pte. item locũ ꝺz in dignitatib⁹ et psonatib⁹ oĩb⁹:sed i epatibus ꝛ archiepatibus olim locuz nõ bẽbat.j.e.dilectus:hodie locũ ꝺz in epatibus ꝛ archiepatib⁹ ꝛ abbatijs vt ptãs eligẽdi trãsferaꝯ ad superiorẽ: sed minus tps vaꝯ in his.s.trium mẽsiuz .s.de elec.ne ꝑ defectu:ꝛ ita i hoc egparãꝯ ꝛ differũt a minoribus beneficijs ꝛ dignitatib⁹ quia min⁹ tps vaꝯ ,ppter maius periculũ qz mora periculosa est in talibus.s.de elec.cuz inter:ꝛ.s. vt.lit.nõ conte.qñ frequẽter.§.porro.

k Spectat.j.ꝺ his que fi.a prela.si cõ.ca.ea noscit.s.ꝺ elec.cũ ecclesia vulterana.ad fi.

l Capitulũ.s.de elec.cũ in cũctis.si.ir.q.iij.cũ simus.

m Religiosoꝝ.sic.s.de elc.ne ꝑ defectu vbi ꝺf qualiter ꝺ ꝺba itelligũt:ꝛ tñ.j. dist.obeũtibus. vbi de hoc.B.

Elatum est. Due sũt partes ꝯsultatio ꝛ responsio.scda:ibi:ꝯsultationi. Ab.ſi.

n Concilio.s.c.pri.

o Appellationis.tali appellationi nõ est deferẽduz cũ eoꝝ ñ iterfit.ij.q.vi. nõ solent:ꝛ.s.de elec.cũ iter. R. Qz er tali ,pmissiõe nihil iuris acqritur.sic nec emptor habet actionẽ furti i re vẽdita subtracta.si ei res ñ fuit tradita.ff. de fur.l.eum q emit.B.

Proposuit. Summatur vt in rubro secundum verum intellectum ꝛ sunt duepartes principales. Primo narrat factum cõtinẽs gratiam ꝛ executoris processum.c.cõtemptum ꝛ dupler factum celestini.secundo ponit mãdatũ inocẽtij ,pmittẽs ,ptestationẽ ꝛ ipsi⁹ motiuũ ibi.lz aũt.

p Assignatiõe.faciẽda cũ vacauerit eidẽ ꝑsbytero.ꝛ h ,pbaꝯ i ãtiqua ꝯpilatione: vbi ẽ illꝺ ꝺbũ faciẽda. vñ vꝫ ꝙ nihil valuit.s.ꝺ pbẽ.iter cetera vbi ꝺ h

q Executore.dato forte sub hac forma.mãdatũ.nr̃m ere ̃ris.

r Inuestiuit.i.assignauit; vt pz ꝑ hoc qꝺ dicit.s.eo.assignatione prebende

ꝛc̄.executor hoc fecit:ꝛ male: vt satis ꝑz ꝑ lr̄am iferiorē:sed lr̄a illa ratū volēs ꝛc̄.ꝓdicere videt:sed celestin⁹ hoc ideo dicit: vt excusaret decanū ꝛ assumeret causam cassandi collationē capituli ꝛ b satis patet ꝑ v̄ba inno.factum enī de cani fuit causa quare celestin⁹ cassarit cōcessionē capituli: alꝫ nō ꝺbuisset cas sasse.s̄.depbē.dilect⁹ filius.g.nō est alia rō:nisi qꝛ ipse hoc voluit:quia de eo quod nihil est potest aliqd face re ꝺ conse.di.ij.reuera.versus fi.ꝛ si.s̄.de pben.c.p illoꝛ ibi quod ꝺ memorato magistro ꝑ uide ꝛc̄.

a ¶ Assignastis. vnde vī qꝑ ni hil valuit.s̄.ꝺ prebē.iter cete ra:imo valuit: vt.s̄.de prebē. dilectus filius:ꝛ hoc probat p b.c. vt.j.patet vbi de hoc.

b ¶ Ratum.cum effectu.

c ¶ Irritauit.i.irritū renūcia uit Jo.immo proprie tenet vt sequentia probāt.B.

d ¶ Innestiuit.p talē iuestitu rā contulit ei ius canonie cum nihil prius habuerit per deca num.

e ¶ De vacaturis. Inn.ꝛ cele. videnē diuersi. Inno.nō vult habere ratum factuz celestini. celestinus videtur habere ratā iuestituram de prebenda vaca tura factaz per decanū: vbi di cit ratum volens factuz decani haberi:cum tamen decanus ñ haberet illud in mandatis. In no. voluit habere ratā inuesti turaz de vacatura.quia celesti nus inuestiuerat presbyterū ꝺ vacante post cassationē concef sionis:ꝛ sic nō poterat ratā ha bere institutionez de vacatura cuz iam esset inuestitus de va cāte p celestinuz:nec ēt cele.ra tam habuit iuestituram de va catura:imo iuestiuit illuz ꝺ va cante.ex hac decre. volūt qdaz dicere qꝑ si papa mādat aliquē recipi in canonicuz:ꝛ alius re cipiaē qꝑ ꝺz cassari: vt hic fecit celestinus. vñ signatur ꝯ.s̄.de preben.dilect⁹.ij. Sz hoc fecit cel.ex plenitudine potestatis: ꝛ iniuriaz fecit illi istituto quē cassauit cum ꝺ iure teneret ele ctio: vt ꝫ colligitur.B.

f ¶ Institutа.s̄.e.c.i.ꝛ.s̄.ꝺ ꝑ. ben.dilectus.

g ¶ Supra ius.p nihilo dicit hoc:qꝛ ꝫ nō dispēsat:sz ꝓp hoc dicit:qꝛ ꝺcanus illum iuestiuit ꝺ vacatura:ꝛ poterat illā eādē ꝓfirmare:ꝛ ita dispēsassz.s̄.ius sz nō bēbat ꝫ locuz hic:qꝛ celestin⁹ illū poste a iuestiuit de vacāte.

b ¶ Dispēsare.nā ꝯ apostolum dispēsat.xxxiiij.di.lector:ꝛ ꝯ canones aposto li.lxxij.di.presbyter.itē ꝯ vet⁹ testñ in decimis nō vādis.j.ꝺ.deci.ex pte:ꝛ.c. se.itē i voto.j.de uo.ꝛ vo.redē.c.i.itē i iuramēto.xv.q.vij.c.ii.ꝛ.s̄.ꝺ rescrip. ꝓstitur⁹.a ꝯrio sensu:ꝺ his duob⁹ dixi.s̄.ꝺ iureiur.quāto.tñ ꝯ vniuersalē ec clesie statū dispēsare ñ pōt.xxiiij.q.i.memor suz:nec pt dispēsare vt mōach⁹ bēat propriū.j.ꝺ sta.mo.cū ad monasteriū i fi.nec ꝯ quattuor euangelia.xv. di.sicut nec ꝯ preceptū apostoli.xxv.q.i.sūt qdā:qꝺ intelligo in his que spec tant ad articulos fidei.itē ꝫz quosdā nō dispēsat i scꝺo gradu ꝓsanguinitatis .s̄.ꝺ resti.spo.lr̄as quod nō est verū.j.ꝺ diuoꝛ.deus q:quod intelligo de col laterali.

i ¶ Innestitus.p talē iuestiturā contulit ei ius canonie.B.

k ¶ Post cassationē.quo ad fcm̄ referas ꝺm Jo.

l ¶ Cōcessiōis.ar.expssuz qꝑ si papa mādat alicui dari prebēdam:ꝛ detur alij tenet collatio lꝛ ꝯ mādatū.de hoc vī.s̄.ꝺ pben.dilect⁹.ij.

m ¶ Vacare.sic ergo vī qꝑ p sñiaz stati pdix dñium:insti.de off.iu.§.ul.ꝯ.id. ff.de rei uen.i fundo:ꝛ.C.ꝺ pac.l.traditiōib⁹:ꝛ isti.de re.diui.§.p traditiōez sz hoc ideo.qꝛ papa cassauit cōcessionē illā a qua sñia nō appellaē: vnde statiz dominiū perditur.

n ¶ Assignetis.i.collatam dimittatis: vel itellige assignetis.i.ꝓferatis iteꝛ ꝺ fcō sic.j.de iurepa.si vero. vel istā assignationez potes referre quo ad pos sessionē cū de iure eam habuerit p celestinū papā:ꝛ ēt p decanū ꝺ mādato ce lestini. vnde vī.s̄.ratū volens hꝫe quod ab eodem decano fcm̄ fuerat vt dice bat Jo.sed fcm̄ decani nullum fuit. vt dcm̄ est.s̄.

Quia diuersitatez. Iste é ter.multū allegabilis.ꝛ quotidian⁹:ꝺue sūt partes principales.i ꝑma archiepi querela.i secūda cause commissio ibi

mandam⁹.scꝺa subdiuidit.nā primo ponit mādatū ꝛ soluit obstaculuz scꝺo duos casus excipit ibi nisi:ꝛ ꝫz casuz triplr expōit ibi sic tñ.ꝛ tu ad uerte ad oēs diuisiōes decre.qñ nō itelligas ter.qꝛ multū declarāt ter. ꝛ nō inuanū sūt inuēte diuisiōes qꝺ bene no.Ab.si.

o ¶ Corporū.qꝛ quot sūt capita tot sūt sñie de ꝓse.di.iiij.sicut in sacra mentis.ff. de arbi. item si vn⁹.§.principalr:ꝛ vo lūtates hoīuz sūt varie. ff.ad trebel.qꝛ poterat ꝛ illud.Velle suuz cuiqz ē nec voto viuit vno.iteꝛ ouidius. ¶Doctoꝝ mo res tot sunt quot in or be figure.

p ¶ Allijs eccl̄is sic.j.ꝺ excess.pla. ad aures:ꝛ.r. vi.q.vij.nullus oino.

q ¶ Beneficioꝝ.sic.s̄.ꝺ cta.ꝛ quali.qr̄is.ꝛ.xiij. q.i.§.i.circa fi.ꝛ. nedum queritis vsurpare quod vestruz nō est ꝛc̄.

r ¶ Cōi.p cōfirmationez .n.si creat ius neuū.s̄. ꝺ ꝓfir. vti. vl̄iuti.cū dile cta.c.i.ꝛ q̄si p totū:sic ꝛ īnouatio ꝑuil.j.ꝺ ꝑuil. qꝛ itēnōis:qꝛ q cōfirmat nō donat.s̄.de fi.instru. īter dilectos:ꝛ.ff.ꝺ iurīs. om.in.ꝛ qꝛ. verū tñ tria opaē cōfirmatio:ꝑ ꝓfir mationē fit maioris au ctoritatis res.ri.dist.qs nesciat:ꝛ si fuerit minus valida:fit magꝫ valida ꝑ ꝓfirmationē.si ex certa scia hoc fiat.s̄.ꝺ trāsac. .c.i.item qꝛ nullus ꝑter auctoritatē cōfirmantis pōt de illo iudicare.s̄.de ꝓfirma. vti.c.j.ꝛ.ij.q̄li ter itelligaē ibi exponī.

s ¶ Laterañ. concilij.s̄. eo.nulla.

t ¶ Suspensionis. ꝛ ita tps ꝫ quo qs eligere non pōt ñ currit:ꝫz ꝯ.s̄.ꝺ ele. c.vlti.sic ꝛ ipedito agere nō currit tps.C.de ānа. excep.l.i.§.vlt.ꝛ.C.ꝺ iu re do.in reb⁹:sic nec tps deliberatiōis īputaē cre ditori.C.ꝺ iure deli.san cimus.§.donec in fi.ar.ff.quē ad.serui.amit.si qs alꝫ.§.vlt.ꝛ.l.si locus qñ si currat ꝓscriptio:dcm̄ ē ꝺ prescrip.illud:ꝛ.c.cū nō liceat:ꝛ hoc dicit lr̄a ista ꝫz si āte suspēsionē vel post absolutionē caplm̄ suppleuit negli gētiā archiepi valebit fcm̄ capli:ꝛ hoc qꝑ tps istud ñ currit:itellige cum nō ē negligēs in petēda absolutiōe:sicut archieps nō fuit negligens:qꝛ statī post suspēsionē suā fuit ad curiā ꝑ absolutiōe.alꝫ īputarē ei:arg. di.c.qm̄.ꝛ.s̄.de rescrip.si aūt simile.ff.de re.iu.ꝛ.ff.ꝺ.re.mi.nō cēs.§. qui captus.Lau.

u ¶ Negligentes.sicut certe ꝓscriptio nes.s̄.ꝺ prescrip.vigilāti:ꝛ.xvi.q.iij.§.pōt.

x ¶ Voluerit.hec tñ bōa rō ē:ꝛ iō nō ꝑiudicatur ei.C.de ānа.excep.l.i. .§.ul.ꝛ.ff.de vsur.cū qdā.§.si pupillo.ar.ꝯ.ff.ex q.ca.ma.item ei.item signaē ꝯ:qꝑ suspēsus eligat.j.de cle.excō.mi.si celebrat:ꝛ ibi soluit.

y ¶ A qua.ex ꝫ loco colligit qꝑ archieps esset suspēsus ab officio:ꝛ iurīs ditiōe: vt dicebāt lau.ꝛ Jo.s̄.de cōsue.cū dilect⁹.

z ¶ Suspēsus.sic ꝑz qꝑ lz culpa sua īciderit i ercōdicatōez: vī suspēsionē ñ īputaē ei qꝺ er illa culpa ꝓcesserit.xv.q.i.si ꝯcupiscētia ꝛ.c.febrianerūt ꝛ ē sic vbi culpa ꝓcedit:ꝛ tñ nō īputanē ea q̄ er culpa sua ꝓcesserūt.j.ꝺ spō.veniēs ad nos.ff.ꝺ fur.l.vex.ꝛ.l.q iniurie.in pn.ff.de pub.ꝛ vec. ꝫ bi.q.§.sinaūt.ar.ꝯ.l.ꝺi.sepe:ꝛ.c.studeat.ff.qꝺ.me.ca.l.si mulier io.

ꝛ ¶ Preter ei⁹.qꝛ dñs papa pōt ꝓcedere ꝑbendas siue fuerit negligēs siue vigilans:ar.ir.q.iij.per principalē.C.de quadri.prescrip.l.bene a ze none:ꝛ.s̄.e.ꝓposuit.itē ar.ē hic qꝑ bōa clerici dānati deuoluenda sunt i fiscū eccl̄esie.s̄.de cle.nō resi.c.pe.

2 ¶ Accessit.sic miles ꝓmeatu accepto reipublice.i.stipēdijs qb⁹ ꝓmeare.i. abire ꝛz reipublice cā abeē vī quousqz in domo sua stat:cū est in domo:nec abest cā reipu blice:qꝺiu est in itinē ꝫz ꝑuilegiū.ff.ex q.ca.ma.l.miles:sz si est:ꝛ.l. qui mittūt i fi.sic ꝛ totū istꝺ tps quousqz recepat se i ꝺomū suā nō currit.

3 ¶ Notitie.sic.s̄.ꝺ sup.neg.pre.lz.ꝺ hoc dcm̄ ē.s̄.eo.c.nulla:nam is

qui nescit ptātem experiendi nō habet.ff.de caltū.annº i fi.ꝛ.ij.q.vi.biduum.ꝛ.ff.de edil.edic.cum ser menses.

CUm nostris. Iste ter.ê multū allegabilis:ꝛ hz materiaz cōtinuam.ꝛ.h.d.in summa vt in rubro ſz verū ꝛ cōmunem itellectum. diuidit.nā primo ponit gratiā ꝛ executionez thesaurario concessam.secundo exceptionē p̄ illaz. tertio processum executorium. quarto ꝓnūciatiōnē auditoris. quinto ꝓnunciationis confirmationē:scōa ibi veruz.tertia ibi qō.quarta ibi auditor.quinta ibi:nos vero:ꝛ fuit decisio multuz subtilis. Ab.si.

a De iure.de facto tñ nō vacabat: vt.ī.seqtur

b Assignarūt.sed nūquid p̄ñt hoc facere executores q̄bus hoc solum mādatum ê: vt aliquos moneāt recipere aliquez in fratrē:eosdez si noluerint cōpellendo: videtur q̄ sic cum oia accessoria intelliganf sibi cōmissa. .ſ.de offi.delega. preterea:ꝛ.c.prudentiaz in fi. .ff.de ꝓcura.ad rez mobilem: ꝛ.l.ad legatuz.ſz nō est ita:qꝛ forma mandati diligēter est ſuāda ſ.de rescrip.cuz dilecta. ꝛ.ſ.de offi.delega.venerabil. ꝛ.xx.vij.q.i. si custos.sed si mādetur sub hac forma:mādaruz exequi non tardetis:ſm q̄ mandabaf istis executorib⁹: vt patet in integra tūc possunt facere quod dicit lſa ista:ſm q̄ isti fecerūt:ſz factum istorum effectum non habuit: qꝛ nō vacabat prepositura de facto:ꝛ lſe non valebant ipetrate tacita veritate: vt dicit in fi.si vero simplr mandet sub hac forma:mandamus vt tales cōpellatis: vt talez recipiant in canonicum:ꝛ in fratrē:tūc nō possunt illum ponere ī possessionē siue iuestire:sed simpliciter cōpellere.hoc vidi de facto.sed si mandetur: vt illum mittāt in possessionem prebende. nūquid possunt ercōmunicare contradictores ꝛ impedientes: Jo. dicit q̄ nō.qꝛ executio tantum ꝛ non coertio eis mādata est. ego credo q̄ possūt:qꝛ illa executio nulla esset si coertionē aliquā nō haberet.ſ.ó offi.dele.ex litteris.ꝛ.ff.ó iurisdi.om.iudi.l.iij.

c Suggestionē.ex hoc videf q̄ si ꝓmissio per falsi suggestionē sit ipetrata:ꝛ iuder eā secutus tulit sniaz:q̄ snīa nō teneat ipso iure.arg.ſ.de rescrip.ꝓtitut⁹.ꝛ.ſ.ó re iudi.cū.i.ꝛ.a.C.si ex falsis istru. falsum:secus videtur si eaz nō segtur: vt in.c.cum.i.ꝛ.a.de boc dcm̄ est.ſ.de rescrip. ad audientiam.ij.

d De fcō.ex hoc videf q̄ ad hoc vt rescriptū nō sit vitiosum non solū ea q̄ iuris sūt narrāda sūt:sz ēt ea q̄ sūt facti:pari rōne vī q̄ si scōz rescriptū ñ faciat mētionē p̄ris rescripti iualidi:q̄ nō valeat scōz.ſz nō ē ita ſ.de ꝓfir.vti.bone:qꝛ lſe priores nō dicunt̄ ꝓres:sed nulle potius exceptiōe apposita. vij.q.i.factꝰ ē.nec lſe q̄ ñ valēt debēt p̄stare ipedimē tam scōis q̄ valent.ī.de iurepa.illud.ff.de leg.i.si seruus legatus.§.si sergº.ff.de v̄.ob.si dari stipuler. vbi stipulatio q̄ potest elidi per exceptionem nō impedit scōam.sic possessio nō dicit vacua quam alter quocūqz modo possidet vel detinet:ſz reuera nullꝰ possessor sit.ff.ó ac.em.ꝛ vē. .ij.§.vacua. Ber.

e Possessio.ſ.que habef ab eo:q hz plures dignitates.

f Habet.no.q̄ alicui possessio acgritur q̄ñqz q habet plurimū iuris: ꝛminimū facti.ꝛ sic acgritur mihi possessio p̄ seruū: vel per eū quē habeo ī ptāte: vt.ff.ó acqui.pos.possessio quoqz:ꝛ tūc ignoranti acquiritur possessio:ꝛ currit vsucapio.ff.p soluto.l.ij.ī fi.Q̄ñqz possessio habet multū iuris ꝛ facti:cū acgritur p̄ ꝓcuratorē:ꝛ ignorāti acgritur:sed vsucapio ñ ꝓcedit nisi scienti.C.de aqui.pos.l.i.ff.p solu.l.ij.cum.l.sequen.ꝛ.ff.de aquirē.poss. possessio quoqz.§.ij.q̄ñqz possessio habet paruz iuris:ꝛ plurimū facti: vt illa que corpore nostro acgritur.qꝛ ibi animus noster necessariꝰ ē. C.de acquiren.possess.lz:ꝛ tunc vsucapio ñ ꝓcedit sine corporali possessione.ff.quib.ex cauma.l.veniqz si emptor:cum.l. se.ꝛ talis ē hec possessio:qꝛ habet plꝰ hic facti q̄ iuris imo nihil iuris habet hic nisi ostēdat q̄ post consecrationem prepositura iusta ó causa fuerat ei cēssa:qꝛ si haberet aliqd iuris nō compelleretur ad renunciādum sine causa.ꝛ vi.q.vij.inuentū.ꝛ.l vi.dis. satis peruersum.item in acquirēda possess. plurimū facti consistit:ꝛ parū iuris.quoniā sine corpali actu nō ꝓcedit: vt predicta.l.lz ī retinendo plurimū iuris est:q̄ñ solo aīo retinef.C.ó acq.poss. nemo ābigit.ꝛ.l.lz:ꝛ solo aīo perdif.ff.de acq pos.possideri. .§.in amittenda.

g Causa. Nota q̄ ex iusta cā potest qs habere plures dignitates ſz ātiqua iura iconsulto dño papa: vt hic colligitur:hodie vero nō lz sine spāli dispēsatione dñi pape.ſ.ó pben.de multa:iusta cā posset esse paupertas epat⁹.ar.ꝛ.q.iij. vnio. ꝛ.ſ.ó pben.exposuisti.sed pone q̄ aliquis hñs beneficiuz cū cura animarū recipit aliud beneficiuz cū cura aīarū ꝛ nihilominus retinet primum qō vacat ipso iure. Alius vicēs beneficiuz vacare ipetrauit lſas a dño papa ad ōlegatū: vt illō bñficiū sibi ꝓferat si ē ita:nulla mētiōe habita in lſis de tali possessione:nūquid valēt taliter ipetrate:credo q̄ valeāt:ꝛ sicut ille ad quē pertiet collatō illius beneficij pōt illud conferre possessoꝛ irreqsito vt dicit ó cre.illa ó multa.ꝛ.ſ.ó elec.cū in cūctis:que loquitur ī epo si cut hic:ita delegatꝰ iste pōt cō ferre bñficiū illud cū ī hoc candez bēat ptātem.nō obstāte q̄ de hoc in lſis mētio nō habeā ſz hic nō valuerūt lſe:qꝛ ex nua cā potuit eligi de nouo post

prepositura concessa fuerit mēorata:ipsum ad resignationem ipsius si spōte noluerit compellatis: deinde lausañ.capitulum ad conferendam eam thesaurario supradicto diligentius inducere[b] ꝓcuretis.

Item archi.richimundie.

Vbi constat bñficium collatum per habentem ptātez:p exceptiōez abiurationis ꝛ renunciationis nō debet possessio retardari.

POst electionem ꝛ confirmationem[c] episcopi elien. vacante archidiaconatu richimundie quem tenuerat eboracen. archiepiscopus cum tibi propria liberalitate concessit: dans eboracen.capitulo in mandatis: vt te in archidiaconum recipere procurarent. cuius noluerunt mandato parere:qꝛ pre. N. inter alia que decano ꝛ capitulo eboracen.suo priuilegio noscitur indulsisse ordinationem[k] canonicorum seu personarum liberam esse decreuit vt videlicet idonea ꝛ honesta persona cui archiepis. vacātem in ecclesia eboracen. prebendam vel dignitatem dure rit conferendam: secundum antiquam ipsius ecclesie cōsuetudinez presentaretur ōcano ꝛ capitulo supradictis: ꝛ infra. Si quis contra consuetudinem huiusmodi in ecclesia ipsa esset per aliquez introductus:nec p̄ persona nec pro canonico haberef. Quod si archiepiscopus infra terminū lateran.cōci. secūdum formam prescriptam persone idonee nō ꝓferret: liceret ōcano ꝛ capitulo auctoritate apo. iuxta eiusdem conci.statuta conferre. Cum igitur in litteris archiepiscopi directis capitulo de decano mētio nullatenus[l] haberetur:ꝓ cuius

sua ꝓsecrationē ad prepositurā eādē vacātē:put papa mandat ingri.secus si nō fuisset postea electꝰ:ſz ꝓpositurā retinuisset ex ꝑma ꝓcessiōe:credo q̄ tenuisset collatio executoꝝ p ō‹re.p̄dictas. vel dicas lſas tales nō valere iure nouo illiꝰ ōcre.ó multa:ꝛ idē credo ī p̄sonatib⁹ ꝛ bñficijs curā aīarum hñtib⁹.secꝰ ī bñficijs simplicib⁹ aut si vnū bñficiū sit cū cura: vel p̄sonatu:ꝛ aliud sine cura vel p̄sonatu:tūc est faciēda mētio de possessione facti alās ñ valēt.B.

b Inducere ꝓcuretis.ꝛ nūqd possūt ad hoc eos cōpellere vt eū recipiāt ſz q̄ possūt ep̄z cōpellere vt renūciet:nō credo q̄ possint cōpellere eos qꝛ monitores tantum esse videntur.

POst electionez. Sūmaf vt ī rubro ſz verū ꝛ no.itellectū:ſz clariꝰ posset sic sūmari.Ꝺ agētē possessorio adipiscede ñ obstat exceptio ſlignatōis ꝛ abiurationis:ſz iste itellectꝰ ñ facit ad titulū:ꝛ iō sūmaf scōo:q̄ dignitas nō vacans alteri cōferri nō pōt:ꝛ sūt due partes.ī ꝑma fcī narratio.ī scōa ipsiꝰ diffinitio.ibi q̄ñ.ꝛ quelibet pars subdiuidit vt patet. Ab.si.

i Cōfirmationē.supple ꝛ ꝓsecrationē.qꝛ alꝰ nō dī vacare plene.ſ.ó elec.cū i cūctis:ipe electꝰ ꝓsēsit: vt archidiacōatꝰ ipsiꝰ varet mgro.b.ꝛ sic vo vacauit

k Ordinationē.i.istōez.ſz ō.ī.e.c.v̄.q̄ si archiepꝰ infra terminū lateran.conci.scōz p̄scriptam formā p̄sōe idonee nō ꝓferret.sol.ad capīm ꝛ ōcanū ptinet īstitutio ī capl'o:ꝛ ī stallo:ad archiepz aūt ptinet īstitutio ī p̄bēda ꝛ dignitate. i.collatio bñficij vel dignitatis: vt.ī.v̄.p̄sone idonee.

l Nullatenus:nec erat necesse facere mentionē ó parte.i.decano cū pars teneaf in toto.xciij.dist.legimꝰ in fi.ꝛ.xiij.q.v.p̄cale de cōse.dist.v.nō medio-

criter.ff.quod me.cau.l.i.ff.de regu.iur.l toto sic etiã epõs l ecclia. vij.q.i.scire: sic noĩe populi cõtiuẽtur senatores: isti.ó iu.natu.§.plebs. sic ꝛ familie appellatione ipse dñs familie cõtinet.ff.de ver.sig.familie. qñqz tñ noĩe ecclie ñ ꝓhibẽditur epõs.lxiij.di.§.ex his: ꝛ.j.de ver.sig.cũ clerici: ꝛ.lvi.di.apostolica.ꝛ.j.de testa.reqsisti.arg.ꝓtra ꝓdicta: q̃ pl9 valet spãlis noĩatio q̃ generalis.xxiij.dist.quãquã cum suis concor.s.de rescrip.sedes apostolica.cum suis concor.ꝛ.c.eã te. Jo.

a Jnstitutione.i.collatione.

b Reprobata.idest non admissa.

c Resignationem.hoc ꝓponebat sed nõ fuit propositũ.sz si probaretur: q̃ tamẽ petebat ꝯfirmatio ratione prime cõcessionis q̃ ñ tenuit nõ prodesset: sz forte tenuisset ratiõe scõe cõcessiõis ab archiepo fẽ.imo vt q̃ nõ.dũmodo locum viuentis sciẽter occupauerit.i.q.i.ĩ p̃mis ver.p̃n.

d Confirmari.et hac lra vt q̃.r.erat in possessione archidiacõat9 ꝛ ꝙ petebat ei restitui q̃ agebat possessorio. ꝓtra. R. vt dicit ĩ gl.ó bis ꝓtra tñ dicit decre.s.ó testi.constitut9. vbi dicit q̃ ho.ñ spoliauit istũ. R. sed littera illa inferior.s.super eo ducimus silentiuz iponẽdũ ẽ.potius ostendit q̃ ageret ó ꝓpietate quod veri9 puto ex eo quod dicit petijt ꝯfirmari si actum fuisset possessorio cõtra R.ñ fuisset ꝓdẽnat9 super ipo archidiacõatu.sz sup possessione ipsi9 vel quasi.

e Constitit per ꝯfessionẽ. R. vt patet in antiqua decre.

f Jnstitutione de te facta.

g Reprobata.que primo debuit reprobari ãtequã transitus fieret ad secũdã.s.de elec. considerauimus.ꝛ.c.bone memorie.ij.

b Regulã.s.e.c.i.et.vij. q. i.nõ furem.

i Effectũ.qa non constitit q̃ tps ser mensum fuisset elapsuz ex rñsiõe. R. vt patet ĩ ãtiqua

k Renũciatione de his enim cora papa fuit propositũ.sz nõ probatũ: vt dixi: sz Jo. dixit. q̃ siue hoc probatuz fuisset siue ñ ex quo iudex processit ad sentẽtiam amplius audiri ñ debet.s. de re iudi.iter mõasteriũ.ꝛ.c. suborta.ꝛ iõ nõ admisit euz in modũ exceptionis. qz calũniose hoc obijcer videbatur. vnde sz nõ admittatur ĩ modũ exceptõnis admittit ĩ modũ accusationis sic.s.ó ap.ꝓstitut9 ĩ fi. vbi ó boc. vel ĩtendebatur possessorũ. vnde nõ habet locũ hic talis exceptio.s.ó resti.spo.c.ij. ex ãtiq̃ bene colligit: q̃ possessorium ĩtendebat: vel ideo nõ fuit audit9 iste. R. qz si vellet ꝓbare q̃ alter renũciasset: vel abiurasset: ꝓpterea nõ obtinuisset: ex quo sua electio nõ tenebat arg.s.de rescrip.olim: ꝛ idem. R. nitebatur ex cõcessione capituli que nõ tenebat. arg.s.de rescrip.olim vel illa est potior cã ãre hec p̃nt postea opponi: ne videlicet per surreptionẽ bẽat dignitatẽ. qz si renunciauerit: vl abiurauit vel post tẽpus elapsum electus fuerit nõ potest licite remanere qz nõ habet canonicũ ingressum.s.de elec.cũ dilect9.s.de app.constitutus.ꝛ sic patet q̃ talis sñia siue cõfirmatio nihil noui tribuit si probabitur aliquid de premissis.ꝛ ita quasi sub cõditione sentẽtiauit papa. item habes hic q̃ mora nõ põt purgari de boc dixi.s.e.nulla.

Cum super. ¶Primo ponit rationem diffinitiõis ꝛ allegationẽ ꝓtra illam ꝛ duas respõsiones ad eã. scõo diffinit ex rõne concludens ibi sñaliter. Ab.si.

l Laterañ.s.e.c.i.

m Nõ extitit ideo tibi ñ nocet. C. de proba. cũ precib9 sz nocet ipsis cõfitentib9. C. de fi.istru.l.iij. vnde puniri possunt tãquã cõfessi.s. de confes. cum super.

n Posse: qz frustra legis auriliũ ĩuocat qui cõmittit ĩ legẽ. j.ó vlur. qz frustra.ꝛ mutua delicta pari ꝓpatiõe tollũtur. j. de adulte.c.pe.ꝛ.c. vlt.ff.de.do.l.si duo.ff. sol.mat. viro. de exce. cuz ecclesiastice. ar. cõtra. j. de simo. veniẽs.ꝛ.j.eo. ex tenore. vbi de boc preterea turpitudinẽ suã allegabant. vñ non õbuerũt audiri. j. de vo. interdilectos: ꝛ sic obstat alicui propriũ factũ licet sit iniustũ sic.s. de cle.cõiuga. diuersis fallacijs. ꝛ ó fi.pbr. vẽiẽs. xxiij. di. diacõi.ff.de adoptio. p9 mortẽ.ff.de fui.ru.pati. p fũdũ. ar.cõtra. lv. dis. penitentes. xxxv.q.ir. q̃ quis.s. de preben. cũ nõ ignores sed nõne in pari cã turpitudis potior ẽ cõditio excipiẽtis.ff.ó ꝓdi. ob.tur.cãz. ibi aũt.s. de preben. relatũ.ꝛ.c. dilecti. itẽ ꝓtra. j.e. ex tenore. so. hic clericus ille iaz erat recept9 ĩ canonicũ: ꝛ ideo potior fuit ei9 ꝓditio secus si promissionez solũ habuisset vt recept9 fuisset ad proximã vacaturã: que non tenet. j.e. ex tẽore. ꝛ.s.e.c.ij.ꝛ. iij. ꝛ q̃ probatuz ñ fuit q̃ cõciliũ recept9 fuisset ꝯ potri9 soluit ꝓtium.

o Prebenda. no. q̃ q recept9 ẽ ĩ canonicũ: diu pbẽda carere ñ dz: sic.s. de pben.ꝛ dig. relatuz.ꝛ .c. dilect9: sed illa dilect9 ꝓtradicere videt. ibi enim mãdat papa q̃ distributiones quotidiãe ꝓferantur ꝛ ꝯ expectat quousq̃ vacauerit bñficiuz ãre ñ mandat hic vari distributiones: rñdeo hic fuit recept9 simplr ĩ fratrẽ ꝛ socĩũ nulla mentiõe hãta ó aliqua vacatura. ꝛ sic dz expectare vacaturã vt hic dr. ꝛ i.c. dilectus fuit recept9 in fratrẽ: ita q̃ nihil pcipet. nisi loco prime vacature: quod nõ licuit: ꝛ iõ fuit illud cassatũ vñ papa noluit q̃ illi darẽt ecclesiasticas distributiones pp viciũ exprẽssum: quod credo fuisse factuz ex gra. hic voluit facere hãc gratiã antequã iste. T. fuit recept9 ĩ ffez

Decernimus

vt ibi quancito se facultas obtulerit prebendale beneficium in tridẽñ. ecclesia cõferat. cuz ex quo receptus es in canonicũ nõ debeas carere prebenda°.

Dez epo ꝛ magistro. P. canonico bildesemẽñ.

Si habens prebendam in eadem ecclesia recipit dignitatem cũ prebenda vel aliam pbẽdã: vacat prima ꝛ quãuis a superiore sibi confirmetur: tamen valet impetratio p alium facta de ipsa. etiã tacito de possessione alterius que colorata non est.

Jtteras vestras accepimus q̃ cum pro. d. clerico vobis scripserimus: vt euz de prebenda vacãte sancti vnuscardi bremenẽ. quam dicebat ad donationem nostram fuisse iurta late. conci. statuta deuolutam curaretis auc. ap. inuestire: ꝛ ifra. De facto fuit propositum[p] coram vobis q̃. N. prepositus quondam simplex canonic9 eiusdem ecclesie de ipsa in maiori ecclesia in canonicum est electus[q]: ꝛ postmodum anni spacio cuoluto in ipsa ecclesia sancti vnuscardi ĩ prepositum est assumptus: priorem prebendam nihilominus retinens quam in ipa ecclesia tũc habebat. Sed prepositus allegabat econtra: q̃ erat ex cõsuetudine[r] generali: q̃ vnus in eadẽ ecclesia plures haberet pbendas: ꝛ cum archiepus bremẽ. prepositum ipsuz de p positura in plena synodo inuestiret: tã prepositurã illaz q̃ prebendam ei de canonicorum confirmauit[r] assensu: ꝛ infra. Unde cũ vobis dubiũ videretur vtrum cuz aliqs de vna pbẽda eligitur ad aliam statim prior vacare icipiat: an p sniam debeat abdicari eidez: an pp confirmationem huiusmodi q̃ superius ẽ exprẽssa: pbẽda illa dici debeat non vacare: nos consulẽ voluistis. Cum igitur si ita ẽ prebenda illa: ꝛ si non de facto: de iure tamen vacare noscatur[t]: mãda-

vacauit prebẽda. ꝛ alius eã habuit hic bẽtur ĩ ĩtegra.

Jtteras. Sũmak vt ĩ rubro secũdũ verũ ĩtellectũ. p̃mo ponitur cõsultatio. scõo rñsio ibi cũ igit. p̃ma subdiuidit: nã p̃mo ponit sol mã mãdati p actore directi. scõo allegationẽ actoris ibi ó scõ. tertio õsionẽ rei ibi sz ꝓposit9. quarto elicit dubia ex predictis ibi: vnde. Ab.

p Propositũ: ab ipso. d. clerico.

q Elect9. nihilomin9 retinuit prebẽdaz: ꝛ canoniam minoris ecclie p ut sequitur.

r Ex ꝯsuetudine. hec ꝯsuetudo poti9 fuit cẽsenda corruptela. s. ó ꝯsuetu. ad nostrã. ꝛ vuob9. c. se. qz quot pbẽde. vl psonat9 sunt ĩ ecclia. tot canonici debẽt constitui: ar. s. e. nulla: ꝛ. s. ó istitu. ĩ ecclia. ꝛ. lxxxir. di. singulariter. ꝛ. s. ó pben. de multa.

s Confirmauit. qõ facere nõ potuit. s. ó elec. dudũ. ij.

t Noscat. per boc vl q̃ eps nõ põt alicui conferre plura beneficia. s. ó

preben. de multa q; nō pōt vispēsare q; aliquis bēat plures ecclias vt p bēdas intitulatas. lxx. vi. sancto;. itē eoipo q; trāsiuit ad scōaz eccliaz va cauit prima. xxi. q. ij. si quis iā trāslatus. t. s. de elec. cū in cūctis. t. s. de pbē. de multa. t est sim. ff. de re iudi. l. iiij. §. si qs ex cōuentione. ff. de di uor. l. vl. in fi. t hec que dicta sunt locum habent qñ recipit secundaz ecclesiam tanq; intitulatā cū cura aīaz: secus si recipiat simplex beneficiuz q; per constitutionem illam. s. de preben. ō multa. nō videt epūs adēpta vispensandi facultas circa bñficia simplicia: vel circa beneficiū t ecclesiam: sed in personatibus t beneficijs curā alarum habentibus: sed vt in eadez ecclesia bēat qs plura beneficia epūs vispēsare nō pōt: vt hic colligit cum dicat: q; talis pben da de iure vacet. nō obstāte cōfirmatione archiepi predicti pterea simile habes. s. eo. cum nris. ff. ad municipa. l. municeps. ii. t. C. de pac. do. si mulier. xxvi. vis. achatius i fi. ar. ;. ff. de act. t ob. quotiens. t. C. de rei vxo. acti. l. vna. §. sciendum ;o. de hac vispensatione viri. s. de pben. de multa: sed melius. s. ō elect. vndum in glo. vel dic q; ideo confirmatio non valuit. q; per talem confirmationem non intendebat vispensare cuz illo q; semper est necessarium vt vispensatio exprimat. ;. de scisma. c. ii. et ita cōfirmatio nō valuit cum iaz vacaret de iure lz non de facto: nec archiepūs intendebat vispensare cum ipo. t si cā fuisset poterat vispensare cum ipso: vt. s. eodem cū nostris. Ber.

a Opponere. videt ergo q; duo vel tres de collegio defendere pñt ipz collegiū iuitis alijs sicut t agere. xij. q. ij. liceat. ff. de lib. ca. l. ij. t. iij. sz tñ isti reportauerūt ;riaz sniaz: q; nihil rōnabile ostenderūt quare possent ceteris obuiare. t ē ar. q; si vnus cānonicus velit agere p ecclia q; ñ sit necesse ostēdere lras de rato: sz hoc nō est verū. s. ō iudi. cām. t. s. de off. dele. corā. t est hic notandum q; vnus vel duo possunt se opponere p defensione ecclesie si rationabilē cām ostendāt. ;. de bis fi. a ma. par. ca. cum in cunctis t hic.

b Pars. no. q; dñs papa supplet hic de facto. de hoc dictum est. s. de elect. cum nobis. t. s. de ap. bone.

c Distincte. t ita si pbēde distincte nō sūt: nec cert; canonicoz numer; diffinitus: non dicit vacare pbenda: nec locum hz sua cōstō. s. eo. nulla: vt b patet. sic etiā dicit ō cōiter viuētib;: q; ñ debēt facere portiones iter se. ar. xij. q. i. qz tua: ibi ergo nō dicit vacare prebenda: sz vbi certū quid datur quotidie cuilibet persone p se viuenti t vbi ē cert; numer; tñ cō stitutus. Lau.

d Caplm. ar. q; si aliq; rō allegat: t alia rō mouet iudicē q; ñ allegat: iuder ex officio suo pōt eā supplere: t ;m illā ꝓcedere. s. de elec. cū nobis ff. de pecu. q̄stū. §. pe. t. ff. ō positi. l. i. §. si apud. t. ff. ō pe. be. l. vl. sz ar. ;. s. de iudi. c. examinata.

e Suppetāt. hoc semper ;siderādū. ē. s. ō isti. c. i. t. c. auctoritate. C. ō sac. sa. ec. l. in ecclijs. t. s. de vit. t ho. cleri. c. qñ vt ait. t ita obtinet ꝫ pars ista nō ex illa cā quam allegauit p se. l. institutionē epi t archiepi: sed quia papa iuenit eos istitutos p epz de ;sensu capituli. t si certus numerus esset cōstitutus: ad huc nō valebat institutio archiepi vel epi. cū potestas conferēdi prebēdas illas trāslata fuisset ad papā cū iaz p quattuor annos vacauisset. s. eo. nullo.

f Cōsuetudinē. no. q; cū dñs papa scribit p aliquo eligendo semp facieda est iterpretatio ꝫz cōsuetudinez ecclesie illi;. s. de cōsuetudine cū olim. nec enim minuēdi sūt redditus cōsueti. ;. de censi. prohibem;. t quilibet eū gradū t honorem retineat quem ex cōsuetudīe pristine cōditiōis meruit. C. de off. pfec. vr. l. vl. t ita lz nō sit nūerus cōstitut;: tñ tot sūt ibi cōstituēdi quot cōsueuerūt ibi ee dū tñ sufficiāt facultates alꝫs si nō sufficerēt: ōberet reduci numerus ille ad eū numeruz q; possent cōgrue sustētari i autē. vt veter. sit nu. de. i vlti. col. col. ij. §. inuestigantes. Ber.

g Canonice. hoc. n. itelligebat i illa cōcessiōe: vt persone idonee. t modo canonico illaz cōferret. s. de elec. cām. q. t ar. ;. vt ec. benefi. vt nostruz. ff. de serui. sicut. ff. ō ritu nuptia. q; q;. sed quid si ille cōferat indiguo. nūquid iterū posset dare certe nō. s. ō elec. cū in cūctis. idē credo si electus ille nō vult cōsentire. qz ius redit ad pristinuz statuz. s. de elec. cum vinton. ar. sed nūquid epūs: t capitulū eā dare pñt: ita q; dol; ꝓcuratoris nō obest dño. ff. de dolo. t elegāter. §. pe. s. de resti. i ite. c. ij. t. s. vt lit. nō conte. c. i. vbi ō hoc. vin. sed pone q; epūs ante collationez ipsius. ;. conferret eaz: nunquid valet collatio: si clausula illa. si ;̄ fecerit decernim; irritum: t inane. ;c. adiecta fuisset: tunc nō posset cōferre. s. ō pben. inter cetera alꝫs si epūs conferret: credo q; collatio teneret. s. ō preben. dilect; fili;. g. h. Ber.

a Dars. no. q; dñs papa supplet hic de facto. de hoc dictum est. s. de elect. cum nobis. t. s. de ap. bone.

b Cōcessiōis. sic. s. ō prebē. relatuz ñ. n. reuocat pfecta donatio. xij. q. ij. nō enī;. t. C. de vsucapio. pro donato. l. vl. t. C. de cōdi. ob cāz da. cum ancillaz nisi ob culpam donatarij. xvi. q. ij. iuentum. l vi. dist. satis puersum. t. ;. de do. c. vlt. C. de reuo. dona. l. vlti. t isti. de dona. §. sciendum sed si ante istud mādatū illam cōtulisset epūs t capitulū si qua prebenda vacasset valeret collatio: qz talis donatio vel cōcessio nō tenuit vt hic patet. t si. s. e. relatū. t. ;. e. c. vlt. itē hic bēs q; cōcessio que nulla est efficit valida per cōsensuz pape silē. iij. q. vi. hoc qppe: sz nūquid epūs pōt istō ius ōlegare alij cū illō sibi cōpetat. ar. q; sic. s. ō elec. suffraganeis. ō ;secra. di. i. missarū. t. c. nullus. ij. marime cū instituere sit iurisdictiōis nō epalis officij. s. de elec. nosti. t. c. transmissam. rñdeo i genere pōt epūs er cā delegare tam institutionē q; administrationē rerū suaz. xvi. q. i. statuimus. t. s de isti. er frequentib;: sed nō in specie per banc decre. t. ;. e. c. vl. qz illud posset fieri i fraudē ;stōnis. s. e. nulla. verūtñ ius istituēdi in aliqua ecclesia donare posset. ;. de dona. pastoralis arg. ;. de iurepa. cū dilect;: vbi legatus reseruat sibi donationem prime vacature. ;o.

i In fraudē. no. hic ar. q; si aliquid prohibetur vna via. non concedit alia via: qz fraus fit legi. sic. s. de ꝓcura. tue fraternitati: vbi de hoc. t optime bēs hoc. ff. de tutori. t curato. si rem. §. i. t. ff. de cōdi. insti. que sub conditione. §. si quis. t. ff. de bo. liber. querit. t. C. si mācipiū ita veniat ne prosti. l. vlti. ff. ad macedo. l. iiij. §. is autē in fi. t. ff. de spon. l. oratio. ;. de priuileg. quanto vbi de hoc

Dilectus filius. Communis diuisio secūda pars ibi. nos igit. Abbas siculus.

a Ertēdi. hodie vero si cathedralis ecclesia vel regularis p tres mēses vacauerit: eligēdi ptās devoluit ad proximū superiorem. s. de elec. ne pro defectu & ita hodie valeret talis electio facta post tres mēses. cōstitutio illa. s. e. nulla loquitur de minorib⁹ dignitatibus & beneficijs. vnde non extēditur ad episcopat⁹ vel archiepat⁹: sed poterat cōferre eos auctoritate illius cāonis. l. distin. postquaz. & l. iiij. di. obeūtibus. vnde nō valuit hic electio facta auctoritate ipsius. illa ne p defectu locū habet tm̄ i epatib⁹ archiepiscopatibus & abbatijs. Ber.

Ex tenore. Cōmunis diuisio. secūda pars ibi: nos igit. Ab. si.

b Quandaz. sibi imputet q chartaz huiusmodi cōtra se exhibuit q: potuit puidere: an ei ꝓdesset vel obesset. si. s. ó fi. instru. imputari ó prescrip. c. pe. ad fi.

c Statuta. s. e. nulla & c. flatum hic audiri fuerūt monachi isti turpitudinem suaz allegantes in odium illi⁹ recipientis turpem promissionem. xx. viij. distin. diacōi. sic auditur qs vbi vertitur periculum anime. s. de re iudi. lator. & c. consanguinei: imo generaliter i excipiēdo bene potest qs allegare turpitudinē suā. ff. de cōdi. ob tur. cām. per totuz & etiam in agendo cum eam allegat ꝑ eum q eaz exegit. C. de iureiuran. l. i. & ij. argu. ꝑ. s. eo. cum sup qōne: sed ibi soluitur plus fuit ibi ꝓcessum q: recept⁹ fuit in canonicuz. dic sola promissio iteruenit: q: ibi nō fuit probatum q cōtra ꝯcilium ille receptus fuisset alioqn bene fuisset repulsus. Ber.

Accedens. Prima ps factuz narrat. secūda approbat ibi nos. & hodie ꝓpter abusiones ꝓlatorum q in fraudem concilij laterañ. promittebant beneficia cuz facultas se obtulerit ē conectum hoc. ca. p. c. ij. ꝑ. eo. ti. lib. vi. nam nullo modo hodie valet promissio siue fiat ó vacatura siue i genere cū facultas se obtulerit. Abbas. ñ.

d Casibus. generalior ē. n. ista cōcessio cum potero: q̄ ista cum vacabit: nec etiam i ea cōtingit expectare mortem alterius sicut in alia: nam possūt aliqui priuari ecclesijs. s. de preben. referente. itez qñqz aliqui renunciant. item q: possunt aliqui adiungi alijs tāquaz socij in ecclesia. Item possunt fieri de vna p̄benda vue. s. de preben. vacante. itez q: possūt augeri facultates ex testamēto alicui⁹ vel donatione: & sic nō semp timek q aliqs ó̄sideret mortē alterius que fuit causa huius ꝓhibitiōis: vt. s. e. c. ij. sepe. enim permittit aliqd in genere qō nō pmittit in specie. xiij. q. ij. nō estimem⁹ xiij. q. iij. nō pōt. ff. de questi. l. i. §. questionē. & s. de of. or. si sacerdos. eodem mō videtur q huiusmodi promissio valeat: promitto tibi beneficiū ecclesiasticum cū sit generalis.

Postulastis. Iste est ter. multū allegabilis: & in pma ponit ꝙsultatio l secūda rnsio ibi ad qō: a quo vnum casum excipit ibi nisi: quē ōtermiat ibi: & in hoc. Ab. si.

e Nisi. mutat casuz qñ. s. nō ptinet simul ad epz & capitulū ius eligēdi. si. s. de of. dele. cōsultationibus.

f Canonic⁹. hic patet q: vbi eligendi ius cōiter ptinet ad epz & capm huiusmodi ius eligendi nō devoluit de vno ad alium: de hoc etiam victum fuit. s. de off. or. irrefragabili: sed qualiter epus pōt stare in capitulo quasi canonicus q: quācito fuit cōsecratus in epm vacant pōa bñficia sua. s. de elec. cū in cunctis: & municeps esse desijt senatoriaz dignitatez adeptus. ff. ad mu. l. municeps: nec pōt dici q eligi possit postea in canonicum: q: sm hoc oporteret ipm confirmare suam ꝓpriam electionem: quod esse non ōbet. s. de instī. cum ad nostram: pōt dici q licet dignitates priores perdat ius tamen canonici retinet non quod pri⁹ habebat sed qō eps prius cōsueuit bre p vicariuz: eo ipso quod qs eligitur in epm eligit ad tale ius canonici de cōsuetudine loci & er cā itelligo hāc cōsuetudinē introductā fuisse. ar. s. e. cū nostris: sed obijcio fortius si eps eligitur quasi canonicus ó nouo electus: ergo in eligēdo nō hz primā vocez q: sic eligeret seipsum qō esse nō dz. s. de instī. cuz ad nostram. dicit Jo. q illud ius canonici ad qō electus esset eps est primi legiatuz & excedit alia iura & hoc ideo q: illud ius annexum est epali dignitati & rōne cōueritatis sepe sortitur aliqs priuilegiū: vt. xviij. q. iiij. si qs cōtumax. ff. de rei vē. q religiosis & s. de iudi. quāto. qō prius dcm̄ est verius est: q: simul eligit ad vtrūqz: eoipso q eligitur in epm eligitur in canonicū. & de spāli consuetudine hoc obtinet.

g Dolus. si ergo capitulum nō eligat. ꝑ. tēp⁹ statutum procurāte epo non devoluitur pp hoc eligendi ptās ad epm & dolus eius nō oberit capitulo q: illud tēpus restituēdum est capō. ff. ex q. cau. ma. ait prator. §. vlti. & l. ſ & ſt. §. b quoqz. & s. de in ite. resti. ex lr̄is: secus si dolo alteri⁹ factum esset: q: tunc agere ꝯ illum q dolum fecit. ff. de dolo. l. arbitrio. §. pe. si esset soluēdo sed in casu isto dolus non est soluendo. & ideo restituitur capitulo ꝓstinuz ius. ff. de eo p quē factuz erit. l. vlt. & ff. de dolo & eleganter. §. penul. Jo. ꝯtrarium credo & ꝙtet sibi. q: ñ elegerūt infra tps sic vbi eligere ñ possūt & tm̄ currit tps. s. ó ele. c. vlt. & ptās eligendi nō devoluitur ad epm pp dolum suum ſ ad superiorem: vt in lr̄a dr̄.

Cum dilecta. Directa vel indirecta ꝓuisio facta a patrono ó bñficio vacaturo nō tenet: vel clari⁹ sic vt in rubro. ꝓmo narrat fm̄ qō scō irritat & fieri ꝓhibet ibi mādamus. Ab. si.

b Promissiones. huiusmodi ꝓmissiōes irrite sūt. s. e. nulla. & c. relatum. & c. ex tenore. & c. constitutus.

i Donationes. talis donatio nō tenuit facta de re nō vacante. vnde ea nō obstante potuit comitissa p̄sentare vacātibus ecclesijs illis. ꝑ. de iurepa. illud & preterea talis dōatio fieret in fraudē cānice sanctiōis. s.

Laterañ. concilium de beneficijs vltra ser menses vacantibus ad epatus non extendatur.

Dilectus filius magister gu. canonicus vester nobis suggessit: q: episcopo vestro viaz vniuerse carnis ingresso archiepiscopus sancte seuerine asserens q: propter negligentiam vestram ad ipsum erat eligendi auctoritas devoluta: in epm vestrum elegit eūdez.

Nos igitur attendētes quod canon laterañ. concilij ab alexandro papa contra negligētes editus ad archiepatum vel epatum nō solet extendi[a]: sed ad personatus alios & minora ecclesiastica beneficia coartari: electionez huiusmodi iusticia cassanimus exigente.

Dem priori bosten. & superiori sancti fridi.

Non valet promissio beneficij vacaturi.

Ex tenore litterarū vestrarum accepimus q: cum causam q̄ inter. J. clericum ex vna parte et abbatem & conuentum de bello ex altera super prouisione verteba-tur ipsius: & infra. Dictus clericus post litem contestatam chartā quā dam[b] monachorum exhibuit continentem: q: primam ecclesiam ad donationem suam spectantem assignarent eidē. & infra. Nos igitur attendentes q: promisio predicta non tenet vtpote cōtra statuta[c] lat. conci. attētata: mādamus quatenus memorato clerico super hoc silentium imponētes ab impetitione ipsius dictos abbatem & monachos absoluatis.

Dem.

Obligatur prelatus qui ꝓmittit prouidere quum poterit.

Accedens ad apo. se. R. clericus sua nobis insinuatione monstrauit: q: cum promiseritis vos prouisuros eidem in ecclesiastico beneficio cum possetis: sicut per lr̄as iudicis delegati inde confectas liquido apparebat: & infra. Nos autē considerantes q: aliud est prelatum promittere beneficij collationem quum poterit. aliō quū vacabit: cum multis casib⁹ se facultas offerre posset. in quib⁹ collatio nō esset in expectatione vacaturi bñficij differēda: mādamus quatenus memorato. R. quuz poteritis ecclesiasticū beneficium assignetis.

Dem.

Si ad capitulum & prelatuz vt prelatum ptās cōferendi pertinet: devno ad alteruz lapsu temporis non transit: secus si prelatus intersit vt canonicus: quia tunc de capitulo transit ad prelatum nisi voluz committat.

Postulastis per se. apo. edoceri vt cum ad vos & archiepiscopum vestrū simul donatio prebendaruz ecclesie vestre pertineat: vtrum prebende vacantis donatio penes archiepiscopum ipsum remaneat: si eam infra semestre tempus neglexeritis ordinare.

Ad qō br̄e. R. q: si vos & idem archiepiscopus infra tempus prescriptum circa hoc negligentes extiteritis: sicut nec ab illo ad vos ita nec a vobis ad illum potestas devoluitur conferendi: sed secunduz statuta late. conci. ad superiorem transit donatio. Nisi[e] forte archiepiscopus non vt prelatus sed vt canonicus[f] vobiscum ius habeat cōferendi: & i hoc casu cum dolose impedierit dolus[g] ei suffragari non debet.

Honorius tertius epō & prepositō capituli cameracēñ.

Sicut nō potest patronus promittere se presentaturum aliquem ad beneficium vacaturum: ita nec dare potestatem presentandi ante quaz beneficium vacet.

Cum dilecta in christo filia comitissa flādren. fecerit promissiones[h] de non vacantibus beneficijs ecclesiarum in quibus ius obtinet patronatus: & donatiōes[i] eorum in manibus posuerit alienis: Mādamus q̄tenus id irritum decernentes inhibeatis eidez ne similia decetero attentare presumat.

eo.constitutus. vnde nō teneret nisi confirmarek a papa vt ibi.sed vk q comitissa nō potuerit hoc allegare:quia turpitudinē suaz in hoc ꝓpone bat.s.eo.cum sup qōne.r.j.de dona.iter dilectos.r.C.ō trāl.l.transa ctione finita.r.C.de reuo.dona.cū ꝓfitearis.r qr in legem cōmisit frustra legis iplorat auriliū.j.de vsur.qr frustra.ff.de minoribus.l.auxilium.sed dicas q in casu isto bene audiretur comitissa cum nullum ius adhuc sit acquisitum donatarijs:vt.s.e.er tenore.debꝫ dcm̄ est.s.e.cum sup qōne.vel forte comitissa hoc non agebat.sed factum ipsius qō erat ꝑ ius innotuit dño pape: vñ papa illud ōcreuit irritum r mandat vt decetero talia non debeat attētare cum illud sit ꝑiuz iuri.B.

Rubrica ne sede vacāte.

Supra visum ē de istitutionibus r collationibus beneficior: sed qr posset dubitari nunqd sede vacāte in ipsorū collatione merito subijcitur hec rubrica generalis ne sede vacante:r pōdera qr rubrica loquit negatiue r ponit rōnem pfectā r ex ea pōt argui q nihil pōt innouari sede vacāte in ꝓiudicium ipsius sedis nisi expresse caueatur.valet.n.arg.ex rubro iurta no.s.in proemio.r.C.si ob ci.pe.sup rubrica r in.l.i.eo.ti.Ab.si.

Quit ille.

a ¶ In ꝑma ponitur petitio cum facti narratione.in secunda petitiōis repulsio cū quadam ꝓtestatione.secūda ibi:attendentes.Ab.si.

a ¶ Scrutator.xxij.dist. erubescant.r.xxiiij.q.iij. deus qui.r.ij.q.v. consuluisti.r.xxxj.q.v.christiana.

b ¶ Uniendo.no.q trib⁹ modis fit vnio ecclesiarū.vnomō sic:vt vna subijciatur alteri:r ꝑz hoc erit sedes apud illā cui subijcit.vel sic possūt vniri:vt ex duab⁹ dignitatib⁹ fiat vna:r ꝑm hoc illi q sunt in vna ecclesia canonici sūt in alia:r tam isti q̄ illi intererūt in electiōe ꝓlati r in alijs negocijs.sed in hac vnione distinguit:qr aut vna ecclesia vnitur alteri:aut ille due vniunt ĩsimul q̄ duo diuersa sūt:sed vna vnitur alteri ꝑz hoc illius naturā r ꝓsuetudinē r priuilegia assumit cui vnitur.j. de sta.mo.recolentes.§.vlti.si autem simul vniunt:tunc consuetudines r priuilegia que meliora sūt r humaniora in altera earum vicunt vniri vel retineri in vnita.arg.ō pe.di.i.medicamētum.xxxij.q.i. nō ē culpandus.Sicut imperator cū vnit actionem bone fidei r stricti iuris illud vnitum retinet ea que meliora fuerūt ĩ altera actione:vt.C.de rei vxo.ac.vna in prin.similiter cuz legata r fideicōmissa vniunt id quod humanius erat taz ĩ vna q̄ in alia retinuit illud vnita.C.cōia ō leg.l.ij.circa fi.tertio modo possūt vniri ita q vtraqz remaneat epalis:r ꝑm hoc sūt duo episcopatus.lz idē sit epūs vtriusqz ecclesie:vt.xxvi.q.i.r tēporis qualitas.ꝑm hoc si ille ecclesie diuersis suberant metropolitanis ꝓpter illam vnionem neuter metropoli.perdit ius suuz.j.de relig.do.qr monasterium.

c ¶ Religio.qr epūs erat abbas:vnde nō posset ꝓuidēter seruari religio. cū essent diuerse ꝓfessiōis:qr nō debēt ꝓministris actib⁹ turbare officia. ar.C.de testa.ꝓsulta diualia.r.lxxxix.vi.singula.item qr cōia materiaz discordie creare solent.ff.de.le.ij.cū pater.§.dulcissi.r naturale vitiū ē negligi qō cōiter possidēt.C.qñ r qb⁹ quarta pars debēt.l.ij.li.r.ex huiusmodi causis videbat vnio dānosa.Jo.

d ¶ Hospitalitas.ad quā ꝓcipue clerici r mōachi tenent.s.de prebendis de monachis.xvi.q.i.qñ quicqd.epūs.n.redditus illos percipiebat de quibus elemosyna fieri consueuit.

e ¶ Cepimus.mandauit Jnno.quibusdā vt monasteriū ipm sub ꝓris regimine facerent gubernari:r epūs certis redditib⁹ esset cōtent⁹ vnione manēte.r q epūs res monasterij nō expēderet nec episcop⁹ bōa eccle-

Rubrica ne sede vacante aliquid innouetur.

I Nocen.iij.priori r conuentui glastoñ.

¶ Vacante sede status eius mutari non debet.

Quit ille qui scrutator[a] est cordiuz:q lz ¶.pre.n.ecclesiaz vestraz erexit cathedralem ipsaz batonieñ. ecclesie vniendo[b] vt idez eēt epūs vtriusqz:qa tamē hec vnio asserebat a vobis in graue ꝓ iudicium glastoñ.ecclesie redundare:cum per ipsaz dissolueretur religio[c] r fraudarek elemosyna r hospitalitas[d] tolleretur: nos ad seruandum ecclesie nostre statum cepimus[e] intendere diligenter:r infra. Vos autem post obitum batoniē. episcopi humiliter postlastis:vt qr tempus aduenerat quo sine scandalo ecclesie vestre ruina poterat releuari:cum r batonieñ'. ecclesia idipsuz pariter postularet:rex quo qz cum regni magnatibus r qdaz episcopi cum multis abbatibus deposcerent illud idem vt vnione penitus dissoluta monasterium vestrum reduceremus in statum antiquum sub abbatis regimine gubernandum. ꝟ Attendentes igitur q episcopali sede vacāte[g] non debet aliquid inouari cum non sit qui episcopale ius tueatur: maxime ne plus cauisse persone q̄ ecclesie[h] videremur:si quod eo viuē te concessimus post obitum eius subito mutaremus:petitionem vestraz nequiuimus[i] exaudire: auctoritate ꝓdicta indulgentes[k] vt cuz batonieñ.ecclesia de presule fuerit ordinata ius vestruz apud se.apostolicam prosequendi facultatem liberam habeatis.interim autem sub cura prioris idem monasteriū gubernetur.

H Onorius tertius episcopo calneñ.r magistris.U.rS. canoñ. suessañ.

¶ Beneficia spectantia ad collationem prelati non possunt conferri per capitulum sede vacante.

I Lla deuotionis finceritas:r infra. ꝟ Ecclesiaz sancti Leucini de qua magistruz.R.donationis nostre gratia precedēte preben de nomine de mandato nostro capuanus archiepiscopus inuestiuit sibi duximus ꝓfirmandaz[l] ꝟ Nō obstante concessione per capitulum facta alij seu confirmatione nostra:si qua in forma[m] communi appareret obtenta: cum nusquam inueniatur[n] cautum in iure q capitulum vacante sede fungatur vice episcopi in collationibus[o] prebendarum.nec in eodem casu potest dici potestas conferendi preben-

fle vacātis sibi subiecte aliēare pōt. Jdeo dicit ad relevāndū ecclie vestre statū cepimus itendere r hoc Jnno.ad petitionē batoñ.epi suo ꝓilegio confirmauit.ō dicit.j.sic q eo viuente ꝓcessimus r.hoc intelligas qō dicit i ꝓncipio nouit ille qui scrutator est cordium.q li.r.

l ¶ Batoñ.de isto epo noie sauarico dixit qdā versificator. Hospes erat mūdo:p mūdū semp eūdo. Sic suprema dies:fit sibi prima qes. item duz describerent debita sua:dixit qdā alius. Dñe me pone creditorē in legione.

g ¶ Sede vacāte. vacante.n. ecclesia clerici nō ꝑnt dispōere aliquid de rebus ecclie.xij.q. .ij.si qua de rebus.vbi ō hoc nec epūs bona ecclesie vacantis sibi subiecte alienare pōt.x.q. .ij.si qs epūs.r.xxv.dist.qñ. Aug.tñ dicebat q si sit magna necessitas clerici ꝑnt aliq̄ aliēare.r ducebat ad hoc.xxi. distin.fraternitatē. qō potius ꝺicit.r.xij.q.ij.precarie.dūta mē adsit auctoritas metropolitani:sed nō est ille casus ĩ quo metropolitan⁹ debeat se ĩtromittere de clericis suffraganeoruz suoꝝ.r est ar.ad hoc q uder prestat auctoritatez fēō minoris cōdpe quo nō hz curatorez.C.qui admit.ad bo.pos.l. bonoruz.item in minoribus ecclesijs pōt epūs aliqua alienare pp necessitatē mortuo sacerdote.x.q.iij.si qs epūs.itē si canonici faciūt aliquē ꝓtractū mortuo epō.dicit Jo.q tenet ꝓct⁹ lz debeat rescindi si lesa ē ecclesia.xij.q.ij.si qua de reb⁹.sicut ē in ꝓtractu minoris qui nō hz curatorē.C.de ĩte.resti.minorū si curatorē.hoc ego nō credo:ĩmo talis ꝓtract⁹ null⁹ ē r sine aliqua restitutione revocatur:qu atenus ō facto processit idem esset si haberet prelatum r hoc ēt dico p dcm̄.c.quasi de reb⁹:qr datur optio epō vtruz velit stare ꝓtractui vel nō circa aliquā restōnem.r hoc in fauorez ecclesie.r sic ĩtelligit bug. illud.c.si qua de reb⁹.r incipit tūc tenere talis ꝓtract⁹ si epūs ratū habeat r q sit vex hoc pz.j.c.vl. vbi attestatiōes recepte vacāte ecclesia nō valēt.j.eo.c. ꝑri.ar.r hic ēt:qr sede vacāte nihil ē inouādū.itē nec valet sniа ꝓtra ecclīam lata sicut nec ꝓtra minorē qui nō habet tutorē vel curatorē.ff.de re iudi.acta. §.vlt.C.qui da.tu.pos.vniuersis.

b ¶ Quā ecclesie.plus.n.vtilitas ecclesie q̄ persone fuit attendēda.ar.xij.q. v.qr Jo.nec aliqs debet ĩuenire viā ad impugnādum vel revocandū iudicia sua.ar.ff.de mili.testa.l.iij.

i ¶ Nequiuim⁹.r ideo pot⁹ dānū vestrum q̄ nostram infamiā preelegimus s.de auc.r vsu pal.nisi spālis.

k ¶ Indulgētes.indulgētia fit ex hoc qr vnio illa facta fuit auctoritate celestini r p dñz Jnnocētiū confirmata:vt patet in antiqua compi.r beneficiū principis debet cē perpetuū.xxv.q.ij.c.i.r auc.consti.que de vig.li.a patria po.§. illud.col.vi.

I Lla deuotionis.Caplm sede vacāte nō cōfert prebēdas spectātes ad collationē ꝓlati.b.d. vel latiꝰ r clarius sicut in rubro.ꝑmo dicise narrat actū.scdo diffinit.tertio soluens obstaculū probat deuolutiōi locū non fuisse.scda ibi ecclesiā.tertia ibi:nō obstāte.Ab.si.

l ¶ Cōfirmādā.hic dñs papa ex certa sciētia cōfirmauit huic ecclesiā istā vnde plenū ius cōsecutus fuit:nec erat licitum alicui de ipso iudicare.s.de cōfir.c. i.r.ij.vbi de hoc.

m ¶ Jn forma cōi.sic.s.de ꝓcess.pbē.qr diuersitatē.r sic pz q talis ꝓfirmatio modicū operat.de hoc dictū est satis.s.de confir.c.i.

n ¶ Jnueniatur.r ita ĩtelligit eē prohibitū quod nō inuenit cōcessuz.sic.s.de trāsla.iter corpalta.r.lv.vi.si euāgelica.r.x.q.v.ꝓsuluisti.r.xxxi.q.i.q si vor mierit.sed ꝓtra qr qō nō est prohibitū intelligit esse concessum.vic sup hoc vt dictū est.s.de trāsla.inter corporalia.

o ¶ Jn collationibus.de hoc dubitari consuevit:vtrū epūs bona vacātis ecclesie sibi subiecte alienare possit:vtrū vacāte sede deuoluitur ad capitulū collatio prebēdarū quod hic determinatur.argu.ꝺ.s.de maio.r obe.bis qui.r.c. cum olim.vbi vacāte sede ius prelati deuolvit ad capitulum:r ibi soluitur hec ꝺrietas.itē an potestas absoluēdi deuoluat ad capitulum sede vacante dubi-

tari consueuit. ar. cp nō qz hoc facit successor. xi. q. iij. si eps antē. Hugo dicit cp sic pp periculū aīe arg. cp pōt. J. de ber. ad abolendam. i. rnſo. qz. c. sede vacante cōdēnat de hereſi. ⁊ ita si pōt condēnare multo forti⁹ absoluere. xxi. di. i ferior. alienare aūt nō pōt. de hoc viri. s. e. c. pri. qz.

a ¶ Negligētiam. ꝓpter negligentiā solā transfertur ptās eligēdi ad superiorem. s. ti. pri. nulla. ⁊. c. qz vel cum indignum eligant. s. de elec. cum i cunctis. sed vbi nullus est prelatus nō est negligētia vt hic: vel etiam cum eligere nō pōt. s. ti. pri.

Constitutis. Primo narrat factum super quo attestatiōes fuerunt recepte. secūdo illas reprobat dicēs: quare ibi: nos igit. Ab. si.

b ¶ Vacante. hic patet manifeste cp ecclesia que caret legitio defensore cōueniri nō pōt: qz ea vacante nihil est inouāduz qz nō hz defensorem. s. co. c. i. nec ēt alienatio fieri pōt: vt victum est. s. e. c. i. Lau. dixit cp vacāte sede economus ecclesie pōt iterim agere. ar. s. ó iura. calū. in pertractandis ꝛz in fauorez ecclesie expectak quouisqz habeat prelatū: sed nō est vex vt hic patet. ⁊ ita vacāte sede nihil fieri dz vnde possit ei preiudicari. In alijs vero i qb⁹ ñ ꝓiudicak epo pōt caplm supplere vicem episcopi. s. de maio. ⁊ ob. bis que. ⁊. c. cum olim. vbi de hoc.

Rubrica ó bis que fiunt a pla.

c ¶ Krita. xlij. q. ij. sine exceptione.

d ¶ Rei magne. parum. n. rem sine hac solēnitate alienare pōt. xij. q. ij. terrulas. ⁊. J. de dona. certū. B.

e ¶ Subscriptione. als non tenet. xij. q. ij. nō liceat. ⁊. c. alienationes. ⁊. c. sine exceptione.

Quintebatur. In prima ponit decisa consultatio. I scōa distiguēs rnſio ibi: consultationi. Ab. si.

f ¶ Contradicente. ⁊ ita in vēditione rerum ecclesiasticaruz taciturnitas ꝓ cōsensu habet. argu. J. s. c. pro. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. r. q. ij. hoc ius in fi. sol. hic ad tēpus facta fuit cōcessio alicui clerico pro beneficio in cōtrarijs in perpetuuz ⁊ ideo necessarius est ibi expressus consensus ⁊ subscriptio per quā apparet de consensu: ⁊ ē similc. liiij. di. si seruus.

g ¶ Contradicente. J. c. pro.

h ¶ Post multum. argu. cp si multum tempus elapsuz esset ⁊ conuentus semp tacuisset videret ꝛsensisse. ar. J. de priuileg. si de terra. qō non credo: sed soluz factū hic narrat: cp semper possunt ꝛdicere tali ꝛctui: imo non posset prescribere q emit a solo prelato cum sciat epm nō hre ius distrahē di: qz ꝛ leges mercatur. ⁊ iō nō prescribit. C. de agri. ⁊ censi. quēadmoduz. li. xi. xvi. q. iij. si sacerdotes.

i ¶ Preiudicare. sed vī cp donatio talis nō teneat: qz prelatus nō pōt dōare vel vēdere nisi vt meliora ꝓspiciat. xij. q. ij. sine exceptōe. ar. xvi. q. iij. si sacerdotes. iam solutū est. hic nō fuit donatio perpetua sed tpalis.

k Annos. Primo ponit victū scōo exceptio. ibi: nisi. Ab. si.

¶ Reclamāte. ⁊ ita patet cp in negocijs ecclesie necessarius ē ꝛsēsus vniuersitatis vel maioris partis. s. c. pri. xij. q. ij. sine exceptione ⁊ in ordinatione clericoꝝ. xxiiij. di. eps sine. ⁊ in dignitatib⁹ ꝛferēdis. J. e. c. pro. ⁊. xciij. distin. leginus. idem ē in causarum ventilatione. xv. q. vij. episcopus nulli⁹ felix. ⁊. c. si autem.

l ¶ Ratū. ⁊ ita alienatio que de iure non tenet ratihabitione confirmak. xvi. q. i. c. vlti. ⁊. J. de iurepatro. cura. ⁊. xij. q. ij. si qua de reb⁹. arg. cōtra. insti. de auc. tu. §. tutor. ⁊. ff. eo. ti. obligari. circa fi. itē ar. cp ea que ab initio nō valēt ex post facto cōualescunt. J. de coniug. ser. ꝓposuit. J. de despō. impu. ó illis. ij. xxi. q. ij. c. i. ⁊. ij. ff. de ritu. nup. si qs in senatorio. ⁊. i. q. i. cuz ergo. circa fi. arg. ꝛ. xxiiij. q. i. scisma. ⁊. J. de simo. nō satis. ff. de regu. iur. quod ab initio. xxij. q. vij. flagitia. ⁊. xvi. q. iij. §. potest ver. quod si puat⁹. Prima responsio est vera quādoqz in maleficijs: vt teneatur ex maleficio q ratum habet: sicut ab initio mandauit. s. de resti. spo. cum ad sedez i fi. .ff. ó vi ⁊ vi armata. l. i. §. quotiens. dumtamen eius nolle fuerit factuz. ff. de preca. l. si seruus. in negocijs aut sacramentis ⁊ ceteris cōtractibus que de iure sortiūtur effectum eius ratihabitiōe potest res rata haberi abeo q talia ab initio mandare potuit si eius nomine factum est. ff. rem. rat. hab. l. iij. §. falsus. ⁊. ir. .q. iij. lugdun. ⁊. ff. de iudi. lz verum ⁊ hic. ⁊. J. de dona. pasto. in fi. In bis autem que per alios explicare nō possunt sicut est vt quis per alium ferat sentēriaz vel testimonium faciat non habet locum ratihabitio. C. de sen. ex periculo recitā. l. i. ⁊. ij. nisi sit illustris psona vt ibi: ⁊ in bis que contra naturaz sunt vel fiunt ⁊ que sine peccato detineri vel fieri vel possideri non possunt: ⁊ que ipso iure nulla sunt ab initio. ⁊ sic loquūtur cōtraria.

eius roboratur.

Quam nos iaz pridem: ⁊ infra. Certuz est de rigore iuris cōcessionem illam non tenere quā re damante[k] capitulo per prede. tuuz ꝛstat factam fuisse. ¶ Nisi eam ratam[l] postmodum habuisset.

Idem biero. patriarche.

¶ Prelatus sine consilio capituli instituere vel destituere vel alia negocia ecclesie tractare non debet.

Quoniam tue discretionis prudētia: qualiter tu ⁊ fratres tui vnuz corpus sitis: ita cp tu caput[m] ⁊ illi membra esse probātur: vnde non decet[n] te omissis mēbris aliorum cōsilio in ecclesie tue negocijs vti: cum id non sit dubium ⁊ bone status tue ⁊ sanctorum patrum institutionibus cōtraire. ¶ Innotuit si quidē auribus nostris: cp tu sine consilio fratrum tuorum abbates ⁊ abbatissas ⁊ alias ecclesiasticas personas instituis ⁊ destituis: ⁊ infra. ¶ Ideoqz id auctoritate apo. phibemus ⁊ infra. Nos enim tales institutiones ⁊ destitutiones carere[n] decernimus robore firmitatis.

Idem eidem.

¶ Summatum est supra capitulo proximo.

Quanto: ⁊ infra. ¶. tue mādamus quatenus in concessionibus ⁊ confirmationibus[p] ⁊ alijs ecclesie tue negocijs fratres tuos requiras: ⁊ cuz eorum consilio vel sanioris partis eadem peragas ⁊ pertractes: ⁊ que statuēda sunt statuas: ⁊ errata corrigas: ⁊ euellenda dissipes ⁊ euellas. ¶ Absentiū[q] quoqz fratrū nomina ꝛscribi non sinas: qz talia munimenta sunt irrita ⁊ falsa: ⁊ tu exinde cōnem falsi poteris merito formidare.

Elestinus. iij.

¶ Si ecclesia collegiata hz presentationem pñtabit prelatus de con-

m ¶ Caput. sed nūquid eps auditur sine litteris capituli: de rato volens agere pro ecclesia sua. ó hoc vic vt victum est. s. de procu. c. i. ⁊. s. de rescrip. edoceri.

n ¶ Nō decet. xij. dis. nō decet. xii. q. ij. alienationes. ⁊. xxv. q. vij. episcopus. i. ⁊. s. de prescrip. cū non liceat. ⁊ arg. lxxvi. dist si quid de quocūqz. ⁊. J. e. c. pro. de quibus constitutionibus hic fit mentio.

o ¶ Carere. sed nūquid ipso iure tales cōstōnes irrite sunt: vī cp sic ex hac littera qō satis pōt cōcedi: qz facte ꝛ iura. C. ó legibus nō dubium.

Quanto. Diuiditur. nam pmo prohibet. secūdo precipit ibi: absentium. Ab. si.

p ¶ Confirmationibus. s. c. pro. cū alijs concor. ibi positis. ⁊. c. pri. ⁊ ita patet cp eps negocia ecclesie sue cum ꝛsilio canonicoꝝ suoꝝ tractare debet. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. c. alienationes. ⁊. lxxvi. di. si quid. xvi. q. i. ecclesia habet.

q ¶ Absentium. no. cp de crimine falsi tenek: q noīa absentiuz fratruz facit inseri. C. ad. l. cornelią de. fal. q veluti. ⁊ ipsa instrumēta sunt irrita. C. de testa. l. iubemus. ⁊ in auc̄. de instru. cau. ⁊ fi. §. ij. col. vi. ñ tamē oportet testem scire que in charta vel instrumēto cōtinenk cui sigillū apponit. ff. de pigno. ac. caius. C. de testa. hac cōsultissima. nec in hoc casu fit ei preiudiciū quin possit postea cōtradicere si sua interfuerit: vt in. l. caius. sed si sciret postea reclamare nō posset. ff. de pig. ⁊ hypo. fideiussor. §. i. ⁊. i. q. vij. saluberrimum. ⁊. s. de trāsac. ex lris. xxvij. q. i. omnes femine. ⁊. xx. q. i. vidua. sic ⁊ crimen falsi incurrit qui sigilluz surripit furtiue nomīe capituli. s. de test. taz litteris. ⁊ q litteras iudicū aperuit. s.

de offi.deleg.cum olim.ꝛ.s̄.de rescrip.olim.vnde tales deponēdi sunt per iura predicta.

¶ Anoscitur. ℙrima pars factum narrat.secūda pars respōdet ibi:respondemus.Ab.si.

a¶ Litteras.pōt ergo qs p lr̄as pn̄tari.arg.lxiiij.dis̄.c.ij.ꝛ.iij. quid si ꝯdicatur lr̄is stabit eis donec ꝛriū pbet.s̄.de p-bati.post cessionem. vbi de hoc.ꝛ de test.c.cum a nobis.

b¶ Cōtradicit.cum ab initio nesciuerunt alias nō vī q postea ꝯdicere possunt.s̄.e.c.ij.

c¶ Debz.presumptiue. quia non est verisimiliter q̄ hoc faciant sine cō silio fratrum suox.s̄.e. .c.pn̄. ℍec p̄sūptio p-bationē recipit in ꝛrarium vt b vī secus esset si esset presumptio iuris ꝛ de iure.j̄.de spon. ad id quod.lxiij.dist. fraternitatem.ꝛ.j̄. de iudeis. .c.vlt.

d¶ Sanioris.sed nōne eo ipso maior est q̄ est sanior.xxi.distin. nicena. ꝛ.j̄.de bis que fi. a ma. par.ca.c.i.ꝛ.xl.dis̄.multi in fi.dic q̄ vbi aliqua pars nō est sana puta q̄ indignum eligit: vel qa in damnum ecclesie aliquid facit ibi dico maiorem partem illaz que sanior est ꝛ preferēda c.s̄. de postu.prela. gratum alias nisi vtraqz pars i electionibus esset sana: non statim dicerem maiorē sanioremue imo quandoqz minorē cē preferendaz.s̄.ō elec.ecclesia vestra.vbi pars maior nō obtinet.s̄.de appel. constitutus.Ber.

e¶ Euacuari.cum non sint facte fm ius sed conceptis illis qui requiri ō bent.s̄.de elec.q̄ sicut.ꝛ .c.q̄ ppter.ꝛ.s̄.e. nouit ꝛ.c.quāto. vbi hoc videtur expressum.

f¶ Consuetudine.dum modo sit talis que iuri cōi non preiudicet.l.'prescripta.s̄.de cōsue. cum dilectus.ꝛ.c. vlt.q: tunc prescripsit prelatus ius instituendi contra alios fratres.suos.

g¶ Libertate. puta qa priuilegia bz prelatus q̄ solus sine ꝛsensu fratrū ⁊stituat.ꝛ ita est b ar.expressum q̄ ius eligendi de iure cōmuni simul p tinet ad episcopū.ꝛ capitulū cū eps sit caput capituli.viri.s̄.e.nouit.nisi ꝛsuetudo ꝛriū ⁊ducat vel priuilegiū: vt b pz. de hoc viri.s̄.de elec.cū in ecclesia vulterana.Ber.

¶ Am apostolica. Due sunt partes principales. pmo ꝛsultatio. scdo rn̄sio ibi taliter rn̄dem⁹.pma subdiuidit.nā pmo pōit ptiū cō promissū.scdo vni⁹ptis allegationē.ibi dicti mōachi.tertio allegatōez alteri⁹ptis ibi eōrio.quarto ꝛsultationē arbitroꝝ ibi q:scda ps pncipalis subdiuidit.nā pmo rn̄det ꝛsultatiōi.secūdo soluit ꝛ corroborat ibi auctoritates.tertio rn̄sionē corroborat ibi:nā.quarto solutōez limitat ibi: hoc aūt.Ab.si.

h¶ Ecclesie.i. epali.

i¶ Vendere.nisi sit parua ꝛ sterilis possessio.xij.q.ij.terrulas.

k¶ Totius.vel maioris partis ibi seruientis.x.q.ij.hoc ius.

l¶ Cleri.i.capli sui.bona.n.aliarū ecclesiaꝝ vendere nō debet.nec vēditioni auctoritatē p̄stare.xij.q.ij.abbatis.ꝛ.xvij.q.iiij.in vendicationibus.

m¶ Ecclesie.i. epali.

n¶ ℙrofuturū.quantum ad opinionē tm̄ ipoꝝ.ꝛ sic tenebit aliēatio q̄uis ꝛriū euenat.ff.ō admi.tu.tutor q.§.ij. tm̄ si pbaret lesio restitueret: vt.s̄.de in integ.resti.c.i.

o¶ Tenet de fcō.q: verā possessionē hr̄e non pōt:cum laici decimā ō iure possidere ñ pn̄t .s̄.de p̄scrip.cāz que.ꝛ.xvi.q. vij.c.i.tm̄ tollerat eccl'ia q̄ laici decimas quas antiquit⁹ habuerūt in feudū detinēāt de q bus logr̄ hec decre.vt i fi. vī.

p¶ Monēdus est.ꝛ ēt ꝓpellēdus cū mortr̄ peccat. vi.q.i.illi q.xxij.q.i.c. vlt. vel hoc ⁊tellige ō eo cui⁹cādalū timet.xxiij.q.iiij.nō pōt.nā si hoc esset verū posset eps p alios laicos multas ecclesias spoliar̄ ꝛ al's ditare:qō si faceret appellādū esset cū hoc sibi liceat.j̄.de re. eccle.nō alie.c.i. hoc qō dicit lau.⁊tellige ō ōcimis ñ i feudū ꝛcessis.§z decre.logr̄ ō ōcimis i feudū ꝛcessis vt dicit in fi.b.

q¶ ℙrefertī.i.marie:q: ad b agit vt ō māu laici fuocet.b.

r¶ ℙerpetua.ꝛ ita vī valet donatio sine cōsensu capituli §z hoc iō ē q: p hoc vtilitati ecclesie ꝛsulit:ꝛ illi q decimā detinebat:q: hoc solū bñ agit vt vita hominū corrigat.xxiij.q. .v.prodest seueritas.al's semp reqri debet cōsensus capituli: vt.s̄.e.per totum.Ber.

s¶ Reuocare.iō nō ⁊telligit ⁊ēare:q: trāsfert de laico ad ecclesiā sic nō vī alienatio qñ transfert de fr̄e ad sororē.sicut dicit lex si testator p̄hibuit rez alienare vādo sorori nō videt alienare.C.de fideicō.voluntas.ff.de le.ij.vnuz ex familia .§.ij.ꝛ.l.peto.§.ffem.ꝛ q trāsfert columnas de loco vno ad alium locū eiusdē ciuitatis nō vī fcā trāslatio.C.ō edi.pua. si qs post.§z reuera talis revocatio est quedā ⁊ēatio.xij.q. .ij.apostolicos.ꝛ.j̄.c.pri.q: si remāsisset apud illū laicū decima illa spes esset q̄ posset redire ad priorez ecclesiam ad quā spectat si decederet sine hr̄de nisi hr̄des succedāt in decimis siue sint collaterales siue ōscē dētes.ꝛ ē simile q̄ de⁹ magis voluit sibi hostias īmolari q̄ demonib⁹.xxij.q.i.ꝛsidera.

t¶ Concilio.j̄.de priuil.cum ꝛ plantare: nec laici i alios laicos decimas possūt transferre .j̄.de decī.prohibemus.

v¶ Intelligi.a ꝛrio sensu.ꝛ ē fortissimū ar.ff.de offi. ei⁹ cui mā.est iurisꝛ.xxv.di.q̄liter.ꝛ xlv.di.disciplīa.ō.ōscēde peccauit pp̄ls tu⁹.q.d.g nō me⁹er quo peccauit:q: pp peccatū fcedit a deo.xxij.q. i.cū renūciar̄.lau. r¶ Epi. vide modū argumētādi er quo dic̄ ō epo g tm̄ de epo ⁊telligēdū ē.sic.xxv.di.q̄lis.ꝛ.xcv.di.illud.ff.ō cō.ꝛ de.ita.ar.ꝯ q: aliud ē dicere epm ꝛ aliud solū epz.j̄.de testa.requisiti.ꝛ ita hic ē vn⁹ casus i quo solus eps pōt alienare.alios hēs.xij.q.iij.terrulas.ꝛ trib⁹.c.se.ꝛ.xij.q.ij.hōe

y¶ In feudū.de alijs ō nō cēt vex q̄ hic dī q: ecclia pōt illas vendicare cū ille nullū ius hēat sed hec ecclesia ad quā spectant nec pōt petere pp ius feudi qñ antiqtus ex causa fuit ꝓmissum:q: eps ius vnius ecclesie nō pōt alij dare vt.j̄.de re.ec.non alie.c.i.Jo.

¶ Ua. Cōis diuisio.secūda pars ibi:alterius.Ab.si.

z¶ Tua nup.casus.archidiacon⁹meten.q̄siuit a papa vtrū eps siue elect⁹ de

---

sensu capituli vel maioris ptis nisi de cōsuetudine vel priuilegio cō petat soli prelato.

¶ Anoscitur: ꝛ infra. Cum in prouincia tua sepe contingat q̄ ad ecclesias in quibus collegia ius presentandi habere noscuntur eoruz abbates aut per se aut per literas[a] personas idōneas episcopis dioce.presentant:ꝛ eis presentatis ꝛ receptis aliquando ante aliquando post mōachi ꝛtradicūt[b] ℙ Respondemus:q: in p̄sentationibus p̄latoruz ⁊telligi debet[c] q̄ fiat de collegiorum suorum assensu sine quo nō obtinent firmitatem: vnde si cō ⁊stiterit cōuentus vel maioris ꝛ sanioris[b] partis nō affuisse cōsensuz: institutiones huiusmodi conuenit euacuari[c]: nisi ex antiqua ꝛ approbata consuetudine[d] vel concessa libertate[g] aliqui eorum probauerit cōmissī sibi collegij nō debere i ecclesiarum seu beneficiorum collationibus requiri consensum.

I Uno. iij. archiepō ꝛ magistro scholarium bituricen̄.

¶ Tenet donatio quam de solius diocesani consensu facit laicus ecclesie de ōcimis quas ab alia ecclesia habet in feudū ab antiqno ideſt ante laterañ.cōcilium.

¶ Am ap.se.ꝛ infra. Sane sicut accepimus: cum ex vna parte capitulū sancti stephani ꝛ altera parte monachi de platea super decima quadam in vestruz compromisissent arbitrium. ℙ Dicti monachi proponebant donationem ipsius decime sibi a quodam milite factam: bituricen̄. archiepiscopi dioc.eius accedente cōsensu confirmatam fuisse:seqz auctoritate. Hieronymi[b] munitos existere:qui scribens ad damasum ait: si aliquando fuerint a laicis male detēta que diuini iuris esse noscuntur: ꝛ in vsum trāsierint monachoruz epō loci prebente ꝛsensum:consta būt eis oia ꝑpetua firmitate subnixa. ℙ Econtrario pars allegabat aduersa ꝛsensum episcopi sine de ri consensu minus sufficere auctoritate leonis[b] pape dicentis:ne qs epūs de rebus ecclesie q̄quam donare vel commutare vel vendere[i] audeat nisi forte aliquid horum faciat vel meliora prospiciat cum totius[k] cleri[l] cōsensu atqz tractatu id eligat quod non sit dubium ecclesie[m] profuturum[n]. ℙ Qz vero nos consulere voluistis: vtrum quādo decima tenetur[o] a laico si conferat ecclesie ad conferendam donationez: consensus epī sine cleri consensu sufficiat. ℙ Taluter rn̄.q̄ monendus[p] est laicus qui decimam detinet: vt cā restituat ecclesie ad quaz spectat: qui si forte induci nequiuerit: ꝛ eam cum dioc.consensu alteri ecclesie assignauerit presertim[q] religioso cōuentui: constabit ipsa donatio perpetua[r] firmitate subnixa. ℙ Auctoritates eni premisse ⁊z diuerse sint non tamen aduerse: cum aliud sit alienare quod ab ecclesia possidetur: ꝛ aliud quod detinetur a laico ad vsum ecclesiasticum reuocare[s]. In alienatione quoqz iuxta leonis pape decretum cōsensus episcopi sine cleri consensu non sufficit: in reuocatiōe autē iuxta scripturaz hieronymi sufficit cōsensus episcopi cum per vtrunqz vtilitati ecclesie cōsulatur. ℙ Naz ꝛ in lat.cōc.[t] est inhibitum: ne quelibet religiosa persona ecclesias et decimas de manibus laicoruz sine cōsensu episcoporum recipiat: per quod indirecte datur ⁊telligi[v] q̄ sufficit consensus episcopi[x]: vt licitum ecclesie sit decimas de manibus recipere laicorum. ℙ Hoc autem de illis decimis intelligimus que laicis in feuduz[y] perpetuo sunt concesse.

I Dem meten̄.archidia.

¶ Non pōt episcopus sine cōsensu capituli cōcedere ecclesias alijs ecclesijs etiam si habeant iuspatronatus in ecclesijs concessis.

¶ Ua nup[z]: ꝛ infra. Adiecisti etiam vtruz episcopo vel electo cum solo archidi.preter assensum maioris ecclesie: cum ab ipsa eligatur episcopus ꝛ archidiac.assu-

---

Tertius — Tertius

De bis que fiunt a prelato sine cō.ca. — De bis que fiunt a prelato sine cō.ca.

consensu archidiaconi tñi sine ꝓsensu capituli ꝓferre possit vacantē ecclesiam baptismalē alicui monasterio vel alteri ecclesie que habet iuspatronat⁹ ī illa ecclesia vacante. ꝛ rñdetur q̄ nō potest auctoritate leonis pape: q̄ cōcessio vacantiū ecclesiarū pertinet ad alienationem. Ber.

a ¶ Conferre. vt monachi hēant fructus illarū ꝛ retineāt ecclesias ad vsus p prios: ꝛ sic lederet ecclesia vñ non valet talis concessio.

b ¶ Alterius. i. isti⁹ pñtis qō nis: sed ideo dicit alteri⁹ quia alia qō ꝓcedit que ponebat ī antiqua cōpillatione in ti. de insti. sed in hac nō ponit.

c ¶ Leonis. xii. q. ij. sine exceptione. ꝛ. s. c. pro ri.

d ¶ Cēdere. nisi forte sit res q̄ seruādo seruari non possit. C. de admi. tu. lex que in fi.

e ¶ Tractatu. sz q̄liter fiet tractatus: ꝙuenient oēs: ꝛ quilibz vicat q̄ sibi videt. C. de bo. ciuita. alie. l. vlti. li. xi. ꝛ ti. se. l. vlt. ꝛ hoc de īmobilib⁹: vel de mobilib⁹ pciosis: q̄ si sint pciosa necessaria ē solēnitas. C. de admi. tut. lex que: sec⁹ ī his que seruādo seruari nō possūt vt. l. predicta. ꝛ. ff. de pe. here. l. vinus. vin.

f ¶ Dubium. cōi opi. canonicorum vel probabili iudicio: lz forte secus cōtingat. arg. ff. de mino. verū. §. si locupleti. ꝛ intelligē nō sit dubium quantū ad se: q̄ sufficit ab initio bñ gestuz. ff. de neg. ge. sed an vltro. §. i. vel vic dubiuz. s. cōi opinione dericorum.

g ¶ Per hoc. i. per capituluz leonis. xv. q. i. possessionis.

h ¶ Perpetuas. perpetue. n. ī telligunt ex eo qa fiūt ecclesijs ꝛ nō pſonis: vt. s. c. pr. ꝛ. ff. de annuis lega. ānua. ꝛ. xij. q. ij. liberti. q̄ ecclesia nō moritur: vt ibi dī. ꝛ. s. de insti. cū venissent si fiunt personis sine tēporis prefinitione durabūt ī eorum vitā. r. q. ij. hec vsus pōsta tio. ꝛ. xvi. q. i. possessiones.

P Astoralis. Cōmunis diuisio. secūda ibi ad qō. Ab. si.

i ¶ Dionysij. xiij. q. i. ecclesias ꝛ. xc. di. c. i. ꝛ. lxxx. di. c. epō.

k ¶ Obuentiones. fructus vel redditus retēta sibi ecclesia cū sustentatione vicarij.

l ¶ Sustētatione. sufficiēti. s. de prebē. de monachis vbi de h. ꝛ. s. de sup. ne. prela. sicut.

m ¶ Concilij. ꝛ de censi. ꝓbibemus.

n ¶ Constitutiōe. xii. q. ij. bone rei. et hac lra videt manifeste q̄ epūs possz dare q̄quagesimam vel centesimam partē sine consensu capituli vt ī predicto. c. bone rei. non obstante iuramento de nō alienādis rebus ecclesie. ī. de ec. edi. tua. ꝛ. s. de iureiu. ītellectis. nemo enī pōt ep̄m accusare ꝺ eo q̄ templū dei edificat. r. q. ij. aurū. Itē q̄ sufficit semel a iure fuisse cōcessum vñ nō est vlterius necesse adire pretorē. ff. de cōdi. insti. que sub cō ditione. §. vl. ar. ī. ī. de dona. pastoralis. ꝛ. s. eo. c. pro ri. xi. q. ij. si epūs. ꝛ. s. eo. cū nos. Ho. ꝛ. T. cum eo dicūt q̄ etiā in hoc casu regritur consensus capituli. lz. n. ei pmittat a iure alienare cā necessitatis vl utilitatis: regri tñ ꝺz ꝓsensus capituli. xij. q. ij. sine exceptione. Lra tñ ista ꝓdicit ꝛ Jo. idē dicit sup illo. c. bone rei. illud qdem secūdum est dicere ꝛ expone hanc lrām sm q̄. T. exponit. i. salua ꝓstitutione: q̄ nec derogat p istud rñsum illi canoni bone rei. nec dī ibi q̄ epūs posset illam donationē facere sine cōsensu canonicoꝝ: sed hec lra ꝓtū innuit. ꝛ. ī. de dona. ad apostolice vbi de hoc.

o ¶ Quinquagesima. imo qñq̄z maiorē portionem si multum abundat de auctoritate tñ superioris: qñq̄z non tantū: qñq̄z nihil si grauatur ecclesia. ī. ꝺ do

mater de ipsa: cenobijs vel ecclesiis conuentualibus ad quas ius pertinet patronatus liceat ꝓferre[a] perpetuo vacātes ecclesias baptismales: ꝛ infra. ¶ Alterius[b] ēt qōnis solutio ex epistola leonis[c] pape colligitur euidēter in qua legit: ne quis epūs de rebus ecclesie quicquam donare vel pmutare vel vendere[d] audeat nisi forte aliquid horuz faciat vt meliora pspiciat: ꝛ totius deri tractatu[e] atq̄z cōsensu id eligat qō nō sit dubium[f] ecclesie pfuturū. Irrita enīz epoꝝ donatio venditio ꝛ cōmutatio rei ecclesiastice erit absq̄z cōniuentia ꝛ subscriptione clericorum. p hoc[g]. n. noueris solutam scō loco ꝓpositā qōnem: cum cessiones ecclīaꝝ ad ꝑpetuas[h] alienationes non sit dubium pertinēt.

Idem epō belien.

Epūs parochiales ecclesias vel obuentiones ipsarum de consensu patroni sine ꝓsensu capituli sui monasterio cōferre nō potest.

Pastoralis officij diligentia: ꝛ infra. Preterea q̄siuisti cū auctoritate dionysij[i] fuerit parochie limitate. q̄tenus singulariū pochiarum, puentus in vsus ecclesie cederēt necessarios ꝛ stipendia mistrorum: si epō liceat sine auctoritate summi pō. vel saltez sine sui capituli volūtate viris religiosis cōferre obuentiones[k] alicuius parochialis ecclesie sustentatione[l] vicarij reseruata: ꝛ cum lat. cōcilij[m] statuta prohibeant ecclesijs nouam imponi vel augeri veterem pensiōem postulas edoceri an epūs valeat religiosis consentiente patrono totaz ecclesiam vel de nouo conferre aliquam portionem. ¶ Ad quod breuiter. R. q̄ salua constitutione[n] canonica de concedenda piis locis quinquagesima[o] portione: neque primum neq̄z secundum potuit facere epūs nisi de licentia ro. pō. preter sui capituli voluntatem.

Innocen. iij. archiepō senoñ. ꝛ eius suffraganeis.

Ad concilia prouincialia vocari debent ꝛ admitti capitula cathedralium ecclesiarum.

Et si mēbra corporis: ꝛ infra. Prouincie senoñ. capitula cathedralium ecclesiarū ad nos q̄rimoniā transmiserunt q̄ archiepūs senoñ. ꝛ eius suffraganei, pcuratores eoruz nuper ad, puinciale[p] cōcilium conuocatos ad tractatū eorū admittere noluerūt: ꝛ infra. ¶ Visum fuit nobis ꝛ fratribus nostris vt capitula ipsa ad huiusmodi cōcilia debeāt iuitari: ꝛ eorū nūcij ad tractatum admitti: maxime super illis que ipsa capitula contingere[q] dignoscuntur.

Rubrica De his que fiunt a maiori parte capituli.

Ex concilio lateranen.

Ordinatō maioris partis capituli p ꝓtradictionē ꝛ appellationē minoris partis nil rōnabile opponentis impediri nō debet.

Am in cunctis[r] ecclīis qō pluribus ꝛ sanioribus fratribus visum fuerit incūctanter ꝺbeat obseruari: graue nimis ē ꝛ reprehensione dignissimū: q̄ p quasdā ecclīas pauci q̄nq̄z nō tā de rōne q̄z ꝺ propria voluntate ad ordinatioēz ecclesiasticā ꝓcedere nō pmittūt[s]. ¶ Quo circa pñti decreto statuimus vt nisi a paucioribus ꝛ iferioribus[t] aliqd rōnabilit[r] obiectū fuerit ꝛ ostēsuz[v]: ap. re. ꝓualeat sp ꝛ suū cōsequatur effectum. qō a maiori ꝛ saniori pte capituli fuerit cōstitutū[x]. Nec cōstitutioēz nraz impediat si forte aliqs ad cōseruādā ecclesie sue consuetudinem se iuramēto ꝺcat astrictum. Nec enim iuramēta[y] sed potius pia ria sunt dicenda q̄ ꝓtra vtilitatem ecclesie ꝛ scōrum patrū veniunt instituta. Si qs aūt huiusmodi consuetudines q̄ nō rōne iuuātur: nec sacris cōgruūt institutis iurare presumpserit: donec dignā egerit pēitentiam a perceptiōe sit dominici corporis alienus.

Celestinus. iij. daremē. epō.

Canonicus nō interdicit ecclesiā

na. apostolice. Jo.

Et si membra] Prima pars ponit querelam. scōa prouidet ibi: visum fuit. Ab. si.

p ¶ Prouinciale. de quo habes. xviij. di. p to. ꝛ. ī. de accu. sicut olim. de concilio monachoꝝ habet. ī. de sta. reg. in singul. ꝛ. c. ea que.

q ¶ Contingere. ꝛ merito. q̄ q̄ oēs tāgit ab ol bo⁹ ꝺz ꝓbari. lxiij. di. c. i. ꝛ. lxiij. di. c. i. ꝛ. viij. q. i. lz ergo. ꝛ. s. de tempo. or. si archiepūs. vbi ḃ hoc. ꝛ. ff. de adop. nam ita. ꝛ. ff. de mino. in cause. §. cā. ꝛ. l. ctiā. §. vlti. ꝛ. ff. de iure annu. aureo. viu⁹. ꝛ. ff. de aq̄. plu. ar. in cōcedendo. ꝛ ī auc. vt spōsa. lar. §. ad ḃ quoq̄z. col. viij. laici vero buiusmodi ꝓcilijs īteresse ñ debent nisi spāliter īuitentur. lxij. di. adrianus in fi. vel ēt nisi spāliter tractarēt cā fidei. xcvi. dist. vernā. vel nisi tractaret de matrimonio: qa cum tales cause eos tangant possunt īteresse. xxxv. q. v. ad sedem.

Rica de his que fi. a maiori parte. Supra visuz est de bis que fiūt a plato. ꝛ caplō: sed q̄ quedaz ptinēt ad caplm tñ: ī q̄bus peragendis sepe dī scordant ꝛ dubitari pōt quid iuris: merito subijcitur ista rubrica. Ab.

Am. In vniuersitatib⁹ ecclesiasticis pteualet regulariter qō fit a maiori parte nisi minor pars rōnabiliter ꝺdicat. h. d. ꝛ dari⁹ primo ponit factum reprehensibile. scōo prout det per statutum ibi quo circa. ab. si.

r ¶ In cūctis. lxv. dist. c. ij. ꝛ. iij. ꝛ. s. de elec. lz. xl iij. di. in noīe dñi. xx. di. de qb⁹. ꝛ. ff. ꝺ re iu. duobus ex tribus

s ¶ Permittunt. appellādo ipediendo de facto.

t ¶ Rōnabilit. ar. q̄ nō stat sp maiori parti nec pluralitati: vt hic. xxi. di. nicena. s. de elec. ecclesia vestra. ff. de seruitu. pdi. p fundū. xij. dist. non liceat. ꝛ. ff. de pact. maiorē. arg. ī. lxiij. dist. plebs. isti. de sanctida. tu. §. sed ꝛ ex testamēto. so. illud regulare ē vt semper stet maiori parti: sed maior pars est illa q̄ maiori rōne ꝛ pietate nititur. ix. di. sana qppe. lx. di. multi. in fi. ꝛ. iiij. q. iij. §. itē iurisiurādi. presumit p pluralitate. lxi. di. nullus in fi. nisi ꝓtū ꝓbetur vt hic patet. ꝛ. xxiij. di. illud. ꝛ. s. de elec. dudum.

u ¶ Ostensum. ergo nō sufficit obijcere nisi ꝓbetur ꝛ hoc, pbabit coram superiore. s. de elec. venerabilem.

x ¶ Constitutū. ꝛ ita caplm pōt ꝓstōnez facere dumtamē īterfint omnes quos ꝓstō tangit. de hoc no. s. de ꝓsti. cū omnes als pñtes in preiudiciū absentiū nihil ꝓstituere possunt: vt ibi circa alia negocia adminus due partes ꝺbent esse pñtes. ff. qō cuiusq̄z vniuersi. l. nulli. ꝛ. l. plane. ꝛ. ff. de decre. ab or. fac. l. iij.

y ¶ Juramenta. sic. s. de iureiur. sicut nostris. ꝛ ita si iuramēta sint fcā ī genere restringēda sunt circa bonas ꝛ licitas ꝓsuetudines. ar. s. de iure iur. quāto. ꝛ. c. ad nram. iij. si spāliter iurant statim sunt piuri. B.

a Q Uesiuit. Cōis diuisio. scda pars ibi: fraternitati. Ab. si. ¶ Ecclesiam tuā. i. tue iurisditioni subiectam. sic. s. de auct. et vsu pal. c. i. et itelligit hoc vbi canonicus nō habet ius epale in ipsa ecclesia alias si hēret: et ei denegaret debita pēsio: vel aliqua offēsa digna excōicatione cōmitteretur bene supponeret ecclesiā iterdicto non nego tñ honesti⁹ psonas interdicere. nō. n. ecclesie delinquūt sed psone in auē. de mā. prin. §. oportet. col. iij. et argu. j. de pe. licet xvi. q. vi. illud hoc dixit. Lau. sed ecclesia pp delictum alicui⁹ interdici nō debet sed ille qui deligt puniat: qr illi q nō peccauerunt nō debēt puniri nisi ille q deligt sit dñs loci: qr tunc pp delictuz eius terra supponit iterdicto. j. de spon. non est vobis. B.

b ¶ Assensu. qr tal' snīa nō tenet cū lata sit ab eo q non habz iurisditionē ij. q. i. in pmis. C. si a nō cōpe. iudi. l. i. et s. de cō. sue. ad nostram. R.

c ¶ Deliquerit. xvi. q. vi. cognouim⁹: et c. illō. qr peccata suos proprios tenere debent auctores: vt hic dicit. C. de pe. sancim⁹. C. ne vxo. pro ma. ob maritorū. xi. q. iij. illud. et j. de sen. ex. romana. §. si. sed ɔtra videtur quia perit iustus p impio. s cō. di. i. in scā. xv. q. vi. cum multe. sol. qd hic dr locum habet i pena spūali qd dr in ɔrijs hz locuz in pena tpali: q̄ qñqz imponit alteri pro peccato alterius: vt. i. q. iij. §. itē pro peccato vel hoc regulare ē illa causalia sunt. T.

E X ore. Sūmatur vt in rubro quo ad titulum. in prima parte ponitur factum. in secūda decisio ibi: qa vero. ab. siculus.

d ¶ Annulo. sic. s. de re iudi. cuz olim. propter h tamen nō fuit istitutus cū in possessionē missus non fuerit: vt. j. sequit. vnde versus. Nō renuo primum nisi firmus habere scōm.

e ¶ Eox. s. executorum.

f ¶ Augusten. cui. b. dicius. b. reuerentiā exhibuit tāquam ppōsito vt seqtur. j. tandē idē. M. mortuus est eo mortuo capitulū statim elegit istū in prepositū dcō. b. prius appellante q ipsuz non eligerent cum ad ipsum spectaret prepositura. de hac appellatione fit mentio inferius hec oīa habentur in itegra.

g ¶ Inuestitus. i. missus. in pos.

h ¶ Mandatum. sic patet q pp talem inuestiturā quā fecit cū annulo: non efficit qs possessor. j. de dona. p tuas. arg. s. de re iudi. cū aliqbus: qr in adipiscēda possessiōe actus corporalis acqritur. ff. de acq. pos. possideri. §. in admittēda. argu. ɔ. s. de ɔsue. ex lris: et. xvi. q. vij. ɔ sanctox: et. q. i. moderamine. et. C. de sacrosan. eccle. vt inter diuinū. et. ff. de ɔhen. emp. et vēdi. clauib⁹. et. ff. de bo. auct. iudi. pos. quāuis. et. s. de do. et ɔtu. cōtingit. ff. de dā. ife. si finita. §. vlti. item hic pz q et papa mādat alicui dari prebendam: et capsm alium eligit tenet electio: de hoc dcm̄ est. s. de preben. dilectus filius. Jo.

i ¶ Ratione. quia erat in minoribus ordinibus ɔstitutus. vt patet in itegra et quia reuerentiam faciendo illi. b. iuri suo renunciauit: vt hic sequitur.

k ¶ Renūciasse. no. hic arg. de tacito consensu et lz verbis nō renunciet aut nō ɔsentiat ipso facto tñ ɔsentit. xxij. q. ij. honorant. et. s. de trāsac. ex lris et. xliij. dis. sit rector. ff. māda. si procedente. §. lucius. ff. ad munici. l. ij. et. s. de of. delega. gratum. et. c. cū olim in si. a ɔrio sensu. ff. de iof. testa. si pponas. §. i. et. l. nihil. et. l. vlti. et. ff. de publi. si ego. §. i. et. ff. de mio. si fili⁹. et. C. de iure do. impe. l. ij. arg. ɔ. ff. de decu. herēnius. §. vlti. et. s. de pben. dilecto. Jo. Preterea licet renūciatio sit tacita: valet etiā citra auctoritatē superioris lz expssa nō valeat sine auctoritate superioris. s. de renū. admonet sic plus valet tacita prohibitio q expressa cū. s. litem conte. ff. de sol. si qs stipulatus. x. in melle. ff. e. ti. de pcuratori. §. vlt. Lau. sed qd si alius ageret ɔ illuz prepositum: et cassaret illi⁹ electio nūquid iste q exhibuit reuerētiaz pōt agere p ppositura nō: qa filius exhered'dat⁹ si approbauit testm̄ pris: non pōt postea impugnare. C. de inof. te. parētibus: et si ali⁹ ipugnaret testm̄ ipse tñ nō pōt petere vltra q sibi est relictuz. ff. de lega. prestan. ɔ. §. his q vin. item arg. q actio semel extincta nō reuiuiscit. ff. de sol. q res. §. areaz. et de conse. dist. iiij. queris. itez arg. q lz res deueniat ad euz casum a quo potuit hre principium: non valet.

l ¶ Per appellationez. sic. s. de elec. cū iter. R. qr ei⁹ nō intererat appellare post reuerētiam prestitam. ij. q. vi. non solent. appellatio eniz nō ipedit ne id fiat q perpetuo edcō decernitur. ff. de ap. re. vel nō. l. vlti. Lau.

sed hoc facere debz episcopus cū capitulo.

Q Uesiuit: et ifra. Sup eo q ecclesiam[a] tuam qdam ex canonicis etiam in minimis: qr pensio ecclesie debita non redditur vel clericus aliqs aut parochianus deliquit sine tuo et alioruz canonicoruz assensu[b] iterdicto supponunt: et infra. F. T. T. R. q interdictū in aliqua ecclesia p aliquē vel per aliquos de canonicis tuis sine tuo et alioz fratz assensu positum obseruare non debes: nec ēt sustinere vt ab alijs obseruet et infra. Sed siqs in his deliqrit[c] ecclesiastice coertioni subiaceat: cum peccata suos auctores tenere debeant: nec pena sit vlterius protrahenda q̄z delictuz fuerit in excedente reptum.

I Nnocentius. iij. augusteñ. preposito.

¶ Cōis ordinatio eccl'ie p contradictionē et appellationē eius cuius non iterest impediri non debet.

E X ore sedētis: et ifra. Accedētibus ad pre. n. t. ac. b. augusteñ. canonico p qōe que inter vos sup ppositura augusteñ. eccl'ie vertebat: ex pte ipsius. B. fuit ppositum q pater eiusdē a. C. p. n. decano et capitulo augusteñ. lras obtinuit destinari. vt ifra spaciū mēsis vnius eundem eligerent et assumerēt in ppositum augustē. in signum inestiture annulo[d] aureo destinato et quibusdam mandati apostolici executoribus cōstitutis. Capitulus memoratuz cum audisset q. e. quōdam eorum[e] prepositus in epm brixieñ. electus et cōfirmatus fuisset: lz dictas lras recepissent in ɔtēptū tñ eax assignato prius termino infra quez ipi deberēt sup mandato apostolico rñdere. M. tunc augustē[f]. decanum in prepositum elegerūt: et infra. Quia vero legitime cōstitit q predictus. B. de prepositura nō fuit aliqtenus iuestitus[g]: et si mādatum[h] fuerit vt de ea inuestiret. de qua ēt si iuestitus fuisset: inuestitura eius p p. n. certa fuit ratione[i] cassata: que nec ēt si cassata fuisset: p hoc q dicto. M. reuerentiaz exhibuit q̄ debet ppōsito: iuri suo renūciasse[k] videt: Nos attēdētes sibi de iure non potuisse competere vt p appellationem ob id interpositam cōem ordinationem ecclesie impediret: intelligentes ēt te a maiori parte tam dignitate q̄z numero eorum quos eligendi ius constabat habere: electum fuisse canonice in prepositum: electionem tuaz auc. ap. cōfirmamus: prefato. B. super prepositura silentium imponentes.

I Dem.

¶ Prelatus cū maiori parte capituli ɔtradicēte minori statuere pōt q ad necessariā reparationez fabrice quilibet canonicus cōferre teneatur.

E X parte tua nobis fuit fratēr archiepe intimatuz: q ad restaurādā fabricam[m] rothomageñ. ecclesie tractatuz cōiter habuistis: te postulāte vt qlibet canonicoruz tecū pariter aliquā suox reddituū portionem opi tā pio et necessario deputaret et ifra. Statuimus vt si q vestruz tuis frater archiepe et maioris et sanioris partis capituli statutis sup hoc duxerit resistendū obtineat snīa plurimorum[n].

E X parte. Cōmunis diuisio. secūda pas ibi: statuimus. Ab. si.

m ¶ Fabricam. lz enim ille solus teneat ad restōnez fabrice qui partem deputataz fabrice recepit: vt. x. q. iij. vnio. et. q. i. decernimus: tñ ille conferre tenetur. xvi. q. i. monachus et de ec. edi. c. i.

n ¶ Plurimox. hic ergo valet snīa plurimox qr euidēs ē illos rōne iuuari. s. eo. c. i. sic lxv. di. c. i. et. ij. et. s. de tempo. or. nec epi. B.

Rubrica Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

I Nnocen. iij. mediola. archiepiscopo.

¶ Occulta collatio beneficij lz sit suspecta bene valet dū modo alias legitime facta probetur

T nostrum[o] pdeat de

Rubrica vt ecclesiastica bñfi. Supra visum ē de collationibus beneficiox fiēdis tā a plato cum cōsensu capituli q ab ipso capitulo tm̄: verūtamen qr beneficia ipsa debēt cōferri sine diminutione merito subijcitur ista rub. Ab. si.

T nostruz. Rubrica sufficit p sūmario. vel sūma sic sm ab. vt in rubro. et est casus no. non tñ facit ad titulū: nec omnes idistincte hoc tenēt: sed maior pars concludit cū hoc sūmario: vt. j. dicet. diuidit in quattuor partes. pmo assignat papa cām sue rñsionis. scdo ibi: cū eni processus pape ponit executio et ad obiecta rñsio. tertio archiepi in cōuincibilis reprehensio ibi: oībus: quarto caute et necessarie istructionis prouisio: ibi credimus. et pone casum in terminis vt in glo. i. ab. si.

o ¶ Ut nostrū. vt plene itelligas hāc decre. sic pōe casuz aliter nō hñ itelliges itellerit dñs papa q cācellaria mediol. eccl'ie vacauerit vltra annū: et sic ptās ɔferēdi illā deuoluta fuerat ad papā. vñ mādauit papa mediola. archiepo vt ipaz ɔferret cuidā. M. subdiacono dñi pape. et si post receptionē lrax aliqd faceret in ɔrium: illud cassauit. archiepo receptis lris rñdit q illi cancellariā nō cōtulerat: qr pp grauamina debitox retinuerat fruct⁹ ipsi⁹. de q̄ rñsione scrī fuit publicū istrm: visis lris die sequēti rñdit ɔrium q mādatū dñi pape adiplere nō poterat: qr reseruatis sibi pventib⁹ iā decē mēsibus elapsis ɔtulerat eā cuidā. M. noīe: et de hac rñsione scrī fuit aliō istrm: ista relata fuerūt dño pape et instra ostensa. Papa do itelligēs varietatē hui⁹ rñsionis. stati mādauit archiepo vt ad pñtiā suā mitteret pcuratorē idoneū: et oñderet q ipse eaz cācellariā ɔtulisset psone idonee et mō canonico: et tpe cōpetēti. et idē. M. vni-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ret si vellet defēdere ius suū: accessit ꝓcurator archiepi: ⁊ ille. M. ⁊ ꝓduxerūt duos testes in pn̄tia pape q iurati dixerūt: φ pax post mortē cācellarii archiep̄s cōtulit cācellariā decō. M. reseruatis sibi ꝓuentib⁹ ⁊ illū inuestiuit p librū: ꝑcipiēdo φ illud esset secretū: ⁊ vn⁹ testis adiecit φ post mādatū dn̄i pape eo vidēte tradidit ei sigillū: alter dixit se hoc audiuisse: ⁊ ꝓcurator hoc idē fuit ꝯfessus: qḋ audiēs papa mādauit qbusdā: qḋ si p⁹ scḋz mādatū ꝑ qḋ totū negociuz reuocabat ad curiā ei tradidit sigillū talē traditionē decernerēt nullā eē ⁊ ĩhiberēt illi. M. ne sigillo vlterius vteret: qḋ totū fcm̄ ē. ⁊ ꝓhibitus fuit vti sigillo: ꝑ hoc ĩtellige illaz decre. s̄. de ap. vt nostr uz ē est pars isti⁹ ⁊ illam debes hic legere in pn̄. q̄ ꝑcedit istā vt patet in antiqua cōpillatiōe. Propter hoc archiep̄s misit nūcios ad dn̄m papā post multas allegatiōes ⁊ excusationes ipsi⁹ archiepi: vltimo ꝓponebat dict⁹ archiep̄s φ cū nullus debeat sine accusatore dānari: nec aliqd fit actum in p̄dcō negocio in forma iudicii: testes ꝯ eū recepti non poterāt sibi ꝑiudicare: qa h̄ allegatio videbat tāgere ꝑsonā dn̄i pape. Aptius vult expmere in hac decre. cām q̄re mandauit inqri ꝯ p̄dictū ne qs crederet φ in scḋo isto ꝓperā ꝓcessisset ⁊ ꝓsequaris postea vt seqtur in lr̄a: hoc ĩtellecto: quod premissū ē satis patet ĩtellect⁹ capituli: ⁊ sine hac suppletiōe non bene intelliges: ⁊ hec oīa ⁊ alia cōtinentur in integra.

a ¶ Judiciū. q. n. iudicat eqtatem pre oculis semp dz h̄re. ff. ꝺ eo φ certo lo. φ si ephesi. §. in sūma. ⁊. iiij. q. iiij. c. i.

b ¶ Sine accusatiōe. hoc ē generale: vt. ij. q. i. de manifesta xxij. q. iiij. qsqs ptāte: excipiūtur qdam casus primo si suspecta scriptura in iudicio ꝓferat. C. de pba. iubem⁹ si ꝓcat testis fuerit ⁊ vacillauerit ĩ iure. C. de testi. nulluz: ⁊. ꝭ. de pe. super his: si tutor supectus est. ff. ꝺ suspec. tu. l. iii. §. preterea videndū si maritus accusauerit vxorē de adulterio ⁊ ipsa replicat de lenocinio. ff. de adul. l. i. §. si publico: si iudex repiat accusatorem calūniari. ff. ad turpil. l. i. §. i. ⁊. ij. q. iij. §. notādū. ⁊. ꝭ. ꝺ calū. c. i. ⁊. ij. si in modū inqsitiōis cognouerit de crimine. ꝭ. de accu. qualr̄ ⁊ qñ. ⁊. c. inqsitionis: si infamatus deficit in purgatiōne. ꝭ. de simo. de hoc cū suis ꝯor. si crimen est notorium. ij. q. i. de manifesta. ⁊. ꝭ. de accu. euidentia. si corrūpit testes aduersarij. iii. q. vij. §. tria. ver. si qs aūt. Jo.

c ¶ Cōmisse. quapropter. mandauit fieri inqsitionē ꝯ archiep̄m an tradiderit illi. M. sigillum post scḋm mandatum vt dixi in casu: φ ⁊ probaret illa tria que sequuntur.

d ¶ Probāte. si. vi. q. vi. actor. hec regula fallit. nā rōne ꝑsumptiōis aliquādo trāsferť ꝓbatio ad reū: vt hic. ⁊. s̄. de ꝓcur. ex ĩsinuatiōe. ⁊. s̄. de iureiur. c. vlt. ff. de dona. ĩter vi. ⁊ vxo. qntus mutius. itē fallit cū actor fūdauit ĩtētionē suā iure cōi. c. di. ꝯ morē. ⁊. xvi. q. viij. oēs basilice. ⁊. C. ꝺ pba. siue possidetis. item cū reus spōte assumit onus ꝓbādi. ff. de ꝓba. circa. idē ĩ cōibus iudicijs. vtriusqz probatio audiť. s̄. de ꝓba. ex lr̄is. itē cū vterqz dicit se possidere. s̄. de proba. lz. ⁊. ff. de iudi. in tribus. itē in crimine falsi vtriusqz testes audiunť. C. de fal. vbi. Item in crimine lese maiestatis in sacramētis desertis in ꝓditiōe patrie ⁊ in crimine peculat⁹ vtriusqz testes audiunť. C. de aboli. fallaciter ĩ fi. peculat⁹ vť furtū de re publica. xxiij. q. iij. qd ergo. ff. ad. l. pecul. l. i. Jo. itē ꝑuilegiū actoris trāsfert onus probādi in reū: puta si pupillus vel mulier repetat solutū tāquam indebitum: reus teneť probare debitū. ff. de proba. cum de ĩdebito. §. finaūt. itē delictū ipsius rei trāsfert onus probādi in ipm̄ q̄ ꝓbata solutione si eā negauit tenebiť ꝓbare se debitū recepisse: vt in. l. p̄dcā cū de indebito circa pn̄. ⁊. ꝭ. de sol. is qui. item negatiua que hz in se affirmatiuā ĩplicitā probari. dz a reo. s̄. de renūci. sup hoc. ⁊. ꝭ. de suc. ab inte. c. cum dilectus. ar. ff. de ꝓba. ab ea parte. §. si qs. ⁊. l. si filius. ⁊. iij. q. ix. indicas. tan.

e ¶ Porro. hic ĩcipit assignare cām cōmisse inqsitionis q̄re sibi fidē fieri mandauit sup trib⁹ articulis. ⁊ p̄mo ostēdit de tertio postea de scḋo circa pn̄. §.

vultu dei iudicium[a] ⁊ ĩfra. Preterea ꝓponebas φ cum nullus debeat sine accusatione[b] damnari: nec aliqd circa negociū illud sit actum in forma iudicij: depositiōes testium non poterāt tibi preiudiciuz generare. Or vero hec allegatio personam nr̄am tangere videbať: dignū duximus cām commisse[c] inqsitionis ⁊ ordinē plenius explicare ne qs quomōlibet suspiceť φ nos ĩ hoc negocio ꝓperaz ꝓcesserim⁹: ꝑsertim cum rō assignanda ōbeat esse posteris profutura. ¶ Cū. n. iuris sit explorati qḋ actore non ꝓbāte[d] is q cōueniť ēt si nihil prestiterit dz absolui: videri poterit φ nos tibi q cōueniebaris a nobis malicio se vel indiscrete onus ꝓbatiōis super trib⁹ p̄missis articulis ĩposuimus: videlz: vt oñderes φ p̄dictā cācellariam ꝑsone idonee: mō canonico: ⁊ tpe competēti donasses. Porro[e] cum donatio fuisset occulta[f]: ⁊ ideo suspitione non careat: ⁊ elapso iā anno nullus cancellarius oīno appareat non īmerito credebantus φ s̄m late.[g] conci. statuta ad nos esset ipsius cācellarie donatio deuoluta: ⁊ iō potuissemus ipsam sine culpa conferre: qm̄ etsi locū dei teneamus ĩ terris non tñ de occultis potuim⁹ diuinare[h]. Or ergo contra illud qḋ p̄ma facie iuste ꝑsumebať ꝓ nobis: presertim cum rñderis prima vice φ cancellariaz alicui nō ꝯtuleras: facultatē tibi ꝓ te ꝓbādi ꝯcessimus: nō fuit grauamē[i] sed gr̄a[k]: nec ex malicia sed ex benignitate processit. qḋ ēt[l] de mō canonico fidē nobis fieri mādauimus: tu cām ꝑstitisti mādato: q se pe nobis ꝑ lr̄as tuas ĩtimasti ⁊ tandē ꝓbasti ꝑ testes[m] φ retētis tibi ꝓuētib⁹ officium concesseras memoratū. ex quo nō imerito in talē concessionem fuimus suspicati: ⁊ ideo nos[n] q nō taz ex plenitudine ptātis q̄z ex officij debito possumus ⁊ debemus de subditorum excessibus ad correctionē inqrere veritatem: te maxime cāz ⁊ occasionē prestante inqsitionē cōmisimus faciēdaz: ¶ Oībus ergo diligenter auditis te in tribus comperim⁹ fuisse culpabilē. circa cōtrarietatē[o] rñsi: q̄ non solū nobis sz nec cuiquaz ōbuisses ex certa scia cōtraria rñdere. circa carnalitatez[p] animi: q̄ n̄ ex affectu carnali: sed discreto iudicio debuisti ecclesiasticū offiñ ⁊ bñficiū in ꝑsona magis idonea dispensare. ⁊ circa ĩhonestatē fcī q̄ non licuit ex pactiōe vel ꝯuētiōe q̄cūqz sub[q] mō vel tenore ꝑscripto cōcedere nudū officiū ⁊ tibi retinere ꝓuētus: cū ĩ lat. ꝯci. ꝓhibitū sit ne qs cōferendo ecclesiasticū bñficiū ptem[r] ꝓuentuz suis vsib⁹ retinere presumat: ⁊ alibi cautū reperiatur in canone φ ecclesiastica bñficia sine diminutione[s] ꝺbent conferri. Uñ credimus distinguēdū: vtx q dat spūale bñficium ꝓuentus ipsi⁹ añ donationē pcipiat: nā si ꝓuēt⁹ añ donationem non percipit ipse: sz alius: ⁊ ex donatione cōseqtur[t] vt ipse[v] ꝓuentus percipiat: nō ē dubiū circa hec itercede-

f ¶ Occulta. no. φ presumiť ꝯ occulte dantes vel faciētes vel iudicātes. s̄. de of. dele. ꝯsuluit. ⁊. ix. di. anastasius: ⁊. ff. ꝺ iure fisci ita fidei in pn̄. ff. de admi. tu. nō estimo: ⁊. xviij. q. ij. ꝑciosaz: ⁊ tenebre apte sunt ad fabricanduz falsuz. ff. de ven. inspiciēdo. l. i. §. de ĩspiciendo: tñ si ille cui datum est occulte sit capax: occulta donatio non viciat donationē. C. ꝺ dila. l. i. li. x. ⁊ electiones clandestine nō valēt. s̄. de elec. q̄ pp in fi. tan.

g ¶ Laterañ. cōcil. s̄. de conces. ꝑbende nulla.

h ¶ Diuinare. sic ⁊ paulus lz eēt spiritu dei plenus nō tñ potuit secreta diuini concilij agnoscere. xxij. q. ij. beatus. nec teneť qs diuinare. ff. mādati. si fideiussor. §. si cuz debitor. ⁊. ff. ad. l. aquil. si putator.

i ¶ Grauamen. imo de iure fuit. C. ꝺ ꝓba. siue.

k ¶ Sed gr̄a. tñ cū prime confessioni ipsi⁹ esset stādūz. s̄. de ꝓba. per tuas. ⁊. s̄. ꝺ ꝑsūp. lr̄as. nisi ꝓbaret se errasse. ꝭ. de cē si. oliz. C. de erro. aduo. l. vlt. ⁊. s̄. de ap. cū causam: ⁊. s̄. de cōfes. c. vlt. sed in hoc non vť φ posset errare: q̄ de facto suo cert⁹ esse dz. s̄. ꝺ rescrip. ab excōicato. ex varietate ergo rñsi ꝑsumiť ꝯ ipsum archiep̄m. iiij. q. iij. §. itē q falso vel varie. ꝭ. de pe. sup his. ff. de qōnibus de minore. §. tormenta in fi. ⁊. l. ex libero in prin. Jo.

l ¶ Quod etiam. hic respondet scḋe obiectioni archiepiscopi.

m ¶ Per testes. productos ĩ presentia pape: vt dixit in casu.

n ¶ Et iō nos. hic respōdet ad id qḋ dixit φ nullus debet sine accusatore dānari: oñdendo cām quare commisit inquisitionem.

o ¶ Cōtrarietatem. qm̄ qui allegat ꝯria non dz audiri. C. de lib. cā cū precum. ⁊. s̄. de appel. sollicitudinē. ⁊. lxxiiij. disti. gesta. xxiij. q. vij. φ autem. Lau.

p ¶ Carnalitatem. in hoc casu dicit Lau. ep̄m simoniam cōmittere vbi ꝓpter consanguinitatem cōcedit alicui beneficium al's nō ꝯcessurus q̄ iniustus cordis amor ⁊c̄. vel sordidis precibus sacerdotalem dignitatē recepit ⁊c̄. i. q. i. si qs neqz. argumē. ꝭ. de simo. veniens. ⁊. c. nemo. ⁊. c. tua. nam ex quo fauor tertij nimiū fauoris inducit: multo magis fauor illius qui ordinatur. i. q. i. sunt nōnulli. Lau. Et sic ꝯsanguinitas inducit suspitionem: φ donatio sit vitiosa. x. q. ij. episcopus. lxxvij. distinc. decēter. nam in clandestinis ⁊ domesticis donationibus facile quid cōfingitur ꝓ negocij qualitate. C. de dona. l. donatio. §. i. Sicut alias cōsanguinitas elidit suspitionem. s̄. de coha. cleri. ⁊ mu. a nobis: ⁊. c. tua. ⁊ par affectionis causa omnem elidit suspitionem. ff. de ritu. nup. nō solum. §. denuo. Joannes.

q ¶ Sub modo. no. φ sicut conditio inducit simoniā. i. q. ij. quam pior. ⁊. s̄. de pac. pactiones: ita ⁊ modus q̄ modus equipollet conditioni. ꝭ. ꝺ cōditio. appo. c. ij. ⁊. iij. xxvij. q. i. si infidelis. C. de his que sub modo le. vel fideicom. relin. l. i. imo magis est obligatus sub modo q̄ꝫ sub conditione: nam cui aliquid relinquitur sub modo etiam statim pōt illud petere si caueat de eo adimplendo. ff. de fideicō. liber. cū in testamēto. ⁊. ff. de condi. ⁊ demō. qbus dieb⁹. §. vlt. Si vero sub ꝯditione aliqd relinqtur non potest peti nisi conditione extante. ff. de condi. ⁊ demō. qui heredi. §. vlti. Joannes.

r ¶ Partem. ꝭ. de censi. prohibemus.

s ¶ Diminutione. i. q. iij. si quis prebēdas. s̄. de preben. maiori. ⁊. c. vacante. c. cum cām.

t ¶ Consequitur. ex pactione in eo apposita. Uin.

u ¶ Ut ipse. donator vel alius qui percipiebat ante. Uin.

a ¶ Cõstituat. cũ capitulo suo nõ cũ eo qui habiturus est bñficiuz ⁊ hoc publice faciat vt vitet suspitio sicut põt itelligi. ℟. de pben. significatuz ⁊ sic pz q eps põt ad tps er iusta cã retinere fructꝰ vacantis beneficij si forte grauatur debitis Jo. ar. ℟. de ẽb. si. c. pe.

Rubrica De reb⁹ eccl̃ie nõ alie. Supra visuz ẽ de collatione pbẽdar ⁊ bñficiorum. sed qr pbendati ⁊ bñficiati iterduz alienãt bona prebendarũ ⁊ beneficiorum iõ subijcitur h rubrica. Ab. si.

b ¶ On licet. ad aliã passiz ⁊ sine causa: er cã tñ possz ar. xij. q. ij. bone rei. ℟. ó ec. edi. ad audientiam. ⁊ xvi. q. i. §. sicut duo. ⁊. ℟. de erces. plato. sicut vnire. Quidam tamen hoc concedunt vt ala. dic de ẽ: vt. ℟. de reli. do. constitutus.

c ¶ Commutare. r. q. ii. b ius. §. sed ⁊ pmutare.

Q Ui res. Summatur vt in rubro fin vnũ intellectũ qui satis placet nec diuidik. ab. si.

d ¶ Regibus. xvi. q. i. I canonibus.

e ¶ Egentiam. xvi. q. i. quoniam quicquid.

f ¶ Irrita. xij. q. ij. qũqz militum. ⁊. c. de rebus. arg. ℟. C. de quadri. prescrip. bene a zenone. sol. ler ista nõ obtinet fin canones. Alin.

g ¶ Erdudank. vt sic puniank in quo deliquerũt sic. ℟. de tẽp. ordi. lkas. ⁊ ℟. de iurepa. pastoralis. ⁊ xvij. q. iiij. frater. ⁊. c. se. ℟. de immu. ec. c. vl.

Q Onsensus. Licet cõmuniter sũmetur vt i rubro. nõ tñ placet id qõ vr ó estimatiõe vt ifra dicã cũ glo. ℟mo ponit dictum. scõo adducit vnã limitationẽ ibi ita. ab. si.

b ¶ De familia. nam benemeritos posset manumittere lz eccl̃ie nihil cõtulisset. xij. q. ij. quos de seruis ala. hic de consensu episcopi. xij. questiõe. ij. placuit.

i ¶ Modũ. i. quãtitatez vel estimationem in duplũ vt res quã vedit valeat duplũ qm mãcipiuz: vt canones dicũt. xij. q. ij. eps q mãcipiuz de quibus sit hic mentio. tan.

k ¶ Posteritate. cũ parentibus manumissa. qr post manumissionẽ ples a liberto suscepta nullius patrocinio ẽ obnoria. C. de ope. lib. l. antepe. vel est spãle i prole liberti ecclesie vt semp sit eccl̃ie obnoria vt hic. ⁊. xij. q. ij. liberti. ⁊. c. longingtate. idẽ est ĩ alijs: vt qdã legiste dicũt dũ viuit patronꝰ ⁊ pr̃ libertine ꝯditionis. C. de lib. ⁊ eor li. l. vlt. sed illã legẽ qdã itelligũt ó filijs manumissis cũ patre vnde vr melius qm spãle sit hic in ecclesia.

l ¶ Utilitates. i. operas tempore manumissiõis impositas ipi liberto a domino. ff. de ope. li. l. iij. ⁊. iiij. ⁊. v. que tñ imponi non dñt venienti ad clericatũ. liiij. di. quicunqz.

E Piscopi. Si prelatus nil de suo dãs ecclesie manumittit nõ tenet manumissio. h. d. ℟mo ponit ꝓhibitio. scõo rõ. tertio reuocatio secunda ibi impiũ. tertia ibi tales. Ab. si.

m ¶ Episcopi. hoc. c. est pars illius. xij. q. ii. ⁊ si illt.

n ¶ Cõferunt. ergo a ꝯtrario sensu si de suis ꝯferũt: aliquos manumittere possunt. ℟. c. pri. xii. q. ij. eps qui. T.

o ¶ Inferat. ar. cõtra. xij. q. ij. si quos. sol. ibi de cõsensu capituli hic nõ vel ibi de bene merito hic de male merito.

p ¶ Successor. ℟. de preca. c. ij. xxv. q. ir. q quis.

N Ulli. Primo ponit alienationis ꝓhibitio. scõo qd sit alienatio. tertio pene ingsitio. scõa ibi alienationis. tertia ibi: vnde. ab. si.

q ¶ Alienare. nisi p vtilitate ecclesie. xij. q. ij. sine exceptiõe. ⁊ cũ iuris solẽnitate que habek. xij. q. ij. §. hoc ius. hodie nõ seruatur. ℟. c. vndum. ala.

q ¶ Immobilez. mobilia vo q seruãdo fuari nõ possunt põt plat⁹ alienare ad ĩstar tutoris. C. de admi. tu. lex q in fi. ⁊. C. qñ decre. opus non est. l. vlti.

r ¶ Hypotheca. hypotheca est obligatio rei ĩmobilis. pignꝰ rei mobilis ẽt a pugno. insti. de ac. §. inter pignus. T.

s ¶ Alienationis. verbũ alienationis ĩ hoc loco largissime accipik. ⁊ sic. C. de re. alie. non alie. sancim⁹. ⁊ in auten. ó nõ alie. ec. §. nos igitur. colla. ij. alibi strictius accipik ꝓ eo ꝓtractu quo trãsferk vñiũ. C. ó fũ. do. l. i. ff. de v. sig. alienatiõis. ff. ó alie. iu. mutã. cã fac. er h. §. ij. C. de iure empbi. l. i. ala. ⁊ ita neqz vẽdere neqz sub ꝯditiõe tradere neqz pmutare vel donare. vl empbiteoticũ ℟ctũ põt facere prelatus.

t ¶ Leonina. C. ó sacrosan. ec. l. iubem⁹. §. economus. ⁊. xij. q. iij. monemus. Lau.

S Iquis. Est ter. no. ⁊ quo fidie allegak. sunt tres ptes que patẽt sicut sunt tria dicta. secunda ibi: q si. tertia ibi sed etiam. Ab. si.

u ¶ Defensoũ. i. aduocatorũ vel procuratorum. xvi. q. i. de presentium ala.

r ¶ Subscripserit. ar. q q ó facto alteri⁹ subscribit cõsentire vr̃. ff. de in rẽ verso. l. pe. ff. q tussu. l. i. §. sed ⁊ si. xij. q. ij. nõ liceat. ⁊. c. cũ redẽptor. ar. ℟. ff. de pig. ac. caius: sz ibi ignorauit qd cõtinebak. sz vez ẽ vbi ad auctoritatẽ ℟ct⁹ subscriptio desiderak qõ itelligas de hac distictiõe. q: aut subscribit qs noĩe alieno aut suo. si alicõ ñ obligak q subscribit nec itelligik consentire. ff. de isti. l. vlt. ff. ó rescin. vẽ. tici⁹ si noĩe suo aut sciẽter: aut ignoranter. si scienter tũc obligak ⁊ ꝓsentik vr̃ vt hi ĩ pmis ꝯtr. ⁊. ff. ó pi. si fideiussor. §. i. si ignoranter ñ vr̃ cõsentire nec ei nocet. C. plus va. qõ agik. l. vlt. C. ó vo. nec ignorãs. ⁊. l. põcã caius. tan.

y ¶ Irat⁹ humano more logẽ qm deus nõ irascik. xij. q. iiij. incõmutabilis.

z ¶ Alienator. q alienat in preiudiciũ ecclie ẽt si iurasset nõ repetere revocare dz alienationẽ nõ obstãte iuramẽto cũ sit illicitũ. ℟. de iureiur. intellecto. ar. ℟ de instr. tũ venissent. sed ibi alias poterat ꝓsuli ecclie p capitulũ ĩ decre. intellecto nõ erat alius per quẽ posset ꝓsuli regno. Ber.

a ¶ Celeri. simile. ℟. de loca. c. pe. ⁊ vl. vbi dr qualiter intelligak de celeri. celeriter intelligo in hoc casu: antequã ledak eccl̃ia ex tali alienatione.

b ¶ Prosperint p receptionẽ. ⁊ ita q male alienauit rẽ ecclie põt repetere: vt hic patet. ⁊. xxv. q. ir. qõ qs. ⁊. ℟. de elec. nosti. qõ verũ ẽ: si in administratione tolerak: secus si remotus fuerit. xij. q. ij. monemus. ala.

x ¶ Remediũ. ⁊ ita est ar. q si vilapidator vult seruare ecclesiaz indẽnem: q nõ remoueak: de hoc dicti. ℟. de elec. q sicut.

a ¶ Penam. ſ. depositionis. xij. q. ij. diaconi. ⁊. C. de sacrosan. ec. l. iubem⁹. §. economus. ⁊ si satisfacere nõ posset. ercõicabitur quousqz satiffecerit.

b ¶ Nullas. ex hoc manifeste patet q alienatio q̃ fit ꝓ formã iuris nulla ẽ ipso iure. ℟. de resti. in iteg. ꝓstitutus. ⁊. ℟. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. ar. ꝓtra. xij. q. ij. si q̃ de rebus hic solũt. ℟. ne se. va. c. i. Alin.

a ¶Personis.i.clericis omnib⁹ z cõuersis z patronis.xvi.q.vij. filijs ac nepotibus z parochianis:qz eox interest sed persone alterius ecclesie nõ admittentur cum sit priuatum iudicium.

b Alienata.de facto quare ipso iure nõ tenet vt dictũ est.z no.qꝫ ecclesia hz actionẽ personalem ꝯ alienatorem si est soluẽdo vel hz in rẽ actionez ꝯ possessorem.xij.q.ij.apostolicos.z ẽ expressuz.C.si tu. vel cu.l.iij.z vl.sed si obtineret ꝯ vnũ alter liberarek.ff.ỏ eo per quẽ factũ erit.l.i.§.si plures z si conueniat vnum non fit ei preiudicium quo ad aliũ.sola.n. solutio ponit ei silẽtiũ.ff. ỏposi.l.i.§.si apud.z.C.si tu. vel cur.l.vl.sed nũquid ecclesia tenek cedere actiones suas soluẽti ꝯ aliũ nõ.cũ.n.cõueniak er delicto suo vel ex maleficio nõ potest petere cessionẽ actionũ.ff. de admi.tu.si plures tutelã ꝓterea alienator põt repetere vt ỗ.hz ꝯ vr qꝫ nõ sit audiẽd⁹ cũ teneak de euictiõe.z dicit regula quẽ ỏ euictõe tenet actio eundẽ agentẽ repellit exceptio.C.de euic.exceptione. z.l. ob cãm.rñdeo illud generale ẽ.hz hic si repellak replicabit qꝫ rez ecclesie repetat:qz ꝓtract⁹ nullus est:z iõ nõ tenek sicut excipik ꝯ mulierẽ ỏ re vẽdita z tradita:sed ipa replicat factũ eẽ ꝯ velleianũ.ff.ad vel. si mulier.§.itẽ si mulier:nec mirũ si cõtingit hoc ĩ prelato qz interdũ accidit hoc ĩ ꝑuato.C. de agr. z cẽsi.quẽadmodum li.ri.z est spãlis casus z si nihil hz prelatus non dabit preciũ.C.de rei vendi.si mãcipiũ Vlm.itẽ er ỗ.c.dicũt qdã qꝫ prelat⁹ vel ẽt qlibet de eccl̃ia põt agere pro ecclesia sine lr̃is de rato.de hoc viri.s.de ꝑcur.c.i.z.s.de rescrip.edoceri.si.xij.q.ij.nõ liceat z sunt eiusdẽ auctoris.

Audires. ¶Ponit casũ scalem.Jo.an.in eo qui cõsisus de plato nulla iteruenięte scriptura recipit siluã ab eccl̃ia reducendã ad culturã z qꝫ ea reducta cõcederek sibi in emphiteosim:si post modũ ꝑlat⁹ dubitauit er quo res erat culta an possit dari in emphiteosiz z rñdek:vt in l.fa. ab.si. Diuidk:quia in prima parte decisse ponk factũ.ĩ scõa ponitur prouisio ibi illas. in tertia exceptio:ibi:nisi Jo.imol.

c ¶Hereditario.i.in emphiteosiz perpetuã.z.q.ij.hoc ius versi.perpetuo quoqz.Tan.

d Tũc.s.tpe ỗct⁹.si.j.de ẽp.z vẽ.cũ dilecti.z.s.de elec.dudũ.i.z.ff.de euic. ex mille.§.i.z sic spectak initiũ ỗct⁹.z si tũc ledik er eccl̃ia k̃stituik.als si postea fieret res melior ꝑ sollicitudinẽ coloni si possessiões istas reddiderũt meliores nõ erpellunk er quo in ꝓncipio eccl̃ia decepta nõ fuit.C.locati.edẽ quã.z.C.ỏ rescin.ven.ad rescindẽdã ne negligẽta sua sit eis dãnosa.C.de allui.l. vlti.

Usuper. Jurans nõ alienare bona ecclesie nõ põt alienare ea que sũt de mensa vel ea de qbus dubitatur an sint de mensa.b.d. vsqz ad.§.possessiones. vel sicut in rubro. Alb.si

e ¶Possessiones.solent.n.plerũqz reges possessiones z reddit⁹ certos dare ecclesijs loco decimarz.z hoc satis põt fieri ꝑ decimis subtractis siue retẽtis:sed ꝑ futuris nõ videk admittenda talis cõmutatio.j.de re.pmu.c.vl.ala.

f Ercepit.i.recepit.si.s. vt lit.nõ ꝓte.qñ si.xxiij.q.v.nõ est nostrum.

g Sacramẽto.nã qlibet eps qui ĩmediate dño pape subest iurat ei fidelitatẽ qꝫ non alienabit bona ecclesie nec infeudabit de nouo z idez iuramẽtũ pstant alij epi suis metropolitanis.

h Alienationis.largo sumpto vocabulo siue transferak vñium siue nõ.s. .e.nulli.z.C.de re.eccle.nõ alie.sancimus.

i ¶Intelligank.ad qõnẽ pmã nõ rñdet forte iõ qz nõ erpssit quãto tpe tenuit z vtrũ an bona fide an mala fi.j.de spõ.de mulere.z.C.de trãsac. vt rñsuz.ala.

k Siue nõ. ꝑsumik tamen esse de mensa archiepi cũ sit in possessione earũ.C.de rei ven.l. vlt.Lau.

l Consultius.i. vtilius:qz certius.j.de spon.iuuenis.Lau.

Possessiones. ¶Possessiones eccl̃ie minus vtiles pro vtilioribꝰ consensu capituli põt eps permutare vel alienare.h.d.Ab.si.

m Assensu.xij.q.ij.terrulas.ỗ.so.h vocat possessiones min⁹ vtiles cõparatione magis vtiliũ vbi ỏo min⁹ vtiles dr̃ simplr̃ z absolute. vnde h est necessari⁹ cõsensus capli ibi nõ vel ex honestate regritur ĩ his nõ ex necessitate: vt ibi. B.

Audientiam Cõmunis diuisio in prima narrat factũ: i secũda ꝓuidet ibi:ideoqz.Alb.sic.

n Incõsultis. vnde ỗctus nullus.s. eodẽ.c.i. z.xij.q.ij. sine exceptiõe .c.alienationes.

o Locatiões.reuocare ỏ facto.qz ipo iure nõ tenuit ỗctus.s.de bis qꝫ fi. a prela.sine cõsensu ca. tua.ar.xxiij.q.i.audiui mus:sicut alꝰ expõitur separari.i.nõ fuerũt mixta bona pr̃na z mr̃na. .C.de le.heredi.l.ij.

p Refundẽdã.sed nũqd hñt actionẽ ỏ iure tales cõductores ꝯ locatores ad pecuniã repetẽdã sic si fuerĩt bõe fidei.xij. .q.ij. vulterane in autẽ. de re.ec.nõ alie.§. si qs. col.ij.secus si malefidei fuerint non.xvi.q.iij.§. põt. ỏ. si vniuersis.C.ne rei vo. vel tẽp.l. vniuersas.x.q.ij.boc ius in fi. §.qui ỏo.nisi sibi de euictione prosperarint.C. ỏ euic.si funduz.in casu tñ spãli male fidei agit emptor ad pretium.C.communia delega.l.vlt.§. vlti.Lau.

Possessiones. ¶Possessiones qꝫ sũt de mensa nõ pñt alienari:z ecclesie cõsuete regi per regulas secularibus clericis cõferri nõ debẽt .h.d.Jo.de imol.z sunt duo dicta.scõm ibi:aut.

q Alienare.s.e. vt supra.ar.ỗ.xij.q.iij.c.vlt. so.ỏ phibek ꝑpetua alienatio possessionũ ibi ꝯcedit spãliter terraruz ad terminũ vl qꝫ ibi dr̃ qꝫ põt alienare itelligik ỏ ꝯsensu capli z si cã subest.

r Monachi.ecõuerso bene pñt seculares amoueri ab eccl̃ia aliqua z ĩ ea istitui regulares si epi dioce. ꝯsensus accesserit vũ tñ clericis alibi eq ꝓuideak.j.de ec.edi. ad audiẽtiã:nõ itelligas illud iuuitis clericis faciẽdũ.iuuito.n. vsufructuario nõ põt ꝓprietari⁹ deteriorẽ cãm ei⁹ facere ẽt in meliorẽ statũ mutando.ff.de vsu.z habi.l. vlt.Lau.

s Cõsueuerũt. vt collegiũ.j.de reli.do.inter quattuor.

t Clericis.qz quãdiu inueniri pñt regulares nũquã ponẽdi sunt seculares.j.de reli.do.inter quattuor.

u Laicis.hoc iõ dicit:qz postqꝫ locus factꝰ ẽ religiosus ampliꝰ ad seculares vsus redire nõ dz.sic z de vestimẽtis altaris z lignis eccl̃iarũ.j.ỏ reli.do.ad boc.z de cõse.di.i.ligna.z.c.altaris.

Anostram. Legitur duob⁹ mõdis sin lec.breuiorẽ.h.d.in sũma: vt in rubro.pmo ponik petitio.scõo cãe cõmissio ibi:quo circa.

x ¶Per multos.forte p duos vel p tres qz pluralis elocutio duox numero ꝯtenta ẽ.xiij.q.iij. vbi numerus.hoc iõ dicit:qz post quadriẽnuz nõ subuenik eccl̃ie p beneficiũ restituriõis.C.de tẽp in ĩteg.resti.l. vlti.

y Enorme.hoc ideo dicit:qz p leui dãno nõ dak restiõ.ff.de resti.i.iteseio.z.s.de ĩteg.resti.c.i.sed nũquid in hoc casu cuz leditur enormiter

dẽ icõsultis alijs fr̃ibus in dãnum eiꝰ in ꝑpetuum locauerũt. Ỹõqz mãdamus quatenus si verũ ẽ qõ asserik locatiõesꝰ illas legitime revocare.ꝑcures:ita qꝫ si cadez ꝑdia nõ alr̃ revocari poterũt eos quos noueris harũ locationũ auctores ad suceptã inde pecuniã cõductoribus refundendãꝰ ap.re.ꝯpellas.

I Ano.iij.archiepiscopo mõtis regalis.

Breue est nec põt breuius sum mari.

Possessiones ad mẽsam tuaz vel capituli ptinẽtes alienareq non debes. Aut ecclesias in qbꝰmo nachi⁹ ministrare ꝯsueuerunt⁹ clericis⁹ vel laicis⁹ assignare.

I Dem'epo maurienſi z preposito vlcosi.

Restituik ecclesia contra alienationem ꝑ quã enormiter fuit lesa.

Ad nostrã noueris audientiã pueniſſe:qꝫ cuz tusien. monasteriuz depressum eẽt onere mutuo debitoꝝ:abbas z ꝯuentus eiusdez villã quãdã necessitate coacti.B. laico ꝯcesserũt in feudũ tali ꝯdicione apposita:qꝫ idẽ.lxxx.libras persoluceret pro qbus eadem extiterat obligata:qõ nõ distulit effectui mãcipare z ifra. Uñ humiliter suppliarunt:vt feudum predictũ faccremus ad vtilitatẽ monasterij revocari:ꝑsertim cuz idẽ laicus primo anno de ipsiꝰ ꝓuentibꝰ vltra summã ꝓcepit ꝓtaratã z ꝑ mlt⁹ post modũ annos sumpserit eiꝰ fructꝰ. z infra. Quocirca mãdamus qꝫ tenꝰ si predictum monasterium ꝑ hoc inuenceritis enormeˡ dispẽdiũ icurisse: dcm̃ laicũ vt pecuniã quã ꝑ croneratione feudi seu ẽt ꝑ vtilitate ipsius monasterij expendisse nosck ab eisdem abbate z ꝯuentu recepta: cum sibi fructus percepti so.ỏ phibek ꝑpetua alienatio possessionũ ibi ꝯcedit spãliter terraruz ad terminũ vl qꝫ ibi dr̃ qꝫ põt alienare itelligik ỏ ꝯsensu capli z si cã subest.

r Monachi.ecõuerso bene pñt seculares amoueri ab eccl̃ia aliqua z ĩ ea istitui regulares si epi dioce. ꝯsensus accesserit vũ tñ clericis alibi eq ꝓuideak.j.de ec.edi. ad audiẽtiã:nõ itelligas illud iuuitis clericis faciẽdũ.iuuito.n. vsufructuario nõ põt ꝓprietari⁹ deteriorẽ cãm ei⁹ facere ẽt in meliorẽ statũ mutando.ff.de vsu.z habi.l. vlt.Lau.

s Cõsueuerũt. vt collegiũ.j.de reli.do.inter quattuor.

t Clericis.qz quãdiu inueniri pñt regulares nũquã ponẽdi sunt seculares.j.de reli.do.inter quattuor.

u Laicis.hoc iõ dicit:qz postqꝫ locus factꝰ ẽ religiosus ampliꝰ ad seculares vsus redire nõ dz.sic z de vestimẽtis altaris z lignis eccl̃iarũ.j.ỏ reli.do.ad boc.z de cõse.di.i.ligna.z.c.altaris.

Anostram. Legitur duob⁹ mõdis sin lec.breuiorẽ.h.d.in sũma: vt in rubro.pmo ponik petitio.scõo cãe cõmissio ibi:quo circa.

x ¶Per multos.forte p duos vel p tres qz pluralis elocutio duox numero ꝯtenta ẽ.xiij.q.iij. vbi numerus.hoc iõ dicit:qz post quadriẽnuz nõ subuenik eccl̃ie p beneficiũ restituriõis.C.de tẽp in ĩteg.resti.l. vlti.

y Enorme.hoc ideo dicit:qz p leui dãno nõ dak restiõ.ff.de resti.i.iteseio.z.s.de ĩteg.resti.c.i.sed nũquid in hoc casu cuz leditur enormiter

sufficere[a] debeant pro labore: prefatum feudum eidem monasterio dimittat liberum ⁊ quietum appellatione postposi. cōpellatis.

I Dem in concilio generali.

¶ Alienatio rei ecclesiastice facta sine legitimo ecclesiasticarum psonaꝝ assensu nō tenet licet approbetur p cōstitutionem laicorū.

Cum laicis[b] quāuis religiosis disponendi de reb⁹ eccl̄ie nulla sit attributa potestas: quos subsequēdi manet necessitas nō auctoritas imperādi: dolemus in qbusdam ex illis sic refrigescere charitatē: q̄ īmunitatē eccl̄iastice libertatis: quam nō tm̄ sancti patres sed ēt principes[c] seculares priuilegijs multis munierūt: nō formidant suis constitutionibus vel potius destitutionibus impugnare: non solū de alienatiōe[d] feudorum ac aliarū possessionum ecclesiaruꝫ ⁊ vsurpatione iurisditionuꝫ: sed ēt de mortuarijs necnō ⁊ alijs que iuri spirituali annexa[e] vident: illicite presumēdo. Volētes igitur super his idēnitatibus cōsulere ecclesiarum ac tātis grauaminib⁹ puidere: cōstitutiōes ⁊ vēditiones huiusmodi feudorum seu aliorū bonorum ecclesiasticorum sine legitimo personaꝝ eccle. assensu[f] psumptas occasione cōstitutionis laice ptātis: cuꝫ nō constitutio sed destitutio vel destructio dici possit. necnon vsurpatio iurisditionū: sacri approbatione cōcilij decernimus nō tenere: psumptoribus per cen. eccle. cōpellendis[g].

Rubrica De precarijs.

E cōcilio apud beluac.

¶ Breue est: nec potest breuius summari.

Precarie[h] de qnquēnio ī qnquēnium[i] scōm auctoritatē ⁊ antiquā consuetudinem renouētur.

E x concilio carthaginēsi.

¶ Reuocat successor pcariaꝫ per pdecessorem irrationabiliter fcāꝫ.

De precarijs[k] irrationabiliter factis a rectoribus ecclesiarū se suosqꝫ successores pena[l] graui obligātibus vt facta ipsoruꝫ dissoluere nequeant: precipimus vt nemo successor antecessoris sui pena sit obligat⁹: sed sue prouidentie sit concessum vt si añcessor eius res ecclesie irrationabiliter distribuit ab eo[m] ad ius eiusdem ecclesie reuocētur.

G Reg. ix.

¶ Cōcessio precarij extinguit voluntate ꝯcedentis aut ei succedētis precarie aūt concessio nō.

Precarium[n] vtēdū cōceditur quādiu patit q cōcessit: soluitur[o] quoqꝫ obitu eius cui cōcessum ē nō ēt ꝯcedētis: aut cum ipsuꝫ alienari contingit alicui hoc reuocare volēti: quia per cōuentionem[p] huiusmodi nō lꝫ rem alienam inuito dño possideri. Porro pcarie[q] que qñqꝫ de ecclesiarum possessionibus fieri solent: non sunt pro voluntate concedētiū reuocāde.

Rubrica De commodato.

I Dem gregorius. ix.

¶ Commodatarius gr̄a sui tenet etiā de leuissima culpa non de casu nisi in tribus casibus hic positis.

---

subuenit ei per beneficiū restitutiōis: vel ipso iure tuta ē: dico φ et quo ꝯsensus capituli affuit: ⁊ credebant vtiliter ꝯhere tenuit ꝯtus lz lesa sit eccl̄ia. ī. de ep. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊. xij. q. ij. sine: sꝫ pōt restitui si lesa sit enormiter. s. de in inte. resti. c. i. sꝫ si decepta esset vltra dimidiā partē iusti precij subuenit ei iure cōi: ⁊ ēt cuilibet. C. de rescin. vē. l. ij. ⁊. ī. ō emp. ⁊ vē. cum dilecti. ⁊. c. cum cāꝫ scōm hoc vsqꝫ ad legitimam prescriptionē pōt agere lꝫ qdaꝫ dicāt φ in hoc casu agendū sit iudicis offō. Joan.

a ¶ Sufficere. sed nō videt φ ille debeat lucrari fructus pceptos supra id φ ipse dedit eccl̄ie. nā cū aliqs restituit oīa debent restitui in pristinū statū ⁊ neutra pars sit ī damno vel ī lucro. C. ō repu. l. i. ff. de minor. φ si minor. §. restitutio. sed hoc est propter laborē suum vt hic dicit: non enī oīno emptor damno afficiēdus est: ut. l. predicta φ si minor. §. restitutio. itē φ bona fide percepit. ff. de acqui. re. do. bone fidei. ī. de feudis. c. i. ar. xij. q. ij. vulterane Joānes: ⁊ si vellet petere laboris mercedē necesse haberet restituere fruct⁹ q excederent labores. ff. de re vendi. sumptus lau. ⁊ sic argumen. φ nemo cogitur suis stipēdijs militare: ⁊ ō labore suo mercedē quis recipere debꝫ xij. q. ij. charitatem. ⁊. c. ecclesiasticis. ⁊. xij. q. ij. precarie.

Cum laicis. Alienatiōes ō feudis vel alijs rebus eccl̄ie non tenēt ēt si p ꝯstōnes laicoꝝ approbētur. h. d. vł aliter: ⁊ sic vtī rubro cōis diuisio. scđa ibi volentes. Ab. si.

b ¶ Laicis. xcvi. di. bene qdem. ⁊. s. de consti. ecclesia. ⁊. xcvi. q. vlti. laicis. ⁊. c. non placuit.

c ¶ Principes. no. arg. laici pncipes pñt dare eccl̄ijs puilegiū. xvi. q. i. generaliter. ⁊. xvij. di. §. hinc etiā. ī. de īmu. ec. nō minus. ar. īmo vt vł possint dare priuilegiū libertatis. lxiij. di. in synodo. ⁊ meli⁹. c. agathosa. ar. s. de in inte. resti. auditis. ar. ꝯ. x. q. i. nouerit. Jo.

d ¶ Alienatione. s. de cōsti. que in ecclesiarum.

e ¶ Annexa. vt iuspatronatus. s. de iudi. quanto.

f ¶ Assensu. s. eo. c. i. ⁊. ij. q. ij. sine exceptione.

g ¶ Compellendis. imo sunt ipo iure excōicati: vt. ī. de senten. excōmu. nouerit. Ber.

Rubrica de precarijs. Supra visuꝫ ē de ꝯtibus p quos trāsfert dñiuꝫ: restabat videre de ꝯtib⁹ p quos trāsfert vtilitas rei dūtarat: vel sic qr pcarie sunt qdaꝫ spēs alienationū iō post ti. pcedentē subijcit h ti. Ab. si.

Precarie. Potest sic summari. precarie ꝯcesse de rebus eccl̄ie debēt sm antiquā ꝯsuetudinē ō qnquēnio ī qnquēniū renouari ⁊ habetur istud. c. ⁊ seq. pro palea. xvi. q. ij. c. precarie. ⁊ seq. sm Jo. an. Jmol.

h ¶ Precarie. precariū est qđ precibus petenti vtendum conceditur tādiu quādiu is qui ꝯcessit patitur. ff. de pre. l. i. ī. e. c. si. precaria dicitur ad preces aliquorum vsqꝫ ad quinquēnium ꝯtus initus vt hic. itē dicit precaria ad preces facta donatio vsqꝫ ad mortē accipiētis. xij. q. ij. sepe. xvi. q. iij. clerici. itē precariū dr ꝯtus ad preces factus vsqꝫ ad mortē accipiētis: cuius ꝯtus natura talis est que habet. xij. q. ij. precarie. ⁊. ī. e. c. vlt. qui cōtractus īnominatus est.

i ¶ In quinquēniū. quid si elapso qnquennio cū taciturnitate pretereat intelligitur ꝯtus īnouari. ff. de precarijs in rebus. §. vlt. C. locati. l. quidam. ar. xij. q. ij. longinquitate. B.

De precarijs. Primo premitit factum. secundo prouidet ibi: precipimus. Ab. si.

k ¶ De precarijs. precaria hic accipit pro ꝯtractu de quo vel quibus fit mentio in notula predicti. c.

l ¶ Pena. pmissa sup ꝯtu irrationabiliter habito: in hoc casu loquit. c. cum enim ꝯtractus non valet nec pena ei apposita. C. de legi. non dubiū. s. de fo. compe. si diligēti. xv. q. vi. c. i. ⁊. ij. C. de cōdi. ob tur. cām da. l. i. sed si ꝯtractus rōnabiliter habit⁹ est: valet pene adiectio. ar. s. de arbi. dilecti. tm̄ si eccl̄ia nō agnouit ꝯtū soluere nō tenet. ff. de pig. ac. si pignore. §. vlt. ff. ō euic. illud. §. vlt. arg. ꝯ. ff. de iure fisci. si pcurator cesaris. ala.

m ¶ Ab eo. ⁊ ēt ab eo quo alienauit si tolerat. s. de re. eccle. nō alie. si quis presbyterorum ita successor pōt reuocare quod predecessor illicite fecit. xxxv. q. ix. quod quis.

Precarium. Sunt due partes que patēt. secūda ibi: pono. Ab. sic.

n ¶ Precariū. est aūt pcariuꝫ vt dcm̄ ē in. c. i. qđ precib⁹ ad vtēdū dat ⁊ tādiu durat quādiu patit q cōcessit ut hic. ⁊. ff. eo. l. i. ⁊ est sile in cōmodato q enī cōmodat rē suā: sic cōmodat vt non faciat eā accipiētis sed vt pmittat ei vti re cōmodata: ⁊ sicut reuocat pcarium ita ꝯmodatū: ut. ff. e. l. i. sed distāt in hoc φ cōmodatū nō reuocat ītēpestiue. ff. cōmodati ī cōmodato. §. sic nisi post vsuꝫ cōpletū. ī. ti. pri. c. vno. §. i. pcariū do qñqꝫ reuocat ēt si ad certū tps sit ꝯcessum. ff. e. cum pcaria. Cōsistit aūt pcariū taꝫ in re mobili φ īmobili: ⁊ ī seruitutib⁹: vt si me rogaueris: vt p fundū meū ire vel agere tibi liceat vel ī tectū meū vel ī areā ediū meaꝝ tignū vel stillicidiū īmissuꝫ hēas. ff. eo. l. ij. §. vl. ⁊. l. iij. ⁊. iiij. in pn. itē in re ppria nō ꝯsistit pcariū. ff. e. l. iiij. §. itē si rē: nisi cum debitor pign⁹ rogat pcario a creditore possidere. ff. eo. si debitor. rōne possessionis ⁊ nō pprietatis. ff. e. certe. §. vl. item si tā ille q cōcedit pcariū φ q rogat possidet vn⁹ ciuilr ⁊ alter naturalr. ff. e. ⁊ hꝫ. §. pe. sed duo īsolidū precario possidere nō pñt. ff. e. duo. ⁊ restitui dꝫ pcariū in pstinaꝫ cām ac ꝯdēnabit in tm̄ φti interfuit actoris. ff. e. quesitū. §. ex hoc īterdicto ⁊ precarium ꝯstituit inter pñtes ⁊ abñtes ⁊ per epistolā. ff. e. precario. itē si pcario durante progat in alteri⁹ tps nō mutat cām possessionis. ff. e. sed si manēte. vñ non dr precariū nouū. item qui precario rogat dolum ⁊ culpam dolo primā prestat. ff. e. quesitum. §. ⁊ illud. B.

o ¶ Soluit. obitu eius cui ꝯcedit pcariū finit: ⁊ nō ꝯcedentis īmo ad heredem eius q ꝯcessit transit. ff. e. cū precario. §. precarij. ⁊. l. qsitum. §. qđ a ticio. quia ipsi nō heredi recipiētis concedit vt ibi dr: ⁊ hic idē dicit. Itē finit si cōcedens precariū rē alienauerit: nisi volūtate noui dñi res eadē pmaneat penes eūdē. ff. e. qsituꝫ. §. qđ a ticio. ⁊. §. illud. Itē soluit pcariuꝫ pignoris debitore soluēte pecuniā creditori. ff. e. si debitor. ar. ꝯ. ff. locati. l. iiij. ibi finit pcariuꝫ morte ꝯcedentis. Sed hoc ideo est qr ille qui ꝯcessit precarium hoc voluit: ⁊ expressit volūtatē ꝯcedēdo precariū. ⁊ ideo finitur per mortē ipsi⁹ sed hic. ff. de preca. l. cum precarij. §. i. simpliciter ꝯcessum fuit precariū sine temporis prefinitione: ⁊ ideo non finitur per mortem cōcedentis. B.

p ¶ Per ꝯuētionē. ⁊ si ad certū tps pcariū ꝯcessuꝫ sit nihilomin⁹ añ tps illud poterit reuocare. ff. e. cū pcario. vbi sunt hec vba φ nō lꝫ rē alienā ⁊c. ⁊ culpā non prestat sed dolū tm̄ ⁊ ēt culpā si dolo sit pxi. ff. e. qsituꝫ. §. ⁊ illud. B.

q ¶ Precarie. in alia significatiōe accipit hic hoc nomen pcarie p ꝯtu. s. de possessionib⁹ eccl̄iaꝝ ō quo habes. s. e. ti. c. i. ⁊. ij. ⁊. x. q. ij. hoc ius ad si. ⁊. c. pcarie nec pōt reuocari ante ꝯstitutū tps vt hic nisi irrationabiliter sit fact⁹ talis ꝯtus. s. e. c. ij. ⁊ ita aliud precariū est aliud precarie siue precaria. B.

Rubrica de cōmodato. Visuꝫ ē de ꝯtu q fit gr̄a recipiētis tm̄: merito subijcit rubrica de ꝯtu sibi silī: nā cōiter cōmodatū fit gr̄a recipientis tm̄ licet qñqꝫ fiat

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

gratia concedentis vel vtriusqz. Ab. sic.

Am ḥ3 duo dcã ſm ibi ꝛ: ꝓmũ ſubdiuidik. nã ꝓmo ponit vnuz dcm̃. ſo alitꝰ a quo tres caſus excipit ibi: lz. ſcoz ſubdiuidik. nã ꝓmo dcm̃. ſo põit rõnẽ ibi cũ nõ decipi. ab. ſi. a ¶ Cõmodatũ. ẽ ãt ꝓmodatũ ali cuiꝰ rei ad aliquẽ ſpãlẽ vſuz gratuito fcã ꝓceſſio ⁊ ñ trãſlatꝺ. ⁊ tó dr fcã ꝓceſſio ⁊ nõ trãſlatio: qz is q cõmodat dñiũ retinet ⁊ poſſeſſionẽ. ff. e. .l. rei ꝓmodate. ⁊ dr ꝓmodatũ q̃ſi vtẽtis cõmõ datũ: ⁊ tó dr gratuito qz ſi iterueniat merces trãſit i locationẽ vel i ꝓctũ inoſiatuz. do vt des facio vt facas. iſti. mãda. §. vl. ad aliquẽ vſuz tó dirit vt notek dſta iter ꝑcariũ ⁊ ꝓmodatũ. ꝑcariũ. n. ꝓcedik ſine ꝑfinitõe certi vſus. vñ qñcũqz ꝑt reuocari ꝑcariũ .ff. de ꝑca. l. cũ ꝑcario. ⁊. ſ. tit. ꝓri. c. vl. ſicut ⁊ depoſitũ. j. ti. ꝓri. bona fides. ꝓmodatũ aũt ad certũ vſuz ꝓcedik: qz ſtatim ſubiicik vſus ad quẽ res cõmodak: vt ſi cõmodẽ equũ tibi vt ad villam duceres ⁊ tu duriſti ad bellũ teneberis: qz ad alium vſuz direriſti q̃ diriſti. ff. .e. ſi vt certo. §. ſed iterdum: ⁊ ꝓſiſtit cõmodatũ in rebꝰ mobilibꝰ ⁊ ſe mouẽtibꝰ ⁊ ĩmobilibꝰ ⁊ ĩcorpalibꝰ puta fuitute bitã di. ff. e. l. i. qz ibi dicit ꝓmodari rẽ mobilẽ ⁊ ẽt ſoli ⁊ adiecit iulianꝰ ẽt bitationẽ poſſe ꝓmodari: ⁊ ĩ biſdẽ rebꝰ ꝓſiſtit ꝑcariũ: vt dirit. ſ. ti. ꝓri. c. vlti. ſed qõ vſu ꝓſumik: nõ cõmodak: niſi ad põpam: vt ditior apparcat. ff. e. l. iij. §. vlti. ⁊ l. ſe. ⁊ q poteſt obligari põt cõmodare: ⁊ ei cõmodari. vñ pupillꝰ nõ ẽ obligatꝰ ſz aliꝰ ei obligak. ff. de ac. ẽp. ⁊ vẽ. l. iulianꝰ. §. antepe. b. b ¶ De leuiſſia. cũ. n. gſa ſui tñ qs ꝓmodatũ acceꝑit tenek ꝺ dolo ⁊ lata culpa leui ⁊ leuiſſima: vt ꝺ dik qz exactã diligẽtiã qualẽ in rebꝰ ſuis adhibere dz. ff. e. in rebꝰ. ĩmo non ſufficit talez adhibere qualẽ in ſuis rebꝰ: ⁊ tñ aliꝰ diligẽtior cuſtodire potuit. ff. ꝺ ac. ⁊ ob. l. i. §. is quoqz cui ⁊ dolũ ⁊ culpã. ff. e. ſi vt certo. §. cõmodatũ. ſi ẽo gſa dã tis tñ ꝓmodatũ dek tẽ vẽit dolꝰ ⁊ lata culpa. ff. e. ſi vt certũ. §. iterdũ. ⁊ ſi mei cã. ff. ꝺ ac. ⁊ ob. l. i. §. is quoqz apud quẽ. ſi ẽo gſa vtriusqz: tũc ꝑſtat dolũ ⁊ lata culpã. ff. e. in rebꝰ. i. rñ. ad fi. ⁊. l. ſi vt certo. §. nũc videdũ ad fi. caſus ẽo fortuit q ꝓideri nõ ꝑſit nõ veniũt. C. e. l. i. §. i. ⁊. ff. e. ĩ rebꝰ. ⁊. ff. de ac. ⁊ ob. l. i. §. is quoqz. cui. ſ. de bom. Jo. ⁊. c. vl. niſi iſta tria aliud ĩducãt culpa pactũ vel mora: vt in ꝑdcõ. §. is quoqz cui ĩ fi. ⁊. l. in rebꝰ ⁊. ff. de re. iu. ꝺct ⁊ ꝺ. ⁊. ſ. ti. ꝓri. c. ij. C. e. l. i. culpa põt ĩputari ſi rẽ ſibi cõmodatã remiſerit mihi ꝑ ñ idoneã ꝑſonã. ff. e. q nõ tã idoneã ſecꝰ ſi ꝑ idoneã ꝑſonã: lz ꝺriũ euenerit. ff. e. ar. ⁊. j. ꝺ pig. c. ſignificãte. itẽ ex pcõ ꝑſtank caſus fortuiti: vt ꝺ dicit. ⁊. C. ꝓmo. l. i. ita q caſus fortuiti ꝓnumerenk ſpãlr: vt. ff. ſi qs cau. ſed ⁊ ſi. §. q̃ſitũ ⁊ mora ĩputak: puta ſi morã fecit ĩ reſtituẽdo. j. ti. ꝓri. bona fides: ⁊ ĩtelligẽdũ eſt ẽt ſi apud cõmodatẽ res fuiſſet eodẽ mõ pitura. ff. de le. i. l. cũ res. §. vl. ⁊ in auc. ꝺ depoſito ⁊ nũcupatiꝺibꝰ inglino. z. i. rñ. ad fi. col. vi. ⁊ cõmodatũ reſtitui ꝺz ad ꝑſtinaz cãm. ff. e. ſed mihi. §. i. alꝰ q̃ti intereſt eius condẽnak vt ibi dr. b.

c ¶ Poſt vſum. ff. e. i cõmodato. §. ſicut ſz in ꝑcario ꝺriũ ẽ. ſ. ti. pr. c. vlt. ⁊. ff. de preca. cũ ꝑcario. itẽ q cõmodauit vaſa vitioſa tenek ꝺria actiõe ꝑ vino effuſo ignorans tñ ercuſak. ff. e. in rebꝰ §. pñt. ⁊. §. qs ſciens. ⁊. l. pe. Ber.

d ¶ Decipi. ff. eo. in cõmodato. §. ſicut in fi.

Rubri. de depoſito. Uſuz ẽ de ꝺctu q fit gſa recipiẽtis nũc ſubijcik ꝺ ꝺctu q fit gſa ꝓcedẽtis: vl ſic. ſ. vſuz ẽ de ꝓmodato merito ſubijcik de depoſito. ab. ſi.

Rauis. Primo ponik deciſa narratio. ſcõ ecclie abſolutio. tertio deponẽtis iſtructio. q̃rto iudicis ꝓceptũ. qnto ꝺpoſitiꝺis pſuaſio. ſa ibi: cũ enĩ. tertia ibi: quocirca. q̃rta ibi: nã ⁊. qnta ibi: ſi aũt. ab. ſi.

e ¶ Utilitatẽ. ⁊ ſi ĩ vtilitatẽ ecclie vſa eẽt lz apõ eccliaz depoſita ñ fuerit: tenek eccl'a iquãtũ ĩ rẽ ei' vſa eſt. j. de fideiuſſo. q ꝺbuſdã. ar. C. qõ cũ eo q ĩ ali. po. .l. et q. r. q. ij. hoc ius. §. his creditor. ⁊. ff. depoſi. l. i. §. an ĩ pupillũ. alanus.

f ¶ Perſone. ⁊ ita depoſitũ fcñ pſone nõ obligat eccliaz: qz delictũ pſone ĩ dã nũ ⁊c. ſ. de iſti. cũ veniſſent. xvi. q. vi. ſi epm. ⁊. c. epõ ñ lz. ſ. de ercep. cũ venerabil. ſz q̃ſr dr ꝓmẽdata eẽ ecclie. rñdeo eo q ꝺferk ĩ theſaurũ ecclie ſicut eoip ſo q res miſſe ſunt in nauẽ tenek nauta: ⁊ ꝺz hꝰ cuſtodiã oĩuz q̃ ſunt ĩuecta ⁊ illata. ff. naut. cau. ſta. l. parui refert. §. ſi recipit ⁊ ignorãs teneri vr. C. de his q latro. occu. l. i. ff. ꝺ fur. aduerſus nau. l. vna. qõ tñ ñ credo: niſi depoſitio fcã ſit ĩ pñtia pl'ati ⁊ cap. vt ꝺ. vin. g ¶ Actionẽ. i. petitionẽ: vt. ſ. de indi. dilecti: vbi de hoc. b ¶ Loculos. ⁊ dñs loculos habuit vt idigẽtibꝰ ſubueniret. xij. q. i. habeat. i ¶ Nõnibꝰ. no. q ſuſpecti ſunt torquẽdi ⁊ ĩ vinculis detinẽdi ⁊ verberibꝰ afficiẽdi vel ſubijciẽdi. xiiij. q. vi. ſi res. ⁊. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. xxiij. q. v. c. i. ⁊. v. q. v. illi qui. ⁊. j. de rap. in archiepatu. T.

k ¶ Reddere. cum no. infamie. actio. n. depoſiti ifamat. C. depo. l. q depoſitũ

I Bona fides. ſaluis: er hac preſumptiõe condẽnabik: ſic. C. loca. l. i. ⁊. ff. eo. ti. q nerua qz non minorem diligentiã q̃ in ſuis rebꝰ preſtare debet: vt ix. l. q nerua. ſic. ff. ꝓmo. ſi vt certo. §. qꝺ vero ſenectute: ⁊ ita ſi bona fides abeſt dolus adeſſe preſumik: nam ꝺria ſunt. C. de reſcin. vendi. ſi dolo. ⁊ eſt ſi. xxxij. q. i. cũ renunciatur: ⁊ preſumptio ſufficit ad ꝓdẽnationez ĩ caſu iſto. xxxij. q. i. dirit dominus. ⁊. liiij. diſtin. c. fraternitatẽ. ſ. de iudeis. c. vlti. Ber.

m ¶ De culpa. no. q depoſitarius tenek de dolo ſolo ſi doloſe verſatus ẽ in depoſito. ff. eo. l. i. §. ĩ conducto. ⁊. §. vltimo. ⁊ .ff. cõmodati. ſi vt certo .§. i). ⁊. ff. de reg. iur. l. ꝺctus ⁊ de lata culpa quã nerua dirit eẽ dolum. ff. eo. qꝺ nerua. qꝺ azo intelligit doluz preſumptũ .ff. mãda. ſi fideiuſſor. i. reſpõſo. Ideo ſic exponequia ĩ ea. l. dicitur ipſaz latam culpam prope dolum eſſe. ff. de leg. i. cum res. ⁊. §. vl. ff. ꝺ ac. ⁊ ob. l. i. §. is quoqz apud quẽ ⁊ alibi dicitur latam culpam dolo comparari. ff. ſi menſor fal. mo. di. l. i. .§. lata ẽ. ⁊ ita nõ dolus eſt quia nihil ẽ id cui ipſum cui eſt ſimile. Quã doqz tamẽ in caſibꝰ preſtat culpam depoſitariꝰ ſi ipſe ſe obtulerit depoſito vt ꝺ. ⁊. ff. e. l. i. §. ſepe. idem ſi mercedẽ accipiat pro cuſtodia: vt hic. ⁊. ff. e. l. i. ſi quis ſeruũ. itez ⁊ in tertio caſu ſi cõueniat iter eos. ff. eo. l. i. §. ſi cõueniat. ⁊. ff. commo. ſi vt certo. §. nũc videndum. ſed ſi cõueniat ne dolus preſtetur ꝺ cõuentio non valet quia contra bonos mores eſt. ff. e. ti. l. i. §. ſi cõueniat. ⁊. ff. de pac. ſi vnus. §. illud. itẽ ⁊ in alio ſi cã depoſitarij res penes ipſum depoſita ſit. ff. eo. l. i. §. ſi pecuniã. ⁊. ff. ſi cet. pe. l. ſi qs negz. ⁊ tũc venit leuiſſima culpa. ⁊ ſi morã facit in reſtituẽdo. ff. eo. ſi in aſia. §. vlti. pſumik aũt lata culpa vel dolus ſi nõ adhibeat diligẽtiã qualẽ ĩ rebꝰ ſuis. ff. e. nerua. vel qz res ſue ſalue ſũt ⁊ depoſite nõ apparẽt vt ibi dr ⁊ hic erẽpluz pone: res ſuas ponebat ĩ arcba ſecura: ⁊ res depoſitas dimittebat in domo ſup banchas. caſus tñ fortuitꝰ non ĩputatur ſicut nec ĩ cõmodato. ſ. ti. pri. c. vno. ⁊. ff. com. in rebꝰ niſi in caſibꝰ hic ꝓtentis: vt ſi pactũ interueniat: vt preſtek. C. e. l. i. ꝺctꝰ enĩ er ꝙuentione legẽ accipiũt ⁊ fuari debent niſi ĩprobatũ ſit a iure. ff. e. l. i. §. ſi ꝙueniat. ff. de reg. iur. contractꝰ: ita tñ q caſus noĩek ĩ pacto ſicut diri ĩ cõmodato. ſic. ſ. c. pri. pp culpã vel dolum caſus ĩputatur: vt hic dr. ſi enĩ rẽ depoſitã vendidit ⁊ poſtea eam redimat vt eam hẽat in cã depoſiti ẽt ſi ſine dolo malo illiꝰ periit tenek: qz ſufficit ſemel dolũ cõmiſiſſe. ff. e. l. i. §. ſi rem. itẽ pp morã ꝓcedẽtẽ cãus ĩputak ẽt ſi apõ deponẽtẽ perijſſet: ſufficit enĩ q res potuit non perire. ff. de le. i. cũ res. §. vl. ff. e. ſi in aſia. §. vlti. ff. de ꝓſti. pec. quẽ admodũ. §. ij. ⁊ er eiſdem caſibꝰ ĩputak caſus ĩ ꝓmodatũ. ſ. ti. pr. c. vno itẽ res depoſita nõ deteriorata ꝺz reddi. alꝰ reddita non vr. ff. eo. l. i. §. ſi res depoſita: ſic in cõmodato. ff. cõmo. ſi mihi. §. i. conſiſtit aũt depoſituz in rebus mobilibus cum ⁊ ſe mouẽtibus tñ niſi forte vbi apud ſequeſtrũ deponik res aliqua inter plures in controuerſiam deducik. ſ. de iudi. eraminata. ⁊ talis depoſitio nõ põt fieri niſi a pluribꝰ. ff. e. l. i. rñ. item ⁊ rei depoſite ſicut ⁊ cõmodate ꝓprietatez retinemꝰ ⁊ ẽt poſſeſſionẽ .ff. e. lz. §. i. ⁊. ff. cõmo. l. rei cõmodate.

n ¶ Reuocare. quandocũqz põt reuocare depoſitũ: vt hic dicit. ⁊. ff. e. l. .i. §. eſt autem. ⁊. §. penul. ⁊ ſi nõ reſtituitur condẽnatus ſuo nomie infamis efficitur. C. depoſi. quod depoſitũ. ff. de bis qui no. infa. fur. §. illud ſicut ſi precarium q̃cunqz reuocatur. ſ. de ꝓreca. c. vl. ſecus in cõmodato qꝺ non reuocak niſi poſt vſum erpletum. ſ. de commo. c. vno. ff. eo. ĩ cõmodato. §. ſicut. Ber.

o ¶ Contra. Nota q cõtra depoſitũ non admittitur compenſatio. C. e. titũ. ſi quis pecunias: vnde ſumitur. §. iſte. nec etiam depoſituz cum depoſito compenſak: ſed qui primo depoſuit primo recipiat: vt ibi dicitur. ⁊. C. de compenſa. l. vltima. ⁊ qꝺ dicit compenſationẽ in toto ſcilicet deductionẽ ſcilicet pro parte. Et ita nec in toto nec in parte admittitur cõpenſatio contra depoſitum: ⁊ in hoc priuilegiata eſt actio depoſiti: ⁊ qz predoni reſtitui debet depoſitum. ff. eo. l. i. §. ſi predoni. tamẽ ſi dominꝰ cũ fure ſimul petat dño reſtitui debet ꝺ eqtate. ff. eo. bona fides. ⁊ ſic nõ erat perfidia cũ ſit contractus bonefidei. quare dicank bonefidei diri. ſ. de excep. cum venerabilis. Ber.

a ¶ In alijs.ſ.ꝯctūᵖ. ſiue i realibᵖ ſiue i ꝑſonalibᵖ actiōibᵖ ſi cā ſit ligata. C.ō ꝓpenſa.l.fi.i pin.et liçat incōtinēti vū tñ poſſet liçre ifra duos menſes.ff.ō iure fiſci auferē.§.q ꝓpēſationē. Et no.q ꝓpēſatio fit i pecunia ⁊ in pōdere ⁊ in quātitate. C. de ꝓpen.ſi ꝓſtat.⁊ nō in ſpēbus ad pecuniā. ff. de ptg.ac.ſi conuenerit.ff. de cōdi.inde.ſi non ſortem.§.ſi centum. C. de rei ven.ſi ea pecunia abſurdū. n. eſt diminutō nem rerū fieri pp pecuniam.ff. de impē.in re. do. fa.q vī.i.rīſo. Contra tñ vī. C. de cōpen.l. vlt. in pin. vbi vicit tā in rem quā in ꝑſonā: illud intelligit ſi agat in rē ⁊ reſtitui nō poſſit pōt admitti ꝓpenſatio cū eſtimatiōe in pecunia ⁊ in ōlictis fit ē ꝓpēſatio. xxxij. q. vi. nihil iniquiᵖ: ⁊. j. de adult. c. pe. ⁊ vl. ⁊. ff. ſol. matri. viro atq; vxori. ⁊ i penis fit ꝓpēſatio. j. de pe. conſtitutus. ber.

Rica. De emptiōe ⁊ venditiōe. Miſum eſt. ſ. ō ꝯctibᵖ q fiūt gra dātis vel recipiētis reſtabat videē de ꝯctibᵖ q fiūt gra utriuſq; inter quos eſt ꝯctus emptiōis ⁊ vēditionis q pre ceteris magiſ frequē tat facit qō bē l. l. i. ff. de ꝓbē. ēpt. ideo de ipa poſt ciuiles precedētes ⁊ añ ſequentes voluit tractare fac. l. ſingularia. ff. ſi certū pe. ⁊ pro tanto fuit b poſita iſta rubrica. Joā. imol.

Lacuit. Nō poteſt cōmode ſummari ſm Jo. an. ſed pulcbre ſummatur vt in rubro ſm car. ⁊ ab. ſi. poteſt diuidi in duas ptes. nā pmo ponit modū vēditiōis. ſcō modū denūciationis. ſcā ibi. alioquin.

b ¶ Hoſpitales pñt. n. ad hoc compelli per excōmunicationē. xlij. diſt. §. hinc etiā. ala.

c ¶ Ald preſbyterū. i. epz rcv. vi. olim. ⁊. c. g forte. p hoc. c. de hoc cognoſcere pōt: ſed forte conſuetudo nō eſt in hoc. T.

Ut menſure. Sunt due partes ſicut duo dicta. ſcā ibi: ſi quis. Imol.

d ¶ Ut mēſure. ſupple ſtatuimᵖ.

e ¶ Pōdera. xxiij. q. i. nō afferamus: ⁊. q. iij. ſi qs rompetas. xlv. di. oīs q. ff. de penis. in vardanarios: ⁊. j. ne cleri. vel mo. capitulo multa.

f ¶ Pen iteat. ⁊ iſuper. l. cor. ō falſo pūiri dz. ff. ō eſor. cri. ānonaz in fi.

Am dilecti. Cū res vēditur minus dimidia iuſti pcij in arbitrio emptoris eſt vtrū rē reſtituat recuperato precio vel iuſtū preciū ſupleat. b. d. vel aliter ⁊ ſic vt ī rubro. pmo ponit factū ſcō diſtinit. ſecūda ibi. Quia vero. ab. ſi.

g ¶ Capitulo. vnde nō tenuit vēditio ipſo iure. ēt vbi deceptio nō fuiſſet in pncipio. xij. q. ij. ſine ⁊. ſ. de bis que fi. a pla. c. i. x. q. ij. boc ius. vnde in fi. reſeruatur capitulo hec exceptio. T.

h ¶ Tūc valētē. ſ. tpe ꝯctus: ſz pone q tpe vēditiōis ualeret. x. tpe li. cōt. valeret. xx. ſiue ſtudio monachoꝝ vel alio mō nūqd mō reuocabit vēditio: nō q: tps venditionis ſpectandum eſt. ff. de euic. ex mille. §. i. C. de reſcin. vē. ſi volūtate. ſ. ō elec. vxōī. ⁊ ſi deterior facta eſſet nō peterēt. Et ita petituri nō eēnt ꝯriū ne melioratiōē petere nō debēt. C. de iol. l. pe. ff. de dā. infec. qui bona. §. ſi quis. vin.

i ¶ In arbitrio. ſic. j. eo. cām. ⁊. C. de reſcin. ven. l. ij.

k ¶ Reddendā: ſz cū vēditio nulla fuerit q: facta fuerit ignorāte capitulo ⁊ vltra dimidiā decepta ē eccleſia nullū ius acqſitū fuerit monaſterio: q̄re fit reſtitutio mōaſterio. Rñdeo ſi ad hoc actū fuiſſet nō fuiſſet reſtitutio facta: ſz q: p iniquā ſuām ſpoliati fuerūt monachi reſtituūtur. Nec fuit vēditio iudicata nulla: q: nec agebat ad b vñ vī b q in arbitrio ſit ēptoris ⁊ē. nō fit cōdēnatio niſi agat ad hoc. ē. de ordi. cogni. cū dilectus. tā.

l ¶ Queſtiōe hoc iō dicit q: q rē petit ex vna cā exṗſſa ⁊ ſuccūbit eādē rē ex alia cā petēs ñ ꝓhibet. ff. ō excep. rei iud. ⁊ an eadē. ſ. de cā poſ. c. vlt. de hac materia ſatis dicitur. ſ. de libel. obla. c. ij.

m ¶ Deceptiōe: cū dolus dat cāz ꝯctui puta dolo iduxi te ad vēdēdā rē alī nō vēditurus: ñ tenet ꝯctus. ff. de dolo ⁊ elegāter. ar. xij. q. ij. q̄ſq; epūs in fi. ⁊. j. ō re. pmu. cū vniuerſoꝝ. Si vero incidit ī ꝯctū q: vēditurus erā: ſed p dolū tuuz minus vēdidi vel per dolū meuz plus emiſti tenet qdē ꝯctus: ſz agit ad ſupplemētū reſidui. ff. de ac. ⁊ vē. iulianus. §. ſed ſi uē ditor. Si vero dolus ñ dat cāz ꝯctui: nec incidit in ꝯctū: ſz deceptus ſum vltra dimidiaz iuſti ꝑcij in vēditiōe obtinet qō b dī: ⁊. j. c. cum cā. ⁊. C. de reſcin. uē. l. ij. Si aūt ſū deceptᵖ minus dimidia iuſti ꝑcij. non poſſuz agere ad aliqd q: licitū ē ꝯdicētibᵖ ſeſe ūicem decipere uſq; ad dimidiā iuſti ꝑcij. ff. de mino. in cāe. §. ī ꝑao. ⁊ hoc hz locū in ꝯctibᵖ bone fidei. In ꝯctibus ſtricti iuris ēt ſi dolus dat cāz ꝯctui nō ꝓbētes ſed ꝑ ītermediā perſonā tenet ꝯctus ſed datur actio de dolo ꝯ mediatorē ff. de dolo. ⁊ elegāter. §. i. ī quolibet tñ ꝯctu bona fides exigit. C. de ac. ⁊ obliga. bonā. ⁊ not. q q̄ſq; non tenet cōtractus ⁊ tñ ex eo agitur. ff. de ac. empt. ⁊ vē. li. iulianus. §. ſi quis colludente. Ber.

Peruenit. Sūmatur vt in rubro ſm ītelle. quē. j. tenebo ⁊ eſt ca. no. limitās u ō ciuile ſm io. an. nō oz adijcī maxime ſz oīa illa tria neceſſario regrūtur. cōis diuiſio. ſcā ibi: q: igit ab. ſi. n ¶ Fatigari. vī q vñs papa minus bñ ꝓnūciauerit hic q̄ñ res donate uxori ꝓpter nuptias alienari nō pñt etiā cōſentiēte uxore nec currit ei ꝓſcriptio in rebᵖ dota. C. de iure do. in rebᵖ niſi ſoluto mr̄imonio: ut ibi vī: ⁊. C. ō ānā. exce. l. i. §. vlt. ⁊. C. de ꝓſcrip. xxx. an. cū notiſſimi. §. illō. nec ſufficit q: in cōes vſus ꝑciū vſuz ē q: ꝑ parte mariti nō potuit obligari. C. ad uel. auc. ſi qua mulier. Solutio ſi uis ut oīs obiectio ꝯgeſcat dicas q: mulier illa donatiōnē iſtā pp nuptias lucrari nō ōbuit: q: ſicut dos ſoluto mr̄imonio dz redire ad uxorē uel eiᵒ bēdes: ita donatio pp nuptias ad maritū uel eiᵒ bēdes. C. ō pac. ꝙuē. ſup do. l. pe. ⁊ ul. auē. eq̄litas: niſi ex pacto ō lucranda dote uel donatiōe uel ō cōſuetudine ſecᵒ obtineat. j. ō do. iter vi. ⁊ uxo. c. ult. C. de rei uxo. ac. l. i. §. illo ꝑcūdubio. in quo caſu ītelligit illa auē. C. ad uelle. ſiue a me. ſ. illo caſu q̄ñ ex pacto uel ex ꝓſuetudine dz donationez lucrari: vnde ber: e

rñdet papa q̄ silr debeat lucrari hāc donationē: itellige decreta. hāc fm auc. q̄ tñ erat ī bonis mariti q̄ potuit sibi ꝓsulere ⁊ post biēniū scō alienatiōi tacite uel erpsse ꝓsumit ꝓsēsisse rōe tāti tpis. ar. ff. ō iurepa. cura. C. ō pe. be. si filiꝰ. Illa vo rō nō ē multū efficax: q̄ i cōes usus p̄ciū ē ꝓcursuz nisi velis dicer q̄ vir ⁊ vxor debāt oia dāna ⁊ lucra cōia. ar. ff. de dona. inter vi. ⁊ uxo. c. ij. imo q̄ soluto mr̄imonio vel cedit in substātiā viri vel cōibꝰ liberis applicat donatio pp nuptias: ī auc. ut limo. añ nup. dona. §. ⁊ hoc dicimꝰ. col. v. ⁊ iō ñ iterer at mulieris petere matrimōio soluto ex quo ñ habebat liberos aut ēt ſ ñ hret. ber.

A D nostram. Fictus empto: q̄ vus ēt creditor cogit fstituer rē ī vitate pignorata ſz ficte uēdita si satisfactū ē sibi ō sorte fructibꝰ ꝓputatis ita cōit sūmat: ſz h sūmatio est de ī dubio. iō sūmo iur̄ lr̄az notabiliꝰ sic ut ī rubro: ⁊ est casus singularis. p̄ma ps narrat facti. scda dat iudicē ibi: q̄ igit.

a Lanōez. ff. ō usur. q̄ ī oibꝰ

b Emptiōis. ēptiōe pignoris cā fcā ñ q̄ō scriptū ſz q̄ō gestū ē ispicit. C. plꝰ valer q̄ō agit. l. iuj. ff. q si. sint legi. per tuas.

c Dater. i. p̄sumit. ff. ō pig. illos uos. si āt ñ ageret ī fraudē secꝰ eēt ⁊ hret ēptor fructꝰ: ſz uēdito rescinderet ⁊ res eēt uēdita iusto p̄cio. C. ō pac. inter ēp. ⁊ uē. l. ij. Et ita potiꝰ ꝓsiderādū ē qd agit iter ꝑtes. ar. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ff. ō ner. obli. eū q calēdis. ff. ō ꝓdi. ap. c. uerum. Lau.

d Dimidiā. ⁊ ita q̄titas p̄cij ē ar. doli. ff. ō trāsa. cū ti. §. modus. sic ar. ē. ō depos. bona fides: ⁊ cōcessio simulata p̄sumit pp modicū p̄ciū. C. māda. p uiuersas: argu. ē. ff. ō simo. ⁊ si qōnes. C. de rescin. uēdi. l. dolus: ⁊. ff. de iure doti. si usufructus. Lau.

e Cōcilio ve usur. q̄ in oibꝰ maiorē ēt ponet pt. ff. ō usur. ꝓstus. c. p tuas ⁊. c. dudū. s. p ercōlocationē. ē. ō iureiu. ad nr̄az. Et iō in oibꝰ ꝓmissionibꝰ fit mētio ō pena illiꝰ ꝓcilij: vt ab ea iudex incipiat si viderit expedire ad alterā postmodū ꝓcessurus: si hoc meruerit ⁊c. ē. vt lit. nō ꝓte. qñ frequēter. §. vlt.

C Tamcā. Idē dicit ī sūma q̄ō. c. cū dilecti. ē. e. vel pt sic sūmari scōz anch. vēditor ēceptꝰ vltra dimidiā iusti p̄cij ager pt vt res sibi reddēti p̄ciū acceptū restituat vel iustū p̄ciū suppleat ⁊ in hoc electio ē ēptoris. h. d. ī p̄ma recitat fertī. ī scōa diffinit. Jo. ō imo. f Dimidiā. istō sic est itelligēdū ecce res valet. r. tu vēdidisti illā p q̄ttuor ps q̄ tu es ēcept ī ser. ſz ser sūt plusq̄ dimidia iusti p̄cij: q̄ō ē q̄nqz: ⁊ ita es ēceptꝰ ī dimidia q̄ ē q̄nqz ⁊ plus. s. vno suffit illō plꝰ valz vnū bonon. tñ. Et h itellige ī uēditore q ēcipit ī p̄cio: ⁊ sic ēt ī ēptore ēcepto pōe q̄ res valeat. r. ⁊ ēptor soluat. rvi. pt ager ad p̄ciū recipiēdū q̄ō plus ōdit vel ī totū recedet a ꝑtu q̄: sic ps q̄ ē ēceptꝰ vltra dimidiā iusti p̄cij soluit. n. ser vltra dimidiā iusti p̄cij q̄ō fuit decē. Si. n. ēciperet ī q̄nqz tñ non ageret q̄ q̄nqz sūt dimidia decē ⁊ ita nō est deceptꝰ emptor in aliquo vltra dimidiā iusti p̄cij: sed q̄ ser dedit ultra dimidiā ēceptꝰ est iō aget. Azo itelligit ista vba ita. Alij dicūt q̄ necessariū ē vt duplū iusti p̄cij ⁊ ultra dederit ēptor vt ecce res vz. r. ⁊ ego emi p. xvi. q̄ō nulla ler dicit ⁊ nihil ē q̄ dicūt q̄ h ēcipit ēptor ī plꝰ q̄ sit totū iustū p̄ciū ſz p̄mū vius ē: ⁊ dñs ia. dic eodē mō cū azone.

g Restituerēt. ita agebat h ad rescissionē ꝑtus nisi ēptor vellet supplere iustū p̄ciū. ē. e. cū dilecti: ⁊ h. C. ō rescin. vē. l. ij. secꝰ ē in trāsactiōibꝰ fm quosdā tz ēt trāsactio ſz qs decipiat ultra dimidiā iusti p̄cij ar. ff. ō reli. do. ꝓstitutꝰ ubi eps oīa iura dimisit solū octo denarijs p pēsiōe retētis ⁊c. ⁊ ē expressuz q̄ si post trāsactionē inueniunt publica instra p q̄ appareat q̄ deceptꝰ sit trāsigēs ī q̄dru plū nō tñ rescindit trāsactio. ff. ad treb. l. lucioꝰ. §. vlt. Et ē rō in trāsactōe: q̄ eo ipso q̄ a lite recedit magnū ꝓmodū est vñ indebitū solutū ob trāsactionē non repetit. C. de trāsac. l. ij. ff. de ꝓdi. inde. in sūma vi. ⁊ hoc verū nisi aliqs velit agere iudicis offō: vt minor uel ecclesia q̄ si ledat ī trāsactiōe restituit sicut si lesus ē ī snia uel ī aliquo ꝑtu. C. si a duersus trāsac. l. i. ff. ſz si directe velit agere ꝑ transactionē secus ēt. Jo. Sed quo iure agit h ad rescindēdū ꝑtū dicūt q̄dā q̄ iudicis offō. C. de rescin. ven. l. ij. C. ō act. emp. l. iiij. Sed secūdum hoc ageret tm̄ ad q̄driēniū: q̄ vsq̄ ad tps illud ꝓpetit in inte. resti. C. de tē. in ite. resti. l. vlt. Hec fuit opinio plac. Alij dicūt: q̄ conditione ex illa. l. C. ō rescin. uen. l. ij. ⁊ secūdū hoc vsq̄ ad. xxx. annos: q̄ oēs ꝓditiones cū sint psonales ppetue sunt. Credit vin. q̄ agat cōditiōe ex eo ꝑtu ex uendito alternatiue uel ad supplēdū iustū preciū: uel rescindendā uenditionē: necest mirū si p actionē ex eo ꝑtu agit ut recedat a ꝑtu. ff. de ac. emp. l. ex empto. §. si qs uirginē. vin. q̄ in ꝑtibus bone fidei multa uenūt de gbꝰ nec ē dictum nec cogitatū vt. ff. de ꝑben. emp. quotiens: ⁊. l. se. §. sed ⁊ si quid. C. de actio. ēp. l. i. Jo. hec fuit opinio iacobi. b. Sed qd dices si maior iuraueric se ñ uenire ꝑ uenditionē nunquid audiet q̄ deceptꝰ est ultra dimidiā iusti preciꝰ nō credo q̄ audiat: secus de minore q̄ p iuramentū nō excluditur nisi p beneficium etatis nō tñ renūciat iuri cōi ⁊ ita pōt agere uel ad supplementū p̄cij uel ad rescindendum ꝑtum: sed restōnez ī integrū petere nō pōt q̄ iuramentū repūtat eū maiorē: nisi iuraret non repetere rē ex eo q̄ deceptus. ēet ultra dimidiam tūc utraq̄z uia ēet ei ꝑdusa p̄ter iuramētū. b.

S P uenditori. Euicta re tenet uenditor de euictione nisi in casibꝰ ꝑ expressis. uel aliter ⁊ sic ut ī rubro. ab. si.

b Jnstitutum. no. q̄ ēptor ad hoc vt venditor teneat ei de euictiōe dy ei denunciare vt ipm defendat sup re ab ipo sibi vēdita ō quo q̄ō ei mouetur alioquin nō tenet: vt C. ō euic. ēptor fundi. ⁊. l. auctore nec fideiussores tenentur quos euictionibꝰ recepit: vt ibi dr ⁊ si auctor sit abñs denūcietur fideiussori: ut er ꝑdictis legibꝰ hr. Quidā tñ dicūt quod nō tenet denuncia re fideiussori. ⁊ hec denūciatio pōt fieri quolibet tempore dummō nō nimis iurta sentētiā. ff. de euic. l. si rē. §. quolibet. Et illō scias q̄ si p vēditorē stetit quomin̄ sit ei ō nūciatū puta q̄: latitat: vel q̄ ipedit ne possit ad eū citatio ꝑuenire nihil omin̄ tenet de euictiōe. ff. de euictio. si iō. §. ꝑnti: ⁊. l. si victū. §. si ꝑte ⁊ idē ē si denūciet fideiussori ꝑte vēditore ut in dicto. §. si ꝑte. ar. ē. vt lit. nō ꝓte. qñ. §. pono. Jtez si emptor ꝓmittit arbitriū ⁊ ꝑtia snīam reportauerit vēditor nō tenet. ff. de euic. si victū. §. si cōpromisero. item si emptor potuit usucapere ⁊ nō usucepit sputat ei q̄: ⁊ vēditor ñ tenetur ei si res euincat ab eo: vt. l. si victū. §. si cū posset. Ber.

f Cōtumaciter. si cōtumax fuerit emptor q̄: citatus nō venit ad snīam sibi ꝑputet si lata fuerit ꝑ ipsum: q̄: tūc venditor nō tenet ei de euictione q̄: vr̄ potiꝰ ꝓdēnatus pp suā cōtumaciā q̄ pp aliā cām. ff. de euic. si iō. i. rñ. C. eo. ti. emptor fundi: nec pōt appellare tanq̄ cōtumax. xviij. q. iij. de illicita. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. Ber.

k Jniuriam. C. de euic. emptor fundi: vnde sumpta est hec decre. ⁊ hoc iō q̄: iniuria que fit emptori nō cōtingit venditorē. ff. de euic. si p imprudentiā sic si iudex per iniuriā pronunciat cōtra beredem nō nocet legatarijs. ff. de leg. i. si seruus pluriuz. §. i.

l Sanctiōes. d: gbꝰ iā p̄missū est in. l. emptor fundi ⁊ si p iprudētiam ⁊ sic in tribus casibꝰ hic cōtentis non tenet venditor emptori si non denūciauit: si cōtumax fuit si per iniuriā iudicis cōdēnatur: tūc. n. iudex facit litem suam ⁊ ipse tenet. ff. de iudi. filiusfamilias: ⁊. C. de pe. iudi. quima. iu. l. ij. ⁊. xij. q. ij. c. i. ⁊. ii. Ber.

Rica De locato ⁊ cōducto. ē. visuz est de emp. ⁊ ven. sed q̄: locatio habz magnā similitudinem ⁊ vicinitatem cum venditiōe adeo q̄ in q̄busdā casibꝰ ꝓbabiliter dubitat an sit locatio vel emptio: ut. l. i. ff. eo. merito post ꝓcedentē rubricā subiicit ista. Et modū dat discernēdi ꝑtū locatōis a vēditione: vide bar. in. l. cotem. §. qui maximos de publicia. ⁊ in. l. cum in plures. ff. loc. Ab. si.

e **Rescripto.** Primo ponitur decisa relatio legati. scōo constitutio quā cōfirmat ibi: constitutionē. tertio publicari mādat ibi: statuentes. ab. si.

m Litterarum. huic dñs papa fidem adhibuit sue assertioni p rato habens q̄ portuen. epūs sic primo statuerat alīs primo constitutio de qua fit hic mentio exhibenda esset. ē. de fi. instru. c. i. C. de eden. auc. si quis ī aliquo: nisi aliter de illa constare possit. ē. de cleri. peregri. tue fraternitati

Scolariū.soliꝯ magistri ⁊ scolares ꝓhibẽtur ꝓducere hospitia alio rū scholariū:ſz alij nō ꝓhibenẽ ꝓducere hospitia scholariū ⁊ ꝓpter potẽ tiores ꝓstō ista emanauit ⁊ p hāc.lām vſ q̄ scriptores q scholares non sunt:sed vrorati nō ligẽtur hac ꝓstone ⁊ de illis nō fit mẽtio. Lau. dixit hāc penā extendi ad eos q gaudẽt ꝑuilegio scholastico large sumpto vocabulo scholariū ⁊ gratia scholariū ibi sunt dūmodo nō sint meretrices q̄ non sunt digne laqueis legum. C. de adulte. que adulterium. nec obijcias q̄ pena nō dz extẽdi: quia odia ⁊ pene q̄ꝛ ampliãtur. ff. ō bis qui no. infa. l. ij. §. exercitus ⁊ arg. ad hoc. ſ. de ver. sig. cuz in partibus Lau. sed nō credo q̄ ad scriptores vroratos extendatur ista ꝓstō ꝛ sint ibi ꝓpter scholares eadẽ rōne. extenduntur ad chartarios ⁊ chartarū rasores. b.

magistrorū seu scholariū[a] sup conducedis aliorū hospitijs i lesionez ⁊ ꝓiudiciū habitantiū audeat hospitem conuenire: nisi ꝓius constiterit tp̄s conductionis elapſuz: vel inquilini in hoc suū fauorẽ ꝑstiterit ⁊ ꝓsensuz: cū idẽ ꝓtuen. sub excō municatione[b] hoc prohibuit ⁊ alter sub pena anathematis idem decreuit obseruāduz: ratū esse decernimus ⁊ auc. ap. ꝓfirmamus.

b ¶ Sub excōicatiõe. ex hoc verbo colligit q̄ fuerat ꝓstō late sntie ⁊ fac ad hoc. l. iij. vi. salomitane. ſ. de eo q̄ fur. or. re. c. i. ita ⁊ obseruamus ⁊ tenemus q̄ sit canō late sntie ⁊ tusculanus sub pēa anathematis hoc obseruādū decreuit vt sequit in l'a. Sed quare nō ꝓposuit legem locatoribus? rñdeo q̄ nō hẽbat iurisdictionez in eis sed scholaribus qui clerici sunt ꝑ maiori pte: si. l. rrrir. vi. iudicatū. Jtẽ q̄ voluit legẽ derogare C. loca. ne cui.

V Estra. ¶ Primo ponit decisio ⁊ monachoꝝ querela. scõo ꝓuidet cū determinatiõe ibi. diocesanoꝝ. ab. si.

d ¶ Statuto. statuerũt epi q̄ hmõi decime parochiales ꝑsbyteris solũmodo locarenẽ ꝑ qō vtilitas ecclesiaꝝ nō modicū impediebaẽ: peterunt isti monachi sibi sup hoc ꝓuideri: epi. n. bñ ꝑt facere statutū de cõse. di. iij. c. i. ⁊. ō. ma. ⁊ obe. si qs venerit: ⁊. J. de sen. ex. a nobis fuit: ſz q̄ illō vertebaẽ in detrimẽtū vel ꝓiudiciū ecclesiaꝝ ⁊ q̄ nō est ꝑ ius: vt hic ꝓz expresse: q̄ fructꝰ decimaꝝ taliter ad tẽpus locentur iō papa tollit statutuz illō ſz ius decimaꝝ taliter vẽdi vel locari nō possit cū spũale sit. J. ō iure pa. c. i. ⁊. c. de iure. J. de simo. querelam.

e ¶ Ad feudū. ⁊ ita ꝓz q̄ prelati ecclesiaꝝ infeudare nō ꝑt de nouo. infra de feu. c. ij. f ¶ Alienationẽ ꝑpetuā. i. scõm q̄ dr alienatio est ꝓctus per quẽ dñium transferr. C. de fun. do. l. i. Q̃nq; etiã verbū alienatiõis large accipit. ō. de re. ec. nō alie. nulli liceat. C. de re. eccle. alie. vel nō. sancim. ⁊ in auc. de re. ec. nō alie. §. nos igit. col. ij. ⁊ eodem mō hoc large accipit vt in. c. nulli.

P Ropter. Diuidit in duas ptes istō. c. ꝑncipales: nã ꝑmo logꝝ in ꝑdio rustico. scõo in ꝑdio vrbano. scõa ibi: in. §. vez. ab.

g ¶ Incõmodo. q̃ magno incõmodo afficit ꝓductor tũc fit remissio pensionis. ff. e. er ꝓducto. §. i. vbi dicit si oẽm fructū tulerit vt fructꝰ etiã seminis nō supsit ⁊. l. si vno. §. vbicũq; ⁊. C. e. l. liceat ⁊. l. excepto nisi aliō in locatiõe sit actum: vt in. l. licet. alioqn. i. si tale damnum nō interuerit secus est. ff. eo. si merces. §. vis maior: q̄ modicum dānū debet sustinere vt ibi dr: ⁊. l. habitatores. Jntellige q̄ hic dr de eo colono q̄ certã pecuniam annuatim debet vel certas chorbes: ⁊ nō de partiario q̄ cum dño lucrū ⁊ damnum partitur vt in. §. vis maior: q̄ ꝓ modico damno nō datur restitutio: vt. ff. de in ite. resti. socio: ⁊. ſ. de in ite. resti. c. i. ⁊. ſ. de re. ec. nō alie. ad ñram ⁊ modicū dānuz ecclesia sustinere dz. xij. q. ij. bone rei. nec ꝓ modico retractaẽ venditio. ff. de ꝓben. emp. l. res bonẽ. nec ꝓ modico datur actio de dolo. ff. de dolo si oleū in fi.

uel sequẽtis temporis compensari hoc primo vsq; ad. §. verum.

P Ropter sterilitatem afficientem magno incõmodo[g] cõductores vitio[b] rei sine culpa coloni siue casu fortuito cõtingẽte colonis ecclesie tue ꝓ rata pensionis remissio est facienda: nisi cum vbertate p̄cedẽtis vel subsequẽtis anni valeat sterilitas cõpẽsari. V Verũ inuito[i] inquilino domũ inhabitare vel reficere poteris si necessitas q̄ tamen nõ imminebat[k] locationis tẽpore id exposcat remissa sibi ꝓ residuo temporis pensione: q etiã inde rationabiliter amouetur si peruerse[l] ibi fuerit conuersatus: vel cũ canonez[m] per biennũ non soluisset sibi satisfactiõe celeri[n] nõ prouidit. J Dem.

C Emphiteota ecclesie meliorationes suas vendere nõ potest nisi seruatis his de quibus hic: ⁊ si contrafecerit vel canonẽ ꝑ biẽniũ non soluerit nec moraz postea celeriter purgauerit iuste pōt expelli.

P Otuit emphiteota[o] eccl̃a primitus requisita[p] eidẽq; renũciato quãtum sibi ab alijs offertur si nolle se emere dixerit: vel a denunciationis tempore duorum spaciũ mẽsiũ sit elapsum: melioratiões ⁊ ius sibi cõpetẽs alijs vẽdere[q] qui ab emptione huiusmodi minime ꝓhibentur[r] V Emphiteota quoq; secus p̄sumendo vel cessando in solutiõe canonis per biennij[s] nisi celeri[t] satisfactione posimoduz

uit colonus occurrẽ q̄n sussocaret semẽ. Sed ꝫ vſ. ff. eo. et cõducto. §. i. vbi dicit q̄ si vitia ex re oriunt dānū esse coloni vt si vinũ coacuerit vel si herbis segetes corrupte sint. Sol. ibi potuit colonus occurrere hic nõ. q̄ patet ex eo q̄ dicit ꝫ sine culpa coloni. casus ēt fortuitus dño nocet non colono vt nō habeat pẽsionez nisi ꝓ rata ⁊ si nihil p̄cepit: nihil soluat. ita q̄ remissio faciẽda ē in totũ vel in partez nisi vbertas p̄cedẽtis anni vel sequẽtis possit ꝓpẽsari sterilitati. C. eo. l. licet: ⁊ hoc etiã si dñs remisit pensionẽ ꝓp sterilitatẽ si anno sequẽti contingat vbertas petere pōt pensionẽ integram vt. ff. e. si vno anno. ber.

C Verum. ¶ Ponuntur hic quattuor casus in qb⁹ inquilin⁹ pōt ante tp̄s ꝓductionis finite licite expelli. ab. si.

i ¶ Jnuito. hoc sumptaz est ex illa. l. C. e. eadẽ quam.

k ¶ Jmminebat. hec potuit eẽ necessitas postea superuenit si dom⁹ corruit vel minaẽ ruinã quã edificare vult vel forsitan vrorẽ duxerit ⁊ idiget domo illa vel si qua cõsimilis necessitas q̄ tunc nõ imminebat. ar. ff. vt i pos. leg. si is a quo. §. plane als est ler. ⁊. ff. de iter. ac. ō etate. ex cã: ⁊. ſ. de offi. deleg. insinuãte. ⁊ est hic arg. ꝑncipium considerandũ. ſ. ti. ꝑi. cũ dilecti: ⁊. ſ. de ele. dudũ vbi ō boc. ber.

l ¶ Peruerse. in isto casu dicũt quidã nihil remittendum esse quasi cõpensando: sed non est verũ q̄ pōt dñs agere ꝫ inquilinũ ꝓ dãno dato actiõe legis acquilie ⁊ ex locato.

m ¶ Canonẽ. hoc intellige q̄n ad longũ tp̄s ꝓduxit puta ad. x. ānos vel post vel minꝰ et. vi. vel. v. ff. e. q̄ro. §. iter. ber. n ¶ Celeri. sic. ſ. ō re. ec. ali. vl nō. si qs ꝑsbyterorꝫ: ⁊. J. e. c. ꝑ ri. vbi dr quaꝛ hoc vbũ sit itelligẽdũ ⁊ ita in q̄ttuor casib⁹ expellit inglinus.

P Otuit. ¶ Primo ponit reqsita vt ius ẽphiteoticũ possit vẽdi. scõo ꝓbaciẽtes punit ibi. emphiteotica. tertio soluit obstaculũ ibi nõ obstãte. Ab. sic.

o Emphiteota. vſ q̄ ẽphiteosis sit locatio ex eo q̄ ponit i titulo ō locato sed nõ ẽ vez isti. locati. §. adeo: locatio. n. ꝑt fieri tã ō reb⁹ mobilib⁹ q̄ ꝫ imobilib⁹ ⁊ se mouẽtib⁹: emphiteosis vo tñ de imobilib⁹. Cõtract⁹ aũt emphiteoticus medius est iter vẽditionẽ: ⁊ locationẽ: in hoc aũt accedit ad vẽditionẽ: q̄ qñ talis ꝓctus celebraẽ aliqd daẽ sicut in vẽditiõe daẽ preciũ ſz tñ differũ: q̄ ꝑ venditionẽ trãsferr dñium. sed ō retinet dñs dñium. ſz magis vſ cacedere ad naturã locatiõis q̄ sicut locator retinet dñium ⁊ singulis ānis aliqd recipit: ita ⁊ hic q̄ ẽphiteota singulis ānis soluit canonẽ cõstitutũ ⁊ iō potꝰ ponit ō ōcr. in isto ti. q̄ in ꝑcedenti. ber. p ¶ Reqsita. ō sumptũ est. C. de iure emphiteo. l. vlt. ¶ Primo reqrit dz dñs ab emphiteota an emere meliorationes ipsi⁹ velit sm id qō hic dr alias caderet a iure suo vt in. l. ꝑdicta. Ber.

q ¶ Vendere. sed nũqd ꝑt donare vſ q̄ nō. qō quidã cõcedũt. alij dicunt q̄ donare ꝑt ēt sine ꝓsensu dñi. C. ō fun. patri. l. i. li. xij. ⁊ pignori dare. ff. de pigno. l. ler vectigali: ⁊. ff. de pig. ac. tutor. §. vlt. Ber.

r ¶ Prohibenẽ. sed que psone ꝓhibenẽ ab hmõi emptiõe pōt dici q̄ serui ecclesie capitanei ⁊ oēs psone maiores qui nō sunt idonei facilitate ꝓueniẽdi vnde posset dñs p̄iudiciũ pati. ff. qui sa. co. l. ij.

s ¶ Biẽniũ. vt. x. q. ij. hoc ius. §. qui rẽ. in ꝑuato triẽniũ reqrit. C. ō iure ẽphi. l. ij. Sed si ꝓmisit soluere penã rato manẽte pacto si nō soluat pẽsionẽ ⁊ petat penã nihilominus vult eã expellere: nũqd pōt: dicas q̄ sic ar. ff. de transac. q fidẽ: ⁊. l. pacto. ⁊. C. de pac. cũ ꝓponas. Jn fauorẽ dñi dictum est hoc ⁊ facit ad hoc. ff. de reg. iur. cũ par. Ber.

t ¶ Celeri. ⁊ ita ꝓz q̄ emphiteota pōt purgare moraẽ offerendo canonẽ post biẽniũ. sic. ſ. c. ꝑi. sicut alienator. ſ. de re. ec. alie. vel non. c. si qs ꝑsbyterorꝫ.

ꝛ ar.ō ele.q; sic l ſi.ꝛ.ff.ō v.ob.iterdū.§.vlt.ſz quātū tps dabit ad purgāduz istā morā vt q; añ sniaz:ut.ff.de inof.te.papiana.§.meminisse:ꝛ.C.qb⁹ut in dig.alia ẽ nel ẽt usqz ad litẽ ꝓte.ff.rẽ ra.ba.ampli⁹boc.ꝛ.C.ō pl⁹peti.l.una.ꝛ.ō.e.ti.c.uno. Uel modicū tps dabit forsan.ſ.diex.ff.de ꝓsti.pe.pmisſor.§.i.ꝛ.ff.er q.ca.ma.i ite.resti.l.ab hostib⁹.§.ſz qō simpliciter ꝛ.ff.si qs cau.l.ꝛ si post res uel q̄ cito potuit.ff. ad tertul.l.ij.§.ꝓsti: ꝛ.ō. de elec.q: pp ubi plura ar.ō hoc Quentel.gdā dicūt q; usqz ad li. ꝓt.pt ẽphiteota uitaſ penā bu ius ꝓstōnis offerēdo canonē p iura p̄dcā. Sed nō credo q; usqz ad lit.ꝓe.possit purgaſ mo rā q: hoc possz differri usqz ad duos ānos vl unū vl tres vel plures post tps statuti biēnij ꝛ ita uō ẽt celeriter ꝛ ppterea ꝑ vt poti⁹facere timore pene q̄ volūtate ꝛ ꝑpellaſ coraz iudice ſz tps statutū ipz iterpellat vt dic̄ l ſi.ꝛ ultro se oz offerre ut. C.ō iu.ẽphi.l.ij.dabo ei modi cū tps post biēnū elapſuz talis n.celeritas ad modicū tps refert p⁹biēniū respcū ipſi⁹ bien nij:siē ꝑ adiectio pl⁹ad modi cā quātitatē refert respcā quā titatis notate.ff.ō v.ſi.ꝑ adiec tio ad illō modicū ꝓsiderabit arbitrio iudicis ex quo ñ ẽ ōter mīatio i iuſ.ſ.ō of.ōle.ō cāis ꝛ.ff.de iure veli.l.i.§.ait ptor ꝛ qō appellabit arbitriū boni viri.ff.ō ver.ob.ꝓtinu⁹.§.ij.

a Erpelli.ſz nūqd aucte sua ppria pt ois expelleſ ẽphiteo tā si canonē debito tpe ñ psol uat.vl qō sic.C.de iure ẽphi. l.ij.satis pt dici q; sic aucte hu ius decre.ꝛ p̄dcā .l.xii.q.ii. H ius porrectū.§.q rē ꝛ bmōi: dic̄ .n.l.ptimescat crimē cū sibi ar bitriū sue vltiōis sciat ꝓcessuz. C.de metatis deuotū.li.xij.ꝛ ar.ff.ō pig.l.lex vectigalis.ꝛ ar.C.de ser.expor.l.i.ꝛ.ij.sed meli⁹ facit si auctoritate indi cis hoc fecisset.C.ō pig.l.iij.ꝛ.ſ.ō put.pastoraſ.ſz si alij tradidit possessionē vl ab alio expellaſ nō deiecit possessorē aucte sua:ar.ff.de vi ꝛ vi ar.l.colon⁹.itē si ẽphiteota cessauit p biēniū ꝛ tñ ampli⁹ q; nō pt purgare morā si vōs postea recepit pēsionē nūqd vōs postea poterit expellere emphiteotā.rñdeo i p̄dicto planū ẽ q: recipiēdo pēsionē iuri suo renūciauit.ff.ō le.cō.l.post dic̄:ꝛ.l.prece dē.§.si.ipo.n.fcō renūciat iuri suo.ſ.ō bis q̄ ſi.a ma.par.er ore:cū suis ꝓor. ſz qd dices de eccl̄a:rñdeo si plat⁹ de ꝓsensu capli recipiat pēsionē expelleſ nō poterit postea ẽphiteotā cū liberū sit eccl̄ie vel ẽphiteotā expellere vl pēsionez peteſ.l auc.ō alie.ꝛ emphit.ꝓxt⁹.§.si qs vō locator.col.ix.ꝛ eligēdo unū alte ri renūciasse vl: ut in p̄dcis legib⁹ post dic̄:ꝛ.l.p̄cedē.§.ult. Sed si solus plat⁹ sine ꝓsensu capli recipit pēsionē nō credo q; obsit eccl̄ie quominus possit expel lere ẽphiteotā nisi postea capl̄m ꝓsensisset ar.ſ.ō bis q̄ ſi.a pla.sine cō.c.pasto ralis cū suis sibi⁹ ꝛ si unus sit sacerdos siue rector solus in eccl̄ia siue i capel la ꝛ recipiat pēsionē idē credo:q; ammō nō poterit ẽphiteotā expellere vt dic̄tū est. Itē qd si dicat vōs recipio pēsionē saluo iure meo: vt p hoc nō fiat mt bi p̄iudiciū quomin⁹ possim te expellere credo q; valeat ꝓtestatio nec p hoc p̄ iudicaſ ei:qz ꝛ si ipm vellet expellere nihilomin⁹ posset petere pēsionē.r.q.ij. hoc ius porrectū.§.q rē ꝛ arg.ad ꝟ.ff.si qs cau.l.i.i.ñ.ꝛ.ff.de eo qō cer.lo.l. ul. Idē si fund⁹ ẽphiteotic⁹ clade uel casinate pierit ultra medietatē vel pl⁹ vel min⁹ nūqd oz pēsio diminui. Dicūt qdā q; si ultra medietatē perijt nō teneſ ẽphiteota soluere integrā pēsionē. C.ō iuſ ẽphi.l.i.er eo qō ibi dō si vō pticula re dānū ꝛc.qz noīe ptis medietas intelligiſ.ff.ō v.ſi.nomē filiaꝓ.§.i.ff.ō vsu fruc.ẽt ptis.alii dicūt ꝛ meli⁹ q; totā pēsionē soluere oz:adherētes lr̄e illius le gis vbi dic̄ er q̄ nō ipsa re penitus subā ledaſ.iſti.loca.§.adeo i fi.ſm hoc sig naſ ꝑ.ō allu.l.ii.sed illud spāle in tributo.sed nūqd pp sterilitatē rei ẽphi teoticarie oz pēsio diminui.ꝛ certe nō lz aliō sit i locatiōe.ō.c.pri.itē si sūt plu res coheredes ꝛ unus nō soluit pēsionē nūqd pp ꝟ fit p̄iudiciū aliis nō credo si soluāt pēsionē totā ꝛ postea ꝑ coheredē agāt iudicio familie herciscūde.ff.fa mi.ber.hr̄ des.§.si un⁹. Et q; dicūt expelli respicit alterā partē disiunctiue.ſ. cū canonē nō soluit qñ in altero casu.ſ.qñ alienet dño requisito emptor non pt expelli:sine auctoritate iudicis sui. Ber.

b St atuta.nō ẽ g̃ regrēdus ẽphiteota:qz tps ipm admonet.C.ō ꝑbē.stipu. l.magnā:ꝛ.C.de iure emphi.l.u.vñ sumūt ista ꝟba sic ꝛ creditor ad petitio nem vrgeri non pōt vt.C.de pig.creditor.ff.de admi.tu.gdaz.§.vlti.ꝛ.C.si ꝓpter publicas fun.ven.fu.cele.l.vlti.in fi.ber.

Rubrica De rer⁹ pmutatione. Hisuz est.ō.de ēptio.ꝛ uēdi.itē de quocā ꝛtu emptioni vicino ut de locato:merito subijcit alīū ꝛctū ēptioni,primū ut est pmutatio ꝛ hoc est nomē pmutar ō is multū generale nā ꝓuenit oi⁹ reb⁹ q̄ iter hoīum manus ꝟsant ꝛ pp hoc nō hz nomē spāle: sed remānsit in suo genere quia plura sūt negocia seu res q̄ uo cabula.l.natura.ff.de p scrip.ver.abbas.

J princeps. Summaſ ut i rubro ꝛ i hoc q̄ dicit:vl eq̄li:ẽ casus no tabilis.primo pōit qō. Fo soluto ibi.liceat.Hb.

c Voluntate. alis certe nō posset:sicut cū cōi cōsensu emptio contrahi tur ꝛ etiam dissoluit.C. de actio.ꝛ obli.sicut initio. Ber.

d Liceat.sic.ꝛ.q.ij.hoc ius porrectum.§.sed permutare.

e Rationabilis. puta q; vtilitas ecclesie i hac pmutatione ꝑcurat aliō non oz fieri.ꝑ.c.ptori.si cut.nec alienatio fieri oz nisi vt meliora ꝓspiciat xij.q.ij.sine exceptiōe:et ꝑ.de his q̄ fi.a prela. cuz apostolica. Ber.

f Pragmatica.pragma idē ẽ q; cā. vñ pragmatica sanctio est constō sup aliq̄ re ꝓmulgata ꝟ tñ pōit ꝓfirmatōe siue sceptura fcā ab ipatoꝛ cū cāe cognitione sup pmu

g Tcōmu- tatōe tationes.sup.sta.

h Incōsulte.i. in dānū ecclesie qō eē nō oz. imo rōabilis cā oz subesse:ad hoc ut fiat cōmutatio.ō. eo.c. pri. vnde successor reuocabit incōsultā pmutationē:si.ō.ō pca.c.ij.imo ꝛ illa q̄ fecit succes sor reuocare pt:q; in dānū ecclie datū est siue alienatio.xxv.q.ir.qō gs cōmiserit.ō.de re.ecclē.nō alie.si qs ꝓsbyteroꝝ:ꝛ.xij.q.ij.monem⁹.dū tñ tolleretur in administratione. Ber.

m Ancipia. Breue est ꝛ tolle ꝑn.c.ꝓsūmario:qō aūt sequiſ hic ꝛ i c.se.est eius expositio.ab.si. i

n Cōmutari.r.q.ij.ꝑcarie.in fi ne arg.ꝑ:sed hic determinat illud ꝛ fauore libertatis hoc fit.

k Semel deo ꝓsecratū.xij.q.ii.eps q.ꝛ.c.nulli lz.xix.q.iij.q̄ semel.ꝛ.ſ. ō reli.do.ad ꝟ: ar.ō.liiij.di.er ātiqs.ſo.illō ẽ ꝑter regulā statutā ꝑ eos q ordīati sūt sine ꝓsensu vōꝝ suoꝝ cū i ꝟ ipso ōlinquūt ꝛ marīe ad ter roꝛē ne alij hac occasiōe subtrahāt se vōis suis.ar.ij.q.vij.q̄pp ꝛ.ff.ō pe. l.capitaliū.§.famosos. l Ad būanos.i.seculares ō ꝓse.di.i.ligna vestimēta sed ꝑ vl.xij.q.ij.ecclīasticos: vbi suos ecclie seculari pſone da tur q̄ multo forti⁹ pmutaſ ꝑt.dicit ala.q; loqī boc.c.ꝛ sequēs ō suo eccl̄ie dato ꝛ econuerso fcō:q cū sit religiosa pſona seculari pſone suiſ ñ oz.lau. dicit q; er cā ꝓhibita fuit qz ad laicoꝝ suggestionē sepe iutilia mācipia ꝓ vtilib⁹ pmutabant:q; ne fiat statutū ẽ:ut ñ nisi ad libertatē cōmutentur sed cessante cā cessabit ꝓstō.lxi.di.§.bis oībus:ꝛ.ff.ō pac.qō dictū.T.ul sic factū p̄ncipis nō est trahēdū in cōsequentiam ipse.n.nō subijcit legi bus ꝛ sic loquitur in ꝑrium in p̄cipe. Ber.

I Iustum. Serui eccl̄e cū ꝓpbanis pmutari ñ ꝓnt nec aliēari nisi sint fugitiui. Et tres dici ꝓnt ꝓtes sicut tria sunt dicta:sc̄ba ibi. Et iō tertia ibi.ꝛ est. Jo.ō imo. in Fugitiuos.xij.q.ij.fugitiui: ar. ꝑ.C.ad.l.fal.de plagi.in fuga.sol.dū est in fuga nō oz vendi:sed cū fue rit reuersus ꝛ patefacto vitio ẽptoꝛi nec postea fiat redhibitio.ff.de ꝑbē. emp.quod sepe.§.si quis amico:ꝛ.§.vl.T.

n Humane.si.ō.c.pri.cuz suis cōcor.ibi positis.

o Seruituri.est ꝛ alia rō que assignaſ in seruis minoꝛi.C.de admi.tu. l.lex que tutores.ff.de fideicō.libe.cū qui.§.furioso.Lau.

Q Uesitum. Primo ponit qō.sc̄bo solutio ibi generaliter ꝛ ibi duo dicta.sc̄m ibi.si aūt.ab.si.

p Dignitatē.ꝛ ẽt p̄bēdaꝓ.ō.ō p̄bē.maioꝛib⁹.quod est conciliū turoñ. de quo fit hic mētio:ꝛ.xij.q.ij.alienatiōes.

q Nō p̄nt.j.cum vniuersoruz:ꝛ.c.cum olim:nisi hoc fieret auctoritate

superioris.§.de pben.inter cetera ꝛ hic prout sequitur.ber.
a Simonie.q: in spūalib⁹: vl spūalib⁹ āneris nulla pactio vl ꝯuentio dꝫ īteruenire.i.q.ij.ꝙ pio:ꝛ.§.ꝺ pac.cū pdē.ꝛ.c.ult.ꝛ in spūalib⁹ anne xis ut iuspatronat⁹.§.de iudi.quāto.§.ꝺ pbē.significasti:dic vt ibi.
b Uni loco.vij.q.i.mutatio:ꝛ.c.scias:ꝛ.c.ois q:ꝛ valet īterdū mutatio loci.lxxi.di.vꝫ.b.

Ad questiones. Cōmunis diuisio. scd a ibi. Rn̄demus. ab.
c Prouētuū.s.tpaliuꝫ vnde admittitur cum tēporalib⁹ mutatio qd ali ter nō fieret.j.e.c.vlti.et hic prout sequitur.
d Per se.i.separatim sine possessionibus.
e Queat.ꝛ ita spūale cū spūali pōt ꝯmutari: sicut tpale cum tpali. De hoc diri.§.de transa.sup eo: ar.xvi.q.vlti.nemini ꝛ hic auctoritate superioris arg.ff.de his q uo.infa.furti.§.qui iussu:ꝛ cū idē ptitate utriusqꝫ.x.q.ij.h ius.alias non liceret.§.de preben.maiorib⁹.xij.q.ij.diaconi:ꝛ.c.sine als non.j.eo.c.vlti.iteꝫ no. ꝙ ad h ꝙ aliquid habeatur tanꝙ beneficium nō potest ex permutatione ꝑuenire quia esset munus a manu: sic nec transactiōe.§.de transac.super eo. Itē lꝫ pmutatio locuꝫ hēat in spūalibus non tenet emptio vel venditio ꝛ ē rō q: nulla ē ēptio si.ne pcio vt insti.de ēpt.§.itē pciū qd in quātitate ꝛ in numerata pecunia cōsistit.C.de ac.ēpt.ꝛ vendi.ēpti fides qd n̄ ē i pmutatiōe.ff.de re.pmu.l.i.sed nterqꝫ est q̄si ēptor ꝛ venditor.ff.de edil.edi.sciēdū.§.ēptorē.Lau.
f Inhibitū.vn̄ vl concessum: arg.xxx.q.iiij.q spālem:ꝛ.j.ꝺ spon.cum apud.ff.de procu.mutus §.i.de hoc vl.§.de trāsla.inter corporalia.
g Contractus duo.n.erunt ꝯtus nō se aliquo mō tangentes tñ si vna villa ꝯmutaret cum alia ita ꝙ vtraqꝫ ecclia eēt accessoria ad villas bene ꝑmutaret cum vniuersitate.argu.j.de iurepa.ex lris.c.cum sm ad instar fūdi dotalis.ff.ꝺ fū.do.l.i.C.eo.ti.l.ij.nec aliqd intelligitur esse preciū ecclesie:sicut nec preciū peculij est cū seruus vendit cum peculio.ff.de pecu.

circa spūalia vel cōnexa spūalibus labē cōtinet semper simonie[a]. Si aūt eps cāꝫ īspexerit necessariā licite poterit de vno loco ad aliū trāsferr̄ psonas: vt que vni loco[b] min⁹ sunt vtiles alibi se valeāt vtilius exercer̄. Clemens.iij.

Ecclesie iur̄ proprietatis pn̄t ad iuicē pmutari ꝛ possessiones earuꝫ etiā permutari pn̄t ꝛ pro minus valentib⁹ preciū suppleri.

Ad questiones soluēdas: ꝛ infra. Intelleximus ex litteris tuis ꝙ due ꝯuentionales ecclesie sūt ī tua dioc.cōstitute quarum vtraqꝫ parochialē hꝫ ecclesiā cū possessionibus magis alteri ꝙ̄ sibi viciā. Illis āt desiderātibus permutare eas:cū illarū altera respectu meliorū.ꝑuētuū[c] plus abūdet: ꝛ ideo sibi postulet adijci certā sūmaꝫ pecunie numerate vt sic ad equalitatem pmutationes valeant ꝑuenire: utꝝ possit id licite fieri extitit dubitatuꝫ ꝛ infra. Respōdemus ꝙ cū dedicatis parochialibus ecclesijs per[d] se queat[e] cōmutatio celebrari ꝛ in pmutatione possessionū p se non sit ihibituꝫ[f]: si altera rōne possessionū alteri preponderet: pecuniaꝫ posse refundi: ꝛ de ipsaꝝ possessionibus adiuicē,ꝑut visuꝫ fuerit expedir̄ refusa certe pecunie quātitate poterit cōtractus[g] pmutationis iniri: sic tñ ꝙ illi cōtractus nequaquā sibi inuicem misceantur.

Ano.iij.senoñ.archiepo.

Beneficia sua perdūt qui ea ꝑpria permutant auctoritate.

Cum olim magister. S.ꝛ.B. archidiaconatū ꝛ ꝑposituraꝫ adinuicē cōmutassent: ꝛ infra. Licet pdictus magister ab initio sponte fuerit ꝺ pmutatiōe ꝯfessus[h]: ideꝫ tamē. B.cā inficiebar̄ eino: ꝑponens ꝙ ipse prepositurã sine conditione qualibet resignauit: ꝛ post resignationeꝫ predicti magistri archidiaconatū fuerat assecut⁹ ꝛ ifra Cū ergo nobis cōstaret ꝙ ipse suū ꝓstiterit pmutationi cōsensuꝫ[i]: pdictus aūt magister suum publice fateret errorē: ꝛ hunc prepositura et illū archidiaconatu curauim⁹ spoliare: super hoc diffinitiuā[k] contra eos sententiam proferentes.

I De archi.ꝛ.P.sancti Andree colonieñ.

Si pmutatio beneficiorum cōpleta est ex vna parte ꝛ per alteraꝫ stat quominus impleatur restituir̄ pars ad suū beneficium.

Cum vniuersoꝝ ꝛ infra. Intelleximus.G.canonico referente ꝙ cū ipse ꝛ.L.clericus de pmutatione pbendaꝝ suaꝝ inter se tractare[l] cepissent quā vtilitati vtriusqꝫ[m] iminere credebāt: tandē idē.L. prebēda eiusdē.G. cuidā consanguineo suo assignata prebendaꝫ suā ei sicut promiserat noluit resignare[n] ꝛ infra. Cuꝫ igitur deceptis[o] ꝛ nō ꝺcipientib⁹ iura subueniant: lꝫ ipsi p se de iure nō possent ecc̄iastica bñficia pmutare: vt tñ simplicitati[p] venia tribuar̄: mandam⁹ quatenus si cōstiterit ꝑtaratū.G.taliter fuisse ꝺceptū: amoto a prebenda sua ꝯsanguineo ipsi⁹.l.vel quolibet alio illicito detentore[q] eam restitui faciatis eidem.

G Re.ix.betoñ.ꝛ fugieñ.abbati.

Spūale tpali pmutare nō pōt.

Exhibita nobis abbatis ꝛ conuentus sci Martini de pānonia petitio cōtinebat: ꝙ cū sup cā q̄ iter ipos ex una pte ꝛ ꝑpositum albeñ.ex altera super qbusdam decimatiōib⁹ vertebar̄ ad.c.capellanū nostruꝫ tūc in vngaria ꝯmorātem nostras litteras impetrassēt: ipē ac magister.M.i quos utrinqꝫ tāꝙ̄ i arbitros extitit ꝯpromissuꝫ[r] arbitrati[s] fuerint ꝙ si dict⁹ ꝑposit⁹ obtineret.x.milia sol.regalium a rege vngarie ꝯcedi monasterio memorato: ipsiqꝫ ab earūdē ꝺcimationū ptitiōe cessarent ꝛ ifra. Quocirca mādam⁹ quatenus si vobis ꝯstiterit de pmissis: cū pmutatio ꝺ spiritualibus ad tpalia[t] iprobet̄: predictū arbitrium ꝛ quicqd secutum[u] est ex eo vel ob id irritū decernatis.

Rubrica De feudis.

Cum si ex duobus.§.vlt.ꝛ.l.se.Lau.
Cum olim. In prima parte narrat pcessuꝫ.in scda diffinit ibi:cū igir̄.ab.si. h Cōfessus q̄ ꝯfessio ei pIudicauit.§.de confes.c.ii.ꝛ iii.sed aduersario nō dꝫ pIudicari.j.de adul.significasti.ꝛ.ii.q.v.inter rogatū. i Cōsensum.ꝛ sic fuit pticeps simonie: vn̄ debuit priuari dignitate illa.§.e.quesitū. k Diffinitiuā.ergo in ciuili cā aliq̄ sunt partes iudicis in cōfitentē.sicr̄ ꝛ in criminali.ii.q.i.nos in quēꝙ. nec obstat.ff.ad.l.aql.pinde. Nā nulle sūt partes i cognoscēdo sed aliq̄ sunt in ꝑnūciādo. Jo.sic ergo pꝫ ex hoc.c.§.e.q̄situm ꝙ nulli pn̄t de iure sua auctoritate adinuicē sua beneficia pmutare: vt.j.c.pri.Et illa pt e: rō q: nō ꝯhit pmutationē q rē alienā tradidit.ff.c.l.i.§.vlt.ꝛ ar.ad ho.ff.de cōdi.cā data.l.vlt.sed beneficiū nō pōt possideri tanꝙ proprietas uia nullus dominium dr̄ habere sui beneficij:cum quasi vsuario clerici cōparar̄:sed ecc̄ia bñ pt possideri ab alia ecc̄ia tanꝙ ꝓprietas: vn̄ pn̄t bene adinuicē pmutari.§.e.ad qōnes. Itē pmutatio vicina est emptioni.ff.co.l.vlti.ꝛ quasi successit pmutationi.ff.e.l.i.sed spiritualia emi vel vēdi nō pn̄t.j.de simo.querelam.i.q.i.qui studet.ber.

Cum vniuersorum. Dicit Jo.an.ꝙ grām continet ꝛ pōt sūmari sm eū i ea pte q̄ ꝯtinet ius:hoc mō clerici p se sua bñficia nō pmutāt.vel dic lati⁹ ꝛ sic vt i rubro ꝛ sm hoc ꝯtinet ius.in pma pte pape narratio.in scda gratiosa ꝑuisio ibi cū igir̄.ab.
l Tractare.qd nō lꝫ a possessore pbēde vl dignitatis.§.de pben.maiorib⁹.sed superior h facere pōt.§.e.q̄sitū.ber.
m Utriusqꝫ.q: altera alteri magis vicina erat vel alia cōueniēs cā fi.§.e.ad qōes: ꝛ.x.q.ij.hoc ius.§.sed permutare ꝛ.§.e.c.i.T.
n Resignar̄.ꝛ sic decipit eū vn̄ ei iura n̄ subueniūt ut.j.dr̄
o Deceptis.sic.§.de rescri.sup lris.ff.ad uelle.l.ij.§.vba C.e.si sine quo.q: stultis n̄ cōsueuit succurri:sed errātib⁹.ff.de iur.ꝛ fac.igno.l.vi.§.si qs iu.ꝛ.C.si mi.se ma.dir.si is ꝛ.j.de don.inter dilectos.
p Simplicitati.cui parcēduꝫ est.§.de rescri.super lris:ꝛ in auc.de istru.cau.ꝛ fi.§.h autē oia.ff.si qs i ius vo.non ierit.l.ij.ff.de edē.l.i.§.ulti.ꝛ.ff.de iu.om.iu.si qs id.§.doli.lxx.vi.di.tāta negtia:ꝛ.§.de trāsla.inter corporalia:sed de iur̄ debēt vterqꝫ amittere suā pbēdā.§.c.pri.ꝛ.c.q̄sitū: sed non est uerū ꝙ alter renūciauerit vl tñ ꝙ iste.G.ꝺ iur̄ possit repetere suā pbendā tñ q: ꝯct⁹ talis reprobar⁹ ē.§.ꝺ pben.maiorib⁹ ꝛ.§.e.q̄sitū: q̄ pōt venir̄ ꝯ.C.de agri.ꝛ cen.quēadmodū.li.xi.tñ q: nō fuit res secuta pp quā data ē.C.e.ti.rebus lau.sed.T.dicit ꝙ nō pt eaꝫ p se repetere.ar.§.de renū.qd i dubijs.ꝛ sic ꝯtinet grām.
q Detentore.sic.§.de cōces.preben.proposuit.
Exhibita. In prima facti narratio.in scda diffinitionis commissio ibi. Quo circa.ab.si.
r Compromissum.ꝛ sic pꝫ ꝙ de re spūali pt in arbitros cōpromitti:sic.§.de arbi.cū oliꝫ ꝛ.c.contingit ꝛ.c.pe.
s Arbitrati.ꝛ male prout sequitur.
t Tpalia.ergo tpalia cū spiritualib⁹ ꝯmutari nō pn̄t.§.e.ad qōes:q: nec uēdi nec redimi pn̄t.j.ꝺ simo.q̄relā ꝛ ita n̄ pmutari:sꝫ cū alio spūali bene utiꝫ.c.ad qōnes:ꝛ.§.de transac.statuim⁹.sic ꝛ trāsactio nō vꝫ dūmō spūale der̄ p spūali sic ꝛ pmutatio.sꝫ fruct⁹ decimaꝝ bñ pn̄t vēdi ꝛ locari.§.ti.pri.c.ii.sed ipm ius nequaquā.ber. u Secutū.ꝛ sic pꝫ ꝙ arbitriū nullū fuit ipso iure q: ꝯ formā iuris ꝑlatū fuit de re spūali ad tpale:sic.§.de ꝯfir.uti.uel inuti.examinata.ꝛ sic si principale nō tenet:nec accessoriuꝫ.§.de ele.q̄liter.§.de so.ꝯpe.si diligēti.et si iuramētū īteruenisset:ut ibi.C.ꝺ legi.n̄ dubiū.ꝛ.§.ꝺ fi.istru.iter dilectos:ꝛ.xvi.q.vii.hoc dixim⁹.Sic pꝫ ꝙ tpale nō pōt dari loco decimaꝝ:ar.ꝯ.§.de re.eccle.nō alie.ut sup.ubi vl ꝙ tpale possit dari p decimis:sꝫ ibi soluir̄.ex hac decre.qd q̄ multū occurrit ꝺ facto.qm̄ qꝫ aliqui volunt certas possessiōes tradere quo ad ꝓprietatē vel vsumfructum ecclesijs qb⁹ tener̄ soluere decimas possessionū suaꝝ vt si alie possessiōes libere remaneant ab exactiōe decimaꝝ pꝫ ꝙ hoc fieri nō pōt ꝛ hoc idē habuimus in antiqua cōpilatiōe de decimis intelleximus que nō debuit remoueri.

Rubrica de feudis. Uisuꝫ est.§.de qbusdā ꝯtib⁹ qb⁹ rerū dn̄ia transferunt:sed q:

per fendationē trāsferk vtile ī vasallū directo remanēte apud dōm ꝛ sic ē spēs cuiusdā alienatiōis iō post Ricas p̄cedentes subicik ista. ab. si.

¶ Sinuatione. Summatur ut in rubro fm cōez itelkectuz ꝛ ē casus singularis q alibi non legik. ¶ Prio ponk dom̄. scdo limitatio ibi ita videlz. ab. si. ¶ Bageria. i. pign⁹ siue feudū ꝛ ē vulgare theutonicorum.

d ¶ Immunis. in hoc casu permittik ecclesie fruct⁹ nō cōputari in sortez: ut res illa citi⁹ pueniat ad ecclīā: si. j. de vsur. c. j. ꝛ c. ¶ ſt⁹. ꝛ in alio casu nō cōputank fruct⁹ ī sortē. ut. j. e. ti. de usur. salubriter: ꝛ qd si vellet fuire ecclesie ad h̄ ut ꝓputaret fruct⁹ ī sortem dico q ī hoc casu non est audiēdus Jo.

e ¶ Ex parte. Sūmatur ut ī rubro ꝛ est casus notabilis īterp̄tans iuramētū de nō alienando. Cōis diuisio secūda ibi: in primo. Ab. si.

c ¶ Feudū. alienari nō p̄t ꝛ dari potest in dotē vsq ad vitam feudatarij. j. de dona. inter vi. ꝛ uro. nuper. Jo.

d ¶ Alienare. si vasallus alienat totū feudū vel maiorē partem p̄dit feudū ꝛ dōs a quolibet possessore potest illud revocare si vo minorē p̄tē ei⁹ dat in libello vl obligat pignori: vū modo remāeat ī fuitio dōi pp bo. ñ p̄dit feudū. ¶ ut ī li. feu. q. mo. feu. amit. §. ij. ꝛ. iij. T.

e ¶ Consortē. quasi iure accrescendi. ff. de vsufruc. accresē. p totuz ti. ꝛ ī li. feu. q. mo. feu. amit. §. preterea.

f ¶ Inuestire. uidebak q ñ q̄si ōlictū alienātis feudū sine licē tia dōi respiceret ꝛ hmōi ꝓtem vel filium: uel illud mouebat cōnem q uidebak sufficere ut h̄ret iure successiōis nec eēt necesse eū iuestire. Jo. g. ꝛ tā. direxūt q q aliēat feudū dño ī cōsulto: ius feudi p̄dit: ꝛ cōsanguineus non hz ius ī illo ut in li. feu. si clientulus. ꝛ ī cōstitutione Federici īperiale. §. igit habito ꝓsilio: ꝛ tñ eius qui sacrameto tenē nō alienak bōa ecclesie ō nouo sine licentia dōi pape dare p̄t tali consorti feudū illō nō obstāte sacro p̄stito. q aliō ē alienare ō nouo ꝛ aliō antiquū cōcedere. ar. j. ō iudeis ꝓsalut. ꝛ. ff. ō no. op. nūci. l. i. §. opus nouū. j. ō dona. p tuas. xviij. q. i. acatius ꝛ xij. di. ꝓceptis. T.

g ¶ Filium. vī q ob delictuz pris nō debeat filius feudum amittere ar. ff. de ī ius no. adoptiuū ī fi. ff. ō dcur. l. ij. §. nullū. ꝛ. ff. ō bo. dāna. cū rō naturalis. i. rñ. §. si plures ꝛ ar. ff. ō ob. libertō q̄rik pro ꝛ ꝑ. ꝛ. C. de qōnib⁹ diuo. ff. ō iurepa. cura. ar. ꝑ. ff. eo. ti. l. q ꝑ legem. Jo. De hoc scire debes q si vasallus intra annuz ꝛ dic̄ inuestituā feudi ab h̄dib⁹ dōi nō q̄sierit vel dño petēte iuramētū fidelitatis te. tio cōmonit⁹ non prestiterit uel aliquā fellonia ꝑ tenorē iuramenti fidelitatis fecerit p̄dit feudū ꝛ reuertik ad dōm. Si vo aliqd graue ꝑ dōm perpetrauerit puta ffem eius uel pf̄em īterfecerit uel aliō graue si feudū ē pf̄num amittit illō ꝛ nō ad dōm sz ad ꝓfeudatarios suos ptinet. vt ī li. feu. q. modis feu. amit. §. ult. sed ad filios illius non ptinet. T.

Rica de pignoribus. Visum ē. ſ. de qbusdā spēb⁹ alienatiōis videdū restat de obligationib⁹ realib⁹ iō subijcik de pignorib⁹. ab. si.

Illus. Vasa ecclesie ꝛ alia deputata ad cultū diuinū nisi ex iustissima necessitate pignorari nō debēt. h. d. uel sic vt in rubro. ab. si. Et p̄mo ponik dcīm scdm exceptō. fin flo.

b ¶ Librum. non prohibet obligari quasi sacrum q nō benedicunk libri: sed

¶ Anno. iij. marien. episcopo:
¶ Si dōs a vasallo recipit feudū in pign⁹ abstinendo ab ei⁹ seruitio nō tenek cōputare fruct⁹ in sortem.

Sinuatione p̄titiuz declaram⁹ q pignus⁹ gageria⁹ quā de feudo ecclesie tue ab M. dignosceris recepisse: a te pōt libere detineri fructibus non computatis in sortem. ¶ Ita vz vt quādiu fructus illos ceperis in sortem minime computandos: idem. M. a seruitio in quo tibi ꝛ ecclesie tue pro feudo ipso tenetur interim sit immunis[b].

¶ Idem mediolanen. archiepo.
¶ Ponit tres casus in quos non obstāte iuramēto de non infeudando pōt eps antiquū feudū ad ecclesiā reuersuz nouo vasallo ꝓcedere

Ex parte. T. nostro est apostolatui reseratū: q sepi⁹ dubitasti vtrū cū contingit vasalluz tuum decedere ꝛ ad te feudum ipsi⁹ redire: feudum eius alij liceat tibi dare quāuis iuramēto tenearis astrict⁹ nō ifeudare de nouo ro. pon. incōsulto. Adhuc si vasalluz tuū feudū alienare⁹ contingit: an ipsi⁹ filiū vel cōsanguineū eiusdez feudi ꝓtē[c] de ipso valeas inuestire[d]. Alia quo qz dubitatio cōtinebat vt cū feudū alienatuz repereris qō per te facile recuperare non potes: vtrū possis alicui laico in feudū illud cōcedere qui ꝛ illud recuperet ꝛ in feuduz p ecclesiaz recognoscat: ꝛ ifra. ¶ In p̄mo ergo casu feudū decedētis libere si videris expedire concedas: atqz in scdm filiū[e] vel cōsanguineū alienātis inuestiēs. In tertio feuduz alienatū poteris ei licēter cōcedere p quē ipa ecclesia valeat rehabere.

Rubrica de pignorib⁹ ꝛ alijs cautionibus. Ex concilio remen.
¶ Res ecclesie pignorari non debēt nisi ex necessitate ꝛ rōnabili cā.

Ullus p̄sbyter p̄sumat calicē vel patenam vel vestimentuz sacerdotale aut librum[b] ecclesiasticum tabernario vel negociatori aut cuilibet laico vel femine ī vadiū dare ¶ Nisi iustissima necessitate[l] vrgēte. Reg. iij. exoñ. epō.
¶ Liber bō nō potest pignorari

Lator p̄titium ꝛ ifra. Lex[k] hz vt homo liber pro debito nō teneatur: ꝛ si res defuerint que possint ꝓ debito adiici[l].

A Lex. iij. epō exonien.
¶ Si rector ecclesie pro facto ꝓprio rē ecclesie obligauit cogit ei⁹ hēs rē redimere ꝛ ecclesie restituere

Ex p̄sentium latoris insinuatiōe accepimus q sacerdos ecclesie de offici. calicē argenteuz ꝛ medietatem vtⁱ breuiarij eiusdez ecclesie pro sua necessitate[m] pignori obligauit: ꝛ eo morte p̄uētus minime recollegit. ¶ Unde quoniaz idignum ē vt eidez ecclesie res suc p̄sertim q̄ sacris ministerijs deputate sunt taliter debeant deperire: mādam⁹ q̄tenꝰ si veruz est qō asseritur filium[n] eius qui ex successiōe[o] ipsius patrimonij ius dē obtinere: moneas ꝛ compellas vt ea recolligat ꝛ restituat ecclesie memorate.

¶ Innoc. iij. g. subdiaco. nostro ꝛ p. cano. pisano.
¶ Si usurarius emit rē eo pacto q post tps restituat eam venditori recipiendo aliquid vltra sortem fructibus tñ in ea computatis: iudicatur contractus feneraticius.

Tlo vos credimus scīētie do no vigere: ꝛ ifra. Sane itima sis nobis q cām que vertitur inter h. ꝛ b. filios. g. de cosa. ex vna parte ꝛ g. filiam. t. ꝛ heredes ipsius ex altera: sup quibusdaz terris p̄fatis p̄sonis ꝑ. xviij. libris pignori obligatis[p] vobis diuim⁹ cōmittēdam ꝛ infra. Ex pte p̄dicte. g. ꝛ h̄dum[q] ei⁹ fuit, ꝓpositū terras quas idem. h. ꝛ b. repetebant ab eis non eē pignori obligatas: sed pure vēditas sicut instrumento confecto exinde continebatur. Prefatus vero. h. pro se ac fratre suo firmiter asserebat terras non esse pure venditas sed pignori obligatas: cum venditiom predicte talis fuerit adiecta

ꝓsbyteri suū debitū ꝓsequi nō potuit: vel ē in optione ecclesie: vtz velit alienātē vel recipientem ꝓueniri. xij. q. ii. si quā de rebus. §. sigs q̄libz ala. ꝛ C. si tuto. vel cura. l. ēt. ꝛ. l. vl. ad ista. ar mīoris vt ibi dī. Ber.

n ¶ Filium de matrimonio natum ante clericatū.

o ¶ Ex successione. ex facto defuncti conueniunt h̄des. C. ō euic. l. si parē tes. ꝛ. xij. q. ij. eps q filios: ꝛ qr pater eius tutor ecclesie fuit heres tenek insolidum. C. de heredi. tu. l. vl.

¶ Illo uos. Cōis diuisio. scda pars ibi rñdemus. ab. si.

p ¶ Obligatis. eo cōsiderato qō inter ꝑbētes agebak. ff. de v̄. ob. eū q. qr nō qō scriptū est: sed qō gestū est inspicitur. C. pl⁹ valere qō agi. q̄ q simu. conci. l. ij ꝛ. iij. ꝛ. j. q fi. sint legi. p tuas.

q ¶ Heredum. idest filorū eius qr non dī h̄ditatis viuentis: sed defuncti. ff. de bere. vel ac. ven. l. i.

a Annos.cū ẽctus sub hac forma celebrat: vt liceat emptori a ẽctu discedere si emptio displiceat sibi: tunc vsq; ad.xl. dies pōt emptor a ẽctu discedere ꝛ nō vltra: nisi hoc victū sit q̄ q̄cunq; velit possit recedere a ẽctu. ff. de edil. edic. q̄ si nolit. §. vlti.

b Displiceret. ff. de rescin. ven. si conuenerit.

c Pura. i. certis verbis. s. ut a verbis non recedatur.

d Pign⁹. s. mēte ẽbētium ꝯsiderata. Lau.

e Ex fo[illegible]forma tñ inspicienda non est ex quo ꝯstat de ẽctu. C. plus valere qđ agi. l. i. ꝛ. it. Si autem dubiū esset standum est scripture. ff. de exerci. act. l. i. §. si is q̄ nauem.

f Per conditionez. C. de edi. edic. ſ. prediuz. ff. ẽbē. emp. l. iii. ff. de leg. cō. l. i. ff. de in diem adi. l. ii.

g Percepti. hoc videtur potius facere pro ipō q̄ ẽctus vsurarius nō fuisset: sed hoc fuit ꝫ naturā pacti: quia si aliquis rem vēdit eo pacto: q̄ quādo q̄cunq; preciū restituerit: rē ipsam recipiat: emptor lucratur fructus perceptos quousq; pecuniaz recipiat. C. de pac. inter emp. ꝛ vendi. si fundum Et ideo p̄sumptio erat ꝫ istum: sed dic q̄ non fuit vēditio: sed pign⁹: qr in pignore cōputāt fructus sed in venditiōe nō cōputant: ut. §. de re. ec. alie. vel non ad nostram: ꝛ in legibus predictis: iste creditor vsurarius erat.

h Summam. fuit exp̄sse usurariam. xiiii. q. iii. pleriq; ꝛ. c. putant.

i Presumitur. sed videtur q̄ hoc non debeat obstare emptori q̄ aliqd ultra recipiat ex quo fructus perceptos cōputat in pecuniam recipiēdā: naz recipiendo fructꝰ sinos facit. ff. de ī diē adiec. l. ii. nā. uerū ē. ſz tñ tenet eos restituere. ff. ō ī diē adie. itē qđ dcm ē: ꝛ ō nec̄ est q̄ aliꝰ ẽptor meliorē conditionē attulerit. Jo.

k Consueuerit. ita ex qualitate persone presumitur talis ẽctus in fraudem vsurarꝫ factꝰ. Idem potest dici in contractu vbi pena apponitur que excedit legitimum modū vsurarum. ff. de ac. emp. iulianus. §. idem: ꝛ. C. de usur. cum allegas: ꝛ est simile vbi presumitur cōtra aliquem ex eo quod facere consueuit: ut. ff. ō pigno. ac. l. vel vniuersoꝫ ff. de vsuris qui semisses. §. i. ꝛ. ff. ad macedo. Item. §. quod dc: ꝛ. ff. ō lega. iii. nūms indistincte. Jo.

l Ex litteris. Dño pōt ꝯsultatio. scdo rñsio ibi. mādamus. ab. si. Inimicitias. ꝛ est simile q̄ exactio ꝛ solutio partiū nō minima incōmoda bz: vt. ff. fami. hercis. plane.

m Uiro dedisse. de duobꝰ ꝯstare dz. quanta. ſ. fuerit dos: qr alias non pōt fieri restitutio ipsi⁹: ꝛ q̄ ille. R. aliqua possideret de bonis mariti illius mulieris: ut eatenus condemnetur.

conditio vt si a tpe ꝯtractus vsq; duos. primos ānos[a] prefato. ſ. emptio displiceret[b]. g. pater. b. abinde vsq; ad annū. xxvi. lib. pceptis fructibus ꝯputatis in ipsis dare deberet. Uerum quia ambigitis vtrum pura[c] sit ꝛ absoluta vēditio: an prefatꝰ cōtractus pignus[d] debeat iudicari. R Respōdem⁹ q̄ qualiscūq; fuerit intētio cōtrahēcium: ꝛ ex forma[e] cōtractus vēditio nō appareat conditionalis: sed pura: quāuis per ꝯditionez[f] possit resolui: ex duob⁹ tamen q̄ in pacto fuerint expressa: videlicet q̄ fructꝰ pcepti[g] ō berent in soluenda pecunia numerari: ꝛ q̄ vltra summā[h] receptā. xl. sol. deberent persolui: contra ipsuz emptorem p̄sumitur[i] vehemēter presertim cum vsuras cōsueuerit[k] exercere.

L Dem episcopo aquinati.

T Mulier agit pro dote ꝯtra quēlibet detinentē bona mariti.

Ex litteris. f. t. accepim⁹: q̄ cāz que vertitur inter. r. ꝛ a. mulierem tibi duximus committendam ꝛ infra. Siquidē probatū est q̄ profactore a marito predicte mulieris commisso eo fugā petente tam frater mariti p̄fatus videlicz. r. q̄ ipa mulier licet minus iuste a regio iusticiario capti fuerint: ꝛ de ipsi⁹ mādato bonorū omnium delinquētis fcā distractio: ꝛ soluta pecūia mercatoꝝ qui a marito mulieris vulneratus fuerat ꝛ rebus proprijs spoliatus: sed quedam possessiones illius penes eundem. r. remanserāt quas idem de mandato curie retinuit soluta pro eis pecunia p̄dicto mercatori: q̄ emptor alius ꝓpter possessionum inimicitias[l] alias minutias non ertabat. pars vero mulieris estimationem dotis instanti⁹ petebat sibi restitui vel in possessiones que mariti fuerāt ex officio de legationis induci: ꝛ infra. R Mādamus quatenus si tibi constiterit ex his que in p̄sentia tua fuere ꝓposita ꝛ probata: qō mulier dicit viro[m] dedisse in dotē: ꝛ predictū. r. de bonis fratris aliqua possidere: cuz mulieribus fauor[n] multus in recuperandis dotibus debeatur: et cautum sit in iure q̄ propter malefi ciuz[o] viri mulier remanere non debeat indotata: cuz etiam bona viri mulieri sint pro dote tacite obligata[p] ꝛ cum suo onere[q] transierint ad quēlibet possidentē. r. p̄dictū eidez mulieri ad restitutionez dotis eatenus cōdēnes quaten⁹ de bonis fratris sui prefati noscitur possidere.

L Dem. R. de monte fortino.

T Si creditor vel is qui ab eo cāz habet tot fructus p̄cipit ex pignore q̄ satisfactū ē sorti debet pignus restitui debitori.

Cum contra. g. ciuē anaginē. sup quibusdā possessionibus quas quondam pater tuus. l. de saul. pro certa quātitate pecunie obligauerat ꝛ ipsius creditoris bñdes predicto. g. pignorauerant: mouisses in nostra presentia questionem legitime probauisti q̄ ex earū, puentibus tantum fuerat taz ab eodē. g. q̄z ab alijs qui eas tenuerāt tēpore quo fuerant obligate perceptum[r] q̄ fructus[s] sorti poterant adequari R Nos igitur attendētes q̄ in talibus perceptio fructuuz in solutione sortis accedat: cum secundū canonicas[t] sanctiones fructus restitui ꝛ in sortem debeant computari[v]: considerantes etiā q̄ possessiones ipse iam extenuassent[x] penitus totū onus ꝛ debitum ānullassent: ipsas tibi restituendas[y] esse decernimus ꝛ te per nuncium nostruz in possessionem induci fecimus corporalē.

L Dem.

T Si is qui sub pacto legis cōmissorie pignorauit rem suā ꝛ iurauit nō cōtrauenire iste impeditus infra diem statutum nō redimit post dic redimere poterit.

Significante. r. ciue pisano nobis innotuit: q̄ cū domū suaz g. pisano ciui pro. cc. libris pignori obligasset: ac promisisset p̄stito iuramento q̄ nisi domum ipsam statuto termino recolligeret[z] creditorem vlterius super eo minime molestaret: ꝛ infra statutum tempus p certum fidelem nuncium prout ei videbatur creditori pecuniam numeratam remisit: quam idem nuncius infideliter agens sicut ei iniunctum fuerat non persoluit: ꝛ post modum idem. r. ab imperatore de

n Fauor. qñi mulier preferk oīb⁹ creditorib⁹ qui hñt pſonales actiōes vel q hñt tacitas hypothecas quantū ad dotē: sed nō quo ad donationē propter nuptias. C. qui po. in pi. ha. assiduis: sed nō prefertur creditorib⁹ habētib⁹ expſsas hypothecas: nam fiscus simile hz priuilegiū cū muliere. C. de priuile. fis. quamuis ꝛ fiscus non prefertur prioribus creditorib⁹ habentibus expressas hypothecas. ff. qui po. in pigno. habeā. si pignus ergo nec mulier prefertur eis: precipua est eniz causa dotis. ff. sol. ma. l. i.

o Maleficium. propter maleficium viri mulier puniri nō debet. C. de do. inter ui. ꝛ uxo. res uxoris: ꝛ. C. ne vr. p marito. l. ii. ꝛ. C. ad. l. iul. maiest. ſ. quis. §. uxoris. ꝛ. C. de bon. dā. si quis. ꝛ auten. bona. nec etiam pp delictum patris. C. so. ma. l. ij. nisi in casu. C. qui. mo. pi. ta. ꝫ. satis. b.

p Obligata. hoc priuilegiū dotis q̄ omnia bona mariti sint obligata uxori nec extenditur ad parafernalia. C. de pactis ꝓuē. tam sup dote. l. ul. nec ad donationē pp nuptias C. q̄ po. in pig. ba. l. vlt. in fi. Et oīa bona prelati sunt obligata ecclesie si male administrauerit: ꝛ forte ob hoc dicit capitulum ꝛ res epi eodē pūgio gaudent: quo ꝛ res ecclesie. xvi. q. i. silr: sicut ꝛ res tutoris pupillo. C. in q. cau. pig. ta. contra. si mater. hoc priuilegium nō habent mulieres que catholicam non p̄cipiunt cōionē. C. de her. l. i. auc. ibi signata.

q Onere. si. ſ. de decī. pastoralis: ꝛ. c. cū nō sit i boīe. xvi. q. i. si qs laicꝰ. C. ō dist. pig. si ōbitor. C. q. mo. pig. ta. ꝫ. l. ii. ꝛ. iii. ꝛ. ff. ō ẽbē. ēp. l. aliēatio. ff. ō pac. inter debitorem.

Cum contra. Primo ponitur factum. Secundo diffinitio: ibi. nos igitur. ab. si.

r Contra perceptum. imo ꝛ quod percipi potuit computādum est. C. de partu pig. ꝛ omni causa. l. ij.

s Fructus. fructus intelligūtur qui supersunt deductis expēsis. C. de fructi. ꝛ litis expē. l. i.

t Canonicas. infra. de vsu. quoniam. C. de pigno. ac. l. i. ꝛ. ij.

v Computari. nisi in casib⁹ ſ. de feu. c. i. ꝛ. ſ. de vsur. capitulo p̄mo. ꝛ capitulo conquest⁹ ꝛ capitulo salubriter.

x Extenuassent. non enī potuit primꝰ creditor ī plus obligare pignus secūdo creditori q̄ ei fuerat obligatum infra ō dona. inter virū ꝛ vxorem nuper. ꝛ. ff. ō regulis iuris nemo plus. ꝛ. ff. de vsufructu. quod nostrum. ꝛ. ſ. de iurepa. q̄ aūt. in fi. argu. ꝫ. ff. de acquirē. re. vo. non est nouum. L.

y Restituendas. tenetur. n. creditor pignoraticia actione si pignus deterioranerit. C. de pig. ac. l. ii. sic ꝛ res cōmodata reddita non videtur si deterrorata reddatur. ff. cōmo. si mihi. §. i.

Significante. Primo ponitur querela. Secundo datio iudicum ibi: cū igitur. Et pro intellectu scias q̄ pactum. l. comissorie fuit inuentuz ad dissoluendum contractum emptionis ꝛ venditionis: pone exemplum prout dicitur in glo. ii. Ab. si.

z Recolligeret. i. redimeret.

a Cōmissorie. sic pactū legis cōmissorie fit hoc mō: vēdo tibi fundū ticianū certo precio. puta. r. pacto tali adiecto: qꝫ si vsqz ad mēsem nō solueris. r. fundus sit iemptus. qō ħ pure vēditū ē: pōt sub ꝯditione resolui: ꝛ ē in ptāte vēditoris vtrū velit vēditionē resolui: qꝛ istud pactū vēditoris cā apponit. ff. ō le. cō. l. i. ꝛ. ij. ar. ℈ qꝫ sit ꝯditionalis talis vēditio. ff. de pigno. si fund⁹. ꝛ. ff. de ℈ hē. empt. l. fi. i. rū. ſz ibi potius ꝯditionalis vēditio ℈hit. Sed pactū istud legis cōmissorie in pignoribus īprobat p. l. C. de pac. pig. l. i. ꝛ. iii. vt dicit ħ.

b Certū. ergo si īputat vñ malicia nūcij vel ꝓcuratoris si mō credebat idoneus: vt ħ vł ꝛ. ff. cōmo. argētū. sic. C. q pe. tu. cū a matrib⁹. ar. ℈. ℈. de offi. dele. cū olim: ꝛ. ff. de prescrip. ħbis. apud. §. vlti. ꝛ. iii. §. vii. in graub⁹. Jo.

c Si ē ita. ar. qꝫ iuramētuz ℈ legē fcm seruādū ē: q̄si diceret si nō ē ita ſuabit iuramentū: ħba ista: si ē ita referūt ad id qō dicit p eū: qꝫ certū nūcium ꝛ ar. ℈. ℈. de fo. ꝯpe. si diligenti in fi. vbi de hoc.

d Juramento. argu. ℈. ℈. de iureiu. cuz contingat: ibi sol. in fi. magne notule.

Cum constet. ℙertinet ad scām ptez rubrice. ꝛ primo ponit qō. scō mādatum ibi: mandamus. secunda pars continet duo dicta. se cūdū ibi: pecuniā. ab. si.

e Successisse. s. ex testō filij: qꝛ si ab itestato decederet ꝛ filiꝰ nō būisset descēdētes: parentes ī totū succedūt fm tenorez ullaꝫ auc. C. ad tertu. aac. ō fūcto ꝛ auc. ī successiōe: ꝛ ēt ī auc. ō ber. ab itesta. veni. §. ꝓfis: ꝛ §. i. ꝛ. ii. col. ix. vnde sūpte sūt auc. C. de his que abintesta. defe. auc. in successione.

f Jdoneā. noie cautiōis nuda ꝓmissio intelligit. C. de ℣. fi. ſanctm⁹: ſz cū addit idonea vel sufficiēs pignoraticia: vel fideiussoria itelligit. ff. mā. si mādato ticij. §. vlt. ꝛ. ff. de fideicō. lib. l. iiii. §. adisci. ꝛ isti. ō re. di. §. vēdite. ꝛ sic ī cāu isto pignora: vel fideiussores dant. sic. ℈. de sequel. ad hoc. satisdationē desiderat ħ cautio ad arbitriū boni viri. C. de vsu. vel vsufruc. constituto. ꝛ cautio non pōt a testatore remitti. C. eo. l. i. ꝛ. C. vt in pos. leg. scire. cum fauore hūdis sit introducta: sed ipse hūs pōt remittere. ff. ad. l. fal. pōt.

g Utatur. vsufructus est ius vtendi fruendi rebus alienis salua reruz substātia. ff. de vsufruc. l. i. ꝛ est ius in corpore quo sublato ipsuz tolli necesse ē. ff. e. l. ij. Et ideo dī de rebus alienis: qꝛ res sua nemini seruit. ff. de ser. vr. ꝓdio. l. jure cōi: ꝛ. ff. si vsufruc. petatur. l. vti frui. in prin.

g Utatur. iō dī ad differētiā vtilis dñij qō in reb⁹ alijs bētur: ut est empbiteota ꝛ feudatarius qui bñt vtile dñiū.

b Fruat. hoc dī ad dīaz nudi vsus: qꝛ min⁹ē in vsu q̄ꝫ in vsufru. ĩsti. de vsu ꝛ habi. §. minus. ꝛ clerici pñt dici vsuarij: qꝛ nec pñt vēdere nec testari nec donare: sed victu tm̄ ꝛ vestitu cōtēti eē dēnt: vt. r. q. ii. eps bēat. B.

i Rerū. i. ne in totū pereat substātia: vñ tenet reficere edes qm̄ ad eum oēs fruct⁹ pertinēt. ff. de vsufruc. l. vsufructu legato: ꝛ. l. bacten⁹. alias est. §. illi⁹ ꝓdicte legis: ꝛ. C. e. ti. cum ad quē vñ cautio ꝓstat.

k Jmmobilibus. hec aūt cautio īterponi dz siue res sit mobilis siue īmobilis siue soli: ut hic. ꝛ. ff. vsufruc. quēad. ca. l. i. ꝛ appellatione mobilium ēt sese mouentia ꝓtinent. ff. de ℣. sig. mouentiū. ꝛ arbitrio boni viri ꝓstare dz: ut hic dicit: ꝛ. C. de vsufruc. l. vsufru. ꝛ. ff. e. Jtem si fundi. ꝛ ꝓtinet cautio ista duas cās. vna de vtendo fruēdo arbitrio boni viri: alia de restituendo finito vsuf. ff. vsufruc. quēad. ca. l. i. i. rñ. ꝛ. §. ħ stipulatio. Qñqz tm̄ remittit ħ cautio: cū certū ē ꝓprietatē redire ad vsufructuariū. ff. usufruc. quēad. ca. l. si vsufru. §. plane. Jtē in fisco vsufructuario. ff. ut leg. seu fideicō. no. caue. l. i. §. si ad fiscū Jtē cū usufructus pertinet ad ꝓatrē in rebus filij. C. de bo. que lib. l. vlti. §. ħ procul dubio: ꝓstituitur aūt usufructus in fundo rustico: ꝛ in edibus: ꝛ ī seruis: ꝛ ceteris rebus. s. gēmis ānulis libris. ff. e. sed ꝛ si gd. §. i. ꝛ. ii. ꝛ. l. statue: ꝛ. l. item si fundi in prin. §. i. ꝛ. l. iii. §. i. i. rñso.

m Viri. i. iudicis. ff. de ℣. ob. continuus. §. cū ita.

n Pecuniā. in his vō q̄ vsu ꝓsumunt ꝓprie vsufructus non pōt ꝓstitui: ga neqz naturali iure: qꝛ nō pōt esse falsa rei substātia: neqz ciuili: qꝛ ita dī tur vsufructuario ut fiāt eius: recipiunt. n. usufructū: puta vinū oleū frumētū ꝛ ꝓsimilia. Jtē pecunia numerata: q̄ assidua pmutatiōe ꝛ cōmixtione ꝓstituit: ĩsti. de usufruc. §. ꝓstituit: ꝛ. ff. de sol. si nūmi alieni. vtilitatis cā constituitur usufructus uel q̄si usufructus: qꝛ ille cui dant hmōi res in hereditate inuenta fuerint ī morte sua dicte mulieri vel heredibus eius restituat: per cen. cc. compellatis°.

Rubrica. De fideiussoribus.

C Ex concilio cartuarien̄.

C Breue est nec potest brevis ſūmari.

Clericus fideiussionibus inseruiens ᵖ abiiciatur.

L Uciusterti⁹ elien̄. epō ꝛ arch. nouice.

C Compellitur clericus seruare fideiussorem indemnez per assignationem reddituum.

ℙ Eruenit ad nos ex conquestione. r. clerici: qꝫ cū ipse pro. c. ꝛ. f. clericis mercatoribus bononien̄. fideiusserit: illis proscriptam pecuniam non soluentibus ᵍ coactus est satisfacere de eadem.

Ne igitur dispendiū ʳ patiatur vnde videtur premium meruisse: bononiensi episcopo dedimus in ℇmandatis: vt super debitis illis in ℇstrumenta que sunt apud creditores inspiciat: ꝛ eorum transcripta suo sigillo ˢ signata vobis mittere non postponat. Mandamus itaqz discretōni vestre: quatenus si ex confessione ᵗ predictorum clericorum vel alias legitime vobis rem ita se habere constiterit: moneatis eosdem vt memorato. r. pecuniaz quam pro eis soluit restituant ipsumqz seruent indemnez ᵛ: alioquin conquestio. in scōa cause cōmissio ibi: ne igit. ab. si.

q Nō soluētib⁹. ꝓmo fuit in optione creditoris quē uellet ꝓmo conuenire ꝓncipalē uel fideiussorē. C. de fideius. iure nostro. hodie corrigit illō p auc. qꝫ q̄diu ꝓncipalis ĩuenit: fideiussor ñ molestat. C. e. ti. auc. ꝓnte: nisi ipse fideiussor renūciauerit huic iuri. C. de duo. re. stip. auc. hoc ita ꝛ huic iuri renūciant fideiussores ꝛ ꝓstōni diui adri. que est. C. de ꝓst. pecu. diui adriani. ꝛ huic iuri iste clericus fideiussor renunciauit.

r Dispēdiū. ar. offīn suū nulli dz esse dānosum. ff. de fur. si seruꝰ cōis. §. qō vō. iiii. q. iii. §. veturis: ꝛ. ff. ad uell. l. ii. §. i. ff. quēad. test. ape. ſz ꝛ si qs. ff. q. er cau. ma. l. vz: ꝛ. ii. q. vi. hoc etiā placuit. sic. ℈. de renūci. sane. Silr ecōuerso ñ dz ꝓmiū ꝓseq vñ penā merēt. vi. q. i. legi. ff. de negē. sine hūditaria. ar. ℈. ff. de his qb⁹ ut ĩdig. l. auferunt: ꝛ. l. i.

s Sigillo. nota scripturam autenticā que continet sigillum cpi. arg. ℈. de fide instru. scripta. ala.

t Confessiōe. ꝓfessus in iure pro iudicato bētur. C. de cōfes. l. vna. ℈. ō cōfes. cū sup: ꝛ. c. vlt. ꝛ semp statur ꝓfessioni ℈ se facte. xiiii. q. ii. §. i. ff. de inter. ac. de etate. §. si quis: ꝛ. ℈. de confes. c. ult.

u Jndēnem. ergo petet vsuras si eas soluit creditoribus: ſz oppono ubi usure ĩdebite fuerūt. ℈. de iureiur. debitores: ergo si ad eas ēt soluendas exceptōe opposita fuit ꝓdēnat⁹ ħ p iniuriā iudicis fem̄ ē: q̄re ꝓncipal debitor nō tenet ei ad hoc. ff. de fideiussori. exceptōe. ff. de euictio. si p imprudētiā: ꝛ. ℈. de ēp. si uenditor: ꝛ. ff. māda. qꝫ de mutua. §. generalr: ubi dī exceptio q̄ ꝓpetit reo ꝛ fideiussori: ꝛ si ēt scienter omittat ei ē ĩputādū. ff. de excep. oēs exceptōes. itē debitor nō ītelligit mādasse: ut soluat ĩdebitū. ff. ō ꝓdi. ĩdeb. si ꝓcurator: ſz dicerē qꝫ si fideiussor iurauerit soluere sortē ꝛ usuras: pp iuramētū exceptiōez ꝓponere nō poterit. ℈. de iureiurā. debitores: nisi ꝓmo ĩperrasset absolutionē iuramēti co. ti. ex administrationis: vnde satis pōt petere usuras ꝛ expēsas q̄s fecit: qꝛ totū est ĩter esse suū. ff. māda. si mādato. §. si fideiusso⁹. ff. de admini. re. ad ci. perti. l. ii. §. vlt. ꝛ ħ prout legitur: ꝛ. j. c. ꝓpoſi. Sed obstat illa decre, debito-

Rubrica de fideiussorib⁹.

. ℈. visum est de rebus q̄ pro debitis pignori obligant: restat videre de fideiussoribus q ꝓ alienis debitis itercedūt. ab. sic.

p Clericis. inseruiēs: ꝛ frequētiā denotat: ut vez ē qꝫ clericus fideiubere nō dz. ri. q. i. te quidem: ubi de ħ: si tm̄ fideiussit: tenet. j. c. pri. ꝛ. c. constitutus. sic ꝛ regula res fideiubē non dñt. j. e. quod quibusdam.

ℙ Eruenit. Si ītelligeret ter. de redditibus beneficiorum ut est cōis doc. ītellec. ēt ħ casus notabilis ꝛ valde singularis ꝓbās qꝫ ex redditibus beneficiorum ꝓ satisfieri creditoribus clici ꝛ de quo. j. dicā latiꝰ. In ꝓma ponit ꝓpetrātis

res:qz ipse debet repetere vsuras:sed si non iurasset ꝛ potuit opponere exceptionē:ꝛ nō opposuit:nō repeteret vsuras:qz indebitū soluit:hoc dixit.ala.uel dic qz idē est cū iurauit:qz debuit interpretare absolutionem iuramēti anteq̄ solueret vsuras si potuit:sed si non potuit:ipsemet repetet ab usurario. Alii ut tan. ꝑdixerunt.

a ¶ Redditibus no. clericis ob cām iudicati quotidiana stipendia interdici.ff.de re iudi. cōmodis ꝓmiorū.ar.ꝑ.C.q̄ res pigno.obli.possūt.spe primioz:sed lz speciali cōuētione non possit obligari ut.l.pri.mī er cā iudicati a iudice possunt pro iudicato obligari.ar.C.de execu.rei iudi. stipendia .C.de predi. mino. non alie.l.i.ff.de rebus eorū qui sub tuto. vel cu. magis. vincen.

b ¶ Juramēti.puniri enī debent:qz periuri sunt,ꝛ infames ꝯz canones. vi. q.i.qcūqz.xxii.q.v.si qs ꝛ ꝑ.de iureiu.q̄relaz. C. de transac.si qs maioꝛ ꝛ idē est uenire ꝓ fidē ꝓmissam sicut ꝓ iuramentuz: vt hic ꝓz:ꝛ.s.qō me.causa ad aures:qz iter simplicē loquelā ꝛ iuramentū nō facit deus differentiā.xxi.q.v.iuramēti. Sz q̄re mādat eos suspendi: cū ad hoc non sit actum. pōt dici qꝛ hoc facit ex officio suo:cū p denūciationē ad papaz puenerit qꝛ undecūqz crimina claruerit:puniēda sunt.xxiiii. q.iii.ecce.

Statutus. Cōis diuisio. secunda ibi:iōqz. ab.si.

c ¶ Absoluat.ꝛ ita pōt fideiussor agere cōtra ꝓncipalē debitorē ut eum liberet si diu steterit in obligatione.sic.ꝑ.eo.c. vl. vbi de hoc.

d ¶ Accessiōes.sic ē ar. fideiussoꝛes teneri ad vsuras.ar.C.e.ti.si fideiussoꝛ.distigue vtrū fideiuss serit i oēm cāz:ꝛ sic tenetur als ñ.ff.loca. q̄ro an fideiussoꝛ.ꝛ.ff.e.tit.fideiussoꝛes magistratuū. vi. Cōtrariū tñ est vexꝛ ꝑm canones.s.ō iureiu.ōbitoꝛes:.et.s.ti.ꝓri.dixi.

e ¶ Legi.C.de iureiu. pp calūniam.l.i,ꝛ.ii.ꝛ iuri canonico ꝓria ē q̄tuz ad cās ciuiles.s.de iuramē.calū.c.i.ꝛ ult.c.i ꝓtractādis.ꝛ.c.se. ꝯcoꝛdat tñ canonibꝰ.ii.q.v.c.i.ꝛ.ii.

f ¶ Intercessoꝛi.i.fideiussoꝛi.

g ¶ Satisdatiōe.b si voluerit:als nō cōpellit.sz sufficit qꝛ ei denunciet: ut mittat uel uadat ad ipsos uidēdos. als reciperēt i termino constituto. s. de testi.i noīe dñi:ꝛ qꝛ dicit audiēdos.i. vidēdos iurare.uel forte ideo cautionē ꝓstare ꝯz:qꝛ ꝓsumptio erat ꝯ cācellariū ne i fraudē maliciose ō bitū ei negaret vt aduersariū fatigaret laboribus ꝛ erpēsis vt si eā ꝓstare nollet b ipso tanq̄ suspectus cōpelleret ad satisfaciēdū:sed b nō videt: qꝛ siue uadat siue nō:nihilominus teneꝫ aduersario in erpensis : immo debet compelli vt uadet uel mittat vt ꝛ ipse magis puniatur quia tunc grauatur suis ꝓprijs erpensis ꝛ etiam aduersarij.

b ¶ Trāsmittētes. hoc fieri pōt i causis ciuilibꝰ:secꝰ i crialibꝰ i qbꝰ testes i pūtia iudicis suū testimoniū diceꝫ ōbēt. C.de fi.instru.iudices.ꝛ auc. apō eloquētissimū. i ¶ Fides b iō dicit:qꝛ ille q testes examinat melius scire pōt:q̄ta fides sit eis adhibēda.ff.de testi.testiū.i.rñ.in fi.b.

Quod quibusdam. ¶ Primo ponitur dictum.scō exceptio ibi:nisi.tertio pena ibi:ꝛ q.ab.si.

k ¶ Fideiubeat. nec clericꝰ nec monachus fideiubere ꝯz.s.c.ti:c.i.ꝛ.xi.q.i.teqdē:nisi necessitas sit:ꝛ tūc tenet er pietate subuenire alij.lxxvi.di.nō satis. si ꝓ ecclijs suis pōt fideiubere: vt hic ōñ.ꝛ ī auc.de san.epi.§.aliū aūt.col.ir.ꝛ b ō lnia capli uel maioris ptis vt hic dicit: alꝫ monachus nihil ageret nisi in utilitatē monasterij pecunia fuerit cōuersa:qꝛ tunc etiā perinde est ac si capitulū obligaret. item clerici inter se pōt fideiubere:cū ꝓueniunt.C.de epi.ꝛ cleri.oēs.§. in hac.itē nec astrictus curie pōt fideiubere.C.loca.curiāl'. Jo.

serit vel mutuū acceperit nō tenet eccīa:ꝛ ipse recipiēs punit uisi mutuū sit versuz in utilitatem eccīe.

Quod qbusdā religiosis a sē. ap.ē ꝓhibitū volumꝰ ꝛ mandamꝰ ad vniuersos extendi ne qs videlicet religiosus absqz maioris ptis capli ꝛ abbatis sui lnia: ꝓ aliquo fideiubeat[k]: vel ab aliquo pecuniam mutuā accipiat vltra sūmā cōi ꝓuidētia ꝓstitutā: aliogn nō teneat ꝓuētus ꝓ his aliquatenꝰ rñdere. ¶ Nisi forte i utilitatē[l] domus ipsiꝰ manifeste ꝓstiterit redūdasse. ¶ Et q ꝯ istud statutū venire pſūpserit: grauioꝛ[m] discipline subdat. Gregorius.ix.

¶ Ponit tres casus in quibus fideiussor cōtra debitorē agat añq̄z soluat ut a fideiussione liberetur.

Auz pro quo te fideiussoꝛē obligasti: si diu[n] i debiti solutōe cessauit: aut dissipare[o] bona sua cepit: seu sup hoc ꝓdēnatꝰ fuisti: iure poteris cōuenire: vt te a fideiussione debeat liberare.

Rubrica De solutionibus.

Alexāder tertius Decano ꝛ capitulo Norwicēñ.

¶ Succenꝰ in beneficio teneꝫ solvere ōbita predecessoris pro necessitate ecclesie contracta.

D hoc in apostolice:ꝛ infra. Sicut filius[p] debita[q] patris soluere teneꝫ ita ꝓ latus sui prodecessoris[r] pro ecclesie necessitate[s] contracta.

Gregoꝛ.ix.

¶ Si prelatus obligat ecclesiā, p alienis debitis est suspēsus ipso facto ab administratione spūalium ꝛ temporaliū ꝛ ecclesia non tenetur.

Sz quorundam: ꝛ infra. Firmiter inhibemus:ne quis prelatus ecclesiaz sibi commissaz pro alienis grauare ōbitis: aut litteras alicui seu sigilla[t] concedere quibus possent ecclesie obligari. ¶ Dessero ad arbitrium iudicis sicut illud celeriter.s. de locato ꝛ cōduc.c. potuit. Ber.

o ¶ Dissipare. in isto casu pōt mulier petere dotē ꝓstante matrimonio. C. de iur. do. l. vbi. alias nō pōt. C. si ꝓstan. ma. dos solu. fu. l. vna. Ber.

Rica De solutionibus. Usum ē. s. de obligationibus: q̄ tollunt er solutiōibꝰ nā solutiōe eiꝰ qꝛ debeꝫ ols tollit obligatio. isti. qui. mo. tol. ob. in pn. merito post Rubricas pcedētes subijcit ista de solutiōibꝰ. ab.

p D hoc. filius. hoc verum est si est heres.

q ¶ Debita oīa. si ñ fecit iuētutē: si feꝫ: tūc ñ teneꝫ: nisi q̄tuz vires bona ditatis se extendūt. C. de iur. dō. li. scim[o] tā duas:ꝛ b ī obitis er ꝯtu ōscendētibus uel q̄si:sz ī debitis q̄ er delicto uel q̄si ꝓcedūt nō teneꝫ: nisi q̄tū ad eū puenit uel nisi cū defuncto lis fuerit ꝓte. C. ne er delic. defun. l. una. ala. ſm canones tñ vꝫ qꝛ hꝫs teneꝫ ō delicto defūcti. ꝑ. de sepul. c. vl. ꝛ. ꝑ. ō rap. i lꝫs. t.

r ¶ Predecessoris. ē. n. q̄si hꝫes ipsiꝰ. xxiii. q. viii. ꝓuenior. ii. q. ii. c. vl. ala.

s ¶ Necessitate. als nō teneret eccīa. x. q. ii. b ius. §. is creditoꝛ. ꝛ. s. ti. ꝓri. qō qbusdā. ꝛ. s. ō deposito grauis. ꝛ sic successoꝛ ad id teneꝫ qō predecessoꝛ facere debuit. xii. q. v. qꝛ Jo. ꝛ. xv. q. vj. illud. Ber.

Sz quo. Tria facit. ꝓmo ꝓhibet. scō decernit. ꝛ penam īponit. scō a ibi. decernētes. tertia ibi. si qs. ab. si.

t ¶ Sigilla. ar. qꝛ lꝫs platoꝛ creda-

tur.ꝫ.de ꝓba.post cessionē.ꝛ.xi.q.iii.cure.ꝛ.ꝫ.de fi.instru.c.ii.ꝛ.ꝫ.de cle. pe-
regrinis.c.i.ꝛ sigillo eccl'ie credit.lxiii.di.i noīe pris.i fi.ar.tm̄ ꝯ.ꝫ.ꝺ ꝓba.qm̄
ꝯ:sed q̄re dicit hic pro alienis cū hic creditor itelligatur ꝛc.x.q.ii.§. hoc ius.
ꝰ.his creditor.ꝛ.ꝫ.ti.pri.qꝺ qbusdam.ꝛ.ꝫ.de deposito grauis.ꝛ sic nec noīe
suo nec noīe alieno tenet eccl'ia. Ad fem̄ referas hoc q: sic fatigaret eccl'ia de
facto ꝛ nō de iure. B.

a ¶ Teneri.nisi quatenus ver sum in vtilitatem eccl'ie.ꝫ.tit. prori.quod quibusdam.

b ¶ Suspensuꝫ ipso iure.ꝛ insuper eccl'iaꝫ ipaꝫ reddere ꝺꝫ indēnē.si in aliquo grauata ē.ꝫ.ꝺ re.ec.alie.si qs pſbyteroꝝ:ꝛ est ar.optimū:ꝙ si aliqꝭ dilapidauerit eccl'iam:ꝙ lꝫ velit eā reddere indēnē nihilominꝰ remouendus ē:de h dixi.ꝫ. de elec. qꝺ sic i fi.ꝛ sicut ipo iure suspēsus ē ita ipso iure vr̄ restitutus cū ecclesiā reddiderit indēneꝫ. ar.lxxxi.di.si q sūt.xvi.q.vii. si qs deinceps.ꝛ.x.q.vi.nos sāctoꝝ. Sed non credo ꝙ pp hoc sit restitutus:q: iā suspectus esset:ꝛ satisdatio nō imutat maliuolū aīum tutoris.insti.ꝺ suspe.tu.§.nouissime.ꝛ.ff.eo.ti. suspectus:ꝛ.l.se.immo remouēdus ē de facto si administratiōnē non dimisit.ff.de suspe. tu.suspectus. De hoc dixi.ꝫ.ꝺ of.deleg. venerabili.

O **Doardus**. Debitor q nō ē soluendo si excōicat: q: nō soluit absoluit cū cautione de soluendo cū ad pinguiorē fortunā peruenerit.h.d.vel notabilꝰ ꝛ sic vt in rubro.ꝛ ē casus sing. iudicio meo cū nullā faciat mētionē iste tex.de cessiōe bonoꝝ.lꝫ gl.ꝛ doc.al'r sentiāt:ꝛ diuidit i duas ptes.naꝫ

cernentes si secus fuerit attentatuꝫ ad solutionem talium debitorum ecclesias non teneri[a]. Si quis autem contra premissa decetero venire presumpserit:ab administratione spiritualium ꝛ temporalium nouerit se suspensum[b].

I Deꝫ decano.ꝛ.i.cano.tullenē.

¶ Si clericus nō habeat vn̄ satisfaciat suis creditoribus non debet excōicari:nec aliter molestari pstabit tamen cautionem saltem iuratoriam de soluendo quum venerit ad pinguiorem fortunaꝫ.

O Doardus cleric[9] ꝓposuit ꝙ cū.p.clericus.d.laicus ꝛ qdā alij ipsum corā officiali[c] archidiaconi remeñ.sup qbusdā debitis cōuenissent:idem in eum recognoscētem[d] hmōi debita sed pp rerum inopiaꝫ soluere nō valentē[e] excōicationis sniam promulgauit ꝛ infra. Mandamꝰ quatenꝰ si cōstiterit ꝙ predictus.o.in totū vel pro parte non possit soluere debita supradicta:sniam ipsam sine difficultate qualibet relaxetis : recepta prius ab eo idonea[f] cautione vt si ad pinguiorem[g] fortunam deuenerit de-

bita pdicta psoluat. I De.

¶ Conquerēs se indebite soluisse hoc ꝓbare ꝺꝫ nisi i casu hic posito.

T S q cōquerit indebitā[h] pecuniaꝫ se soluisse,ꝓbare tenet[i] ꝙ indebite sit soluta. Nisi eiꝰ aduersarius solutionē iſiciās exinde ꝯuicat[k]:tunc enim diffitenti onus incūbit ꝓbandi[l] ꝙ debitū recepisset.

Rubrica De donationibus.

G Rego.a.patricio galloꝝ.

¶ Liberalis in donādo existimat se debere quod donat.

P Rudentes:ꝛ infra.hāc si bi quodāmodo nobilitas legē iponit: vt debere[m] se qꝺ spōte tribuit existimet. Et nisi i beneficijs suis creuerit[n] nihil se prestitisse putet.

A Alex.iij.parisieñ.epo.

¶ Non valet donatio quaꝫ fecit prelatus inconsulto capitulo ꝛ i dānum ecclesie.

F Raternitatem tuā credimus nō latere: ꝙ cum eps ꝛ quilibet prelatus ecclesiasticarum reruꝫ sit ꝓcurator[o] ꝛ nō dn̄s conditioneꝫ ecclesie meliorare pōt: facere vero deteriorem[p] non debet[q]. Acce-

primo ponit querelā impetrantis.scꝺo dat iudices ibi.mandamus. Ab.si.

c ¶ Officiali.officialis dr̄ ille cui eps uices suas committit.ꝫ.de insti.ex frequētibus querimonijs. Ber.

d ¶ Recognoscentē.i.ꝯfitentem debita. Qui enī cedit bonis anteꝙ recognoscat debitū uel anteꝙ cōdēnet:aut in iure ꝯfiteatur debitū:audiri nō ꝺꝫ.ff.de cessi.bo.l.pe.qꝺ ē uex si placet creditori:alias statim ꝓbabit debitū suum fm ꝙ illa lex potest legi cū non ꝛ sine non:vt ibi notandum est.

e ¶ Nō valētē.ꝛ iꝺ inanis ē actio quā inopia debitoris excludit.ff.de dolo. nā is ꝛ.ꝫ.de resti.spo.oli.q: q nihil hꝫ:nihil dare pōt:ut.i.q.vij.daibertū: ꝛ eiꝰ periculo nihil ē.ff.de fur.itaqꝫ fullo.in pn̄. vn̄ vr̄ ꝙ nō tenuit excōicatio:sꝫ debuit eū expectare quousqꝫ soluere posset. ar. ꝺcre.pdicte oli.ꝛ ipossibile pceptū nō obligat.ff.q sen.sine ap.rescin.l.paulus ꝛ ipossibiliū nulla ē obligatio.ff. de re.iur.ipossibiliū:sꝫ h tenuit snia forte pp dubiū:q: nō plene ꝯstabat:an in totū vel i ptē posset soluere:ꝛ iꝺ cū ñ h ꝯstiterit:relaxat:ut hic dr̄.sꝫ si certꝰ eēt iudex q: nihil soluet possꝫ vl' si cessisset bōis:snia ñ tenuisset:iniusta tm̄ fuit:ꝛ iꝺ sīn difficultate ꝺꝫ absolui :ꝛ iudex tenet sibi ad itereē.j.ꝺ sē.ex.sacro h tutiꝰ ē.

f ¶ Idonea.ꝛ ita vr̄ ꝙ pignora vel fideiussores.ff.mā.si mādato.§.vl.sic.ꝫ.ꝺ pig.cū ꝯstet:ꝛ h itelligo si pōt.al's pstet quā poterit.s.iuratoriā.ꝺ ꝺo.post di. re.p nr̄as.vbi de h.ꝛ.j.de ver.sig.ex pte.ubi de hoc.

g ¶ Ad pinguiorē.ꝛ ita pꝫ ꝙ lꝫ qs cedat bonis:nō iꝺ liberatꝰ ē:sꝫ obligatꝺ remanet inefficax pp iopiā.sed i h ꝓdest ei:ꝙ nō detrudit i carcerē.C.q bo. ce. pos.l.i.sed si postea pueniat ad pinguiorē fortunā: vt h dr̄ soluere ꝺꝫ.ff.de ce. bo.is q:sꝫ nō i totū nisi inq̄tū facere pōt:ut dr̄ i illa.l.is q. habita rōe ne egeat q: nō ē fraudādus alimentis quotidianis.ff.e.q bonis.isti.de ac.§.vl.ꝛ.ff. de re.iur.in ꝯdēnatione:sꝫ ꝯ vr̄.ꝫ.de fideius.puenit.ibi de redditibꝰ eccl'ie satisfit creditoribus:quare nō hic eo modo. Forte q: piuri erant in illa puenit: ideo redditus assingantur creditoribus:dignū est enim ut male meriti egesta te laborent.ff.depositi:bona fides:ꝛ.lxxxvi.di.nō satis. vel hic non fuit actuꝫ ad hoc.lxxxvi.di.non satis.ante medium.

I **S qui**. Primo ponit dem̄.scꝺo exceptio.scꝺa ibi:nisi.ab.si.

h ¶ Indebitā.no.ꝙ indebitū aliud dr̄ iure ciuili tm̄:ꝛ aliud iure naturali tm̄:aliud iure naturali ꝛ ciuili. Qui soluit idebitū iure ciuili tm̄ per ignorātiā facti repetere pōt illud q̄le ē qꝺ pōt retineri p.l.fal.C.de iur.ꝛ fac.igno. cū qs ꝛ.C.de fal.error.q: credebat se plus hr̄e i hereditate ꝙ hr̄et:sꝫ si p ignorātiā iuris nō repetit:ut i legibꝰ pdictis.fallit cū psona facit locū repetitioni.ff. ad vell.l. vnā.§.iterdū.ꝛ de cōdi.īde.l.iterdū.C.si aduersus frē.l.fi. idebituꝫ iure naturali tm̄ ē illud quo p cirographū obligamur spe future numerationis qui tale indebitū soluit repetit ut hic.ꝛ.i.q.iiii.§.notandū.ubi de h.ꝛ.ff.ꝺ ꝓba.cū de indebito.i.rn̄. vn̄ sumpta fuit h decre.ꝛ.ff.de ꝯdi.inde.indebitū. ꝛ .ff.de ꝯsti.pe.ꝙ si maritꝰ.§.i.ꝛ isti.qbꝰ mo.re ꝯ.ob.§.is quoqꝫ. Et hoc veruꝫ

est ante biēniū nō post:q: tunc et posset peti cū effectu:vt isti.de lrāꝝ ob. in fi.C.de nō nu.pe.l.i.§.in ꝯctibꝰ.in prin. Solutū ꝰo indebitum utroqꝫ iure quacūqꝫ ignorantia repetit:ut.C.de ꝯdi.inde.l.i. Qꝺ verū est h ꝛ in pcedēti membro:fallit in casibꝰ quas hēmus:isti.de ob.q ex ꝯ. na.§. ex quibusdā.ꝛ in tex.ꝛ in glo.ibi signata. Si sciens se nō debere soluit ñ repetit:q: donare videt .ff.de ꝯdi.īde.l.i.ꝛ.ff. de reg.iur.cuius p erroreꝫ aliud vero dr̄ indebitum per exceptionē sed debitū iure naturali siue ciuili siue vtroqꝫ. h exceptio aut ē tpalis aut perpetua si est temporalis cessat repetitio.ff.de condi.inde. qꝺ in diē.ꝛ.l.nā ꝛ si marītu .ꝛ.l.naꝫ si moriar. Si uero exceptio ppetua ē:distinguit:aut est fauorabilis aut odiosa. Si ē fauorabilis per errorē solutū repetit.C.ad velle. quāuis.ꝛ .ff.de ꝯdi. īde. qui exceptionem si ē odiosa:ut macedoniani q datur in odium creditoris solutū non repetitur: siue ignorātia iuris uel facti.ff.de ꝯdi.inde.q exceptionē.ꝛ.l.si is qui.aliꝺ est indebitum ad iuris rigorē seruandū: h sciens si soluit nō repetit. ff. de cōdi.īde.iudex.ꝛ.l.iulianus.q: snia de iure ciuili ē:nō ea q iuris naturalis sunt tollere nō pōt:quare si soluat nō repetit:ut.l. iulianus.si ꝰo incertū sit an exceptio sit tpalis an perpetua:procedatur ac si esset ppetua.ff.de cōdi. inde.sufficit. Ciuilis tm̄ dr̄ obligatio:quādo spe future numerandis me p cirographū obligaui insti.de lrāꝝ ob.in pn̄. Naturalis tm̄ que re ipa tollit utputa numeratione pecunie ꝛ iusto pacto ꝛ iuramento tollitur:sicut ꝛ numeratione pecunie.ff.de sol.stichum.§.naturalis. Ber.

i ¶ Tenet.q: presumit eū debitū soluisse:nisi ꝓbet ꝯriuꝫ q: non ē verisimile ꝙ aliquis diligēs pecuniā suā iactet.ff.de ꝓba.cū de idebito.i.rn̄. ꝛ h itelligo de eo q maior ē.xxv.an.secus in priuilegiatis psonis puta pupillus siue minor mulier miles agricultor ꝛ simplicitate gaudēs:ille.n. psone nō tenent ꝓbare pecuniā indebitā:sꝫ ille q recipit ꝺꝫ probare pecuniā debitā fuisse.ff.de ꝓba.cū de indebito.§.sinaūt.

k ¶ Conuincat.legitis ꝓbatōibꝰ:ut.ff.de ꝓba.cū de īde.§.sinaūt i pn̄.

l ¶ Probādi.no.ꝙ onꝰ ꝓbādi reo icūbit pp suū delictū iſiciatōis:sic et actio legis aqlie:pp iſiciationē crescit i duplū.ff.ad.l.aql.inde neratius .§.hec actio.ꝛ alibi punit inficiator.C.de nō nu.pe.auc.ꝯ q propriam. ut in auc.de tri.ꝛ semis.§.illud quoqꝫ col.iii.itē cū est presumptio ꝯ reuꝫ transfertur probatio in ipsum.C.de proba.siue possidetis.de hac materia dictum est.ꝫ.ut ec.bene.ut nostrum.

R̄ica De donationibꝰ. Supra uisum ē de ꝯctibus nō gratuitis restabat videre de gratuitis merito subijcit hec R̄ica de donatiōibꝰ.ab.

Prudentes. Pōt intelligi duobꝰ modis.ꝛ fm primū itelle.h.d.ut in rubro.vel sic fm aliū itellec.ꝓmittentes aliqd donare illud tanꝙ debituꝫ adimplere tenent. Ex duo sunt dicta que patent.scꝺa ibi:ꝛ nisi.ab.si.

m ¶ Ut ꝺbere. vn̄ dixit dn̄s:beatius est dare ꝙ accipe.xvi.q.i. pdicator. ꝛ.j.de cele.mis.cū marthe. vn̄ martialis.cocus rephēdebat quēdā q tota die discurrebat p hospicia alioꝝ. Sceuola.tu comedis apud oēs nullꝰ apud te. Alterius siccas pocula nemo tua.aut tu redde vices aut desine uelle uocari.dedecus est semp sumere nilqꝫ dare.uin.

n ¶ Creuerit.saltē p bonā uolūtatē:q: hilarē datorē diligit deꝰ:ꝛ q dat pp pn̄tē pudorē ꝛ rē ꝛ meritū pdit.xiiii.q.vi.§.ex his oibꝰ.ꝛ. vn̄ uersus. Da facie leta:sine leticia faciei:qꝺ dederis pdis rē meritūqꝫ rei.

F **Raternitatem**. Tres sunt ptes.i pma ponit exordiū.in secūda narratio ibi.accepimus.in tertia ꝯclusio.ibi: vn̄.ab.si.

o ¶ Procurator.platus enim ecclesie procurator est non dn̄s.xii. q.i.c. vl.i.ꝛ.q.ii.sine exceptione.ꝛ.x.q.ii.casellas.

p ¶ Deteriorē.sic.ꝫ.de in inte.resti.c.i.fi.ff.p emp.qui funduꝫ.§.si ta. ꝛ.ff.de procu.ignoranter.

q ¶ Nō ꝺꝫ.in faciendo:sꝫ omittendo tm̄ pōt.xv.q.iii.placuit.ꝛ.ꝫ.de prescript.c.i.in faciendo etiam modice nam modicum donare potest si est consuetudo.j.c.proxi. ꝛ in hoc differt a procuratore, quia procura-

nihil donare potest: ēt generalissimā hñs administrationē. ff. de pcu. p curator utor. ala.

a Graues. ergo a p̄rio sensu si nō sunt graues nō reuocāt: qđ vex ē. j. c. pri. t. ij qd si p minutas vel paruas donationes ecclī im ledat uel modicū excedat: vt q totū debeat reuocari. ff. ō iurepa. ū libertus. §. ū qs plures: imo q vltra licitum est reuocat. ar. C. de donā. si qs argentuz. §. in seruis āt. ru. q. ū. si quos ō seruis: imo vt q ñ fit attēdēda coacervatio: ij singularis q̄titas. ar. ff. de iur. om. iu. si itē ar. j. ff. de ap. si qs sepatim. §. si qs cum vna. ff. ō pac. si plures. Lau.

pimus aūt q̄ predecessor tuus graues[a] donatiōes in rebus episcopatus fecit in detrimentuz ecclesie suis canonicis inconsultis[b]. Unde quoniam donationes huiusmodi de iure non tenent: indulgemus[c] tibi vt liceat donationes huiusmodi taz a clericis q̄z a laicis legitime reuocare.

b Inconsultis. maxime cū nec eox cōsilio pōt facere donationem vānosam eccle. x. q. ii. hoc ius §. qui res. xii. q. ii. sine exceptione. t.

c Indulgemus. i. idultū ēe oñdimus: q̄ de iur cōi hoc facere poterat vt. xxv. q. ir. qō qs cōmisit. j. de re. ec. non alie. si qs presbyterorum. t. j. ō p. car. c. ii. Similem indulgentiā habes. j. de iure iur. t si rp̄s. in fi. t. j. de vsupa. ex tuarum. ber.

Item vigor. episcopo.

In considerando an valeat donatio facta per prelatum debeat attendi quātitas rei donate t loci cōsuetudo.

Ceterū si abbatem donationē cum priore t quibusdā de cōuētu vel solū abbatē facere cōtigerit: t postea conuentus pars reclamauerit. Date rei quantitas t illius terre cōsuetudo[d]: que tū sacris canonibus non obuiet: est diligentius attendenda: t p̄m hoc est donum ratum[e] vel irritū iudicandū.

Item abbati sancti alberti.

Ecclesia non vacās in beneficium concedi non pōt sed in proprietatem. sic: de auctoritate tamen episcopi t sine preiudicio prelati.

Consultationibus: t infra. Donationes vero vel cessiones ecclesiarū si que fiant priuatis p̄sonis viuētibus illis qui ipsas ecclesias possidēt: nulli debēt ēe momēti. si religiosis fiant locis ab epō: uel eius auctoritate[g] rate debeant hr̄i: ita q̄ p̄sone que tam dictas ecclesias possident sine ipsorū assensu eis in vita sua non debeant spoliari[h].

Item. vij. epō florē.

Nō obstante iuramento de non infeudando ō nouo prelatus integrare potest feudum si apparet vasallum in mēsura fuisse deceptum.

Per tuas litteras proponere procurasti: q̄ cum q̄dam nobiles florētini tpe scismatis episcopum florē. in domo sua tenuerint: idē episcopus sedata scismatis tempestate de mandato alex. pape q̄tuor modios terre in feudū concessit[i] eisdez: t successor ipsius prout ē moris[k] de certo[l] feudo p̄fatos nobiles iuestiuit: vex cuz ipsi assignatam terrā mensurari fecissent nō nisi duos modios inuenerūt[m]: feudū integrari cuz instantia postulātes. super quo dubitas eo q̄ non sunt in possessione[n] ipsius: ne de[o] nouo videaris illō p̄ferre: t infra. Nos igitur attēdentes q̄ ecclesia in actibus suis fraudem[p] nō dz aliquam adhibere: rūdemus: q̄ feudum ipsum secure poteris itegrare[q]: cum terra illa quattuor modiorum ipis fuerit assignata[r].

Item. r. de bug. t. g. berbur. abbatibus.

In donationib[s] plenissima fit interpretatio t ob hoc clausula onerosa post multas dōationes opposita primā donatōem tm̄ respicit.

Cum dilecti filij abbas t monachi de melios, pposuerint corā nobis: q̄ nobilis vir alanus quasdam terras a patre ipsius eorum ecclesie in elimosynā assignatas violenter redigere cupiat in forestam[t]: t infra. Mandam[s] quatenus ad sniam p̄dc ipso monasterio proferendam ap. post. procedatis: cum ex tenore instrumēti vehemēter apparet: q̄ hec fuit mens et intentio[u] donatoris: vt clausula ō foresta que i fine ponitur instrumēti: nō[v] ad superiorez donationem: que tam libera t pura fuit vt immunis esset ab omni veratiōe t cōsuetudine secular: sed ad inferiorem concessionem que pēsionē t determinationem habet insertam iurta sanū referri debeat intellectū: q̄ in contractibus plena[x]: in testamētis plenior[y]: i beneficijs[z] quoq̄z plenissima est interpretatio adhibenda.

Item episcopo belicnsi.

Si eps in ecclesia qua de cōsensu capituli pio loco concessit percipiebat certos p̄uent[s] illos donasse videtur: omnes alij prouentus preter cathedraticum cedunt pio loco. Et si episcopus cōcessit de cō sensu patroni intelligitur patron[s] donasse ius patronatus.

d Cōsuetudo. xi. di. in bis catholica. j. de bis q̄ fiūt a p̄. si. cō. c. ea noscit t. ix. q. iii. conquestus q̄ tū nō sit canonic[s] inimica: ut h dicit. t. j. ō re iu. cū cā. xii. di. scit scā. t. ff. ō sepl. vio. l. iii. §. ūuus.

e Ratū. t ita vt q̄ abbas possit facere donationez. sed ō vt: q̄ nihil bz ergo nihil dare pōt. i. q. vii. dalbertū. iiii. dis. abbati. t. xii. q. ii. qsqs. t. j. de iurepa. q̄ aūt. i fi. t. j. de sta. mo. cuz ad monasteriū in fi. item p̄curator est non dñs. xii. q. i. si p̄uatū. ḡ donare non pōt. C. de admi. tu. nō olim t. j. ti. prori. dicit ala. q̄ istō pōt itelligi ō paupertuz erogatōne quā pōt facere q̄libet prelatus ecclesie: ita tū q̄ non p̄roget ad nimiā q̄titatez vt h innuit. ar. lxxv. di. nō satis. ff. de of. pcō. solent. §. vlt. p̄siderata p̄suetudine t facultate ecclesie. j. de cen. cum apostolus. in fi. uel etiā pōt intelligi de vera donatōe quā pōt facere prelatus: si p̄suetudo loci bz hoc: nā cōsuetudo loci dat iurisditionē t liberiorē tribuit administrationem. ff. qō vi aut clam. p̄hibere. §. nō tm̄. j. de bis que fi. a prela. si. consen. ca. ea noscit. ita tū ut ecclesia enormiter non grauetur. j. e. c. pri.

Consultationibus. Pōt dici: q̄ distinguit duo mēbra sm̄ ibi si religiosuz qō determinat in v. ita q̄. vel sm̄ Jo. an. in primo ponitur consultatio decisa in sc̄a distinguens rnsio ibi: donatiōes. Jmola.

f Uiuētib[s]. j. de p̄cs. p̄bē. c. i. t. ii. t. iii. t. c. vlt.

g Auctoritate: alr nō ualerēt. ?. de iurepa. q̄ aūt i fi. t. c. null[s] j. de iurepa. illud. q. dazdicūt q̄ patron[s] sine p̄sensu epi iuspatronatus pt donare loco religioso t sic logt̄ p̄riuz ecclesia uero nō ut i p̄mis p̄cor. ut h de h dicet. i. c. illud. b.

h Spoliari. q̄ sine culpa sua nō ē aliqs bñficio suo spoliādus. j. de cō sti. cognoscentes. t. l vi. vi. satis peruersum. t. xvi. q. vlt. inuentum.

i Pertuas. In p̄ma cōsultatio. in sc̄a rnsio ibi: nos igit. ab. Cōcessit. sicut papa q̄uiz cōcedit p̄uilegiū ob gr̄az p̄stiti obsequii. xx. q. i. c. vlt. circa fi. ber.

k Moris. t ēt iuris ut i p̄stōe federici i p̄ncipalē. §. p̄terea.

l De certo. i. de illa terra mensurata: vt. j. dicit.

m Inuenerūt. no. q̄ vbi qs decipit in q̄titate rei agit ad supplemētū ēt si dēceptio fuerit circa dimidiā rei. qō vex ē: nisi fuisset t̄min[s] appositus ad mēsurādū rē illā: q̄ tē vltra terminū ñ audiret t nisi q̄ rē accepit renūciauerit ō q̄titate. ff. ō j. bē. ēp. q̄ fūdū sec[s] si dēcipiat i p̄cio q̄ tollerat vsq̄z ad dimidiā iusti p̄cij. j. ō ēp. t vē. cū dilecti t. j. cū cā. C. ō resci. vē. l. ū.

n In possessiōe. q̄ fū adipiscit qs possessionē ex iuestitura. j. ō his q̄ fi. a ma. p. c. ex ore.

o Dz nouo. q̄ forte iurauerat ñ ifeudare ō nouo: ij h nō obstaret. j. ō feu. ex pte t. j. de cēsi. cū venerabil: q̄ ñ dī nouū q̄ ab alio fuit fem̄. itē alia rōne q̄ licite potuit pficere donationē: iz eā nō potuerit ichoar. j. de iudeis p̄suluit. t. ff. de nou op. nū. l. i. §. op[s] nouū. ff. ō dona. iter vi. t vr. si donare. §. si spōsus nihil. n. nē dat: iz datū declarat: vt ibi dī. ff. de te. he redes palā. §. i. itē q̄ multa p̄mittūt fieri ex p̄cio act[s] p̄ñtia C. ad vel. si mulier. t. ff. de mi no. l. iii. §. scio: q̄ de mandato pape h factū fuit in prin.

p In fraudē. sic. xx. q. iii. constituit. t. j. de his que vi: metusue cau. fi. cum dilecti. arguunec ecclesia dz alicui iniscere laqueū. xvii. q. i. de viduis.

q Integrare. si. j. de so. c. i. t. j. de p̄bē. vacāte. t. c. cū cāz q̄ adiuuat beneficijs nos oz ñ decipi. j. de cōmo. c. vno. t. ff. e. i commodato. §. sicut i fi. si. xxv. q. ij. quecunqz.

r Assignata. Iz ñ tāta iuēta.

Cum dilecti. Sūmat ut in rubro fz vnum itellec. est casus fin. sm̄ aliuz summat sic. clausula onerosa post duas vel plures donatōes posita p̄mā tm̄ respicit ñ supio rē q̄ bz suā clausulā. h. d. t ē h lec. ēt no. fz nō tm̄ sicut prima nec ē spāle i dōatōe iz idē ē i q̄libet clausula apposita in fi. cuiuscūqz dispōis: ut. j. dari[s] videbit. in p̄ma ponit iudicuz de cisa p̄sultatō: i sc̄a pape rnsio ibi: mandamus. ab. si.

s Forestam. foresta ē locus i quo fere ēludūtur: t bz qs vsū venandi. vin.

t Intētio. t sic sp recurrēduz ē ad ītētōez donātis siue scribētis. j. de reseri. ad aures. t. j. de p̄bē. c. vl. t. c. cū cāz. t. ff. de v. ob. i p̄ncipio.

v Ad superiorē. ij q̄re nō spectat determinatō ad oīa p̄cedētia t sequētia. j. de ap. sc̄o rgris. t. ff. de le. iii. si qs i p̄n. ff. de le. i. tal. §. vl. l. se. ij h iō dicit q̄ vba donationis largissime iterptāda sunt: vt h dicit: q̄ plures fuerūt h donatiōes vna pure t sine aliqua p̄ditiōe de qua h dicit: t altera sub p̄ditiōe quam respicit clausula illa de foresta: forsitā cōditio apposita erat i vltima donatōe: vt posset ibi bre vsuz venādi: t illā p̄ditionē voelebat nobilis iste referre ad p̄mā donationē t sic clausula de foresta respiceret oīa p̄cedētia. s. vt liceret sibi t heredib[s] suis possessiones illas q̄ñcūqz vellent redigere in forestaz.

x Plena. C. q̄ res pig. obli. pos. l. vlt. ff. si cer. pe. l. iii. verūtamen si vinum qō ē i dolio vēditū fuerit. hoc vī actū: ut i tpe cōpetēti expediāt volia pp ne uā vindemiā. ff. de peri. t cōmo. rei vē. l. i. i fi. t. l. ii. t. iii. Lau.

y Plenior. ff. de reg. iur. in testamentis. ff. de vi. t tri. le. l. iii.

z Beneficijs. j. de v. h. olim. xvi. q. ii. viris. t. q. i. frater noster. j. de ōci. ec.

parte.ĩ. de priul. q̃rcirca. ꝛ. ii. q. iii. §. notandũ in fi. ff. de iur. ĩmuni. l. iii. C. de vsufru. antiquitas. ff. de consti. p̃n. l. beneficium.

Pastoralis. Jn p̃ma ponitur ꝓsultatio. in scõa rñsio. ibi nos aũt. ab.

a Suũ. q ergo cõcedit ecclesiã qõ fuã ẽ itelligiẽ ꝓcessisse. ĩ. de iurepa. qõ ãt. §. i. ff. de ꝓbẽ. emp. qui tabernas. ff. de le. i. si domus. §. vlt. ff. de vsur babi. si ita. ar. ꝑ. ff. de le. ii. l. meni? §. vlt. Sed qd si laicus concedit ecclĩam de cõsensu epi: ĩ eo casu non vr eps aliqd ꝓcessisse. sed donationẽ laici tm̃ ratã habuisse in eo q laic? donare potuit. ĩ. de iurepa. qõ ãt. io.

b Tpaliter. p hoc reprobat q dici cõsuevit. xvi. q. ii. c. i. s. q idẽ est: si eps cõcedat ecclĩaz cum oĩ iure suo uel simpliciter dicat cõcedo uobis ecclĩam: nã vt hic p̃z aliud iuris est ẽ ĩ vno ꝛ aliud in alio: sicut aliud est si qui cõtrahunt societatẽ simplr aliud si ꝑhunt societatem oĩuz bonoꝝ. ff. pro socio. l. iii. §. i. et. l. coiri societatem: sicut aliud est dicere a munere: ꝛ aliud ab omni munere. i. q. i. sicut non nulli. ar. ꝑ. xxi. q. i. qõ si dormierit. ff. de serui. sicut. ĩ. de iurepa. et litteris. ff. de ꝓtrahẽ. emp. si aqueductus. Jo.

c Cathedraticũ. si ita generaliter dat eps ecclĩam: tunc ẽt dedisse intelligiẽ ius ĩstituẽdi. xvi. q. ii. visis: ꝛ q̃tũcũq; generaliter crimat ecclĩam a se sp itelligiẽ sibi correctõez retinuisse: ut i. c. visis ꝓcuratiõez ꝛ uisitatõez. ĩ. õ cẽsi. cũ venerabil: ꝛ cathedraticũ: ut ẽ nec obstat. ĩ. õ reli. do. ꝓstitut? ubi vr q eps ĩ totũ possit erimere ecclĩam: q illa donatio fuit cõfirmata ex certa scĩa p dñm papã: sicut vides: q quantũcũq; generalr pron? remittit iuspatronatus iura q̃dam tm̃ retinet ĩ liberto. C. de bo. libe. l. vlt. ꝛ mix vr: q eps plus intelligiẽ dedisse qm̃ minus ẽz: sed hoc iõ ẽ: q donationẽ ĩterpretari debem? ut poti? ualeat q̃ peat. ĩ. de priul. ĩ his. ꝛ. ĩ. de v. si. abbate. ꝛ. ff. de re. du. quotiẽs: ꝛ. §. de fi. istru. ĩter dilectos. Jo.

d Capituli. aliter nõ valeret supra de his q̃ fi. a pla. cũ nos ꝛ. c. tua. ꝛ. c. pastoralis. b.

Ĩter. Summatur ut in rubro fin intellec. gl. legitur alio mõ itelligendo q istõ erat hospitale p̃uatũ õ quo pleni?. Et quattor sunt partes. in p̃ia actoꝝ petitõ. ĩ scõa ꝓcuratoris eoꝝ rñsio. ĩ tertia ibi attẽdẽtes. cãe diffinitõ ĩ quarta ibi itaq;. ꝓtestatio ꝛ ipi? rõ. ab. si.

e Dissimilib?. qõ licite fieri põt: ut nũc agat de adipiscẽda possessione quã nũq̃ habuerũt ꝛ postea õ recuperãda sic. ff. de ac. pos. l. naturali. §. nihil: ꝛ ea dẽ res ex diuersis cãis peti põt. ꝛ. õ. de iudi. examinata. ꝛ. ꝛ. de cã pos. c. vl. ꝛ. C. de peti. here. hereditas. ff. de excep. rei iudi. cũ querit. ꝛ. l. an eadẽ. Jo. de testi. significauerũt: ꝛ ibi ꝓuerio mõ.

f Ad petitoriũ. ꝛ. de cã pos. pastoralis. ꝛ. ꝛ.

g Eoꝝ noie. talia. n. p̃nt fieri p ꝓcuratorẽ. ꝛ. de p̃bẽ. accedens. ꝛ. ꝛ. de prescripti. si diligenti. Jo.

b Nõem. ꝛ ita rẽ religiosam trãstulerũt in aliũ. vñ nõ valuit trãslatio. C. de litig. l. ii. ꝛ. C. cõi diui. l. i. in fi. ꝛ. ꝛ. ut lit. pẽ. ecclesia. ꝛ. xii. q. i. §. res litigiosa: unde reseruat ius suũ plebano de piscia super hac qõne in fi.

i Turpitudinẽ. ar. q allegans turpitudinẽ suã nõ ẽ audiẽdus. C. õ suo pi. di. ma. ſ creditoꝝ. C. de reuo. dona. cũ ꝓfitearis. C. de trãsact. trãsactione finita. ff. de le. i. si fundus plurib. §. i. xvj. q. iii. nemini. ꝛ. ꝑ. de cõcess. ꝓben. cũ sup qõne. ꝛ. ꝑ. de testi. sicut. ar. ꝑ. C. de lib. cau. l. i. ꝛ. l. interrogatã. ꝛ. xx xv. q. iii. extraordinaria. ꝛ. ꝑ. de re iudi. lator. ꝛ. c. consanguinei. So. generale ẽ illud q allegans turpitudinẽ suã nõ audit. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. l. ii. ꝛ. xxxiiii. q. v. sane. ar. nisi vbi uertit periculũ aĩe. vt i. c. lator ĩ. c. cõ sanguinei: vel nisi propter fauorem ecclesie. xx. xv. q̃stione. ir. quod quis cõmisit: vel fauore libertatis: vt in. l. interrogatam.

k Deceptoribus. ꝑ. de re. pmu. cũ vniuersorum ꝛ. C. si minor. se ma. dix. l. ii. ff. ad vell. l. ii. §. i.

l Adiudicare. sz qualiter poterãt isti se supponere: cũ talia ad epz spectẽt. ĩ. de excel. pla. sicut vnire. ꝛ. ar. ꝑ. de consue. cũ dilectus. nec enĩ aliqs põt erimere a se iurisdictionẽ sui plati. ꝑ. de for. cõpe. si diligenti. ꝛ. ca. significasti. Rñdeo: sz isti nõ potuerĩt se obijcere: tm̃ p talẽ subiectionẽ sibi poterat fieri preiudiciũ. sic. ꝑ. de renũ. quod ĩ vnijs. ꝛ. vii. q. i. si qs presbyter: sub conditione tm̃ pñt se obijcere: vt. ꝑ. de resti. spo. olim. item psonas suas possunt obijcer. ꝑ. quod me. causa cuz dilectus. Jo.

m Preiudicium. ꝛ sic. ĩ. de cap. mo. c. ii. ꝛ. ꝑ. õ re iudi. suborta.

n Inter alios. ꝑ. de fide instru. ĩter dilectos: ꝛ. ꝑ. õ iudi. c. pe. vbi ponit ẽ regula ꝛ ibi de ẽ.

Apostolice. Primo ponit consultatio. scõo rñsio ibi ingstioni. Et ibi primo repetit ius antiquũ. secũdo illud declarãs solut ꝓpositã qõnem ibi: boc. ab.

o Rñdemus. qõ fuit õ hoc: qñq; epi successiue locis religiosis de reddi tibus ecclesiaꝝ suaꝝ conferunt ultra qnquagesimam portionem: qñq; vsq; ad tertiã vel quartã partẽ: querebat vtrũ successor possit reuocare qõ ultra quinquagesimam datũ ẽ: ad hoc respondet papa prout legit in canone. xii. q. ii. bone rei.

p Ecclesie seculari. iaz constitute.

q Elargiri. ꝛ hoc potest facere sine ꝓsensu capituli: sufficit enim a iur semel ꝓcessum fuisse. ff. de ꝓdi. ist. q̃ sub ꝓdi. §. vl. ꝛ. ꝑ. õ bis q̃ fi. a prela. sine consen. capi. pastoralis: vbi de boc. q̃ videt determinare banc dubitationez ꝛ. ĩ. e. c. vbi dicit per se debet excedere ꝛc. ergo per se illam potest concedere. q; qõ de vno negatur de alio concediur. xxv. di. qualis. ꝛ. ꝑ. de presump. nõne. ꝛ. ꝑ. de bis que fi. a prela. sine consen. capi. cum apostolica ĩ fi. Et in alienationibus semp vr. q ꝓsensus capituli requirat. ꝑ. e. pastoralis. iii. q. ii. sine exceptione. ꝛ. ꝑ. de bis que fi. a pla. sine ꝓsen. cap. cuz nos. Quidã dicunt ut laur. ꝛ. t. ꝛ Jo. super illo capitulo bone rei: q hãc donationem facere debet de consensu capi. argumentũ illius. c. xii. q. ij. si eps. Aug. dicit q boc potest fieri de consensu clericorum: ꝛ tunc post

retractari: quoniã multis ex fratribus incõsultis a predicto rectore ac paucioribus fratribus excõicatis ꝛ piuris de re litigiosa in fraudẽ plebani de piscia q sup eodẽ hospitali mouerat qõnem b: fuerat celebrata ꝛ infra. Attendentes igit q fratres ꝛ patroni sancti allucij ꝓ se: imo potius contra se turpitudinez i allegabãt videlicet periuriũ excõicationẽ ꝛ fraudem nõ vtiq; contra ipsos sed ab ipsis cõmissaz: ꝛ intelligentes donationẽ ab eis hospitalarijs factã purã ac simplicẽ extitisse: q nõ deceptoribus k sed õceptis iura subueniũt: vñ per ea que superius prepositа sunt se contra factuz proprium legitime defendere non valebat: hospitale predictum cum pertinentijs suis hospitalarijs sancti sepulchri adiudicare l curauim?.

r Jta qõ per banc sententiam dio cesano episcopo ꝛ plebano õ piscia nullum preiudicium m generet: cuz res inter n alios acta non debeat aliis preiudicium generare.

I Dem epo sancti andree.

Donatio quinquagesime vel centesime quam facit eps cuz graui ecclesie sue detrimento põt legitime reuocari: necetiã põt vltra quinquagesimã vel cẽtesimã conferre etiaz cessante lesione ecclesie sine auctoritate superioris.

Apostolice sedis oraculo: ꝛ ĩ fra. Jnqui. t. r. ° q; sit in canone diffinituz: vt si quis episcoporum in parochia sua monasteriũ construere voluerit ꝛ de rebus ecclesie cui presidet ipsum dotare: non amplius ꝯ quinquagesimam partem: ecclesie p vero quaz monasticis regulis informare vel pro suis proprijs magnificare voluerit sepulturis: non amplius ꝯ centesimam partem census ecclesie cui preest dz elargiri q. quia tamen in eodem canone consequenter adiungitur vt bec temperamẽti equitas obseruetur: q cui tribuit cõpetens subsidium conferat: ꝛ cui tollit damna grauia non infligat: ea quidem cautela seruata vt vnam tantũmodo que placuerit ex bis duab r remuneratõez assumat. Hoc semper est obseruandum: q vnus

mortem epi nō reuocanť: vel sine consensu clericoꝝ: ⁊ tunc reuocať post mortē epi per successorē. Et ista quinquagesima uel centesima intelligēda est quo ad fructus tm̄: ⁊ hoc pz er verbo illo quinquagesimam uel cētesimam partem census: ita intelligit Aug. super ca. bone: ⁊ de fructibus formata sunt qō. Sed ꝑdicere vī īferiorīa vbi dicit siue de possessionibus ⁊c. Joā. intelligit qꝫēt de possessionibus: ⁊ perpetuo possit donare centesimā uel quinquagesimaz: ⁊ hoc satis pōt cōcedi. Et est argumētuz vbi dicit: nisi legitima ꝓscriptione ⁊c. ita tamen hoc facere pōt siue de reditibus siue de possessiōibus: qꝫ ecclesia nō ledatur. Ber.

a Reuocari. hic respōdet qōni: qꝫ reuocabitur tm̄ vltima: si plures fuerint facte alienatiōes. ff. de iurepa. si liberius. §. .i. si una tantum sint et enormis de ipsa detrabetur quod plus est. xii. q. .ii. si quos de seruis.

b Prescriptione. sed videť qꝫ hoc stare nō possit: qz dicit ler: q ꝫ leges mercať: male fidei possessor dicit: ⁊ iō nō ꝓscribit. C. de agri. ⁊ cēs. quē admodū. li. xi. ⁊ nulla tēporis longitudo iuuat malefidei possessoꝝ. ē. s. ō prescrip. vigilanti: ⁊ c. si diligēti: ⁊ c. qm̄ omne et iuris ignorantia nō prodest in usucapione. ff. de iuris ⁊ fac. ignorā. iuris ignorātiā. ff. ō usuca. nū quā. rndeo hec ē ignorātia facti ⁊ nō iuris. Facti .n. qō ē vtrū ledať ecclia grauiter ⁊ iō ecclia que recipit cū hēat titulum ⁊ bonā fidez ꝓscribere pōt sm̄ qꝫ hic dicitur. s. qz hec donatio pmissa ē per canonē illū bone rei: sed in alijs exceptionib⁹ loquūtur ꝓdicta iura. ber.

c Exceptione. puta rei iudicate. s. de re iudi. cuz inter vos: ⁊. ff. de except. .l. ii.

d Nam etsi. responsio tacite questionis.

e Et ostensione. ut si ostendať ecclesia ere alieno grauata: ⁊ graues iminere expensas proximo. uel qz deficit ecclesia ī expensis consuetis pp talem donationē. quā si non fecisset leuiter subiret expensas sine grauamine.

f Quā expressione. qdā. n. sunt q melius pñt itellectu pcipi qꝫ elocutione exprimi. ff. de sol. ratū. ⁊. ff. rē ra. ba. quo enim tutore. §. iulianus.

g Debeat. et eo qꝫ dicit ꝓ se non debet excedere summā a canone prefiram: ergo illam per se facere potest: ut. s. dixi.

h Canone. predicto bone rei.

Propter. Primo ponit dictum. qō exemplificando specificat ibi si forte. scō moderatur ibi: qō tm̄. ab. si.

i Propter. hec decr. sumpta fuit ex lege. C. de reuo. dona. l. vlti. nota et qꝫ donatio semel pfecta non reuocať: et ꝑtertu īpialis rescripti. C. ō reuocā. dona. si donationē. ⁊. xvii. q. ii. non. n. nec ex sola penitentia reuocať. C. eo. possessionem: nec recipit cōditionē postea perfecta donatio. C. de dona. q sub mo. pfecta in casib⁹ tm̄ reuocať pp ingratitudinem. Unde distingue. aut donat qs liberto aut extraneo: si liberto reuocať donatio sola ratione obsequij non prestiti: ⁊ est mirabile: qz reuocatur res empta et pecunia donata. C. de reuo. dona. l. i. sed libertas nō reuocať solo obsequio nō prestito. C. de lib. cā solo: sed pp easdē causas quibus donatio reuocať libert⁹ ecclie ī suitutē reuocať. xii. q. ij. octaua discussio: ⁊ in auten. vt liberti decetero aureo annulo non egeant. §. illud col. vi. reuocatur etiaz donatio tota ꝓpter liberos susceptos a patrono. C. de reuo. dona.

si unq̄: si. xvii. q. vlt. c. vlt. sed illud iure poli nō iure fori. als aūt totā nō reuocať. C. de inof. dona. si totas. Si aūt in extraneū collata sit donatio reuocať ex ingratitudine cuius quatuor cause hic notanť: puta si donatarius ipias manu in donatorē iniecerit ipz vulnerando uel atrocē iniuriā ei intulerit: vt ipz vulperādo vel fustib⁹ cedēdo siue graue dānū rez suaz vel periculū vite īferre ꝓsumpserit. Itē adde qntaz q̄ hic nō ponit: si ꝓditionē apposītā nō adipleuit: ar. ff. e. cū dilecti: ⁊ hoc totū hēs. C. de reuo. do. l. vlt. ⁊. j. de ꝓdi. ap. verum. Si vō mater donationem filio faciat: ⁊ postea trāsit ad scās nuptias ex tribus tm̄ causis eam donationem poterit reuocare: puta si ei ifidiať ē: si atroces man⁹ intulerit ī caz si totius substātie ipsi⁹ molit⁹ē iactarā. C. de reuo. dona. auē. be qꝫ: ī aūtē. de nupt. col. .iiii. §. mater. aliter non fit reuocatio: insti. de dona. §. alie.

k Reuocare. reuocatur ergo donatio vtili rei uendicatione vel ꝓditiōe ex. l. C. de reuo. dona. bis solū. ⁊. C. de ꝓhē. emp. cū res. ff. de dona. cā mor. l. si mortis causa. Ber.

l Atroces. q̄ ꝓsiderantur ex tribus causis. s. ex facto loco et persona īsti. de iniur. §. atror. ut si quis vulneratus fuerit vl fustibus cesus.

m Successores. huius reuocandi psonale est: qz nō cōpetit pmordiū bui⁹cāe bf dib⁹ donatoris vel ꝓ heredes vel successores donatarij q hoc ī vita sua tacuit ut hic dicit. C. de reuo. dona. l. vlti. ad fi. ⁊. l. i. ī fi. qz p taciturnitatē remissuz vī. Et sic est ar. qꝫ feudū nō est auferenduz filio pp fellonīā pris. si patri questio mota non fuit sic. C. de inoffi. testa. omnimodo. ar. ff. ad syl. l. i. §. vlt. ber.

Rtica de peculio clericorum. ē.

visum est de donationib⁹ ſz qꝫ dubitari poterat nunqd clerici possint donatiōes facere de eo rū peculio: merito subijcit hāc rubricam. ab. si.

n Questigandū a iudicibus qui de hoc cognoscunt.

o Ad quā. si. xii. q. .ii. placuit: ⁊. q. iiii. quicunqz. ⁊. q. v. nulli: ⁊. c. fin.

p Debent. qz presumiť ō bonis ecclie emp. xii. q. iii. c. i. C. de dona. iter vi. ⁊ uxo. ēt: ⁊. ff. eo. quintus mutus. Sed ꝓ hanc presumptionem admittiť ꝓbatio. xii. q. i. sint manifeste. ⁊. q. iiii. c. i. ⁊. ii.

q Presbyter. hoc. c. habetur. xii. q. iiii. c. vlt.

r Emerit de rebus ecclie qm̄ si de suis ⁊ ecclie rebus emisset: ꝓ rata ꝑtis res diuideret inter ecclam ⁊ heredes presbyteri si de hoc ꝓstaret. xii. q. iii. c. i. ⁊ ita ꝓ ea parte facit instīm ꝓ se: qz tutius est qō nō faciat instīm cōe. sed separati. aut non datur ei optio: sed cōminatio est. Ber.

s Et unusquisqz. Iste ter. pōt intelligi de epō ⁊ tunc verbum consecrationis stat proprie. ⁊ verbū presbyter dz exponi. i. epūs per ea que dixi ī. c. precedenti. Secundo potest intelligi in quolibet rectore ecclesie ⁊ tunc verbū presbyter stat proprie ⁊ verbum consecrationis debet exponi. i. ordinationis seu pronunciationis: quia proprie episcopus consecratur ⁊ presbyter ordinatur ut in. c. i. de sac. vnc. ab. si.

t Et vnusquisqz. supple statuimus.

u Acqsierit. occasione ecclesie. ī. c. pri. qz nos: ⁊. c. registi: ⁊ est. ar. qꝫ teneor tibi restituere quod occasione rei tue ad me puenit. ar. s. de iureiu. ad nostram ⁊. ff. manda. ex mandato: ⁊. l. idēqz. §. i. ⁊. ii. ⁊. ff. de procur. qui proprio. §. procurator. ver. ut in ceteris.

v Inquirendam est. s. a prelatis ecclesie.

x Comparauit. supple: si hoc fecerit puniendus est: ⁊ ecclesia poterit eas vēdicare: ꝫz sue nō sint: ⁊ est speciale in ecclesia: sic ⁊ miles. C. ō rei vē. si vt proponis: sic ⁊ pupillus. C. arb. tu. l. iii. in alijs uero secus est de iure cōmuni

Ecclesie vel alius non solum non debz amplius sed nec tantuz nec minus cum graui ecclesie siue detrimento conferre: siue simul ⁊ semel id facere velit: siue pluries successiue eisdē vel diuersis ecclesijs conferendo. Unde cum graue detrimentum siue de possessionibus siue de prouētibus ad episcopalem mensam vel cathedralē ecclesiaz pertinentibus in quantalibet portione constituerit esse collatuz: poterit legitime reuocari: nisi prescriptione uel alia exceptione legitima actio huiusmodi excludatur: nām etsi prima facie presumatur qꝫ collatio quinquagesime vel centesime partis graue ī ō inferat detrimentuz: quia tamē nō solum si sepe sed etiam si semel id fiat ex variis circunstantijs deprehendi potest interdum valde damnosum: quod quidē magis potest ex ostensione facti quam expressione alicuius statuti cognosci: nec qn quagesima nec cētesima semel aut successiue debet cum graui ecclesie damno conferri. Si vero in tantū abundet epūs vt sine damno ecclesie sue possit amplius etiaz q̄ quinquagesimam vel centesimam partē necessitati alterius ecclesie subuenire cui⁹ p se non dabeat summā excedere a canone prefinitam per quam incaute largiri volentibus ē occursuz: de superioris tm̄ auctoritate pōtificis potest ēt in maiori summa inopie alterius prouideri.

Regorius nouus.

Donatio pōt p donatorez non per heredem eius qui tacuit ob ingratitudinem donatarij reuocari ī casibus hic expressis.

Propter eius ingratitudinez in quem liberalitas est collata donatoris psona ō rigorē iuris cā potuit reuocare: si forte in ipm impias manus iniecerit: vt sibi atroces iniurias seu graue rerū suarum damnū vel vite periculum iferre presumpserit: qō tamē ad donatoris qui hoc tacuit non extenditur successores.

Rubrica De periculo clericorum.

Ex concilio lateranēsi.

Quesitum a rectore ecclesie tēpore promotionis nihil habēte ꝑsumitur de bonis ecclesie quesituz.

Questigandum est: si nihil patrimonij habens ꝑsbyter quando promotus est ad ecclesiasticum ordinem postea emerit predia: cuius iuris sint: quoniam ecclesie ad quaz nihil habens promotus est esse debent iuxta canonicam auctoritatē.

Ex eodem.

De emptis per prelatum de bonis ecclesie debet instrumentū ꝓfici noie ecclesie alias debz prelatus ab administratione remoueri.

Presbyter cum diocesim tenet ō eis que supereminent ad ipsius ecclesie nomen scriptura faciat: aut ab eius ordinatiōe discedat

Ex epistola pij pape.

Quesita per epz post ꝓsecrationem suā ecclesie relinquenda sunt.

Ut vnusquisqz presbyter res quas post dies cōsecrationis acqsierit, pprie ecclesie relinquat.

Ex concilio remēsi.

Empta per platū ex emolumētis ecclesie efficiūť ecclesie licet prelatus emerit nomine alieno.

Inquirenduz est si quis ꝑsbyterorum de redditibus ecclesie uel oblationibus vel votis fidelīū alieno noie res cōparauit quia

.C.de rei vendicatione si ex ea.C.de dona.inter virum & uxorem & si tua.C. cōmunia vtriusq3 iudi.si patruus tuus.

a Alieno.si.xlv.di.sicut non suo.

b Sacrilegiū.large sūpto vocabulo sacrilegij.xii.q.ii.pdia.&.c.gloria epi. &.s.de foro competenti conquestus.Ber.

c Asportabat.si.xxiii.q.iii. qd ergo.xviii.q.iiii.si forte.b.

Si quis. Summatur vt i rubro sm vnum intelle.sa tis no.l3 varij intellec. possint colligi:ut.j.dicam.ab.

d In terra.que sterilis erat: prius eni equu3 est illis relinq quorum labore ad fertilitate3 redacta est:ut.s.de re.ec.alie. uel non.ad aures:&.C.de allu ui.l.ultima uel loquit de terra prius culta & clerico pro benefi cio assignata.xvi.q.i.possessio nes.&.q.iii.clerici.t.

e Obitus.argu.q beneficia ti ab ecclesijs vsufructuarijs ꝯ paranf:na3 & morte finit vsu fructus:insti.de usufru.§.fini tur:similiter morte clerici ut h &.s.de pig.c.vlti. sed nō poia comparant clerici vsufructua rio q: de terra aratoria pōt hic facere ueniam:quod illi non l3 .ff.de vsufruc.quāuis:&.l. vsu fructuarius.ite3 usufructuari⁹ percipiendo fruct⁹ facit suos & inde pōt testari:qō non potest cleric⁹.j.ti.pxi.q: nos.xii.qō. .v.q: ioannes:nisi cū quoda3 moderamine qō hr.j.ti.pxi. ad hoc.&.c.relatū.§.l3.imo po tius clerici psit cōparari usua rijs qb⁹ tm̄ ad vsu3 quotidia num vti l3:isti.ō vsu.& ha.§.i.

f Proheredum proheres ē q putat se heredem esse cū non sit.ff.de peti.her.pherede:& i sti.de interdic.§. adipiscende: uel pōt appellari hic p quolib3 descendente post primu3 here dem siue pro quolibet descēdē te cui relinquitur aliquid.

g Prestatiōe.i.p suitijs p stitis ecclesie.j.ti.pxi.relatum .ii.§.l3.q: forte poterit posses sionē illā assignare alicui cleri co p beneficio usq3 ad tps uite sue.xvi.q.i.possessiones:& qō ne.iii.clerici.

Rubrica de testis & vlt. volūtatib⁹. s.uisum est de dispōne inter u uos restabat uidere ō ultimis uoluntatib⁹.uel sic.s.usu3 ē ō peculio clericoꝝ:sed q: dubita ri pōt nunqd de oī peculio ua leant clerici condere testamēta iō subijcit hāc rubricā.ab.si.

Uorundam. Primo ponitur fa ctum.secundo decisio ibi:hortaf.ab.si.

h Octo uncijs.i. duab⁹ par tibus hereditatis que dr̄ as: & in.xii.uncias diuidif institu.de heredi.insti.§.hereditas.

sicut nec suo ita nec alieno[a] nomine presbyter fraudē facere de faculta tibus ecclesiasticis debet:quoniam hoc sacrilegiū[b] est:& par crimini iu de furis qui sacras oblationes as portabat[c] & furabatur.

Ex concilio toletano.

Meliorationes facte per pre latum in rebus ecclesie sunt sue in uita etiam si dimittat beneficium s3 de his testari non potest.

Si quis sane clericoru3 agella uel uineolas i terra[d] ecclesie si bi fecisse pbabitur:sustentande vi te causa usq3 ad diē obitus[e] sui pos sideat.Utrum post suum decessu3 ecclesie restituat:nec testamentario aut successorio iure cuiquam here du3 pherēdūue[f] relinquat:nisi for san cui eps pro seruitijs ac pstatōe[g] ecclie largiri uoluerit.

Rubrica De testamentis & ultimis voluntatibus.

G Reg.ix.antonio subdiacono.

Eps de reb⁹ pximonialib⁹ testa ri pōt.de reb⁹ uero ecclie seu intui tu ecclie acqsitis testari nō ualet.

Uorūda3 ad nos relatio ne peruenit:q attelane ci uitatis episcopus condi to testamento in octo vn cijs[h] substantie sue nurū herede3 i stituit:ecclesiam sua3 in residuis qt tuor. Hortamur[i] igitur ut solli cite hoc[k] discutias:& quicquid ipm habuisse patuerit a qualibet perso na detineri nullatenus patiaris[l] ni si hoc solum quod eum ante[m] epi scopatus ordinem proprium ha buisse[n] constiterit.quicquid vero ec clesie ante ipsi⁹ consecrationē fui se cognoueris uel in episcopat⁹ or dine predictum episcopum acqui siuisse[o]: in eiusdem ecclesie domi nio conseruetur.

I Dem.

Abbatissa testari non potest ēt si nunquam induisset habitum mo nachalem.

Uia ingredientibus:& infra. Sabina abbatissa conquesta est.s.quandam abbatissam mona sterij sui postquam regendi susce pit officium condito testamēto[p] le gata[q] quibusdam reliquisse: dicens ea3 vsq3 in diem obitus sui non in duisse habitum monachalem sed in vestibus quibus vtuntur loci il lius presbyteri permansisse: sicut et illa que ante ipsam fuerat abbatis sa:& hoc plene ex consuetudine[r] lici isse:& infra. Necessarium ergo visum est postquam abbatissa or dinata[s] est & in monasterio per an nos plurimos vsq3 ad obitum pre fuit: vestis qualitatem ad culpam forte[t] episcopi pertinere: qui ea3 sic esse permisit: non tamen potuisse preiudicium[u] monasterio irrogare sed res ipsius eidem loco ex quo il lic ingressa & abbatissa constituta ē de iure competere[x].

I Dem.

Si infra annū a die promotio nis non fit executio testamenti per debentem exequi deuoluitur execu tio ad episcopum.

Nos quide3:& infra. Per uenit ad nos.s. de hac luce migrante supreme voluntatis eu logio[y] monasterium precepisse fun dari:cuius desiderium a.t. religio osa femina eius herede protrahi tur[z]. Quamobrem te hortamur vt eam commoneas:quatenus in tra annum[&] monasteriu3 quod ius sum est debeat ordinare: & cuncta secundum voluntatem defuncti si ne altercatione construere. Quō si infra predictum tempus siue in loco[?] quo constitutu3 fuerat: seu si ibi non potest: & alibi placeat ordi nari:tecum implere neglexerit: tūc per te edificetur:& omnia per te lo co ipsi sine diminutione qualibet as signentur. Sic enim secundu3 pi issimas leges[ꝝ] dilatas defunctoru3 pias voluntates episcopali decens est studio adimpleri.

I Dem petro subdiacono.

Debet legatum quāuis nudis verbis a testatore relictum sit.

Indicante:& infra.Cognoui mus.r.referente: q moriens vxor redempti concham argenteā nudis[ꝝ] verbis iussit venundari: et

ibi necessarium.ab.si.

p Testamento.testm̄ ē testatio mentis qua disponitur quid de reb⁹ suis aliquis velit fieri post suum decessum.xiii.q.ii.§.sed aliud.j.de celebr. mis.cum marthe:insti.de testa.ordi.in prin.T.

q Legata.legatū est donatio quedā a testatore relicta:isti.de lega.§.i.

r Ex ꝯsuetudine.h con suetudo nō pdest: q: nō qd fiat.sed qd fieri debe at cōsiderandū est.xx.q. ii.glia epi:&.s.de elect. cum cām:&.ff.de off.pre. si.sed l3.& scm̄ usurpatiu3 prescriptionē nō inducit .xxiii.di.illud.xvi. q.iii. l3.& in talibus nullus nu merus defendit annorū .xxiii.q.v.qō deo.

s Ordinata.i. benedi cta val consecrata:q: ab batissa uel monialis nō recipit ordinem pp vili tatem sexus.ar.j. de pe. & re.noua.

t Forte.nō est nota du bitationis:sed assertiōis .xiii.q.vlt.habent forsi tā illi:& in euāgelio. Si cognouisſetis me forsitā & patre3 meū &c.ff.de rei ven.Item si.§.i.&.ff.de arbi.si duo:&.ff.de pro cura.si filiusfamilias. de pe.di.i. quāobre3.xxxii. q.ii.admonere.s.de pro cura.tue.vin.

u Preiudiciū. votum .n.pscriptione ñ tollit ut xxxiii.q.v.q deo pari.

x Cōpetere.ipso.n.in gressu se & sua dedicauit deo.xix.q.ult.q: igredi ē tib⁹ & ē ps hui⁹.c.& auc. si qua mlr:&.C.de sacro san.ec.auc.igressi.xii. q. .i.nolo.&.c.non dicatis.

Nos. Propter ne gligentiam here dis eps exeqt piā uolūta tē defūcti.h.d.uel sicut i rubro. Prio ponit nar ratio.in scōa puisio ibi Qobrē. ubi prio moneri mandat.scōo suppleri ibi quod si.tertio reddit rō nem ibi.sic.n.ab.si.

y Eulogio.i. testō.C. de testa.l.iubemus.

z Protrahit.i.differt.

& Infra annu3. ifra an num d3 mandari execu tioni uolūtas testatoris. C.de fideicom. auc. am plius:& hic & in auc.de ec cle.ti.§.si quis edificatio ne.colla.ir.

? In loco demonstra to.uel comprehenso a de functo si enim de loco in certus nō uidet obligat⁹ ad faciendū sicut in pro misso &c liquidū ē.ff.de eo quod cer.lo.l.iii.§.si qs insulā:&.ff.de v.ob.q insulā:nisi aliud quid dicat:tum cā religionis tū extreme uoluntatis fa uore.ioānes & Lau. Alij dicunt q si incertus ē locus vbi debuit edificari ad hanc cām relictū fieret caducū. C.de cadu.tol.l.una.§.si uero.ff.ō do na.l.ii.§.vltimo. Et iō dr̄ hic:in loco quo ꝯstitutum fuerat. T.dicit: q non erat caducum:q: testamenta sunt interpretanda largissime.s.de do na.cum dilecti.in fi.& res ad pias causas relicte libere sunt a lucratiuorū inscriptionibus.xxxiii.q.viii.§.quāuis:& in.l.sancimus.

ꝝ Leges.C.de epis.& cle.nulli.ibi hēs q eps d3 illud facere.

Indicante. Primo narrat factū.scōo puidet ibi:i qb⁹.ab.si.

ꝝ Nudis.tale legatū ēt val3 sm leges.C.de fideicō.l.ultima.& ē argu.q per nuda uerba quis obligatur.ar.ii.q.ii. quicunq3.xxxi.q.v.

i Hortamur.i.precipimus.

l Patiaris:hoc nō hēbit locu3 in rebus ab epō alienatis:si ecclia agnoscat hereditatē illius:tenet tūc ratum hre qō fecit p ea pte p qua ē heres.xii.q.ii.eps q filius.ff.de reg.iur.ex qua p sona.C.de rebus alie.uel nō alie. vēditrici.nisi fecerit ecclia inuētariū tūc.n.ñ tenef:nisi in quantū uires hrditatis se extendūt.C.de iur.delib.l.sancim⁹.§. finaūt locis.

m Añ.si.xxviii.di.de syracusane.xii.q.v. nulli.C. de epis.& cle.auc.Inia.& auc.phibitū.

n Habuisse.hoc iō dicit q: renūciauit pprijs: vel qcqd postea habuit totū fuit ꝯtēplatione ecclesie & non psone acqsitum.ala.

o Acqsiuisse:intuitu ecclie vel de reb⁹ ei⁹: secus est de alijs.xii.q.iii.c.ii.&.q.v.situm:&.j.eo.q: nos.ber.

Quia ingredientibus. Primo ponit questionem.secundo solutionem

iuramenti: ꝛ. C. de suffra. l. vna.

¶ Monasterio. pone ꝙ reliquit mõasterio sancte marie. r. ꝙ nõ determinauit cũ sint plura monasteria sancte marie: dabit̃ pauperiori. ī autẽ. de ec. ti. §. si qs in noĩe. col. ir. Item pone ꝙ plures habeat scutellas: sed una est melior altera: cuius erit optio potest dici ꝙ legatarij. ff. de leg. i. si domus ꝛ melius. l. qui duos: sed contra. ff. eodẽ titu. l. si quis a filio. §. si quis. s. ꝙ heredis est electio: ꝛ. C. de cõdi. insert. si quis seruum. ff. de leg. i. legato: ꝛ. ff. õ serui. ru. p̃dio. l. si via. quibus statur. Contra. loquuntur: quando heres in mora ẽ. b. Si seruus legatus est in fuga tempore testamẽti queret eum heres sua l pensa. ff. de lega. i. seruo legato. §. fina. Sed post testamentum ꝛ ante mortem queret eũ heres sum ptu legatarij. ff. eo. titu. si seruꝰ legatus. Si post acitam hereditatem: si culpa heredis soluat estimationem: alias non ca uebit. ff. eo. l. que res. §. itaqꝫ. B. Item pone ꝙ legauit seruum in fuga cõstitutum: cuius expensis queritur videtur ꝙ legatarij: quia ad ipsum spectat emolumentum: ergo ꝛ onus. C. de caduc. tol. l. i. §. pro secundo ī fi. immo heredis. ff. de leg. i. cum seruus: ꝛ. l. sequẽti. Lau.

¶ Jlius noster. Simpliciter inherẽdo littere. b. d. ut l rubro habet enim multos intellectꝰ. ut. ī. patebit. Primo ponitur conquestio. secundo prouisio ibi: et quidem.

b ¶ Filius noster. sed qd ad eũ cum res essent aliene forte intereat ipsiꝰ ꝙ res ipse deposite fuerunt penes patrem suum uel pignori obligare ala.

c ¶ Alieni. cum quis sciẽter legat alienum tũc heres tenetur res redimere vel legatario preciꝫ dare si sit res talis q̃ uendi possit alias non insti. de lega. §. nõ solum. ꝛ. §. ꝙ aũt. Si ignoranter legat rem alienaꝫ non valet legatum: nisi cum legatur contũcte psone. C. de lega. cum alienam: ꝛ legatarius debet probare scientiam: ut iu. §. ꝙ autem: ꝛ. ff. de proba. uerius. t.

d ¶ Aliena. scienter.

e ¶ Restituere. de benignitate canonica: sic. xvii. q. iiii. quicunqꝫ de iure stricto nõ tenebaꝫ reddere iuxta premissaꝫ distinctionẽ. t. imo reddere tenebatur sed poterat agere ꝯ heredẽ: si scienter res illas legasset. B.

Si heredes. Vario mõ potest intelligi ut. ī. patebit: sed inherendo lr̃e summatur ut in rubro. primo ponitur excessus. secundo prouisio ibi ab epo. tertio ratio ibi: ut nota. ab. si.

f ¶ Adimpleuerint. infra annum. C. de fideicom. auc. amplius boc. §. e. nos quidem.

g ¶ Ab epo. C. de testa. consulta diualia ꝯ solu. publicatio testamenti nõ pertinet ad epꝫ ut ibi dicitur. pertinet tamen ad euꝫ testamenti defensio siue executio testamenti ut uoluntas defuncti fuer. ff. de peti. hereditatis. l. hr̃ditas. §. defuncto: ar. ꝯ. e. nos quidem: ꝛ. ī. e. Jo. ꝛ hoc precipue in his que ad pias causas relinquuntur. ī. e. tua.

h ¶ Interdicatur. secundum legem antiquam heres qui non adimplebat uoluntatem defuncti priuabatur omni successione. C. de fideicom. l. vl. ꝛ. ri. q. i. siluester. Hodie autem tenet hoc in extraneo herede: sed filius īstitutus heres nõ adimplens uoluntatem defuncti priuatur successiõe relicta tãtꝫ sibi legitima. C. de fideicom. auc. amplius hoc. ꝛ prenalet lex in hoc casu. Jn ꝟ tamen vr̃ Jnno. ꝓcordare predicto canoni: siluester ꝛ huic decre. ī. de voto. ꝫ in fine: ubi de hoc. Sed illud ideo contingit: ꝙ regnum diuidi non põt: sic ꝛ nec alie dignitates. ꝯ. de pr̃i. maioribus ꝛ in cõsti. Federici de feudis. §. preterea. b. Et hic nõ oꝫ exp̃esse: ꝙ priuẽtur heredes: sed interdicatur eis qcq̃d relictum est: vt sic indirecte cõpellantur adimplere voluntatem defuncti: uel reducitur ad auc. vt saltem reseruetur heredibus legitima: vt ī auc. õ here. ꝛ fal. §. primum: ꝛ. §. si quis non implens. colla. i. alia auc. uidetur dicere: ꝙ heres qui relicta ad pias causas cõferre distulerit totũ amittere ꝺz: ī auc. de ec. ti. §. si qs aũt pro redemtione versi. si aũt qui. col. ir. ꝛ in isto casu potest intelligi hec decre. ꝛ hoc intellige in extraneo herede. b.

Quam in officiis. Primo ponitur excessus secundo prouisio ibi: hoc igit. Ab. si.

i ¶ Teneamur. donatarius. n. donatori naturali est obligat9 ad antidota. ff. de peti. heredi. sed ꝛ si lege. §. consulut. vii. q. i. illud. ala.

k ¶ Acqsita. quod enim acqrit sacerdos vel quilibet alius clericus intuitu ecclesie ad ecclesiaꝫ pertinet. ꝯ. eo. quoniãdaꝫ ꝛ. ī. eo. ad hoc: ꝛ. c. qr nos. ff. õ castren. pecul. l. castrẽse: ꝛ. xij. q. iii. c. i. ꝛ. ii. de quibus canonibus hic loquitur. t.

l ¶ Canonibus. xii. q. ii. placuit. ꝛ. c. quicunqꝫ: ꝛ. q. v. obitũ: ꝛ quasi per totum.

m ¶ Ecclesias. sic. ī. c. sequentibus: de quibus canonibus ꝟ loquitur.

Hoc. Distinguit et secundum membꝛa ibi: viuentes. Ab. si.

n ¶ De mobilibus. multo fortius nec de imobilibus.

o ¶ Non possunt. in morte tamen possunt largiri taꝫ cõsanguineis ꝙ alijs extrãcis ītuitu seruitij recepti de nobilibꝰ. ī. e. relatum. §. lꝫ: ꝛ. xii. q. ii. ecclesiasticis. t.

p ¶ Errogare. ar. ꝙ admittit̃ qs vna via: q̃uis alia repellat. i. q. ii. c. i. ff. de inoff. testa. papinianus. §. si qs. ar. cõtra. ꝯ. de pcu. tue. vbi de boc: ꝛ. ff. de admi. tu. scire. ꝛ. ff. de bo. libe. queritur.

Quia nos. Jn prima ponitur decisa questio. Jn secunda distinguens responsio ibi: consultationi. ab.

q ¶ Disponere. xii. q. iii. c. i. ꝛ. ii. ꝛ. ī. e. relatũ §. ceterum: ꝛ. c. requisisti. §. illõ.

r ¶ Testameutum. clerici enim de rebus ecclesie nullum possunt facere testamẽtum: cum eorum proprietas non sit sua: cum solum usum habeant: sed tm̃ vsuꝰ ꝛ uestitu contenti esse debent. xii. q. i. clericus qui: ꝛ. c. duo. ꝛ. r. q. ii. epi: ꝛ totum superfluum erogandum est pauperibus. xii. q. i. c. ult. moderatam tm̃ donationẽ cã seruitij recepti facer̃ possunt. ī. e. relatũ: cũ. §. lꝫ. cũ q̃si filiofamilias comparetur qui non potest facere testm̃: nisi de castrensi peculio. C. õ assess. l. vl. ꝛ. C. de aduoc. diuer. iu. l. fori. Ber.

Quam esses. Hoc. c. legit uarijs modis: sed iuberendo lr̃e. b. d. ut in rubro. Cõis diuisio. secunda ibi: qr õo. ab. si.

s ¶ Leges. C. de testa. si unus: ꝛ. l. ult. ꝛ. l. hac consultissima.

t ¶ Scriptũ. i. l. mosayca: ꝛ in euãgelio. ii. q. iii. c. i. ꝛ. ꝯ. õ te. lꝫ vniuersis. b.

v ¶ Improbamus. super relictis ecclesie decre. ista intelligitur per sequentes q de eodem facto ꝛ eiusdem loci loquuntur: nam in bis que pietatis causa relinquuntur minus solennis uoluntas sufficit: sicut ꝛ inter liberos. C. de test. hac

¶ Moderatam elemosynam de bonis per ecclesiam acquisitis clerici facere possunt etiam in egritudine constituti.

Ad hec presentibus inotescat ꝙ clerici de mobilibus que p ecclesiam sunt adepti: de iure testari non possunt. Viuentes tamẽ ꝛ sui compotes moderate valent aliqua de bonis ipsis nõ ratione testamenti sed elemosyne intuitu errogare in egritudine constituti.

Item vigilensi epo.

¶ De bonis proprijs acqsitis intuitu persone clerici testari pñt: ꝺ acquisitis intuitu ecclesie non.

Quia nos: ꝛ infra. Cõsul. t. t. r. ꝙ licet clerici de bis que paterne successionis vel cognationis intuitu aut de artificio sunt adepti seu dono consanguineoꝝ aut amicorũ non habito respectu ad ecclesiam peruenerunt ad ipsos libere disponere valeant: de bis tm̃ q̃ consideratione ecclesie perceperũt nullum de iure possunt facere testamentum.

Item bostiensi epo.

¶ Valet testamentum quod paro chianus facit coram presbytero parochiali ꝛ duobus testibus: nec valet contraria consuetudo.

Quam esses in nostra presentia constitutus proposuisti talem in tuo episcopatu consuetudinẽ obtinere ꝙ testamenta que fiunt in vltima uoluntate penitus rescindantur: nisi cum subscriptione. vij. vel. v. testium fiant: secundum quod leges humane decernũt. Quia vero a diuina lege ꝛ sanctorum patrum institutis ꝛ a generali ecclesie consuetudine id noscitur esse alienum cũ scriptum sit: ꝙ in ore duorum vel trium testium stet omne verbum: prescriptam consuetudinem improbamus: ꝛ testamenta

consultissima.§.ex impfecto.C.fami.herciscū.l.vl.ꝛ.C.de fideicō.l.vl.in his enim cessat falcidia.C.ad.l.fal.auc.silr:ꝛ in auc.de ec.ti.§.sin autē.col.iy.ꝛ in bis canonica portio nō deducit.j.eodē ti.c.fraternitatis.Quidā tñ dicūt: qꝑ hoc.c.quod generaliter loquitur: derogatur oībus legibus que dicunt minus solēnem uoluntatē nō ualere qꝑ non credo qr nō est verisimile:qꝑ dns papa uoluerit vnico verbo legibus derogare.ar.C.de inoffi. testa.si qñ ꝛ.ē.de elec.ecclesia vestra:nec forte posset tollere leges quantum ad eos qui nō sunt de sua tēporali iurisditione:ar.ē.de ap.si duob⁹:ꝛ.ē.ō iudi.nouit.que leges ne qd falsitatis in testō cōmitteretur: voluerunt qꝑ certus numerus testiū adhiberetur.C.de fideicom.l.vlti. Itē etiam credo qꝑ istud locum habeat super relictis ecclesie siue ad pias causas fauore religionis.j.c.primo. sic nō derogabitur legib⁹:uel dic qꝑ papa statuit hoc tantum in his obseruandum in quib⁹ habet temporalem iurisditiōez qr quātum ad illos potuit legibus derogare. Ciuitas ista velleñ.pertinet ad papaz quo ad vtranqz iurisditionem. Sz verius uidetur qō primo dixi. Alij uolunt dicere.qꝑ si agat i foro secularī seruanda est legalis solēnitas:si in ecclestastico stabitur istis decre.sed pri⁹ dictum magis placet.

a Sub intermination e.ꝛ ita vī:qꝑ qui contra faciat sit excō municatus.ē.de locato.c.i. qꝑ decre.tenemus canonem late sñie ꝛ sunt ibi quasi eadez verba que ꝛ in.c.lxiii.vi.salomitane.arg.ē.j.de iurepa.relatuz in fi.vbi de boc. Non credo:qꝑ sit canon late sñie sed ferende per.c.relatum. Ber.

Relatum. Primo ponitur factum reprehensibile quod secundo corrigi mādat ibi:mandamus.ꝛ mandatuz tertio probat ibi.Quoniā. Ab.siculus.

b Relictis ecclesie. ad hunc casum restringe.c.pri.ē. eodē in quo fauore ecclesie sufficiunt duo vel tres. Ita qꝑ unus sit p̄biter de predictis.v.

c Decreto⁹.q̄ dicūt:qꝑ i ore duo⁹ uel triū testiuz stat omne verbū.ii.qōne.iiii.§.i.ꝛ.c.i.ꝛ .lxviii.di.qñ multe. Sic not. causas vltime uoluntatis defunct o⁹ ad ecclesiasticū iudicē pinere:qō vez ē in relictis ecclesie ꝛ pauperib⁹.xiii.q.ii.clerici:ꝛ.c.q oblationē.C.de epi. ꝛ de.nulli licere.ꝛ.p q̄.c.cōfirmat:qō diri.ē.in primo.c. qō tñ de relictis ad pias causas intelligendum est:qō hic ꝛ ibi vī. Ber.

Relatum est. Quinqz sūt ptes.scō a ibi noīe.tertia ibi lz.q̄rta ibi:cetez. quinta ibi:qr vo.ꝛ venit b.c.ad declarationē.c.cū i officijs.ē.e.ab.si.

d Lateran.ē.e.cum in officijs.

e Bona.ar.idefinite dcm generalr accipiēdū.vir.di.si romāo⁹.j.ō puil.qr circa.j.de v.si.cū tibi:ꝛ.c.q̄rēti.ꝛ.ff.de p̄bē.emp.l.iii.ꝛ.ff.de p. vr.p.si fuit⁹.

f Remanere sic.xii.q.ii.p totū.

g Nō eps.q tñ ē i ecclesia ꝛ ecclesia i epo.vii.q.ii.scire.

h Cōgregatio.hic bñ vī.xii.q.ii.de laicis:ꝛ.C.de ber.ōcu.l.i.ꝛ.ii.lau.

i An⁹.sz nunqd bōa epi ōbēt ōuolui ad collegiū maioris ecclie morīte epo dicas qꝑ nō.imo reseruāda sūt successori.xii.q.i.ō hui⁹ placiti:ꝛ ca.ō laicis.ꝛ .c.illud. Nūqd ē idē i bonis archidiaconi.dicūt qdā qꝑ nō.sz collegio ecclesie deuoluunt. Alij dicūt ꝛ meli⁹.si bona archidiaconat⁹ distincta sunt ꝛ diuisa a rebus canonico⁹.tūc successori suari debēt.arg.ē.de rescrip.edoceri.si vero cōia sunt oīa bona archidiaconi ꝛ canonico⁹.tūc ad caplz deuoluunt.ar.xij. .q.ii.qr cognouimus.ꝛ.j.de deci.cū in tua.ꝛ.viii.di.q̄ p̄ mores.t.

que parochiani coram presbytero suo ꝛ tribus vel duab⁹ psonis idoneis in extrema fecerint voluntate firma decernimus pmanere sub i-terminatione[a] anathematis p̄hibentes.ne qs huiusmodi audeat rescindere testamenta.

Idem iudicibus velleñ.

Valet uiuma uoluntas ad pias causas coram duobus testibus ꝛ ē casus singularis.

Relatum est: qꝑ cum ad vestrū examen super relictis[b] ecclesie causa deducitur:uos nisi.vij.vī .v.idonei testes interuenerint: inde postpōitis iudicare:ꝛ infra. Dā damus quatenus cum aliqua cā talis ad vestrum fuerit examen deducta:eam non secundum leges sz secundum decretorum[c] statuta tractetis:tribus aut duobus legitimis testibus requisitis. Quoniam scriptum est:in ore duorum vel trium testium stat omne verbum.

Idem electo ꝛ capi.cassanensi.

De p̄priis pot testari clericus in acquisitis per ecclesiam etiam si sint mobilia succedit ecclesia vī successor:potest tamen aliqua seruitoribus uel pauperibus elargiri si autem defunctus habet plures ecclesias vel beneficia fiet eque diuisio inter illa.

Relatum est auribus nostris: qꝑ quia statuimus in lat⁹.concil. vt bona per ecclesiam acquisita ad eam in clericorum obitu deuoluantur: dubitatis an hoc sit de immobilibus tantum: uel de mobilibus sentiendum:ꝛ infra. Respōdemus qꝑ generaliter bona[c] quelibet per ecclesiam acquisita eis debēt iuxta lateranen.concil.post acquirentis obitum remanere[f]. Nomine autem ecclesie non[g] episcop⁹ vel successor clerici morientis vbi ē collegiuz clericorum: sed communis congregatio[h] intelligitur: que rerum illarū debet canonicam distributionem ꝛ curam habere. Vbi autem in loco defuncti tātū est vnus[i] ordinandus:is ea bona sicut ꝛ alia ipsius ecclesie in dei timore dispenset. Licet autē mobilia per ecclesiam acquisita de iure in alios p̄ morientis arbitrio transferri non possint cōsuetudinis tñ est nō ip̄o bande ut de bis pauperibus ꝛ religiosis locis ꝛ illis qui viuenti fuerant siue sint consanguinei siue alij aliqua iuxta seruitij meritum conferantur[k]. Ceterum que ex hereditate vel artificio aut doctrina ꝓueniunt: distribuētur p̄ arbitrio[l] decedentis. Quia vero nōnulli in diuersis ecclesijs bñficia possident: diuidant q̄ habuerant p estimationē congruam[m] inter ipsos.

Ano.iij.

Tenet testamentuz si quis extremam voluntatem suam alteri⁹ dispositioni dimittit ꝛ dicitur testat⁹ ad pias causas.

Quam tibi de benignitate:ꝛ infra. In secūda[n] q̄stione dicim⁹ qꝑ q extremā volūtatē i alteri⁹ dispositionē⁹ ꝓmittit:nō vī decedere intestatus. Dē.c.t. sci laurētij i lucina p̄sby.card.

De relictis ecclesie petit episcopus partem suam lz aliquid fuerit sibi a testatore relictum:nisi eo modo ꝛ non in fraudem fuerit relictuz a testatore qꝑ maneret ea parte contentus ꝛ legatum agnouerit.

Officij:ꝛ infra. Scō quesiuisti:cū qs i testō relinqt epō qꝑ priā portionē ꝛ alia multa monasterijs vel ecclesijs: vtrū eps ex illis legitimā[p] possit petere portionē ꝛ infra. Cōsul.t.t.r. qꝑ si portionē illā cū cōditione[q] legauit epō vt eēt illa sola ꝓtētus:ꝛ eps acceptauit qr qꝑ hoc alijs renūciasse[r] uidet: de ceteris nō poterit exigere portionez. Quod si eam ipsi absolute[s] reliqt: portionem sibi debitam poterit nihilominus de ceteris vendicare[t].

k Cōferāt.sic.ē.c.ad hoc:nō ita'amare istud p̄hibitū ē:sic dicī lex ō dona.iter vi.ꝛ vr.ff.de dona.iter vi.ꝛ vr.si id qō.ē.si qs sui op⁹. Lau.

l Pro arbitrio.ē.e.qr nos.

m Cōgruā.vt ei plus dek:a q̄ plus pcipit: vī tñ attēdēdū vtz vm etiā plus fuerit qꝑ alteri.ar.ē.de feu.c.i.ꝛ ar.ē.de pbē.cū fz apostoluz. vbi dicit q altari fuit viuere dz de altari:ergo si non fuiuit: vel si parū fruit pl⁹ ei tenetur restituere.

Quam tibi. Hanc modo legitur fz fm intellectum notabiliorez .h.d.ut in rubro. primo ponitur decisa consultatio.scōo rñsio ibi in secūda:ꝛ aduerte qꝑ iste ter.ē multum allegabilis ꝛ frequentatur tam per canonistas q̄ legistas ꝛ ē breuis decisio sed aliquātuz obscura ideo nota bene ipsiuz ꝛ tene menti:qr quotidianus.ab.si.

n In scōa.primā bēs. j.de v.si.cum tibi.

o Dispositionē.licet ō benignitate canonica uideat testū fecisse re uera nō ē testatus:qr nullus ē testū ubi nomē heredis nō exprimit.C.de test.l. iubemus.§.qō si nō fuerit obseruatū:circa fi. et .ff.ō bis q̄ i test.delē.prime.ꝛ istitutio bf̄dis totiꝰ testū ē fūdamentū.ut isti.ō le.§.añ bf̄des. sz sic nutu pōt aliq̄ relinq.C.de fideicō.ꝛ i epla.ff.de leg. iii.nutu:ꝛ sicut nutu dep hēdit uolūtas obmutescētis.xvi.q.vi.q recedūt sic nutu ō egrate canonica fit testū sic ꝛ sufficit ad locutōez alteri⁹ qꝑ qs annuat testib⁹ pūtib⁹:ꝛ vī decedere testatus:ꝛ tale testū vī nuncupatiuum .C.q te.fa. pōt ꝓsultissima licite q̄ pōt qs uolūtati alteri⁹ ꝓmittere factionem testi sui.i.an qs sit ei bf̄s. Distinguit ñ. qr aut i uoluntatē heredis ꝓmitto factionē testi:aut i uolūtatē alteri⁹.si i uolūtatē bf̄dis licite possuz lz exp̄sse ei⁹ uolūtati committā.ff.ō.ꝓdi.ist. vba ō sz si ꝓfero i exp̄ssaz uolūtatē alteri⁹:ñ vz: vt si dicā istituo bf̄dē quē tici⁹ uoluerit.ff.ō bf̄.isti.illa isti tutio:ꝛ.l.si qs sēproniū: ꝛ.l.captatoria ímo captatoria.i.adulatoria appellat talis instō.C. de te.mil.captatoria:sec⁹ si tacite.C.de be.isti.l.ille institutiōes ut si dicā:istituto te bf̄dez:si tici⁹ ascēderit capitoliū ut.ff.ō be.isti.si qs sēproniū:ꝛ.ff.ō ꝓdi.ꝛ de.nōnūq̄ sz legatū pōt cōmitti arbitrio alteri⁹ tacite.ff.ō le.ii.l.i.sz alteri⁹ arbitrio exp̄sse ñ pt cōmitti.ff.de le.i. .l.captatorie:ꝛ.l.pdcā:ꝛ icerte psone bñ pōt istitui bf̄des vt istituo pauperes bf̄des.C.de epis.ꝛ de.si qs ad dedicādū:ꝛ.l.nulli. Jo.

Officij. Cōis diuisio.scōa ps ibi:ꝓsultatiōi.ab. p Legitimā q̄ sz uariā lo.ox ꝓsuetudinē varia ē ꝛ diuersa.j.de sepul.certificati.vin.

q Cōditiōe.ꝓditio qd sit ꝛ modus tractat.ē.de ꝓdi.ap.i.c.uex.

r Renūciasse.ff.de iof.te.si ps.§.vl.ꝛ.l.se.ꝛ.l.vl.ꝛ.C.e.ti.l.patētib⁹.

s Absolute.cū.n.absolute reliqt pt eps vtrāqz ꝓseq.j.c.pr.ꝛ vī ꝑ no tare:qr si eps ōdit simplr aliqō bñficiū ei q pus bēbat aliō:ñ vī ei p⁹ade misse.ff.ad mūi.l.mūiceps.lau. t Tēdicat.ar.qꝑ recipiēdo vnū nō itelligit aliud renūciasse nisi ꝑ sit dcm.ff.ō ac.ꝛ ob.l.quoniēs.sic vroz recipiēs legatū nō itelligit renūciasse doti.C.ō rei vr.ac.l.vna.§.sciēdum ar.C.ō pac.ꝓnē.si mlr.ar.ē.ff.de iof.test.l.vl.ꝛ.ff.ad.l.fal.l.si debitor.

a Cõstiterit: etiã opponẽdo ꝓditionem aut si ipsam acceptauerit: si postea de fraude ꝓstiterit: qr nõ potuit testator auferre illã partẽ epõ que ei ex ꝓstitutiõe debeb. ĵ. c. pri.

b Fraudaret: videtur tñ q̃ agere debeat ad supplemẽtũ epi in hoc casu si minus ei reliquit legitima portiõe. C. ỏ inoffi. te. si qñ. §. generaliter: ꝛ. l. omnimodo. qr ñ admittit grauamen ista portio: sicut nec q̃rta debita de iure nature: arg. ff. de adop. si arrogator. §. sed an impuberi.

c Canone. loquitur de illis canonibus. r. q. i. decernimus: ꝛ. c. de bis.

d Indulgẽtijs. ĵ. de sepul. in presentia. ꝛ. ĵ. eo. c. Ber.

R Equisisti. Diuidit. nam primo questio. scõo generalis soluto ibi: ꝛ quidem. tertio spãlis ibi: sed considerãdũ: ꝛ ibi distinguit qu attmor mẽbra que patent in ter.

e Tertiam. r. q. i. decernimus. ꝛ. c. de bis. ꝛ. ĵ. ỏ sepul. c. i. Ber.

f Quartã. rij. q. ij. nobis ꝓcesso q̃ttuor: ꝛ. ĵ. de sepul. cuz sup. qñq; etiaz medietas appellak. ĵ. de sepul. c. ij. ꝛ. r. q. i. antiquos. Jn his enĩz loci cõsuetudo seruãda est. ĵ. de sepul. certificari. Capitula tamẽ q̃ dicũt res ecclesie diuidendas in q̃ttuor partes de matricibus ecclesijs loquunt. vin.

g Ecclesie cõiunctim.

h Illud: separatim.

i Presumit: psumptione iuris non de iure. vñ pbatio in ꝓriuz admittit puta si longa ꝛ magna fuit dilectio. rij. q. tiij. c. ij. ꝛ econuerso si relinquitur appinquo: presumit relictũ intuitu psone. ĵ. e. c. v. siue ecclesie. ꝛ. s. eo. qr nos. rij. q. tij. c. i.

k Ecclesie. Hic explicat fm mẽbrũ distictiõis

l Episcopi. i. ppriorũ.

m Exprimat. Sed q̃ est rõ diuersitatis: qr qñ relinquit aliqd ecclesie tñ q̃ epi hz inde suã partẽ: ꝛ si relinquat epo tñ ecclesia nihil hz. cũ epi sit in ecclesia: ꝛ ecclia i epo vij. q. i. scire. Lauren. dixit hoc euenire ꝓpter iuris impossibilitatem qñ ius nõ offendit si epo legetur tñ: sed si tñ legaret ecclesie seclusa epo ex hoc offendit ius: ar. ff. de leg. i. nemo põt. vel põt dici q̃ noĩe ecclesie itelligitur epi tanq̃ caput. s. de bis q̃ fi. a pla. si. consen. ca. nouit. ꝛ cũ scribitur capitulo scribit decano: q̃ ẽ caput capituli. s. de cõcess. pbẽ. post electionẽ. sicut q̃ preest exercitui: de ipo exercitu intelligit. ff. de bis q̃ no. infa. l. ij. ff. q̃s ꝛ a quo ap. l. i. §. preses. ꝛ appellatiõe familie ꝑncepꝭ ꝑtinetur ff. ỏ v. si. familie. noĩe vo epi q̃ñq; nõ itelligit ecclesia: vt in eo q̃ renunciauit epatui. s. de transla. inter corpoialia. ꝛ. s. de eo q̃ renun. epis. c. i. Et cũ aliqd dat ecclesie nulle psone ỏterminate itelligit dari: ergo epi

Si vero cõstiterit[a]: q̃ in fraudem modicũ cõstituit mortuariuz: vt in ceteris epi portiõe debita fraudaret[b]: qr fraus ꝛ dolus alicui patrocinari nõ dz: epi portionez ex illis poterit exigere a canone[c] cõstitutã: saluis indulgentijs[d] ro. põ. que quibusdã regularib⁹ sunt cõcesse.

IDem.

Relictũ epõ ꝓtemplatione persone non diuiditur cum ecclesia cathedrali: secus si cõtemplatione ecclesie siue nihil reliquatur ecclesie: siue aliquid: siue coniunctiz siue separatim. Si aũt soli ecclesie est fm relictum episcopus habebit portionem canonicam: presumitur autez factum in contemplatione ecclesie qñ fit ab extraneo habenti administrationem. secus si fiat administrationem non habenti. cum ecclesijs vero inferioribus episcopus nondiuidit sibi relictuz: quia nõ est sibi tãta ꝓmunio cũ ecclesijs inferioribus sicut cũ cathedrali.

R Equisisti ỏ his que testator ꝓ anima sua legat in vltima uoluntate: qualiter sint inter eam ꝛ ecclesiam diuidenda. Et quidẽ regulariter verũ est q̃ epi dz de bis fm diuersas ꝓsuetudines tertiam[e] vel quartã[f] portionẽ bre. Sz cõsiderandum est diligenter vtrũ testator leget hoc mõ: relinquo istud epo: an relinquo istud ecclesie[g]: vel relinquo istud epo ꝛ ecclie. an relinquo istõ epo: ꝛ illi[h] ecclesie. Jn primo casu distinguendũ est vtrũ relinquat epo ab extraneo aut ꝓpinquo. Si ab extraneo generaliter verũ est q̃ ꝑsumitur[i] esse relictũ intuitu ecclesie nõ psone: vnde cathedralis ecclesia ỏ illo põt canonicaz petere portionẽ quẽadmodũ epo ꝓpetit sua portio si aliquid ecclesie[k] reliquatur ꝛ hoc verum est nisi testator exprimat q̃ velit illud tñ esse epi[l] non ecclesie in quo casu seruanda ẽ dispositio testatoris. secus aũt si exprimat[m] q̃ velit esse illud tãtũ ecclesie non epi. qr priuata dispositio testatoris non põt generalẽ ꝓstitutionẽ canonis[n] immutare: nec est[o] ꝓtrariũ qõ in canone legitur: videlz q̃ põtifices q̃ bus ab extraneis aliqd aut cum ecclesia aut sequestratim dimittitur aut donatur quia hic ille qui donat ꝓ redemptione anime sue nõ procõmodo sacerdotis ꝑbatur offerre: nõ quasi suum ꝓpriũ: sed quasi dimissuz ecclesie inter facultates ecclesie cõputabunt: quoniam hoc est veruz quũ testator ista sequestratim legat illud episcopo q̃ nõ exp̃mit vtrũ velit ad episcopũ tãtũ nõ ad ecclesiã ptinere. Si vo relinquatur illud epo a ꝓpinquo[p] ꝑsumit esse relictũ non intuitu ecclesie sed persone[q]: nisi forte contrariuz probaretur: ꝛ de isto nihil potest ecclesia petere i vita ei⁹. Quod[r] si relinquatur episcopo ꝛ ecclesie: de illo inter ipsos canonica ẽ diuisio facienda. Si vero[s] istud episcopo ꝛ illud ecclesie relinquat: siue equalia siue iequalia sint relicta: reducẽda sunt ad diuisionẽ canonicã iter epm ꝛ ecclesiã cathedralẽ: nisi ãbo velint esse testatoris dispositiõe[t] cõtenti[v]: quã ꝓpter vltime volũtatis fauorẽ satis decẽs[x] est obseruare vbi neqz fraus iteruenerit: neqz dolus nec quisquam nimium defraudare tur debita portione. Secus autem est si aliqd legat epo ꝛ aliqua capellis vel monasterijs aut alijs pijs locis: naz in hoc casu quod legatur[y] epo eius est precipuũ cum ecclesia cathedrali quemadmoduz si cuilibet alij legaretur: ꝛ ỏ illis[z] que alijs legantur portionẽ canonicaz[a] nihilominus obtinebit: quoniam non est[b] tãta cõmunio inter episcopum ꝛ inter capellas ꝛ monasteria seu alia pia loca: quãta[c] est inter episcopũ ꝛ ecclesiam cathedralẽ cui est spirituali ꝓiugio copulatus: vnde que acgrit[d] epi nõ illis sz istis tãtuz acquirit. Illud autẽ[e] est generaliter obseruandũ circa euz qui potest ꝓpriuz possidere prelationẽ vel administrationẽ ecclesie nõ habentem[f] q̃ si ei aliqd relinquat specialiter non solum a ꝓpinquo verũ etiã ab extraneo: intelligitur esse relictum non intuitu ecclesie sed persone: nisi probatio in contrariũ appareret: ꝛ iccirco de illo nec episcopus nec ecclesia põt in vita ei⁹[g] sibi aliquid vendicare: ꝛ hoc intelligit esse verum cum fraus minime procurat: que si detecta fuerit patrocinari non debet.

IDem epo tuscano.

In bonis patris matris ꝛ auie

a Cõstiterit. siue habeat beneficiũ ecclesiasticũ siue nõ. vin.

b Illud aũt quod sequitur.

c Jn vita ei⁹. post mortẽ bene si intestat⁹ decedat. ar. ĵ. de suc. ab intestato. cũ dilect⁹: ita tñ q̃ nõ habeat ꝓpinquos. rij. q. vlt. c. vlt. ꝛ in auẽ. de ec. titu. §. siquis aũt. colla. ix. ꝛ. rij. q. ij. epi q̃ filios.

a Acquirit. xviij. q. i. c. i.

Rainucius. Primo ponit factũ. Scdo auditoris dati p papã pnuncia tio ibi: cũ aũt. Tertio pnũciatiõis p papã ꝯfirmatio ibi nos igitur. Pri ma ꝛ Scda pars subdiuidi pñt ꝛ partes patẽt in tex. ab. si.

a ¶ Adelasiaz: matrẽ puellaꝝ ꝺ qb⁹ sequit. Hereditas rainucij valuit. l. iiij. ꝯputatis dote domo ꝛ horto in quib⁹ alterrocha fuit istituta heres.

b ¶ Dotẽ: p hoc itelligit dos legata. ff. ꝺ le. iij. l. si sic.

c ¶ Relinquẽs: si nihil sibi in testamento reliquisset: non valuisset testamentum. ff. ꝺ inof. si. te. omnimodo. ꝛ. l. sc. ꝛ tam dotem ꝙ legatum compu tabit in legitiã. C. e. titu. qñ: ꝛ l. si qñ. ꝛ. l. generalr. ꝛ si ñ sufficeret agere posset ad supplemẽtũ ut i legib⁹ pdictis ꝛ. C. e. tit. l. qm̃ nouella. ꝛ. l. si qñ. §. ij. generalr. Et ꝙ dicit reliquẽs intellige ꝙ instituit eam heredem sibi in illis rebus alr non valuisset testm̃ iure nouissimo in auc. vt cum de app. cog. §. aliud quoqz. ꝛ. §. hoc autẽ col. viij. ꝛ in auc. ꝺ triẽ. ꝛ semis. §. frequẽter. col. iij. ꝯcordat pdictis legib⁹ veterib⁹: sed stãduz est illi auc. vt cũ de ap. cog. tã ꝙ posteriori. C. de inof. te. sũt ille due aũt. ꝛ tales q̃ i certis re b⁹ instituunt loco legatarij habent nec tenent creditoribus. C. de here. insti. quotiens. ꝛ si ñ sufficeret agere poss ad supplementum vt in. ll. predictis. Her.

d ¶ Si absqz liberis. Et h videtur ꝙ h substitutio fuerit cõpendiosa. s. qñcunqz decederet sine liberis ei succederet soror cuz sobole. Unde no. ꝙ est q̃dã substitutio vulgaris. q̃dã pupillaris. q̃dã exẽplaris. quedã ꝯpẽdiosa: ꝛ tales substitutiones dñr directe. Item est ꝛ fideicõmissaria: ꝛ hec ẽ idirecta alia reciproca vel breuiloqua. C. de ipu. ꝛ alijs sub. l. precibus. Substitutio vulgaris est q̃ ab oĩb⁹ vlgarib⁹ fit: ꝛ fit sub hac forma. Instituo te heredẽ ꝛ si tu ñ eris heres. ille sit hrs insti. de vulga. substi. in pñ. ꝛ expirat adita hr̃ditate. C ꝺ ipub. ꝛ alijs sub. l. post aditã. Pupillaris est: q̃ fit talib⁹ vbis. Fili⁹ me⁹ mihi heres est: ꝛ si tu nõ eris hrs vel si eris hrs ꝛ. ĩ. tps pubertatis decesseris: ille sit hrs. isti. de pupil. substi. in pñ. Hec autẽ expirat adueniẽte pubertate. insti. e. §. masculo. Exẽplaris ẽ: q̃ fit ad exẽplũ pupillaris que fit furioso in his verbis. Si filius meus decesserit priusꝙ puenerit ad sanã mentẽ ille sit heres. C. de ipub. ꝛ alijs substi. humanitatis. insti. de pupil. substi. §. i. hec similiter expirat reo redeunte ad sanaz mentem insti. de pupil. substi. qua rõne. Cõpendiosa fit talibus verbis. Quandocunqz filius me⁹ decesserit: ille sit heres. C. de impu. ꝛ alijs substi. pcibus. Fideicõmissaria dr̃ que fit sic. Instituo te heredẽ: ꝛ rogo te: vt hereditatem restituas ticio tali die vel sub tali ꝯditiõe: si decesseris sine filijs. Et ista substitutio pt fieri p volo mãdo vel rogo: ꝛ h substitutio pt fieri a quocũqz ꝛ cuicũqz ante pubertatẽ ꝛ post insti. de pupil. substi. §. vlt. ꝛ. ff. de vul. substi. l. coheredi. §. cuz filie: talis. n. fuit substitutio ista: ꝛ substitutio vulgaris expirat ꝙcito adita est hr̃ditas. C. ꝺ impub. ꝛ alijs substi. post aditã. Pupillaris statim expirat post tps pubertatis. insti. de pupil. substi. in pñ. ꝛ. ff. de vulg. substi. in pupillari. Hec fuit scilicet in casu huius decre. fideicõmissaria substitutio siue precaria. Jo. Et h icertũ cõditionis potuit soror remittere sorori: licz sit cõtra volũtatẽ testatoris. C. de pac. l. i. ꝛ. l. cũ pponas. ꝛ hoc propter votũ captãde mortis. C. de trãsac. de fideicõmisso. nec potest alienare taliter grauatus. C. cõia delega. l. vlti. §. sed qꝛ nostra. ꝛ. §. sed in omnibus. Et in auc. ibi posita res que. nisi in casibus in auc. ibi positis. libertatẽ tamen prestare põt precio soluto. ff. ad trebel. quidaz §. vlt. nec diceret mori sine liberis: si monasterio dederit se ꝛ sua. s. de pba. in pñtia. vbi de hoc.

e ¶ Filiũ ex eo: q decessit ea viua: ꝛ ita pinde est ac si nõ fuisset. ĩ. ꝺ vb. sig. nã ꝛ ego. cũ mortis tpe liberos nõ hr̃et. ff. ad treb. ex facto. §. si qs aũt suscepit. nec habuit ex illo nepotẽ supuenientẽ. qꝛ tũc idẽ esset ac si hẽret filiũ. C. ꝺ ꝯdi. iser. l. i. ꝛ. C. ad trebel. iubemus. §. finaũt. Uin.

f ¶ Est defuncta: ꝛ intellige ꝙ ipsa instituit maritum ꝛ tunc soror admittitur ex causa fideicommissi: vt sequit. ĩ. Si vo instituisset eũ tunc peteret soror totã hereditatẽ ab intestato. C. de fideicom. si in psona. ꝛ marit⁹ nõ fuit indignus alr nõ tenuisset istitutio. C. de inoffi. testa. fratres. Uin.

g ¶ Clausit: lite prius ꝯtestata cũ alterrocha ꝛ filio eius: vt colligit. ĩ. ṽ. ibi tpe litis ꝯte. pcepti. a pdicto petro ꝛ filio eius.

h ¶ Uel substitutiõis. Sed vr̃ ꝙ istud petere nõ potuerũt: quia substitutio euanuit statiz post tps pubertatis: qꝛ pupillaris videretur fuisse substitutio: dico ꝙ non: qꝛ substitutio facta talib⁹ verbis qñcũqz iste decesserit sine liberis substituo alterrochã in hoc casu etiaz post tps pubertatis tenet substitutio: qꝛ illud vbũ substituo trahit ad fideicommissariã substitutionẽ. ff. ad trebel. sceuola. si antẽ substitutio fuisset facta talibus verbis. Si ista nõ sit heres. alterrocha sit heres. vel sic potest fieri. Quãdocũqz adiecta filia mea ipubes decesserit ei alterrocha sit heres. tunc nisi adiecta decederet infra pubertatem alterrocha non succederet ei nisi testator fuisset miles. ff. de vulg. substi. centurio: ꝛ. l. vbis. ꝛ. C. de impub. ꝛ alijs substi. pcibus qꝛ talis substitutio nõ pt fieri nisi a milite. vt in. l. centurio. vel dicas vt dictuz est in notula ex hoc ꝙ h fuit fideicõmissaria substitutio vt innuit h littera tanꝙ ex cã fideicõmissa. vel sub. Jo.

i ¶ Prescriptio. h allegatio hodie cessat. instit. de vsu. §. i. ꝛ. C. de ãna. exce. l. i. in pñ.

k ¶ Usucapio. pro dote: tũc pdest vsucapio p dote: qñ res inestimata traditur pro dote ꝛ sequtur inde matrimoniũ de iure ꝛ ꝺ facto. sed si res estimate traduntur tunc est emptio ꝛ venditio: vt. ff. de iure do. l. plerũqz. §. si aũt: ꝛ. l. quotiẽs. ꝛ. C. de iure do. l. quotiens. ꝛ tũc vsucapit res p emptore. ff. de vsuca. p dote. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. iij. C. eo. ti. l. vna Jo. Sed qꝛ re nõ phuit hec pscriptio? Respõdeo actio que cõpetit ex testamẽto psonalis est. C. cõia de leg. l. i. ꝛ insti. de leg. in prin. ꝛ actio psonalis nõ tollit nisi spacio. xxx. annoꝝ. C. de cõsti. pe. l. ij. nec currit prescriptio cõtra eã: nisi ex quo cepit cõpetere. i. ex quo potuit agere ex testõ. C. cõia de leg. l. i. ꝛ insti. de lega. in pñ. C. de prescrip. xxx. anno. sicut in rẽ. ꝛ. C. de iure do. in reb⁹. T.

l ¶ Longi temporis. dr̃ spaciũ. x. vel. xx. anno. C. de prescrip. lon. tem. super longi.

m ¶ Tã tertia. Sed qd ad matrẽ vel vxorẽ de bonis rainucij cũ descendentes semp excludant matrẽ in auc. de here. ab intesta. veni. in princi. col. ix. similiter ꝛ vxor excluditur. C. vñ vir ꝛ vxor. l. vna. Sed dic ꝙ istõ erat sm cõsuetudinẽ ciuitatis: que matri ꝛ vxori defert tertiam in bonis mariti etiã si filios habeat: qñqz tamen defertur vxori quarta ps ĩ bõis mariti si ipsa est inops. C. vnde vir ꝛ vxor. auc. preterea. Item cum vir eam sine causa dimittit. C. de repu. iubemus. §. i. Joan. veri⁹ dicas ꝙ iste tertie nõ deducuntur sm ius ciuile. sed sm ius lombardum. vt hic dicitur. s. in littera vbi dicitur de iure lombardo. nam cautum est in lombarda: ꝙ si maritus moriatur anteꝙ vxor: vxor lucratur tertiã partẽ bonoꝝ mariti: vnde tanꝙ vxor deducet illas tertias sm legem lombardaz ꝛ in ciuitate tuscana seruatur lex illa: ꝛ cõsuetudo ẽ sm illam. l. vt dicitur in prin. glo.

n ¶ Secundum consuetudinẽ. forte cõsuetudo erat: ꝙ de mobilibus non deducerentur.

o ¶ Utraqz pars puocauit. sic. ĩ. e. rainaldus. ꝛ. s. de ap. si duob⁹. ꝛ. C. de ap. l. vltima.

p ¶ Deducẽdas. petierat. n. alterrocha legitimam in bonis mr̃is ꝛ auie in quibus ipsa legitimã habere debebat insti. de exhere. li. §. mater. in auc. de here. ꝛ fal. §. primum itaqz: ꝛ. ff. de inoffi. testa. l. i. ꝛ. l. ij. ꝛ. l. si-

habet quis debitam iure nature in qua grauari nequit: ꝛ fili⁹ rogatus de restituenda hereditate sub cõditione detrahit ꝺbitũ iure nature et trebellianicã i qua cõputant fruct⁹ post litis cõtestationẽ percepti.

Rainucius de clera duas habens filias alterrocham videlicet ꝛ adiectaz matrem insuper deram ꝛ vxorem noie adelasiam[a] i extremis positus cõdidit testm̃: alterroche filie puberi vltra dotem[b] quam ei dederat domum ꝛ quendam hortum in eodem testamento ei reliquẽs[c]: adiecte vero impuberi reliquit cetera bona sua: adiiciens vt alterrocha ꝛ soboles quaz gestabat in vtero eidem impuberi succederent si absqz[d] liberis moreretur. Mortuo itaqz testatore tutores impuberis eam cum omnibus bonis eidez relictis a patre iure lõbardo cuidã. P. nomine tradiderunt: que filiuz ex eo[e] suscipiẽs tandẽ sine liberis est defuncta[f] cui⁹ bona idez. p. maritus eius supstes aliquãto tempore possedit in pace q cũ alia muliere matrimoniũ contrahens: ꝛ filios suscipiẽs ex eadez diẽ clausit[g] extremũ. Postmoduz inter alterrochã ꝛ filiuz eius ex una parte: ꝛ filios eiusdẽ. p. ꝛ raineriuz tutorẽ eoꝝ ex altera: sup bonis predictis eiusdẽ adiecte suscitata materia q̃stionis: ceperũt corã. g. iudice tusculañ. ad inuicẽ litigare: corã quo alterrocha ꝛ filius eius bona quondã rainucij tanquã ex cã fidei cõmissi vel substitutionis[h] sibi debita petierunt. tutore filiorum predicti. p. ex aduerso dicente ꝙ obstabat illis annalis pscriptio[i]: vsucapio[k] pro dote: ac longi[l] temporis silentium diuturnum. Insuper allegabat ꝙ de bonis illis tam[m] tertia clere matris testatoris ꝛ tertia adelasie vxoris eiusdem quam quarta per trebellianũ nomine ipsius adiecte erant ante omnia deducende ¶ Dictus vo iudex supradictum rainerium tutorio nomine pupillorum in restitutione bonoꝝ raynucij cõdemnauit: tertia clere primo deducta: quaz adiecte ac viro suo donauerat: de qua in substitutiõe quam fecit rainucius non videtur aliquaten⁹ cogitasse. deducta quoqz tertia adelasie: quã ipsa. p. vẽdiderat supradicto: precepit etiã idẽ iudex de his rebus illas tertias deducẽdas de quibus ꝺduci poterãt sm tusculane consuetudinẽ[n] ciuitatis. Deduci pterea quartã p trebellianum idez iudex iniunxit: cũ etiã quilibet extraneus restitutione grauatus eam deducere potuisset: sed vtraqz pars[o] ab illa sentẽtia puocauit: ꝛ infra. ¶ Cum autem corã. g. diacono card. auditore a nobis cõcesso fuisset diutius litigatum: ipse de mãdato nostro snia supradicti iudicis videlz i eo ꝙ dixit tertiam clere ꝛ tertiaz adelasie integraliter deducendas[p] pronunciauit iniustã

li⁹ ñ ipedit. Sz qñ reuocat donatio clerc i pte⁹ dic q fuit iofficiosa. C. ð inof. do. l. i. 7. ij. 7. C. ð inof. test. auc. vñ 7 si parēs. Idē. n. credo q vēdi tio adelasie fcā fuerit i fraudē 7 simulate. vñ nō obuit obesse alterroche qñtū ad legitimū: vt h̄ dicit 7 donatio 7 vēditio in morte fuit fcā. vñ alter rocha puari ñ potuit sua legitima. j. de sepul. de his: vbi ð hoc. ff. ð cō. ēpti. l. nuda 7 imagiaria.

a ¶ Debita. i. tertia iure naturali.

b ¶ Trebellianuz: No. q quartaꝝ alia est obita iure naturali q dr̄ bonorū subsidiū: 7 h̄ debet filijs tm̄ qui sine cā exhere dari nō pñt. C. de inoffi. do. si totus: 7. C. ð inof. te. parētib⁹: 7 autē. vt cū de ap. cog. §. cās. col. vij. 7 huic qrte nullū grauamē pōt iponi. C. e. tit. oimō: 7 duab⁹. l. se. 7 h̄ hodie est aucta ad triētē 7 semissem fm numeruz filioꝝ: 7 vt si sint qttuor filij 7 infra obent hr̄e tertiā partē. si sunt qnqz vel vltra debēt hr̄e medietatē eius qð ei deferebat ab intestato. C. e. ti. auc. nouissima. 7 in auc. ð triē. 7 semis. §. h̄ nos. col. iij. 7 in auc. ð resti. 7 ea q pa. §. qobrem. col. iij. 7 i hac veniunt q oia pfecta sunt ab ea cuius fuit hereditas 7 zputāt in ipa. C. de inof. te. qm̄ nouella: 7 l. si quādo. §. generaliter 7. C. de coll. l. pe. Itē est alia quarta trebellianica: vt cū aliqs ē istitut⁹ hr̄s 7 rogatus vt alij restituat hereditatē si moriat sine liberis vt h̄ fuit. Iste talr̄ istitut⁹ pt retinere qrtā ptē ð tota hereditate p trebellianū: 7 sic appellata ē trebellianica a trebelliano auctore. De hac hēs isti. ð fideicō. hr̄. §. sz qr: 7. C. ad treb. p totū. 7 h̄ tradit de vniuersitate hr̄ditatis: 7 in hac iputant legata 7 donatiōes. ff. ad. l. fal. i qrta. Itē ē 7 alia q qrta debet iure istitutiōis vt cū aliqs ē istitut⁹ hr̄s 7 illa hereditas est exhausta p legata vl̄ fideicōmissa tūc istitutus heres pt dtrahere qrtā ptē ð singulis legatis vel fideicōmissis. C. ad. l. fal. p totū. j. e. raynaldus. ad fi. v. 7 saluo. Est 7 alia q debet arrogato i bonis arrogatoris. ff. ð adop. si arrogator. i ista sola hr̄ditaria iputant ñ dōata vl̄ legata sz fideicōmissa. ff. ad. l. fal. nēsenni⁹: 7. l. id qð āt. 7. l. i qrtā.

7 ab ea legitime puocatum: diffiniens sic illas tertias deducendas vt legitima portio iure nature debita[a] alterroche illi salua sit in vtraqz ad cui⁹ restitutionē dictū raineriuz cōdēnauit. In eo vero q quartā p trebellianū[b] idē iudex cēsuit retinēdaz: sniaz ɔfirmauit eiusdē: ita videlz q fruct⁹ de bonis ipsius a tpe li. ɔt[c]. pcepti a[d] pdcō. p. 7 filijs eius post mortē adiecte cōputent in ea. qsi suffecerint ad quartā 7 fructus ei⁹ eo noie alia deductio nulla fiat: aliogn iuxta quātitatē fructuū pceptoꝝ cōputatiōis ratio habeatur. Quia vero pater adiecte ipsam in legitima ñ potuit aggrauare legitimam[f] ipsam videlicet eius partis q sibi debebat ab intestato deducēdam censuit 7 etiam retinendam ita q deductio fiat tantūmodo de his rebus de qbus fm tuscane consuetudinem[g] ciuitatis fieri consueuit. In eo aūt q prenominatus iudex cōdemnauit raineriuz nomine pupilloꝝ ad residuū[h] restitutionem alterroche ac eius filio faciendam: ipsius sententiam ɔfirmauit. Nos igitur eiusdem cardinalis sententiam ratam habentes ipsam auc. apostolica ɔfirmamus.

¶ Reg. ix. nomonī. epō.

¶ Eps cōpellit fideicōmissarios seu executores testamēti ad exequēdas pias volūtates defunctorum: etiaz si testator hoc interdixisset.

Ua nobis. f. intimauit q non nulli tam religiosi q̄z clerici seculares 7 laici pecuniaz 7 alia bona que per manus eoꝝ ex testamentis decedentiuz debēt in vsus pios expendi: nō dubitāt alijs vsib⁹ applicare. Cum igitur in omnibus pijs voluntatibus[i] sit per locorum epōs puidendum: vt fm ōfūcti uoluntatē[k] vniuersa procedant: licet etiam a testatoribus id contingeret interdici[l]: mādamus qtenus executores testamētoꝝ huiusmodi: vt hōa ipa fideliter 7 plenarie i vsus predictos expendāt: monitione[m] pre. compellas. Idem.

c ¶ Cōtestate. ex quo a tpe litis ɔte. fuit i mora ɔputāt fruct⁹ i qrtā 7 q. qd ex his sup qrtā restituit. sic 7 cū i mora ñ ē sz pcipit fruct⁹ ex volūtate ōfūcti: vt q post tps rogat⁹ ē restituere hr̄ditatē eos ɔputat i qrtā sz qð supra qrtā hz ñ restituit. si āt hr̄s pcipiat fruct⁹ negligētia nō petētis fideicōmissuz tūc ñ ɔputat i qrtā nec restituit. h̄ pbant. ff. ad treb. i fideicōmissaria: 7. l. mulier. §. si hr̄s. 7. l. ita tñ. §. hr̄s ex asse. Sz obijcit ɔ̄ decre. istā. Nōne h̄ filia pmi grad⁹ rogata erat restituer hr̄ditatē sorori: 7 dicit lex q vbi qs pmi grad⁹ rogat⁹ ē restituere hr̄ditatē filijs suis vl̄ fratrib⁹ si decesserit sine liberis dz retinere qrtā p iputationē fructuū lz hoc testator rogauerit. Sz ipsis hr̄ditarijs reb⁹ retinebit qrtā 7 dodrās restituit vt. C. ad treb. iubem⁹. 7 h̄ dr̄ q fruct⁹ debēt ɔputari in qrtaz. Dicas q lex illa iubemus loquitur de fructibus ante litē contesta. pceptis 7 illi nō iputantur filijs primi grad⁹: sed pcepti post litem ɔtesta. imputantur in quartā: q post li. ɔte. dicunt malefidei possessores vñ illos tenentur restituere. C. de rei ven. ce tū est. 7 ita non ɔ̄dicit. Io.

d ¶ A pdicto. p. p hoc colligit q cū ipso. p. litis ɔte. facta fuit: vt dixi. s̄.

e ¶ Potuit. C. de inoffi. testa. qm̄ in priorib⁹.

f ¶ Legitimā ipsaz: retinebūt q isti duas falcidias vnā debitā iure nature: 7 alterā trebellianicā qrtā. s. quā retinet qlibz extne⁹ restitutiōe grauat⁹. j. e. rainald⁹. Et q etiā ð iure ciuili hoc fieri possit: pbat plurib⁹ argumētis. Et pmo pr̄ dū rogat filiū de restituēda hereditate nō grauat cū i legitima q nō pt vñ fideicōmissuz in illa legitima nō tenet ipo iure q i ea nullū grauamē pōt iponi filio. C. ð inof. te. qm̄ i priorib⁹ 7 id i alio rogat⁹ vr̄: 7 de eo in quo ē rogat⁹ dz qrtā deducere. i auc. ð resti. 7 ea q pa. §. qobrē. col. iiij. in auc. ð resti. §. nobis igit. col. viij. Et ē ar. ad hoc ex eo q dicit lex q si legatū relinquit alicui vltra id qð cape pot sit 7 lex falcidia locū hēat: pmo deducit lex falcidia ac si totū caperet postea detrahit qð cape p legē nō pt vt illud pter falcidiā hēat hr̄s 7 si id qð remanet nō excedit sūmā quā cape pt: totū debet. ff. ad. l. fal. quotiēs cuidā. 7. c. qð aūt dr̄. 7. ff. ad treb. cū hr̄s. Itē legitimā iure nature capit vt debitū quoddā. in auc. de here. 7 fal. §. pmū itaqz: 7. §. si quis aūt nō col. i. 7 h̄. s̄. vbi dicit iure nature debita alterroche. 7. j. co. rainaldus. vñ de residuo vr̄ q detrahat qrtā. s. falcidiā vel trebel. ar. C. ad. l. fal. l. ixritū 7 est ar. ad hoc. ff. ad trebel. l. petit a filia. 7 in hac opi. fuit inno. h̄ 7 Greg. j. eo. rainaldus. Et ita tenendū est fm canonicā equitatē in qua opinione fuit dñs. m. sed dñs Ja. bel. dicebat q de iure ciuili filius tñ vna falcidia dz eē cōtentus hac rōne: q si eligit hr̄e qrtā trebellianicā illā dz ð bōis pr̄is ut hr̄s. ipsam ergo tenetur ɔputare i legitimā q iur̄ natur̄ obetur. nā in ea cōputat ea q capit de bonis pr̄is iure hr̄ditario 7 etiaz alio mō. C. de inoffi. te. qm̄ nouella. rursus si eligit illā legitimā q iure nature debet illā dz cōputare in qrtā trebellianicā nā si eligit illā hr̄e q iur̄ nature sibi debet negari ñ pt qn iure institutiōis capiat eā q i ea fuit istitut⁹ sic i alijs bōis. C. ð inof. te. cū qrit: 7. l. parētib⁹ et l. ex trib⁹. Cū igit ɔstet q eā capiat iure istitutiōis. ɔstat p ɔ̄ns q eā dz i qrtā trebellianicā iputare: q i ea iputant ea q iure istitutiōis capiūt. ff. ad. l. falci. i qrtā: 7. l. acceptis: 7. ff. ad treb. deducta. §. nūm⁹. nec obstat qð dr̄ q illā legitimā capit ut obitū q nihilomin⁹ uerū ē q eā capit ut hr̄s: 7 i ea tz istitutio. ñ ē. n. obitū a patre vt p hoc sit aliq actio q ɔpetat filio ɔ̄ pr̄em sed ex natura obitū dr̄ ita ēt q pr̄ filiū non defraudet nisi iustā ingratitudinis cām cōmittat fili⁹. vñ istitui pōt in ea 7 tenet institutio. Cuz ergo vna in alia ɔputetur māifeste apparet q ambab⁹ ōductionib⁹ vti ñ pōt. Itē dicit lex q i testamēto pr̄is 7 filij una sola qrte deductio sufficit. s̄. ad. l. fal. i rōne. §. qð vulgo. 7. ff. de iof. te. papinian⁹. §. si ɔditiōi. 7. §. si qs ipubes. 7. ff. ad treb. mulier. §. si hr̄s: 7. l. scribit celsus. tñ si eligit trebellianicā nihilomin⁹: illā q debet iure nature hr̄e pt. s. qten⁹ pl⁹ ē i ea q i trebellianica 7 ecōuerso. Hec ē cōis opinio doctoꝝ legū: sz magis eq vr̄ opinio canōica. put h̄ dr̄: 7. j. e. rainald⁹: i q opiniōe fuit dñs. m. 7 ei⁹ seqces. Alij voluerūt distinguere: vtrū pure 7 simplr̄ fili⁹ roget de restituenda hr̄ditate: an sub cōditiōe vel in diem: vt si pure tūc vnā falcidiam tantū hr̄e dz: si in diem vel sub cōditiōe vtrāqz habebit. Ber.

g ¶ Cōsuetudinē. vt si ɔsuerit deduci in ipsis reb⁹ hereditarijs 7 nō fructibus inde deductio fiat. lex tñ vult q fructus in ea ɔputētur. ff. de inof. testa. cōtra veteranū. alr̄ est. §. Et incipit. l. pa. §. si cōditiōi. vt dictū est. s̄. e. c.

h ¶ Residuū. excipi tñ debuerūt iura sepulchroꝝ 7 operaꝝ actiōes. ff. ad treb. q perinde. §. restituta: 7. l. si patroni. rñ. i. sed 7 actiōes quas adiecta heres q. fuit psonaliter credēdo pecuniā hereditariā vel pignus accipiēdo pro debito nō transeūt ex sola restitutiōe nisi cedant. j. ad treb. si heres pecuniā: sed actionē habet vt cedantur vt ibi dicit.

Ua nobis. Communis diuisio. Consultatio 7 respōsio. Scda pars ibi cum igitur. ab. si.

i ¶ Pijs volūtatib⁹: No. q relicta ad pias cās p diocesanū epm debēt executiōi mādari si illi qb⁹ hoc ɔmissuz fuerat ñ adipleuerint. j. e. Io. ff. ð pet. her. hr̄ditas. §. i. 7. C. ð epis. 7 de. nulli: 7. s̄. e. si hr̄s. q ad hūc casum restringit in quo ēt casu duo vel tres testes sufficiūt. s̄. e. ti. cū ēēs: 7. c. relatū. ut ibi dr̄. 7 h̄ qð dicit h̄ sūptū fuit de autē. de ec. ti. §. si qs aūt p redēptiōe. col. ix. ubi dicit iperator in oīb⁹ talib⁹ pijs volūtatib⁹ defunctoꝝ volum⁹ scīssimos epos pui der: ut fm uolūtatē ōfuncti oīa pcedāt lz testator vel donator hoc phibuerit.

k ¶ Volūtatē q oīno suāda ē. xiij. q. ij. vltia uolūtas 7 vltimū testm̄ hoīs imobile pseuerat. j. de cele. mis. cū marthe. §. ceteꝝ 7 nihil ē qð magis debeat hoib⁹ q ut supreme uolūtatis liber sit stil⁹. C. ð sac. san. ec. l. i. 7 tāq lex vltia uoluntas suari dzi auc. ð nup. §. disponat. col. iiij. 7 hoc itellige cū volūtas ē rōnabilis. nā si qs vult filiū suū exhr̄dare sine cā: talis volūtas ñ ē suāda i auc. ut cū ð ap. cog. §. aliō quoqz. col. viii. ubi enumerant cāe ex qb⁹ fili⁹ pt exhr̄dari. Itē si qs pciperet ossa sua pijci i mari talis uolūtas ñ ē suāda. ff. ð ɔdi. isti. qdā. Sz volūtatē talē moriēs pt mutare q ambulatoria est volūtas defuncti quousqz morte ɔfirmet. ff. ð ale. l. iij. 7. iiij. 7 in pdicta decre. cū marthe.

l ¶ Interdici: testator. n. nō pōt phibere q eps nō exequat huius volūtatem: vt in auc. de ec. ti. §. si qs aūt p redēptiōe. ver. in oīb⁹. col. ix. 7 est rō q priuata dispositio testatoris nō pōt generalē ɔstitutionē legis vel canonis imutare. s̄. e. reqsisti. 7. ff. de le. i. nemo pōt. si. x. q. i. sic quidē. sic etiā lex falcidia ɔ̄ volūtatē testatoris iducit. C. ad. l. fal. si ut allegas. ar. ff. ad. l. fal. ticia. 7. l. testō 7. l. qð de bonis. in fi. j. ti. pri. in fi. vbi de hoc.

m ¶ Monitiōe: que semp pcedere dz vindictā. xij. q. ij. indigne. 7 nisi hoc facerent deberent perdere oē lucrum quod inde essent habituri: 7 eps illud postea exequatur: vt in predicta auc. de ec. ti. Ber.

Rainaldus. Hec decre. est famosa ꝛ hꝫ materiā q̄ multū depēdet a legibꝰ. Et diuidit pncipaliter in tres ptes. In pma facti narratio. In secunda auditoris pnūciatio. In tertia sñie ɔfirmatio ibi: nos igit. Prima subdiuidit nā pmo ponit testm̄ rainucij. Scđo factū post eiꝰ mortē emergēs. Tertio ponit qōnē ex testō ꝛ facto pdicto postmodū ortā ꝛ partiū allegatiōes. i. quarta iudicis diffinitionē. in qnta vtriusqꝫ partis appellationē: Scđa ibi: Porro. Tertia ibi Demū. Quarta ibi: prefatus Quinta ibi: a cuius sententia. Scđa pncipalis subdiuiditur In qttuor: nā pmo corrigit in dictis sñiam tm̄ i vno capitulo Scđo i alio capitulo ipsuꝫ confirmat ibi: ceterꝫ in eo. Tertio supplet qđ primus iudex omiserat ibi: verum. Quarto sententiā quo ad alia ɔfirmat ibi eosdem. Imol.

Filiꝰ rogatus restituere hereditatē detrahit tertiam iure nature ꝛ quartam trebellianicam: in quibus potest legata relinquere. heredes instituere: ꝛ penam imponere.

Rainaldus peponis filius heres ab ipso institutus hoc modo[a] vt patruis suis hereditatē restitueret si absqꝫ filijs masculis[b] moreretur: cū eis[c] mortuo pepone sup quibusdaꝫ[d] bonis hereditatis eiusdem in tres arbitros cōpromisit[e]: quorū duo mortuo reliquo prout ex forma cōpromissi poterāt procedentes taliter arbitrati fuerunt: qꝫ neutra pars[f] hēret licentiaꝫ transferendi quocunqꝫ modo in aliuꝫ res pdictas[g]: nisi in eorū filios masculos ex ipsis legitime[h] descendentes ꝛ quod cōtra hoc fieret nō valeret Porro dictus. r. plem nō habens cōdidit testamētū: in quo medietatem[i] partis sue de rebus predictis[k] qbusdā auunculis suis: aliaꝫ vero medietatem ꝛ reliq̄ bona paterna vni ex patruis[l] suis ꝛ eius filijs legauit[m] adijciēs[n] vt bona in quibus ex testō vel ab intestato dicti heredes. r. possent succedere si venirent cōtra legatū dictis auūculis suis debitum ad ipsos[o] pro determinatis portionibus deuenirent. ¶ Demū eodē. r. nature debitū psoluente ac vno ex patruis[p] hereditatē adeūte[q] pdictā cuꝫ dicti auunculi aduersus eūdē patruū ac filios eius coraꝫ iudice cōmunitatis vrbeuetañ. mouerunt qōnem: petēdo[r] pro rata[s] q̄ ipsos contingit legatum predictū: ꝛ restitui eis si cōtra ipsum illi venirent[t] quecunqꝫ[u] occasione testamenti eiusdem. r. ad ipsos peruenerant vel poterant puenisse ¶ Prefatꝰ iudex ab illorū impetitiōe super legato ipsos absoluens ad restitutionem aliorum bonorꝫ[x] sententialiter

a ¶ Hoc modo. i. hac ɔditiōe si sine liberis masculis moreret ꝛ ita modo pro conditione seruat. C. de his q̄ sub mō reli. l. i. Que sit dr̄ia iter moduꝫ et ɔditionē dicet. j. de ɔdi. appo. verꝫ. ꝛ h vba hoc mō potiꝰ fuerūt vba illiꝰ q ɔdidit decretalē

b ¶ Filijs masculis: nec suffic ipsuꝫ filios masculos habuisse nisi tpe mortis supstites fuerit s. e. rainutiꝰ. sup hoc dic ut. s. de pba. in psētia. in glo. q̄ incipit ingressus. ꝛ fuit h substitutio fideicōmissaria ꝛ de hoc dic vt. s. e. rainutius.

c ¶ Cum eis. s. patruis.

d ¶ Quibusdā bonis: isti patrui forte aliqua possidebant de bonis peponis ex institutiōe vel causa legati vel etiam sine aliqua causa: ꝛ ideo dicit ita qꝫ neutra pars haberet licentiā transferēdi in aliā personā vel forsitā ipse rainaldꝰ oīa possidebat qꝛ forte remāserūt indiuisa inter peponē ꝛ fratres vñ dicebāt se habere ius in bonis illius.

e ¶ Compromisit: qꝛ dictū fuit in compromisso vt si omnes interesse non possent duo arbitrentur alꝯ non possent: sic ꝛ cum plures sint iudices. s. de offi. dele. vno delegatorum vt ibi.

f ¶ Neutra pars. In forma huius arbitrij non est vis facienda: qꝛ nihilominus trāsferri possunt bona illa qꝛ sñie arbitri nō paretur nisi metu. C. de arbi. l. i. ꝛ sic nō obstante illo arbitrio tenuit legatū: vt infra dr̄. Sed illud pōt q̄ri an pena sit cōmissa si aliquas de rebus illis legauit auūculis suis: perinde est ac si inter viuos alienasset. ꝛ vr̄ qꝫ pena cōpromissi cōmittat. ff. de ver. obli. si ita quis pmiserit decem tibi dabo. §. ea lege: ar. ff. de leg. ij. peto. §. vlt. Est tamen ɔtrium ar. ff. de leg. iij. pater. §. fundū. vnde dicit Car. qꝫ nō obstāte arbitrio tenuit legatū: nec alia alienatio pp arbitriū potuit ipediri si pena ɔpromissi cōmittatur: vt dictum est. iudex tamen qui primo tulit sententiā hoc nō putauit: imo credidit qꝫ arbitrium impediret legatum ꝛ heredes: ꝛ ideo absoluit vt sequentia docent.

g ¶ Res predictas: super quibus fuerat cōpromissum: de alijs vero arbitri nihil dicere potuissent. ff. de arbi. non distinguemus. §. de officio. ꝛ. s. de arbi. cum dilectus.

h ¶ Legitime: vr̄ etiam qꝫ naturales filij debent intelligi per hoc verbū qꝛ ꝛ ipsi excludunt substitutū: vt si quis sit rogatus restituere hereditatem si sine filiis decesserit. sed si habet naturalem euanescit substitutio. ff. ad treb. ex facto §. si quis rogatus: ꝛ. l. heredibus. in fi. C. de institu. ꝛ substi. l. generaliter i fi. ff. de leg. ij. cum pater. §. volo. si dixisset: si decesserit sine liberis tūc locū habꝫ quod dr̄ de naturali: sed ex quo addidit de legitimis: intelligendū est tantuꝫ de natis ex libero matrimonio alꝯ nihil operaret h adiectio legitimis sed debet operari. ar. ff. de leg. i. si quando quis.

i ¶ Medietatem. s. tertie ꝛ quarte quā poterat legare cuius dominiū transiit in legatarios adita hereditate sed si intendisset legare medietatem oīum rerū sue partis quarꝫ medietas pertinebat ad patruū ex testō peponis tūc dominiū illarꝫ nō trāsisset in legatarios cū res ille sint patrui: ꝛ illud hꝫ locū cuꝫ testator rem suam legare intendit sed legatarius pōt agere contra heredē actione ex testamento ad totam rem vel estimationem ꝛ non actione in rē: sed q̄tum pertinet ad casum presentem nō est multū circa hoc curandū qꝛ rainaldus non legauit auunculis vltra illas partes quas poterat legare. nā tertiaꝫ ꝛ quartam hēbat in bonis patris que faciunt dimidiam totiꝰ hereditatis. nā sua pars erat tertia ꝛ quarta ꝛ ipse legauit auūculis medietateꝫ sue partis. i. tertie ꝛ quarte: ꝛ sic nō possunt agere auūculi cōtra heredē nisi ad medietateꝫ tertie ꝛ quarte: ꝛ hoc notare voluit. j. vbi dicit: propter quod in rebꝰ predictis ꝛc. vsqꝫ pronūciauit. Her.

k ¶ De rebus predictis: de quibꝰ extitit cōpromissuꝫ. ꝛ pōt intelligi qꝫ res ille diuise fuerunt inter. r. ꝛ patruos. Her.

l Uni ex patruis. qui forte solus supererat ꝛ alij mortui erant. vnde fideicōmissum illi soli q superstes erat dēbet q tpe existētis ɔditionis solus inuenitur ei debet in totū prestari ꝛ filijs mortuorꝫ nihil debetur q sunt mortui ante diem fideicōmissi cedentē. s. anteq̄ ille rainaldus esset mortuus vt. C. de cadu. tol. l. vna. §. si aūt aliqd. ꝛ ar. C. de fideicō. si in persona: ꝛ ff. de leg. i. cū filiofamilias. in fi. ff. ad treb. l. apud. §. vtrū. ꝛ accedit ad h qꝫ totum ei debeatur. ff. de ɔdi. ꝛ demō. si quis legata. §. i. ꝛ cū sic legatur patruo ꝛ filijs eiꝰ patruus solus hēbit dimidiam ꝛ filij cōiter aliā dimidiā ff. de vsufruc. accre. si quis ticio. ꝛ si alij patrui super essent bene potuit istituere quem voluerit de patruis ratiōe tertie ꝛ quarte: sed fideicōmissum debetur omnibꝰ patruis.

m ¶ Legauit. Istud verbū ponit pprie ꝛ improprie. pprie q̄tū ad auunculos quibꝰ legauit: improprie q̄tū ad patruū ꝛ eiꝰ filios quibus non legauit: sed eos instituit heredes. vñ infra vocat eos hēdes. sic. ff. de offi. procon. ꝛ lega. l. ij. vbi dicit manumitti tam liberi q̄ hui. sic. xxviij. di. psbyterum: ꝛ. j. eo. c. ver. executioni mandari ꝛ auunculi egerūt ɔ ipsos tāq̄ cōtra hēdes petētes legata alꝯ nō valuisset testamētuꝫ quia non inueniretur aliquis institutus. insti. de leg. §. ante heredis institutionem. nisi dictū esset si nō valet iure testamenti valeat saltem ratione cuiuslibet vltime voluntatis. C. de codicil. l. vlti.

n ¶ Adijciens: hoc bene facere potuit testator qꝛ potest penam imponere heredibus si nō paruerint voluntati sue. si. insti. de leg. §. pene quoqꝫ noīe vlti. §. est. ꝛ. C. de his que causa pene. l. vna. dum tamen nō sit turpe vel inhonestum quod testator preceperit vt ibi dicitur. ꝛ. ff. de ɔdi. insti. qdā. ꝛ. C. de insti. vel substi. reprehendenda.

o ¶ Ad ipsos. s. auunculos.

p ¶ Uno ex patruis: illo. s. q fuit institutus. vnde plenius dixisset patruo adeunte hereditatem predictam.

q ¶ Adeunte: ꝛ sic locū hꝫ legati petitio. nam si ex testamento nō adeatur hereditas deficit legatū nisi sit ita relictum qꝫ venientibus ab itestato prestetur. ff. de testa. tute. si nemo. alias est. §. sub. l. precedenti: ꝛ. C. de fideicō. l. eam quam.

r ¶ Petendo. legatum enim ab herede petendum est. C. de fideicō. eam quā. ꝛ si citra voluntatē heredis legatarius occupet legatū tenet interdicto quorꝫ legatorꝫ ad ipsum restituendū heredi. ff. quorꝫ lega. l. i. in pn. tamē postq̄ est adita hereditas ipso iure dn̄ium rei legate trāsit ad legatariū recta via. ff. de fur. ticio. ff. de leg. i. si tibi hō. §. si seruus. vnde re legata nondū cōprehēsa datur legatario rei vēdicatio p ipso legato. C. cōmunia de leg. l. i. ff. de cōdi. fur. sed nec legatarius. ꝛ sic agebatur pro legato rei vendicatione.

s ¶ Pro rata. i. pro dimidia.

t ¶ Venirēt. Sed nūquid potuit formari libellus de iure peto totalē rē: ꝛ si ɔtrueris mihi peto penā: ꝛ vr̄ qꝫ nō quia iudiciū nō dꝫ eē in pendēti. ff. de iudi. nō queadmodū. dicūt qdā cōtra ꝛ lex illa loquitur in his que pēdent extrinsecus nō ex his que in ipso iudicio aguntur: ꝛ qꝫ possit sic formari libellus est ar. C. locati. ɔductores. qđ satis pōt cōcedi. ar. huius. c. ꝛ propter lites dirimendas.

u ¶ Quecūqꝫ occasiōe: ad hoc agebat actione ex testō ꝛ nō rei vēdicatione: qꝛ istud erat quasi fideicōmissuꝫ vniuersitatis: qꝛ qui rogat restituere quicquid ad eū puenit de hereditate rogatus vr̄. ff. ad treb. l. cogi. ꝛ ll. precedentibus vñ non transit dominiū in fideicōmissarium nisi facta restitutiōe re ꝛ verbo: vel saltem verbo. ff. eo. restituta. ꝛ facta restitutione tunc dominiū transit in fideicōmissarium etiam si nōdum sit nactus possessionē. ff. ad trebel. facta. Hec est differentia inter fideicōmissuꝫ singulare ꝛ vniuersale qꝛ in singulari sine aliqua restitutiōe transit dominium in fideicommissarium sicut in legatarium. C. communia de leg. l. i. ꝛ. ij. secus in fideicommisso vniuersitatis: ibi nō transit nisi facta restitutione. vnde ista alia non petebantur rei vēdicatione: sed actione ex testamento.

x ¶ Aliorꝫ bonorꝫ: oīum: ꝛ hoc fecit iudex pp ter verba testatoris qui dixit qꝫ ꝛ si patruus ꝛ filij venirent ɔ legatum quecūqꝫ ad ipsos ex successione istius poterant puenire: deuoluerentur ad auūculos. Sed quare non dixit similiter de rebꝰ legatis sicut de alijs: qꝫ deuenirēt ad ipsos auūcu-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

los pōt responderi q̄ de rebus legatis nō dixit: q̄ non putabat iudex q̄ res deberēt vel possent transire in alīū aliquo modo: ⁊ hoc pp preceptū arbitroꝝ: vel forte ideo nō dixit de rebus illis q̄ nō putauit iudex q̄ testator senserit de reb⁹ illis legatis vū dixit: q̄ bona in quib⁹ ex testō vel abintestato dicti heredes possent succedere deuenirent ad auūculos q̄s

ista generalia verba non pertinēt ad res de q̄bus dixerat specialiter argu. ff. de ver. obli. doli clausulā nec visum fuit iudici q̄ ex eisdē res voluerit illos auūculos habere cuz alijs rebus arg. ff. de pe. sanctio legatz. ⁊ arg. ff. de leg. iij. si hēs meus. §. i. Illa etiā videtur esse melior ratio: q̄ nulla fuisset absolutio de rebus legatis si postea cōdemnatio facta fuisset in eisdem: ⁊ sic delusoria videret: ne alia via fiat: qō alia via p̄bibet: verum est q̄ patruus totuz perdere dz: ⁊ satis colligitur per hāc litterā alioꝝ bonoꝝ: ⁊. j. ver. verū in portione: q̄ quicq̄d patru⁹ potuit capere ex testamēto rai. debuit p̄dere nō obstāte arbitrio vt ibi dī: ⁊ illud totum fuit petitum p auunculos ⁊ ex alia causa absoluit ⁊ ex alia causa condemnauit eosdem.

condēnauit[a] eos dē. ¶ A cuius snia cum ambe partes[b] nostram audiētiaz appellassent: petēte vtraq̄z pte dicti iudicis snīam infirmari: q̄tenus cōtra se fuerat pmulgata: ⁊ q̄tenus pro se faciebat executiōi mādari. ¶ Dilectus. f. n. o. sancti nicolai in carcere tulliane. diac. card. lte coram se legitime p̄testata[c]: quoniam idem. r. hēbat in bonis quondam peponis patris sui tertiā p̄tez debitā iure nature i qua grauari nequiuit[d]: necnon q̄rtā trebellianicā[e] quaz q̄libet extrancus restitutione grauatus deducere potuisset: propter q̄ō in rebus p̄dictis auunculis legatis portiones[f] easdez habuit. r. p̄fatus easq̄z[g] potuit i vltima voluntate legare ac per hoc legatum tenuit vsq̄z ad tertiā ⁊ quartaz prefatas: lz ipsas non exp̄resserit[h] in legādo: ꝓnunciauit[i] nō obstāte p̄miso arbitrio: q̄ ne legatū teneret nō

potuerat impedire iudicem ipsum[k] in eo q̄ super hoc dictū patruuz in totū absoluit: q̄ confessus est se p̄o medietate possidere predicta perpetuam iudicasse: cōdēnauitq̄z ipsum ad restitutionem medietatis tertie ⁊ q̄rte ptis ipsius legati[l] p̄o rata[m] que dictos auunculos de ipso ꝓtingit: ⁊ in residuo[n] prefati iudicis sententiā cōfirmauit. ¶ Ceterū i eo: q̄ idez iudex dictū patruū ⁊ ei⁹ filios totaliter i alijs q̄ in secūdo articulo petita fuerāt ꝓdēnarat male ipsum ꝓnūciasse[o] decreuit: q̄ filij eius contra voluntatē testatoris nō inueniuntur aliquid cōmisisse: cum nihil[q] de petitis repti fuerint possidere.

¶ Uerū in portiōe quā patru⁹ habebat[r] in bonis[s] illis ratione quarte ⁊ tertie p̄dictoruz quas. r. habuit in bonis[s] eiusdem: In quibus[s] ei⁹ institutio ⁊ legatio ac adiectio pene tenebat p̄o rata[r] eosdem auunculos

legati tertie ⁊ quarte ꝓ rata: in hoc infirmauit snīam poris iudicis. in residuo aūt ꝓfirmauit ⁊ b totū intellige q̄tū ad legatū possessionū q̄ legate fuerūt de q̄bus cōpromissum fuit. In alia aūt parte snīe statim sequitur qualiter ꝓcessit cardinalis ibi ceterū ⁊c.

a ¶ Condemnauit eosdē s. patruū ⁊ filios: ⁊ in hoc. s. q̄ filios condēnauit ⁊ in alio etiā ꝓnūciak. i. iudicē male pronunciasse.

b ¶ Ambe partes: sic. ē. e. rainucius. ⁊. ē. de appel. si duobus.

c ¶ Contestata: ⁊ ita vt q̄ litis ꝓtest. facienda sit coram iudice appellationis. Sed contra videt[u]r dicere lex q̄ nō debeat fieri cōtestatio cum iam sit facta in prima causa. C. de tempo. ap. l. vlti. §. illud. ⁊. ē. de ap. p tuas. Satis potest dici q̄ in causa appellationis fiat cōtestatio de nouo. ij. q. vi. si quis in quacunq̄z. nec tamen dicitur propter hoc fieri sup principali: q̄ super alio vt fieri contestatio quā in principali. ¶ Primo fuit cōtestatio facta directe super re petita. in cā vero appellationis sup ipsa snīa q̄ sit iusta vel iniusta: ⁊ super alijs que addūtur super quibus nulla fuit contestatio in prima causa: tñ altera parte absente posset iudex procedere sine litis contesta. vt dicit lex predicta. C. de tempo. ap. ⁊ decre. p tuas ō ap. ⁊. ē. de renun. veniens.

d ¶ Nequiuit: hoc planū est q̄ in legitima que iure naturali dz: nullum grauamē: nulla ꝓditio apponi pōt: ⁊ p nō adiecta habetur si apponatur C. de inof. te. quoniā in prioribus. ⁊ in anc. de her. ⁊ fal. §. primuz itaq̄z. ⁊ §. si quis aūtē nō implens. col. i. ⁊. ē. e. rainucius.

e ¶ Trebellianicā: ⁊ ita due quarte possunt deduci. de hoc dicitur. ē. rainucius. vbi hoc idem dicitur.

f ¶ Portiōes easdē: imo habuit res ipsas in totū. nā q̄diu vtus fuit habuit dominium omnium rerum: dicitur autem habuisse portiones easdem in rebus predictis. i. facultatem deducendi easdem portiones in singulis rebus: quia de singulis debet fieri deductio tertie ⁊ quarte: licet q̄dam contrarium dicant: q̄ filius in vna re sola deducere possit tertiā iure nature ⁊ quartam trebellianicam: arg. C. famil. herciscun. filiū ⁊. ff. de leg. i. pōt. ff. ad. l. fal. si ex pluribus. Sed verū est q̄ de singulis rebus debet fieri deductio ⁊ illa lex filium: non ob. quia illud fuit ex voluntate patris. ⁊ illa lex potest: non ob. quia ibi loquitur cum legata erat pars hereditatis: vnde vnum legatum censetur: vel illud contingit de voluntate legatarij ⁊ heredis: vel ex officio iudicis. vt ibi dicit. Illa si ex pluribus. potest intelligi quando vni plures legate sunt tunc si soluat aliquas integraliter in alijs plenam falcidiam retinere potest p voli exceptionem.

g ¶ Easq̄z. s. partes tertiā ⁊ quartam.

h ¶ Licet ipsas non exp̄resserit: ⁊ non legauit tertiam ⁊ quartam exp̄resse dicendo de tertia ⁊ quarta: imo dixit de dimidia. vnde si recta fiat cōputatio tantum facit tertia ⁊ quarta quantum dimidia ⁊ econuerso verbigratia heredicas diuiditur in. xij. vncias. insti. de here. insti. §. hereditas. si filius detrahit tertiam iure nature detrahit. iiij. vncias. ⁊ remanēt. viij. in quibus videtur quam teneat fideicōmissuz ⁊ de illis detrahitur quarta. s. due vncie. ⁊ ita tertia ⁊ quarta faciunt sex. ⁊ sic habebat dimidiam totius hereditatis.

i ¶ Pronūciauit. s. cardinalis.

k ¶ Ipsum. s. patruū.

l ¶ Legati. iiij. scilicet.

m ¶ Pro rata q̄ dictos: que q̄dē rata virilis est: nā si vna res pluribus legat q libet: tibi hz virilē: nisi alia mens appareat testatoris. ff. de leg. i. si pluribus.

n ¶ In residuo p̄fati iudicis: de quo residuo absoluerat prior iudex patruū ⁊ filios. nā primū iudex in totum absoluit patruum in legato ⁊ male sed quo ad filios bene. sed cardinalis cōdemnauit patruum p̄o parte. s. in dimidia ipsius legati tertie ⁊ quarte ꝓ rata: in hoc infirmauit snīam poris iudicis. in residuo aūt ꝓfirmauit ⁊ b totū intellige q̄tū ad legatū possessionū q̄ legate fuerūt de q̄bus cōpromissum fuit. In alia aūt parte snīe statim sequitur qualiter ꝓcessit cardinalis ibi ceterū ⁊c.

n ¶ Residuo: auūculi petebāt iure legati medietatē bonoꝝ ō q̄bus fuit cōpromissum. Residuū istud ꝓtendebat sīn intētionē p̄foris iudicis in illa medietate a q̄ medietate absoluit patruū ⁊ filios nō habito respectu ad testm̄ peponis: ⁊ hoc ꝓpter p̄ceptū arbitroꝝ q̄ tñ nō ipediebat legatū: ⁊ ꝓsistit in. xvi. scōm cōputationē nr̄az ⁊ male ꝓnūciauit in ea q̄ patruuz absoluit i totū: lz q̄tū ad filios bene ꝓnūciauit. lz postea cardinalis ostēso testō peponis conexit ꝓ pte snīam p̄mi iudicis cōdēnās patruū p̄o pte sua. s. in q̄rtuor. ⁊ in residuo. s. in. viij. q̄tū ad filios. ⁊ in. iiij. q̄tum ad patruū ꝓfirmauit: ⁊ tñ i sequēti articulo p̄dit patruus illa q̄rtuor pp penā illo retēto. p. l. falcidiā: ⁊ sic in veritate in. viij. cōsistebat legatū rōne tertie ⁊ quarte. alia. viij. pertinebant ad patruum ⁊ filios ex testamento rainaldi: ⁊ hoc secundum computationem p̄dictam. In secundo articulo. duo fuerunt articuli. Primus i quo petebantur res legate. Secundus in quo petebantur omnia que ad patruū ⁊ filios poterant peruenire ex testamento rainaldi si veniret contra legatum auūculo relictum.

o ¶ Male ipsum pronunciasse: quantum ad personas filioꝝ male pronunciauit: quia non venerant contra voluntatem testatoris in aliquo. male etiam ꝓnunciauit contra patruum: q̄ condemnauit eum de omnibus alijs que p̄enerant ad eū ex testamento peponis: q̄ in his que subiacebant restitutiōi ipm non debuit condemnare. sed de his que tantum contingebant eum ratione tertie ⁊ quarte p̄o qua parte ꝓfirmatur sentētia p̄o alia que debebat restitui ei infirmatur: vt. j. dī ibi verū ⁊c.

q ¶ Cum nihil de petitis: Et ita hec est bona ratio: q̄ hic agebatur rei vēdicatione saltem quo ad legatū: vt. ē. dictū est. vnde cū illi nihil possiderēt nō poterat conuenire rei vendicatione. C. de alie. mu. iudi. causa fac. l. vna. ⁊. ē. de re iudica. examinata. q̄ sic ageretur patet ex eo q̄ dicit q̄ patruus fuit ꝓfessus se possidere: quia in reali actione querendum an possideat quis vel nō. ff. de rei vendi. qui petitorio. ⁊. l. officiū: ⁊ si dixerit se nō possidere cū possideat: ⁊ hoc probetur: transfertur possessio in actorem quamuis nō probet rē suam esse. ff. eodem. l. in rem actio. ⁊ quia nondum adiuerant hereditatem non poterant conuenīri: ⁊ ante lit. ꝓtesta. hoc debet queri. ne delusorium sit iudicium vt hic patet.

r ¶ Habebat: ratione illius institutionis quā fecit. r. de ipso.

s ¶ Bonis illis. s. in alijs bonis ⁊ rebus exceptis rebus legatis: vel posset intelligi de omnibus.

t ¶ In bonis eiusdē: in singulis. n. reb⁹ habuit tertiā ⁊ quartā vt dixi.

u ¶ In quibus institutio: ergo videtur q̄ in sola tertia ⁊ quarta teneat institutio: quod falsum est imo tenet in omnibus. C. ad. l. fal. irritū. sed dicitur in eis tenere: q̄ in eis potest institutus patruus grauari. in eo vero q̄ subiacet restitutioni grauari nō potest: imo illud deducitur tanquam es alienū: residuum vero diuiditur inter patruū ⁊ filios eius. fideicōmissuz. n. hereditatis ex testō peponis soli patruo debebatur non aūt eius filijs: rainaldus aūt instituit patruū cui hereditatē peponis restituere tenebatur cū illud quod est patruo restituendum ex testō peponis illud habet p̄cipuū: ⁊ illud primo deducitur sicut es alienum: vt in. l. p̄dicta irritum. In quo autem adiectio pene non tenuit illud autem quod rainaldus restituere non tenebatur ⁊ in quo grauari non potuit quod est tertia ⁊ quarta illud diuidit inter patruū ⁊ filios ei⁹ quos rainaldus instituit sibi heredes: arg. C. ad legē fal. quāquā ⁊ in hoc solo scilicet tertia ⁊ quarta tenuit adiectio pene: vt hic dicit.

p ¶ Pro rata eosdē. q. d. p̄o qua pte legatū ꝓtingit quēlibet de auūculis p ea pte quēlibet ꝓtingit illud q̄ō pene cā adimit illi patruo: q̄ patru⁹ noluit parere testatori dando legatū auūculis iō perdere dz illud quod capere poterat ex testō rainaldi. vel dic p̄o rata. i. p̄o medietate tertie vel quarte ptis bonorū rainaldi in quib⁹ fuit institutus: quam medietatem amittit patruus q̄ cōtra dixit legato: vt hic dicitur: ⁊ istam medietatem restituit patruus tanq̄ legatū

a Legato: quod amittit patruus nomine pene. i. vno retento. Item a mittit alias. xij. vncias.
b In residuo: illud residuũ pt intelligi dupliciter. quo ad bona pepõis qtũ ad patruũ q: in illis cõdẽnatio nõ tenuit q̃ ptingebat patruũ p restitutionem ex testõ pepõis in qbus nullã penã potuit iponere rainaldus: τ iõ absoluit patru⁹. Itẽ quo ad bona rainaldi qtũ ad filios quos rainald⁹ istuuit: τ q: ñ venerãt ẽ volũtatẽ testatoris τ nihil inuenti sunt possidere õ reb⁹ petitis cõdẽnari nõ debuerũt: vñ absoluti fuerũt p cardinalẽ.
c Saluo. nihilominus ei: scilicet patruo.
d Bñficio: legis falcidie. istõ est ita intelligendũ patruus id qõ sibi restituẽdũ ẽ: pmo vt es alienũ vt diri deducit de reb⁹ illis de qbus cõpromissum fuit q̃ ptinebunt in pmo articulo de residuo qõ est tertia τ quarta tenet pstare legata τ õ illis detrabit q̃rtã trebellianicã p legẽ falcidiã. C. ad. l. fal. iponẽda: τ. l. irritũ: τ. l. q̃q: τ. ff. ad. l. fal. qõ de bonis. §. cũ fidei: τ. C. õ bo. au. iu. pos. l. i. õ ducet aũt falcidiã de reb⁹ legatis. Et forte itellexit cardinalis q deducet etiã de alijs q̃ causa pene adimũt eidẽ: q: illa legata sũt illis auũculis. Sz fieret eis cõtrouersia de alio relicto: τ iõ forte dixit. j. õ falcidia q̃ iducit ẽ volũtatẽ testatoris. Sz hoc nõ est verũ: q: id quod pene causa accreuit nõ incidit in. l. fal. ff. ad. l. fal. cũ pater. in fi. τ. l. se. arg. op. τ quod prouisum est ad penam nõ debet trahi ad grãm. s. de transla. iter corporalia.
e Restitutione. i. prestatiõe.
f Legitimũ: qõ dr tps ãni: hoc tps cõputãdũ est a iussu iudicis. Si aũt infra illud tẽpus nõ paruerit tũc nõ pt vti bñficio falcidie imo perdit oĩa excepto illo: qõ sibi debet ex fideicõmisso in auc. de here. τ fal. §. illud quoqz. col. i.
g Inuentariũ: aliter eniz beneficio legis falci. vti nõ põt: vt dicit auc. de here. τ fal. §. si vero nõ fecerit inuentarium.

cõtingente de p̃dicto legato[a] cõfirmauit sniam iudicis supradicti.
Eodẽ patruo τ eius filijs in residuo[b] absolutis τ saluo[c] nihilominus ei ex iure institutionis bñficio[d] legis falcidie in restitutione[e] p̃fati legati si infra tempus legitimum[f] voluntati paruerit testatoris. Cumqz inuentarium[g] fecerit τ contra[h] voluntatem testatoris lex falcidia inducatur. Nos itaqz ipsi⁹ cardi. sententiam ratam habentes eam auc. ap. cõfirmamus. Idem.

Executor testamẽtarius q suscepit illud officiũ exeq compellit.

IOannes clericus: τ. p. laicus executores vltime voluntatis. o. clerici sancte crucis: qui venerabilibus τ pijs locis[i] de bonis[k] suis in vltima volũtate legauit: mandans insuper satisfieri creditoribus per eosdem. Post mandatum[l] susceptum per diocesanum[m] cogi debent testatoris explere vltimam voluntatem. Idem.

Ponit quedam legata in quibus nõ soluitur canonica portio nisi fiat in fraudem.

DE his que in ornamentis vel pro cereis seu fabrica luminaribus ãniuersario septimo. xx. xxx. siue alijs ad perpetuum cultum diuinum legantur ecclesijs vel religiosis pijs locis canonica[n] portio: Dũmõ in fraudẽ[o] non fiat vt ea epũs seu parochialis ecclesia debeat defraudari: deduci[p] non debet.

Rica De successionibus abintestato.
Ex cõci. apud alteñ. habito.
Cleric⁹ bona ppria dare pt cui vult sz si decedat intestat⁹ τ non hz cõsanguineos succedit ecclesia.

AD hoc ibidẽ inuentuz est de epis presbyteris τ clericis si per hereditatẽ vel alio modo intuitu p sone[q] aliquid acqsierint donare eis liceat cui voluerint dum viuunt. Si aũt ante obierint: quã hoc fecerit altari cui fuiũt oia ppetuo sanctificẽtur[r]: τ in ius ei⁹ tradantur[s].

Ex concilio tribur.
Si olim seruus p̃sbyter factus intestatus decedat eius bona diuidũtur scõm formam hic contentam.

SAncto cõcilio allatum est q quidam laici improbe agunt contra p̃sbyteros suos: ita vt de morientium[t] presbyterorũ substãtia partes sibi vendicent sicut de proprijs seruis. Interdicim⁹ itaqz ne hoc vlterius fiat: sz sicuti liberi facti sũt ad suscipiendum gradum τ agendum officium diuinuz ita nil ab eis preter diuinum[u] officium exigatur. Peculium vero ipsorum diuidatur in quattuor partes: quarum vna episcopo altera ecclesie tertia pauperibus quarta parentibus assignetur. τ si non sint idonei[x] parentes: episcopus eaz recipiat: τ i vsuz ecclesie diligenter distribuat. Et si quis cõtra hoc presumpserit anathematizetur.

Innocentius tertius murnẽ. episcopo.

Per vnum testem de veritate τ per confessionem etiã incidenter factam probatur oblatio etiaz quo ad effectũ cõseq̃uẽdi bona oblata.

p Deduci: hoc dictũ est pp reuerẽtiã diuini cultus: multa enim pp religionẽ cõmitti solent. nam sũma est ratio que pro religione facit. ff. õ reli. τ sump. fune. sunt psone. in fi. vñ in casu isto minus legitima volũtas sufficit. s. e. cũ esses: τ. c. relatũ. sic τ in his q̃ ad pias cãs relinquũtur cessat falcidia. C. ad. l. fal. auc. si mulier. τ in auc. de eccle. tit. §. finautez colla. ix. vnde sumptum est auc. p̃dictũ si mulier. τ sic cessat falcidia i testõ militis priuilegio militari. C. de testa. mili. in testõ. C. ad. l. falc. in testõ. Itez cessat deductio isti⁹ partis in equis τ armis fauore terre sancte. j. de sepult. in nostra. Et hoc idem quod h dicitur habes. j. de verbo. signi. ex parte.
Rica De successionib⁹ ab intestato. Supra visum est de successionibus ex testõ. verũ q: sepe hoĩes õ cedũt abĩtestato τ dubitari potuisset õ successione ideo post Ricam precedentem subijcit ista. Et scias q intestatus dicit q nullũ vel nõ iure fecit testamentum. l. fi. C. famil. hercis. Ab. si.
Ad hoc Due sunt ptes. Secũda ibi: si ãt. Ab. si.
q Intuitu persone: sic s. ti. pri.
r Sãctificent. i. sancta ab oĩbus deputentur. s. de re. pmu. mãcipia. rij. q. ij. de laicis: τ. q. iij. quicunqz. ala.
s Tradantur: intellige hoc cũ non hñt cõsanguineos qui eis ab intestato succedant illi eniz admitterent τ ñ ecclesia. xij. q. vlt. c. vlti. τ. q. iij. qcũqz τ in auc. de ec. tit. §. si qs epũs. col. ix.
SAncto Si presbyter intestatus decedat de p̃rimonio suo hũt quattuor portiones prout h habet. Et nõ tenet hoc hodie scõz gl. τ sic vult q hodie istõ. c. correctũ sit. sz huic lec. obstat q habetur. s. in proemio reseca tis superfluis ideo scõm aliũ intellectum singularem summatur aliter τ sic vt in rubro. Primo ponitur excessus relatio. Secũdo eius phibitio ibi: Interdicimus. Tertio peculij diuisio ibi: peculiũ. Quarto pene inflictio ibi: τ si quis. Ab. si.
t Morientiũ: Prelatus de omnib⁹ tã ante pmotionẽ quã post acquisitis intuitu persone liberã hz potestatẽ. s. c. pri. τ. s. de testa. quia nos: τ. rij. q. iij. qcũqz: τ. q. v. firum. in auc. de eccle. ti. col. ix. §. interdicimus. Si vero decedat intestatus si sunt distincte res eius cõsanguinei succedunt sibi. rij. q. i. sunt manifeste. Si vero res prelati sunt pmicte cũ reb⁹ ecclesie tunc distingue: q: aut dubitat an habuit propriũ aut certũ est q habuit. Si dubitetur semp pro ecclesia est presumendũ: τ totũ vẽdicabit ecclesia. ar. rij. q. iij. qcũqz. ff. de re. du. ciuibus sic in vxore. ff. de dona. inter vi. τ vxo. quintus muti⁹: τ. C. e. ti. etiam. si vero certũ est q aliquid habuit sed nescit qtũ obtinet hui⁹. c. distinctio: nec immerito: q: nullus heres nobis primior est q̃ qui nos deo sociauit. j. de pe. presbyteri: licet cõdicere videatur. rij. q. iiij. c. i. vbi dr q si sit dubiũ q equa debeat fieri distributio inter ecclesiam τ heredes sacerdotis: sed dic q in alio casu loqtur hoc. c. q̃ illud. hoc. c. intelligitur de illis presbyteris q ex seruis facti sunt p̃sbyteri qõ vr verius. vt dicit Lau. Nõ credo q hodie haberet locũ talis diuisio: imo credo q si aliqd hñet intuitu psone q cõsanguinei ei succedũt abintestato si consanguineos nõ hñet tũc ecclesia ei succederet rij. q. vlti. c. vlti. τ. j. c. proxi.
u Preter diuinum: arg. q patronus potest tenere operas spirituales in liberto quem manumittit ad clericatum: ur. s. de ser. nõ ordi. nullus. liiij. di. frequens. ala.
x Idonei. puta heretici. xxiij. q. ij. sane pfertur. j. de here. si quis epũs.

h Cõtra volũtatẽ testatoris: hociõ dicit q: ẽ volũtatẽ testatoris vr hic retineri falcidia de reb⁹ spãliter legatis: q: illas voluit testator oĩno prestare illis auũculis ita q nulla cõdictio fieret eis: vñ ẽ eius volũtatẽ falcidia retinet τ tñ retinetur nihilominus q: ẽ volũtatẽ testatoris inducit falcidia. ff. ad. l. fal. ticia. Sed in alijs reb⁹ q̃ cã pene auferunt si verũ est q quarta retineat induci tur ẽ volũtatẽ testatoris: sed nõ videt q quarta retineat in his q̃ cã pene auferunt: vt dixi. s. in notula: istud est rc. Nã testator cã pene oĩa voluit auũculis pstari. inducit ergo falcidia ẽ volũtatẽ defuncti. C. ad. l. fal. si vt allegas: τ. l. pe. τ. ff. eo. ti. quod de bonis. §. vlti. Hodie võ falcidia ñ pt induci ẽ volũtatẽ testatoris expressam si testator certus de quãtitate patrimonij sui hoc phibeat in auc. de here. τ fal. §. si vero expressum. sed ẽ tacitã bene inducit: vt bene dicũt leges p̃dicte si vt allegas: τ sequentes. Ber.
IOannes Diuiditur: quia primo ponit qõ. Secũdo Solutio ibi: post. Abbas siculus.
i Pijs locis: i qb⁹ sufficit min⁹ legitima volũtas. s. e. c. cũ eẽs: τ. c. relatũ.
k In suis bonis: proprijs scilicet quia de rebus ecclesie nihil posset legare. s. eo. c. quia nos.
l Mandatũ. Mandatũ suscipere nemo cogitur: susceptum vero necesse est adimpleri. ff. cõmo. in cõmodato. §. sicut. ff. man. si quis alicui. §. qui mandatũ. C. de pcur. inuitus. ff. de arbi. l. iij. §. i. Ber.
m Per diocesanũ: sic intellige. s. e. si hrs: τ. c. tua nobis. vbi de hoc. h.
DE his. Primo ponit dictũ in quo interserit exceptionẽ ibi: Dũmodo. Abbas siculus.
n Canõica porcio: portio ista diuersimode õducit scõz varias cõsuetudĩes locoz. j. õ sepul. certificari. τ. s. e. reqsisti. qñqz ẽ tertia τ qñqz media. j. õ sepul. c. i. τ. ij. τ. x. q. i. õ his: τ. c. ãtiquos. τ. c. õcernim⁹ τ qñqz q̃rta. j. õ sepul. cũ sup
o In fraudem: tũc nõ prodesset. s. e. officij.

QUam dilectus Rector ecclie dñ intestat⁹ ñ nullū fecit testm̃ vel fecit sed furiosus ⁊ tali succedat ecclesia si nō bz cōsanguineos.secꝰ ät ñ apparet illū fuisse monachū vel sana mente testatū sic sūmat Joā.an. ⁊ cōiter sequētes:ſz b sūmatio ō nihilo ꝓuidet nec ꝓtinet ī se aliquā difficultatē:iō attingēdo duos notabiles ⁊ siu .itellec.huiꝰ.c.sūmo ſm quēlibet intellectū ⁊ primo sic.

Qualet testm̃ ad pias cās ꝓdita p ẏbā enunciatiuas etiā pp aliud ꝓlata q̄d̄ successio seu testatio veniat ad exclusionem alterius ecclesie. vel alr ſm aliū intellectuz ⁊ sic ut in rubro. Diuidit ī q̄tuor ptes. Jn pma ponit sem̃ decisuz. Jn scōa motiuuz pape ad sniaz. Jn tertia allegario epi diffiniētis. Jn quarta diffinitiue cō missio. Scōa ibi:sufficiēter. Tertia ibi:Quia uero. Quarta ibi: Nos causam.ab.si.

a ¶ Participationē: pp hoc nō fuit monachꝰ nec etiā stetit in habitu monachali vt appet ex antiqua cū hoc ñ sufficiat ad monachatum.

b Se ⁊ sua: ⁊ postmodū ī extremis agēs cōfitebat publice q̄ ñ poterat facer̃ testm̃:q: se ⁊ sua cōtulerat mōasterio ⁊ hoc vltimū ꝓbauit abbas p testes:ꝑmū articulū ñ ꝓbauit nisi per vnicum testem quod nō sufficit.

c Vltimā.q.d. si b uerba nō exꝑsse hoc dicāt tñ tacite vim obtinent vltime volūtatis. Ber.

d Monasterio: p hāc ꝓbationem obtinebit abbas si eps nō probauerit archipresbyterū ẏba ista alienata mēte dixisse:nec intelligas q̄ ex bis ẏbis ꝓbat dictū archipresbyterū fuisse oblatuz dicto monasterio cum suis reb⁹ siue monachis fuisse sed probuit q̄ voluit sua bona ad monasteriū pertinuisse:⁊ q̄libet verba p q̄ declarat intētio testātis sufficere vident.ff.de fun.in.⁊ istru.l.cū dela nōbis.§.asinā.ad fi.ff.de sup.leg.l.labeo.ad fi.nemo.n.estimandus est dixisse q̄ nō mēte cogitauerit. Ber.

QUam dilectus filius abbas de brusia pro cā quaz aduersus eꝑm aduen̄.habebat diutius expectasset: abbas ꝓposuit antedictus q̄ archipresbyter de alerio ad ꝑticipationem[a] orationum monasterio de brusia obtulit se ⁊ sua[b]:⁊ infra. Sufficienter itellexim⁹ esse ꝓbatum q̄ dictus archipresbyter agēs ī extremis velut vltimaz[c] exprimens voluntatē asseruit se ⁊ sua monasterio[d] cōtulisse. vnde cuz requisitus esset vt conderet testm̃: respōdit se nō posse testari: q: se ⁊ sua contulerat[e] monasterio sepedicto:⁊ ſz vnus testis[f] solus dixerit se vidisse quando se ⁊ sua obtulit monasterio.q: tñ alij testes dixerunt se audisse ipsum in abbatis presentia q̄ predictū est cōfitentez[g] non tanquā sufficiēter ꝓbantes[h]: sed tanquā vehementer adminiculantes assertionez abbatis plurimuz adiuuabant. Quia vero pars episcopi asserebat se velle ꝓbare: q̄ dict⁹ archipresbyter in extremis laborās tanquaz freneticus alienatus erat a mēte: vnde nō valuit q̄ exꝑsit. Nos cām illam tibi sub hac forma duximus committendā: q̄ nisi prefatus eps legitime probauerit sepedictuz archipresbyteruz sue mentis cōpotem[i] non fuisse: cuz vltimam[k] voluntatez exꝑssit super impetitione monasterij ꝑpetuū ei silentiū imponatur: ⁊ ꝓpellatur restituere monasterio q̄cunq; de bonis ipsius archipresbyteri vel etiā monasterij occupauit. Si vero legitime ꝓbauerit archipresbyteruz

q̄ que sup vltima volūtate premissa sunt alienata mente dixisse: ad faciē dam ei nomie parochialis ecclesie cuius ipse administrationem gessierat dum vixisset: restitutionem[l] bonorum que ipsius archipresbyteri fuerant monasterium condemnetur: cum idem archipresbyter abintestato decesserit ipsique monasterio super impetitione[m] episcopi silentium[n] imponatur.

Rubrica de sepulturis.

Leo.ij.

Decedens intestatus sepelit in sepulchro maiorū vel vbi eligitur sepultura: parochialis tñ eccl̃a habebit canonicā portionē eius quod reliquit ecclesie sepulture.

Os instituta maiorum patrum cōsiderātes statuimus vnumquēq; in maioꝝ suoꝝ[o] sepulchris iacere vt patriarchaꝝ[p] exitus docet. Nulli tñ negamus propriam[q] eligere sepulturam et etiam alienam[r]: dominus enim et magister alienam elegit vt ꝓpriā. Sed quia dignus est operarius mercede sua: tertiam[s] partem sui iudicij[t] illi ecclesie dari censem⁹ in qua celesti pabulo[u] refici consuevit vt iuxta apostolum. sint cōsolationum[x] socij: vt fuerunt passionum: ⁊ sic demū vbicunq; libituz fuerit: eligat sepulturaz: aliter ne fiat auc. domini nostri qui per ꝓphetam locutus est dicens: ne trāsgrediaris termios antiquos: quos posuerūt patres tui: sub anathematis vinculo detestamur: ⁊ contradicimus aliqd relinq; necesse est. C. de inof. do. si totas. sed ecclesie sacerdotes nō tenētur aliqd legare de suis ꝓpriis nisi velint. Lau.

l Restitutionē bonoꝝ: si itelligas donationē hac facta de bonis ecclīasticis ō qb⁹ intelligēdū ē certe illa donare nō potuit. §.ō testa.cū ī officijs:⁊.c. q: nos.si de ꝑimonialib⁹: in istis nihil iuris būt eps. dicas q̄ de ꝓpriis siue ꝑimonialib⁹ hoc ē itelligēdū:⁊ logt i eo casu cū ñ apperet hers.rij.q.vl.c.vlt.⁊ in auc.ō eccle.ti.§.si qs eps.colla.ix.ecclesia.n.est primus herc⁹.ſ.de pe.presbyteri.si.ſ.c.c.i.Jo.

m Impetitiōe: ſz nūqd eps dicē sibi ins:ē debuit cadere a iure suo. Sz hoc ñ dz redūdar in dānū eccl̃ie.xvi.q.vi.si eps imo vius dicas q̄ pena illius cōstitutiōis:si qs ī tātā.C. vñ vi ñ bz locū ī bonis iacētis bꝰditatis. vñ legatari⁹ q legatū auctoritate sua capit añ aditā bꝰditatē ñ punit in alio nisi q: restituit possessiōez.ff.quoꝝ lega.l.i.tñ.i.sec⁹ē si post aditaz bꝰditatē. C. de le.nō dubium.

n Silētiū.si ꝑmo sana mēte sua obtulit deo nonne dz papa tueri suā dōationē ĩter vivos ſz i morte nō fuerit sane mētis cū adhuc in eodē ꝓposito itelligat durare.ſ.ō bap.⁊ ei⁹ effe. maiores ad fi. ¶ Preterea cū ille q abintestato dz succedē imēsaz donationē ōfūcti revocat ñ ī totū revocat ſz q̄tū ad q̄rtaz sufficiat.C.ō inof.do.l.i.§.ti. ꝓri.rainuci⁹. ĩmo ī vita sua oīa donat potuit.§.e.c.i. sol. abbas ñ ꝓbauit dōationē fcāz fuisse ĩter vivos nisi p vnū testē ⁊ alij q ꝓbabāt illā quā exꝑsit in vltia volūtate dū ageret in extremis nō ꝓbāt oblationē ĩter vivos. Illa aūt obiectio ō inofficiosa donatiōe ñ bz b locū:q: q̄rela de inofficiosa donatiōe nō dat nisi illis qbus

Rubrica De sepulturis Supra visuz ē de successiōib⁹ er testō ⁊ abintestato q̄ capiunt effectū post mortē. vt in.c.cū martbe.de cele.missaꝝ: vñ cū fuerit visuz ō bonis defunctoꝝ merito restabat videre de sepulturis eoꝝ. Ab.si.

Os instituta. Sūmat vt in rubro ſm veriorē intellectū ⁊ tria sūt dicta scōz ibi. nulli.tertium ibi:sed q:. Ab.si.

o Suoꝝ:⁊ ita logtur de indigenis. Lau.

p ¶ Patriarchaꝝ.q in sepulturis patruz suoꝝ sunt sepulti.xiij.q.ij.§.ioseph.

q ¶ Propriā eligere. Et sic dx q̄ qlibet adultus ⁊ discretus possit sibi eligē sepulturā vbi voluerit:arg.ſ.e.in nſa.hoc verū est:dū tñ eligat locū magis religiosuz.ſ.eo.fraternitatē. vbi de hoc.⁊.ſ.e.c.pri.al.

r Alienā eligit:q: natus in bethleem:nutritus in nazareth:sepultus fuit in hierusalē in sepulchro Joseph.tan.

s Tertiā partē.in sequēti.c.dx de medietate.ſ.e.cū sup.dx ō quarta hec diuersitas siue ꝓrietas ōterminat ſz diuersas ꝓsuetudies locoꝝ.ſ.e. certificari.

t Judicij.ſ.q̄ relict buic ecclesie in qua elegit sepulturam.⁊ non de relictis alijs locis: vt.ſ.e.in nostra. Ber.

u ¶ Pabulo.pabulū celeste exposuit.Ala.i.doctrinā secretoꝝ fidei: vel solida cibaria.pabulū.n.dicit predicatio verbi dei.ō.de of.or.inter cetera.

x Cōsolationū.adq̄ spectat onus ⁊ emolumētū.xij.q.ij.ecclesiasticis:⁊.c. charitatē.xiij.q.i.§.i.ala.⁊.xvi.q.vi.ō lapsis:⁊.ff.de reg.iu.ſz naturā.circa ꝓncipiū titu.

y Trāsgrediaris:trāsgredit q terminos ꝓmi sm cū qs parochianū alteri⁹ admittit ad sepulturā: vt b. Jtē cū alteri⁹ subditum ecclēsi vicinior vel interdicit.ir.q.ij.c.i.⁊.ij.Tertio cū euellet terminos possessionū vicini sui.lxxvi.vi.tāta negcia. Quarto cū ꝓdicat ꝓmū fidei.xxiij.q.iij.trāsferūt itē cū alteri⁹ parochianuz recipit ad pniam. de pe.di.vi.placuit.ſ. de pen.⁊

Remiſſ. omnis vtriuſq; Elincen.

Elatum Cbis diuiſio. Scda pars ibi: mandamus. ab. ſi.

a Monaſteriū. ar. q̄ qs dz eligere locū religioſum ad ſepulturā.

b In vita. In egritudine tamen de qua decedit alioquin nil daretur eccleſie parochiali. ſ. c. de bis. Elin.

c Decreuerit: ſupple eccleſijs niſi relinquat in ornamētis eccleſie ⁊ ſine fraude: ⁊ tūc nihil detrahik. ſ. ō teſt. c. vlt. aut ſi reliquerit pauperib⁹ vl̄ ſanguineis pro remedio anie ſue nihil ōtrahik ſde: ut dixit ala. vin. Itē de armis ⁊ ēt eqs pro ſubſidio terre ſancte relictis nihil detrahik. ſ. e. in nſa.

d Medietatē: ſup hoc ſtandum eſt conſuetudini loci. ſ. e. certificari.

e Eccleſie. ſ. apud quaz fidei ſacra recepit: ſic intelligit gratianus boc. c. xiij. q. ij. §. ſed et aliud. in fi.

Paternitatem. Hoc c. bodie recipit ōtermina tionē ſeu correctiōez ſz alios p c. ij. e. ti. li. vi. vbi bk q̄ qs pōt relinquendo ſepulturam ſuaz antiquam eligere ſepulturam in loco min⁹ religioſo. ſz ſaluādo iſtū ter. q̄tū fieri pōt ſūmo ſic: vt i rubro. diuidik i tres p tes. In pma ponit ius. In ſa narrat factū. In tertia concludit. Scda ibi: vnde. tertia ibi. quo circa. Ab. ſi.

f Ex antiquo. ſ. e. c. i.

g Religioſor. xiij. q. ij. vbi cunqz. ⁊. c. placuit.

b Frequētius. Hec eſt ratō quare potius ſepeliunt boies in locis religioſis: q̄ frequēti⁹ ibi diuina officia celebrant. ſed nōne tm̄ valz generalis oratō q̄tū ſpālis: ita de cōſe. diſt. v. nō mediocriter. illa eſt cā quia ſpiritusſanctus ad menſurā nō datur. de ꝓſe. di. iiij. queris: ſz ꝓſumptio eſt q̄ plus proſit ſpecialis oratio q̄ generalis: ⁊ q dem bonor amplius videk deferri illis pro quibus ſpecialis ſit oratio.

Parentum. xiij. q. i. ebrō. §. ioſeph.

k Ad noua: ⁊ minus religioſa. Et boc. c. pz q̄ qui vult eligere ſibi ſepulturaz ſua relicta dz eligere magis religioſam. ar. ſ. e. c. pri. In hac opinīde fuit. t. b. ⁊ ala. ⁊ mihi bocidem videtur: ⁊ facit ad boc. xiij. queſtione. ij. vbicunqz ⁊ eſt ſimile: qui. n. de vna religione tranſit ad aliam ad ſtrictiorem tranſire debet. ſ. de regu. ſane: ⁊. c. licet. Alij dicunt vt Lau. ⁊ Elin. ⁊ Jo. q̄ liberū eſt vnicuiqz ſibi eligere ſepulturā etiā ad locū minus religioſum: ar. ſ. eo. in noſtra. ⁊ ſi qua cōtraria inueniātur: intelliguntur cū illectus fuit vel temeritate vel ex cōtemptu trauſiuit vel cum debitam portionem non relinquit ſue eccleſie: ⁊ ſic intelligunt illud. c. p̄mam opinionem prefero. ⁊ quod dic. ſ. e. in nſa. nō ꝓdicit: q̄ illud cōtingit p̄pter priuilegiū qō habēt illi boſpitalarij ⁊ tēplarij: vt liberū ſit cuicunqz apud eos eligere ſepulturā. vt ibi patet ſicut ⁊ p̄dicatores habēt ídē priuilegiū: alis nō poſſent illos recipere ad ſepulturā.

l Preiudicat. q̄noniā minus legitima voluntas defuncti defendi nō debet ff. de condi. inſti. filius quidam: ⁊. xij. queſtione. v. c. i. ⁊. ff. de reli. ⁊ ſumpti. fune. l. at ſi quis. §. hec actio. quandoqz tamen minus legitima voluntas quantum ad ſolennitatem teſtium defenditur. puta in relictis pijs locis. ſ. ō teſta. relatū: ⁊. c. precedenti.

m Corpus: ſic. ſ. eo. cum liberū: ⁊ oblationes quas ipſi⁹ occaſiōe habuerūt ſ. e. ti. in noſtra. ⁊ in. c. cū liberū. t.

Ebis. Due ſunt partes. Secūda ibi. ſi vero. Ab. ſi.

n Decedāt: quia tunc donatione cauſa mortis confirmatur. ff. ō donatio. cā mor. nō videtur. Et eſt ar. q̄ non licet alicui in morte qō in vita non licet: argu. ſ. de teſta. ad boc. nec mirum quia poteſt qui ſanus eſt omnia bona ſua cōſumere: i morte tamē nō poteſt filios vel nepotes ſuos p̄terire. inſti. de inof. teſta. ⁊ de erbere. liber. per totū. Tamē ⁊ ſic intelliges. ſ. de teſta. rainucius. de tertia clere ⁊ adelaſie que donata vel uendita fuerūt in morte. vnde nō potuit alterrocba defraudari ſua legitima: alis in ſanitate poterat defraudari: vt bic dicit in fi. Ber.

o A quibus aſſumpti. Ecce iſte audit diuina officia in hac eccleſia: ⁊ alia habet ſepulturam et ſui maiores ab antiquis ꝓioribus elegerūt aliaz ſepulturā: ⁊ in tertia eligat ſepulturam que iſtarum eccleſiarum habebit canonicā portionem. Rñ. diuidere debent illam canonicam portionem. arg. ſ. e. c. i. ⁊. ſ. de teſta. relatum. in fine niſi ꝯſuetudo repugnet. argu. ſ. eo. c. certificari. ⁊. c. de vroze. in fine: ⁊. ſ. ō ci. cum ſint homines: et ſ. titu. proi. c. vlti. ⁊. T. ⁊. Ph. direrunt ⁊ melius q̄ illa eccleſia in qua eſt ſua ſepultura debet habere canonicam portionem: ⁊ nō illa in qua audit diuina: nulla enim iniuria facta eſt ei ratione ſepulture in alia eccleſia quia non dicitur derelicta nec offenſa: nec ex tali electione ius acquiritur illi. b. Item quid ſi in vna eccleſia percepit ſacramenta ⁊ in alia eſt ſua canonica ſepultura que illarum habet canonicam portionem. Rñ. eodem modo diuidere debent illam canonicaz portionem. arg. ſ. eodez c. i. ⁊. ij. ⁊ argu. ad hoc ſ. de teſta. relatum. in fine. niſi conſuetudo repugnet. argu. ſ. eo. certificari. ⁊. c. de vroze: ⁊. ſ. de dec. cum ſint homines. Si tamen ſua eccleſia ſolebat aliquid percipere de iudicio ſui parochiani cum ſepeliebatur in illa eccleſia in qua parentes iſtius qui in alia ſepulturam elegit ꝓ rata eius quod ſolebat accipere accipiet de canonica portione que habitur parochiali eccleſie. boc notatur per. b. xiij. queſtione. ij. §. ſi aliud in ſua ipſius. Alij dicūt cōtrarium ſcilicet q̄ eccleſia in qua conſuevit ſepeliri nihil deberet habere ſed parochialis in qua conſuevit audire diuina quod mihi nō videtur. Ber.

Lo papa omnibus fidelib⁹ per Lardaniam cōſtitutis.

Qui conuertitur ad monaſterium medietatem bonorū que pro anima ſua diſpoſuit tenetur relinquere eccleſie parochiali.

Elatum eſt auribus noſtris: ⁊ infra. Mādamus: vt q cūqz ammodo in monaſterio⁹ conuerti voluerit ſiue in morte ſiue in vita⁹ omnium rerum ⁊ poſſeſſionuz: quas pro ſalute anime ſue decreuerit⁹ diſponere: medietatez⁹ eccleſie⁹ ad quā dignoſcitur pertinere relinquat. Innocenti⁹. iij. Genueſi. archiepo.

Ubi quis ſepulchro maiorum relicto eligit ſepulchruz in loco minus religioſo dolo inductus ſeu ex contemptu ſeu nō dimiſſa eccleſie ſue canonica portione expreſſe vel tacite non tenet electio.

Paternitatem tuam non credimus ignorare mortuorum ſepulchra ⁊ cimiteria apud illas eccleſias ⁊ monaſteria ex antiquo⁹ cē diſpoſita: in quibus religioſorum⁹ fratrum conuentus ſunt cōſtituti: ⁊ orationes atqz miſſarum ſolennia tam pro vivis quaz pro defunctis frequentius⁹ celebrentur: vñ ipſorum deuotioni ⁊ extreme voluntati: q apud huiuſmodi eccleſias ſepeliri deſiderant: minime cōtradicendum eſt: qui vero relictis antiquis eccleſijs ⁊ patruz alioruqz parentum⁹ ſuorum ſepulchris contra conſuetudinem patrum veteris teſtamenti: qui cum patribus ſuis ſepulti eſſe leguntur ad noua⁹ ⁊ minus religioſa loca ſe tranſtulerunt: irrationabiliter ⁊ contra antiquaz iſtitutionē facere videnť. Unde ſi. p. de caſtello contra antiquam et rationabilem conſuetudinem aliqd de corpore ſuo ſepeliēdo mandauit: boc non preiudicat⁹ rationi ſed viribus debet carere. Quo circa mādamus quaten⁹ corpus⁹ ipſius monachi ſancti Stephani reddi facias ⁊ cum ſuis patribus ſepeliri. Lex. iij. epō ſpaleñ.

Si qs in egritudine de qua decedit offert ſe ⁊ ſua monaſterio eccleſia parochialis bz inde canonicā portionē: ſecus ſi in ſanitate.

De bis qui i infirmitate vel ſanitate cum bonis ſuis ad religioſa loca ſe tranſferunt: nihil tibi vel eccleſijs a quibus receperunt ſalutis pabula relinquentes: boc tue volumus pru. innoteſcere: q̄ ſi in egritudine ipſa ad religionem tranſeant: dummodo de egritudine illa decedant⁹ de bonis ſuis ipſis eccleſijs a quibus⁹ aſſumpti fuerint: canonica debet portio exhiberi. Si vero ad religioſa loca ſe i ſanitate trāſtulerint⁹ de bis que locis ipſis conferent: cogi nō poſſunt aliquid preſcriptis eccleſijs impartiri: quia liberum eſt eis tunc bona ſua non ſolum religioſis: ſed etiam quibuſlibet priuatis⁹ conferre perſonis. Dem.

Qui ſepeliunt parochianū alienum quem ſepeliri non debent coguntur reſtituere corpus: ⁊ que ratione ipſius obtinuerunt. boc dic cum. c. ſequenti.

Ex parte canonicorum obrigeñ. nobis eſt intimatum: q̄ prior de inſula quendam parochianum⁹ ſuum poſt⁹ appellationem ad nos factaz in ſua eccleſia ſepeliuit: ⁊ infra. Mādamus quatenus prefatum priorem ꝓpellas: vt memoratis canonicis predicti

p Tranſtulerint ſe ⁊ ſua credendo: quod patet per p̄ncipiū. c. ſi autem corpus ſuum tantū traderet ſepeliendō poſt mortē ⁊ relinquat ei aliqd de boc debet dare legitimā que eſt tertia vel quarta vel medietas ſz cōſuetudinem locor. ſ. eo. c. certificari.

q Priuatis. honeſtis tm̄. lxxvi. di. donare ⁊ nō hereticis. C. de apo. l. bi qui. ⁊. ſ. de here. ſi quis eps: ⁊. c. ſe.

Ex parte. In prima parte ponit querela. In ſecūda iudicis datio bi: mandatū. ab. ſi.

r Parochianū: Iſte parochianus nō elegerat ſepulturā apud eccleſiā dicti prioris vel fuit dolo inducť vel fuit infra legitimos annos: ō corpus illius debet reſtitui cū bonis perceptis occaſione illius: alias tantum quartā vel tertiā vel medietatem ſm conſuetudinē loci. ſ. eo. in noſtra: ⁊. ſ. eo. certificari. ⁊ quod dicitur de ap. idem eſſet ſine aliqua appella. vnde ſupple marime. t.

s Poſt appellationem. argu. contra. C. de ſepul. vio. l. fina. ⁊ autē. Item qui domum. ⁊ in auten. vt cum de appel. cog. §. pe. colla. viij. ⁊ in auten. vt defuncti ſeu fune. defunc. non iniuri. a credito. cira princi. col. v. Solutio bic fuit appellatum ne prior inuaderet ius canonicorum: in contrarijs autem non recipitur appellatio ne corpora ſepeliantur. ⁊ ita

non contradicunt: qr diuersimode loquuntur. r.

a Erinde. i. de ceteris que obuenerunt occasione illius corporis.

b Conueniat: alias tenetur ea restituere. ff. c. pri. r. c. in nostra.

Cum liberum. Diuiditur in duas partes. In prima cõquestio. In secunda parte responsio ibi: mandamus. Ab. si.

c Disposuit: r sic mulier ista elegit sepulturã apud ecclesiã sancti martini que erat magis religiosa ꝙ ecclesia sci Vincentij: cuius erat mulier ista pochiana: alias non poterat ibi eligere sepulturã sua flicta. s. e. fraternitatẽ. vel forsitã nõ erat eor pochiana: qõ vius puto er eo q papa ñ reꝛuat eis canonicã portiõez

d Bñficia. i. oblationes r quicquid pp hoc pcepe runt: sic. s. e. er parte: et. ff. e. in nra r agũt isti ad repetendũ corpus r bñficia ista ꝺditione ex canone isto. r. s. e. fraternitate: r. c. ex parte. vbi enim iure nouo obligatio ĩducitur: nec cauetur ibi quo genere actiõis agẽdũ sit agẽdũ ẽ ꝺditiõe ex illo canone vel. l. ff. de cõdi. ex lege. l. vna.

e Recepisse: vel q̃ de iure pcipe potuerunt sicut contingit de violẽto possessore. s. ó resti. spo. grauis: r. C. vñ vi. si de possessione. ff. de peti. here. l. i. in fi.

De uxore. Sũt duo dcã anno tata in rubro. Secũdum ibi: vtrum. Ab. si.

f Eglez. ar. ĩ. xii. q. ii. quos deꝰ ꝓiũxit: r. c. vna queq. So. illud intelligitur fm istõ: vel sic istõ locuz bz cum mulier eligit sibi sepulturã si vero nõ eligat locũ bz qõ dicitur ibi arg. C. de digni. li. xii. mlieres. ff. ad municip. filij. i. rñ. r. l. vl.

g A lege viri: ut. vii. q. i. sicut: r. C. ó dona. ante nup. qõ spõse: r. ff. de dona. ĩter vi. r vro. sicut uxori. §. vlt. r. l. se.

b Diffinitũ: r lz nõ sit diffinitũ uidet tñ q filio possit eligere sepulturã: qr pt ei facer testñ. isti. ó pup. substi. §. igit. qõ potest ꝓcedi dũmõ r ipse sibi eligat sepulturã. tñ cõsuetudini loci relinquendũ est ut hic vf.

i Cõsuetudini: si cõsuetudo ñ repugnat sepeliũtur in sepulchro maiorũ suoꝝ: ar. ff. e. ĩ nra. in fi.

Cum super. Non solet summari: sz ut afferat aliquid vltra iura cõia summa sicut in rubro r in hoc ẽ casus sing. ab. si.

k De testõ. i. de bis q̃ testator relingt p sua aĩa iure legati illi ecclie in qua eligit sepulturã: r de oblatiõib⁹ quarta portio relinquat illi ecclesie a qua corpora mortuoꝝ assumunt. ff. e. c. pri. r. c. in nostra.

l Quarta: vel medietas seu tertia ps fm loci ꝓsuetudinẽ. ff. e. c. pr. ista quarta semper bz deduci nisi in casu. ff. e. in nra. r in casibus. s. de tes. c.

parochiani corpus restituat r exinde[a] amicabiliter conueniat[b] cuz eisdem. Item decano r magistro. r. rauennatẽ.

Summatum est. s. c. proximo.

Cum libeꝝ sit: r infra. Ad audientiã nostrã peruenit er cõquestione abbatis r fratrum sancti martini laudoñ. q cum presbyter quidam corpus cuiusdã mulieris: prout in vltima voluntate disposuit[c] ad eandem ecclesiã sepeliẽduz deferret: monachi sci vincentij laudoñ. corpus ipsius violenter rapere r in ecclesia sua sepelire minime dubitarunt: r infra. Mãdam⁹ quatenus si ita esse inueneritis: predictos monachos compellatis: vt ossa prefate mulieris: r beneficia[a] q̃ occasiõe sepulture ipsius recepisse[e] noscuntur memoratis fratrib⁹ cuz integritate restituant: r de cetero talia nõ presumant. Lecius. iij.

Mulier nupta libere potest sibi eligere sepulturam hoc primo. Et pater filios impuberes vbi voluerit potest sepeliri facere si hoc habz consuetudo. hoc secundo.

De uxore vero: vtrũ quẽadmodũ vir liberã debeat hre sepulturaz: nobis videtur q nulla super hoc inter viꝝ r mulierẽ sit facienda distinctio: sed vtriq in casu isto equalem[f] esse credimus facultatem cũ electio ista ad eum potiꝰ statuz pertineat ĩ quo mulier soluitur a lege viri[g]. Utrũ aũt pater quo modo magis voluerit minores filios valeat sepelire: non inuenim⁹ a sanctis patribus diffinitum[h] r pterea terre consuetudini[i] decernimus relinquendum.

Item dem proposito r cap. fauenti

Si parochianus ecclesie cathedralis alibi sepelitur de ipsi⁹ funeribus seu relictis ecclesie sepulture debetur quarta capitulo ecclesie cathedralis

Cum sup quodã capitulo r infra. Presentiũ auc. statuimus vt si aliquẽ parochianoꝝ vestroꝝ alibi ꝓtigerit eligere sepulturã: de testamẽto[k] ipsius quarta[l] vobis portio relinquatur.

Clemens tertius.

In quantitate canonice que debetur ecclesie cathedrali statur loci consuetudini.

Certificari voluisti a nob quõ illa clausula que ĩ priuilegijs solet apponi: salua[m] iustitia illaꝝ ecclesiarum a qb⁹ mortuoꝝ corpa assũmuntur: intelligi debeat r exponi.

Cũ aũt sup hoc articulo diuersa antecessorũ nostroꝝ manauerit ĩ stituta: leone iustitiam illã qñq̃z tertiã[n] partẽ qñq̃z mediaz[o] r vrbano quartam[p] fore censentibus. nos tale pbemus in hac veritate respõsuz vt sicut beatus hieronymus[q] ingt vnaqueqũz puincia ĩ suo sensu abũdet: sz rõnabilẽ ꝓsuetudinem[r] regionis illa iustitia circa medietatem vel tertiã aut quartã partez pro locorum diuersitatibus attendat.

Innocentius tertius epõ claremontẽsi. r abbati mauriciẽsi.

Priuilegiati sup iure funerãdi sepelire pñt cos q apud eos elgũt sepulturã: soluẽdo tñ canonicã portionem ecclesie parochiali. si vero alios sepeliunt tenent restituere quicquid occasione funeris receperũt.

Inter pñtia ꝓstitutis priore ecclesie mõris ferandi: r ꝑ curatore hospitalariorꝝ claremontẽsi. dioc. idẽ por proposuit: q pdicti hospitalarij quosdam parochianos[r] suos: quoꝝ duo erãt infra annos[r] legitimos receperũt ad ecclesiasticã sepulturã. Ecõtra predictus ꝓposuit ꝑcurator: q tã ex privilegio quã ex indulgẽtia spãli licet hospitalarijs oẽs passis pter excõicatos r interdictos ad ecclesiasticã sepulturã recipe: q apud illos elegerint sepeliri: fideiq̃z cõmissa in vltima voluntate relicta pñt licẽter accipere: soluta tñmõ q̃rta parochiali ecclie de cuius parochia[s] mortuorũ corpa assumunt: pterquam de eqs r armis[t] q̃ indulta sunt ipsis in subsidiũ terre sancte: de qb⁹ q̃rtam deducere nõ tenẽt: r infra. Talez super his duxim⁹ sniaz ꝓferẽdã q pdicti hospitalarij decetero[r] nõ recipiãt[5] pochianos ecclesie supradicte ad ecclesiasticã sepulturam: nisi apud[r] eos elegerint sepeliri: r tũc parochialis ecclesia de oblatiõib⁹ lectis r alijs q̃ defũctus ꝑ aĩa sua ĩ vltima dispositiõe reliqt⁹: preterquã de eqs r armis recipiat q̃rtaz ptẽ r hospitalarij residuũ habeant nisi dolo[u] uel fraude eoꝝ defunct⁹ iducꝰ fuerit ad dispositõez hmõi faciendã: nihilomin⁹ ipsis hospitalarijs iniungẽtes: ut de quarta triũ

m Terciam. s. c. i.

o Mediam. s. e. relatum.

p Quartã. caplin vrbani ĩ hẽmus: sz lucij tertij. s. e. c. pr.

q Hieronymus. c. hieronymi bẽs. lxxvi. di. vtinã.

r Cõsuetudinẽ. Quid si ó cõ suetudine dubitet uel uarie fiũt ꝓsuetudines ĩ uicinis ecclesijs ó minori sũma erit itelligẽdũ qr ĩ illa oẽs ꝓcordant. ff. de arbi. diẽ pferre. §. si plures.

Innostra. Diuiditur ĩ tres ptes pncipales. Primo actoris petitio. Secũdo ibi eꝝ. eoꝝ defensio. Tertia ibi: talem. cause diffinitio. ab. si.

s Parochianos: nã r mõachi habent populum. xvi. q. i. agapitus.

t Annos legitimos. vnõ nõ potuerũt sibi eligẽ sepulturã qr nec testñ facer potuissent: ut. s. de pbat. ĩ pñtia. r. ii. q. vj. §. diffinitiua. Sz pr põt eligẽ filio sepulturã: ut dcñ ẽ. s. e. ó vrof: qr põt ei facer testñ. isti. de pupil. substi. §. igit. qõ vez ẽ si ipse faciat sibi: alias si fi fecerit sibi nec filio ipuberi facer põt. insti. de pup. substi. §. liberis: r. ff. de inof. test. papinianus. §. sed nõ ĩpuberis. i.

v Parochia: sic. s. c. proxi. Bernardus.

x Et armis: hoc inductũ fuit fauore terre sancte: sic de bis q̃ relinquũt ĩ ornamentis ecclie siue ad cultum diuinum nihil deducitur. s. de test. c. vl.

y Decetero: r ita tractat⁹ futuri ipis b ad iudicẽ spectat si. s. e. c. liber. ĩ fi. Et sic ẽ ꝓ illõ. ff. de vsu. l. i. §. i. qõ obtinet ĩ bis iurib⁹ r fruitutib⁹ r ĩ ãnuis pstatiõib⁹ qr ĩ talib⁹ actio pti net ad futuꝝ. ff. si f. vẽ. baꝝ. r. l. egi. r. l. labeo. r. l. illa. ó usuris nõ ꝓduit qr ibi nõ ꝓstabat adhuc de usuris futuri tpis.

z Recipiãt. imo debẽt cauere nec ꝑ se nec ꝑ alios successores eoꝝ hoc facturos: r b ẽ executio iudicis quo ad futuꝝ tpis ar. ff. si f. vẽ. barum. r a iudice posset iniungi sub pena excõicationis ne hoc facerent.

a Apud eos: r ita vf q quis possit eligere sepulturam apud locũ min⁹ religiosum: qr hospitalarij minus religiosi sũt qꝫ monachi: ar. xii. q. ii. bone. ar. ꝓ. s. e. fraternitatẽ. dic ut ibi notatũ ẽ. De hac materia cũ qs vult eligẽ sepulturã illũ ordinẽ fuabit q tradit. xiii. q. ii. vbi cũq; qõ. c. qdã itelligũt ó pegrinis q ñ hñt ppaz sepulturã q ꝏbẽt sepeliri apõ ecclias matorẽ. Hõ. itelligit illõ. c. ó ciuib⁹ q hñt ppriã sepulturã in ecclesia maiori q qñq; morãt ex

ciuitatẽ p villas vel castra si ibi decedãt ñ dñt suas sepulturas dimittẽ sine iusta cã ut ibi vf: als ꝓsumit illesus vel ex ꝓcepto uel ex temeritate trãsire: nt plene viri. s. e. fraternitatẽ.

b Religi: hospitalarijs iure legati.

c Nisi dolo. Et ita dolus supuenies ĩ spiritualibus rescindit ꝓtractũ quod est ꝓ id. s. qõ me. causa. cum dilecti filij. vbi de hoc. r tanc de rebus suis nihil

ꝛeberẽt habere hoſpitalarij: ar.ꝛv.q. iij.conſtituit.ff.ſi qs cau.ſi duo.ar.ſ.de te.r eqſiſti: ꝛ.c.officij: ꝛ.ff.de arbi.ſi duo.ꝛ ſic pp volũ ceſſat priuilegiũ.

a ¶ A parochianis: q elegerũt ſepulturã apud hoſpitalarios ꝛ ideo quartaz debent reſtituere parochiali eccleſie.

b ¶ Annos: Iſti nõ elegerũt ſepulturã nec eligere potuerũt: vñ reſtituere vñt hoſpitalarij ꝓdicti qcqd ipſorũ occaſione receperunt. Ber.

Ex parte Communis diuiſio. Secunda pars ibi: quo circa. Ab.ſi.

c ¶ Nõ ſpõte: qꝛ ſi ſpõte nõ eẽt ſepelięda i cimiterio eccłie. ꝛxiii.q. v. placuit ſz ſi ſic credebat euadere poſſe nõ ĩputareť ei ẽt ſi ſpõte ſe ꝓcipitaſſet de põte: vbi videbať q euadere poſſet. ar.ꝛiii.di.nerui.cũ ꝓ bono aut licito ꝟ faceť poſſet: vñ ſi qs ꝺ riũ faciat vel ĩde ueniat nõ ĩputať.ꝛxiii.q. v. de occidendis.

d ¶ Lõicabať: vł cõicare ꝟbui mꝰ qñ tũc pꝰ morte abſoluere tur excõicatꝰ ꝛ ei poſtea cõicareť. ĵ.ꝺ ſẽ.ex.a nob ſile.ꝛiiii. q.ii.c.i.ꝛ.c.ſane.fallit ꝟ regła ĩ furibꝰ.ꝛ latronibꝰ.ĵ.ꝺ fur.fures. Itẽ ĩ bis q moriũť in torneamẽtis.ĵ.ꝺ tornea.c.i.itẽ in raptoribꝰ.ĵ.de rap.ſup eo. itẽ ĩ bis q ſeipos iterficiũt vel ſuis ſceleribꝰ interficiunť.ꝛxiii.q.v. placuit.itẽ ĩ bis q ꝓſbyteros ĩſtituũt ĩ teſtis tutores filijs ſuiſ .ꝛxxviii.di.neqz apud.item in quelibz quẽ ꝓſtat ĩ mortali pec cato deceſſiſſe.ꝛiii.q.i.non eſti memus: ꝛ.c. ꝓ obeũtibꝰ.itẽ in bis q poſt morte ꝓuincunť de bereſi.ꝛiiii.q.ii.ſane proferť.

Sacris Diuidit nã prę mittit exordiũ ad ꝓbationẽ dicẽdoꝝ. Scõo ſoluẽdo diſtinguit ibi: vñ. Et ſcõz mẽbꝝ diſtinctiõis ibi: qõ ſi. ab.ſi.

e ¶ Nõ cõicemꝰ: ſic.ꝛxiii.q.i. c.i.ꝛ.iſ.niſi viuentes recõciliationez petierint nec ꝓ eos ſtetiſſet: qꝛ tũc abſoluendi ſunt poſt mortem.ĵ.de ſen.ex.a nobis ꝛ ꝛxvi.q.vi.qui recedunt.ber.

f ¶ Erbumari: ĩmo forte nec religioſuz locũ faĉ cadauer excõmunicati ſi ꝓ ignorãtiaz ſacerdotis vł eo ĩuito ĩferať.ar.ff.ꝺ reli.ꝛ ſũp.fu.ſũt pſone.lau. Et oſſa inde ꝓiſcienda ſunt anteq̃ ꝓſecreť.de ꝓſe.di.i. eccleſiam.

g ¶ Excõicatoꝝ: Nota q rõe dubietatis aliqd admittiť qꝺ alr ñ admitteret.xi.q.iii.nolite.ꝛ.xiii.q.ii.ñ eſtimemꝰ: ꝛ.ff. ꝺ adimẽ.le.l.ii.ſ.ſi duobꝰ. itez ꝓtingit rõne ꝓmeritatis.xiiii.q. v.ꝺniqz: ꝛ.lxxxi.di.cũ oĩbus: ꝛ.ff.de ſol.ſi alieni nũmi: ꝛ.ff.de mino.ẽt.itẽ rõne difficilis ſepatiõis.ff.de neg.ge.cũ eũ actũ. ff.de admi.tu.l.tutoꝛẽ q tutelã.ar.ĵ de pe.di.v.ſũt q.ꝛ.c.ii.ꝛ.ff.ad.l.aql.ita vulneratꝰ.ff.de teſt.tute.duo ſũt ticij.ff.de manu.teſta.cũ ex pluribꝰ. Jo.

h ¶ Speciosa.xi.q.ii.anime defunctoꝝ.

Bolende Ala.ſi. i ¶ Sepultura: ſepultura ꝺ locꝰ ſiue terra ĩ q̃ fit ſepultura ſi ĩ tali terra nullus unq̃ fuit ſepultꝰ nec alr ẽ locꝰ ſacer ut cimiteriũ licite põt uẽdi ꝛ ex ea ꝓciũ recipi: qꝛ nemo cõpelleꝺꝰ ẽ ꝺ ſuo bñficiũ facer.ĩ.q.ii.ꝓcarie.ꝛ qlibet ſue rei moderatoꝛ ꝛ arbiter ẽ.C.mã.ĩ re mãdata.ꝛ iuſtũ ẽ vnicuiq̃ ſua ꝓmittet.C.ꝺ iudi.nemo exteriꝰ.põt q̃ talis terra vẽdi cũ ñ ſit religioſa vł ſacra ſz purꝰ ꝺ talis locꝰ.ff.de reli.l.ii.ſ.purꝰ ãt.ꝛ.C.e.ti.l.locũ.ꝛ.xii.q.ii.auꝝ.ſi .n.ĩ tali terra aliqs ſepłtꝰ fuerit ꝛ ꝺ nolũtate eiꝰ cuiꝰ erat locꝰ ãmꝺ ſacer factꝰ ẽ.C.de reli.l.ii.ff.e.l.ii.ſ.ſz ꝛ ſi aliꝰ.q̃re uẽdi ñ põt vł obligari: ut i.l.pdcã.C. de relig.l.ii.ꝛ.ff.de re.diui.ſacra loca.ĩ fi.ꝛ.i.q.i.dcñ ẽ.de tali terra põt hoc ĩ telligi vł de terra cimiterij q̃ religioſa ꝛ ſacra ꝺ: ſz ĩ ea nullꝰ ſepultꝰ ſit.arg. .ff.de rei uẽ.q̃ religioſis: ꝛ.xxi.q.iiii.qſqs: ꝛ.c.ſiť ãtiqtꝰ.ꝛ talis terra uẽdi nõ põt.xiii.q.ii.q̃ſta ẽ.ꝛ.c.ꝓcipiẽdũ.itẽ ꝺ ſepultura offiñ ſepulture qꝺ ſilr vẽdi ſi põt ſi clerici ad ꝟ teneať cũ bẽant bñficiũ ab ipſa eccłia: ĩmo ſimoniã ꝓmittunt miliũ ſolidoꝝ ꝓri ſatiſfaciant memorato: cũ ꝓſtet eos a parochiãis[a] eiꝰ illos ſolidos recepiſſe niſi ſit ſufficiẽter oñſuz: qꝛ eoꝝ oblati vel cõuerſi fuiſſent. Eiſdẽq̃z ꝓterea ꝺurimus iniũgẽdũ: qꝛ niſi ꝓbauerit q gu.pochianꝰ ꝓrioris q fuit iterfectꝰ in cãpis: apud ipſos elegerit ſepultură vniuerſa q̃ ipſiꝰ ituitu eiꝰ rece perũt: ꝓri ſtituať memorato: alio qn q̃rtã ptẽ ſolũmo reſtituere teneantur. ꝓ illis ꝟo quos ꝓſtat ĩfra annos[b] legitimos deceſſiſſe: q̃ ſepulture eorũ gra recepert reſtituať vni uerſa. I Dẽ archiepo turoñ.

¶ Caſualiter mortuꝰ priuari non debet ecclesiastica sepultura.

Ex parte Parẽtũ.m.nob ẽ ĩtimatũ: qꝛ cũ nobilis vir dñs de inſula butardi eidẽ poſuiſſet inſidias quã ſollicitauerat ſepe de ſtupro: ꝛ ipſa gartłõibꝰ q eã rapere niteban tur ſup quẽdã pontẽ occurreret: tã dẽ fugiens manus illoꝝ ĩ amnẽ de ponte cadens fuit caſu ſubmerſa.

Quo circa mãdamus q̃tenꝰ cũ illa nõ ſpõte[c] ꝓcipitauerit ſe de põte: ſz ſicut ſuperiꝰ eſt expreſſuz caſu ceciderit: coꝛpꝰ eiꝰ tradi facias eccleſiaſtice ſepulture: ꝓſertim cũ ex honeſta eã fugiſſe noſcať: ꝛ cui cõicabať[c] viuẽti: cõicandũ ſit iã defũcte.

I Dẽ nidroſienſ. archiepo.

¶ Si ossa excõmunicatorum sunt sepulta in ecclesiastico cimiterio et discerni possunt: debent exhumari ꝛ proijci: alias secus.

Sacris eſt canonibus ĩſtitutuz vt qbus non cõicamus viuis nõ cõicemus[c] defunctis: ꝛ vt careant eccleſiaſtica ſepultura: qui põus erãt ab eccłiaſtica vnitate ꝓciſi: nec ĩ articulo mortis eccłie reconciliati fuerit. Añ ſi ꝓtingat interduz q vel excõicatoꝝ coꝛpoꝛa ꝓ violẽtiaz aliquoꝝ uel alio caſu i cimiterio ecclęſiaſtico tumulenť: ſi ab alioꝝ coꝛpoꝛib⁹ diſcerni poterunt: exhumariꝝ debent ꝛ ꝓcul ab eccleſiaſtica ſepultura iactari. Qꝺ ſi decerni ñ poterũt expedire nõ credimꝰ vt cũ excõicatoꝝ[g] oſſib⁹ coꝛpa exhumẽtur fideliũ: cuz ſz non obſit iuſtis ſepultura nulla vel vilis: ĩpijs tñ celebris vel ſpecioſa[h] non proſit.

I Hno.iij.epo magaleſi.

¶ Terra cimiteriata pro sepultura vendi non debet.

Abolende conſuetudinis puerſitas apud mõtẽ peſſulan. vt ꝺ inoleuit: vt decedẽtibꝰ ñ ꝓus ꝓmittať effodi ſepultura' quã pro terra ĩ q̃ ſepeliẽdi ſunt certũ ꝓciũ eccleſie ꝓſoluať.ꝛ infra. Mandamꝰ q̃tenꝰ cũ loci dioceſanus exiſtas. inhibeas clericis ne qcquaz oĩno ꝓſumant exigere[h] hac de cã.

G Rego.ix.epo.n.

¶ Excõmunicatus qui per suum presbyterum fuit absolutus in morte in cimiterio sepeliri debet ꝛ ad satisfaciendum cogũtur heredes.

Parochiano tuo. qui excõicatus ꝓ manifeſtis exceſſibꝰ videlicet homicidio: icẽdio[i]. violẽta manuũ iniectiõe in pſonas eccłiaſticas[m]. eccłiaꝝ violatiõe[n] vel inceſtu fuit: dũ ageret in extremiſ ꝓ pſbyterũ ſuũ iuxta[o] formã eccleſie abſolutus: nõ debet cimiteriũ ꝛ alia eccłie ſuffragia denegari[p]. Sed eiꝰ heredes[q] ꝛ ꝓpinqui ad quos bona ꝓ uenerunt ipſius: vt ꝓ eoꝺẽ ſatiſfaciant: cen.ſunt ec.compellendi.

Rica. De parochijs ꝛ alienis parochianis.

Ex concilio aphrino.

¶ Inter epm subditum epo hereticum reuersus ꝛ ipsum epz hereticũ reuersus ꝛ ex dispẽsatiõe receptum diuiditur epanus mõ hic expresso.

J episcopus[r] ex donati/ .ĵ.ꝺ ſimo.ſi ſatis: ꝛ.c.cũ ĩ eccłie coꝛpoꝛe: ꝛ.xiii.q.ii.ĩ eccleſiaſtico. ꝛ.c. ĉ. Si ꝟo nõ teneať ad hoc rõne bñficij ꝓnť ĩde accipe ꝓciũ: qꝛ ꝺ ſuo hoc ſz cere nõ tenenť.xii.q.ii.charitatẽ: ꝛ.ſ.de ꝓſcrip.cũ ex officij.

k ¶ Exigere: ſz clerici exigere ñ poſſint: laici tñ ꝓpelli ꝓnť prias ꝛ laudabiles ꝓſuetudies obſuare ſi q̃ſup hoc fuerũt. ĵ.ꝺ ſimo. ad aplicã. multa. n. inhoneſte petuntur q̃ honeſte recipi ꝓnť. ꝛviii.di. de eulogijs. xii. q.ii. q̃ſta eſt. i.q.ii. placuit. ꝛ.c. q̃pio. ff. de var. ꝛ ex. cog. l.i. ſ. eſt gdem.

Parochiano. Diuidit: qꝛ ꝺue ſũt partes. Secunda ibi: ſed eius. ab.ſi.

l ¶ Incendio. Incendiarij vtrum ſint ipſo iure excõicati: dicetur. ĵ. de ſen. excõ. tua nos.

m ¶ Eccłiaſticas: iſti ipo iure ſunt excõicati. ꝛvii. q.iiii.ſi qs ſuadente.

n ¶ Violatiõe: violatores eccłiaꝝ ñ ſũt ipo iure excõicati: ſz tãq̃ ſacrilegi excõicãdi. ꝛvii.q. iiii. ſẽ antiqt⁹. ꝛ.c.ſi qs domũ. idem eſt ſi qs res eccleſie inuadat tanq̃ ſacrilegus excõicetur. ſ. de ſo. compe. conqueſtus.

o ¶ Iurta formã. De q̃ hẽs. ĵ. de ſen. ex. ex tenore: ꝛ.c. cum deſideres. i. rñ. ꝛ.c.a nobis.

p ¶ Denegari: quia ex quo cõicamus ei viuo et mortuo cõicare debemꝰ .ſ.eo.ex pte. ꝛ.xiiii.q. .ii.ſane. item eſt ꝟ ar. cui unum ſacramẽtũ cõcediť vel negatur ꝛ alia intelliguntur ꝓceſſa uel negata. v.di. ad eius. xcv. di. illud. ꝛ.xiii.q.ii.c.vlti. Ĵ .ĵ. de torne. cap. i. ꝛ. ĵ. de rap. ſuper eo. vbi cõcediť penitentia ꝛ euchariſtia ꝛ tñ denegať eccleſiaſtica ſepultura: ſed illuꝺ fit ad terrorem aliorum.

q ¶ Sz eius bẽdes: ſilem caſuz hẽs. ĵ. de rap. i lris ꝛ ita ex hoc. c. ꝛ illo pz q̃ bẽdes ꝓueniunť ex maleficio defuncti ſz nihil ide ꝓuenerit ad eoſ q̃ꝝ lis ꝓtestata nõ fuerit cũ ꝺfũcto: cũ ad eos bona defũcti puenerit: ut ꝟ dicit: ꝛ xvi.q.vi.ſi epz.ĵ.ꝺ vſurtua nos. ꝛ ĩtellige bẽdez eẽ bẽdis bẽdez. ff. de v.ſi. ſi bẽdis. ſic heres bẽdis teſtatoꝛis ẽ heres. C.ꝺ here. inſti. l. vlt. nã ſm leges bẽs tenet ꝓdictõe furtiua. ff. de ꝓdi. fur. ſi ꝓ fure. ſ. ſi ꝓdicto. Jn' caſu ẽt tenet filiꝰ ꝓprie ſz nõ ſit bẽes. C. de ꝓmipillo. cũ ex ſola. li. xii. q̃liber. n. actio ad bẽdez ꝛ aduerſus bẽdẽ trãſmittiť. C. ꝺ ꝓhẽ. ꝛ ꝓmit. ſti. ueteris: ꝛ. l. vl. C. vt actiões ab bẽdib⁹ ꝛ ꝓ here. ĩci. l. vna ꝛ ĩ delictis ſz ad heredẽ nihil puenerit. ar. i. q. iiii. ſ. itẽ pctõ iſrahelitarũ uel iſmahelitaꝝ. ꝺ. maxime. cũ ex eo utilitas deferať ignorãti tñ ſm leges nõ tenet bẽs ex delicto defuncti niſi inq̃tũ ad ipm puenerit uel niſi lis ꝓteſtata fuerit cũ defuncto. C. ſi ex delic. defun. l. i. ſz ex ꝓtractu vel q̃ſi defuncti bẽs indiſtincte tenet. ff. de ac. ꝛ ob. ex depoſiti. ꝛ. ff. de reg. iu. ad ea in fi. ſ. in ꝓnibus. niſi in duobꝰ caſib⁹ vnus eſt. ff. ſi mẽſ. fal. mo. dir. l. ſi duobus. ſ. vlti. alius ẽ. ff. de tributo. illud. ſ. vl. Ber.

Rica. De parochijs. Supra vſuz ẽ de quoꝺã ture parochiali qꝺ ꝓſiſtit in ſumerando. Sed qꝛ poterat dubitari de alijs uiribus parochialib⁹ ideo ſubijcitur iſta rubrica. ab.ſi.

Jepiscopus Habet quinqz dicta ad idem tendẽtia que patent in ter. ab.ſi.

r ¶ Si epus. Caſus ſic põt poni. epus alicuiꝰ ciuitatis cum magna pte plebis ĩcidit in bereſiz donatiſtaꝝ. vñ ſunt ꝓciſi ab eccleſia. ĩ plebe reſidua

ꝓsitut⁹ est nouus epꝰ ꝓre reuertente ad fidē: tū ꝓ multitudine sequētiū eū: tū ꝓ utilitate dispensat cū eo vt dignitatē recipiat: sz q: alr canonice ordinatus est nō dz er toto deponi sed inter se diuidāt oīa vt pz i lra. mñ. h.di: vo nō fieret talis dispensatio ⁊ nō ꝓtinet ius. hoc. c.

r ¶ Epꝰ. i. epat⁹ ⁊ sic ponit ꝓtentū ꝓ ꝓtinēte ⁊ ecōuerso ꝓtinēs ꝓ ꝓtēto ō ꝓse. di. ii. cum omne. r.

a ¶ Donatistis. qō vt i isto ca. dispensatiue dcm̄ ē. rmi. q. iiii. ipsa pietas. Ber.

b ¶ Conuersus: cū alius epꝰ in illo epatu iā erat creatus. Lau.

c ¶ Diuidāt. s. villas vl parochias vel plebes.

d ¶ Partes. i. eccles nomine enim partis dimidia intelligit. ff. de v. si. nomē. ff. de vsu. et ptis.

e ¶ Minor: no. melioꝛē conditionem minoris.

f ¶ Elegerit: vt si pares sunt ꝓpetitores mulieris moꝛib⁹ ⁊ genere is potior estimetur quem sibi consulens mulier approbauit. C. de nup. vidue.

g ¶ Plurimoꝝ. lxv. di. c. i. ii. ⁊. iii. ⁊. s. de bis q̄ fi. a ma. par. ca. c. i. ⁊. s. de elec. licet. in fi.

h ¶ Tpis: hoc iō dicit q̄ ꝑsumit citiꝰ mori. xiii. q. ii. illud. ⁊ i hoc est melioris conditionis.

i ¶ Deputet: quid si nō cōueniant inter se: alternis annis ꝓcipient reddit⁹. ff. cōi di. l. cōi diui. §. cū de vsufru. Uin.

k ¶ Tpōnicis: si alteri⁹. alienus parochian⁹ vt: sz ibi cōparauerit domū cā habitādt solā enim habitationem cōparē aliena ciuitate fi facit domicilīū. ff. ad municip. libert⁹. §. solā. sec⁹ si in vtraq; cā inhabitandi. ff. e. assumptio. Uin.

l ¶ Cōtępto: bñ dicit cōtępto: q: er iusta cā abñs bñ pōt audire diuina i ecclesia ad quam venerit: argu. vii. q. i. epi. vel ꝑsbyteri. xci. di. c. vlt. ⁊ ē simile ō pe. di. vj. placuit. lxxi. dist. si ꝓmatus: ⁊. ix. q. ii. ꝓ totū. Ber.

m ¶ Nullus: ꝑsumat ni si eo domicilium trāstulerit. C. de incol. ⁊ vbi quis domi. ba. si i patria. lib. x. ⁊. j. eo. signi. ficauit.

n ¶ Ordiare: sic. ix. q. ii. ꝓ totū. ar. ꝯ. xxv. di. plectis. vbi vt q̄ archidiaconus pōt iudicare sz nō ordinare. Illud sic expone sicut epꝰ nō pōt alienuz parochianū ordinar⁹: sic nec iudicare. sec⁹ ē de iferioꝛib⁹ iudicib⁹ sic sunt archidiaconi ⁊ ceteri plati q̄ ꝑnt iudicare sz nō ordinare. Et ita ar. hēs b q̄ sñia a nō suo iudice lata ñ tz. ꝯ. de iudi. at si clerici ubi de hoc: ⁊. C. si a ñ ꝓpe. iudi. l. ii. ⁊. ꝯ. ō cōsue. ad nr̄am: nisi in casib⁹ q̄ notant. ꝯ. de fo. compe. cū sit generale.

o ¶ Super eo. Cōis diuisio. Scōa pars ibi: rñdemus. ab. si.

¶ Coherēt. ꝓncipalr sicut itelligit illō: q̄ religiosis adherent religiosa sūt. vt. ff. de rei vē. q̄ religiosis: ⁊. ff. de ꝓbē. emp. i modicis. Uin.

p ¶ Per canones: q̄ dicūt q̄ limes ꝑscribi nō pōt ne ꝓuinciaꝝ termini nō ꝓfundāt. xvi. q. iii. qcūq; ⁊. c. lz i regul. ⁊. c. iter memoꝛatos. qō dicit pochiaꝝ exponūt gdā. i. epatuū nā canon ꝓdictus qcūq; de ꝓuinciaꝝ limitib⁹ tm̄ log vl: sz sm̄ hoc nō tradit aliqd de capellis: sz vius vl qōnez tm̄ fuisse ꝓpositā de parochijs: nā canones ꝓdicti loquūt de diocesib⁹. i. epatib⁹ ⁊ qō dic̄ sicut i ꝓuincialib⁹ pōt exponi. i. epatib⁹. sz idē itelligo in limitib⁹ epatuuz ⁊ parochiaꝝ: ⁊ ꝓuinciaꝝ ex quo ibi distincti sunt fines ꝑscribi ñ ꝑnt ꝓ iura ꝓdicta: cū eadē rō sit i oīb⁹ ⁊ q̄ idē sit in oībus pz satis ex hac decre.

bi non vendicat decime tñ prediales illius parochie sibi debent nisi alteri debeantur ex consuetudine.

Significauit nobis acoñ. epꝰ q⁹ cū post recupatiōem acoñ. ciuitatis ad habitādū i ea se quāplurimi ꝓtulissent: q⁹ añ generalē occupationē terre sancte i aliꝭ ciuitatibus regni hierosolymitāi elegerāt māsionē: ⁊ ifra. ¶. f. t. mādam⁹ q̄ tenus ꝓdictoꝝ locoꝝ ꝓlatos vt sibi nullā i ꝓdictos acoñ. habitatoꝛes iurisditionē vsurpēt: nec ab eis tpalia exigant: qbus spūalia non ministrant: districtione qua ꝓuent ꝓpellatis: ita q⁹ si de agris in eoꝝ parochia ꝓstitutis fructus ꝓcipiūt: ⁊ in vltramarinis ptib⁹ rōne ꝓdiorūz decime psoluunt: deinceps eis ipsas cū integritate psoluāt dicto vo acoñ. tanq̄ diocesano suo cogant de decimis respondere.

Rubrica. De decimis primitijs: et oblationibus.

Hieronymus super ezechi.

¶ Exprimit quattuor genera decimaꝝ que ex veteri lege debebāt.

Decimā partem oīum fruguz leuitice tribui ppl⁹ ex lege debebat. Rursus ex ipsis decimis leuite hoc est inferioꝝ ministroruz grad⁹ decimas dabāt sacerdotibus. erāt quoq; ⁊ alie decime q̄s vnusq̄sq; de ppl⁹ isrāel i suis boꝛreis sepabat ut comederet eas cuz iret i tēplū i vrbe hierusalē: ⁊ i uestibulo tēpli sacerdotes ⁊ leuitas ad ꝓximū iuuaret. Erant āt ⁊ alie q̄s pauperib⁹ recōdebāt. ¶ At vō primitie q̄s ō frugib⁹ offerebāt si erāt spāli noie diffinite[v] sed offerentiuz arbitrio derelicte. Traditionē quo q̄z accepimus hebreoꝝ non lege preceptam: sed arbitrio magistroꝝ[x] inolitam quod qui plurimum. lx. partem dabant sacerdotibus qui minimū. xl. iter. xl. ⁊. lx. licebat[y] quodcunq; voluissent offerre quid igitur in pētatheuco[5] dubiuz derelictum est hoc specialiter diffinitur pp sacerdotum auaritiam: ne amplius a populo exigant in ꝓmicijs[x] offerendis.

Ascalis secundus.

q ¶ In utroq;: ar. q⁹ idez iuris ē in minoꝛib⁹ qō in maioꝛib⁹ ar. ꝯ. ō prebē. maioꝛib⁹: ⁊. ꝯ. ō ap. c. de appellationibus. Jē ar. q⁹ de silib⁹ sīle dz eē iudicū. ꝯ. de rescri. iter ceteras: ⁊. ꝯ. ō trāsla. iter corpalia. ff. de le. ñ ꝑnt. Jtē ar. q⁹ vbi est eadez rō idē dz eē ius. ꝯ. ō ꝓfir. vti. cum dilecta. ⁊. ꝯ. de ꝓsti. trāslato. et. c. nā ꝯupiscētiā. ar. ⁊. ff. ad. l. agl. illō. ⁊. C. ad. l. agl. l. fi. b. ñ

Significauit. Due sunt partes. Secunda ibi: fraternitati. ab. si.

r ¶ Habitatores: q⁹ translato domicilio subtracti sunt eoꝝ iurisditioni. ꝯ. de fo. ꝓpē. ꝓpositi i sti. xiii. q. i. q⁹ ergo. ⁊ ibi dr̄ q⁹ hr̄e domicilīū ubi habitat. ff. ad municip. municeps. §. miles. Sed videtur p̄dicere q̄daz ler. ff. ō sena. senatoꝛes. vbi t̄r q⁹ lz senatores domicilium habeant in vrbe: retinent tñ ius in ꝓuincijs vñ sunt oriūdi. Sz illud uer est quo ad honoꝛes nō quo ad onera. ff. ad muni. municipales. Lau.

s ¶ Predioꝝ. Not. q⁹ decime p̄diales regulariter illi ecclie ō bēt dari: in cuius pochia p̄dia sunt sita: ar. xvj. q. i. si q⁹ laic⁹ ⁊. j. de deci. q̄ñ. ⁊. c. cū ꝓtigat. sic ⁊ ciuitati tributū soluēdū ē vbi sunt agri. ff. ō cēsi. forma. §. si vo. psonales vo decime illi ecclesie debēt dari i q̄ viuīa audiāt officia. xvj. q. i. q̄sti. ⁊ b i fi. idē dicit. Sz qd de illis q̄ habitāt ciuitatē ⁊ habēt p̄dia ⁊ vineas eē q̄ non sunt i pochia alicuius sz sita i termīs ciuitatis. vt eē boc in epi ptāte: ar. j. de deci. q̄ñ q⁹ ñ ꝑnt negari gn sint l parochia eius nō tñ a rōne eē neū est vt rōne domicilij decime psoluāt si ꝓsuetudo ita se hz: i talibus. n. ꝓsuetudo ꝓdicat. j. de decimis. ad apostolice, ⁊. c. aliqbus in fi. ber.

Rubrica. De decimis. Qr̄ dcime ⁊ ꝓmicie ⁊ oblationes sunt de iure parochiali ideo post rubricam precedentem merito subijcitur ista. ab. si.

Eciam. Diuidit. q̄ñ ꝓmo agit ō quotate dcimaꝝ exꝑmēs q̄ttuor genera ipsaꝝ. Scdo ō quotitate ꝓmiciaꝝ ibi: at vo.

t ¶ Ad communium. xiii. q. i. §. is ita. Ber.

v ¶ Diffinite: in qua quantitate dari deberent. Ber.

x ¶ Magistroꝝ: nota b ar. q⁹ opiniones magistroꝝ sūt fouē de. vñ Jnno. opinionib⁹ magistroꝝ nō vult derogare. ꝯ. de resti. spol. lras: ⁊. j. de sen. excō. officij. Et dicit ler q⁹ ius ꝓstare nō pōt nisi sit aliqs iurisperit⁹ ꝓ quē possit melius ꝓduci. ff. de o. i. iu. l. ii. §. post originē. Lau.

y ¶ Licebat: nō licentia dispensationis sed iuris cōis.

5 ¶ Pētatheuco: liber est sic dictus a penta q̄ est qnq; ⁊ teca quod est mandatum q⁹ in uno uolumine quinq; libri moysi continentur.

z ¶ In ꝓmicijs: Primitie. n. tanq̄ debite exigunt sicut ⁊ decime. ar. xvi. q. i. reuertimini. xxii. di. ꝑter b. ⁊. j. e. q̄ sit graue. Sz nū qd i pecudib⁹ dat ꝓmo genitū. Aug. dicit de ducentis vnū dādū loco ꝓmiciaꝝ. Sed qd si tot nō habeat capita: tūc soluat estimationē sm̄ q̄titatē illius numeri duꝝ videret dare

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

primogenitus si forte non haberet ultra duo capita uel tria alias minimum esset si haberet quadraginta uel quingenta siue mille. Lau.

a ¶ Nouum genus. a clericis: b intellige de dote ecclesie de qua clerici nō debent dare decimas: ut .xvi.q.i.q̄sti. sed ō predijs ꝓprijs siue patrimōialibus clerici debent soluere decimas: ut .xvi.q.i. si qs laicꝰ ⁊ hic. siue p̄dia sint in propria parochia clericoꝝ siue in aliena. Ber.

b ¶ A leuitis. s. patribus: qm̄ summis sacerdotibus inferiores decimas soluebant .s.co. .c. proxi. vel non accipiebāt leuite a leuitis quibus spiritualia non ministrabant. t.

c ¶ Debent: videt ꝑdicere ꝓncipio sed intellige principiuꝝ. c. ō vote ecclesie: vt dic. qō ō dicit intellige de patrimonialibus vel posses intelligere q̄ ō dicit de clericis coniugatis: qui ab alijs clericis spiritualia recipiunt. ⁊ hoc innuit littera: ⁊ ita planum est. Ber.

¶ Non potest congrue summari pp varietatem lecturarum.

Θ Nouum genus exactionis ē: vt clerici a clericis[a] decimas exigāt: cū nusquā in lege dñi hoc legamus: nō enim leuite a leuitis[b] decimas accepisse leguntur: illi profecto clerici qui a clericis spiritualiuꝝ ministerioꝝ laboꝛes accipiunt decimas eis debent[c].

A Drianus vigor. ⁊ berfor. epis.

¶ Compositio super decimis nō tollitur per priuilegiū sequens si de illa mentionem non facit.

Θ Ex multiplici conquestione. v. presbyteri accepimus: q̄ cum inter abbatem de brudeia de cōsensu totius cōuentus ⁊ predictum presbyteruꝝ talis intercesserit cōuētio scripto monachoꝝ autētico roborato q̄ monachi dicto presbytero ⁊ ecclesie sue de blado ⁊ vniuersis leguminibus quādiu uiueret[a] decimas soluerent: exceptis minutis ō decimis quas idem presbyter getas[e] damauit. idē abbas a nobis priuilegiū obtinuit: vt de laboribus quos ꝓprijs manibus aut sumptibus excolunt nulli decimas soluere tenerentur: ⁊ infra. ¶ Aū q̄ nō fuit nr̄e intentionis[f] ꝓ priuilegiū nostrū conuentioni derogare predicte: mādamus quatenꝰ abbatē ⁊ monachos vt eandē conuentionē[g] nō obstāte dicto priuilegio: nisi de ipsa cōtinc atur[b] in eo: inuiolabiliter teneāt ⁊ obseruent: vel ex inde secum pacifice ꝓueniāt ap. postpo. cōpellatis.

I Dem thome cantuari. archiepiscopo.

¶ Monachi tenentur soluere ōcimas p̄diales de p̄dijs nouiter cultis de qb⁹ decime p̄us soluebant.

Θ Ommissum ēst nobis: ⁊ infra ¶ Peruenit ad nos q̄ monachi[d] de bosse ecclesie sancte marie i cuius parochia commorantur: decimas ex integro non persoluūt. ¶ Ea propter mandamus quatenus eos: vt decimas de terris cultis i qbus olim domus ꝓstructe fuerant prefate ecclesie cum ea integri-

uis intelligere de alijs monachis planum est qui decimas soluunt nisi de noualibus cultis suis sumptibus ⁊ de nutrimentis aīalium. ī. e. ex pie.

k ¶ Integritate: sic. ī. e. c. pri. ⁊ c. nō est. et. c. cū boues: et. c. tua nobis: et .xvi.q.i. si qs laicus. ff. de pub. et uecti. imperatores. Ber.

l ¶ Pascuis. Que ergo dicuntur noualia a quib⁹ oēs religiosi sunt exempti: dicas q̄ illa dicūtur noualia quorum non erat memoria q̄ culta fuissent. ī. de verborum significatiōe: quid per nouale: ⁊ que prius erāt q̄si inutilia: vt mōtana paludes: vnde parochialis ecclesia nihil ante pcipiebat uel ita modicuꝝ q̄ sine lesione poterat amittere illō. ⁊ ita ista pascua non erant prius inutilia uel area siue domus: vn de non deberent dici noualia per ca. quid per nouale.

m ¶ Peruenit. molendinoꝝ: ettaꝝ si sit ad uentum. ī. e. extrā missa.

n ¶ Heno. de omnib⁹ enī que fidelis homo acgrit debet soluere decimas. ī. eodem ex trāsmissa: et de venatione ⁊ de militia. .xvj. questione. i. decimas: ⁊ questione. vij. q. cunqꝝ. Ber.

o ¶ Lana: in pecudū fructu lac lanaq̄ fructus habetur. ff. de vsur. l. i. ¶ pecudum: ⁊ insti. de re. dui. §. in pecudum.

p ¶ Uncios: ex apib⁹ ⁊ omni fructu licite acquisito. ī. eodem ex transmissa. siue ō animalibus. s. ca. proxi. siue intuitu predioruꝝ siue intuitu persone. s. ō paroch. .c. vltimo ⁊. ī. eodem pastoralis. Ber.

Cum homines.

¶ Primo ponit factū reprehensibile. Secūdo corrigi mandat ibi: mādamus. Ab si.

q ¶ Parochiani: ar. de cimas esse vādas illi ecclesie vbi qs accipit ecclesiastica sacramenta etiaꝝ prediales: tamen contrarium est uer. q̄ prediales potius dari debēt illi ecclesie in cuius territorio sita sunt predia. s. tit. p. primo. c. vltimo nisi cōsuetudo in ꝓrium esset. ī. e. cum sint homines. Ber.

r ¶ Nō decimatis: ō omnibus enīz satis ⁊ plantatis ⁊ de oībus fructibus possessionum ⁊ animaliū ⁊ omnibus fructibus ratione predioꝝ prouenientibus nullis expēsis deductis decime sunt soluende. ī. e. non est in ptāte: ⁊. c. tua nobis. De alijs vero que proueniunt ex negocio ⁊ artificio deducende sunt expense ⁊ de residuo persoluenda decima. ī. eo. pastoralis.

s ¶ Fructibus collectis. i. q̄citius ⁊ competentius solui possunt. q̄ tardius dare peccatū ē. xvi. q. i. decime. ⁊ qui nō fecit statim in mora intelligit: vñ periculū decimaꝝ ad ipsum spectat. ff. de leg. i. l. cū res. §. vlti. et .s. de cōmo. c. uno. sed qd si sacerdos tūc recipere noluerit nō est periculū illius. ff. de solu. q decē. si tñ postea sacerdos voluerit recipe rursus incipit esse rusticus in mora. ff. de ac. emp. ⁊ ven. si p emptorē. §. q̄ si. ff. de no. ope. nū. ptor. §. pe. ff. quoꝝ le. l. ii. §. vl. semp. n. posterior mora nocet ei p quē fit. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei ven. illud. ff. de vsur. debitor. ala.

t ¶ Satisfactionē. sic. xvi. q. vii. gaūq;: ⁊. c. oēs decime: ⁊. q. i. si mōach⁹.

Dilecti. Cōis diuisio. Secunda pars ibi: unde. Ab. si.

a Conduristis: si ꝓpria nō sufficiūt licitū est clericis ꝓducere aliena ꝓdia: vt h̄ p̄z in auc. de san. epis. aliud col. ir. & sic nō obstat q̄ ꝓsuenerūt signari p̄ꝓrijs. ī. ne cleri. uel. mona. c. i. ii. & iii. & lxxvi. di. peruenit. b.

b Enormiter. In hoc casu perdit̄ priuilegium. ī. c. proxi. ī. de ver. sig. quia per nouale.

c Nec fuit intentionis. forte habebant isti ēt monachi priuilegiū ut de laboribus suis decimas nō darēt sed istud priuilegium papa nō vult extēdi ad cōductitias possessiones: & sic vz cōsiderari scribētis intētio. s̄. de rescrip. mādatū. c. ad aures: & s̄. de prebē. c. vlti. & c. cum cāz. xxv. q. iii. quod scripsi. & s̄. c. iii.

d Cōponatis. Et sic cō positio bene potest fieri super decimis. de hoc diri. s̄. e. ex multiplici.

Suggestum. Communis diuisio. cōsultatio & rēsio. Secūda pars ibi: discretōi. ab. si.

e Priuilegia: arg. q̄ ꝑm diuersitatē tēpor̄ et uarietatē rerū priuilegia sunt uariāda. ar. lxiii. di. §. rex: & ī. de cōsanguinitate & affini. nō dz. xii. q. ij. videntes. Sed ꝯtra q̄ priuilegia ꝑpetua firmitate ꝓstare debēt. xxv. q. ii. c. i. & ii. Solut. qō ibi dī verū est & generale q̄ ꝑpetua sunt & īmutabilia: ſz q̄ h̄ dī casuale est & cā noua supueniēte bene pdīt priuilegiuz. puta si quis abutat̄ priuilegijs. xi. q. iii. priuilegiū. & lxxiiii. dist. vbi ista didicisti Itē ꝓpter delictuz ciuiuz pdīt priuilegiū. xxv. q. ii. ita nos. Itē p negligentiā spacij. s. anno. ff. de nūdi. l. i. Itē p̄ priuz scrīm de pbē. pro illor. & s̄. de ꝓsti. cū accessissent. & ī. ō priuilge. si de terra. Itē cū enorme p̄iudiciū alij i ducit: vt hic: & ī. de versignifi. quid per nouale. & s̄. c. proxi.

f Querelam ꝓponūt: ubi enim priuilegiū ex post facto recidit ad iniquuz. p̄cipis est estimatio. ff. de regu. iu. inde nerati⁹. in fi. q̄ bñficia p̄cipalia ipsi p̄cipes solēt interp̄tari. ff. de vul. sub. ex fō si. lxiii. di. §. verum.

Exparte. Communis diuisio. secūda pars ibi. sane. ab. si.

g Predecessores. sali cet paschalis. ij. & gre. xvi. q. i. decimas. xii. q. i. quia tua.

h Labor suor. hoc intellige de propriis possessionibus & nō de ꝓductis ad firmā. s̄. e. dilecti. q̄ vo de decimis monachor̄ varie loquūt̄ iura. ī nō. q̄ monachi in p̄mitiua eccl̄ia decimas de pdijs & laboribus suis tanq̄ laicis de ꝓductis. ar. xvi. q. i. alia cā. & c. generaliter: & xii. q. i. duo. ī fi. usq; ad tp̄s pachalis. i. postea vo idē paschalis & ꝓcliū magūtinū statuerunt q̄ monachi nec religiosi nec alig cōiter uiuētes decimas ō suis laboribꝰ solueret. xvi. q. i. q̄sti. & c. decimas. Tpe vo p̄cedēte hadrianꝰ papa solis cisterciēn. hospitalarijs hyerosolimitanis & tēplarijs ꝓcessit hoc priuilegiū ut de laboribꝰ suis quos ꝓprijs manibꝰ excolūt decimas soluere nō teneant̄. Illijs vo monachis ꝓcessit decimas tm̄ ō nualibꝰ q̄ colūt suis manibꝰ & ō hortis & nutrimētis aīaliuz istor̄: ut h̄ dic̄ & sic mō fuat̄. Et ita ē tenēdū q̄ cistercien. tēplarij & hospitalarij decimas ō suis possessionibus q̄s de suis laborib⁹ excolūt soluere nō tenēt̄: ut h̄ dī. & ī duo bꝰ ꝓxi. c. se. nisi pacto ad h̄ teneāt̄. s̄. e. ex multiplici. uel nisi parochialis eccl̄ia enormiter ledereť. s̄. e. dilecti: & c. suggestū. & ī. ō v. si. qd p nouale uel nisi solucdo renūciauerint priuilegio suo. ī. de priule. accedē tibꝰ: & c. si de terra. Et h̄ q̄ dicta sūt v̄a sūt de monachis qui populū nō regūt: ſz si monachi habēt ꝑsonā bñ pñt recipere decimas ꝑsonales & pdiales. xvi. q. i. moderamine. Hodie vo abbates cisterciēn. & alii q̄ simil gaudēt priuilegio de possessionibꝰ q̄s acq̄sierūt pꝰ ꝓciliū generali uł ōcetero acq̄rūt solueř tenēt̄ decimas. ī. e. nup. & i.

i De nualibꝰ. qd sit nouale dī. ī. de v. sig. qd p nouale. et. ī. de priule. c. vl. ubi de hoc.

k Licet. ꝓprijs māibꝰ. Et sic loquit̄ ō cisterciēn. tēplarijs & hospitalarijs gbꝰ hoc priuilegium concessum est. s̄. e. c. proxi. Ber.

l Traditis: ad hoc. n. nō ertē dīt̄ priuilegiū: nec ad illas q̄s cō ducūt ab alijs ad firmā. s̄. e. dilecti. Et sic priuilegiū itelligit̄ de ꝓprijs possessionibus quas colunt ꝓprijs sumptibus.

Audientiā. Prīa ponit prauā interpretationē quaz scō reprobat ibi: mādamꝰ ist̄ud. c. emanauit ad declarationē. c. ex pte. s̄. e. ab.

m Interp̄tatiōe: & male q̄ priuilegiū p̄cipis largissime iterp̄tādū ē. ī. de v. sig. oliz. s̄. de dona. cū dilecti: & C. de bo. q̄ liber. cū multa in fi. ff. de ꝓsti. p̄n. l. vlt. & ff. de re iud. q̄dā cō sulebāt. & īfamiā iuris incurrit q̄ priuilegiū p̄cipis stricte iterp̄tat̄. C. de leg. l. ii. & v̄ba calū nīāda nō sūt. ff. ad exbi. l. pe.

n Asserūt: & male. q̄ si v̄bū eēt ambiguū latissima eēt iterp̄tatio faciēda. ff. de ꝓsti. p̄n. beneficiū uel ipse idē p̄ceps ōbeberet suū priuilegiū iterp̄tari. C. de le. l. vl. & ī. de sen. ex. iter alia: & s̄. de in. cū ueniſſent. xi. q. iii. §. ex his. & priuilegiū aliqd vz cōcedere: alꝰ inutile eēt. ī. de priuile. in his.

o Intelligerem⁹: ar. q̄ a formā v̄boꝝ sine certa sciētia nō ē recedēdū. xxi. di. oīno. ff. ō le. iii. ñ alr. & xxi. q. i. §. qūo virginib⁹. C. de cad. tol. l. una. §. si vo. & de ꝓse. di. viii. si qs ꝑsbyter: & ff. de trāsla. iter corpalia & C. de pecu. cl⁹ q̄ libertatem meruit. l. una. & xxviii. q. i. sicenim v. cū uero dicit ego dico non dominus.

Quoniam. Primo ponitur cōsultatio. Scō rēsio ibi: rēdemus. Jn qua distinguit & sm mēbra pſequit̄ ibi: alioquin. Ab. si.

p Parochiā. qd si sint insule: ꝓsiderandū est cui ꝓuincie adhereāt: & de illa pronuncia sunt: & ibi debent decimas & ibi iudicent̄. ff. de iudi. insule.

q Tua pte. Ēadē quā de antiqs papis & nō maiorē: q̄ nō debēt ī bis duplicīt̄ cōferi. xii. q. ii. q̄ cognouim⁹: & ī. de cōsti. eccl̄ijs. h̄ ē q̄rta. & q. iii. unio. uel intellige sm diuersam ꝓsuetudinē locor̄. s̄. de sepul. certificari. ar. cōtra. ī. eo. cum cōtingat. ubi dicitur q̄ de iure cōmuni ad parochiales

ecclesias perceptio decimarum ⁊ ibi soluetur.

a ¶ Eidem ecclesie. Sed nonne dabuntur vbi coloni recipiunt spiritualia. xvi.q.i.questi. Rñ.nō q: decime ⁊ tributa dantur rōne predior̄ ⁊ non psonarum.ff.de publi.⁊ vec.imperatores.xvi.q.i.si quis laicus:⁊.c.decime:⁊.j. eo.de terris.⁊.ff.de censi.forma censualis.§.si vero quis.

b Parochianos: domino: vt.xvi.q.i.reuertimini: ⁊.c.decime sunt:⁊.q. vii. omnes decime.

c ¶ Quasi debitū. Illō q̄si nō est silitudinariū sz erp̄ssiuz ⁊ tatis.sicut illud:q̄si vnigeniti a pfe.⁊ ex debito regrunt.j.e. tua nos:⁊.c.grauē: ⁊.xvj.q.i. decime:⁊.c.statuim⁹:⁊.xiij.q. ij.qui oblationes.

Abbec ¶Primo recitat sem̄: qō Scōo reuocari mandat ibi:qm̄. Ab.si.

d ¶ Sanctuariū. viij.q.i.apostolica.⁊.j.ō iurepa.cōsulunt.

e ¶ Resignauerit:⁊ ita laic⁹ō decimas possidere nō pōt.xvj.q. vij.c.i.⁊.s.ō pscrip. cāmqz.⁊ sic in feudū dari nō pñt de nouo.de hoc dicēt.j.e.q̄uis.⁊ iō si nō restituat dz ercōicari.

f Oe terris. persoluēdas: is.n. ad quē spectat fructū pceptio fructuū onera sbi re ꝓpellit.ff.de vsufru.si pēdentes.§.pe.⁊.l.hactenus:⁊.ff.de pac.iter debitorē:⁊.ff.ō censi. formā.§.si vo gs.⁊ ita rōe prediorum soluere debēt decimas: ⁊ nō rōne psonar̄:q: nō sunt de corpore ecclesie.vnō psonales decimas nō persoluant.

g ¶ Lōpellas put tradit.j.de fluu.post miserabilē.⁊.c.q̄to.

Quamis. ¶Primo ponit sem̄ repbēsibile. Secūdo penā ibi:statuim⁹. ab.si.

h ¶ Disponere:qō oīno ei nō lz:q: de reb⁹ ecclesiasticis nulla ē laicis attributa ptās.xcvj. di.bñ qdē.vij.q. vij.laicis. et .s.de ꝓsti.eccl̄ia.⁊.s.de re. ec. nō alie.cū laicis:⁊.lxxxix. dist. qm̄ in qbusdā:⁊.c.iudicatuz et tales laici ercōicādi sunt.xvj. q.vlti.nullus laicor̄.

i ¶ Cōcesserit. Laici enim decimas sine pctō ñ pñt retinere.i. q.iij.puenit.⁊.j.e. pbibem⁹. sz nūqd pñt dari laicis i feudū dicēdū ē q̄ ñ q: decime sūt eccl̄ie? i domo dñi.xvi.q.i.reuertimini:⁊.q. vij.decimas.debēt eis dari a qbus spūalia recipiunt. xiii.q.i.§. bis ita. ⁊ pterea feudū trāsit ad hēdes sz decime nō .s.e.ad hoc.⁊ ita laicis ꝓcedi ñ pñt feudū q: eas possidere nō pñt.s.de pscri.cāmqz:⁊.xvj.q.vj.c.i.⁊.i.q.iij. .§.pōt i v. Jtē decime deo mādāte ⁊c.⁊ hoc iō:q: dant iuxta uitu diuini obsequij xiij.q.i.§.bis ita.⁊.xvj.q.i.q̄sti.⁊.s.e.nouū.⁊.j.e.tua nos. vñ in laicū cadere nō pñt.sicut nec ius eligēdi.s.de elec.sacrosancta:⁊.c.messana.Fructꝰ vo decimar̄ bene possunt ꝓcedi laico er cā ad tps vite sz nō i feudū.s.ō loca.c.ij.q: ēt posset vēdi ad tps.j.ne pla. vices suas.c. vl.sz ius pcipiēdi qō ē mere spūale nō pōt eis i feudū dari vel ēt ad tps rōnīb⁹ p̄missis ꝓcedi.⁊ ē silr̄ cū vicim⁹ vitulū.fructū vacce demōstram⁹ nō ius sz corp⁹.ff.de euic. vacce.⁊ sic hodie ōcme i feudū dari nō pñt sicut nec alia feuda.s.de feu.c.i.⁊ ea fuit cā q̄re olī ātiqs tpibus dabant i feudū laicis alia feuda: vt videlz defenderēt eccl̄ias ab hereticis ⁊ alijs oppressorib⁹.postea vo cū cā cessauit nō fuerūt ꝓcesse:imo erp̄sse fuit ꝓhibitū:q: sine pctō laici nō pñt eas retinere.s.de bis q̄ fi.a pla.sine consen.ca.cū apostolica.⁊.j.e.ꝓhibemus.⁊ decimas ab antiquo cōcessas adhuc possident laici ⁊ eor̄ successores.tñ si aliqua noualia ꝓsurgunt in decimatiōe nō accrescūt eis.j.eo.tua nobis.pp rōnem que ibi redditur in fi.

k ¶ Succidat.i.suspēdat:ut inuit lr̄a sequēs donec ⁊c. vl succidat.i.ercōicet vl suspēdat vl depōat ⁊ b expositio ꝓbat.xiij.q.iij.ipa pietas.sz pmū vius vr̄.

Quam sint homines Primo ponitur consultatio. Secundo responsio ibi: sane. Ab.si.

reꝛēta eidē ecclie facias assignari.

f Aliogn ipsas scōm discretionez a deo tibi datā.alij ecclesie deputare vel ad opꝰ tuū poteris retinere.

I Idem remeñ.archiepo.

¶ Decime possunt exigi.

Parochianos:⁊ infra. Cum decime non ab homine sz ab ipso domino^b sint institute: q̄si debitum^c exigi possunt.

I Idem ambianensi epo.

¶ Decima laico iure hereditario concedi non potest.

Ad hec donationem decime quā abbas sci.s.de monstrali cuidā laico cōcessit p successionē tenendā.f Qm̄ sanctuariū^d dei iure hereditario possideri nō dz viri^b carere decernas:⁊ laicum nisi decimā ipsaz ipsi ecclesie libere resignauerit^e vinculo ercōicatiōis astrigas.

I Idem marsilien.epo.

¶ Judei coguntur prediales decimas soluere aut predia dimittere.

Oe terris q̄s iudei colunt: tue prudētie rñdem⁹: vt eos ad decimas psoluendas^f uel possessiones penitus renunciandas cum oi districtione compellas:^g ne forte occasione illa eccl̄ie valeant suo iure fraudari. I Idem.

¶ Decime oblationes vel ecclesie laicis cōcedi nō possunt:⁊ prelatus contrafaciens est puniendus.

Quāuis sit graue nimis ⁊ diuini dignū animaduersione iudicij bēat^h q: laici qdā qō sacerdotum est in ecclesiasticis rebus vsurpant:maiorē tamē incurrūt formidinem q: fomitē sui erroris dicunt in ipso clero aliquotiens inuenire: dū quidā plator̄ ecclesie decimas ⁊ ecclesias disponere^b eis indulgēt ⁊ eos i deuia mortis impellūt: qui pdicatione eor̄ ad vtā vite fuerāt reuocandi ⁊ infra.f Statuim⁹:ut si qs alicui laico in seculo remanenti ecclesiā decimā oblationēq̄z concesserit^i a statu suo sicut arbor que inutiliter terrā occupat succidatur^k ⁊ donec emendet dolore sue iaceat ruine prostratus. I Dez.

¶ Stat consuetudini an colonus soluat decimā eccl̄ie i cui⁹ parochia sita sūt p̄dia an eccl̄ie vbi audit diuina ⁊ pcipit ecclesiastica sacra.

Quam sint homines i parochia vnius eccl̄ie sicut asseris: q terras in alia parochia excolunt.⁊. dis.nos cōsuluit:cū eccl̄ie de terris illis decimas soluere debeāt ⁊ i fra.f Sane non est^l nobis facile super hoc certum dare respōsuz: cuz auctoritates sanctor̄ patruz ēt sint diuerse^m:⁊ iō in huiusmodi dubitatione ad consuetudinē^n ourimus recurrēdū ⁊ attēdēdū ēt si ille eccl̄ie in vno sint vel i diuersis epatib⁹ cōstitute q: difficile^o nimis vī vt vna eccl̄ia i epatu alteri⁹ recipiat decias:cū ex hoc epatuū fines confundi nō imerito viderentur.

E. ✠ concilio laterañ.

¶ Nō pōt laic⁹ trāsferre decimā in alium laicum ēt si cum titulo illā possideat.b.d.cum glo.

Prohibemus. ¶Primo ponitur prohibitio. Secundo pena ibi: si quis. Ab.si.

p ¶ Periculo:sic.xi.q.i.c.vl.⁊.s.de bis q̄ fi.a p̄. si.ꝓh̄.ca.cū aplica.

q ¶ Laicos.nec ēt i clericos sine auctoritate epi.xvj.q.i.c.vlt.⁊.s.ō bis q̄ fi.a pla.cū aplica.⁊.j.de iurepa.nullus.sz nūqd de ꝓsensu epi pñt trāsferri i alios clericos si laici isti bñt decimas i feudū ab antiquo:satis vī q̄ illas pñt dare i alios laicos ō ꝓhēsu epi i feudū sic ipi bñt.nec vī eps tūc illas dare i feudū sic.s.de feu.c.ij.sz si als de facto posset illas nec laico nec clico pñt trāsferre ēt de ꝓsensu epi ut dicit p̄dicta decre.cū aplica.l fi.

r ¶ Sepultura:sic ergo qui decimas quas inuste possidet detinet ⁊ non restituit eccl̄ie ad quam spectant christiana sepultura priuari debet sicut in vsuris.j.de vsuris:quia in omnibus.

Ad apostolice. Decime personales debentur eccl̄ie parochiali:prediales prediali nisi aliud habeat consuetudo. Sic cōiter summant docto.sed hec summatio nō ꝓgrunt ter. In ver.sup.q ponit casuz .c.cum sint homines.s.eo.⁊ ideo summo ut i rubro. Cōmunis diuisio. Secunda pars ibi:nomen. Ab.si.

s ¶ Transferatur.xiij.q.i.per totum.⁊.s.de paroch.c.vlti.

l ¶ Non est facile:q: qō a sanctis patribus nō est diffinitum nec nos diffinire debemus.ij.q.v.consuluisti.⁊ quod apostolus nō diffinium⁹ nec nos diffinire debemus.xxx.i.q.i.q̄si dormiens.

m ¶ Diuerse:nō tñ aduerse:sic.s. de bis q̄ fi.a pla.sine psen.ca.cū apostolica. Quidā enz ibi dicūt dādas eē decimas vbi recipiūtur ecclesiastica sacramēta.s.e. nouuz genus.⁊.xvj.q.i.questi Alij dicunt q: ibi debēt dari vbi p̄dia sita sūt.s. eo.qm̄.⁊.s.de paroc.c. vlti.⁊.vi.q.i. si quis laicus.sz facile ē soluer̄ hāc diuersitatē:ibi debēt dari psonales decime vbi qs recipit ecclesiastica sacramēta.⁊ si bz predia in alia parochia ibi dz dar̄ decimas illor̄ p̄dior̄. vt.s.ti. ꝓi.c. vlt.⁊.j.e. ad aplice. Si bz predia i ea dē parochia vbi audit diuina ibi dz dare decimas p̄diales ⁊ psonales ⁊ sic diuersitas illa pōt i telligi. Et hoc est ver̄ ni si ꝓsuetudo prescripta sit cōtria ut hic dicit.

n ¶ Ad ꝓsuetudinē: no. q: in decimis persoluendis cōsuetudo attēdit sic .j.e.ad aplice:⁊.c.in aliqbus i fi. Et intelligo q illa cōsuetudo sit prescripta p quaz turi cōi p̄iudicat ⁊ q̄ est optima legū l terpres als ñ credo locū bñe ꝓsuetudinē: vt.s.de consue.cum dilectus.

o ¶ Difficile:nō tñ ipossibile:q: qō vir fit tñ fit: si.ff.de iudici.vir certus: q: si decime ille sint intra limites^p alterius epat⁹ nō adherētes limiti bñ pñt tūc pscribi dūmō habuerint titulū ex quo cām habeāt pscribēdi.j.e.duduz .s.de prescrip.ad aures q̄ sic intelligit.si vis itelligere difficile.t. ipossibile.q̄si nō possit petere ō decimas i alieno epatu tūc intellige de decimis in limite positis ⁊ limiti ad herēcib⁹q: ille pscribi nō pñt:q: sic p ꝓns ⁊ limes pscribi posset qō fieri nō pōt ne fines epatuū ꝓfūdant ut ō dicit:⁊.xvj.q. iij.gcūqz:⁊.c.lz in regulis:⁊.c.iter memoratos: ⁊ idē est in parochijs limitatis.s.de poen. sup eo.⁊ sic intellige quod hic dicit. Aer.

a ¶ Personales. Ergo ꝓz q̄ decime ꝑsonales semp dāde sūt vbi qs ꝓcipit ecclesiastica sacramēta: ſic. ſ. de parocb. c. vl. Et dicunt ꝑsonales decime q̄ poti⁹ ꝓtēplatiōe ꝑsone soluūt vtputa de negociatiōe artificio ⁊ de militia. xvj. q. i. decime. ⁊ j. e. nō ē: ⁊ c. pastoralis: de qbus expense añ solutionē ōcinaꝝ deducēde sūt: vt ī. c. pastoralis. ſz ōcime aīaliū an ī ter ꝑsonales an inter prędiales sint q̄rēd. ⁊ pōt dici q̄ ī ter pdiales: vbi ergo pascunt ꝓtinue ibi decime solui debēt. ar. ſ. e. ēmissum. ⁊. ff. de fui. rusti. pdioꝝ pecoris pascendi. C. de ỽ. sig. l. ij. ſz qd si p medietatē anni ī territorio vnius ecclesie ⁊ p aliam medietatem in territorio alteri⁹ ecclesie pascunt equū est vt diuidātur. ar. ſ. de tes. relatū in fi. ⁊ i. q. ij. c. vlti. ⁊ xij. q. ij. vulterane: eodē mō si ꝓtinue iaceāt b: ⁊ ꝓtinue pascantur ibi. arg. ff. ad muncip. assumptio. idez esset si aliqui facerent in vna parochia ⁊ larē haberent in alia debent dividere decimas, personales ⁊ oblationes.

b ¶ Consuetudo. ius tū cōe in ꝓmptu ē q̄ illi ecclesie debent dari ī cuius territorio sūt pdia. ut. ſ. de paroch. c. vl. ⁊ ſ. eo. q̄ſi. tamē stat ꝓsuetudini loci si ē ꝑscripta. vt di. xi. ſ. e. cū sint boēs: naz ⁊ mulier ibi subit munera p̄mōialia vbi bz p̄monitū siue pdia. ꝑsonalia ỽo vbi bz domicilium. C. de mulie. in quo loco mu. seruī ꝓgruentia vel honores agnoscāt. l. i. li. r. Lau.

Ex parte. ¶ Prima pars ponit querelam. Scōa dat iudicem ibi: mandam⁹. ab.

c ¶ Minus. ⁊ male: q̄ qua rōne soluūt de vno semine ⁊ de alio soluere renētur siue eodē tpe siue diuerso eiusdē anni: q̄vna ⁊ eadē res diuerso inf cē seri nō dz. xij. q. i. quia cognouimus. ⁊. j. eo. cuz intua. ⁊ de cōse. di. ij. comperimus.

d ¶ De oīb⁹ pdioꝝ: ⁊ ēt arboꝝ. ſ. c. pr. ⁊ de feno ⁊ de lana. ſ. e. puenit. j. e. c. pri.

e ¶ Diminutiōe. i. nullis erp̄ēs deductis. ſ. e. cū boēs ⁊. j. e. c. pri. ⁊. j. e. c. tua nos.

Non est. ¶ Primo ponit ordiū. Scōo narratio ibi: reuera. Tertio conclusio ibi: volumus. Ab. si.

f ¶ De oīb⁹: ſic. xvj. q. i. decime. ⁊. q. vij. q̄cūq̄z. ⁊ c. oēs decime. b.

g ¶ Percelli. ⁊ pōt ēt ecclesiastica sepultura p̄uari q̄ decias ñ restituit. ſ. e. ꝓhibem⁹. ⁊ q̄ decimā nō soluit ad decimā ptē ut dicit Aug. reuocari merek. xvj. q. i. decime. ⁊ ī fame ⁊ ī penuria maledict⁹ erit: ut. e. cā. q. i. reuertimini.

b Anteq̄ deducatis erp̄ēsas: b vez ē ī pdialib⁹ decimis. ut. ſ. e. pri. ⁊. j. e. c. tua nos: secus ī ꝑsonalib⁹. j. e. pastoralis.

Ex transmissa. ¶ Primo ponit decisaz q̄relā. Scōo dat iudicē ibi: q̄: ubi pm ittit generalē rōnē ex qua īfert ꝯclusionē ibi: mādam⁹: ⁊ potuit eē rō dubitādi ī isto ter. q: uēti nō nascunt in loco nec videt mouerī ex dei bñficio iō videbak q̄ decima ex tali molēdino ad uētū nō eēt solēda. Sz ꝺnū decidit: q: ⁊ mare ⁊ vēti obediūt deo. mat. viij. c. itē q̄ terra ī qua ē tale molēdinū subiacet oneri ōcinaꝝ vñ sicut ecclia ex tali terra ꝓpter fruct⁹ si coleret ita dz ꝓseq de redditib⁹ edificij ibi ꝓstructi ꝑ b. c. cōmissuz. ſ. Ab. si.

i ¶ Licite. ergo vī q̄ de illicite acqstis nō tenēt ōcimā soluere. ar. i. q. i. nō ē putāda: vbi ō hoc. ⁊ sic meretrix ō meretricio suo ōcimā soluere ñ dz iurta illō: ñ accipias mercedē ꝓstibuli. et ꝑsa. ñ accipias mercedē meretricis nec ꝓcuī sanguis: ⁊ illō: bono: ab dñz deū tuū ō tuis iustis laboribꝰ: vt ī. c. nō ē putāda: ⁊ illicite acqsita ñ sūt ī bōis nris. ff. ꝑso. cū duob⁹. ſ. vl. ar. ꝺ q̄ meretrix dz ōcimā soluere: q: ñ turpiter accipit. ff. ō ꝓdi. ob tur. cāz idē ⁊ si. ſ. quotiēs. ꝓterea ōlictū nō ꝓstat īmunitatem. ff. ō iterdic. ⁊ rele. relegatoꝝ. ſ. vl. Criminosū. n. ñ dignitas ſz pena dz comitari. C. ō ōcu. ne gs li. r. ⁊ illō euāgelij. Facite vob amicos ō māmōa iniquitatis: vt. xiiij. q. v. q̄ hēis. ⁊. ſ. se. Quidā dñt q̄ ō nullo illicite acqsito pōt fieri elemosina vel ēt ōcia solui. Et sic nec meretrix nec aleator simoniacus nec bistrio pt facere elemosinā vl ōcimā dare de tali lucro ꝓp ꝓra iura. ar. ex hac lra alij dñt q̄ vī⁹ credo q̄ ō illicite acqsitis pōt fieri elemosina ⁊ dari decia si de illis nō ꝓpetat repetitio ⁊ dñuz transferat: ⁊ sic meretrix bistrio simōiac⁹ ⁊ q ō māmōa iiqtatis viuūt. i. ꝑ solicitudinē tpalē aliq̄ acqrūt de cimā dar ⁊ elemosinā facē pñt ⁊ ō eo q̄ erroꝝqtur rōe officij. xiij. q. v. ñ sane: q: ī bis dñū trāsferk ⁊ ñ ꝓpetit repetitio sacerdos tū nō dz recipe ōcimaz a meretrice ne videak ei ipūita tē pstare sic q̄ꝝ oblatiōes alioꝝ respuūt rōne crīs. xc. di. oblationes. xvij. q. iiij. miror. als si dñuz non trāsferk aut si trāsferk: ⁊ ꝓpetat repetitio ñ pt īde fieri elemosina vel dari de cima: cū nō sit illi⁹: q: aliena ñ pōt aliqs ꝓcedere ꝑter dñi voluntatē. ſ. e. tua nos: vt ī vsuris q̄simōia. ſ. ō sureiu. ōbitores. j. de simo. de h. ⁊. c. veniēs in furto ⁊ rapina. Decime aūt q̄ dank rōne pdioꝝ iuste accipiūtur ab eccl'a ⁊ quocūq̄z ēt iuasore ex quo nō dank rōne psone ecclesia. n. sibi recipit.

k ¶ De molēdino. ſ. e. puenit ⁊. ſ. e. pastoralis.

Nobis. ¶ Primo ponitur decisuz exordiū. Secūdo rō generalis ibi: cū igit. Tertio solutō ibi fraternitati. Quarto exceptio ibi: nisi. ab.

l ¶ Quilibet. laic⁹ indistincte nulla tpis ꝑscriptiōe obstāte. ſ. de prescrip. cāmq̄z. clerici vo ꝑm qō dī. ſ. e. nouū.

m ¶ Erēptus. cū. n. ōcime sint tributa egētiū aliaꝝ. ⁊ eas ī signū vniuersalis dñij sibi retinuerit. xvj. q. i. decime. ⁊. j. e. tua nobis. ⁊ q̄ debēt diuina cōstitutiōe. j. e. tua: qūo pōt papa ꝓcedere ꝑuilegiū de ñ dādis ōcimis ꝑ ꝑceptū diuine legis ꝑ quā dispēsare ñ pōt. imo usq̄z ad aīaz ⁊ sanguinē dz defendek. xxv. q. i. sunt qdē. ⁊. v. di. ī pn. ⁊. viij. di. q̄ ꝑ mores: dic q̄ nō dat alicui ꝑuilegiū ō nō dādis ōcimis: ſz ꝓcedit ei administratione ōcinaꝝ vt ide suscipiat sustētatione ⁊ fiduū quertat ī usus paupeꝝ ⁊ tali mō ꝓcedit mōachis: sic posſz ēt laicis ꝓcedē. vl dic q̄ ꝑ ius nāle dispēsare pōt remittēdo ōcimas alicui spāl'r: ñ tñ ꝓstōez posset facere q̄ oīno tolleret illō ꝑceptū: q: ius naturale īmutabile pmanet. v. di. ī pn: veꝝ ē isti: ſz ñ ī īdiuiduis. i. nō ꝑt oīo tolli ſz pōt ī qbusdā remitti: sic illud ius naturale q̄ oēs boēs ab initio sūt liberi. ī auc. q. mo. na. effi. le. ſ. si qs vo. v. postea vo col. vj. īmutatū ē ī qbusdā ſz ñ ī oīb⁹. b. n. fuit īpossibile q̄ oēs ēent sui ꝓp naturā correlatiuoꝝ.

n ¶ Recipiētib⁹. ſic. j. e. tua nobis.

o ¶ Ostēdak: puta ꝑuilegiū erēptionis a pstatione decimaꝝ uel nisi haberent decimas illas in feudū ab antiquo tunc dñs illas retinet sibi. ſz bodie nō possint dari in feudum: vt dicit. ſ. e. q̄uis.

Ua Duo sūt dicta ut in rubro. Scōm ibi: nec occasiōe ab. si.

p ¶ De spūalib⁹: nec de tpalib⁹ ēt si ad cōmodū ecclīaꝝ respiciat. xvj. di. bñ qdē. ⁊. ſ. de iudi. ōcermin⁹. Jn casib⁹ tū laici ptātē bñt sup clericis ō lnīa ecclesie. j. ō fal. ad falsariaꝝ. ī clerico ꝺposito iocorrigibili. ſ. de iudi. cū nō ab boīe. Jtē vbi scisma faciūt cū nō pñt corrigi ꝑ ecclesiā. xvij. di. nec licuit. xxiij. q. v. ō ligurib⁹. ⁊. j. de sen. ex. ut fame. tā.

q ¶ Generalr. puta cū dicē ꝓcedin⁹ cū oī onere ⁊ districtu tibi possessiōes tales ⁊ sine aliquo onek vl grauamīe ꝑ talē ꝓcessionē ñ ꝓcedit ōcimas ⁊ sic ꝑtialiter ōcimas ꝓcesserunt: q: ipsas ō in. e

nō posset possidere ergo ipsas nō pōt alicui ꝓcedere.ī.e.vndū:qz lex humana non est supra legē dei:sed subtus.x.di.c.imperatorem.

a ¶ Diuina ꝓstōne debet:q̄si de debito.s.e.parochianos.t.ī.c.pri.qz ōbēt eē cibus in domo dñi.xvj.q.i.reuertimini.t.q.iij.§.pōt.v. Item decime deo mandāte.t. vij.primū.t sunt tributa gentiū alia:vt ea.cā.q.i.decime.

b ¶ Et tēdēda.hoc ꝛō dicit: qz laici sine petō ōcimas possidere nō pñt.xvj.q.i.c.vlt.t.s.e. p hibem⁹.t.s.e.q̄uis.Et ꝛō licētia ista nō pt ertēdi ad noualia.ar.ī.ī.e.ex pte. vbi soluit si.s.de rescri.nōnulli qz odia sunt restrīgēda.t fauor ē ꝯāpliā dus.ff.de li.t postbu.cū qdaz.

Ua nobis. Diuiditur. Primo ponit tres machinatiōes.scō ad eas rñdet ibi vex.tertio ꝓcludit ibi qñ.ab.

c ¶ Tributa.vt.xvj.q.i. decle ꝛō ꝓprie dñr tributa:qz ī ert butis ñ admittit appellatio:ut ij.q.vj.§.diffinitiua.t.§. quotiens:ꝛō sup decimis bñ admittit sicut ī alijs cāis vbicūqz alī gs grauat.s.ō ap. vt debit⁹. itē ī tributis ñ currit ꝓscriptio. xvj.q.iij.§.pōt.v.ad ꝟ ecclesia.ꝛō in decimis bñ currit.s. ō prescri.de quarta.t.c. ad aures ꝛō q̄ actiōe petūt ōcime: dicit Jo.q petūt p actionē ꝓfessorū qz tos pstādi decimas ē q̄daz sunt? uel pōt dici q petūt rei vēdi.xvj.q.i. moderamine t.c.reuertimini. Ecclesia.n.dicit hr̄e dñiuz ōcimaz:ꝛō nōdū habuit possessionē vt qdā dñt t satis rōabile ē ꝛō veri⁹ē q ī ꝟ ꝓsistit ꝓuilegiū ecclesie: ut re nondū tradita ipa scā sit dña. ar.ō ꝓsuetudīe ex lr̄is.t.C. de sacrosan.ec. vt īter diuinuz:sic C.arbi.tute.l.iij.C.de rei vē. si vt ꝓponis: vbi ꝟ ꝓuilegiuz obtinet ī minore t ī milite nec ob.qō dicitur.ff. ō pollic.l.ii. l fi. vbi dr̄ q nisi decima sit segregata ab alijs nō desinit eē l bonis ꝓtis dñi:ꝛō alīō ē cum ōcia ōbeat ex voto vt ibi:t alīō cū debeat ō iure: vt ꝟ. vr̄ petūt ꝓditiōe ex canōe.xvj.q.i. decie t.c.reuertimini.t ar.ff.de cōditione ex lege.l.vna.

d ¶ Deterioris.imo melioris qz plus punire t plus benefacere pōt.C.de modo mulc.eos. xj.q.iij.qui resistit.

e ¶ Suas esse.xvj.q.i. reuertimini.

f ¶ Sic t dñs:hoc intellige cū recepit partē suā añ solutionez ōcinaz:sec⁹ si post:qz tūc illa iā ōcimata ē:t ꝟ vex ē cū dñs aliquotā ptē puta tertiam vel quartā vel ēt medietatē pcipit tūc.n. vterqz t colon⁹ t dñs tenet soluere decimā de pte sua:sic.s. e.a nobis Si ꝯo certā partē puta duos corbes nel tres tm̄ colon⁹ reddet dño q̄tūcūqz pcipiat iste colon⁹ tūc dñs de illis tenet soluere decias:qz p illa nō ē deciata neqz diminuta ꝛō de deciato acerno desc̄dat. Sz illud q̄ri pōt cui dāda sit decia ō illis trib⁹ uel duob⁹ corbib⁹:illi ecclesie ī cui⁹ territorio sita ē illa terra: nō qz tā pcipit decimā toti⁹ a colono.t ē ꝯ illā regulā.bona fides nō patit vt bis idē exigat.ff.de reg.iur.bona fides.pochiali ecclie nō dz dari:qz nō ē decia ꝓsonalis.satis pōt dici q dz dari rōe p̄dioꝝ ꝛō descēderit a decimato acerno:sicut si aliqs donet alicui būc corbē decimaz ille.n.tenet soluere decimaz:qz ex lucro ꝟ.colon⁹ vō ille q duos corbes tm̄ ui tres soluit.tāto min⁹ pōt soluere pochiali eccclesie ō toto acerno: vt vr̄ ar.op.ī.e.cū nō sit in fi.t istō equs vr̄:tm̄ ecclia pōt cōuenire possessorē siue suo siue alieno nōe:siue sit ī possessione siue ēt sit creditor.xvj.q.i.si qs laicus.ff.ō vsufru.bacteuus.decima.n. tanq̄ onus sequitur possessorē qz res trāsit cū onere suo.ī.e.cū nō sit.s.de pig.ex lr̄is:nec etiaz pcm̄ tuet possessorē.s.de pac.pleriqz.ff.de pac.inter debitorem.

g ¶ Deterius vo negtie:ꝟ ꝛō dicit:qz decime pori⁹ dant ituitu ecclesie q̄ ꝓsonę aut ēt predioꝝ decimas ecclesijs t clericis tue dioce.exhibere tenentur:ad eas cū integritate reddendas ap.re.compellas[k].

I Dē abbati scē colūbane sen̄.

¶ Priuilegium sup decimis nō soluendis ecclesiastice ꝓsone concessum noualia comprehendit.

Expārte tua:t infra. Cuz tibi qō maius est sit concessum: vt videlicet decimas de laboribus terre parochiarum tuarum cum integritate percipias : de nouralibus eas exigere satis potes. Quia vbi maius cōceditur[l]: minus concessum[m] esse videtur.

I Dem helien̄.episcopo.

¶ Negociator de lucro decimaz soluit deductis expensis quas facit de pecunia decimata:expēse vero que fiunt ꝓ habendis fructib⁹ nō deducant:sed de fructibus soluit decima etiam non deductis expensis factis pro re restauranda.

Pastoralis[n] officij:t infra. Explicari postulastis vtrum qs posit de molendinis[o] t piscarijs diminui valeant:cū deo debita sit solutio decimarum in tm̄ ut ad eas clericis exhibēdas quibus eas ipse ꝓ suo cultu cōcessit:laici si moniti reddere noluerit:ecclesiastica sūt districtione cogendi:vt cū de cunctis omnino prouentibus decime sint reddēde:sicut colonus de parte fructuū que sibi remanet ratione culture:sic t dominus[f] de portiōe quam percipit ratione terre decimam reddere sine diminutione tenetur.ꝓtertu⁹ vero nequitie clericorum nequeunt eas nisi quibus ex mandato diuino debētur pro suo arbitrio errogare:cum nulli sit licitum aliena[b] cuiquam cōcedere ꝓter domini[l] voluntatem:t infra.

Quoniam igitur pati nolumus vt ecclesiaꝝ t clericoꝝ iura ꝓsumptione qualibet minuantur: mandamus quatenus oēs qui ratione ꝓsonaꝝ aut ēt predioꝝ decimas ecclesijs t clericis tue dioce.exhibere tenentur:ad eas cū integritate reddendas ap.re.compellas[k].

I Dē abbati scē colūbane sen̄.

¶ Priuilegium sup decimis nō soluendis ecclesiastice ꝓsone concessum noualia comprehendit.

Expārte tua:t infra. Cuz tibi qō maius est sit concessum: vt videlicet decimas de laboribus terre parochiarum tuarum cum integritate percipias : de nouralibus eas exigere satis potes. Quia vbi maius cōceditur[l]: minus concessum[m] esse videtur.

I Dem helien̄.episcopo.

¶ Negociator de lucro decimaz soluit deductis expensis quas facit de pecunia decimata:expēse vero que fiunt ꝓ habendis fructib⁹ nō deducant:sed de fructibus soluit decima etiam non deductis expensis factis pro re restauranda.

Pastoralis[n] officij:t infra. Explicari postulastis vtrum qs posit de molendinis[o] t piscarijs

decimādis:qz res ille sic restaurate remanent penes dños.

o ¶ De molēdinis:t piscarijs:pmanētib⁹ ñ emptis cā mercimonij.ber.

ne.ꝛ nūqd teneor vare decias ꝓsonales ei quē scio eē simoniacū eā ipse sit suspēsus.xxvij.di.§.vex. Decime dant rōne diuini obsequij:vt ꝟ .s.ī v.qb⁹ eas ꝓ suo cultu ꝓcessit.t.s.e.nouū.t.xvj.q.i.q̄sti. Itē qz ordines nō debēt ab eo recipi.ī.de simo.p tuas. dicte ōcie sūt vāde illi.nā t iudeus pstat ꝓsonales ōcias q̄sdā q̄nq ꝛ nō oēs:ꝛ nō rōne diuini obsequij t pdiales.ī.ō vsur. q̄to. Jo.t.s.e.de terris t p quādā decretalē q̄ est ī antiqua compilatiōe:t .s.e.c. ad audientiam.

b ¶ Aliena ecclesiastica. xvj.q.i.ī canonib⁹.t.q. iij.placuit.t.xij.q.i.expedit. Secularia vero potest pnceps ꝓcedere alij. C.de quadri.pscrip.ꝓ to tū excipe creditorē.ff. de aq.re.do.nō est nouū. t in alio casu.xix.q.iii.si q̄ mulier. Item.

i ¶ Dñi voluntatē:qz nō remittit ꝓpter hoc debitum sed augetur.s.ō iureur.eam te.

k ¶ Cōpellas : excōicari debent q decimas admoniti nō soluūt.s.e.c.xxxij.di.ꝓter hoc.t bānuz dñi pape ꝓponat:xvj.q.i.statuimus.

Expārte Summatur vt in rubro ꝛ intellec. qui mihi placet. Primo ponitur decisa consultatio. Secundo responsio ibi:cū tibi.ab.si.

l ¶ Cōcedit.sic.xij.q.i.pcipim⁹.t.xvj.q.ij.visis. xcv.di.illud.t.ff.de reg. iur.nō dz.ī.de dot.post dinor.resti.p vr̄as t econuerso cui interdicit min⁹ t maius prohibitum esse vr̄.ī.de senten.excōmu. cū illoꝝ.ar.lxxiij.di.gesta.t.ff.de senato.gindignue.t.ff. de ser .expor. cui pacto. Itē est arg.q beneficia large sunt interpretanda.ī.de ōbo.sig. olīs.s.de do.cū dilecti in fi.ff.de ꝓsti.pn.l.vlti.ar. ꝯ.s.eo.tua.sed ibi donatio decimarum laico sēa odiosa est cū pcō t ꝛō nō est ertēdenda licentia :ꝛ ē restringēda: vt ibi dr̄.

m ¶ Cōcessum.ar.ꝓtra. ī.eo.cum contingat. sed soluitur ibi.

Pastoralis. Due sunt partes. Primo cōsultatio.scō rñsio ibi:ad quod. Et hec subdiuidit:qz prima tractat de expensis negociationis. Scōa de expensis q̄ fiunt p fructib⁹ habendis. Tertia de bis que fiunt p re restauranda. Scōa ibi:expensas. Tertia ibi:nec. Ab.si.

n ¶ Pastoralis. Casus.aliqs habens molendinū t piscarias suas:facit ibi expēsas necessarias ad ꝓseruationē ipaꝝ rer̄.q̄rebat eps beliēn. vtrū expēse iste necessarie sint deducēde de fructib⁹ illaꝝ rer̄ anteq̄ decime p soluant ꝓm q in negociatione deducunt. Anteq̄ papa huic rñdeat qōi ostendit qd iuris sit de illis expēsis que fiūt circa res emptas de pecunia decimata cā negociationis t dicit q ille expense q̄ fiunt in rebus illis debent deduci cū res ille uenduntur:t de residuo q̄si de lucro decima ē ꝓsoluēda.ꝛ expense q̄ fiunt p principiādis fructibus illaꝝ rer̄ nō sūt deducende:q̄uis facte sint ille expense de pecunia decimata:qz fructus illi sunt illoꝝ q faciūt ipēsas salua decima t fructus illi nō pñt alienari sine onere decimaꝝ. Deinde rñdet ad qōnes ꝓpositā dicēs q expēse q̄ fiūt p restauratiōe molēdinoꝝ seu piscariaꝝ t aliaꝝ rer̄ nō sunt deducēde de ꝓuētib⁹

a Necessarias. necessarie dicũtur impẽse sine quibus res fit deterior. ff. de ipen. in re. vo. fa. l. ipense. ꝛ. l. qõ vf. ꝛ. ff. de ver. sig. ipensis.

b Concessum. nõ iure scripto sed tm̃odo ꝺ inuenit ꝛ nõ als: sed consuetudine approbata vel ratione que est optima legum: interpres. s. de consuetu. cum dilectus.

c Acqsitas. vel factas cã mercimonij. B.

d Deducẽdas. hec est rõ qua deducuntur expẽse de mercimonijs ꝛ nõ de fructib⁹ ꝛ redditibus aliaꝝ rerum: qr in negociatione operat manus bolis sed in alijs pcipue operat manus dei. arg. lvj. di. nasci. s. e. nõ est. ꝛ. j. eo. cuz non sit. hanc rationez assignat Hin. ꝛ tu adde aliam ne bis ea dez res decimaretur: qr tunc sunt decime personales.

e Expensas. factas in eundo ꝛ redeundo ꝛ negociando ꝛ faciendo meliorem. B.

f Quasi ꝺ lucro. ex hoc videt qꝫ de omni eo qꝺ puenerit ad aliquez gratuito titulo ꝺcima sit soluenda: sic ergo heres legatarius donatarius ꝺ hereditate legato ꝛ donato dz soluere ꝺcimas qr de omni licite acquisito decime sunt soluende. s. e. ex transmissa. ꝛ ar. xvi. q. j. decime. ꝛ. q. vij. c. iij. sup ꝺ dicas qꝫ suus heres de hereditate decimaz soluere nõ debet: qr vna persona reputatur cum patre. C. de impu. ꝛ alijs substi. si quis duobus. §. vlti. ꝛ isti. de luti. stip. §. ei q. ꝛ. xxv. q. iij. §. hac auctoritate. ꝛ qr de iure nature sibi debita est: vnde viuente patre dns est. isti. de hered. ꝛ q̃lita. visse. §. sui quidem. ꝛ sola administratio deest ei. ff. de lib. ꝛ postbu. in suis. quidaz dicunt qꝫ extraneus heres donatari⁹ legatarius: quia totum est ei lucrum: decimaz dare dz. alij dicũt ꝛ melius qꝫ de mobilibus non tenetur quis soluere decimã: qr res ad quẽlibet possessorẽ transit cum onere suo: vt. j. c. cũ non sit. qm̃ cum deus alienã terram dederit filijs israel tm̃ de fructibus sibi dari decimas mãdauit. ꝛ si de possessionib⁹ decima daret cito possessiones deuoluerent ad ecclias: sed nũquid doctor de collecta ꝛ aduocatus de aduocatione: mercenari⁹ de mercede tenẽtur soluere decimam: vtiqz. xvi. q. j. decime.

g Merces. emptas cã mercimonij de pecunia decimata.

h Deducendas. qr tunc intelligũtur esse prediales decime.

i Decimate. ẽt si possessiones ille sint empte de pecunia decimata: vel sic ẽt si expẽse ille sint facte de pecunia decimata: qꝺ melius videtur.

k Qm̃. istud qm̃ potius illatiue qꝫ causatiue ponitur ꝺm Hin. ꝛ ꝓprie ꝛ melius.

l Nisi cũ onere. no. qꝫ res trãsit cuz onere suo. xvi. q. j. si qs laicus. ff. de ꝓben. emp. alienato. j. e. cũ non sit. s. de pig. er klis circa fi. B.

m Nec pro restaurando. hic rñdet qõni proposite.

n Credimus. deducẽdas. hoc spãle ẽ in decimis qꝫ non deducunt expẽse pro fructib⁹ colligendis: vel ẽt ꝓ conseruatione alicuius rei: alias ẽt male fidei possessor deducit sumpt⁹ necessarios. ff. de peti. here. si a dño. §. vlti. ꝛ. s. de in inte. resti. requisiuit. ff. de solu. fructus.

o Decimãdis. sed si emisses ad hoc vt venderẽ ꝛ anteqꝫ rem illaz venꝺam feciſſem sumptus pro illa conseruãda bene deducerẽ sumptus.

p Mercis. mercis appellatio ꝓprie ad res ptinet mobiles. ff. de vbo. signi. mercis appellatio.

q Destruatur. si aliquod expẽditur necessario ad illius ꝓseruationẽ illud nõ deducitur: vt dictum est supra.

Cum contingat. Diuiditur. qr primo ponitur questio. secõꝺo resp̃sio. secũda pars ibi: vnde. Ab. si.

r Ab antiquo. forte ex prescriptione. s. de prescrip. ad aures.

s De iure cõi. pz hic expresse qꝫ decie de iure cõi ptinẽt ad parochiales ecclias: vt. xvi. q. j. statuim⁹. ꝛ. c. de decimis. ꝛ. c. si qs laicus. ergo nõ spectãt ad epz: vnde in decimis parochialium ecclesiarũ non debet epꝰ aliquã bñe portionez. nam capitula q̃ dant epo ptez decimalẽ loquũt de ꝺcimis epalis ecclie. sed ꝑ. s. e. qm̃. vbi ꝺf qꝫ epꝰ põt retinere ptẽ suã de noualibus q̃ surgũt in parochia alicui⁹ ecclesie. j. e. duduz. vbi epꝰ petit decias in dioceſi sua positas fundata intẽtione sua de iure cõi: ꝛ ita non ptinet de iure cõi ad parochiales ecclesias qr ibi obtinet epꝰ: dicas qꝫ de iure cõi tm̃ baptisinalib⁹ ecclesijs decime dñt dari. xvi. q. j. de decimis. put notat bug. ibi. ꝛ. c. statuim⁹. qꝺ ergo tm̃ debis illi decre. qm̃. dicas qꝫ illa intelligit ꝓ istã: vel potiꝰ loqtur ꝺm consuetudinez loci: ꝛ illa dudum. j. eo. potest intelligi de decimis in parochia epi positis: qr ille pertinẽt ad eccliã iure cõi: ꝛ de illis dz facẽ q̃ttuor partes. xij. q. ij. quattuor. ꝛ. c. vulterane. ꝛ. c. nobis cõcessio. vel ille decime q̃s petebat epꝰ brixien. ad nullum ptinebãt qr non erãt in parochia alicuius ecclesie parochialis: vnde ad epm de iure cõi ptinebãt qr decime in ptãte epi sunt. xvi. q. j. in sacris. ꝛ. s. eo. qm̃. vel dic qꝫ illa decre. dudum loquitur de consuetudine vt ibi notat i fi. illius glo. que incipit hic.

t Noualiũ. hic ad aliũ pertinẽt noualia: ꝛ ad aliũ decime: vnde signatur ꝑ. s. e. ex parte. m. illud intelligitur cuz aliqꝺ obtinet decimas ꝓ priuilegiuz in quo casu debet hñe noualia qr ex quo eis ꝓcesse fuerunt decime simplr: ꝛ noualia que postea ibi surgũt. j. de ꝓuite. qm̃ qr circa. nã vbo generali simpliciter posito significabit decimas pñtis tpis ꝛ futuri. ff. de serui. vr. predio. si seruit⁹. ꝛ. C. q̃ res pig. obli. pos. l. vl. ꝛ. xix. di. si romanoꝝ. ꝛ hic loqtur cũ hz decimas ex prescriptione: qr ꝓ hoc nõ prescribit noualia. ꝛ sic intelligit. c. sequẽs. sed hoc intellige allegato titulo ꝛ ꝓbato. j. e. dudũ. ꝛ in q̃ꝺaz decre. extra in concilio lug. s. de prescrip. que incipit: venerabiliũ.

u Rõnabilis cã. puta priuilegiũ aliud nõ possent oñdere cũ de iure cõi ptinẽat ad parochiales ecclias. vt. s. eo. ex parte. ꝛ prescriptio allegari non põt.

Cum in tua. Dis diuisio. secõa pars ibi: rñdemus. Ab. si.

x Minutas. minute decime appellant partus animaliũ ꝛ de pullis: ouis ꝛ hortis: vt. s. eo. ex parte. de quib⁹ ẽt loquitur. s. eo. ex multiplici.

y Ab antiquo. qr prescripserũt decimas illas. s. e. priori. B.

z Censeri. xij. q. ij. cognouimus. ꝛ. j. de priuile. qr circa. ꝛ. s. e. ex parte. ff. de viucap. cum q in fi. arg. ꝑ. ff. de pecu. l. binc querit. §. j. vbi ꝺf qꝫ peculiũ qñqz duplici iure censetur. B.

Dudum. Primo ponitur facti ꝛ processus narratio. secõ ibi: nos igitur ipsius diffinitio. prima subdiuidit in tres. primo ponit actoris petitionẽ ꝛ auditoris dationẽ. secũꝺo reoꝝ defensionẽ: iudicis interlocutionẽ: ꝛ defensionis fornicationẽ. tertio ipsius defensionis ipugnationẽ. secũda ibi: prior. tertia ibi: ceterum. Abbas siculus.

a Decimas. sine iquietatiõe ꝛ libere pcipi posset. talis videtur fuisse petitio per sñiam latam vt dicitur in fi. Ber.

b De iure cõi. sic. xvi. q. vij. oẽs basilice. ꝛ. xviij. q. ij. monasteria. itez videt hic qꝫ de iure cõi ptineat pceptio decimaꝝ ad epz. sed ꝑ. s. e. c. priori. ꝛ. c. cũ cõ-

tingat: vbi de hoc dictū est. vel pōt dici ⁊ videt verius q̄ hec allegatio nō pō nit ius quātū ad decimas: ⁊ sic nullū ꝓiudicium ⁊ de ꝓsuetudine loci ptinebāt he decime ad eccl̄iam: ⁊ nō de iure cōi: sed quātū ad ecclias quas petebat eccl̄ia fundata erat intentio sua de iure cōi: verius: puta q̄ decime iste nō erāt intra certā parochiā alicuius parochialis eccl̄ie: l̄z dicat infra q̄ pertinebāt ad eccl̄iam sancti stephani: vt viri. s. eo. cū contingat. in glo. que incipit: patet hic.

a ¶ Probaret. hic apte videt q̄ q allegat prescriptionē tenetur probare titulum ex quo habuit cām prescribendi. s. eo. de pba. l̄z. arg. ⁊ expressum videt. s. de prescrip. si diligēti. nam ꝓz canones lōga ⁊ lōgissima prescriptio nō differūt. sed lōga pscriptione oꝛ ꝓbare titulū. C. de pscrip. lō. tē. diutina. C. de vsu. p herede. l. vl. ergo ⁊ lō gissima fm canones. ar. ꝯ. s. ō prescripti. qm̄ omne. ⁊. c. vigilāti. vbi dr sufficere bona fides ⁊ est ꝯ id qō dici ꝓsueuit q̄ sufficit allegare titulū sed nō oꝛ ꝓbare. Jo. dixit q̄ isti erāt suspecti: ⁊ ideo oportuit eos ꝓbare titulū ⁊ iustū: q: pp suspitionez qm̄qz transfert ꝓbatio l aliuz q̄ alꝫ nō cogit. s. vt eccle. bñ. vt nostrū. vbi de hoc notat: ꝓz super hoc dic vt viri in. c. si diligenti. s. de pscrip. vbi inuenies in quo casu ꝓbari debeat titulus ⁊ in quo non.

b ¶ Cōcessionē predictā quā si a papa ex certa scia confirmassent valuissz ⁊ ex ea sūpsisset vigorē: l̄z ex se nulla fuerit. ar. s. de pac. quotiēs. s. de trāsac. c. j. xcvi. di. bene quidem. ⁊ ij. q. j. in primis. B.

c ¶ Laicali. vt. xvi. q. vij. si qs deinceps. vñ titulus talis habetur pro non titulo.

d ¶ Nō potuerit alijs. j. q. vij. dalbertuz. ⁊. j. de dona. inter vi. ⁊ vr. nup. q: pro non dato habet qō ab alio donat q̄ non pōt de iure donare. j. de iure pa. quod aūt in fi. arg. ꝯ. ff. de acq. re. do. non est nouū. ff. de vsufruc. qō nostrum. ff. de contraben. emp. rem alienaz.

e ¶ Possidere. xvi. q. vij. c. j. ⁊. s. de pscrip. cām q̄. q: spūalia nō cadūt in laicū. s. de ele. sacrefan. ⁊. c. messana. xcvi. di. bene qdem. ver. nūquaz licuit laico anathematizare.

f ¶ Nullaten⁹ derogēt. nunc̄ .n. intelligit derogari iuri alterius nisi ꝫ expīmat. lxxv. dist. florētinū. ⁊. xcix. dist. ecce. s. de aucto. ⁊ vsu pal. ex tuarū. ⁊. s. de offi. dele. super eo.

g ¶ Prohibemus. ex hac sūia videt q̄ actū sit iudicio vti possidetis. ⁊ ex eo qō dr. s. in pn. nō pmitterēt tibi solui: sed petitione epi videtur actum petitorio: sed standum est sñie: talia enim sunt subiecta qualia pmittunt predicata. B.

¶ Aliquibus. Prima pars ponit excessum quem scō corrigi mādat ibi: volentes. Ab. si.

h ¶ Cōpellant. pactuz. n. non nocet eccl̄ie q̄n a quolibet possessore possit petere decimā: q: est onus quod sequtur ipsam rem. s. eo. pastoralis. ⁊. c. pr. s. de pac. pleriq. ff. de pac. inter debitorē. ff. de istito. si cū villico. arg. ꝯ. ff. de pac. epistola. §. papa ctum. si possessor partez fructuū recipit ⁊ dñs partem teneat vterq; ꝓueniendus est. s. e. a nobis. ⁊. c. tua nobis.

i ¶ Ex lege diuina. quas dñs suo dñio seruauit: ⁊ tanq̄ debita regruntur. s. e. pochianos. ⁊. j. eo. tua nobis. ⁊. xvi. q. j. decime. B.

k ¶ Loci ꝓsuetudine. sic ergo attendit ꝓsuetudo ī decimis. nec miruz: q̄ ⁊ in baptismo attēditur. de cōse. di. iij. de trina. ⁊ in matrimonio. j. de cogn. spiri. sup eo. ⁊ merito seruat cōsuetudo q̄ eque punit transgressor ꝓsuetudinis sicut transgressor legis. xi. di. ī bis reb⁹. ⁊ hoc pōt intelligi de cōsuetudine ista: de q̄ habuisti. s. eo. cum sint homines. ⁊. c. apostolice vbi de hoc. ⁊ dic de consuetudine approbata ⁊ pscripta: alꝫ non obesset ꝓsuetudo. s. de cōsue. c. vlt. si vō ꝓsuetudo est q̄ vel duodecima pars vel minor talis cōsuetudo nō sufficit nisi sit approbata a papa: q: non valet talis cōsuetudo q̄ absqz mortali pctō seruari nō valet quātūcūqz longa. s. de prescrip. qm̄ oē. sed hoc non pōt bñe bonā fidez: q: de iure diuino debent: ⁊ ita nō posset prescribere: ergo nec consuetudo ibi locuz bñe potest hoc dico in laicis: q: clerici vel eccl̄ia ꝯ clericos nō solum partem pscribere pōt sed ēt totaz decimā: vnde dicit decretū: q̄ minus dedit decimas modo emendet. xvi. q. vij. quicūqz. Ber.

¶ Quam. Diuiditur. primo pmissa rōne ponitur excessus. secūdo alia rō ⁊ excessus pbitio ibi: cū aūt. tertio alia rō ibi: qm̄. Ab. si.

l ¶ Precedat solutio. q: vt ꝫ dicit illas sibi dñs i signū vniuersalis dñij reseruauit. s. e. tua nobis ⁊ iō sine aliq̄ diminutione expēsaꝝ sunt soluēde vt ibi dr. ⁊. c. cuz boues. ꝓz nō refert multuz: vtrū ꝓcedat solutio decimaꝝ exactiōez tributoꝝ vel cēsus. q: soluet dñs de pte sua ⁊ colonus de sua tenet. s. e. a nobis. ⁊. c. tua nobis. rñderi pōt: l̄z vterq; ꝓueniri possit ⁊ melius ⁊ ꝓmodius ē eccl̄ie cōuenire vnuz q̄ plures. ff. de exercito. l. j. §. vl. ⁊. l. sequēti. ⁊ distinguit in casu istoꝝ: vtruz dñs pcipiat certā ptē tertiā vel q̄rtaz siue duos corbes vel tres tātū recipit. de hoc dicitur. s. e. tua nobis.

m ¶ Cū onet. sic. s. e. pastoralis. ff. de ꝯtē. ēp. alienatio. ⁊. s. ō pig. ex his.

¶ Quper. Que sunt partes. primo ponit statutuz cisterciens. secūdo ꝓfirmatio ⁊ ꝓuisio

pape ibi: nos aūt. Ab. si.

n ¶ Tales. s. de qb⁹ decime solui debeāt.

o ¶ Cōmittant. interim antequā edificētur eccl̄ie vt illi coloni solnāt

fundata petisti. ¶ Prior autez hospitalis i predictis decimis et eccl̄ijs prescriptionem allegās proposuit se nō teneri tibi sup his respondere: quod cum per auditorem ad nostram audientiā peruenisset: mandauimus q̄ idez prior ꝓscriptiōis titulum quem allegauit probaret[a]: qui. b. regis aut regine vngarie pri uilegia exhibuit qui eccl̄iam sancti stephani ad quam dicte eccl̄ie cum eisdem decimis pertinebāt in perpetuam elemosynaz hospitali donationis titulo concesserūt. confirmationis. C. pape. p. n. scriptuz exhibens p̄ quod probare uolebat cōcessionē[b] predictā plenū habere vigorem: ⁊ infra. ¶ Ceterum ex parte tua fuit propositum: q̄ in decimis ⁊ eccl̄ijs a rege ⁊ regina donationis prescriptionem non poterat opponere pars aduersa: q̄ nec a donatione ipsorum initium habere poterat: nec a confirmatione prefata tātum efflurit tpis q̄ possit prescriptio ꝓfirmari: ⁊ sic donationis regis ac regine allegatus titulus nullus erat: cuz sacrilegij crimen incurrat qui eccl̄ias vel eccl̄iasticuz aliquid de manu receperit laicali[c]: ⁊ infra. ¶ Nos igitur cuz donatores predicti ꝓferre non potuerint[d] alijs que de iure non poterant possidere[e]: ⁊ per confirmationem predicti clementis super eccl̄ia sancti. s. hospitali cum decimis ⁊ alijs pertinentibus ad se factam etiam si autenticum appareret: iuri episcopali nullaten⁹[f] derogeꝫ sententialiter ꝓhibemus[g]: ne frēs hospitalis presumant vlterius impedire quominus decimas pcipias memoratas ⁊ pacifice possideas i futurum.

¶ Dem in conci. generali.

¶ Dñi predioꝝ cogi possunt vt p̄dia dent colenda talibus a quibus sine cōtradictione eccl̄ia possit decimas consequi. b. d. vsqz ad .§. ille. q nō sūmaꝫ pp̄ sui breuitatē.

¶ In aliquib⁹ regionibus quedam pmixte sunt gentes que fm suos rit⁹ decimas de more nō soluunt quāuis censeātur nomine xpiano: his nonnulli dñi predioꝝ ea tribuunt excolenda vt decimis defraudātes eccl̄ias maiores inde redditus assequant. ¶ Volentes igitur super his eccl̄iarum indēnitatibus prouidere statuimus: vt ipsi domini talibus personis ⁊ taliter sua predia excolenda cōmittāt q̄ absqz cōtradictione eccl̄ijs decimas cuz integritate persoluāt ⁊ ad id si necesse fuerit p cē. cc. compellātur[h]. ¶ Ille qppe decime necessario soluende sunt que debentur ex lege diuina[i] vel loci cōsuetudine[k] approbata.

¶ Dem in eodem.

¶ Prius soluēde sunt decime cēsus seu tributa: ⁊ si prius illa soluunt postea decimari debent.

¶ Quam non sit in boue qd semē serenti rūdeat: qm̄ iuxta verbum apostoli: neqz qui plātat ē aliquid: neqz qui rigat: sed qui incrementū dat deus: ipm quidē mortificato semine plurimū fructum affert: nimis auare quidā in decimis defraudare nituntꝫ census ⁊ tributa que interdum indecimata p̄ere unt: de frugib⁹ primitus deducentes. ¶ Cum autem in signum vniuersalis dñij q̄si quodā titulo spāli sibi domin⁹ decimas reseruauerit: nos ⁊ eccl̄iaꝝ dispendijs ⁊ aiaꝝ periculis obuiare volētes: statuimus: vt in p̄rogatiuā dñij generalis exactionem tributoꝝ ⁊ censuum p̄cedat[l] solutio decimaꝝ: vel saltem bi ad quos cēsus vel tributa indecimata puenerint. ¶ Qm̄ res cuz[m] onere suo transit: ea per cen. eccle. decimare coganꝫ eccl̄ijs quibus de iure debentꝫ.

¶ Dem in eodem.

¶ Cisterciēn. tēplarij ⁊ hospitalarij de fructibus possessionuz quas acqsierunt post cōcilium generale de quo hic decimas soluere tenentur. si de illis possessionibus prius soluebātur decime.

¶ Quper abbates cisterciē. ordinis in generali cōcilio cōgregati ad cōmonitionez nraz ꝓuide statuerūt: ne dcetero frēs ipsius ordinis emāt possessiones de quib⁹ decime debeantur eccl̄ijs: nisi forte p̄o monasterijs nouiter fundādis. ⁊ si tales[n] possessiones eis fuerint pia fideliuz deuotione collate: aut empte ꝓ monasterijs de nouo fundādis: cōmittātur[o] alijs excolē de: a quibus eccl̄ijs decime p̄soluantꝫ: ne occasione p̄uilegiorū suorum eccl̄ie vlterius p̄grauentꝫ. ¶ Nos aūt decernim⁹ vt de alienis terris ⁊ ammō acgrendis: cēt si eas proprijs manib⁹ aut sumptib⁹ excolūt: decimas p̄soluāt eccl̄ijs quibus rōne predioꝝ antea solue-

decimas de illis terris idem eſſet ſi ipſi ſidem colerent eas. ſ. eo. c.

a ¶ Cõponẽdũ. ⁊ ſic ꝓpoſitio ĩ decimis põt fieri p ſacerdotẽ. ſ. e. ex multiplici. que ꝓnalis videt niſi p ſupiorẽ fuerit ꝓfirmata. ſ. de trãſac. veniens. Sed nunqd ciſterciẽ. ⁊ alij monachi nõ babẽtes populũ põt preſcribere decimã: nõ videt: qz decimas de iure habere nõ poſſũt: vt. xvi. q. j. puenit. ergo eas nõ poſſunt preſcribere. ſ. de preſcrip. cãm que. ſed videtur hic ex quo nomine ꝓpoſitionis eas poſſunt bñe q eas poſſint preſcribere: ſatis poſſet ſuſtineri q non poſſunt preſcribere decimas: vt in ꝓdicto. c. cãm que. ⁊. ſ. eo. ti. dudum. decime eẽz in tuitu diuini officij tñ debite ſunt iure diuino. ſ. eo. tua nobis. ſed iſti nemini ſubminiſtrant ſpiritualia ⁊ õcime iſtis tãtum p ꝓuilegia concedũtur: qz iure cõi eas bẽre non põt: alꝫ ſupfluũ eẽt ꝓuilegium: qz que de iure cõi ꝓpetunt ſupfluum eſt precibus ĩpetrare. C. de thеſau. l. j. lib. x. ff. ad municip. l. i. vnde cũ iſti allegarent ꝓſcriptionez: neceſſe habebãt oſtẽdere tituluz: qz eis daret cãm ꝓſcribendi. ſ. eo. dudũ. que loquitur de hoſpitalarijs bieroſolymitanis qui de iure cõi decimas poſſidere non poſſunt: ⁊ ideo in bis q̃ de iure cõi poſſidere nõ poſſunt: neceſſarius eſt titulus. ⁊ ſic poteſt intelligi. ſ. de preſcrip. ſi diligenti. vbi de boc.

b ¶ Alios. hic bẽs arg. q res ĩter allos acta aliis preiudicat.

c ¶ Interdicimus. ad alienas eccl̃ias pertinẽtes. iſtud põt ĩtelligi de decimis laicis in feudũz ꝓceſſis: vt nulla ꝓſona eccleſiaſtica ad quã ptinẽt recipiat illas in pignus: vt ſi penes laicum remaneãt citius redeãt ad eccleſiã ad quã pertinẽt ſaltẽ poſt mortez: cũ in decimis non bẽat locum ſucceſſio. ſ. eo. ad boc: lꝫ ſuccedãt heredes in decimis antigtus ꝓceſſis in feudũ. ⁊ hac rõne ſufficit ſi laicus de ꝓſenſu epi decimas tales alij eccleſie donauerit. ſ. ó bis q̃ ſi. a prela. ſine ꝓſen. ca. cũ apoſtolica. eccleſia vo ad quã pertinent bñ poteſt eas in pign⁹ recipere: qz per boc citius rehabebit decimas ſuas cũ tunc non teneat ꝓputare fructus ĩ ſortẽ. j. de vſur. c. j. ⁊ c. conqueſtus. ⁊. ſ. de feu. c. j. idẽ eſſet ⁊ multo fortius ſi laic⁹ de facto tñ decimas retineret: ⁊ bec fuit ꝓbitionis cã vt per boc prouideretur eccleſijs ad ad quas iſte decime peruenire debent.

Rubrica de regularibus. Supra viſum eſt de clericis ſecularib⁹ ⁊ de rebus eox: merito reſtat videre de regularib⁹ ⁊ reb⁹ eox. vel ſic: qz virox eccleſiaſticox duo ſunt genera: quoddã clericox ſeculariũ: quoddã religioſox: vñ viſo de primo genere merito ſubijcit de ſcõ. Ab. ſi.

d Illos tondeat. ſ. ad ꝓfitendũ vt ſit monach⁹. xx. q. j. illud. clericus tñ poſt. vij. an. poteſt fieri: qz tunc eſt voli capãr. xx viij. di. ó bis. ⁊. lxx vij. di. qcũqz. ⁊. c. in ſingulis. ſed ar. ſ. ſ. de ꝓben. ſup. ibi dicit q pueri non ſunt idonei ad bñficium obtinẽdum.

n

e ¶ In legitima. ſ. xiiij. an.

f ¶ Spontanea. qz ſi coact⁹ non valeret. xx. q. iij. preſens clericus.

Si quis. Cõis diuiſio: qz duo ſunt dicta vt pz in rubro. ſcõm ibi: in .ℌ. ſi vero. Ab. ſi.

g ¶ Tõſurat⁹. vt fiat monach⁹ vel regularis canonic⁹. xx. q. ij. ſi ĩ q̃libz.

b ¶ Infra annum. ⁊ idem. xx. q. ij. puella. ⁊ tutor contradicere poteſt ĩfra idem tempus vt ibi dicitur.

i ¶ Ad principem. i. ad papam. de conſe. di. j. corpora. vel ad principem vel ad prelatum eccleſie. B.

k ¶ Ad miſſuz. i. vicariũ epi q gerit vices ſuas. ſ. de inſti. ex q̃rimonijs.

l ¶ Permaneat. quo ad parentes: qz poſt annũ filiũ reuocare non poſſunt vt bic patet. ⁊. xx. q. ij. puella. ipſe vero puer quãdocũqz vſqz ad finem. xiiij. an. poſſet reſilire. ſ. e. ſignificatuz. ⁊. c. cum ſimus. poſtea vero non poterit exire. xx. q. j. illud.

m ¶ Per vim. illatam ſibi a parentibus.

n ¶ Clericus. i. monachus pmaneat. ſed ex mora tãti tpis preſumit cõſenſiſſe ⁊ ſtellige ſi potuit reclamare. ſ. de ſpon. ad id qõ. ⁊. j. q. j. ℌſtat. ⁊. ſ. de ſpon. ipu. de illis. ij. als aũt non teneret monachatus. ſ. qõ me. cau. perlatũ.

o ¶ Si clerici fingunt. no. q fictio ſiue ſimulatio qñ qz fit ex boneſta cã qñqz ex ĩboneſta. Ex boneſta cã. xxij. q. ij. vtilẽ. ⁊. xxiij. q. ij. dñs. ⁊ ſi aliqs ſimulat religionẽ ex boneſta cã ita q preſtatio precedat nõ nocet. ſ. de bis que vi metuſue cã fi. perlatũ. vbi de boc. ſimulatio vo ex ĩboneſta facit monachum ⁊ compellit redire ad monaſteriũ ꝓpter volũ ſuũ xxvij. di. qõ interrogaſti. ⁊ ita iſti clerici fingũt ſe monachos ex boneſta cã ab initio ex quo dat eis optio. ſic ẽt dico in matrimonio q ſi aliqs p volum eo ꝓpoſito copulet alicui mulieri q velit ſtare legitie cũ ea ⁊ boc ſit parat⁹ ꝓbare non eſt audiẽdus: qz in ſponſalibus ſine mrimonijs recurrit ad cõez ſtelligẽtiã vbox. j. de ſpon. ex lr̃is. ar. eſt bic ad qõnẽ illius q finxit ſe mulierez ⁊ ſuſcepit habitum in monaſterio monialium: vt poſſet corrumpere monachã. ⁊ in. c. quod interrogaſti. Ber.

p ¶ Veri clerici. ⁊ ſic datur eis optio: vtrũ velint eẽ clerici vel monachi. ſi. ſ. de elec. cũ cãm. ⁊ ar. xvi. q. j. nemo põt. arg. ſ. j. c. pri. ⁊. xx vij. di. qõ interrogaſti. vbi cõpellunt in monaſterio remanere: ſic põt ſolui ꝫ conſtabat eos tales eẽ licet starent in habitu monachali. ĩ cõtrarijs non ꝓſtabat imo tanq̃ veri monachi ſtabãt ⁊ ſe gerebant vnde non andiuntur volentes iurare contrariũ.

Vidua. ℙrimo ſoluitur dubiũ. ſcõo ſolutionez ampliat ibi: lꝫ. ⁊ eſt caſus mul

Statuimus vniuerſis ꝓſonis eccleſiaſticis vt decimas detentas a laicis ad alienas eccleſias ꝑtinẽtes a laicis non ꝓſumãt.

Rubrica De regularib⁹ ⁊ tranſeuntibus ad religionem.

℞ Ex concilio maguntino.

Non põt quis ad religionẽ admitti niſi volens ⁊ in etate idone⁹.

Nullus tõdeatur⁹ niſi in legitima⁶ etate ⁊ ſponta nea⁷ voluntate.

℞ Ex eodem.

Impubes monaſterium ingreſſus poſt annuz a parentibus reuocari non poteſt.

Si quis ante ãnos legitimos tonſuratus⁸ eſt ſine conſenſu parentum ſuorum: ſi parentes ipſius infra annum⁹ nõ reclamauerint ad principem¹ aut ꝓprium epiſcopum: vel ad⁸ miſſuz dominicuz: in clericatu permaneat¹. ¶ Si vero poſt legitimos annos per viz^m clericus^n fact⁹ eſt: ⁊ nec ipſe nec parentes eius infra annum ad memoratas perſonas reclamauerint: in clericatu pmaneat: ſicut is de quo ſuperius dictum eſt.

℞ Ex concilio toletano.

Clericus ſecularis vtens habitu ⁊ nomine monachali cogit vt fiat monachus vel ab hoc deſinat.

Si clerici qui ſe fingunt^o habitu ⁊ nomine monachos ⁊ non ſunt: corrigantur vt veri monachi ſint vel veri clerici^p.

℞ Ex concilio arelatẽſi.

Nouitia que ſponte ſe ingerit actibus profeſſarum: per boc cenſetur profeſſa.

Vidua ſi ſponte^q veluz cõuerſionis quãuis non ſacruz: ſibi ipoſuerit^r ⁊ in eccleſia inter vela tas oblationem^s deo obtulerit: velit nolit ſanctimonie habitũ ulteri⁹ debet bñe. ℣ Lz ſacramẽto^t firmare velit eo tenore velamen ſibi impoſuiſſe vt deponere poſſet.

℞ Rego. ix. anath. ſubdia.

Monachus temere ad aliud monaſterium tranſire vel peculiũ habere non poteſt.

Iõanes frater: ⁊ ifra. ℣ ℙreſenti inſtione mandamus: vt neqz monachuz de monaſterio in monaſterium^v temere migrare liceat: nec eorum aliquez peculiare^x quicquã bñe. ℣ Sed ſi boc ꝓſumtum no. Ab. ſiculus.

q ¶ Sponte. ſecus ſi p vim. ſ. de bis que vi metuſue cã fiunt perlatum. Tan.

r ¶ Impoſuerit. ipſamet vidua veluz conuerſionis ſibi põt iponere vt ꝫ pz. ⁊ xxvii. q. j. viduas. põt ẽt illud recipe a ſacerdote. ſ. q cleri. vel vo. ꝓſuluit. ⁊ xx. q. j. vidua. aut ab epo. ſ. qõ me. cã platũ. velũ vo ꝓſecratiõis a nullo recipiũt. xx. q. j. deuotis. ſole. n. vgines ꝓſecrant: vt. c. deuotis. ⁊. l. placuit. c. q.

s ¶ Oblationẽ deo obtulerit. reſpicit loci ꝓſuetudinẽ: vbi forte velate offerũt panẽ ad euchariſtiã ꝓficiendã. ſi. xxvij. q. j. vidua. ⁊ ita eo ipſo q ſic ſtetit in eccleſia cũ aliis monacha iudicat. xxvij. di. qõ interrogaſti. ⁊. xx. q. j. qñ ꝓgenitores. ſi vo alias habitaſſet ibi ẽt ĩ longo tpe non iudicaret monacha. in auc. vt conſti. q̃ iterpreta. conſti. circa mediũ colla. vi. ⁊ ideo conſueuit dici q habit⁹ ſine ꝓfeſſione non facit monachum. ſ. eo. porrectum.

t ¶ Licet ſacramẽto. ſ. tñ: ſed ſi adiuuet aliis bonis ꝓſumptionib⁹: tũc forte ad plenã probationẽ: ⁊ ꝓſona boneſta ſit poſſet ſibi deferri ſacramentũ. C. de rebus credi. in bonefidei. ſ. de ꝓba. ſicut ꝓſuetudo. ſ. de iureiur. c. vl. ⁊ ẽt ſine iuramẽto ſi haberet alias ꝓbationes. ſ. qõ me. cau. perlatũ. ¶ Iin. ſed bec vidua non potuit ꝓbare p legitimas ꝓbationes: ſed allegabat fictionẽ ex alia cã boneſta ⁊ iurare volebat: ſz iuramẽtũ ſuũ non ſufficit. ⁊ ideo remanet ĩ monaſterio: ⁊ ſm boc ĩtelligitur illõ. c. ⁊ illa palea. xxvii. q. ij. viduas velare. de fictione ex boneſta cã. alꝫ ſi fictio ex ĩboneſta cã fuiſſet nulla ꝓbatio iſti⁹ audiret ꝓp volum ſuũ. ⁊ ſi illud ꝓbaret ſic poteſt ĩtelligi. c. illud. xxvii. di. qõ interrogaſti: vt dñ. ſ. c. pri. qcũqz ergo ficte monaſteriũ vult ĩtrare ex boneſta cã ꝓteſtet illud pñtibus teſtibus: vt fecit illa in. c. perlatũ. ⁊. c. illud qõ interrogaſti. poteſt ĩtelligi in eodem caſu cum iſta decre. vt ĩtelligatur de fictione ex boneſta cauſa: ſed mulier illa boc ꝓbare non potuit: ⁊ ideo compellitur redire ad monaſterium prout intellexit ℙug.

Iõanes. Diuidit. primo ponit deciſa ꝓſultatio. ſcõo rñſio ibi: pñt. que duo facit. primo ꝓbibet. ſcõo ſi ꝑ fiat correctio precipit ibi: ſed ſi. Ab. ſi.

v ¶ Monaſteriũ. boc. c. logt de bis q cã leuitatis trãſeunt. alias licitum eſſet trãſire ad arctiorẽ religionẽ petita licentia: lꝫ non obtenta. ſ. e. licet.

x ¶ ℙeculiare. niſi cã adminiſtrationis. ſ. de ſta. mo. monachi. alias niſi in morte reſignauerit: cuius ipſa pecunia in ſterquilinio ſubterret. ſ. de ſta. mo. ⁊

ca.regu.cum ad monasterium.

a ¶ Reddat.quē tenet abbas recipe ne vagabūdus in alē īcurrat vetrimētū ꝛ ꝓpellit abbas si noluerit.j.e.c.vl.ꝛ ar.xviij.q.ij.abbates. Itē signat ꝓriuz xvij.q.j.si qua monachaꝝ.ꝛ.c.si qs rapuerit. ubi dr̄ q monachi delīquētes debent tradi arctiori monasterio.solu.illa itelliguntur cū priora monasteria redarguunt de solutōe.Quid hodie debeat fieri de istis fugitiuis?dicit.j.e.c.ul.

Quia. Uario modo intelligitur. sed habito respectu ad mentem lr̄e sic pōt summari ut in rubro. ꝛ est ter.singul.primo ponit rō.scō ꝓbibitio ibi:pueros.Ab.si.

b ¶ Quia.hoc cap.in quibusdam libris habetur pro palea xxi.q.i.

c ¶ Xviij.annum.hoc spāle est pp asperitatem locoꝝ:alias regulare ē q post tēpus puberta tis tam masculi q̄ femine pfit pfiteri.xx.q.i.c.i.ꝛ.q.ij.si in q̄ libet.ꝛ.c.puella.

Non est. Primo exordium.secundo mandatuz. tertio aliud mandatum ibi: ꝛ si bi qui.Ab.si.

d ¶ Permittatis.ꝛ merito:qr qui mutat locuz de minori ad maiorē mutare debet.xciij.di. legimus in fi.c.s.de trāsla.lz. ꝛ.c.i. ꝛ hoc ideo precipitur: qr nō reperit ordo arctior. ꝛ p eo q̄ dicit licētia supple marīe:qr nec abbas posset in hoc dispēsare ut ad minorem transiret. vel intellige q̄ de licētia abbatis posset transire ad equalem iusta de causa.

e ¶ Celeriter.post admonitionez.ꝛ celeritas ista ad arbitriū iudicis refertur ex qua non determinat.s.de of.dele.de causis.ff.de iure deli.l.i. in fi. de istis vagabūdis tene vt dicit .j.e.c.ulti.

Ad nostram. Minor quattuordecim annis ꝓfessionem religioni non obligatur.idez in maiore qui sine ꝓbatione suscepit habituz professū quē dimisit īfra triduū: vel sic ut in rubro. prima pars narrat factū.scōa dat iudicem ibi:quocirca.Ab.si.

f ¶ Statiz penituit.ar.non dicit fm̄ quod nō durat.i.q.i.cōstat.ff.qō cū eo q in alie. po.si filius.ff.de in rem ver.si ꝓpte .§. versuz.ꝛ.xxiij.q.vi. vides. arg.j̄: qr ex quo semel placuit āplius displicere nō pōt.xxxij. q.v.horrēdus.C.de j̄hen.ēp. nō iccirco.ꝛ.xiij.di.erit autē.ꝛ .c.in istis.ꝛ.xij.q.ij.dilectissimi.solu. ubi ꝓstat ō facto ꝛ ei? qualitate non est querēduz de eius pseuerantia. nam sufficit q̄ ab initio ꝓsistit cū vero constet de facto: sed de intētiōe nescitur:recurrimus ad presumptionem perseuerantie: vt in casu isto ꝛ consi.

g ¶ Ante consumationē.no.ex hoc verbo q̄ in casu isto ann? inceptꝰ ꝓpleto nō bētur.xx.q.i.illud.ꝛ.q.ij.si ī qualibet.ꝛ.j.e.significatū.ꝛ I alio casu.s.de elec.cū in cūctis.ar.j̄.ff.de mu.ꝛ ho.ad rēpublicā.ꝛ.lxxviij.di.pbyter. ꝛ i.c. ꝑdicto cū in cūctis.§.īferiora.sol.in dignitatibus fuit cōsideraꝝ.ꝛ iō annus ceptus ꝓ cōpleto habeꝝ:sed in epō est spāle in regule obseruatione grauitas est ꝛ labor:ꝛ sic odiū.ꝛ ideo annꝰ ꝓpletus exigit.ar.s.e.qr in īsulis.

b ¶ Triduū.ar.j̄.xx.q.i.c.firma.ꝛ.xxvii.q.i.per totū.xx.q.iij.eos qui semel. sol.Quidā dicūt q̄ istud dispēsatiue dictū est.alias regulare ē q̄ pubes īgrediēs ēt post mometū exire nō pōt ut dicūt j̄ria. Sed hec solutio nō valet: qr j̄ votum continēcie nō admittit dispēsatio:qr continētia castitatis ꝛ abdicatio ꝓprietatis ita inherent offibus monachoꝝ: vt nec sūmus pontifex valeat dispēsare.j̄.de sta.mo.cū ad monasteriū in fi.Dicas ergo q̄ iste sine deliberatiōe ꝛ ex mētis īpetu intrauit ꝛ illectus fuit. ꝛ ita quo ad deum non fuit obligatꝰ q ꝓsiderat cor ꝛ nō opꝰ.xiiij.q.v.si qd īueniſti.ꝛ.xv.q. vi.c.i.in fi.ꝛ iō nec apud ecclesiā cuz bēat certa iudicia de tali voto facto

pserit monasterio in quo ab initio conuersatus est: sub abbatis sui regula competenti coertione reddatur[a].

Ex registro grego.

¶ Ubi est dura cōgregatio vel religio: requirit in ꝓfitente plena pubertas.s.tempus.xviij.anno.

Quia[b] in īsulis dura est cōgregatio monachoꝝ. ꝟ Pueros in eoꝝ monasterijs ante.xviij. annum[c] suscipi prohibemus.

Aer. iij. archiepiscopis ꝛ alijs ecclesiarū prelatis per galliam constitutis.

¶ Si cisterciensis sine licentia sui abbatis ad aliud monasteriū transit ad proprium monasterium regredi cogit.

Non est vobis dubium:ꝛ infra. ꝟ Uniuersitati uestre mandamus quatenus monachos uel ꝙuersos cisterciēn.ordinis post professionez sine licentia abbatum suoꝝ p episcopatus uestros recipi nullatenꝰ ꝑmittatis[o]. ꝟ Et si qui ex eis sine licentia abbatum suoꝝ de monasterio exire presumpserit et commoniti celeriter[e] non redierint: eos celeriter compellatis.

Idem magistro.F.ciuitatēn. canonico.

¶ Professio facta ante.xiiij.annum non obligat: post.xiiij. uero si fit per susceptionem habitus professorum etiam non obligat nisi detur perseuerantia triduj.

Ad nostram noueris audientiam peruenisse: q̄ heremite de monte fo. quosdam pueros seduxerunt in tantum q̄ quidaz suasionibus eoꝝ assensum prebentes: statim religionis habitum in ipsorum monasterijs susceperunt: quorum vnus.t.nomie statiz penituit[f] q̄ habitū iduisset:ꝛ infra. ꝟ Quo circa mandamus:quatenus si constiterit q̄ prefatus.t.ante[g] cōsumationem.xiiij.anni susceptum habitum deposuerit:aut si post.xiiij.annum habitum ipsuz sine probatione susceperit: ꝛ infra triduum[b] deposuerit:eum ab impetitione predictoꝝ heremitarū denūcies ab

solutum: ꝛ eam quam postquam eriuit iurauit accipere in uxorem libere posse traducere: si alia causa rationabilis non obsistat.

Idem electēn.episcopo.

¶ Qui recipit habitum professorum vbi distincti sunt habitus cōpellitur ibi vel alibi esse religiosus sed si recipit habitum nouiciorum potest ad seculū redire.

Super eo quod quesitum fuit de clericis qui religionis habitum susceperūt[l]: ꝛ ante professionem ad priorem statum sunt reuersi. ꝟ Respondem? q̄ si austeritatē religionis ad quā migrasse se nosc̄untur seruare noluerint: ad minorem religionē sunt cogendi transire: nec amplius in ecclesijs secularib? debent assumi ne cōtra votū[k] qō domino fecerūt uenire ꝓbent. ꝟ Uerum si ante susceptuz huiusmodi habitum[l] in probatione positi recedere voluerint: fm̄ regulaz beati benedicti nō vident prohiberi ad priorez statū redire[m]: que videt precipere ut in eadem veste[n] in que uenīūt reuertant.

Idem ambiañ.episcopo.

¶ Canonicus regularis potest effici monachus si religio ad quam transit est strictior sua alias sec?.

Sane de canonico qui in ecclesia aromatēn.professionez fecerat:ꝛ fugerat ab eadem:in monachū a quodam abbate recepto. ꝟ Id.t.f.significamus: q̄ si locus vbi nunc permanet: maioris religionis ex̄ ecclesia aromatēn. existit:ipsum in eodem loco cum pura conscientia remanere ꝑmittas?: alioquin eum ad priorem ecclesiaz redire compellas.

Idem belu.episcopo.

¶ Minor.xiiij.annis profitendo non obligatur religioni nisi factus maior ratū habuerit.

Significatum est nobis:et infra. ꝟ Mandam?: quatenꝰ si inueneris q̄.g. non fuisset a parentibus[p] oblatus:ꝛ infra.xiiij.annum faci voti penitens a religione recesserit: ab illo voto professionis quod fecit denuncies ab

ꝓfectus ita inherent offibus monachoꝝ: vt nec sūmus pontifex valeat dispēsare.j̄.de sta.mo.cū ad monasteriū in fi.Dicas ergo q̄ iste sine deliberatiōe ꝛ ex mētis īpetu intrauit ꝛ illectus fuit. ꝛ ita quo ad deum non fuit obligatꝰ q ꝓsiderat cor ꝛ nō opꝰ.xiiij.q.v.si qd īueniſti.ꝛ.xv.q. vi.c.i.in fi.ꝛ iō nec apud ecclesiā cuz bēat certa iudicia de tali voto facto

īpetuose ex eo q̄ sine ꝓbatione habituz suscepit ꝛ q̄ infra triduū penituit ꝛ q̄ prope puericiam fuit:iure ergo ipsum absoluere debuit.ꝛ ita nō fuit obligatꝰ quantū ad deū ꝛ eius ecclesiā.ar.xxij.q. iij.vnusquisq;.ꝛ.xv.q. .i.sane. arg.xvij.q.iiij. sunt qui opes.

Super. Cōis diuisio.secunda ibi: reſpōdem?.q̄ distinguit iter ꝓfessos ꝛ nouitios.Ab.

(¶ Susceperunt. eo alio ut ad seculū nō redirent nulla fcā ibi ꝓfessione.j̄. e.statuimus. ita q̄ de ꝛ constabat ut ibi dicitur.

k ¶ Me j̄ votum.quo renūciauerūt seculo generaliter nōduz fcā ꝓfessione alicuiꝰ religionis: vñ cogēdi sunt remanere uel ibi:uel ad mitiorē trāsire si sponte voluerit: ut hic dicit. ꝛ.j̄.e.consulti.

l ¶ Habitū. de quo premisit quo renūciauerūt seculo.

m ¶ Redire. moribus emendatis.j̄.e.consulti.

n ¶ In eadē veste.sed in q̄ veste positi in ꝓbatione debēt ee: vt q̄ illa ī q̄ venerūt.liiij.di.legē. ꝛ.liiij.dist.multos in fi. ar.xxvii.q.ij.si qs incognitus.dic q̄ monacha li habitu ut ꝰ dicit.ꝛ.j̄. .e.statuim?. alioqn non posset ꝓbare austeritatē monachalē que in vestibus pro magna parte cōsistit. ꝛ q̄ dr̄ hic in fi. in eadē veste redeāt in qua venerūt sic itellige: q̄ finita probatione si voluerint ibi remanere restituent eis vestes cū qbus venerūt ꝛ cū eis recedēt ꝛ sic fuak ꝓ regula monachoꝝ:ꝛ.c.q̄ dicunt q̄ ꝓbari debēt ī veste laicali nō seruant: sed itelligas de veste ī q̄ venerūt uel dic in veste laicali.i. ī veste nouitiox q̄ sūt in ꝓbatione.que differunt ab illis q̄ dantur ꝓfitentibus.j̄.eo.statuimus.

Sane. Si canonicus regularis fit monachus aut strictioris religionis:ꝛ manet monachus: aut laxioris ꝛ redire compellitur. vel ad idem sic vt in rubro: ꝛ est .c.no. Diuidit.nam primo narrat factum.scōo distinguēdo diffinit ibi:id tue.Ab.si.

o ¶ Remanere ꝑmittas.sed j̄ vk.xix.q.iij. mādamus. ubi dicitur q̄ si canonicus regularis ad monasteriū transeat ad canonicam reducatur ꝛ in vituperium memorie cuculla portet. sed illud intellige q̄ cā leuitatis uel uanitatis non petita licentia transit. hic q̄ causa maioris religionis ꝛ bono zelo.j̄.e.licet.

Significatum. In prima ponitur cōsultatio.in scōa respōsio ibi: mandamus.Ab.si.

p ¶ Parentibus oblatus. si fuisset a parentib? oblatus ante.xiiij.annū exire nō debuit :sed post.xiiij

annum ibi stare non cogitur. ℣. e. cuꝫ simus. alꝫs si non fuisset traditus a parentibus qñcunqꝫ vellet posset exire vt hic ĩuitur.

a ¶ Si vero fuerit oblatus. marime.

b ¶ Intrauit. qꝫ tunc retinet qđ fecit. xx. q. j. illud.

c ¶ Ratam habuerit. qđ intellige si expresse consentiat: ĩmo certe etiaꝫ tacite: si vltra illud tẽpꝰ remaneat. ℣. de vespon. ĩpu. lras. ⁊. c. accessit. tñ cā maioris certitudinis in principio. xv. ānī eius volũtas regrēda est. xx. q. j. c. illud. ⁊ sic seruant plures religiosi ⁊ bene. item est hic ar. qꝺ ea que ab initio nō valēt tractu tpis conualescūt. si. ℣. de despō. impu. de illis. tj. sed dic valent: vt ex nūc sed non vt ex tunc. ff. de offi. proconsu. obseruare in fi.

d ¶ Ad aliaꝫ religionē. hoc non videtur: qꝫ si fecit pfessionez ibi ad aliā postea minorē trāsire ñ pōt. arg. ℟. e. non est. sed dic ad aliam eiusdez religiōis vel maioris supple hic quesiuisti.

Quum. Si ipubes etiam inuitus a parētibus monasterio traditus factus maior sponte recipit habitū pfessorū ad seculū amplius redire nō pōt. vel aliter ut in rubro. ĩ pma ponitur consultatio. in secūda responsio ibi: ꝙsultationi. tertio soluit ibi: nec obloquitur. Ab. si.

e ¶ Discretiōis annos. i. infra annos ad votuꝫ vel matrimoniū ℨbendum aptos qui ĩ puella xij. in puero. xiiij. vt. xx. q. j. c. i. ⁊. ij. naꝫ ante dicuntur carere iudicio. ff. de iudi. cuꝫ prētor. §. nō autē. ⁊. iij. q. vij. §. tria. in pn. ⁊ dic iudicio. i. discretione. sed quo ad beneficium restitutiōis implorandus: vsqꝫ ad. xxv. annum ꝺ fragile ⁊ ifirmum huiusmodi etatis consiliū. ff. de mino. l. j.

f ¶ Tolletani. xx. q. j. monachum.

g ¶ Deuotio. paterna deuotio quādoqꝫ facit monachū occasionaliter. aliqñ. n. filius obtēperat volũtati paterne ex debito honestatis non necessitatis. xx. q. j. illō. ⁊. c. puelle. sic ⁊ ĩ matrimonio ĩtellige. ℣. de despō. ĩpu. c. j. alias non cogitur filius ad hoc obtēperare patri: ut hic in fi. ⁊ in predicto. c. puelle. ⁊. ℣. e. cū simus. qꝫ res est voti non precepti. xxij. q. j. integritas. ⁊. c. puelle. ⁊ expone aut ꝑ ⁊: qꝫ paterna deuotio facit monachum cum sequitur ratibabitio filij ⁊ eadem expositio fit. C. de ẏb. sig. l. pe. ubi aut ponitur ꝑ ⁊.

b ¶ Quicqd boꝝ. Ex hoc ẏbo ꝟ qꝺ ꝑ se sufficiat alterꝝ istorū: sed non est verꝝ. vnde sic ĩtellige: paterna deuotio cū ratibabitiōe filij adulti sufficit. pria pfessio filij sine pris deuotione sufficit. ⁊ ita si incipias a pmo utrūqꝫ necessariū est si a scōo sufficit scōm tñ. si. ℟. de rescrip. olim.

i ¶ Recipiūt. Sed qđ si ante recipent? Rñdeo: non obstat exire voleti: qꝫ non tenet pfessio ifra discretionis annos. xv. q. j. illud. ⁊. c. j. ℟. eo. significatū. ⁊. ℣. e. cū simꝰ. sicut nec mrimoniū: nisi malicia suppleret etatem. ℣. de vespon. ĩpu. puberes. ⁊. c. a nobis. ⁊. c. ulti.

k ¶ Roborat. ar. qꝺ ea que ab initio ñ tenēt tractu tpis ꝙualescūt. sic. ℟. e. significatū. ⁊. ℣. de despō. ĩpu. de illis. j. q. j. ꝙstat. Dic qꝺ ex nūc incipit valere: ⁊ nō ex tunc: ut diri. ℟. e. significasti.

l ¶ Nec obloqtur. Dic rñdet tacite qōni que posset fieri p. c. illō puelle. xx. q. j. a ℨrio sensu: ubi ꝟ qꝺ puelle que suscipiūt habitum virginitatis nō coacte ĩperio parentū: deserere non possunt habitū susceptū: ergo si coacte fuissent a ℨrio sensu bene possūt deserere: at ista fuit coacta: ergo non ꝺz compelli redire ad monasteriū: non obstat illud. c. a ℨrio sensu ĩductū: qꝫ illud intelligit de adultis q non possunt habitū semel susceptū relinquere. ⁊ hic loquit de ea que adhuc erat ifra annos discretionis que facta adulta pfessionē fecit: nec ꝺicit. Vel si coacta fuit postea ꝙsensit vñ exire non pōt. ⁊ c̄ si. C. qđ me. cau. l. ij. ℟. de bis que vi metusue cā fi. ad audientiam.

Idem.

Valet professio facta sine susceptione habitus religionis.

Porrectuꝫ nobis ex parte tua petitorium continebat: qꝺ. ℣. canonicus acherōtinus infirmitate grauatus votum ut fieret monachus se asserit emisisse: vnde metuens ne voto decederet nō completo: iunctis manibus tibi se reddidit in monachum ⁊ in fratrez: ⁊ in fra. f Inquisi. t. t. r. qꝺ cum monachum non faciat habitus m sed professio n regularis: ex quo a cōuertendo votuꝫ emittitur: ⁊ recipitur ab abbate talis vt fiat monachꝰ ⁊ reddat dño que ꝑmisit: erit vtiqꝫ cōpellendus. **Quum.** Elestinus. iij.

¶ Si pater se cum bonis suis ⁊ filio ipubere obtulit monasterio: filius factus maior exire pōt religionē ⁊ legitimā a monasterio petere.

Quum simus: ⁊ ifra. Sane nostris auribus est relatum: qꝺ cuꝫ. b. miles se cum suo filio discretionis o annos nullatenus attingente ad quoddam monasteriuꝫ cum bonis suis ēt cōtulisset: dictū filiuꝫ suum fecit habitum suscipere monachalem: ⁊ ifra. f Dic. t. t. r. qꝺ si dictus puer ad annos p discretiōis puenerit: ⁊ habituꝫ retinere noluerit monachalem: si ad hoc induci nequiuerit: nō est vllatenus ꝙpellēdus: qꝫ tunc libex sibi erit cū dimittere: ⁊ bona paterna q que ipsi ex successione proueniunt r postulare

Uno. iij. epo. ⁊. c. argeñ.

¶ Furiosus pfitendo non obligatur nisi factus sane mentis ratum habuerit.

Sicut tenor litterax: ⁊ infra: f Consul. v. t. r. qꝺ licet ista

Porrectum. Monachum facit professio non habitus tñ: vel sic vt in rubro cōis diuisio. scōa ibi: ingressioni. Ab. si.

m ¶ Habit⁹. hic euidenter apparet qꝺ habitus non facit monachum: sed sola pfessio regularis. sic. ℣. qui de. vel vouen. cōsuluit. ⁊. ℣. eo. ex parte. ⁊. ℟. eo. vt cleri. Sed cōtra videtur xx vii. dist. quod interrogasti. ⁊. ℟. eo. vidua. ⁊. c. super eo. sol. illud verum est qꝺ habit⁹ sine pfessione non facit monachū. sola enim pfessio vera vel presumpta monachū facit ⁊ solēnizat votuꝫ. Dicas ergo qꝺ qcunqꝫ facit pfessionem in manu abbatis seu etiam alicuius monachi: ⁊ vbicunqꝫ dūmodo recipiatur eius pfessio ab abbate ⁊ fratribus monachus ē ⁊ solēnizatum est votum illius. ℣. qui cle. vel vo. insinuāte. ⁊ hic ⁊ illa. c. qꝺ interrogasti. ⁊. c. vidua. ĩtelliguntur de presumpta pfessione. ex quo enim morātur ĩter alias moniales ⁊ gerunt se tanqꝺ monachas monache sunt cēsende. xx. q. j. qñ progenitores. ⁊ qꝫ ab initio eo proposito ⁊ eo animo intrauerunt vt monache essent tacite: ex quo nullā ptestationē fecerunt ⁊ multo tēpore ibi fuerūt saltem per annuꝫ in habitu pfessorum. ℣. eo. ex parte. vnde postea non audiunt etiaꝫ si velint iurare ℨrium. Illud. c. super eo. ĩtelligitur de illis q habitum recipiēdo renūciauerūt seculo tacite vel expresse vt ibi ꝺx. ⁊. ℣. eo. consulti. ⁊. c. statuimus. qđ in eodem casu loqui videtur cuꝫ illo. c. consulti.

n ¶ Professio. que hic ĩtercessit ex eo quod dicit: iũctis manibus tibi se reddidit in monachum ⁊ in fratrē saltē tacite: ly forte non expressit formam professionis quā habes. xx. q. j. vidua. ⁊ pinde fuit ac si formā illam seruasset. Sed lra sequēs videt ℨdicere huic: vbi dicit talis vt fiat monachꝰ ⁊ reddat dño q̄ ꝑmisit ⁊c. Sed tu expone fiat monachus. i. stet ⁊ viuat ut monachꝰ. vel ĩtellige qꝺ votuꝫ fecit solūmodo: vt fiat monachus tradēdo se in manus abbatis: vt. ℣. de vo. ⁊ vo. redē. per tuas. vbi fuit similis ꝑmissio. ⁊ hoc ꝙbat lra illa ex quo a ꝙrentēdo votum emittit: ut. ſ. fiat monachus. talis ergo q sic ꝑmisit ⁊ vouit qꝺ intrabit religionem compellēdus est ut fiat monachus ⁊ reddat dño ꝑmissuꝫ ⁊ votum suū. ⁊ sic plane sonat lra. ⁊ ita collige ex hoc qꝺ q ꝑmittit se itratuꝝ aliquā religionē tenetur ꝙplere ꝑmissum ⁊ potest ⁊ ꝺz compelli. ℣. de vo. ⁊ vo. redēp. per tuas. qđ prius diri verius puto: qꝫ reddēdo se in manibus abbatis in monachum ⁊ fratrē statim fuit monachus.

Quum simus. Cōmunis diuisio. scōa ibi: discretioni. Ab. si.

o ¶ Discretionis. dic de hoc ut dictū est. ℟. e. cum virum.

p ¶ Ad annos discretionis. xiiij. ſ. qꝫ tunc libex est ei stare si voluerit remanere vel recedere si ei non placet. xx. q. j. illud. ⁊. q. ij. si in qualibet.

q ¶ Et bona paterna. quib⁹ priuari nō potuit legitima iure nature: ⁊ reliqua parte monasterio competente: ipso ĩgressu ꝙpetit. xix. q. iij. si qua mulier. alia que erit tertia illius partis que sibi ab ĩtestato debet vel medietas ꝑm numerū filiox. C. de inof. te. in auc. nouissima.

r ¶ Prouenit. ℟. de testa. raynutius. ⁊. c. raynaldus. ubi de hoc.

Sicut tenor. Primo ponitur decisa ꝙsultatio. secundo respōsio ibi: Si tamen. Abbas siculus.

s ¶ Sicut. casus: sacerdos iste in ifirmitate grauissima laborabat: ita qꝺ extra se potius desperabat de vita presenti: ⁊ in tali articulo ꝙstitut⁹ iduus fuit ba

bitu monachali ⁊ ad monasteriū deportatus tādez qualuit: ⁊ habitū dimisit ⁊ de abbatis licētia monasteriū dereliqt. Consuluit sacerdos dñz papā: quid esset ei faciendū: ⁊ ipse rñdit sm qō sequit in littera.

a ¶ Repugnātia. vnde nō videbatur audiēdus. ℟. de ap. sollicitudinem. xxiij. q. vii. qō autem. C. de libe. cau. cum p̄cum.

b ¶ Mētem. si aūt itegrū haberet iudicium: lz grauissimaz paterek infirmitatē bene obligarek si voueret. ar. insti. qui. nō est pmiss. ka. test. §. preterea. tenek aūt hoc ꝓbare. s. se tunc tēporis extra mētem fuisse. ℟. de succes. ab ite. cuz. ar. cōtra. iiij. q. ix. iudicas. Lau.

c ¶ Habitu. monachali. ita q̄ votū fecisset: q̄ solus habitus nō facit monachum: sed pfessio. ℟. eo. porrectum. ⁊. j. eo. ex parte.

d ¶ Absolutum. ⁊ ita nullum est votū siue obligatio que fit mēte alienata. sic. xvij. q. j. gō saldus.

A Dapostolicam. In prima parte ponitur duplex consultatio decisa. in secunda rñsio ibi: qōnibus. primo rñdet ad primam. secundo ad scām ibi: ꝓhibendum. ⁊ ē casus no. ⁊ quotidie allegatur Abbas siculus.

e ¶ Anni. vt. xvij. q. j. gonsaldus. qñqz tñ statuit biennium xix. q. ij. monasterijs. quando qz triēnium. xviij. q. ij. si qs incognitus. q̄ diuersa tempora statuūtur: videk cē arbitrariū. quod satis potest ꝓcedi: q̄ etiā statiz posset recipi ⁊ renūciare beneficio huius ꝓbationis: vt ℟. j. e. c. dicit. ⁊. c. statuimus. dici consueuit q̄ clericus ignot⁹ ⁊ laicus notus probantur per biēnium. sed clericus notus p annum: laicus ignotus p triēnium. ⁊ sic intelligi consueuerūt. c. predicta. Sed nō credo q̄ hodie seruek illa diuersitas imo qlibet statim pōt admitti vt dictum est. Ber.

f ¶ Monasterij. ergo alter alterō iuncto huic beneficio renūciare non pōt. qō est verū: q̄ cōmuniter in fauorez vtriusqz introductum fuit. ⁊ quod fauore alicuius introductū est i odiū eius nō debet retorqueri. C. ō legi. quod fauore. ⁊ iure cōi potior est conditio ꝓhibentis: vt arg. C. de serui. ru. pred. p fundum. ⁊. ff. cōi diui. sabinus. ⁊. De cōmuni tamen ꝓsensu potest vterqz renunciare iuri suo vt hic dicit: aūz sit personale ⁊ singulare beneficiuz. ℟. de offi. delega. gratum. C. de pact. si quis in conscribēdo. ff. de mi. si iuder. ⁊. vij. q. j. quā periculosuz. secus si esset cōmune beneficium: ⁊ fauore oīum introductuz. ℣. de foro compe. si diligenti. vbi de hoc. ⁊. iiij. q. iij. §. item parentes.

g ¶ Obtinent firmitatem. vt. xvii. q. j. nos noui mus. ⁊. xxvii. di. si vir. ⁊. ij. q. vi. §. biduum. Ber.

h ¶ Prohibendū. q̄ graue est inexpertos dei seruitio applicare. xix. q. iij. monasterijs. C. de re mili. ℣ publicā lib. xii. ⁊. ff. de va. mu. pretor. §. ult. ⁊ tenerek qs de mala electione. ar. xxiij. di. tales. ff. nau. cau. sta. l. ulti. §. ij. C. de colle. illi. l. vna. li. ri. tenek quis eoipso q̄ admisit ignotum.

i ¶ Corrigendi. arbitrio iudicis ex quo pena nō adijcit. ℟. de offi. dele. de cau ns. ff. de in. veli. l. j. in fi.

S Icut nobis. Diuiditur. q̄ primo ponit ꝓsultatio. secūdo respōsio ibi: fraternitati. Abbas siculus.

duo inter se repugnantia[a] videant vt qsquā. s. sit extra se positus ⁊ de ℘ presenti vita desperet. Si tamen ℘ eo tēpore quo. p. sacerdos lator p̄sentium positus extra mentez[b] asseritur: indutus fuit habitu monachali[c]: cum alienatus nō sentiat ac per hoc non valeat cōsentire: eum denuncietis ab obseruatione monastici ordinis absolutū[d]: nisi post quaz mentis sue factus est cōpos: spontanea voluntate p̄fessionez fecerit monachalem.

I Dem pisano archiepo.

¶ Professio nec fieri nec recipi debet infra tempus probationis: sed facta ⁊ recepta tenet.

A D apostolicam sedem: ⁊ infra. Cum monachuz fieri ante vnius anni[e] ꝓbationem regularis institutio interdicat: ⁊ infra. Questionib⁹. t. t. r. q. lz tēpus ꝓbatiōis a sanctis patribus sit idultum non solum in fauorem cōuersi: sed etiā monasterij[f]: vt ⁊ ille aspitates istius: ⁊ istud mores illius valeat experiri: quod utrunqz diligenter est obseruandum: p̄sertim cum ab vtroqz de reliquo facta certa noticia non habetur: si tamen ante tempus probationis regulariter p̄finitum is qui conuerti desiderat habitum recipit: ⁊ professionez emittit: abbate p se vel per aliuz professionem recipiente monasticam et monachalem habitum concedente: vterqz renūciare videk ei quod p̄ se noscit introductuz. Ideoqz obligāt per professionem emissaz pariter et acceptam ad obseruantiā regularē: ⁊ vere monachus est censendus: quia multa fieri p̄hibent: que si facta fuerint obtinent[g] firmitatez. ℣ Prohibendū[h] est abbatibus: ne passim ante tempus ꝓbationis quoslibet ad professionez recipiant. ⁊ si contra formam p̄scriptam quoslibet indiscrete recepint: animaduersione sunt debita corrigendi[i]: cum in subsidium fragilitatis humane spaciū probationis sit regulariter institutum.

I Dem aconen. ep̄o.

¶ Qui professionē fecit lz in clau

k ¶ De morte. securus si tñ sane mētis fuit. alias nō obligarek. ℟. e. sicut tenor. xvii. q. j. gōsaldus. xxii. q. vij. c. neqz furiosus. ⁊. C. de trāsac. l. sanum mēte. sed querit qualiter alias timor mortis impedit monachari. ℟. quod me. cau. platuz. ⁊ notak hic. Rñ. monachatur ibi vt euadat mortem corporis, hic non monachatur vt euadat mortem corporis: sed potius mortem anime. Joan.

stro nunquā pmanserit sed in seculo ⁊ suis bonis vsus fuerit ad obseruantiam regularem compellit.

S Icut nobis fuit p̄positum quidaz clericus cum egritudine nimia laboraret: quasi de morte[k] securus ⁊ de recuperāda sanitate desperans habitum canonicorū regulariuz petijt ⁊ accepit: sed nec ad ecclesiam transit nec bonis[l] suis vti cessauit videntibus ⁊ scientibus[m] ep̄o ⁊ canonicis ecclesie nazareñ. a quibus habitum susceperat regularē: ⁊ infra. ℣ F. t. t. r. q. si regularē habitum se postulāte suscepit ⁊ ad obseruationem religionis canonice sua se pfessione[n] ligauit: ad resumendum habitum eccle. est dist. co gēdus: cum q. tanto[o] tēpore extra canonicam māsit non excusationē eius sed in maioris trāsgressionis augmentū merito ualeat allegari.

I Dem priori ⁊ conuentui dimo licensi.

¶ Potest religiosus zelo sanctioris vite ad religiōez trāsire strictiorem petita prius licentia ꝑlati sui: lz nō obtēta etiā si primū monasterium sit priuilegiatum q. de illo ad aliud ēt arctius trāsire non possit.

I Jcet quibusdā monachis[p] ⁊ canonicis[q] necnon hospitalarijs ⁊ templarijs a sc. apo. sit indultum ne postquā aliqs pfessus fuerit apud eos ad alium locuz possit ipsis inuitis arctioris ēt religionis obtentu transire: vt vnusqsqz sm apostolum in ea[r] vocatione pmaneat in qua dignoscit cē vocatus.

℣ Ur tamē ubi spūs dei ē: ibi libertas. ⁊ q dei spiritu aguntur: non sunt ℘ sub lege[s]: q̄ lex nō est posita iusto: ℘ ea rōne vī hoc illis fuisse cōcessum ne quis ex temeritate[t] vel leuitate i iactura uel iniuriaz sui ordinis sub pretextu maioris religiōis ad aliū ordinem trāsuolaret: sicut frequenter a multis constat esse p̄sumptū: non quidem vt ei trāseūdi licentia deneget: qui eam cū humilitate ac puritate duxerit postulādā: ut non ficte sed vere ad frugē melioris vite ualeat trāsmigrare. Talis ergo postq̄z a ꝑlato suo trāseūdi licentiam[v]

l ¶ Bonis suis. quōdaz si tenuit monachat⁹. sic xxvij. q. j. si qs capuerit. ⁊. j. qui cleri. vel vouē. c. vlti.

m ¶ Et scientibus. vnde tenebātur eum reuocare. j. e. c. vlti. sed ad bona ipsius si mortuus esset ⁊ ipsum non reuocauerūt aspirare non deberēt: q̄ quē viuum contempserunt nō possunt mortuum suum dicere. C. de lati. liber. tol. l. vna. §. sed scimus. ⁊. j. de iſan. ⁊ lang. ex ꝑo. c. vno. B.

n ¶ Sua professione. alias solus habitus non facit eum monachum. ℟. eo. porrectum.

o ¶ Tāto tempore. nullus annoꝝ numerus ipsum excusat. xxiij. q. v. q̄ deo pari. immo tanto grauius delinquit. ℟. de consue. c. vlti. ⁊. j. de simo. nō satis. ⁊ ridiculuz esset sicut dicit lex melio rem esse furis ꝓditionez propter continuationez furti. ff. de fur. inficiādo. §. infans. Jo. Sed huic simile habes. ℟. de test. q̄ ingredientibus.

I Jcet. Dic est casus no. ⁊ quotidie allegat: diuiditur punctualiter i duas partes. in prima exordiuz ex quo secundo factum diffinit ibi: cum ergo. prima facit quinqz. nam ꝓmo ponit formam priuilegij. secūdo ipsius interpretationem ⁊ interpretationis cām ibi: q̄ tamen. tertio illam fortificat ibi: cum etiam. quarto illam reassumendo specificat ibi: quocirca. qnto specificationem determinat ibi: illa. Ab. si.

p ¶ Monachis. ℟. eo. si est.

q ¶ Canonicis. xix. q. iij. statuimus. ⁊. c. mandamus. B.

r ¶ In ea vocatione. xxi. q. j. c. j. ⁊. q. ij. placuit. ⁊ vii. q. j. non oportet.

s ¶ Sub lege. xix. q. ij. due sunt. B.

t ¶ Ex temeritate. aduerte qualiter interpretatur priuilegiū istorum. s. q̄ nullus taliuz possit transire ad strictiorem religionē. hoc est verū ut dicit temeritatis causa. sic enim cum prohibetur iuramentū temerariū tantum intelligitur prohibituz. xxii. q. j. ita ergo. Jo.

v ¶ Licentiā postulauerit. sufficit ergo petere licētiā licet nō obtineat. sic. ℟. de arbi. cū olim. ⁊. ℣. de loca. ⁊ conduc. potuit. C. de iure empbit. l. vlti. arg. contra. ℟. de elec. cū in veteri. ⁊ ad idem etiam posset induci circa prin. sed quid si aliqs nō petita licētia recesserit ad strictiorē vitaz nunqd est reuocādus? ꝓsuevit dici q̄ nō dūmodo leuitatis cā nō trāseat vt hic in fi. inuitur: sed obstat. xix. q. ij. mandamus. ⁊ illud pōt intelligi quādo leuitatis cā transit: adhuc videk ℣. ℟. de eta. ⁊ qualitellecimus

vbi tranſiuit qdam ſine licentia ad aliud monaſteriũ nec idez punitus videt: ſed qualiter põt qs inuito prelato ſuo pſonã ſuã alienare cũ rem alienare nõ poſſit. ⁊ maior ſit alienatio pſone q̃ rei. rij. q. j. precipimus. ⁊ xvi. q. i. c. iij. cũ forte clericus teneat iuramẽto obedire. viij. q. i. ſciendum. ⁊. ſ. de maio. ⁊ obe. cũ in eccleſijs. nec ẽt põt peregrinare ſine licẽtia ſui epi. de cõſe. di. v. nõ oportet. ⁊ ſepe ꝓpter obedientiã bonum itermittitur. xi. q. iij. qd ergo. cum obediendum ſit vbicũq; nõ eſt cõtra preceptum dñi: vel vbiuz ſit q̃ non contra preceptum dñi. rriij. q. i. quid culpatur in fi. ſed illud auctoritate canonis fit ĩſtinctu ſpũs ſancti. ⁊ ita nõ ꝓſtringit ꝑ legez. rix. q. ij. due. argu. j. de diuor. gaudemus.

a Ex lege priuata. que eſt amor dei ſiue charitas. de qua dicit: habe charitatẽ ⁊ fac quicquid vis. de pe. di. iſ. radicata. Lau.

b Abſolutus. ab hac vniuerſitate excipit uxor carnaliter cognita ĩpubes ⁊ ſeruus. j. de ꝙuer. coniu. quidam intrauit. rri. q. ij. c. i. ⁊. ij. ⁊. liiij. diſtin. ſi ſeruus. Ite⁊ excipitur epiſcopus. j. e. c. ver. illa ſemper regula ⁊ curie aſtrictus. liij. di. legem.

c Oberet amittere. xi. q. iij. priuilegiuz. lxriiij. diſt. vbi iſta. C. de iude. l. iij. ⁊. l. iudeos.

d Ex iuſta cã. que ſit iuſta cauſa ⁊ que non oſtẽditur. ſ. de renunci. niſi cum pridem.

e Superioris. ſi. xi. q. i. peruenit. j. de iurepa. nullus. l auc. de ſanctiſ. epi. §. ſi a clero. colla. ix. Elin.

f Ita cõis vtilitas. xxvi. q. v. nec mix. ⁊. xxix. q. i. §. i. vtilitas. ſimile vij. q. i. ſcias. ⁊ in auc. õ reſti. ⁊ ea que pa. §. licet collatio. v. ⁊. ſ. de poſt. prela. c. iij. hoc intellige cum ꝑ publicã nõ impeditur priuata: qz ordinata charitas incipit a ſe. xriij. q. v. ſi non liceat. ⁊ de pe. di. iij. qui vult. xix. q. ij. due. xriij. diſtin. quod ait. ff. de iudi. ſi lõgius in fi. ff. de preſcrip. ver. qui ſeruandarũ. ſic nõ debz prelatus ſua negocia preponere negociis eccleſie. xij. q. xiij. q. cũq;. ⁊ de hoc ẽt of. ſ. õ poſtu. prela. c. iij.

g Sollicitudo cõtemplationi. i. vita actiua q̃ in hoc caſu preponit contemplatiue.

b De rachele. rachel ſignificat vitam cõtemplatiuam que eſt formoſa ſicut illa fuit. lia ſignificat vitam actiuam que ſecunda eſt in ſobole. ⁊ ideo preferk pulchritudini rachelis. ſ. de renun. niſi cum pridem. Ber.

poſtulauerit: ex lege priuata[a] q̃ publice legi preiudicat abſolutus[b] libere poteſt ſanctionis vite propoſitũ adimplere: nõ obſtante ꝓterua indiſcreti contradictiõe prelati: quia priuilegium meretur[c] amittere qui conceſſa ſibi abutitur poteſtate.

Cũ etiã roman⁹ pon. qui ſupremã in eccleſia obtinet poteſtatẽ: archiepis ⁊ epiſcopis cedendi licentiam ex[d] iuſta cauſa petentibus ſine difficultate cõcedat. Quo circa nouerint vniuerſi qbus huiuſmodi priuilegium eſt conceſſum: ſe ad cõcedendã licentiam tranſeundi taliter poſtulantibus de iure teneri: qz ſicut ſubditus a prelato cum humilitate ⁊ puritate debet tranſeundi licentiam poſtulare: ne bonum obedientie contẽnere videat: ſic ꝑfecto prelatus ſubdito ſine difficultate ⁊ prauitate q̃libet dz tranſeundi licentiã indulgere: ne videatur propoſitũ impedire diuinitus inſpiratũ. Si vero ꝓbabiliter dubitetur vtrũ quis velit ad ordinẽ arctiorẽ aut laxiorem ex charitate an ex temeritate trãſire: ſuperioris[e] ẽ iudiciũ requirendũ: ne forte angelus ſatbane in lucis angelum ſe trãſformet. Illa ſemper regula inuiolabiliter obſeruata: vt nullus abſq; licẽtia ro. pon. preſumat occaſione quacũq; deſerere prelatũ: qñ ſicut maius bonũ minori bono preponit: ita cõis[f] vtilitas ſpãli vtilitati preferk. ⁊ i hoc caſu recte preponit doctrina ſilẽtio: ſollicitudo[g] cõtẽplationi: ⁊ labor qeti. Ad qõ vtiq; deſignãdũ vnigenitus dei filius[h] ieſus xps non de rachele[b] ſm carnem natus eſt: ſz de lia: nec legitur eum in domuz ſuã maria recepiſſe ſed martha. vnde quãdo põt ep̃s ꝓdeſſe pariter ⁊ preeſſe: non dz cedendi licentiã poſtulare aut ẽt obtinere. Cum ergo. r. monachus veſter ad fratres ciſtercien. ordis trãſmigrauerit: non vt ordini veſtro aliquatenus derogaret: ſed ut apud eos uitã duceret arctiorem: mãdamus quaten⁹ ſuper eo qõ de corde[i] puro ⁊ ꝙſcia bona ⁊ fide nõ ficta feciſſe dignoſcit: cum nullatenus moleſtetis: qz charitas ẽ fons propꝛius cui non cõicat[k] alien⁹.

Dem ꝓpoſito ⁊ decano ⁊ ſcholaſtico demercñ. coloñ. dioce.

Coniuges religionem profitendo ſe adinuicez dimittere poſſunt. aliter ſi ſe abiurant ⁊ nõ continent

Onſulti ſumus frequenter a multis: utrũ is q monaſteriũ ingreſſus eſt habitũ ſumendo nouitij[q]: ſi ante profeſſionẽ emiſſaz infra tẽp⁹ ꝓbatiõis exire voluerit: licite poſſit abſq; apoſtaſie nota vel nora[r] preſertim cum debita morũ correctione ad ſeculum remeare. Licet aũt ſuper hoc ſenſerint diuerſi diuerſa: nos tñ credimus diſtinguendũ[r]: vtrũ is qui ꝙuertit ꝓpoſuerit abſolute[t] vitã mutare: vt ſub habitu regulari oipotenti deo decetero famulet: an conditionaliter experiri obſeruantiam regularem: vt ita demũ ſi infra annũ ſibi placuerit profiteatur ordinis diſciplinam. Aut ſi forte non placuerit moribus emendatus ad ſtatuz reuertat priſtinuz. In primo caſu[v] appareat. j. e. c. prori.

t Corde puro. qz preſumit prima facie ex ipſo facto qõ habet ſpẽm boni: niſi ꝓbetur ꝛrium. ſ. de ſcru. c. vno. ⁊. ſ. de preſump. dudum.

k Nõ cõicat alienus. ſ. a charitate. de pe. di. i. §. item vt ꝛps ait: Ber.

Ejiens. Prima pars ponit petitionem mulieris. ſecunda prouidet ⁊ iudicem dat ibi: nos ergo. Ab. ſi.

l Amitaz. cognouiſſe. ſi hoc verum fuit non fuit matrimonium quo ad deum. vnde ſi ꝓbaretur ſepararenk. j. de eo q cog. conſang. vro. ſue. ſup eo. alias non ſepararentur: vt eo. ti. de illo.

m Illicitum iuramentum. ⁊ ideo nõ ſeruãdum. ſic. ſ. de iureiur. tua. ij. ſed nunqd aliqui poſſunt licite ſe abiurare ⁊ promittere perpetuã cõtinentiã: videk q̃ ſic: qz talia matrimonia ſanctiora ſunt alijs. xxxiij. q. v. quod deo pari. ad hoc dicunt quidam q̃ tali modo non poſſunt ſe abiurare vt remanean in ſeculo niſi tranſeant ad religionez. arg. j. ti. pri. ex pte j. ad fi. Jo. ꝛriuz dicit. ⁊ iſti nõ abiurauerant ſe propter perpetuã continentiã: ſed vt poſſent adulterari. ⁊ q̃ neuter illorum alterum accuſaret. talis abiuratio ꝓbetur hic. ⁊. ſ. de iureiurã. tua. ij. imo ſine aliquo iuramẽto ſe poſſz obligare ad perpetuam continẽtiam. arg. predicti. c. q̃ deo pari. nullum enim iuramentum obſtat: qn alter crimẽ alteri⁹ denũciare ſaltem poſſit. ſ. de iureiuran. quemadmodum.

n Prefatam recipiat. arg. ꝛ. j. de diuor. ſignificaſti. ſed ĥ locuz habet. Nihil mihi tu vel ego tibi nil catbilina cetbego xxxij. q. v. per totũ. ⁊. ſ. de iureiur. tua. ij. ⁊. j. õ adul. c. penul. ⁊ vlti. Jo. ⁊. ff. ſol. ma. viro atqz vroꝛe. B.

o Audituri poſtmodũ. ⁊ ita qõ reſtitutionis ꝓcedere debet. ſ. de reſti. ſpo. ex cõqueſtione ⁊. ſ. de ordi. cogni. ſuper ſpoliatione.

p Poſſit in ſuo propoſito. ⁊ cõpellẽda ẽt in ꝓpoſito remanere ſi maritus vellet ratũ habere vel obſeruare ꝓpoſitum. argu. j. ti. pr. qdam intrauit. ⁊. xx viij. q. v. quod deo. Jo.

Onſulti. Cõis diuiſio. ſecunda ibi: ſz. in qua diſtinguit duo mẽbra. ſcõm ibi: aut ſi. Ab. ſi.

q Nouitij. ſ. cã probationis habitus nouitioꝛ debet diſcerni ab habitu profeſſorum. j. e. ſtatuimus.

r Vel nora. no. verſum. Noria delictuz: delinquens nora vocat. qñq; tamen vnum ponitur pro alio vt hic: vnde melius diciſſet noria. inſti. de nora. circa pñ.

s Diſtinguendum. diſtinctio iſta hodie nõ videt habere locum ꝑ decre. j. eo. ſtatuim⁹. ex quo. n. ſimpliciter aſſumit habitum nouitiorum libere ante annum põt redire ad ſeculum niſi euidenter appareat ꝛriuz vt ibi. Lau.

t Abſolute. ita q̃ euidenter appareat. j. e. c. prori.

v In primo caſu. ſic itelligit. ſ. e. ſup eo. eo. n. ipſo q̃ abſolute religionẽ in-

trauit lz non fecerit ꝓfessionē intelligit renūciasse seculo cū nullam ꝑmiserit ꝓtestationē. vnde vel ibi remanere debet vel ad lariorē transire: vt dictum est in.c.super eo.ar.ꝫ.ī.e.statuimus.vbi de hoc.

a Seculariter.i.dissolute.ar.lxxi.vi.dictum.

b Remeare.nūqd licebat tali ꝑbere matrimoniū ex quo lz ei redire ad seculum? Dicūt quidā ꝙ nō cū sit simplr vouens.vij.q.ij.nos nouimus. si autem ꝑrit tenet xxvij.di.si vir.xxvij.q.i.nuptiarū.ꝛ.ī.q cleri. vel vouē.rursus.qō non est vex: qz nec fuit expressum votū ītendit nec ꝑtinere nec tenere qui mū sub ꝙditiōe vouet. Sicut nec obligat q sub ꝙditione ꝑbit mrimoniū ꝙditione deficiēte.ī.de condi. appo.c.de illis.

c Protestet. qd si non protestet: nūqd sumit ꝓ religiōe? videt ꝙ sic: qz sūma est rō que ꝓ religione facit.ff.de relig.ꝛ sump.fu.sunt ꝓsone.dicit Jo. ꝙ presumi dz ꝙ potius voluerit absolute mutare seculuz ꝙ conditiōaliter nisi protestatio precedat.ꝛ sic est b ar. ꝙ protestatio necessaria est.ꝫ.de bis q vi metusue cā fi. platum. xxxi. q.ii.lotharius. vij.q.i.pontifices.ꝛ.ꝫ.de elec.cumana.arg. ꝫ.ꝫ.de ꝓsti.cum.m.ꝛ.ꝫ.de appel.sollicitudinē. vbi nō valet ꝓtestatio q ꝫ illā facit:ꝛ ita presumitur hic ī dubio in securiorem partez:qz religio securior est.ī.de regu.iur.estote.ff.eo. ti.semp in obscuris. Sicut cuz dubitat an aligs sit excōicat? presumit ipm excōicatū: vt absoluat saltē ad cautelā ꝛ tūc postea dz abstinere rōne dubij.ī. de cle.excō.mi.illō. ꝛ.ī.ō sen. excō.per tuas.sed contra videtur ex quo assumit habituz nouitij: nec facit professionez: nec renūciat seculo expresse ꝙ non ītendit se obligare simpliciter .ī.e.statuimus. vbi de hoc dr nisi euidenter appareat ꝙ tales ꝛc.quod est verum.ꝛ sic ītellige istam decre. ſm illam.

d Postulasti. Cōis diuisio.scōa pars ibi:nos. Ab.ſ

Minorib?.hec q̄stio nō hz dubitationē.qz si erāt ifra.xiiij.annū nō tenuit ingressus.ꝛ ita possunt libere exire.ꝫ.e. ad nostrā significatū. ꝛ.c.sim?. ꝛ.xx.q.i.illud.sed tñ verbū istud dubiū ē:qz potest ītelligi ꝙ fuerūt ifra.xiiij. annū:ꝛ sic vr questio ꝛ ꝙ fuerit minores.xxv. ꝛ maiores.xiiij.ꝫ. de proba. in pūtia.ꝛ tūc dicas ꝙ non ꝓstabat euidēter ꝙ seculum vellēt mutare qñ habitū susceperūt quare pñt redire ad pristinū statum.ī.e.statuimus.si vis ītelligere ꝙ essent ifra.xiiij.annos:hec potuit eē dubitatio:qz forte erāt doli capaces.ꝛ sic videbat ꝙ malicia suppleret etatē sicut in mrimonio carnali.ī.de despon. ipu.a nobis.ꝛ.c.tue.qz ꝛ poterāt se obligare diabolo sic ꝛ deo.ī.de ōlic.pue. pueris.sed papa rñdet ꝙ libere possunt mīstrare in ecclesijs postea receptis:ꝛ sic non obligant ante.xiiij.annū. Aug. vero dicebat ꝙ bene obligat voli capar ꝛ tenebat monachat?:qz poterat se obligare diabolo per.c.illud pueris. ꝛ Inno.fuit in eadē opione qui ī decre. ista rñdet ꝙ ingressus tenuit:si malicia supplebat etatē:ut in antiqua decre.patet:sed hodie non ꝑdest.

e Ex parte. Cōis diuisio.scōa pars ibi:ideoqz.Ab.ſ.

Habitus.ꝫ.eo.porrectum.ubi de hoc.ꝛ.ī.qui cleri. uel vouen.cōsuluit.Ber.

f Diocesana.i.lege iurisditionis.nā regulares non subsunt epo quantū ad legē diocesanā.xxi.q.i.cū pro utilitate.sed lege iurisditionis.que differētia sit iter legem diocesanā ꝛ legem iurisditōis dr.ꝫ.de of.or.dilectus.

g Duabus vijs.ꝛ male qz ī vno codēqz offō non dz eē dispar ꝓfessio. vi.q. vij.noua actione.ꝛ sic.ꝫ.de elec.cū cāz.ꝛ ē ſ.qō dr usquequo claudicatis ī duas partes.xlix.di.c.ult.ꝛ nemo pōc duob? dñis seruire: ut.xxvij.di.acutius.ꝛ de pe.di.i.§.itē ut xps ait.item ar.est ꝙ allegās ꝛria non est audiendus.ꝫ.de ap.sollicitudinē.xxij.q. vij.ꝙ aūt.ꝛ ideo isti non fuerūt auditi.

h Per annū.hoc ideo dicit:qz per annū dz qs esse in probatione anteq̄ fiat monachus.xxij.q.j.gonsaldus.ꝛ.ꝫ.eo.ad apostolicaz.nisi renūciet illi beneficio ut ibi dr.ꝛ.ī.c.prior.q ergo post annū remanet ī habitu monachali: ꝛ nō reclamat ītelligitur tūc ipso facto tacite uouere: vnde postea exire non potest ut hic pz:īmo compellitur exīre ꝓfiteri nisi ꝓtestatio precessisset.ꝫ.quod me. cau.perlatū.ꝛ hec ē ꝓsumptio iuris ꝛ de iure:ita ꝙ nō admittit ꝑbatio ī ꝛriū.

qz er quo nulla ꝓtestatio precessit.xxvij.di.qō interrogasti.ꝫ.e.vidua. xx.q.i.quē pgenitores.similis ꝓsumptio est.ī.de spō.ad id qō.ꝛ.c.is q. ꝛ.ī.de iude.c.vlti.ꝛ.liiij.di.fraternitatē.ꝛ qz dicit per annū posset suppleri maxime si intelligit de habitu monachali q dari ꝓfitentibus consuevit: vt.ī.c.pri.alias locuz habet quod dr de anno: vbi nō est distinctus habitus nouitioruz ab habitu ꝓfessorū.

Statuimus. Duo sunt dicta vt patet in sūmario. scōm ibi: nihilominus. scōm subdiuidit. ꝓmo statuit scōo excipit ibi: nisi.tertio rīsionem subdit ibi: quod cum. Ab.ſ.

i Habitum. no. ꝙ est habitus professionis qui votum habet annexum ꝛ eo ipso ꝙ quis talez habituz recipit monachus efficitur:ꝛ per talez habitum intrādo religionez solēnizat votum:quare postea reclamare nō pōt ex quo cepit cum aliis cānere: ꝛ de tali habitu loquit h. ꝛ sic pōt intelligi .ꝫ.eo.vidua. ꝛ.xxvij.di stin. quod interrogasti.ꝛ xxvij.q.i.vidua. ꝛ.xx.q. .i.quem progenitores.ꝛ talis habitus impedit:ꝛ dirimit matrimonium. xxvij.q.i.c.i.item est habitus probationis q differt ab habitu professoꝝ vt hic in fi.dr.ꝛ talis habitus non obstat quominus possit redire ad seculum ifra annum ante factam professionez vt hic dr.ꝛ.ꝫ.eo. consulti. nisi euidēter appareat ꝙ voluit seculum mutare: vt statim dr:hz pone clericꝰ est in ꝓbatione: nūquid expectabit epꝰ vsqz ad tē pus probationis vt conferat beneficium cum ecclesia vacare nō debeat vltra ser mēses.ꝫ.de ꝙcess.pbē.nulla. dicit Jo. ꝙ si auctoritate epi recessit vr ei dedisse licentiā vsqz ad tps ꝓbatiōis.si vero sine licentia recesserit:tūc poterit eum legitimo tpe eapso priuare vel dicas ꝙ si euidēter appareat ꝙ voluit absolute mutare seculū: statim potest bñficiū illi? epꝰ cōferre.si vero non ꝙstet de hoc:tūc videtur ꝙ epꝰ teneatur ipm expectare vsqz ad tēpus ꝓbationis cum hēat illud tps a iure ille ꝙuertēdus.ꝫ.e.ad apostolicā.ꝛ dicit decretū ꝙ licentiam ab apostolo datā nemini auferre possum?.xxviij.distin.de his.si iudex minus tps dederit ꝙ sit statutū a lege supplereꝰ a iure.ff.de re iudi.l. iiij.§.si quis.qr vr insta de cā abesse. vnde non debet priuari.ꝫ.de cle. non resi.inter quattuor.ꝛ.c.ult.ueriꝰ tñ videt ꝙ si epꝰ nō vult eū tm expectare ꝛ ecclesia pp hmōi absentiā dānū incurrat dz eū citare ut redeat:uel ut ꝓfiteat.ꝛ si ad terminū non redierit pōt ordinare ecclesiā p iura pri. allegata.nec credo illā esse iustā cām expectandi:qz priuata utilitas non dz pferri cōi utilitati.ꝫ.e.lz.ꝫ.de postu.pla.c.iij. idē credo seruandū si alter sponsus īret religionē ꝛ infra certū tps profiteatur. alioquin ꝙpellit redire ad sponsaz:qz ꝛ ibi periculū imminet fornicationis.ī.de ꝙuer.coniuga.ex publico.arg.ꝫ.ut lit.non ꝙte. qñ frequēter.§.i. satis posset vici ꝙ epꝰ non possit illum priuare usqz ad tps statutuz: ꝛ interiz faciat deseruiri in ecclesia per aliū cui prouideat de bonis ecclesie.ar.ꝫ. de ap.peruenit.ij.ꝛ.ꝫ.de cleri.non resi.c.pe.secus in muliere cui ꝙsuli interūn non pōt.b equi? vr fauore religionis.sūma.n.est rō que ꝓ religione facit.ff.de reli.ꝛ sumpti.fune.sunt ꝓsone.B.

k Nisi euidēter appareat.ex hoc vr ꝙ qui simplr ītrat religionē vūtm non faciat ꝓfessionē:uel nō recipiat uestes q̄ ꝓfitētibꝰ ꝙcedunt: hz nullā faciat ꝓtestationē ꝙ sp possit redire ad pristinū statum ifra annū.ꝛ sic ꝓsumit ꝙ ꝙditionaliꝛ voluit erpiri obseruantiā regularē: nisi appeat euidēter ꝙ seculū mutare voluerit.hz qualr appet ꝙ hoc voluit: dico ꝙ si renūciauerit seculo exprsse:uel si aliud dicat uel faciat p qō uolūtas eiꝰ appareat.uel si statiz recipiat uestes q̄ tm dātur ꝓfitentibꝰ.sed si nihil dicat uel faciat nō appet euidēter ꝙ voluerit mutare.ī.q cleri. uel vouentes.ꝙsuluit. optime facit.ꝛ sic pōt ītelligi.ꝫ.e.ꝙsulti.ꝛ sic nō ꝓsumit ꝓ religiōe si voluerit redire ad pristinū statū: qz non est verisile ꝙ sit ime-

mor sue salutis.i.q.vij.sancimus:ꝛ ꝙ ei sit credẽdũ. Est argu. de rap. eum cã.ꝛ ita nõ ꝓsumit ꝓ religione vbi simplr intrauit ex quo vult añ annum exire. ĩmo ꝓsumimus ꝙ cõdition aliter habitũ assumpsit sic ergo vz apparere ꝙ voluerit seculum mutare: quod patet ex eo qõ dicit: cũ qlibet valeat renũciare ei qõ ꝓ se.nẽ.ꝛ ex eo quod dicit.s.e. consulti in fi. propositum suum in principio ꝓtestet.s.ꝙ vult seculũ mutare hoc expresse dicẽdo in ẽriuz tamen cõsuevit ibi dici prout virit ibi. Jo.ꝛ sic intelligimus illam secũ dum istam.

a ¶ Habitus discerna tur.ꝛ sic patet ꝙ aliꝰ est habitus ꝓfessionis ꝛ alius habitus ꝓbationis sine nouitioꝝ vt dic.s. vt ꝓ hoc appareat q sint ꝓfessi ꝛ qui non.b.

Nereligiosi. Diuiditur.primo ponit ꝓstitutionis causa.scõo cõstitutio sumitur ibi statuimus.quevuo facit primo ꝓuidet circa eiectos ꝛ fugitiuos scõo circa lobediẽtes ibi si vero.ab.

b ¶ Regrat.ꝛ ita plaꝰ tenet de facto subditi nisi eum coarcerent.s.de ofi.ordi.irrefragabili. et .ĵ.de sta. regu.cum ad mõasteriũ.ad fi.ꝛ.xliij. di.ephesis.

c ¶ Concilij generalis. qõ habes.ĵ.de sta. mona.in singulis.

d ¶ Qui.s. presidentes vel abbates.

e ¶ Disciplina.hoc ẽ dicere ĩpositã eis penutentia ꝑm ꝙ regulã illiꝰ ordinis regrit ꝛ precipit.

f ¶ Si absqz scãdalo: nihil oĩno cuz scandalo faciendum est.s.de tẽ.or. ad aures.s. de ꝓscri.nihil ꝓdest:ꝛ ve boĩ illi ꝑ quẽ scãdalũ venit.ĵ.de no.ope.nũci.cum ex iuncto.

g ¶ Vite necessaria ministrenk:ꝛ qs ministrabit ei necessaria abbas ꝓtoris monasterij: vel scõi:credo ꝙ abbas ꝓoris monasterij:ut si aliqd bẽat de suo prouideat ei de illo.xvj.q.vi.de lapsis.ꝛ ẽt si nõ habuisset, aliqd ꝓuidebit mõacho suo tpe penitentie. alias monasteriuz illud scõm quare grauarek.

Rubrica de conuersiõe.

Supra visum ẽ õ regularibus ĩ genere:sz q: ẽiugati qñqz ĩrãt monasteriũ ꝛ dubitari posset de eoꝝ ingressu:iõ ad clariorẽ doctrinã auctoꝝ posuit specialẽ rubricã.õ materia habek.xxxiij.q.v.ꝛ.xxvij.q.ij.c.sunt qui eum.ix.c.se.ꝛ conuenit infra de rap.c.pe.ab.si.

Reterea. Jstud.c.bz varios ĩtellectus.sed hoc ĩtendit iuxta lr̃az ut in rubro.cõis diuisio.scõa pars ibi.dicimus.ab.si.

b ¶ Preterea.supple questuisti.

b ¶ Renocari.sic patet ꝙ ñ sufficit vroris lnĩa ut vir possit intrare monasteriũ.sic.ĵ.eo.ex pte.i.xxxiij.q.v.notificasti.ꝛ.ĵ.eo.ẽiugatus. sed ẽ. xxxiij.q.v.q uroꝛẽ.xxvij.q.ij.agathosa.sol.dicas ꝙ si talis ẽ uroꝛ que ñ posset esse ĩ seculo sine suspitione fornicatiõis ñ sufficit sola licentia vroris:nisi ꝛ ipa silr ẽuertak:quo casu õ vere.potest ĩtelligi: ꝛ ola silr̃ia. si ẽo senex ẽ sufficit sola licentia ĩteruenięte auctoritate epi.ꝛ ipsa voueat ꝛ maneat ĩ seculo.ĵ.e.cũ sis.ꝛ.c.ad apostolicã.ꝛ.c. vroꝛatꝰ.ꝛ in cãu istõ ĩtellige illa iura q̃ videnk dicere ꝙ alter cõiugũ potest ad religionez trã sire de cõsensu vroris ea in seculo remanẽte.alij uolũt dicere ꝙ sufficit vroris licentia.ĵ.ex pte.ꝛ .c.ꝓsulnit.ꝛ hoc.c.logtur de licẽtia extorta:ul̃ q: fuit iuris ignara:sed tene primũ. Tã.item signak ꝑ.ĵ.eo. veniẽs.sol.illa fuit fornicata: ꝛ ita obstabat ei exceptio fornicationis.sic.xxvij.q.ij.agathosa.b.

¶ Trãsierit.cũ nõ possit esse in seculo sine suspitione turpitudinis.xxvij.q.ij. scripsit.ꝛ.c.sunt q dicunt.

k ¶ Promiserit.manẽdo ĩ vomo propria si est senex.ĵ.e.cum sis.ꝛ.c.ad apostolicam.

Verum. Primo ponit dictum.scõo ipsius rationem ibi:q:ab.si.

l ¶ Monasteriũ.xxvij.q.ij. de spõsatã.ĵ.e.ex publico.ar.ꝑ.ĵ. de spõ.cõmissum ibi soluit.b.

m ¶ Quidam sancti. sicut beatus machariꝰ ꝛ alexius.xxxij. .q.ij.ꝯ.ecce.

n ¶ Remanere.ꝛ cũ alia ẽbere.ĵ.e.ex publico.ꝛ dicũt qdaz ꝙ nihilominus remanet vicu lũ prioris matrimonij:ꝫ prorsus lefficar ꝓ ĩgressuz.ꝛ sic habebit duas vroꝛes:ꝫ nõ obstat tale vinculũ.ar.õ cõ.di.iiij.c. .ij.sed ẽ eos facit.xxxi.q.i. qũo virginibus.ꝛ.ĵ.de diuoꝛ.gaudemus. vnde primi mr̃imonij vinculũ soluit ꝓ ĩgressum religionis.in auc.de sanctiss.epis. .ꝯ.si vo constante adhuc matrimonio.col.ic.

Quidam. Cõis diuisio. scõa pars ibi:consultationi.ab.si.

o ¶ Intrauit.votũ non tenuit ꝑse:tenuit tñ quo ad ea q̃ erãt ĩ ciꝰ ptãte.s.nõ exigere debituz carnis,qõ in ipsiꝰ fuit ptãte.sic .ĵ.eo.placet.vñ ꝙllit ꝙinek sed nõ cõpellit ad monasteriuz redire ut.ĵ. eo. placet.ar.ẽ.ĵ. eo.ex pte.ꝛ.c.cõsuluit: ubi cõpellit ad monasterium redire: sed ibi soluitur.

p ¶ Nõ tenet.i.nõ vz ab ecclia cõpelli:ipse tñ peccat si nõ ꝓficit qõ venit ex qua ĩpedimẽtuz cessauit.ar.xxvij.q.ij.nos nouimus.

q ¶ Nõ exigere. si.ĵ.e. plz. sed hec rõ nõ vt bona.sic.n.beata maria ẽbere nõ debuit.cũ ꝓposuit se nõ exigere.xxvij.q.ij. beata maria.ꝛ tñ legitime ẽrit ut ibi dr̃.rñ.ĩmo.bona est hec rõ:q: post tale uotũ ẽbere non debuit ꝓ ꝓnitatez quã hz exigendi debitũ.ꝛ qõ dr̃ de beata maria:hoc fecit ex reuelatione diuina.ꝫ pone ꝙ ẽbat qd erat Tã.dicit ꝙ tenet mr̃imoniuz: q: votũ non fuit solẽne.arg.ĵ. qui deri.uel vo.rursus. alij dicũt ꝙ nõ tenet mr̃imoniuz:ꝛ õ bẽt separari.ĵ.e.ex pte.ꝛ.c.cõsuluit.ꝛ hoc veriꝰ dr̃:q: quãtũ ad continẽtiã seruandã satis solẽnizauit ipm uotũ ꝑ suã ꝓfessionẽ: vel si vis dicere ꝙ mr̃imoniũ teneat:ipe tñ debitũ ab uroꝛe exigere nõ vz ꝙ reddere vz exactꝰ.q: faceret ẽ cõsciaz.ar.ẽ.õ resti.spo.lr̃as.ꝛ.ĵ.de sen.exc. inqsitiõi. itez q̃rit vtrũ mulier possit ĩtrare monasteriũ in casu isto iuito viro. ẽ ꝓt distingui an sit reconciliatus ei ꝛ eductus de monasterio:ꝛ tũc nõ põt eo iuito ĩtrare. ar. xxxiij.q.v.ꝙ veo pari.si vo ẽ reconciliatꝰ põt trãsire ad religionẽ eo iuito.xxvij. q.ij.agathosa.ꝛ.xxxiij.q.v.q uroꝛẽ:sz vr̃ ꝙ nõ obstãte eo ꝙ ẽ reconciliatus:ꝛ ꝙ ipsa possit ĩtrare religionẽ eo iuito:q: ipse iã nõ põt ab ea exigere ẽbitũ. ꝛ sic ille ea iuita renũciauit exactioni debiti ẽiugal. ita ꝛ ipsa eo iuito põt renũciak suituti quã hz in ipm:hoc verũ est quãtũ ad huiusmodi suitutẽ:q: ꝛ ipse vz ad monasteriũ redire ubi fecit professionẽ.ĵ.e.plz.quo ad alia tñ q̃ vir vz uroꝛi:et ecouerso non vr̃ ꝙ viro iuito possit transire postq̃ illa edurit cum de monasterio:ꝛ ei ẽ reconciliatus:q: non solum tenenk coniugati ad debitũ carnale reddendum:sed ad mutuũ auxilium ꝛ obsequium:q: in quibusdaz matrimonijs est legis obsequium.xxxvij.q.i.nuptiarum.b.

CUm sis Cōmunis diuisio.scōa pars ibi:idē ē: vbi ex genere pmisso i fert spēm ⁊ est vnum.c.de principalioribus.ti.ab.si.
a ¶ Cōstitutioni.xxvij.q.ij.sunt q dñt.agathosa:q agatho.⁊.c.scripsi nobis in istis cōstitutiōib⁹ vr ꝙ cū vir ⁊ uxor postꝙ copulatione ꝯiugij vna caro effe cti sunt nō pōt alter ad religionez transire altero in seculo remanente.
b ¶ Sterilis rōne etatis.⁊ nō nature:qm multe sunt steriles ⁊ iuuenes que continēt nō pos sunt nec uolunt.
c ¶ Sine suspitione.sic.ī.eo. vxoratus.⁊.c. ad apostolicaz.
d ¶ Dissimulare. dissimulatō ne approbationis: qa ex talis transitus bñ approbaf si con sentit mulier.ī.e.uxoratus.et .c.ad apostolicam.

COniugatus. Diuidit q: pmo ponit dictum scōo exceptio ibi:nisi.ab.si.
e ¶ Ad sacros.ex eo ꝙ phibet ꝙ ꝯiugat⁹ nō pmoueaf ad sa cros ordies:daf itelligi ꝙ pos sit ad minores: qa qō de vno negaf de alio ꝯsequēs itellect⁹ pz.xxv.di.qlis.sz nō ē uerū:qa ꝯiugati pmoueri nō debēt.ī. de cler.ꝯiug.diuersis fallaciis Imo si clerici sunt in minorib⁹ ordinib⁹ beneficijs debent pri uari.eo.ti.c.i.
f ¶ Cōtinētiā.sed nunqd suffi cit hoc: videf ꝙ sic.xxxij. dis.se xiatim.⁊ .lxxvij.dis.episcopus benedictionem que potius con tradicit. sed ibi exponitur reli gionem.i.castitatem:sic.ī. de cleri.ꝯiuga.sane.qō ꝯcedebat gl.a.si vir remaneat in seculo. alij dicūt ꝙ ordinari nō dz: ni si ad religionē cōuertaf vterqz qō dr hic:intellige in eo casu i quo esset senex et sterilis: ita ꝙ nulla ē suspitio de uxoris icōti nētia:⁊ sic itelligif illa sane de cle.ꝯiug.nā q pmouef ad sa cros ordines ⁊ ipso itelligif cō tinētiā pfiteri.⁊ si iuuenis ess; uxor psumptio eēt vtrūqz ar. .ī.c.pri.in fi.vñ non dz pmo ueri talis:nisi ambo trāsierint ad religionē.secus si sit senex ⁊ sine suspitione:uel dicas ut di rit gl.a.ꝙ aliud ē in eo q pmo uef ad sacros ordines remanē do in seculo q: ibi sufficit ꝙ cōi ꝯsensu ꝯtinētiā pmittāt: vt di cunt iura pmo iducta q: ēt cōi ꝯsensu sine suspitione ordinuz pñt ꝯtinētiā pfiteri remanēdo i seculo.xxxiij.q.v.qō deo pa ri.⁊ aliud ē i his q ꝯuertuntur q: locum ibi habet quod dicit .ī.c.pri.⁊.ī.eo.ad apostolicā.

CUm sis pdit⁹ scia lrāz igno rare non debes scōz patrum ꝯstōni^a esse ꝯtrarium vt vir vxore sua aut vxor viro eius nō assumēte religiōis habitū debeat ad religio nē trāsire ⁊ ifra. Inde ē ꝙ aucto ritate ap. phibem⁹ :ne i epatu tuo vix uel uxorē:nisi vterqz ad religi onez migrauerit: trāsire pmittas. Uex si ita uxor senex ē ⁊ sterilis^b q sine suspitiōe^c possit eē i seculo:dis simulare^d poteris:ut ea i seculo re manēte ⁊ castitatē pmittēte ad reli gionez transeat vir eiusdē. Dez strigoneñ.⁊ coloneñ.archiepis.

¶ Coniugatus non est ordinan dus ad sacros ordines nisi uxor cō tinentiam promittat.

COniugat⁹:⁊ ifra. Nullus cō iugatoz ē ad sacros^e ordines pmouēd⁹. Nisi ab uxore ꝯtinē tiam^f profitente fuerit absolutus. Idem eisdem.

¶ Uxorat⁹ in epm pmoueri non pōt nisi vxor religionez pfiteatur.

SAne si ꝯiugati ꝯsenserint or dinari:uxoris uoluntas prius regrēda ē:⁊ ifra. F.u.auctorita te.ap.phibem⁹ ne vxoratū^g presu matis in epm ordinare nisi uxor p us pfessa ꝯtinentiā sacrū sibi uela mē^h ipōat:⁊ religiosaz uestē uel vi tā assumat. De brixieñ.epo.

¶ Sponsa de pñti non cognita q dicit se velle religionē igredi com pellitur infra certū tempus profite ri: vel adherere marito.

EX publico istko nobis innotu it: ꝙ cū veroneñ.eps cām ma trimonij.q iter.A.viz ⁊.M.mu lierē vertebaf suscepisset terminan dā:iudiciali snīa mrīmoniū appro bauit ⁊ eidem mulieri pcepit ut ad virū rediēs exhiberet eidē cōiuga lē affectū.qō cuz renuerit: fuit vicu lo excōicatōis astricta. Cetex qa lz a pfato viro dspōsata fuit: adhuc tñ sicut asserit ab ipo est incognita. mādam⁹ qten⁹ si pdict⁹ vir ipsam carnalr nō cognouerit: ⁊ eadez ad religionē^i trāsire uoluerit: recepta ab ea sufficiēti^k cautiōe ꝙ uel ad re ligionē trāsire vel ad viz suū redi re itra duoz^l mēsiū spaciuz debeat ipaz a snia q tenef absoluas: ita ꝙ si ad religionē trāsierit uterqz resti tuat^m alteri qō ab eo noscif recepis set: ⁊ ifra. Sane qō dñs in euāge lio dicit si licere viro nisi ob cāz for nicatiōis vxorē suā dimittere: itel ligēdū ē fm iterpetationē sacri elo quij ð his quoz mrīmoniuz carna li copula ē cōsumatū^n: sine qua cō firmari non pōt.

De pori ⁊ fratrib⁹ scī ioannis

¶ Sūma ut supra.c.c.cum sis.

UXorat⁹ sine lnia uxoris inter uos nullaten⁹ recipiaf^o q inte gre opionis existat ita ꝙ nulla ma rito suspitio hēaf eaz ad scōa uota uelle migrare:uel ꝙ min⁹^p cōtinen ter debeat viuere: q si talis extiterit marito ei⁹ i ꝯsortio uestro recepto ipa publice i ꝯspectu ecclie cōtinen tiā pfessa i domo ppa cuz filijs su is ⁊ familia^q poterit permanere. Si āt tal fuerit q suspitiōe nō ca reat: uoto cōtinentie celebrato a se culariū hoiuz se ꝯuersatiōe remo ueat: ⁊ i loco religioso ubi deo fui at ppetuo ꝯmoref. Nullus ve strū mulierē aliquam tōsorare^r uel ad hitādū^s secū psumat assumere.

Urbanus.iij.priori scē crucis.

¶ Cōiugat⁹ faciēs pfessiōez uxo re ꝯsentiēte lz nūꝙ intrauit mona steriū si mortua cōiuge cuz alia con trahat nō ualet mrīmoniuz et mo nasteriū intrare compellitur.

EX pte abbatis scī petri ad au

m ¶ Restituat.qō obtinet vbicūqz mrīmoniū dissoluif ex iusta cā.ī.de do.post diuor.resti.c.i. ⁊.ī.de ꝯiug.ser. pposu it.C.de spō.l.vlt.C. de epi.⁊ cle.deo nobis.
n ¶ Consumatū.sz ð vr q: mrīmoniū mandato dei pficif.xxvij.di. deiñ oppōif .sol.ē ꝯsumatio q fit quo ad mrīmonij essentiā ð fuit fcā i para diso ab ipo dño p ꝯiun ctionē aiorū q designat ꝯformitatez fidel aie ad xpm ut ibi: ⁊ ē qdā cōsu matio quo ad sacrm xpi ad ecclīā p icarnationē vbi dei i vtero vginali qō significaf p illō mri moniū qō est carnali co pula cōsumatuz:ut h et .ī.ð biga.ðbitū.xxvij. .q.ij.in oī.uel saltē quo ad hoc ꝙ ipedire possit ppositū religiōis. lau. notauit h gl.a. ꝙ matri moniū non ꝯsumatum sortitur naturā ex ꝯstōe ecclie:iō circa illud lauī sime pape ptās.vin.di xit ꝙ papa p dispēsatio nē posset dissoluere tale matrimoniuz. posset ēt statuere ꝙ p scōm mri monium rumperef pri mū.secus de consuma to qō ab ipo dño natu rā suā sortif. ⁊ ideo sola interptatio circa illud p tinet ad papā nō dispen satio:uel ꝯtraria ꝯstitu tio.io.cōtra tamen.ar. .ī.de spon. duorum.c. vlti. Ber.

UXoratus Diui ditur pncipalr i du as ptes.pimo prohibet p hospitalarios scī Joā nis vxoratū recipi sine uxoris licētia.scōo phi bet ipsos recipef mulie res:scōa ibi nullus. pri ma pars subdiuidif seu distiguit qualitatē uxo ris licentiā dātis.ab.si.
o ¶ Recipiaf. sed pone ꝙ de licētia uxoris reci piaf ⁊ pfessionez faciat solēniter ⁊ habitū recipiat:sed uxor nō pmittit cōtinētiā:nec pmisit trā sire ad religionē siue sit senex siue iuuenis:nunqd tenet monachat⁹ cuz nō sit suata forma hui⁹.c.⁊.ī.e.cuz sis.⁊.ī.eo.ad apostolicā.ego credo ꝙ monachus sit ⁊ uotū solēnizauit oīno quo ad se ita ꝙ nō possit exire mōasteriū.nec uxor pt eū repetere iure suitutis: q: renūciauit illi suitu ti: dādo ei licētiā.eps tñ p offīm suū pt virū ð mōasterio reuocare ⁊ red dere uxori ne illa icidat i fornicationē cū hoc ad ipm ptineat si suspecta ē .xcij.di.diaconi.⁊ ita itelligunf iura ð hac materia loquētia.sz ea mor tua cōpellef redire ad monasteriū.⁊ sic itelligif.ī.e.c.i.⁊.ī.e.ex pte con suluit.⁊.ī.qō me.cau.c.i.⁊ lz dicaf h.⁊.ī.e.cū sis.⁊.ī.e.ad apostolicaz. ꝙ alter ꝯiugū nō recipiaf nisi alter trāseat ad religionē:uel pmittat cō tinētiā.uerū ē h ꝙ ñ dz recipi.nec ille ēt dz trāsif.tñ si recipiaf pdcō mō tenet monachat⁹ ut dcm ē: q: multa fieri ñ debēt fcā tñ manēt ð h no.ī. .e.c.prori.nec dr i aliqua istaz decr.ꝙ monachat⁹ nō teneat.sz ꝙ ita fie ri debeat.h.
p ¶ Min⁹cōtinēter.sic.ī.e.cū sis.⁊.ī.e.ad apostolicā
q ¶ Et familia.si.xx.q.i.vidua.xxvij.q.i.mulieres.argu.ꝯ.ea.cā.q.ij. scripsit.
r ¶ Tonsorare.xx.di.si mulier.
s ¶ Ad habitandū.q: huiusmodi duplicitas reprobaf.xvij.q.ij. diffini mus.⁊.xxxij.di.iterdixit.xij.q.ij.cognouimus.

SAne. Cōis diuisio.scōa pars ibi:fraternitati.
g ¶ Uxoratum.si de fraude nō sit suspect⁹:rōne vxoris ⁊ filiaz a platura ⁊ administratione nō repellif.in quo casu intelligif hoc.xxxi.di.oīno. sec⁹ si su spectus:q: sepe p tales substātia ecclesiastica deperire solet.xxviij.di.de syracu sane.⁊.ī.de cleri.ꝯiug.diuersis falacijs.lxi.di.cathinēsis.
h ¶ Sacrum velamen.sed qd si esset vetula nunquid sufficit si ꝯtinētiā pfitea tur.ī.e.vxoratus.⁊.ī.e.ad apostolicam.rñ.non sufficit nisi conuertatur. ⁊ est spāle in vxore epi alias cōtradiceret.c.precedenti.

EX publico. Pria pars narrat factū.scōa ibi:ceterū.mulieri petēti dat iudicē.tertio soluit obstaculum ibi:sane.ab.si.
i ¶ Religionē.qd si vellet remanere in domo ppria:⁊ seruare religionē nō est audienda.ī.e.ex pte.ij.in fi.q: ad bonum:⁊ ad malum se posset hre. ⁊ ideo qō certius est:tenendū est.ī.de spon.iuuenis:⁊ ð pe.di.vij.§.i.
k ¶ Sufficienti:noīe sufficientis cautionis intelligūtur pignora:uel fideiusso res.ff.man. si mandato.§.ult.satis putarē in casu isto dari cautionē ad arbi trium iudicis.xxxiij.di.quāquā.
l ¶ Intra duoz.nunqd istud tps ē ordinariū:⁊ regulare ut sp tps idulgeaf ⁊ nō min⁹:lz dicaf ð duobus mēsibus.credo ꝙ istud cōmitteref arbitrio iudicis utrū plus uel minus tps indulgeat ad pfitēdū dicēti se uelle ēt itrare religio nē ⁊ currit a tpe illo quo iudex statuit terminū:sz pōe ꝙ elapsuz ē tps statutum nunqd adhuc pōt itrare religionē:dico ꝙ sic sp ante carnalē copulā: iu dex tñ dz pfigere terminū pemptoriū infra quē profiteatur:uel cōuertaf ad virum aliogn illā excōicet:nec dabit ei tps pbationis eps nisi mari tus consentiat.de hoc dic:ut.ī.ti.pri.statuimus.

EX parte. Professus religionem uxore sciente ⁊ dissimulante ea mortua ad seculū redire si pōt:ita cōiter sumaf:tex.tñ iste nihil di

cit.de restitutione: ⁊ ideo aliter summaꝛt. ⁊ sic ut ī rubro. prima pars po nit querelam. secunda dat iudicem ibi: q: vero. ab. si.
a ❡ Consentiente. sed esto ꝙ sit iuuenis. nūqd vouet dādo licētiā. nā nō pt ī seculo remanere. s. e. cū sis. lau. dixit ꝙ si scit ius vel ei dicaꝛ itelligiꝛ vouere als ñ. ⁊ dic ꝯsentiēte ⁊ pmittēte ītrare religionē. xxvij. q. ij. agathosa ar. uel dic ut in no. se. dꝛ. ala.

rio ī seculo remanētis ea mortua ad seculū redire si pōt sic cōiter summāt doc. sed iste ter. nō paꝛ aliquē istoꝝ ītellectuū. ⁊ iō sūmo aīr ⁊ tertio ꝫ ītellectū ve riorem ⁊ sing. ī materia ⁊ sic ut ī rubro. cōis diuisio. scōa ibi ꝯsultatōi. ab. si.
c ❡ Transiēs. ō ꝯsensu vxoris q̄ senex erat uel pmisit vitam mutare. xvij. q. ij. agathosa. uel ipse post mortē uxoris ratum habuit qō pri⁹ fecit. si. s. quod me. cau. platum. b.

b ❡ De iure ad religionē. corrigiꝛ h ar. ꝙ uxoris licētia nō sufficit ad hoc ut ad monasterium possit trāsire vir ei⁹ si. s. eo. tit. c. i. ⁊ xxxiij. q. v. notificasti. ꝫ ꝯ vꝛ. xxvij. q. ij. agathosa. ⁊ xxxiij. q. v. q uxorē. qdā dicūt ꝙ licētia vxoris nō sufficit nisi ⁊ ipsa ꝯuertaꝛ. ⁊ c. q uxorē. loqꝛ de cōcilio. ⁊ c. agathosa. expōniꝛ ita ꝙ huic decō cōcordat. alij dicūt ꝙ sufficit lnia uxoris. ⁊ dādo ei lī cētiā itelligiꝛ solēnizare uotū. ar. xxij. di. fratiꝫ. xviij. di. diaconi. ⁊ c. si q̄ vidua. ⁊ h. c. ⁊ sitia lo quūꝛ ō lnia extorta. tā. ⁊ qdā alij dicūt ꝙ hoc ī telligi dꝫ ꝫm distictiōes illi⁹. c. s. e. cū sis. ⁊ ī. e. ad apostolicā. sed hec distinctio nō vꝛ hic hꝛe locū: q: si fuit iuuenis nō sufficiebat dare licentiā nisi ipa ꝯuerteret ut ibi dꝛ. vñ non tenuit uotuꝫ nec dꝫ cōpelli redire ad monasteriū: ut. s. e. quidā. si erat senex. bene potuit transire de lnia uxoris: ut ea. iura dīt. et h dicit ꝙ de iure trāsire ñ debuit. hu. dicebat ꝙ il la decr. qdā ītrauit ñ tenebat: q: hñ dicebat illū ꝯpelli ad monasteriū redire: q: uotum tenuit: ⁊ hoc idē pōt dici ꝫm eum de illa. ī. e. plꝫ. ppe fin. ubi non cogiꝛ redire ad monasteriuꝫ. ⁊ sic stabiꝛ huic. ⁊. ī. e. c. pr. hoc satis vꝛ. sed dicaꝛ ꝙ ex decre. illa qdā intrauit. tenet: ⁊ ille nō cōpelliꝛ redire ad monasteriuꝫ: q: a uotū ñ fuit solēne: q: īuita uxore hoc fecit: nec fecit ibi professionē. h do ꝯsentiēte uxore pfessiōeꝫ fecit. ī. c. pri. ⁊ sic oīmō quo potuit uotū solēnizauit. vñ quāuis nō debuerit vir trāsire uxore ī seculo remanēte. tñ tenuit uotū ⁊ monach⁹ fuit: q: multa fieri non debēt fcā tñ manēt. s. tit.

dīētiam nr̄am puenit ꝙ cum. D. ī īfirmitate posit⁹ cōsentiente[a] uxore votū uouēs castitatis monachalē habitū suscepisset: postmoduꝫ liberatus vxorē retinuit: ⁊ aliam ea defuncta sibi temere copulauit. ¶ Mr vero lꝫ predictus. D. uxore sua remanēte in seculo de iure ad religioneꝫ[b] nequerit proficisci: ea tñ sublata de medio votum sine salutis sue periculo nō potuit violare: mādamus q̄tenus si verū ē qō asseriꝛ predictuꝫ. D. p excōicationeꝫ ꝯpellas vt muliere dimissa ad suuꝫ monasterium reuertaꝛ sub regulari habitu decetero domino seruiturus.

C. Lemens tertius.

❡ Professus religionem uxore sciente ⁊ dissimulāte ea mortua ad seculuꝫ redire non potest.

C Onsuluit nos. G. sacerdos. vtꝫ vir ad religionē trāsiēs[c] ⁊ in ea p annū ⁊ ampli⁹ moraꝫ faciēs: uxore sua postquā ad domuꝫ trāsierat regulareꝫ[d] ō pñti vita sublata: seculareꝫ habitū resumere ualeat: ⁊ aliā ducere in uxorem: uel si ductā ei liceat retinere. ¶ Consultationi huiusmodi taliter rñdem⁹ ꝙ pdict⁹ vir nec habituꝫ pōt abijcere quē assumpsit: nec aliquā sibi mr̄imonio copulare. Qō si cōtraxerit mr̄imoniū ipsuꝫ decernimus dirimēduꝫ[e].

C Elestinus. iij.

❡ Coniunx que continentiaꝫ vouit tenetur reddere debituꝫ cōiugi licet ad tēpus voto consenserit.

C Arissimus: ⁊ ifra. ¶ Fraternitati vestre mandamus: q̄tenus si inueneritis vxorē regis sue nie graui infirmitate depssaꝫ continentiaꝫ uouisse: ⁊ virū eius ad tps prebuisse ꝯsensuꝫ[f]: maxime[g] si non ideꝫ vir cōtinētiā uouit perpetuaꝫ: eādeꝫ viro cohabitare faciatis: et vtrunqꝫ inuiceꝫ maritali affectiōe tractare.

I. Dem.

❡ Si alter cōiugū altero ignorāte religionem profiteꝛ ⁊ pp hoc de mōasterio educiꝛ: illo mortuo ad monasteriū redire nō cogiꝛ.

P Lacet nobis: ⁊ infra. Solicitudo tua nos ꝯsuluit: vtrū mulier que credens mortuū maritū habituꝫ religionis assumpsit: ⁊ eo reuerso de monasterio educta fuit: post obitū viri sit ad regularē obseruātiaꝫ cōpellenda. ¶ Super quo rñdemus ꝙ licet votū ei⁹ vsquequaꝫ nō tēuerit[h]: eatenus tñ fuit obligatoriū quaten⁹ poterat obligare. promisit. n. intrando monasteriuꝫ se nō exacturā carnis debitum: qō erat ī ptāte ipsius[i]. redire vero ad seculuꝫ in eius ptāte[k] nō erat: sed in ptāte mariti: ⁊ iō quātū ad ipsaꝫ tenuit[l] votū qō post viri obitū tenere non desijt: cū ad euꝫ casuꝫ a quo poterat[m] efficaꝛ hꝛe principiuꝫ peruenisse noscaꝛ. Consulti⁹ itaqꝫ dicimus: ⁊ ei congruēti⁹ ad salutē: vt ad monasteriū redeat: ubi bōa ducta intentione pfessionē fecit: ⁊ habitū religionis accepit. Si uero ad hoc induci non poterit: ipsaꝫ inuitaꝫ credimus non cogendaꝫ[n].

I Nno. iij. pisano archiepo.

❡ Sūma vt supra eo. c. cum sis.

A D apostolicaꝫ sedeꝫ: ⁊ infra Cū aūt vir ⁊ vxor vna caro sint p copulaꝫ coniugalem effecti: nec vna pars ꝯuerti possit ad dñꝫ ⁊ altera in seculo remaneꝛ: pfecto nō ē alter cōiuguꝫ recipiendus ad obseruantiā regularē. ¶ Nisi reliquus ppetuā cōtinentiaꝫ repromittat. sed ⁊ vitaꝫ dꝫ mutare: nisi forte sit ei⁹ etatis ut sine suspitiōe[o] incōtinētie valeat ī seculo remanere.

I Deꝫ lugduñ. archiepo.

❡ Per religiōis pfessioneꝫ nō p ppositū castitatis seruande in seculo dissoluunꝛ sponsalia de pñti.

Q Ex pte tua ē ītimatū: ꝙ cū quedā mulier velum viduitatis[p] corā duob⁹ abbatib⁹ assumpsisset bñdictione solēni cum celebratiōe misse ac letania sicut debuit accedēte: qdam nobilis pponebat se prius mulierē ipsam mediantibus internūcijs[q] p verba de pñti arra[r] ēt interposita despōsasse ⁊ infra. At illa se in illū ꝯsensisse confessa: dixit ꝙ audierat eum esse lepra pcussuꝫ

d ❡ Transierat regulareꝫ. ipe marit⁹. ⁊ ita idē est ī canonico regulari qō in monacho cum parua sit differētia iter eos. xx. q. iij. pñs clericus. ī. ō sta. mona. ꝙ dei timorem.
e ❡ Dirimēdū. ꝫ uotū ei⁹ fuit solēne ex quo separat mr̄imoniū. ī. q cler. uel vo. rursus qō verū puto: q: ō licentia uxoris intrauit. ⁊ ita tenuit īgressus. als esset ꝯ. ī. eo. placet. in fi.
C Arissimus. c. Cōmunis diuisio. scōa pars ibi fraternitati. ab. si.
f ❡ Prebuisse ꝯsensum. ar. ꝙ suffiꝛ alteri⁹ ꝯsensus ad hoc vt alter possit ītrare religionē. de hoc dic ut dcm̄ ē. s. e. c. i. ⁊ ex eo ꝙ diꝛ ad tps vꝛ si simplr licentiā dedisset ꝙ sufficeret. ⁊ ex eo ꝙ diꝛ maxime: si vir ei⁹ continētiā vouisꝫ qō uerū ē: q: vir ⁊ uxor cōi ꝯsensu pñt ꝯtinētiaꝫ vouere ppetuo remanēdo ī domo sua. xxxij. q. v. ꝙ deo pari ⁊ ad tps. xxxij. q. iiij. apostolus.
g ❡ Maxie. i. tm̄ ꝫm quosdā.
P Lacet. Communis diuisio. scōa pars ibi sup quo. ab. si.
h ❡ Usqueqꝫ non tenuerit. q: remāsit obligata viro ad debitū rddēdū. xxxij. q. v. si dicat.
i ❡ In ptāte ipsi⁹. sic. s. eo. quidam intrauit.
k ❡ In eius ptāte nō erat. ⁊ sic auctoritate ppria exire nō poterat: quid si exiuisset de scō nū quid esset compellenda redire videꝛ ꝙ nō p id qō dꝛ. in fi.
l ❡ Tenuit. ar. ꝙ snia p pte tenet: ⁊ p pte nō tenet. ff. ō re iudi. ō unoquoqꝫ. ff. ō mino. etiā. §. i. ar. ꝯ. C. de repu. l. una. ff. fami. her. l. ī hoc iudicio. ō cō. di. ij. ꝯperim⁹. dic ꝙ si snia cōtinet plures articulos siue plura capitula. i. diuersa: pōt pro pte ualere ⁊ p pte nō ualere. ⁊ sic pōt p pte ꝯfirmari: ⁊ p pte īfirmari. exēpla patēt. s. de te. raynuti⁹. ⁊ c. raynaldus. ⁊ l. p dicta ēt alias aut tota cōfirmatur aut tota cassatur ō ꝯsc. di. ij. comperimus.
m ❡ A quo poterat. sic cꝫ soluit iudiciū qō firmū erat si ad eū statū deuenit: a quo īcipere ñ potuit. ff. de iu. ⁊ a me. ⁊. l. si alter. sec⁹ ē ī mr̄imonio. xxxij. q. vij. illi. q sani. ⁊ c. neqꝫ furiosus. ī. de eo q cog. cōsang.

proxi. ad apostolicā. vñ ꝯpelliꝛ reddire ad monasteriū uxore mortua: sed ꝯdicere vꝛ. s. c. i. ubi mulier dedit licētiā viro ⁊ tñ ō mōasterio reuocaꝛ ⁊ restituiꝛ uxori: nisi uxor castitatē pmiserit aut ad religionē trāsierit. ꝫ nō dꝛ ꝙ monachatus non tenuerit. vnde mortua uxore cōpelli debuit ad monasteriū redire ⁊ ita ꝯcordat cū ista. ⁊ hoc pbaꝛ. s. qō me. ca. c. i. hug. dixit ꝙ decre. illa non tꝫ: q: ꝯsentit marito ⁊ dēbat cōpelli ad castitatē: uel monasteriū intraꝛ si iuuenis esset: ⁊ preterea ñ dꝛ ibi ꝙ mulier posset reuocare maritū: sed eps ex officio suo. tñ ꝯpelliꝛ redire pp ea que dixit illa. ī. e. placet. ibi silr nō fuit solēne uotū: q: non habuit licentiam viri: unde nec illa compellitur redire ad monasterium.

C Onsuluit. Legitur pncipalr trib⁹ modis. ⁊ ꝫm pmum ītellectuꝫ h. d. si ꝯiuges pfitenꝛ religionē altero mortuo alter ad seculū redire nō pt. ⁊ iste ītellect⁹ eliciꝛ ex ter. ītelligēdo ꝙ uxor ēt ītrauit religionē legiꝛ ⁊ scōo ꝙ soci⁹ marit⁹ ītrauit ⁊. h. ītēdit. pfessus rligionē ō ꝯsēsu uxoris sue discretionē.

n ❡ Nō cogēdā. sed nūqd tenet mr̄imoniū si mulier ista ꝯheret: dic ut dcm̄ est. s. eo. qdā intrauit. hic nō fuit uotū solēne: q: nec habuit licētiā viri unde nō cōpelliꝛ redire ad monasteriū. sic. s. eo. qdaꝫ.
A D apostolicam. Istud. c. ē pars. c. ad apostolicā. s. ti. pri. primo pōitur dcm̄. scōo exceptio ibi: nisi. ab. si.
o ❡ Ut sine suspitione. sic. s. eo. cū sis. ⁊ c. uxoratus.
Q Ex parte. Cōis diuisio. scōa ibi: nos aūt: q̄ tria facit. pmo ꝯ solutionem allegat. scōo soluit ibi: nos tñ. tertio solutionē determiat ibi porro. Ab. si.
p ❡ Uiduitatis. i. uelū qō daꝛ viduis. ar. xxvij. q. i. viduas quoqꝫ. nec diꝛ h ꝙ uotū emiserit vñ postea distiguiꝛ circa. fi. nec dicit uelū pfessiōis. lꝫ. n. assumat habitū siue uelū religiōis ꝯsumiꝛ tñ ꝙ uoueret. ꝫ nō ē sufficiēs ꝯsūptio nisi de uoueat se alicui religiōi: ut dꝛ ī fi. lan.
q ❡ Internūcijs. no. ꝙ mr̄imoniuꝫ pōt ꝯhi p nūcios inter abñtes ut h vꝛ. xxij. q. ij. honoranꝛ. ff. ō spō. sufficit. ⁊. l. ul. ff. de ritu nup. mulierem.
r ❡ Arra. lꝫ arra possit apponi in ꝯtu ma-

trimonij nō tñ pena. C. de spon. l. vlti. ff. ō vb. ob. ticia. ſ. de spon. gēma mīr: ⁊ hec arra postquā mulier itrauit monasteriū pōt repeti a viro ⁊ exigi. s. e. ex publico. C. de epiſ. ⁊ cle. deo nobis. olim non poterat ut ibi dī.

a Complexus. quereba ſ vtrū veli ſuſceptio ſpediret matrimoniū inter eos.

b Ratū cōiugiū: q; ⁊tumelia creatoris nō ſoluit ius mīrimonij iter fideles ſz alter labaſ in hereſi: q; mīrimoniū ratū ē iter eos. ſz ſi duorū ⁊iugū īfideliū alter ⁊uertaſ ad fidē tunc cōtumelia creatoris ſoluit ius mīrimonij ſm qō dī. ſ. de diuor. quanto.

c Dēm legem. xix. qō. ij. due ſunt. s. de regu. ſz. ſ. de diuor. gaudemus.

d Sanctis. s. e. veruz. xxvij. q. ij. ecce. §. item beatus.

e Cā. falſa. n. demonſtratio vel cā legatū nō perimit. C. de fal. cau. adiec. leg. l. ij. ff. de cōdi. ⁊ demō. falſa demonſtratō nec mendactū obligāris īpedit obligationē. ar. ſ. e. veniens. ff. de pig. ac. l. i. ⁊ l. ſi rem alie nā. nec vitiat viſpēſationez. ſ. de ⁊ſang. q; circa. ⁊ ita non ⁊ſideraſ q̄ fuerit cā īpulſiua. arg. s. de iureiu. quēadmoduz. §. vl. ar. ꝯ. ſ. de vo. ⁊ vo. redēpt. magne. in fi. nā in huiuſmodi ſpūalibus ēt dolus aduerſarij nō vitiat ꝯctum. s. de bis q̄ vi metuſue cau. fi. c. cuz dilecti. ⁊ ſ. e. dudū. ⁊. c. accedēs. nec cō ſideraſ cā uel itētio ꝯbētis. C. de ⁊di. ob cau. da. ſi repetēdi. s. de reg. vidua. xxvij. diſ. qō interrogaſti. tan.

f In uelli ſuſceptione. ſic. ſ. quer. uel uouē. ⁊ſuluit. xxiij. q. v. q; deo pari. tñ ſolus babitus nō facit monachū: ſz ꝓfeſſio. s. ti. pr. ponectū. niſi feraſ p annū. s. de reg. ex parte tua. vel niſi ſit babit⁹ ꝓfeſſionis q̄ daſ ꝓfitentib⁹. s. ti. pri. ſtatuimus. ⁊. c. vidua. ⁊. xx. q. i. quez ꝓgenitores. ⁊ eſt hic arg. q; ſuſceptio veli ſiue habitus nō facit monachum.

g Propositus caſtitatis. bñ dicit ꝓpoſitū: q; ſi vere caſtitatis votuz deuoueret alicui religioni ſcī auguſtini uł bñdicti l ꝓpa domo manēdo bñ ſolēnizareſ votū. xxvij. q. i. ō viduis ⁊. c. mulieres. xx. q. i. vidua. ſ. q̄der. uel vo. īſinuāte. uel dic q; talis religio nō ſoluit ſpōſalia de p̄ſenti. ſicut nec diſſolueret ſi vir fieret clericus. xxvij. q. ſj. ſi vir. de vita heremitica vñt gdā q; ſoluit ſponſalia de p̄ſenti. arg. xxvij. q. ij. §. ecce. alij dicūt q; nō: vñ ſi heremita ꝯbe ret mīrimoniuz teneret: q; pōt bre ꝓpriū. xix. q. iij. §. ecōtra. Jo. ſed qd ſi in veritate leproſus fuiſſet. ſi ſit ſpōſa de futuro ſoluunt ſponſalia ꝓpter leprā. vnde nō tenent ꝯbere. s. ō iureiu. quēadmodū: ſi eſſent ſpōſalia de p̄ſenti bene ꝓpelleretur ꝓſumare matrimonium niſi uellet intrare religionem ſicut hic innuitur.

b Niſi voto. i. profeſſione.

i Onſtitutus. Prima pars narrat factū. ſcōa dat iudicem ibi iōq;. ab. Ad gradū ſacerdotij. qō bene fieri potuit. cū illa vro: ſua publice fuit adulterata. vnde amiſit ius quod bēbat i eū. ſ. ō diuor. ſignificaſti. itē ſi fuiſſet vidua uel ab alio cognita promoueri nō ōbuit. xxxiij. di. curāduz ſi cui⁹.

k Logere. ſz videſ q; talis coactio ei obeſſe nō dz: quomin⁹ repetat virū: q; i facie eccleſie nupſit tolerāte eccīa: quādiu ſaltem appareat an fuerat mīrimoniū iter illos. ar. ſ. de frigi. ⁊ maleſi. fraternitatis. ſ. de diuor. gaudem⁹ i fi. rñ deo nō excuſaſ pp hoc. īmo magis puniri dz: q; taliter nupſit nulla ſnīa ſeparatiōis p̄miſſa. vnde illa dz ſeparari ab eo cui iūcta fuit p adulteriū: q; viuēte viro priori alteri nō potuit copulari. ſz pdiderit ius qō bēbat i illū: q; manēt cōiuges ēt ſepati pp adulteriū. xxxij. q. vij. c. i. ⁊. ij. ⁊ ſic obſtat ei exceptio fornicatiōis. ſ. e. c. pr. ⁊. xx vij. q. ij. agathoſa. alias ſi fornicata nō fuiſſet poſſet ipſum deceret habitū ordinis ciſtercien. aſſumpſit: ⁊ infra. Jōcz mādam⁹ q̄tenus ſi res ita ſe bz p̄dcāz mulierē ut a dcō. v. recedat cui p adulteriū eſt ꝯiuncta: nec p̄dcm̄ impōachū ingeret quominus regulare votuz valeat adimplere per cenſuram ecleſiaſticam cogere[k] non omittas.

I Dem pictauienſi epō ⁊ abbati de bozbard. pictauiēſis dioceſis.

C Uxor nō poteſt repetere maritum de cuius licentia religionem intrauit ſi poſt ingreſſuz non continuit ſz ad conſentiendum ſeu ad dandam licentiam dolo fuit inducta.

O Niēs ad p̄tiam nr̄am. L. nobis intimauit: q; cū olim i trādi monaſteriū p̄poſitū ꝯcepiſſet pluribus ſacerdotibus p̄tibus apud urorē ſuā inſtitit vt ſup hoc ſuū ipartireſ aſſenſum: ⁊ infra. Jpſa demū tā ipſius q̄z multorū aſtā citū precib⁹ fletibuſq; deuicta caput eius altari ſuppoſuit manu ſua[l] q ea p̄ſite tōſoratus ibidē mōaſteriū adijt: ⁊ finito ꝓbatiōis tpe ꝓfeſſionē fecit[m] ſolēniter monachalem: illa vero in ſeculo remanens inhoneſtos amatores admiſit: ⁊ infra. Quocirca mandamus: q̄tenus ſi ita eſt. predcm̄. L. in monaſterio qō intrauit ꝓfecrare libeā p̄mitratis: ſz in hoc videaſ nō modicū delīſſe: q; captioſe[n] aſſeruit: quia niſi ſibi eadē mulier ꝓfēriret tā ſibi q̄z toti mūdo ſe inutilē redderet: ⁊ cū p̄ſbyteros exoꝛauit ne p̄dcē mulieri exponerēt q; eādez relinquere ſe cultū oporteret ſi forte licentiam daret viro: ex quo tñ eadē caput viri altari ſpōte ſuppoſuit[o]: ⁊ poſtmodū nō cōtinuit: ſup reuocatiōe ipſius nō ē aliq̄tenus audiēda. cū ipſius intētio exceptiōe poſſit commiſſe fornicationis elidi: maxime cuz antequā fuerit fornicata ipſuz non duxerit repetēdum[p]. I Dem.

C Uxor maritum p̄feſſum repetere poteſt non obſtante licen

repetere: ut in. c. agathoſa. niſi de cōſenſu illius prometus fuiſſet ut ibi .xxxiij. q. v. qui vro⁊em.

C Emens. Prima narrat factum ſcōa dat iudicez ibi: Quocirca. Abbas ſiculus.

l Manu ſua. ⁊ ita iuri ſuo renunciauit. ar. s. de ⁊ſue. er lr̄is.

m Profeſſionem fecit. quod facere non debuit ea i ſeculo remanē te. s. e. cum ſis. ⁊. ca. ad apoſtolicā. ⁊. s. e. c. i. cū eſſet iuuenis. ſecus ſi ſenex: ut ibi dī.

n Quod captioſe. hic ē arg. q; ſz dolus iteruenit in ſpiritualibus tenet cōtractus. ſ. eo. dudum. ⁊. s. de his que vi metuſue cā fi. cum dilecti. ubi de hoc. aliud ſi minus inducta fuiſſz vt daret viro licētiaz: talis licētia nulla ē. xxxij. q. v. notificaſti. ⁊ iō p̄cipiendum eſt huic mulieri. q; nō ꝓtinuit: ſed i honeſtos amatores ad miſit: vt expōſſe dī in fi. alias ſi continuiſſet non p̄iudicaſſet ſibi p hoc quod fecit q; nō ꝓmiſerit trāſire ad religionez nec ēt continentiā ꝓmiſerit cū eſſet iuuenis. s. eo. ad apoſtolicaz. ⁊. s. eo. c. i. Jo.

o Sponte ſuppoſuit. bene dicit ſpōte: q; etiā ſi vir inuita muliere intraſſet religionem ſz talis ingreſſus nullus fuerit. ſ. eo. c. pri. ſi tamen poſtea fornicet non pōt ipz repetere. xxxij. q. ij. agathoſa. ſ. de diuor. ſignificaſti. ſz pone q; vir nolit exciſpere: q; nemo cogitur excipe ſicut nec compellitur ageā. C. ut ne. inui. age. vel accuſoga. l. i. ⁊ quilibet iuri ſuo poteſt renūciare. s. de regu. ad apoſtolicā. ⁊. c. ſtatuim⁹ quid erit. Dicas q; monaſteriuz eo inuito pōt reciper̄: ⁊ eum defendere ne permittat euz in peiorē ſtatum detrabi. ff. de libe. cau. l. i. ⁊. ij. ſz. n. primo non tenuerit votum tamen quātū ad ipſuz volentem tenuit. s. eo. q; dam intrauit. ⁊. c. plz. ⁊ quācito ipſa fuit fornicata ſtatim pdidit ius egrendi. ergo cum ſit liberatus a ſeruitute mulieris ſtatim monaſterium bz plenū ius in eū. ⁊ ſic exceptio que competit viro acquiſita eſt monaſterio cum res ad eum ſtatum puenit a quo potuit bre principū. s. eo. ſicut. priori. placet. ſz qd ſi exiret ⁊ nellet excipe: q; pōt ei remittere. s. ō iureiu. quēadmodū. in fi. credo q; bene pōt illā recipere non obſtante ꝯdictione monaſterij: q; votū ex toto nō tenuit cū decepta fuerit. nec ipſa etiā nouerit. arg. op. s. e. c. pri. niſi vir ꝓfeſſionē feciſſet poſtquā illa fuit fornicata tūc nō poſſet eps eum de monaſterio educere nec cōpellere ut eam reciperet ꝓpter fornicationē. ſed qd ſi vir fornicet in monaſterio cui mulier dedit licētiā nunqd ipm̄ recipere pōt: nō. xxxiij. q. v. q; deo pari: qa pdidit oē ius qō habuit i viro: q; ꝓpter ⁊ſequēs delictū nō renaſcit ſeruitus amiſſa. de cō. di. iiij. queris. ſz ſecus eſſet ſi ambo eſſent in ſeculo: ⁊ ꝓpter fornicationē alterius ambo eēnt diuiſi. ſ. de diuor. er lr̄is. ⁊. s. de iureiur. tua. ⁊ hoc ideo: q; ius quod monaſteriū habet in ipſo ꝓpter ſuum delictum pdere non pōt. Jo.

p Repetēdum. potuit ergo p⁊i⁹ eū repetef: ⁊ ita ē ar. q; ſi qs ignorās ius illud. ſ. q; ſi ōderit licentiam viro teneaſ reliquere ſeculum: iterum

põt eum repetere. ꝛ sic subuenit ignoranti hoc ius naturale. Iau.

ACcedens. Primo partis narratio. secũdo iudicis datio ibi quo circa. ab. si.

a Votis iuita ꝛ coacta: ut patet p premissa verba vnde votũ viri nõ tenuit: q: alter iuito altero vouere nõ põt. s. eo. gdaz. xxvij. q. ij. agatbosa. ꝛ xxiij. q. v. notifica. ti. ꝛ. c. si dicat: ubi idez casus ponitur.

b Processu tẽporis. sed videt p spacium sequẽtis tpis: ꝛ patiẽtiam ipius mulieris ratificasse Igressum viri. ar. j. q cleri. uel vo. insinuante. cũ vterq; post ingressuz tãto tpe tacuerit: ꝛ patientiã adhibuerit. nec videt q; postea audiatur imo vir debet compelli redire ad monasterium argu. j. de spõ. ad id qõ. j. ó frigi. ꝛ malefi. c. i. ꝛ. i. q. i. cõstat. ꝛ hoc nõ est verum. imo cum ipsa non mutauerit seculum nec promiserit ꝓtinẽtiaz semp adhuc itelligit dissentir: qõ apparet ex eo q; quãcito eruit eum repetijt. ꝛ sic p primum: ꝛ vltimuz colligit q; medio tpe non ꝓsenserit. sic. xxviij. vi. q; sunt culpe ꝛ precipue cũ presumat ex hoc q; sit iuuẽis. siue sit iuuenis siue uetula nũq; ds itrare sine licentia vroris: ꝛ seruat qõ dx. s. eo. ad apostolicã: sed nunqd iste cum fuerit redditus uxori poterit erigere debituz. Di cas q; nõ poterit erigeꝛ debitum: q: renũciauit illi iuri quod habebat i uxore intrando monasterium qõ fuit in eius potestate: ꝛ eractus reddere debz: ut dicit. s. e. qui dã intrauit. de hac materia consuevit notari. xxvij. q. ij. agathosa. ꝛ xxiij. q. v. q uxorem.

SIgnificauit. Primo ponit mulieris querelã. scõo vat iudicem ibi quo circa.

c Suspitio. ꝛ ita videtur q; si mulier iuuenis sit nõ sufficit q; continẽtiam ꝓmittat ad hoc ut maritus possit religionẽ itrare: nisi ꝛ ipsa simutauerit vitã. s. e. ad apostolicã. ꝛ. c. cũ sis. ex eo. n. q; dicit si suspitõ ó ea bñ ñ põt ñ ds ꝓpelli. I telligo q; si sit suspecta ds ꝓpelli religionẽ itrare quo ꝓmisit ꝓtinentiã cũ verisile non sit q; eaz fuet si remãserit in seculo. ar. s. e. ex pte. in fi. ꝛ nõ itẽderet ab initio religionẽ intrare. ꝛ arg. ad hoc. xxiij. q. v. q uxorez q: eo ipso q; iniam õdit viro: ꝛ ꝓmisit ꝓtinẽtiaz Itelligit tacite ꝓmisisse I trare religionẽ cũ sit iuuenis. ar. bo. s. e. veniẽs. ꝛ ds fi. ꝛ q; sine ꝓditõe vouenit sine ꝓditõe soluãtur. xxij. q. vi. c. ulti. ꝛ dñs exigit oblatum qõ nõ exegerat offerendũ. xxvij. q. i. nuptiaꝝ. in fi. ꝛ xly. di. de iudeis. ꝛ sic

tia profitendi ab ea metu extorta.

ACcedens ad pñtiaz nram. J. mulier ꝓposuit: q; cũ. v. vir eius eã sibi mrimonio copulasset uolẽs tãdez idem vir habitũ assumere monachalez: postulabat humiliter ab eadẽ ut taz pio ꝓposito faueret ipsi⁹: q; pp multa ẽbera et alia grauamina q; dictus vir inferebat eidez seipam asserens dimissurũ: annuit uotis[a] eius. Cũq; idem in domo deuẽdere cistercien. ordinis religiõis habituz assumpsisset: mulier i domo monialiuz nullo ibi habitu religionis assũpto uel uoto ꝙuersionis emisso ꝑmansit. ꝓcessu uero tpis[b] cum idẽ vir ad seculum rediẽs religiõis habituz reliqsset: cadẽ mulier se instanter ab ipso petijt reassumi ꝛ infra. Quo circa discrete. v. mandamus q̃tenus si res ita se hz: dictũ verũ ut eam recipiat eiq; affectum exhibeat coniugalẽ appellatiõe remota cogatis.

I Nnocẽ. iij. epõ ꝛ decano ꝛ thesaurario liconiensi.

C Uxor ꝓfessi q; dedit viro iniaz ꝑmittendi nõ cõpellit igredi religionem si ꝓtinens ẽ ꝛ nõ suspecta.

SIgnificauit nobis. A. mulier q; cuz ipsa. F. viro suo coraz decano sancti quiriaci vice archiepi senoñ. in hac parte fungente licẽtiaz cõcesserit religionem intrandi: cõtinentie tñ uoto eidem iniuncto ꝛ recepta fide ab ipsa q; perpetuo contineret: idẽ decanus post factã ꝓfessionem a viro predicto i monasterio in quo habituz ipsam pserat monachalẽ: asseruit assum debere religionẽ itrare: quãquaz id primo nõ expressisset eidem: et hoc exposso illi licentiam non dedisset: ꝛ infra. Quo circa mãdam⁹: quatenus si est ita: ꝛ est talis eratis de qua suspitio[c] haberi non possit. ipsaz votũ continentie obseruãtez intrare monasterũ compelli nõ ꝓmittatis inuitaz.

GRegorius. ix.

C Adultera quã marit⁹ recõciliare non vult ad agendum penitentiam. in aliquo claustro collocat.

GAudem⁹ in domino ꝛ infra. Mulieres vero q; relicto maritali thoro lapsu carnis ceciderũt[d]: si mariti earũ a te diligẽter cõmoniti eas ad frugem melioris vite cõuersas noluerit recipere: ꝓpter deum in claustris[e] cum religio fis mulieribus studeas collocare ut perpetuaz penitẽtiã ibi agant.

I Dem. i. monia. monasterij de plauda.

C Si cõiuges se adiuicez absoluerunt ꝓtinẽtiã ꝓmittẽdo: ꝛ vterq; vel alter eorũ religionẽ profitetur alter alterũ repetere nõ potest.

OAduz a. L. laico mota contra te quã vroꝛẽ suã dicebat materia questiõis. R. sancte. OD. in comesd. diaco. cardi. dedimus auditorẽ. Coraz quo dictus. L. cõquerendo ꝓponens q; indebite recusabas eidez cuius vror eras p cõsensuz de pñti ꝛ carnis copulam subsecutaz matrimonialiter adherere: te sibi restitui postulauit.

Ad quod fuit rñsuz: q; ipse pro aie sue remedio pura ꝛ spontanea volũtate pñtibus duobus religiosis sacerdotibus: ꝛ adhibitis. v. testibus fide dignis oĩ iuri. quod i te habuerat renunciauit[f] oĩno[g]: resignãdo illud in manibus alteri⁹ ex sacerdotibus supradictis q; in pso nã ecclesie resignationez huiusmodi recipere ꝓcurauit: et qõ idẽ. L. se castitatez seruaturũ ꝓmisit: pauperũq; hospitalis ó põte obsequio se deuouit[h]: ꝓmittens voto solẽni oĩa ꝛ singula supradcã: ꝛ tribuens tibi iniam ad monasteriũ transeundi: teversa vice similiter ꝓmittẽte ac tribuente illi iniam: ꝛ ius quod libet resignãte: sicut hec oĩa dicebãtur p publicũ instrumentũ esse ꝓbata manu. B. notarij areatiñ. confectũ. Uer prenoiat⁹. c. ꝓposuit q; casu amisso istrumento pfato illud in prima pson qõ prius erat in tertia insertis plurib⁹ i vno aliter q̃ in alio fuit ab ipso formatum: ꝛ cum libi iratus fuisset sicut verba ꝛ verbera idicabãt nõdũ calore iracundie[i] gescente quidam ipm decepto rie allexerunt: ꝓponẽtes eidem q; in hospitali pdcõ cibis ad libitum posset uti ac ꝓprium retinere: pfato. B. sibi nihilominus ꝓmittẽte q; nõ solum ardorem sed ẽt appetitũ libidinis extingueret in eodẽ: pp quod qcqd in hac parte fecisse dignoscitur: iratus seductus pariter ꝛ illectus: et sub spe promissionis ac sub ea conditione vel modo si posset continentiam obseruare: asseruit a se factum. Sed ad ista rñdebatur econtra qõ an tabellio in tertia persona instrumentum cõ

cũ teneat ad ꝓtinẽtiã p suã ꝓmissionẽ tenet ad id fine quo eã ꝑuare non potest. ar. s. ó of. óleg. ꝑterea. ꝛ. c. prudẽtiã. ad fi. ꝛ sic iuita cõpellit itrare religionez q: fecit id pp qõ ꝓpellit. sicut qñq; ex officio suo ꝓpellit itrare monasteriũ. l. vi. si ille. xx vij. q. i. si qs rapuerit. C. ó adulte. auc. nouo iure. ꝛ auc. ſz hodie. j. c. pr. alij dicũt q; vir sibi ds restitui ex officio iudicis. s. e. c. i. qõ satis põt dici: ut no. s. eo. uxoratus.

GAudemus Communis diuisio. scõa pars ibi mulieres. ab. si.

d Ceciderunt. ꝛ sunt ꝓdẽnate p sniam uel adulteriũ eoruz publicũ: ꝛ notoriũ ẽ secuta snia vnde viri eas recipe nõ cogũtur. j. de diuoꝛ. significasti. ẽt si sint emendate: ut hic dicit. b.

e In claustris. ꝛ ita mlier de adulterio ꝓdẽnata: uel publice deprehẽsa detrudit in monasterio ad agendã ꝑpetuã penitentiã si eã emẽdatazvir recipe noluerit. tñ infra biẽniũ põt eã recipe si vult. si vo noluerit eã recipere. uel si prius moriat q; cã recipiat tũc tondeat ꝛ habitum monachalẽ recipiat ibi ꝑpetuo moratura: ut expsse habeat in auc. ut nulli iudi. li. balo. ser. ℌ. si vo qñ adulterij crimẽ. col. ir. vñ sũpta fuit ℌ vere. ꝛ. C. de adul. auc. sed hodie ꝛ cuz rebus suis ne sit onerosa monasterio: ut i auc. illa sz hodie ꝓtinet. non tñ propter hoc erit monacha: nisi ampli⁹ processum fuerit. ꝛ sic qñq; ꝓpter culpã suã aliqs cõpellit itrare monasteriũ. l. vi. si ille. ꝛ xvj. q. vi. ó lapsis. xxvij. q. i. si qs rapuerit. ꝛ idem vr dicere ẽcretum. xxxij. q. i. de bñdicto. ꝛ ij. q. i. in primis. versus prin. et. xxxiij. vi. fraternitatis. in finem vo alia pena puniebãtur adultere: q: lapidabant comunete de adulterio scõm legẽ mosaycã. xxxiij. q. v. hec imago: et. C. ó adul. castitati. ubi legitimis penis subijcit: sed hec pena nõ imponit cuz non agitur criminaliter. s. de procu. tue.

TUdum. In prima ponitur facti ꝛ ꝓcessus narratio. I scõa diffinitio ibi: nos ita q;. ꝑma subdiuiditur: ꝓio ponit datio auditoruz. scõo actoris petitio ibi coraz quo. tertio ibi: ad qõ: rei rñsio. quarto ibi verũ: actoris replicatio. quinto ibi: ſz ad ista: rei replicatio. Ubbas siculus.

f Renũciauit oĩno. qõ ei licuit ẽt si non tenuisset uotuz ex toto: q: hoc erat in ptãte ipsi⁹. s. eo. qdam. ꝛ. c. placet.

g Omnino. simile. oĩno hõs. s. de rescrip. cum cõtingat. ff. de fideiuss. l. grece. ℌ. illud. ubi dr q; fideiussor in duriorẽ cãm non obligatur oĩno.

h Obsequio se deuouit. ꝛ sic solẽnizauit uotũ deuouẽdo se religioni illius hospitalis. vnde ꝓpelli ds ut relicto seculo suum exequatur propositũ. s. e. ex parte. in fi.

i Calore iracũdie. si hoc esset verũ nõ teneret uotũ: q: icõsultus calor calũnie vitõ caret. ij. q. iij. ℌ. notãdũ. ꝛ. c. si qs iratus. tpe. n. furoris iustũ putat eẽ qõ facit. xi. q. iij. illa ꝓpositorũ. ꝛ ira sepe innocentes ad crimẽ iducit. ea. cã ꝛ ea. q. ira sepe. ꝛ lubricũ ligue facile ad ꝓsequẽtiã trahi nõ debz. ff. ad. l. iul. ma. famosi. C. si qs ipe. maledi. l. vna. ar. ℌ. xvij. q.

.iiij. sunt qui opes. ⁊ hoc uex est nisi post calorē iracundie consentiat ut in. c. si quis iratus. ⁊. s̄. de reg. sicut in si.

a ¶ Substātia veritatis. hec erat satis bona defensio: q̄ nihil refert narrandi diuersitas ubi eadē dn̄r: ut. j. de ver. si. nihil obstat. sic quolibet loq̄ndi genere formata īstitutio ualet si mō p eā liq̄bit uolūtatis ītētio. C. de test. qm̄ indignū. ī prin. ⁊ ē ar. p testib⁹ diuerso modo narrātibus. dūm̄ in substātia facti nō discordent. viij. q. i. in scripturis. de con. di. iij. quotidie. b.

b ¶ Spes. no. b ar. imo q̄si expressum ē q̄ ī huiusmodi spūalibus dolus aduersarij non vitiat ꝯctū. sic. s̄. de bis q̄ vi metusue cau. fi. cū dilecti. s̄. eo. ex parte. ⁊. c. venīes. alīs si dolus dat cām ꝯctui nō tenet ꝯct⁹. ff. de dolo: ⁊ elegāter. sed quare ī huiusmodi spiritualibus: lz dolus alteri⁹ īterueniat: ñ vitiat talis ꝯctus q̄ talis dolus bonus dolus ē ⁊ bonus dolus nō ꝓhibet. ff. de do. l. i. dolus cat liditas ad decipiēdū dr̄. ut in predcā. l. sed p talē dolū nō decipit nec ad malū inducit. imo ꝓditionē suam facit meliorez. ⁊ ideo non vitiat ꝯctum.

c ¶ Volūtarie. ⁊ sic lz ab initio deceptorie īduct⁹ fuisset ex quo postea sponte b̄ fecit ꝓprima cā turpitudinis ablata esse vr̄. si. j. de ōspon. ipu. de illis. i fi. ⁊ ff. quod me. ca. l. ij. ff. de condi. ob tur. cau. l. si ob turpem.

d ¶ Suspitione. vnde compelli dz vitā mutare. s̄. e. significauit. maxime cū hoc ꝓmiserit ut patet. s̄.

Mulier. Breue est ⁊ per alia ꝛba pōt summari vt in rubro ⁊ nō viuidit. Ab. sic.

e ¶ Remānsit. viro trāseūte ad infideles: puta saracenos: uel iudeos: uel etiā hereticos.

f ¶ Judicio eccl̄ie. ergo a ꝓrio cessuv̄ q̄ si nō fuit iudicio ecclesie separata q̄ eo fuito religionē ītrare ñ possit: ⁊ ita aliud est qñ iudicio ecclesie fuit separata ab illo. ⁊ aliud qñ nō fuit separata: lz ab illo ꝓpria auctoritate recessit. si. j. ō diuor. de illa: sed si nollet ītrare religionē ꝓpelli dz ad ipm redire vtroqz casu. siue fuerit iudicio ecclesie absoluta siue non. j. de diuor. quāto ī fi. no obstāte illa spirituali fornicatione cū iā sit emē datus: ⁊ īcipit esse qō ñ fuit. l. vi. ferrū. secus in carnali fornicatione siue iudicio eccl̄ie sit separata siue publice sit fornicata nō tenet illā recipere nisi uelit quātus emēdatā. s̄. e. gaudem⁹ ⁊ b̄ separatio fit trāsitu quo ad mutuā fuitutē: q̄ vinculū mr̄imonij nō dissoluit in b̄ casu. cū alter fidelitū trāsit ad īfidelitatē: ut. c. predcō quāto. fz q̄ est ratio q̄re ī fornicatione carnali nō ꝓpellit maritus recipe vxorē ēt emendatā: sed in spirituali cōpellit. hec pōt eē rō si maritus cognosceret uxorē post carnalez fornicationez postea ꝓmoueri nō pōt ea mortua pp defectū sacramēti. ⁊ sic preiudiciū ei fieret. xxiij. vi. si laici. ⁊. c. si cuius vxor. sed hoc non ꝓtingit in fornicatiōe spirituali. q̄ p pnām purgata ē. itē alia ē rō: in fornicatione carnali aīa ⁊ corpus pollui: sed ī spirituali trāsit aīa ⁊ in carnali fornicatione non trāsit ī aīa qō displiceat marito fz ēt ī corpe qō nō fit ī spirituali. ⁊ vir magis scādalizat ex eo qō fit ī corpore ⁊ magis offēdit q̄ ex eo qō fit in aīa. ⁊ ita cā maioris scādali illati viro fit ut post carnalē fornicationē non cōpellatur. sed post spiritualē fornicationem compellitur nisi ad religionem transire uoluerit: ut hic dicitur.

Rubrica de quersione infidelium. Supra visum est de ꝓuer. ꝓiug. ad religionez nunc subijcit de eorum conuersione ad fidē: habetur ō materia. xxviij. q. i. ⁊ q̄. xxij. q. viij. c. vno. ab. si.

Audabile. Generalius pōt sic sūmari. Non pōt qs illam habere in vxorem cuius maritum occidit machinatione ipsius mulieris secus si sine machinatione. ⁊ est pulcher ⁊ quotidianus casus. diuidit̄ nam due sunt partes principales. Scōa ibi ad hoc. ⁊ quelibet subdiuiditur in consultationem ⁊ responsionem: vt patet in tex. ab. si.

g ¶ Triburiēsis ꝓcilij. qō bēs. xxi. q. i. si qs viuēte: q̄ eas nō pōt bre si ī mortē ipox aligd machīate fuerūt ut b̄ vīc. idē ē si fidē dederunt. ut. c. cā. ⁊. q. c. relatū. j. ō eo q dur. ī mr̄i. c. i. uel si ō fcō ꝯrit: ut. j. c. sup hoc et. c. cū bret. ita tñ q̄ post fidē datā cognouit eādē vxorē uxore sua viuēte. alīs sola fides data nō impedit matrimoniū. j. de eo q dur. in mr̄i. quam pol. p adul. c. ult.

b ¶ Tali lucro. sic. xiiij. dist. q̄ ait. xxxiij. q. v. si dicat. si. i. q. i. ñ ē putanda. j. de vsur. sup eo ō xxij. q. ii. ne qs arbitret.

i ¶ Et xp̄iani simīr pugnātes p patria: ⁊ fide: ob quā patriā pr̄ ī filiuz ⁊ filius in patrē insurgere dz. ff. de re. ⁊ sumpt. fu. minime. ⁊ marit⁹ in vxorem. xxviij. q. i. uxor in fi. xxiij. q. ulti. legi si romastes.

k ¶ Procurauerint. ex eo qō hic dicit. ⁊. xxi. q. i. si qs viuēte. j. ō eo q dur. ī ma. c. ulti. ad hoc ut mr̄imonium ipediat duo exigunt. s̄. affectus cū ope subsecuto. ⁊ ē si. ff. de ꝓdi. ⁊ de. l. ij. i fi. b. n. tūc puniunt cū cōcorditer ad hoc ꝓcedunt. xv. q. vi. c. i. in fi. ⁊. c. si qs nō irat⁹. qñqz punit op⁹ sine affectu quo ad legē ꝓmotiōis. xv. q. i. si qs ñ irat⁹ qñqz affect⁹ sine ope: ut. i. q. i. q studet. s̄. de biga. nup ibi tñ iterueniit opus nō cū effectu: qd ergo si ratuz habuerūt eos iterfectos eē idē videret: q̄ī male ficiss ratihabitō ftro trahit: ⁊ mandato cōparat. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. iz ⁊ si cuz qs. ꝑ credo ar. j. de spon. cum apud. cuz edictū de mr̄imonio cōtrahēdo sit ꝓhibitoriuz ut ibi.

Ex litteris. Si vxore in iudaismo relicta iude⁹ ad fidē conuertitur cōis proles assignat eidem. b. d. uel quo ad itellectuz marie turta glo. dic ut ī rubro ⁊ ē casus no. primo ponit ꝓsultatio. scōo rñsio ibi: cū aūt. ꝓsultatio vō duo facit ꝑmo ponit viri petitionem. secūdo defensionē mulieris ibi ad qō. rñsio uero pape q̄druplicez premittit cām. ab. si.

l ¶ Perducēdus. iusta fuit cā petitionis: ⁊ honesta ⁊ ita sumit b̄ arg. q̄ cā petitionis sp iserenda ē in ipa petitiōe alias repellit. s̄. de libel. ob. c. ij. ⁊. iij. ubi de hoc. fz no. q̄ pr̄ pōt petere filiū in ptāte sua ꝓstitutū p īterdictū ō liberis exhibēdis ꝑ mr̄em ⁊ ꝑ quēlibet detinētē. mater tñ qñqz bz exceptionē ꝑ maritū. puta si ē minor triēnio cū apud eā tūc ōbeat educari. uel ēt si iudicatū esset in ꝑrium. ff. de li. exhi. l. i. §. si vo. ⁊ ī alio casu bz exceptionē ob negtiā pr̄is ut sine diminutiōe patrie ptātis apud eā filius moret. ff. e. deinde. §. ēt si marime. circa hoc distīgue: aut filius a nullo ōtinet. aut ab aliquo. si ab aliquo: ⁊ tūc volens aut iuitus. prīo casu petere possum p officiuz iudicis. ff. ō libe. exhi. l. iij. §. hoc aūt. si ab aliquo volens detinet pōt peti rei vendi. adiecta cā ō iure q̄ritū cognitione ꝓtoria. ff. de rei vē. l. i. §. i. q̄ō ius ppe romanorū ē. īsti. de pa. po. §. i. ī tertio casu locū bz interdictū. de libe. exhi. ut. ff. de libe. exhi. l. i. i. rñ. ⁊. ff. ō rei ven. l. i. §. i. no. q̄ filius ꝓditionez pr̄is uel mr̄is conuersi ad fidē seq dz. xxviij. q. i. iudei. ⁊ in hoc casu fili⁹ infans nō voli capar sequitur meliorez ꝓditionē. alīs si voli capar ēt nō deberet baptizari nisi spōte. xxiij. q. v. ad fidē. xlv. di. de iudeis. q̄ñqz tamen segtur deteriorē cōditionē. s̄. matris si serua sit. xxxij. q. iij. c. ulti.

m ¶ Legitima coniūctio. matrimoniū dr̄ legitima ꝓiūctio maris. ⁊ femine īdiuiduā vite ꝓsuetudinē retinēs. xxvij. q. ij. in ꝑn. de pa. po. ī pū.

regula cōtenti sumus asserentis q̄ si in mortē ipsoz maliciose fuerint machinate lz earū studio ad fidem accesserint: nec tñ eis adherere debēt: nec sunt si adherserint etiā tolerādi: cū tale dānū tali lucro[b] ecclesia ꝓpensare ñ uelit. ¶ Ad hoc saraceni qdā in bello sūt xp̄ianos interfeciss notati: ⁊ xp̄iani silr[i] saracenos: postea vero saraceni ad fidem cōuersi vxores eorū: quos in belli certamine occiderūt: sibi matrimonialiter copularūt: ⁊ idipsuz xp̄iani de saracenis mulierib⁹ conuersis ad fidez feciss noscunt: que postquā de priorū viroz morte cō pererint ueritatem: diuortium cōstāter exposcunt. ¶ In bis igit rñdem⁹: q̄ cū tales nō ꝓcurauerint[k] viroz ītritū defunctorū: mr̄imoniuz iter huiusmodi personas licite pōt contrahi: et taliter copulati diuortiuz nequeunt postulare.

Rego. ix. argentinensi epō.

Si alter infidelium coniugum reuertitur ad fidem altero remanente in infidelitatis errore: cōis prōles assignatur conuerso.

Ex lris tuis accepimus: q̄ qui dā de iudaice cecitatis errore ad xp̄m verū lumē adductus vxore sua ī iudaismo relicta: in iudicio postulauit istāter: ut eorū fili⁹ quadriennis assignaret eidē ad fidem catholicam quā ipe susceperat perducēd⁹[l]. ¶ Ad qō illa rñdit: q̄ cū puer adhuc īfans existat: ꝓpter qō magis materno indiget solatio cū pr̄no: sibiq̄ āte ptū onerosus: doloross i partu: post ptuz laborioss fuisse noscat: ac ex hoc legitia cōiunctio[m] maris ⁊ femine magis mr̄imoniū cū patrimoniū nūcupetur: dictus puer apud eā dz conue

⁊ hec est rō q̄ cōsueuit assignari a doctorib⁹ q̄re poti⁹ dicat matrimoniū q̄ patrimonium illa coniunctio.

a ¶ Ptāte. pf. n. vt hꝫ e filiū in ptāte ⁊ nō mater. īsti. ō pa. po. ℌ. ulti. ⁊ C. de adop. mulierē. vñ filius pfis familiā segt ⁊ nō mfis. īsti. ō leg. ag. tu. ℌ. i. vñ ista ṽba fuerūt sumpta. ⁊ erpōe familiā. i. agnationez. lz alꝫ ꝺ nomen familia multas bēat significatiōes. ff. ō ṽ. si. pnūciatio. ℌ. familie. ⁊ facit ad boc. īsti. ō pa. po. in fi. ⁊. C. de ṽb. si. l. vl. nō. n. denoīat filius a cognatōe matris sz pfis. ar. ff. ad mu. l. i.

b ¶ Insidientur. no. q̄ mortuo pfe pupill⁹ educari nō ꝺz apud illas psonas q̄ ipsius pudicitie pnt īsidiari. ff. ubi pup. edu. de. ulꝫmo. l. vl. pretor. n. discernere. ꝺz ut si ne ulla suspitiōe alatur p art⁹ ēt ℌ nolūtatē pfis. ff. eo. l. i. ⁊ extimabit ex affectu singulox qs magis ad successionē: ⁊ spē successiōis sit por. C. eo l. ij. verū tū educatō pupilli nulli magis ꝓmittēda est q̄ mfi. nisi victri cum ei inducat. C. e. l. i. si ṽo viuo pfe qō ē apud quē educet filius fcō diuorti o oliz extimabat p tor qñ apud pfem: ⁊ qñ apud mfez alatur. C. ō diuor. l. vna. bodie distinguitur: ut si pr causā diuortij prestitit tūc ali ꝺz apud matrez. si ṽo matrimoniū prestitit diuortij tūc ali ꝺz apud pfez. C. eo. auc. si pr. ℌ. b ali ꝺz apō pfem. ga mater prestat cām diuortij. ℌ. ō diuor. gaudemus: ⁊. c. quāto ℌ non sequitur maritū cōuersus ad fidē quē seq ꝺz. xiij. q. ij. vnaq̄q3: et ga īsidiaret vite ipsius: ut b vt. ⁊ p iura p̄dicta.

c ¶ Post triēnium. filiꝰ minor triēnio apud matrē ꝺz ali. maior triēnio apud patrem. C. de patro. nec filiū. ar. C. de infan. erpo. l. ij. ⁊. ℌ. e. c. uno.

d ¶ Ad infidelitatis errorē. bac ō cā ēt si eēt minor triēnio: vl pater vellet eū p̄ducere ad fidē cum sit in eius ptāte: pfi debuit assignari i fauorē fidei xp̄iane. cū alꝫ si eēt maior: ⁊ pclamet se uelle fieri xp̄ianuz vebeat de manibus illorū eripi. arg. ℌ. de iude. sicut iudei.

Rubrica de voto. Supra visuz ē de quodā uoto ī specie qō. s. emittit per īgressuz religiōis uel p susceptionē fidei: nūc subijcit de voto ī genē ⁊ ipsius uoti redēptione ō materia habet. xxvij. q. i. p totū. ⁊. xxxij. q. i. c. fi. repetitur in. vi. ⁊ in cle. de fide instru. c. quod sup. ab. si.

Peregrinationis. Eps er cā mutare pt uotū peregrinationis ī aliud qō sit deo magis acceptū. uel sūma generali⁹ sic ut ī rubro: ⁊ due sunt ptes. scōa ibi rñdemus. ab. si.

e ¶ De pegrinationis. supple q̄stiuisti arbitrio. ar. de pene ꝓmuta. lxxxij. di. p̄sbyter. xxij. q. viij. īnocēs. ō pe. di. i. medicina. xxvi. q. i. de raptorib⁹. xl. di. non coganf. ℌ. de maledic. c. ij. xij. q. ij. fraternitas. ar. ℌ. xvi. q. i. decime: ⁊. c. ō decimis. xxxij. q. ul. c. ul. sol. ꝓmutatio pene adhibenda ē q̄ñq3 hac ꝓsideratione p̄habita: ut illud qō vice ꝓmutationis p̄stat ur ī tm̄ uel ampli⁹ sit deo acceptum similiter hic in fi. ⁊. ℌ. e. scripture. et est argu. q̄ epi possunt dispensare in uoto. Tan.

f ¶ Cām cōmutationis. cā sp ꝓsiderari ꝺz: q̄re fiat ꝓmutatio. ar. ℌ. e. magne. in fi. ⁊. c. quod super bis.

g ¶ Recōpensatio. in oī uoto siue cōsistat in faciendo siue sit solēne siue sit simpler p̄t hꝫe locū ꝓpēsatio dūmodo ante uotū fuerit libere uolūtatis. b. d. pp articulos fidei quos vnusquiq3 uouit ī baptismo: q: illud añ baptismū ē necessitatis. sz in uoto contīnētie sec⁹ē cui eque bonū uel magis ineniri ñ potest. ar. xxxij. q. ult. c. ulti. ⁊ castitas sola est q̄ potēs ē deo alias p̄ntare. ī auc. de leno. ℌ. sancim⁹. colla. iij. ⁊ que suaderi p̄t ipērari non potest. xxvij. q. i. integritas. ℌ. de statu mona. cum ad monasteriū.

Veniens. Duo facit. p̄mo ponit formā voti. scōo eius absolutionē ⁊ mutationem ibi nos. aūt. Ab. si.

b ¶ Ju puerili. itellige q̄ erat voli capar. aliogn ꝓpensatio q̄ seq̄t nō erat iponēda: uel forsitan ī maiori etate ratū habuit. vñ tenebat illō adimplere. alias non. xx. q. i. illud: ⁊. ℌ. de regula. significatū: ⁊. c. sicut. Tan.

i ¶ Disposuit. pcedēdo ad actū exteriorē: ut pz ex lra sequenti vñ mortaliter peccass nisi cō pleuisset uotū si cōmutatio nō fuisset subsecuta ar. xvij. q. i. q bona.

k ¶ Socij fideles sed nūqd papa potuit illū absoluere ab obligatiōe qua socio tenebat vtiq3 arg. ir. q. iij. p principalem. C. ō quadri. p̄scrip. bñ a zenone. C. de preci. īpera. offe. quotiēs nec erit dicendus uoti trāsgressor. ℌ. e. non est Ala.

l ¶ Facilitate. ar. q̄ uotū ex facilitate emissuz obligat. simile xvij. q. iiij. sunt q̄ opes. arg. ℌ. ō regu. ad nr̄az. xxij. q. iiij. vnusq̄q3: ⁊. xxvij. q. i. nuptiarū: sz boc ut dictū ē postea ratū babuit factus maior.

m ¶ Sufficiāt. nā possibilitas sp subaudit. ℌ. de iureiurā. q̄re lā: ⁊. c. breui. ar. iiij. dis. erit āt ⁊. ff. ō sta. libe. l. cum bēdes. ℌ. stichus. ⁊. xl viij. dist. qō ad nos sic ipossibile ꝓceptū nō obligat. ff. q̄ sen. sine ap. re. l. paulus.

Literarum. Hoc. c. cōtinet notabilem ⁊ sing. ō cisionem ⁊ pōt sic sūmari simpliciter. ponēs religionē īgredi lz nō īgrediat non ē re⁹ voti uel generalius sic ut in rubro. primo ponit consultatio. secundo rñsio. ibi: tibi igit. Ab. si.

n ¶ Proponēs. in aio. non tñ aio obligādi. nec firmiter boc ꝓponēdo seu eligēdo: tūc mortaliter peccasset si nō ipleuisset ꝓpositū. xvij. q. i. q bōa. ⁊. ℌ. i. ⁊. ℌ. e. c. prori. ubi dic dispositum ꝓficisci. ⁊ iō dic. ℌ. si pl⁹ñ est in uoto ꝓcessuz: q: nō dic b aio obligādi vñ nō fuit mēdacium. xxij. q. ij. q̄ ait. ⁊ nemo se obligat nisi q aīum bz obligādi. ff. de ac. ⁊ obl. l. obligationū. ar. ff. si cer. pe. si ego.

o ¶ Qō dixisti. ar. ℌ. xxij. q. v. iuramēti. itē argumētū q̄ ex nudo pcō ñ orit actio lz sit ar. ℌ. xxij. q. ij. qcūq3 suffragio. ⁊. q. v. q: Jo. ⁊. xxvij. q. i. be ṽo. ī fi. lau.

Scripture. ¶ Per īgressū religionis soluit uotū religioni nō ꝓfessū. b. d. uel aliter ut ī rubro: ⁊ ē no. decisio itelligendo q̄ b fiat sine auctoritate superioris: p ōclaratione ter. pone casum lr̄alem. Quidā vouerat visitare sepulchrū scī: demū ītrauit religionē uoto non ꝓpleto: dubitabat an iste cēt reus fracti uoti. ⁊ rñdet q̄ non per rationem q̄ bētur ī littera. ab.

p ¶ Tpale obsequiū. ñ. n. ē illi necessaria certa ōlicti satisfactio. cui⁹ totū vite tp̄s obedictie īpēdit sui ꝓditoris ō pe. di. i. ℌ bis auctorib⁹. sic non frangit propositū q illud ī meli⁹ ꝓmutat. ℌ. de iureiu. puenit. ⁊ ita ē ar. q̄ itranti monasteriū ñ ē iponēda pnīa p peccato añ ꝓmisso. sic. n. remittit astipulpho pnīa publica si mōasteriū voluerit īgredi. xxxij. q. ij. admōere. ⁊ b pp ꝓtinuationē pnīe et exercitij ī quo sp ōbent eē monachi. ar. xxi. q. i. nos aūt. ℌ. vo postq̄ monasteriū īgressi fuerint delinquūt bñ subijcūt pnīe: ⁊ discipline abbatis p̄m regulā illius loci. ℌ. de regul. c. ult. ⁊. ℌ. d e sen. ex cum illorum.

Non est. Tria facit. p̄mo p̄mittit exordiū. scō sūmittit narrationē ibi: sane. tertio conclusionem ibi: ideoq3. Ab. si.

q ¶ Auctoritate. se. ap. ar. q̄ papa p̄t dispēsare ī voto ⁊ epi ēt. ℌ. e. c. i. ſz cū vota ex necessitate sint soluēda. xvij. q. i. c. i. ⁊ ō iure naturali ñ vī q̄ ibi bēat locū dispēsatio: q: victū ē vouete: ⁊ reddite dño uota vra. ℌ. e. magne. ⁊. c. pr. vñ in bis votis nō dispēsat: sed declarat. cum. n. qs nouet pegrinari. subintelligit si ꝓmode fieri p̄t: ut. ℌ. de iureiur. quāto. ubi de boc: ⁊ de voto ⁊ iuramento dic ut ibi: sicut nec frangit uotum q illud in melius commutat. ℌ. c. pri. ⁊ de b dictum est. ℌ. e. c. i.

r ¶ Adimplere. si iusta cā subest. ℌ. e. c. i. alꝫ nō ē secur⁹ quo ad deū cū quo papa dispēsat nisi subsit cā dispēsandi. sicut nec dicitur absolutus q̄ cām excōicatōis supprimit. ℌ. ō of. or. ex parte: ⁊. ℌ. ō sen. ex. cum cā. hēbit tñ exceptionem quo ad ecclesiā ille cū quo sine cā dispensatū est. argu. ff. de fur. inter oēs. ℌ. pe. quo

ad veum sibi allegatio nō valebit vbi iudicabitur eo teste quo iudice. tr. q. iij. aliorum hominum ꝛ. xi. q. iij. audi.

a Regnuz ipm. sic ergo papa pfert utilitatē pīnatā cōi utilitati ꝫ id qō bēs .s. ō postu. c. iij. viij. q. i. scias. ꝛ. viij. q. i. ī scripturis. ꝛ. s. ō reg. lz nō sūt ꝫria qz hic non prefert: sed differt. ꝛ quod differtur nō auferē. xxij. q. ij. ancillaz. ō pe. dist. vij. nemo.

Licet. Primo ponit exordiuz. secundo ibi accepimus narrat fem. tertia ibi mādamus ꝯcludit. q̄rto cōminat ibi: ne si onus. ab. si.

b Liberuz. arbitriū. vñ dicit augustinꝰ q̄ non cepit ōliberet q̄ egressa est pseueret. xvij. q. i. nuptiarū. ꝛ ea sunt ī nr̄is officijs gratioza: q̄ cū liceret ea nobis nō ipēdere: cā tñ dilectiōis ipēdimꝰ. xxxviij. q. i. iā nunc.

c Resilire. in aliud tñ pōt cōmutari ō auctoritate supioris ꝛ iusta de cā: ut. s. e. c. i. ꝛ ij. et .ī. e. c. magne.

d Cōmisit fidei tue erequendū. ar. q̄ aliqs pōt. ieiunare p alio ꝛ votū alteriꝰ adiplere: qa mortuꝰ soluit votū suū p supstitē. ar. xiij. q. ij. ale defunctorū. ꝛ. xxvj. q. vj. si aliquis fuerit.

e Occasiōe q̄libet. supple minus idonea: qō ī generali ⁊bo subtelligit. ar. s. de elec. cāz q̄ ꝛ. s. de offi. ōle. ex parte. ij. ff. ō ri. nup. quāquā. ꝛ de iureiur. veniēs. ꝛ. c. gntauallis.

f Si victꝰ rex. ff ipsiꝰ ducis: ꝫ quē dux ipse ꝙuerterat aciē bellatorū quaz ꝫ inimicos crucis virigere simulauit.

g Priuandū. dicit ꝟ īno. q̄ q nō adiplet volūtatē defuncti sit ei auferēda tota hereditas. ꝛ idē dic̄ can. xi. q. i. siluester. ꝛ hoc ꝯcordat legi antiq̄. C. de fideicō. l. vlt. in fi. auc. tñ illud obseruat ī ex̄neo hr̄de. sed lz filiꝰ institutꝰ hr̄s nō adimpleat volūtatē defūcti nō iō totū perdit: sed reseruat ei legitīa. C. ō fideicō. auc. hoc amplius. ꝛ satis pōt dici q̄ ler in hoc casu pīudicet canoni rōe ętatis: uel ꝟ aurit penā legis ob fauorem terre sc̄e: uel melius dic q̄ id qō dicit ler de legitima relinquēda non pt hr̄e locū i huiusmodi dignitatibꝰ cū diuidi nō possint qz regnū vnicuz dz esse ꝛ si ꝯtigeret q̄ taliter diminueret cito ōstrueret. lz alie hr̄ditates bñ diuidūtur ī ter heredes. sed hic vnus tñ dz esse rex. ꝛ ideo dicat q̄ totū regnū ōuoluet ad alium fratrem.

Magne. Diuidit p̄ncipaliter in tres ptes p̄mo ponit facti narratio. scō allegatur p ꝫ ibi ꝛ qdē. tertio diffinitio ibi: cū igitur. Ab. si.

b Noluisti. sine cōsilio. ꝛ bñ q̄ñ nemo iuramētū suū: ul votū dz iterp̄tari. s. de elec. venerabilē. ꝛ .ī. e. ex multa. nisi certus essz q̄ nō eēt obligat. ar. .ī. de sen. excō. īgsitioni. t.

i Liceat. hec tria semp considerāda sunt. ar. xi. q. j. aliō. et .iiij. di. veniqz. in fi.

k Sane nō. ꝟ incipit oñdere q̄ votum suū pficere teneat.

l Et venires. nō obstāte q̄ cā voti cessat cū ēt si sine cā vouisset nihilominus teneret. s. ō ꝙuer. ꝯiuga. ex pte. facilius. n. dispensari pt cessāte cā ut dicit ī fi. cā. n. non ipedit nisi exp̄mat. C. ō ꝯdi. ob tur. cā. da. si repetē di. nisi a iure subintelligatur. ff. de iur. do. stipulationē. Jo.

m Prophetica. s. dauid.

n Primum. s. vouete.

o Scōm. s. reddite.

p Sed nō decēs videbat: ut venires ꝫ votū.

q Retro. apostatādo si. j. ō aposta. qdā: nam apostata dr̄ retro stans .xxvi. q. vi. nō obseruetis ꝛ. iij. q. iiij. beatꝰ. de peni. di. ij. pēnata.

r Agit a platis. iuxta illud ꝯponit orbis regib ad exēplum. xi. q. iij. ꝑcipue. nā plati sūt tāquā signū positi añ sagitā: vñ īferiores vitā eoꝝ respiciūt. ī. de accu. q̄liter ꝛ quando.

s Clerū etatis. hic allegabat q̄ nō teneatur ꝑficere votuz.

t Forsitā ñ debueras maxime ad loca r̄mota ar. vij. q. i. p̄ntiū. ꝛ. ff. ō offi. p̄si. illud obseruandū. vij. q. i. sigs ī clero. ꝛ ō cōse. di. v. nō oportet nec istō forsitā ē dubitandum. sic. xxxij. q. ij. ad mōēt. s. ō ꝑcur. tue fraternitatis. Jo.

v Peregrinari. ō cō sc. di. v. non oportet.

x Astrictꝰ. qz sicut clericꝰ sine lr̄a epi sui non dz ab eccl̄ia abesse vl̄ recedere ab eadē. vij. q. i. p̄ntiū. ꝛ. s. de renūc. ad mōet. sic ꝛ eps sine lr̄a pape. s. ō transla. inter corporalia.

y Cū igitur. hic incipit oñdere q̄ votū ꝯmutari possit.

z Cōmutari possit. cū igitur mādatū vñi: ꝛ votū pari passu ambulent ut ꝟ dicit: ꝛ mādatū vñi p̄ōt adipleri p aliud eq pollēs: ut. xx. q. iiij. inocēs. ergo ꝛ votū. sic argumentat hic īno. Jo.

ꝛ Sinite illos. ut. xi. q. iij. inter verba.

ꝯ Redeūdo facturus. hec tria rpa ꝯsiderāt cū aliqs ꝯdēnat alij ī exp̄ssis factis ī ꝑsequēda appellatione. s. de ap. reprehensibilis. C. q accu. nō pos. q crimē. filia. s. ō cōcess. preben. qz diuersitatem. in fi.

,pfuisse: vtilitati eiꝰ nō modicuz derogaret: si hierosolymam: sicut ex noto teneris: regno pgeres impacato: ꝛ infra. Jōcz mādamus q̄ tenꝰ nō p̄ius iter arripias hierosolymā adeundi: q̄z regnū ipm̄ fuerit tranqlitati pristine restitutū: vel super hoc receperis ap. sc. mandatum.

Idem andree duci.

Ecclia ꝯpellit hēdē laicuz p excōicationē ꝛ bonoꝝ subtractionem ad execution̄ē uoti vltramarini ad qō se obligauit ,p defuncto.

Licet vniuersis liberū sit arbitriū in uouendo: ꝟsq̄z adeo tñ solutio necessaria est post votuz ut sine ,pprie salutis dispendio alicui nō liceat resilire. Accepimꝰ siq̄dē q̄ cū rex vngarie pater tuus agēs in extremis votum qō vouerat dño hierosolymitanā ,puinciaz in forti manu humili corde visitaꝝ sub interminatione maledictionis paterne ꝯmiserit tue fidei exequenduz: ꝛ tu assūpto crucis signaculo te id ipletuꝝ fine dilatione q̄libet. p misisti: ꝛ infra. Mādamus q̄te nus postpositis ceteris sollicitudibus vsq̄z ad festū exaltatiōis sancte crucis debitum accepte crucis exoluens p̄positū iter arripias ꝛ bumiliter ,pseq̄ris. Ne si onus tibi a pr̄e iniunctū: ꝛ a te spōte susceptū occasione q̄libet detractaueris p̄na te reddas successione idignum ꝛ hr̄ditatis emolumento p̄ueris cuiꝰ recusaueris onera supportare. scitur ex nūc anathematis te vinculo subiacere: ꝛ iure qō tibi si dictus rex sine ,ple ōcederet in regno vngarie cōpetebat ordine geniture p uādum: ꝛ regnū ipsuz ad minorē ffem tuuz ap. postposita ōuoluēdū

Idem trecensi episcopo.

Cōmutat papa uotū vltramarinuz in vigilias oratōes ꝛ ieiunia tūc maxime cū cessat cā q̄ iduxit ad nouēdū ita ēt q̄ exp̄sse fiēde in cūdo morando ꝛ redeundo integraliter mittant in terre sc̄e subsidiuz.

Magne ōuotiōis: ꝛ infra. Cū trecen. ecclesia ꝯtra libertatē eccl̄iasticaz grauaret: nec per aliuz q̄z per cāpanie comitē ī ultramarinis partib ꝯstitutū eidē eccl̄ie crederes posse de facili subueniri: ad ipsum p̄posuisti accedere: ac in signuz pegrinatiōis ꝛ deuotiōis terre orientalis crucē dñicam assumpsisti ꝛ infra. Quāuis āt audita mor te ipius intentionē tuā ꝯspiceres iā fruſtratam: noluistꝰ tñ sine cōsilio ap. sc. ad ,ppria remeare: sz ingres sus vrbē intētionis tue ,ppositū ac statuz treceñ. ecclesie nobis hūiliter exp̄sisti ꝛ infra. Et qdem tria p̄cipue durimus ī hoc negocio attēdeda. qd liceat fm equitatez: ꝛ qd deceat sc̄oz honestatē: ꝛ qd expediat sc̄m vtilitatē. Sāe nōꝰ videbat contra votū licituz ut venires: cū vox damat prophetica. uouete ꝛ reddite dño deo vr̄o: ut primuz ad ꝯsiliū sc̄m ad iperiuz referat. Sed nec decēs videbat cū sit scriptum in euangelio: nemo mittens manuz ad aratruz ꝛ respiciens retro aptus est regno dei: ꝛ c. ,Preterea nō videbat expedire: cum ex absolutiōe tua sc̄adalū posset laicoruz mētibus generari dicētiū ubi ē deꝰ clericoꝝ: ꝛ hoc exēplo credētium se ad uoti obseruātiaz ñ teneri. Nō. n. agit a platis facile trahitur a subditis in exēpluz. iuxta qō dñs ingt ad moysen in leuitico: si sacerdos q̄ est unctus peccauerit: faciet delinq̄re pplm. Aet etatis vite senescentis defectus atq̄z canicies q̄ vir labores ꝛ dolores suos tolerare possunt in ꝯtrariū allegabāt ꝛ ecclesie treceñ. suspiria cui viculo pastoralis solicitudinis es ligatus: sine cuius assensu votuz pegrinationis emittere forsitā nō debueras: ꝛ ifra. Ipz ēt uotū qō ex sui forma sanctuz ꝛ honestuz erat ex persona nouētis minus licitū videbat. Cū .n. iurta canonica instituta clericus absq̄z sui epi licētia pegrinari non ꝺbeat: ꝛ eps nō minus imo potius se. ap. sit astrictus: videri merito poterat q̄ absq̄z generali vel spāli licētia uotuz pegrinatiōis q̄ te tādiu abūtares emittere non deberes: ꝛ ifra. Cū igitur in lege veteri in q̄ ñ minus preceptū dñi obligabat q̄z uotū hodie obliget in ecclesia: p̄mogenita q̄ dño mādabant offerri q̄dā dño redderent ut primogenita leuitaꝝ: q̄dā redimerentur ut alia ruz tribuuz. quedā cōmutarentur ī aliud sicut primogenituz asini q̄ ,p oue cōmutabat: ex hoc attēdentes q̄ uotum cōmutari possit in opus aliud pietatis: nō curātes q̄ os loquētiuz iniq̄ loq̄t. dūtā non receda mus a tramite veritatis: de illiꝰ auctoritate securi q̄ cum audisset a discipulis: nōne scis quia pharisei audito hoc uerbo scandalizati sūt: rñdit sinite illos: ceci sunt ꝛ duces ceco: tibi ,p te ꝛ famulis tuis lr̄iam cōcedimꝰ votū pegrinatōis taliter ꝯmutare ut exp̄sas q̄s fueras ī eūdo morādo ꝛ redeūdo facturꝰ ali cui religioso ꝯmittas ī necessarios

a ¶ Sine diminutione. preter illã diminutionez que fiet in pecunia transferẽda: qr ille q eã portabat suis expensis nõ mittabit. ℟. de prescrip. cuz er off. cij. ⁊. xij. q. ij. charitatem. vel intellige qp ꝺ pecunia mitti ꝺz per aliquem religiosum qui alias esset illuc iturus. vin.

b ¶ Cessauere cãe. arguꝫ cessante cã cessat ꝑnle gium. ℣. de verb. sig. abbate in fi. ⁊. vi. q. i. generaliter: ⁊. xxv. q. ii. ℣. vlt. ⁊ insti. de auc. tut. ⁊ cur. ℣. fi. ⁊. C. de testi. ℣. vl. ⁊ ℟. de deci. suggestũ. Jo. ⁊. ℟. de renun. post translationẽ vbi de hoc. ℟. de iureiur. ⁊ si christus i fi. ber.

Quod super. Cõis diuisio. scõa ibi: nos autem. que tria facit. primo ponit generalẽ doctrinã. scõo duplicem distinctõnẽ. pma ibi vñ credim⁹. scõa ibi: rursus. tertio soluit consultationẽ indecisam ibi: ó mulieribus. ab. fi.

c ¶ Cũ isti. s. debiles.

d ¶ Et illi. s. inopes.

e ¶ Qui tpalem. eandez distinctionem facit lex in indice: vt si non põt iter esse pp tpalem impotentiam expectandus est ⁊ si bẽat ppetuũ ipedimẽtuz remouẽdus est. ff. de va. mu. l. vlt. ⁊. ff. de iudi. si longius. ar. ad idẽ. ℟. de rescrip. suscitatus. Jo.

f ¶ Dilatio. expectandi .n. sunt quousqz causa ipedimenti cessauerit. sile. ℣. de sen. excõ. decetero ⁊. c. quãuis in fi. idem est si per fortuitos casus ipediret nihilominus cũ pt adimplere tenet. ff. de ỹbo. ob. inter stipulãtẽ. ℣. sacrã. nisi certa res esset ꝓmissa nõ in genere. C. si cer. pe. icendium. ℣.

g ¶ Recõpensato labore ieiunijs ⁊ orationibꝰ: vt. ℟. c. pri. circa fi. lau. vel vt qp tñ mittere teneant pro quanto nollẽt sustinere laborẽ hũc: sed vix põt estimari. pma expositio melior est.

b ¶ Circa primos. s. qui pro succursu terre sancte votum emiserunt.

i ¶ Circa scõos. s. qbus pro satisfactõne suorũ criminũ labor peregrinationis est iniunctus.

k ¶ Uouentium. s. spõte ⁊ nõ p ꝓnam iniunctaz.

l ¶ Quãuis sit habilis. hic formak scõa qõ seq. c. ℣. ii. questuisti.

m ¶ Potens tñ. vñ nõ subest cã cur debeat imutare. als q iniunxit: vel q libz maior eo eã possz immutare iux cõi. sz imuta

vsus terre illius sine diminutione[a] qualibet trãsferẽdas. ⁊ infra. Laborem etiam laboribus recõpenses sollicit⁹ istando vigilijs: deuotius vacãs oratiõibus: ⁊ in ieiunijs fortius te exercens. Ad hãc ãt indulgentiã tibi faciendã specialiter nos induxit: qr cũ ꝓ libertate treceñ. ecclesie per dictum comitem assequẽdã precipue votũ peregrinationis emiseris: eo sublato de medio: qa cessauere causẽ[b]: facili⁹ cessare potuit ⁊ effectus.

Idem cantuariensi archiepo. **Impedito ad tps exeq votũ ultramarinũ cõcedit dilatio. ꝓpetuo vero impedito idicit redẽptio i eo qõ magis expediat terre sancte.**

Quod sup his: ⁊ infra. Que fiuisti de his q ꝓ succursu terre sancte signo crucis assũpto pp infirmitatem vel paupertatez uel aliam iustã cãm votũ nõ possunt vtiliter adimplere: cũ sine distinctiõe recepis in mandatis vt eos qui signum crucis assumptũ abiiccerunt ad resumptionẽ ipsius ⁊ executionem voti cõpellas. Nos aũt in qfitioni. T. T. rñ. qꝺ debiles ⁊ inopes magis illuc in defectũ q̃ ad ꝓfectũ accedũt: cũ isti pugnare non possint ⁊ illi[c] mẽdicaf coganf: nisi forte sint nobiles ⁊ magnates q suis secũ expẽsis bellatores adducãt vel artifices ⁊ agricole q de laboribus suis sibi possint acgrere necessaria ⁊ terre subsidia ministrare: quãuis nõ multi talũ pp breuitatẽ possessionũ ⁊ paucitatẽ inhabitantium ibi sint oportuni. Unde credimus distinguenduz inter illos q tpalez[d] ⁊ eos q ppetuã impedimenti cãm credunt bre: qꝺ primis ẽ indulgẽda dilatio[e]: scõis aũt ẽ redẽptio iniũgẽda: ac rex facultate pẽsata q̃s põt aut quas facturi essent expẽsas ꝓsonarũ ꝑterea recompẽsato laboze[g] in subsidium terre sancte trãsmittãt: exequẽtes per alios qõ ꝓ se nequeunt adiplere. Rursus ũter illos q ꝓ defensione terre sancte votum peregrinatiõis emittũt: ⁊ eos qbus ꝓ satisfactione suorum criminum iter pegrinationis iniungif: credimus distinguendũ: qꝺ circa primos[h] plo terr̃ sancte succursus ⁊ circa scõos[i] plo labor itineris ꝑm intentionẽ vouentis vel penitentis debet attendi. Unde si qs hoc modo vouẽtiũ[k] ẽ iutilis ad pugnãdũ: q̃uis habilis[l] sit ad eũdum: melius ẽ redimere votuz q̃ expensas cõsumere. quod ⁊ de penitente qui propter debilitatẽ non põt iter iniuncte peregrinationis iplere sane valet intelligi: nõ autez de illõ qui quãuis sit impotens ad bellandũ: potens tamẽ[m] est ad eũdum: ⁊ infra. De mulieribus[n] autẽ hoc credimus obseruanduz: vt que remanere voluerint viros suos[o] sequãtur[p]: cetere vo[q]: nisi forte sint diuites que secum in suis expensis possint ducere bellatores: votum redimant quod vouerunt.

Idem eidem. **Votum vltramarinũ certis casibus redimi ⁊ cõmutari põt nõ tamen per alium q̃ per papam: vel cum ipsius speciali mandato. b. d. vsqz ad. ℣. secundo questuisti.**

Ex multa tue sollicitudinis ꝓuidentia: ⁊ infra. Ex cõsultatione quam ad inquisitionem tuaz super negocio cruce signatoz olim edidim⁹: viaz inuenisti ad alias q̃stiones: ⁊ vtrũ quod in ea dicitur ius cõstituat generale: vel passiz ꝑlatis qbus libet illos ꝑm formaz expressam[r] absoluere liceat q eorum sunt iurisditiõi cõmissi: sollicite regsisti. Ad hoc igif rñdemus qꝺ inconsultatione nostra ius editur: ⁊ iz ad quales[r]: ad quos tamen spãliter spectat eius executõ nullatenꝰ explicatur. illis aũt solũmodo ius hoc exequendum incumbit[r] q sup hoc mãdatum receperint a se. ap. spãle. Sic ergo illi est inquisitiõi rñ sum: qua consequenter tua. ℱ. requisiuit de qbus religiosis itelligẽduz hoc esset: vtrũ. s. ibi religiosi[s] vocẽtur hi tantũ q religionis habitũ susceperũt quoz plures idiote sunt ⁊ iuris ignari: an cpi q sicut dignitate precellunt sic ⁊ religione[t] debent alijs preeminere. nã ad neutros[r] illius executio iuris spectat nisi per apostolicum se. eis specialiter ꝺlegetur.

¶ Scõo q̃siuisti vtz quod dicif si quis vouentiũ ẽ inutilis ad pugnãdum quãuis sit habilis ad eunduz melius est vt redimat votũ q̃ consumat expensas: generaliter accipi debeat vt nobiles ⁊ magnates qui sunt consilio strenui ⁊ multos secuz possunt trahere bellatores: an minores tamtummodo verbum huiusmodi comprehendat. Uerũ si ad superiora oculum tue considerationis extendas: questionem istã inuenies in serie consultationis nostre solutã: vbi dicitur qꝺ debiles ⁊ inopes magis in defectũ terre sancte q̃ ad eius profectum accedunt ⁊c. Quamuis possit aliter responderi: qꝺ nõ sunt inutiles ad pugnãdũ: q etsi per se pugnare non possunt: maturitate tñ consilij[u] adesse valẽt pugnãtibꝰ: ⁊ pone defectuz ꝑ alios releuare: ⁊ infra. ¶ Quod aũt superius ponit[3] mulieres que remanere noluerint ⁊c. de illis itelligendũ esse videf que se ad pegrinationis propositum nullius voti vinculo astrinxerũt: ⁊ infra. ¶ In tãta quoqz necessitate populi xpiani ne terre sãcte impediat subsidiũ viri ꝑter vroꝝ[v] assensum buꝰ peregrinationis ꝓpositum vouere libere valẽt: ⁊ quod vouerint libere adimplere. vt aũt ꝓsentiãt sunt at-

tõnẽ hmõi pne vt hic reseruare sibi: ⁊ illis qbus spãliter a sede apostolica iniungit. ⁊ est spãle. ℣. e. c. ꝓri. vin.

n ¶ De mlieribꝰ ñ vouẽtibꝰ. s.

o ¶ Uiros suos. ⁊ ꝺ formauit archiepus tertiam questionez. ℣. c. pri. ℣. i. qꝺ aũt.

p ¶ Sequãt. q ó vroꝝ lnia uoluerũt. uel ex cã ꝓcedit papa qꝺ viri põt vouere se ituros i subsidiũ terre sancte iuitis vroꝝbꝰ. ℣. c. pr. ỽ. in tãta quoqz.

q ¶ Cetere vero. s. vouentes.

Ex multa Quinqz sunt dicta vt ꝓz in sũmario cui ĩslibet. scõm ibi: scõo. tertiuz ibi. qõ aũt. quartũ ibi: in tãta qntum ibi: de clericis. ab. si.

r ¶ Expressam. ℟. c. ꝓri.

s ¶ Ad q̃les. s. viros religiosos de qbus fiebat mẽtio in. c. ꝓri. qꝺ sup. sed illa cla remota sunt que posita erat sub illo. ℣. ante. ℣. illum de mulieribus.

t ¶ Incũbit. ecce hic vnũ mirabile: ⁊ est ius cõe: ut dispẽsetur in voto cũ debilibꝰ ⁊ hmõi ar. ℟. e. c. i. ⁊ tñ eius executio nõ ꝓmittitur alicui: nisi cui papa spãliter cõmittit: qõ tñ restringendũ est circa votum hmõi. s. ꝓ succursu terre sẽ emissũ. ergo cũ ꝺ papa sibi dispẽsationez refuet in alijs votis eps dispẽsationẽ indulget. ar. ℟. e. c. i. ℣. de sen. excõ. nuper.

v ¶ Religiosi. religiosi dicũt nõ solũ monachi ⁊ regulares sed ⁊ clerici. ut. i. q. i. nullus. ⁊ ẽt laici dicunt religiosi. xviij. di. si qua vidua.

u ¶ Religione. i. q. i. vilissim⁹ viij. q. i. qualis erit.

x ¶ Ad neutros. ar. generalr dcm nulli eẽ dcm. ℟. de offi. dele. ex pte. ii. ar. C. ó ꝓ. l. ii. io.

Secundo. Habiles ad eundum seu inhabiles ad pugnãdum si sunt strenui cõsilio vel milites bellatores põt secũ ducere votũ vltramarinũ nõ redimunt. b. scõo. Ab. si.

y ¶ Tñ ꝓ filij. idẽ dixit lex i ad uocatis q non minus ꝓuidẽt generi humano q̃ si patriam armis defenderent. C. de aduo. diuer. iud. l. aduocati. ⁊ lex dicit qꝺ oibꝰ eẽ postliminiũ ẽ si solũ his q pugnare põt iz oibꝰ q ciꝰ nature sũt ut consilio: uel aurilio uel alijs mõis vsui eẽ põt: ut. ff. ó cap. ⁊ postli. re. l. postliminiũ. ℣. ult. ⁊ cõsilio pollet cui vim natura negauit ⁊ ẽ si. ff. ó vaca. mu. l. ii. ℣. qũ ita. ⁊. ℣. sequẽ.

¶ **Quod autem.** Uiros põt seq viros vltra mare si uolũt: sed nõ tenẽt nisi ⁊ ipse vouerint. b. d. tertio. ab. si.

3 ¶ Superius ponit. ℟. c. ꝓr. in fi. ⁊ hoc statim sequitur.

¶ **In tanta.** Uiri sine cõsẽsu vroꝝ emittere põt votum vltramarinũ. b. d. q̃rto. ab. si.

z ¶ Uiri ꝑter vroꝝ. spãlissim⁹ casus est iste qꝺ vir potest emittere votum ꝑter lniam vroris ꝓ illa iura. xxxiii. qõ. v. qꝺ deo: ⁊. xxxvii. qõ. ii. si tu abstines. ⁊

per hoc vī q aliqō votū sit maius voto ꝓtinentie. nā pp ꝓtinētiā ad tēpus si liceret ḃ fieri: vt. xxxiii. q. v. c. i. sed ī uoto abstinētie secus vī vōtū per tale uotū neutri fiat ꝓiudicium. xxxiii. q. v. noluit itaqꝫ. Jo.

¶ De clericis. ℭ. clerici tangꝫ inhabiles ad pugnādū redimunt votū ultramarinū nisi in certis casib⁹. ḃ. quinto. ab. si.

a ¶ Inhabiles ad pugnāduꝫ. clerici vero pugnare nō ꝺbēt. arma. n. clericoꝝ sūt lachryme xxiii. q. viii. clerici q in q̄cunqꝫ .c. q̄q̄ꝫ: ⁊. c. ꝙuenior. licꝫ non min⁹ pugnet q ꝓsilio pugnat: vt dcm̄ ē ī notula. idē dicit lex.

b ¶ Obsego deputati. q: ex debito officij eos seq teneretur. .J. de senten. excō. inter alia.

c ¶ In penitētia. est iniunct⁹: videl ergo q mutatio voti ñ possit fieri in his pnīs ꝙponendis. ar. .J. lxxiii. di. presbyter si fornicationem.

Per tuas. Lōiter sūmatur ut in rubro: pōt ēt aliter itelligi ⁊ summari ut īfra patebit. cōis diuisio. scōa ibi: Nos igit. ab. si.

d ¶ Duos. si hoc nō apposuisset nihilominus tenebat suscipere habitū regularē ⁊ ꝺbēt ad ḃ ꝓpelli. cū ad hoc uoto solēni se astrinxerit. J. de cōuer. ꝓiug. ex pte in fi. J. de reg. por rectū. ſꝫ qd si platus ⁊ frēs predicti loci nollēt ipm postea recipe: tūc ñ ꝺicerē trāsgressor voti si p eū nō stetit. J. tps. si. J. ꝺ spō. sicut. ſꝫ ipi pōt cōpelli ut eū recipiāt ex quo ꝓmiserūt illū recipe: q: q̄ rōne ille ꝓpellit ad uotū reddēdū p decre. p dictā porrectū: eadē rōne ⁊ illi ex quo uotū suū emittit: ⁊ recipit ab abbate. ar. J. de reg. c. vl. nisi aliud rōnabile obsistat

e ¶ Reddas altissimo uota. sic .J. co. magne. cum hoc sit preceptū: ut ibi: q: dns exigit oblatū qō nō exigeret offerēdū. xxvii. q. i. nuptiarū in fi.

f ¶ Eligēdum. ⁊ sic ꝑz q canonic⁹ regularis pōt eligi ad regimē ecclesie secularis: q: ḃ gedeñ. eccl̄ia secularis ē. alīs q̄re diceret redde dño uota tua. ⁊ de iure cōi ex quo dicit ꝺurerit eligēdū. ⁊ ad idē facit. J. ti. p rl. q dei timorē. ubi de hoc tñ ibi ꝓ pōt sumi ar. q nō ꝺe iure cōi: vbi dicit sicut annuenduꝫ ꝺurimus postulationi: tē. sed tñ aliō vī ḃ: q: eccl̄ia gedeñ. cathedralis ē. ⁊ sunt ibi monachi regulares: ⁊ ō iure cōi pñt eligi ī epōs. xviii. q. i. c. i. ⁊ sic nō ꝓbat p hāc decre. q ꝺe iure cōi eligi pñt ad īferiores dignitates curā aīaꝝ habentes. ⁊ iste monachus fieri non poterat ecclēsie epō. nisi resignaret epatui cuꝫ ecclesia gedeñ. secularis esset.

Postulastis. Diuidit primo ponitur ꝓsultatio scōo rñsio ibi: discretioni: ⁊ p casu premitte quod habetur in glo. i. ab. si.

g ¶ Vigesimā. quā solūere tenebant oēs tā clerici seculares q̄ regulares ad subsidiū terre scē ꝺm q fuerat ꝓstitutū in cōcilio generali in decre. illa ad liberandā. que nō est in hac ꝓpilatione: sed q erant cruce signati: vel q ēt vellēt signari nō tenebant ad hoc. īmo sibi poterant retinere: vt hic dicit.

h ¶ Enormiter. ⁊ ita nō vult papa pp succursuꝫ terre scē ecclesias istas enormiter aggrauare in abñtia rēctoꝝ. in quo casu cesset priuilegiū. J. de ꝺec. suggestū. ⁊. J. de ꝺ. si. si qd p nouale. ⁊ si nō pōt alteri subueniri qn alter ledat: cōmodi⁹ est neutrū iuuare q̄ alterū ledē. xiii. q. i. deniqꝫ. xij. q. ij. pmū. ff. ꝺ cō,

tētius cōmonende. ¶ De clericis vero ꝺurimus rñdendū. q: cū clericatus officium eos reddat ihabiles ad pugnādum[a]: nisi vel consilio strēnui: vel officio ꝑdicatiōis instructi: aut magnatum sint obsego deputati[b]: aut vsque adeo diuites fuerint ⁊ potētes vt in expēsis suis aliquos secum ducere valeant bellatores: magis ab eis expedit redēptionē accipere q̄ꝫ ad votum illos cogere ꝓsequendum: si necessitas exigit vel vtilitas persuadet. Nec aūt de vouentibus dicimus nō de his quibus labor peregrinationis in penitentia est iniunctus[c].

Item.

¶ Qui vouit religionem igredi si voto nō completo fiat episcop⁹ renūciare ꝺz ⁊ votum implere.

Per tuas nobis lras itimasti te in granopolitana ecclesia suscipiēdi habitū regularem votū soleniter emisisse: ⁊ postea ꝓmisisse in manibus plati eiusdez ecclesie te infra duos[o] mēses postquam ab ap. se. redisses votuꝫ quod emisisti impleturum. Cunqꝫ termino ipso transacto nō curasses quod vouer as adimplere: tandē existens voti trāsgressor vocatus fuisti ad regimē ecclesie gebeñ. ⁊ ifra. ℣ Nos igitur. J. ꝺi. cōsulimus: ut si tuam sanare desideras cōscientiam resignes ecclesie memorate: ac reddas altissimo vota[r] tua. Quod si capitulum gebeñ. ecclesie te postmodū canonice ꝺurerit eligēdum[s]: electioné recipe poteris de te factā.

Ḥ Ono. iij. baresbey. ⁊ bengad. ꝓpositis.

¶ Prelatus etiam professus potest votum vltramarinū emittere ⁊ in suos vsus vigesimam prouētuum ecclesie conuertere.

Postulastis a nobis an professis ordinem regularem: quorum alter cruce signatus est: ⁊ reliquus caractere crucis desiderat insigniri: licet vigesimam[g] prouentuum ecclesiarum vestrarum deputatam succursui terre sancte deferre vobiscum: ⁊ infra. ℣ Discretioni vestre taliter rñdemus q: si ecclesie vestre per absentiam vestram

enormiter[b] nō ledantur: ⁊ vos vtiles fueritis terre sancte verbo[i] pariter ⁊ exemplo[k]: quod ꝓscietie vestre[l] ꝺurimus relinquenduꝫ: dimissis procuratoribus[m] idoneis in ecclesijs vestris potestis ⁊ tenemini votum peregrinationis implere: ⁊ sic potest in vsus vestros transire vicesima ecclesiarum vestrarū terre sancte subsidio deputata.

Rubrica De statu monachorum ⁊ canonicorum regularium.

¶ Rego. ix. archiepo.

¶ Diocesanus non debet molestare monasteria preterquam pro causa correctionis nec eis oblata sibi vendicare.

Theodosius: ⁊ infra. Alicui monasterio nec tu nec presbyteri tui preter diligentiam ꝺisciplineº aliqd molestie inferatis[p]. ℣ Aut si quid illic pro diuersorum deuotione accesserit[q] vobis vēdicare estimetis. Cum monachis ibi seruientibus ꝺ beat proficere quicquid a fidelibus taliter offerri contingit.

Ex concilio laterañ.

¶ Monachi nō pōnt recipiātur[r] in monasterio: nec peculiuꝫ[r] ꝓmittant habere: nec singuli p villas ⁊ oppida per quascunqꝫ parochiales[t] ponant ecclesias: sed i maiori conuentu aut cum aliquib⁹ fratribus maneant. nec soli inter seculares hoies spūalium hostium cōflictum expectēt: salomone dicēte

i ¶ Verbo. s. pdicatōis: q: lz pp offīm suū inhabiles sint ad pugnandum pōnt tñ in alijs se vtiliter hēre. J. e. ex multa.

k ¶ Exēplo. hōe vite. s. q: vbo ⁊ exēplo dicimur pdicare. xliii. di. sit rector

l ¶ Conscie vīe. ecce qō relinqt aliqs proprie cō scietie sue. sic. J. ca. pri. ⁊ xxiii. q. iii. nīr cum propria. J. de renun. nisi cū prīdē in fi. ⁊. xxiii. dist. habuisse ⁊. iiii. dist. deniqꝫ: ⁊. xv. q. viii. c. i. ⁊. J. de iureiur. mulieri quia de nemine presumendū ē q: sit īmemor siue salutis. i. q. vii. sancimus.

m ¶ Procuratoribus. no. ar. q: prelatus qñ se absentat ab ecclesia iusta de cā: ⁊ de lnia supiors dimittere ꝺz ꝓcuratorez in loco sui q ꝓcuret vtilitatem ecclesie.

n ¶ Tenemini. sed quare dicit tenemini cum alter istoꝝ nōdū fecerit votuꝫ sed ꝺicat tñ ꝺesiderat ī signiri. sed ꝺic q: iste licꝫ votū adhuc nō emiserit tam in animo suo plene deliberauerat ⁊ propositum suum in hoc firmarat vnde sine peccato ꝓuenire nō poterat. xvii. qō. i. qui bona. sic. J. e. c. ij. alias non ꝺiceretur transgressor. J. e. litterarum.

Rub. ꝺ statu mōachoꝝ. .J. visum est de conuer. ꝓiug. Jtē de voto: sed ga cōuersi ad religionez uel vouētes īgredi efficiunt ut plurimū monachi uel canonici regulares ideo post rubricas precedentes subijcitur ista. ab. sic.

Theodosius.

Monasteria sūt exempta a legē turisditiōis. sic cōiter sūmāt. sꝫ q: ḃ vocabula sūt potius magistralia q̄ꝫ iuris ut ifra ꝺicā iō spāli⁹ sic sūma ut ī rubro. ⁊ ponit duas ꝓhibitiones: ⁊ terrō rōez subijcit. ſa ibi aut: tertia ibi: cū. ab. si.

o ¶ Disciplineº. hoc intellige cū monachi ppīm ñ hōnt q: tūc solā disciplinā ꝺebēt. xvi. q. i. cum ꝓ utilitate. nisi sit honestū fuitiū ꝺebitū et ꝓsde ex consuetudine. xviii. q. ij seruitiū. ⁊. i. q. iii. q̄situꝫ si. n. hēnt ppīm tūc monasteria subsūt epō rōne ppī quo ad legē ꝺiocesanā. ar. xviii. q. ii. electi⁹. ō ḃ ꝺictuꝫ est. J. ꝺe of. or. ꝺilectus filius.

p ¶ Inferatis. nisi hoc solū qō canones iubent. xviij. q. ii. ḃ tñ quā sit luminoso.

q ¶ Accesserit. in uita qñ si in morte cā sepulture aliquid relinquet: inde epōs ꝺz hr̄e canonicā portionē. J. de sepul. de his: ⁊. c. cū sup: ⁊. J. de ſta. regsisti. nisi cōsuetudo repugnet.

Monachi. Nōz plura ꝺcā iō cōit nō sūmāt: sꝫ cōpḥēdēdo substāz pōt sic sūmari ut in rubro. ⁊ nt pz in eo qnqꝫ sūt ꝺcā scōm ibi: si gs. tertiū ibi: q ꝺo. qrtū ibi: porat⁹. qntū ibi. pores. ab. si. r ¶ Precio. .J. de simo. qñ simōiaca. s ¶ Peculiū. nisi p iniūcta aīmīstratōne, vt. J. sequitur. t ¶ Parochiales. ⁊ sic ꝑz q monachi singuli ī po-

chialibus ecclesijs esse nō debent. ꝛ istud gdē ius cōe ē qō hic ꝙ er dispē satione. tñ vt ꝙ monachus pōt pfici in parochiali eccl'a. xvi. q. i. ī paro chia. cū pro utilitate doctos. c. si monachus. si qs monachus. In collegiata vō ecclesia vt ꝙ de iure cōmuni possint eligi. ſ. e. ꝙ dei timorem ꝛ ar. ℈. si. priori. per tuas. Tan.

a ¶ De soli. vii. q. i. aliud xxxi. di. in oibus.

b ¶ Ad sacros ordines. insup de monasterio expellat fm ꝙ tradit. ſ. de simo. qñ simoniaca: uel debet sibi pecunia restitui ꝛ intret aliud monasteriū. eo. ti. ueniens.

c ¶ Administratiōe. permissum. alꝫ ꝓprium bre nō pōt. xii. q. i. non dicatis. xxvii. q. i. monachus. xviii. q. i. c. i. ꝛ. ſ. eo. cum ad monasterium. arg. ℈ xxvii. q. i. de viduis. illō planum est ꝙ monachꝰ proprium bre non pōt imo ꝛ si sub ea conditione fieret monachus: ut habeat ꝓpriu cōdito frangit: ꝛ remanebit monachus. argu. ſ. de ꝓdi. appo. qcūq. vbi tz matrimoniū. ꝛ ꝓditio frangit ar. ad hoc. ff. si vsufruc. peta. l. i. §. i. ff. de usu. ꝛ habi. sed neq. ꝛ. C. de institu. sub condi. reprehēdenda. ar. ℈. manifestuz. ſ. de cōdi. appo. c. ulti. vbi dꝛ ꝙ si conditio q̄ fit ℈ substantiam mrimonij appōat in matrimonio mrimoniū nulluz est. sed ꝓditio ō proprio retinēdo est ℈ substātiā monachatus vt vī qꝛ vōs papa in eo dispēsare nō pt sicut nec in continentia. ſ. e. cū ad monasteriū ire fi. ꝛ est arg. ad hoc. xxxii. q. ii. solet. In hac opinione fuit Hug. ꝛ idem credo ꝙ non sit monachus qꝛ proprietatis abdicato ꝛ cōtinētia castitatis sūt de substantia monachatus sicut in matrimonio carnali. ar. ℈. si. de ꝙer. coniug. vidum.

d ¶ Sepulturam. sic. ſ. eo. cum ad monasterium ꝛ. c. super quoddā. ꝛ hoc idē locum bz in quolibet quem constat decessisse i mortali pcō. lxxxviii. distin. neq; apud. viii. q. ij pro obeuntibus. ꝛ. xxiij. q. v. placuit.

e ¶ Nulli tradantur. ut fiat ibi custos vel procurator ibi cōstituat. i. q. i. si epūs. ꝛ. q. iii. saluator.

f ¶ Nō mutent. hoc intelligit ō illis qui istituūtur ꝑpetuo per canonicā electōnem capituli. ꝛ cōfirmationē superioris isti sine certa causa remoueri nō debent: qꝛ sine culpa nemo priuari dz iure suo. l vi. di. satis puersuz ꝛ. xvi. q. vlt. inuentū. ℈. de iudi. c. i. alij priores qui per electionem canonicam non creantur ad uoluntatem abbatum suorum remouent. ſ. eo. cū ad monasterium. §. tales. ꝛ hmōi regularibus non confirmant pontifices. ℈. de confir. ponteces. Tan.

ve soli[a]: qꝛ cū ceciderit nō est q̄ sublcuet eū. ¶ Si qs aūt exactus pro sua redēptōne aliquid dederit: ad sacros ordines[b] nō ascēdat. Is vero q̄ euz recipit officij suspensione mulctet. ¶ Qui vero peculiū habuerit nisi ab abbate fuerit ei pro iuncta administratione ꝓmissum[c]: acōione remoueat altaris: ꝛ q̄ i extremis cum peculio inuētus fuerit ꝛ digne nō penituerit: nec oblatio pro eo fiat nec inter ffes accipiat sepulturaz[d]: qō ēt ō vniuersis religiosis p̄cipimus obseruari. abbas aūt q̄ ista diligenter non cauerit officij sui iacturam se nouerit incursurū.

¶ Priorat⁹ quoq; seu obedientie p̄cij donatione nulli tradātur[e]: alioquin dātes ꝛ accipiētes a ministerio fiāt ecclīastico aliēi. ¶ Priores aūt cū in ecclesijs conuentualibus p̄ electionem capitulor̄ suoruz canonice fuerint istituti: nisi ꝓ manifesta ꝛ rōabili cā non mutētur[f]: videlicet si fuerint dilapidatores[g]: si incōtinenter vixerint: aut tale aliquid egerint ꝓ quo amouendi merito videantur: aut si ēt pro necessitate maioris officij de consilio fratrum fuerint transferendi.

¶ Lex. iij. abbatibus: ꝛ conuentibus cisterci. ordinis.

¶ Monet cisterciēses vt seruent regulā fm primeuā institutionem. b. d. primo. ꝛ sco dicit q̄ domus religiosa aggregata cisterciēsi. eoꝝ mores seruare tenetur. b. d.

Recolētes qualiter hec sācta plantatio: ꝛ infra. ꝟ Dolētes dicimus q̄ etsi nō ab oibus neq; i oibus: a plerisq; tñ ꝛ in pluribꝰ ab illa sancta institutione dī declinatū i tantuz vt aliqui ex vobis p̄ie istitutionis oblitꝰ ꝓtra ordinis vestri regulaz villas ecclesias[i] ꝛ altaria[k] possidēt: fidelitates ꝛ hominia[l] suscipiūt: iusticiarias[m] ꝛ tributarias[n] tenēt: ꝛ infra. ꝟ Ideoq; precibus ꝛ monitis exhortamur: q̄tenꝰ domus ille que a prima sui origine in ipō ordine sunt fundate: cōstitutis terminis[o] sint contente: ꝛ infra. Si enim relictis originalibus ordinis institutis ad cōia volueritis alioꝝ monasteriorum iura diuertere: oportebit vos cōi iure censeri[p]: qꝛ dignū est vt qui simile cum alijs vitam suscipiūt: similem sentiant in legibus disciplinaz. ꝟ Cetez domus ille q̄ de alijs institutionibus ad vestruz ordinē se trāstulerint vestris oīno se satagant vsibus ꝓformare: ꝛ relictis possessionibus vel ēt commutatis[q] quas instō vestra nō recipit: sic se in oibus religioni vestre coaptent[r]: vt quēadmodū gaudēt se i societatē ordinis ꝛ ritus idēnitatē assumptas: sic ēt in pauptate secularium rerum se letētur vestris institōnibus cōformatas.

¶ Remēs. iij.

¶ Regularis canonicus q̄ nō renūciauit ꝓprium in morte non dz in cimiterio sepeliri: ꝛ si ō facto sepultus fuit ide dz exhumari si fine scādalo fieri pōt.

Super quodā canonico regulari q̄ i articulo mortis agēs: lz a priore suo cōmonitus ꝓpriuz[s] qō cōtra regulam latenter habuerat noluit resignare: ꝛ sic diē clausit extremum: ꝛ fuit iter alios fratres traditus sepulturi: ꝛ infra. ꝟ Inq. ℣. ℣. R. q̄ ille canonicus nō tñ fuit xp̄iana sepultura[t] priuandus: verum etiam si fine maximo scandalo[v] potuit fieri de ipsa proijci[x] dignus est ecclesia. ꝟ Hoc autem cū forte cōtigerit: in similibus[y] est agēdum.

¶ Ano. iij. v. plebano sci gauini.

¶ Canonicus regularis pōt pfici ecclesie parochiali ēt seculari: sed debet habere socium secum sui ordinis si cōmode fieri potest.

Quod dei timorez p̄ oculis habeas ex fructibus tuis colligitur euidenter: cū opera que facis testimonium perhibeant veritati. ꝟ Sane quondam desiderās ad frugem melioris vite transire: officium plebani resignans coram fratribus sancti victoris bonoñ. ꝓ missionem[z] de tua conuersione fecisti: neq; professionem solēnē emittens neq; habitum religionis assumens. sed parochiani plebis eiusdem attendentes te laudabiliter p̄ fuisse a florentino epō impetrauerunt: vt ministrares[a] ibidē. boc etiam. ¶ D. pbr cardinalis tūc ap. se. le. proponitur annuisse. quod tā dicti parochiani a nobis ratum haberi suppliciter postularunt: p̄sertim cum de licētia prioris sancti victoris noscaris hactenus id fecisse. Licet autem in lateran⁹. concili. de monachis caueatur: ne singuli per villas ꝛ oppida ꝓ quascunq; parochiales ponantur ecclesias ꝛc. qꝛ tñ gulare fuādā lz nō fecerit ꝓfessionē. ꝙ tñ possz ꝙpelli ex sua ꝓmissiōe si nollet. ℈. de reg. ponectū. ꝛ. ℈. ri. p tuas. ꝛ

g ¶ Dilapidatores. pp hoc bñ remouētur. iii. q. ii. q̄ ea q̄. ꝛ. ſ. de simo. lz hely. ꝛ. c. p tuas. ꝛ. ℈. de of. dele. venerabilis. ꝛ hoc si ꝓbet. ꝛ pp incontinentiaz remouetur abbas. xviii. q. ij. si qs abbas.

Recolentes. Diuiditur in q̄tuor partes. p̄mo cisterciēn. ordo fm anti qua tpa multipliciter cōmēdat. scō modernis tpibꝰ cōsideratis repbēditur. terto ut cisterciēn. suis terminis sint cōtēti monet: quarto ꝙ domꝰ eis aggregata debeat se moribꝰ istis conformare instruunt. scā ibi: volētes tertia ibi: ideoq;. quarta ibi. ceterum. ab. sic.

b ¶ Obliti. q eam sciuerunt.

i ¶ Ecclesias. q̄s p̄nt habere nigri. monachi.

k ¶ Altaria. i. q. iii. q̄stiū vbi ecclēsie vulgari vocabulo altria nuncupant. lz ꝫ restringit ad decimas pp xp̄m ecclesias.

l ¶ Dominia. vasallis feudū ab eisdem tenentibus.

m ¶ Justiciarias. i. officia indicū secularū q̄ iusticiarij ī alicbus locis appellantur.

n ¶ Tributarias. i. officia colligentium tributa: q. n. deseruiūt deo talibus se ꝑplicare nō debēt. xxi. q. iii. c. i. ꝛ. ii.

o ¶ Cōstitutis terminis. qꝛ qlibet dz ēe cōtētus terminis suis xiij. q. i. c. i. ꝛ. ℈. de sepul. c. i.

p ¶ Ceseri. qꝛ ꝓ hoc priuilegio suo renūciare videntur ex quo abutuntur eo. ti. q. iii. priuilegium si. ℈. de vi. ꝛ ho. deri. c. vlt. ꝛ. ℈. de cle. cōiug. ex parte qꝛ duplici iure cēseri nō debēt. xii. q. ii. cognouimus in fin. ꝛ. ℈. de decī. cum in tua.

q ¶ Vel cōmutatis. datis villis ꝓ agris: qꝛ villas bre nō debent: ut. ℈. dc.

r ¶ Coaptēt. ꝛ ita id qō aggregat alij ipsius naturā unitari dz. xvi. q. i. ꝛ tpis qualitas ꝛ. c. seq. ℈. ne se. ua. c. i. vbi notatur de hac vnione.

Super Cōis diuisio. fa bi: ingressioni quam prorogat ibi: hoc aūt. ab. si.

s ¶ Proprium. qō ℈. cū talibꝰ nō dignat dīs fieri ps calicis eoꝝ. xii. q. i. cleric. ꝛ. c. nolo.

t ¶ Sepultura. ꝓ eo ꝙ i mortali peccato mortuꝰ ē. sic. ℈. c. monachi. §. qui vero. ꝛ. ſ. e. c. .ii. pro talibus. n. scā nō orat ecclesia. xiii. q. ii. pro obeūtibꝰ ꝛ. xxiij. q. v. placuit. Ber.

v ¶ Maximo scādalo. ꝓ quo uitādo multa fiunt ꝛ omittūt dūmodo sine peccato mortali possint fieri uel omitti. ſ. ō no. ope. num. cū ex inuncto.

x ¶ Proijci. si ossa illiꝰ p̄nt discerni ab alijs. ℈. ō sepl. sacris

y ¶ In similibus. sic. ℈. de rescrip. iter ceteras. ꝛ ita de similibus ad similia ꝓcedendū est ff. de legi. nō p̄nt. Ber.

Quod dei. Diuiditur in tres ptes. p̄mo exordium. scō facti narratio ꝛ supplicatio. tertio supplicatōis admissio cū duplici motiuo. scōs ibi: sane. tertia ibi: lz. Ab. sic.

z ¶ Promissionē. ex qua obligatꝰ fuit ad obseruantiam re

a ¶ Ministrares ibidē. alr nō poterat ibi ministrare nisi de lnīa epi cū iā renūciasset offō plebanie quātū ī se fuit. ℈. de renun. ꝙ i vubijs. tñ itelligo ꝙ renunciatio tenuit. ꝛ

¶ Cōcilio lateran. ℈.

eo.monachi.

a ¶ Larioni.als eqparant monachi ⁊ canoni regulares ī multis.xx.q.iii.pñs clericus.⁊.j.ne de.vel mo.sup specula.⁊.s.de postu.er pte.

b ¶ Canones.xvi.q.i.doctos in parochia.⁊.lv.di.priscis.

c ¶ Regimē in pb̄yteros. vtrū monachi de iure cōi vel ex dispensatiōe pos sint ad regimē alaruz assumi dubitari ꝓuenit. dicūt qdā q̄ hodie pñt de iure cōi: oli tñ ex dispēsatiōe: ut.lv.dis.priscis. Alij dicūt q̄ nec hodie pñt nisi ex dispēsatiōe cū laterañ. cō cilio hoc phibeat.s.eo. cz.ii. Satis pōt dici q̄ olim monachi nō poterāt pfici ecclijs nisi ex necessitate: ut.lv. di.priscis hodie pñt ēt utilitate suadēte sz regulares vt dicit hic: licite pñt eligi ad regimē ecclīarum vtilitatis cā ⁊ de iur cōi: ut vt ar.j.ti.pr.p tuas. sed in hoc ē vsta īter monachos ⁊ canonicos regulares q̄ mōach⁹ tenerēt hīe socios secū sui ordinis ī.eo.ti.c.ii.⁊.j.de capel.mo. .c.pe.⁊ vlti. sed regulares ad hoc nō tenent nisi ꝓmode possint vt hic vs.sz lra sequēs ī. rium innuit vbi dicit sic annuēdum cē.⁊ hoc tutius ē dicēdū. ¶ Preterea vs ꝺ circa p̄ncipiuz q̄ plebanus iste p̄missionē fecerat solūmodo ꝺ sua ꝓuersione nec pfessionē fecit nec habiti religiōis assumpsit.⁊ ita fi fuerat canonic⁹ regularis nec amplī⁹ in voto fuit processum qō ꝓz p̄ hanc lram. Quare ergo papa nō mādat q̄ totū suum dño reddat ne dicat voti trāsgressor. pp qō signat ī. riū .s.ti.pri.p tuas vbi dicit papa q̄ resignet ecclīe gebeñ.⁊ reddat dño vota sua⁊ postea si electus fuerit poterit electōez recipe de se factā. pōt respōderi ibi necesse habebat resignare ep̄atum. alīs nō poterat fieri monach⁹ aut regularis canonic⁹ cū ecclīa gebeñ. eēt secularis ⁊ postmodū sine aliq̄ dispēsatōe pōt eligi ī ep̄m siue cathedralis ecclīa sit regularis siue secularis pp excellētiā ep̄alis dignitatis sīc ēt sic⁹ secularis pōt eligi ī ep̄m siue ecclesia sit secularis siue regularis. hic ꝺo ēt si esset iam canonicus regularis nihilominus poterit dispensative assumi in plebanū: ergo multo fortī⁹ poterat ibi remanēt de īnfia ep̄i ⁊ ꝓuis dispēsative: sz ꝑ p̄missionē nō poterat dispēsare cū renūciatio sua nō tenuisz sīm pliciter. ⁊ iō dispēsat papa cuz ipo pp p̄missionē ut remaneat in offi. plebani pp mai⁹ bonū nō facta aliqua pfessione. ⁊ ex hac p̄missione ꝺz viuere regulariter tāq̄ pfessus: ut dicit in fi. Quidā tñ dicūt q̄ fecerat pfessionez: sz ex lra hoc nō colligīt. sz in illa decre. p tuas nō petebat dispēsatō: ut ibi remaneret tanq̄ monachus: sz petebat cōsiliū qd ei faciendū esset sup voto quod fecerat. ¶ Papa rñdet sibi de iure q̄ reddat dño vota sua: ⁊ sic nō ꝺicit huic ⁊ si idē fuisset petitū idē fuisset rñsum. Ber.

d ¶ Priulegiatū. in hoc ē p̄uilegiatū offīi p̄dicādi: q̄ nō ꝺz p̄dicāt nisi ei sit cōmissū ab epō loci: vel ab apostolica sede. j. de be. exc̄icam⁹. §. q̄ vo. ⁊ illi q̄ p electionē ad hoc eligūtur.

e ¶ Et regularis. sed nūquid tenetur regulam obseruare pp illā p̄missionē. dico q̄ sic: vt ꝺicit.s.eo.c.in p̄n. ⁊ ita patet q̄ istud ꝺ canonicis regularibus spāliter nō caueāt: q etsi a sanctorū monachorū ꝓsortio nō putent seūcti regule tñ inseruiūt larioni[a]: p antiquos canones[b] ēt monachi pñt ad ecclesiaz pochialiuz regimē in pbyteros ordinari: ex quo debēt p dicatiōis officiū qō priuilegiatū[c] ē exercere: sic annuēdū ꝺuximus postulastis vt exercens plebani officiuz si cōmode fieri poterit vnum canonicū regularē tecum hēas ad cautelam: cuius in bis que dei sunt ⁊ regularis[d] obseruantie tam consortio q̄z solatio perfruaris.

¶ Dez abbati ⁊ cōuētui sublacēsi.

¶ Primo tractat de vestib⁹ monachorū. Scō de abdicatione ꝑ peratis. Tertō ꝺ silētio. Quarto ꝺ cibis. Quinto de officijs in genere ⁊ in specie.

Quam ad monasteriū sublacē. ⁊ infra. Firmiter inhibuim⁹ ne qs decetero monachorū lineis camisijs vteret. ⁊ infra. Probibemus quoq̄z districte in virtute obedientie sub obtestatione diuini iudicij: ne qs monachoz ꝑ p̄rium[e] aliquo mō possideat: sed si qs aliqd hēat, p̄rij totū incōtinenti resignet[f]. Si vero post hac, p̄rietatez aliquā fuerit deprehensus hīc: regulari mo. p̄. de monasterio expellat[g] nec recipiat vlteri⁹ nisi peniteat ſm monasticā disciplinā. Qō si, p̄rietas apō quēquā inēta fuerit in mor te[h]: ipsa cū eo in signū p̄ditionis extra monasteriū ī sterglinio[i] subterret: ſm q̄ beat⁹ greg. narrat in dialogo se fecisse. vñ si qcquam alicui fuerit spāliter destinatuz ñ p̄sumat illud accipe: sed abbati vel ꝓri vel cellerario assignet. ¶ In oratorio vero refectorio ⁊ dormitorio cōtinuū semp silētiū obseruetur: i claustro quoq̄z certis horis ⁊ locis ſm antiquaz ꝓsuetudinem monasterij laudabiliter obseruatam. In refectorio vero nullus oino carne vescatur[j]. Nec in q̄busdā solennitatibus: sicut aliqñ fieri ꝓsueuit: ꝓuentus exeat cuz abbate paucis ibi relictis: vt extra refectorium edāt carnes: cū illis diebus precipue regularis disciplina sit studiosius obseruāda. Sed nec extra refectoriuz nisi ī infirmatorio esuz carniū credāt sibi licere: quāquam ex idulgētia[m] possit abbas iterdū aliquos ffrum nūc hos nunc illos, put necessitas postulauerit aduocare: ipsosq̄z secū in camera sua melius ⁊ plenius exhibere. ¶ Porro debiles ⁊ infirmi qui munitione indigēt vel aliqua medicina: non seorsū in cameris sz oēs in infirmatorio q̄ necessaria fuerint sibi tā in carnib⁹ q̄z in alijs recipiant cōpetēter. Qō si qs eoruz debilis fuerit aut ēt delicatus[n] vt non possit cōibus cibis esse ꝓtentus: sic ei, p̄uideat sine scandalo aliorū: vt si abbas vel ꝓrior voluerit i refectorio misericordiā facere spālem: cibū aliquē cōpetētē nō añ illum sed añ se faciat apportari: ꝺ quo ipse illi faciat pitātiā, p sustētatōne nature. ¶ Tales autē ad agēda officia monasterij deputent q̄ fideles fuerint ⁊ discreti. Nec alicui cōmittat aliq̄ obedientia ꝑpetuo[o] possidenda: tāquā in sua sibi vita loceť: sed cū oportuerit amoueri[p] sine cōtradictiōe qualibet reuocet. ¶ Prior aūt p̄ ceteris post abbatem potens sit in opere ⁊ sermone vt exemplo vite verboq̄z doctrine ffes suos ⁊ istruere possit i bono: ⁊ a malo etiam reuocare: zelū religiōis bñs fz cōsciētiā: ⁊ delinquentes corripiat ⁊ castiget: obediētes foueat ⁊ ꝓfortet. ¶ Abbas vero cui oēs ī oīb⁹[q] reuerenter obediāt: quāto frequentius poterit sit cū fratribus ī quētu vigilē curā ⁊ diligētē sollicitudinē gerens de oībus: vt de officio sibi cōmisso dignā deo possit reddere rōnem. Qō si p̄uaricator ordinis fuerit aut cōtēptor seu negligens[r] aut remissus, p certo se nouerit nō solū ab officio deponendum: sed ⁊ alio modo ſm regulā castigāduz: cū offensa nō solū, p̄ria verum ēt aliena de suis manibus[r] requirat. Nec extimet abbas q̄ sup bñda, p ꝑpetate possit cum aliquo monacho dispēsare: q̄ abdicatio[r] , p̄rietatis sicut ⁊ custodia castitatis adeo est annexa regule monachali vt cōtra eam nec summus pontifex possit licentiam indulgere.

¶ Dem in ꝓcilio generali.

¶ Primo statuit de cōcilijs regularium, p̄uincialib⁹ celebrādis singulis triēnijs. Scō moderat numerū cuictionū ⁊ psonaz venientium. Tertio disponit de istructio-

p solā promissionē obligat qs ad obseruātiā regularem. Ber.

Quam. Nō pōt congrue sūmari pp multitudinē dictorum: sed capediuisionē p sūma. diuidit. n. p̄ncipalr in quq̄z partes: ut in rubrō scōa ibi: phibem⁹. tertia ibi: in oratorio. q̄rta ibi: in refectorio. quinta ibi tales. ⁊ p̄mo ibi tractat de officijs in genere. scō de claustrali priori ibi por. tertio de abbate ibi Abbas. ⁊ cōfirmatur ꝺ decre. in de. ne in agro eo.ti. Ab.si.

f ¶ Proprium. sic.s. e. .c.ii.⁊.c. super quodam.

g ¶ Resignet. s. eo. monachi.

h ¶ Expellat. vel potest mitti in artius monasterium ne euagēt vt sic peniteat ⁊ restituat illō. argu. xvi.q. vi. de lapsis: ⁊. xxvii.q.i. si quis rapuerit.

i ¶ In morte. secus si in uita: q̄ tūc ꝺz cōuerti in vtilitatem ecclesie. s. de of.or. quanto. ⁊. xviii.q. .iii. abbates.

k ¶ In sterglinio. sic. s. eo. monachi. ⁊ ca. super quodā: q̄ in mortali peccato decessit: vt ibi ds. argu. j. xviii.q. vlt. quicunq̄z sed illud ītelligīt de penitente: sed ad terrorem aliorū nō orat pro eo ecclesia: sicut cōtigit ꝺ bis qui moriūt in torneamētis. j. de tornea. ca.i.⁊.j. de rap.c.ii.

l ¶ Carne vescat. de cō. di. v. c. carnem.

m ¶ Indulgentia. sic ergo abbas pōt dispēsare in regula mōachali quā tuz ad esuz carniū: ut ꝺ. ⁊ arg. de cōse. di. v. carnem. item in cella speciali ꝓstituēda. xx.q. vlt. monachū. itē dispēsat in ordine. j. de eo q̄ fur. ordi. recepit cum. b. item dispēsat cū eo q̄ ereḋicatus ordines suscepit. j. de sen tē. excō. cū illoz. Jo.

n ¶ Delicat⁹. arg. ad ꝺ cti. di. nō cogāt. ff. ad. l. fal. de plagia. l. fi.

o ¶ Perpetuo. hoc verum ē: qñ eligit canonice a capitulo sed abbas committit ei administrationem de ꝺ bēs. s. e. c. ii.

p ¶ Amoueri. isti ēt regulares cānici electi ex lembus cānis remouēt. j. de simo. per tuas.

q ¶ In oībus. quia tota ptās monasterij ad abbatem ptinet. xvii. qō. ii. nullum. ēt si duruz esset mādatū ei parendum est .xxiii.q. ii. c. qd culpat.

r ¶ Negligens. qñ pro negligētia pōt remoueri. xviii.q. ii. si qs abbas ⁊. lxxi. distin. dictum. ⁊ .lxxvi. di. c. i. ⁊. x. q. iii. placuit. ⁊. c. dist. quoniā ⁊. i. q. i. §. ecce cum bonoris. ⁊. C. de of. prefec. or. si quos. ff. de custo. ⁊ ex bi. re. carceri: ⁊. l. milites. quod verum est si est magna negligentia. ff. ꝺ ver. si. magna. Jo.

s ¶ De suis manib⁹. sic. s. de of. or. irrefragabili. vbi inuenies ꝓcor. ꝺ b.

t ¶ Abdicatio, p̄rietatis. ⁊ ita bēs hic q̄ papa in multis preter articulos fidei dispensare nō pōt. s. vt monachus p̄rium hēat ⁊ in voto ꝓtinētie

ídē in scō gradu cōsanguinitatis. ē. de resti. spo. lras. Itē nec ꝑ apostolū. xxv. q. i. sūt qdā. itē nec ꝑ qttuor ꝯcilia. xv. di. sīc: qō vsqueqꝫ verum nō est qm̄ papa dispēsat ꝑ multa statuta qttuor cōciliorū quis ꝯcilia non audeat reprobare: ⁊ tm̄ qō hic dicit ver ē q papa nō pōt in his dispēsare qm̄ abdicatio ꝓprietatis ⁊ custodia castitatis sūt de substātia mōachat⁹. Clinc. ⁊ Joā. dixerunt qp papa non pōt dispēsare vt monachus habeat ꝓ priū ex hōc mōach⁹ sed ō monacho potest facer nō monachū. alij dicūt qō pōt dispensare pp plenitudinem ptātis q̄ monachus bēat ꝓpriū qm̄ pōt auferre substām rei arg. .C. de rei vxo. ac. l. i. in pn. ⁊ de nihilo pōt facere. xii. q. vi. hoc quippe. ar. de cōse. di. ii. reuera ⁊ exponūt qō hic dicit ñ pōt lrām ꝺulgere. i. nō congruit ptān illius. ſi. xxxii. qō. v. ſi Paulus. Puto verū ē qp papa in his vnob⁹ lrām ꝺulgere non pōt vt lra ista dicit. ēt ſi uellet. nā ꝓuotum castitatis dispēsat ñ pōt: qr nullū inuenit eꝝ bonū in quo possit ꝯmutatō fieri: qr nihil est melius continētia: qr virginitas replet paradisum xxxii. qō. i. nuptie: ⁊ castitas sola est q̄ cum fiducia pōt deo animas pñtare in auc. de leno. §. sancimus colla. iii. ⁊ nullā cōmutatiōez pōt dare bō ꝓ alia sua cū sit pciosior oībus reb⁹. xxiiii. qō. iii. ſi bēs. ar. xii. q. i. ꝓcipimus. itez no. qp monachatio ꝓiudicat oībus uotis voto. ſ. pegrinationis. ē. de vo. scriptuſ. itē preiudicat ēt iuramēto. ſ. de ſpon. cō missum. itē maior est q̄ pnie impositio. xxxiii. q. .ii. admonere. itē preiudicat matrimonio aſi carnalez copulā. ē. de ꝓuer. coniug. ex publico. ⁊ ca. verum. ⁊ c. ec parte. B.

In singulis. Diuiditur in duodecī ptes ut in rubro. ſa ibi. hoc adhibito. tertia ibi: aḋuocet. q̄rta ibi buiusmodi. quinta ibi: ⁊ qō serta ibi: prouiso. septia ibi. ⁊ qui. octaua ibi: ordinetur. nona ibi: hoc ipsuz decīa ibi: si vero. vndecima ibi: porro. duodecīa ibi: hoc. Ab. ſi.

a ¶ Saluo iure. dioceſanoꝝ in visitationib⁹ procuratiōibus ⁊ correctionib⁹ ⁊ ē ar. q̄p ꝓcuratō necessaria ē. ſi. ix. q. iii. ſaluo. ⁊. vii. q. i. pōtifices.

b ¶ Non cōsueuerunt. ꝓ b vr̄ q̄p abbates exempti teneantur venire ad tale capitulum qō verum est. ī. in. c. prox. §. ſi vero ⁊. §. q̄p ſi abbas.

c ¶ Ad b aptum. babita rōne distantie: quo ad oēs. lxxiii. di. cum longe.

d ¶ Illis q̄ttuor. qd iuris sit qñ plures sūt iudices: ⁊ ī pari vel ipari numero discordāt. dr̄. ē. de re iu. c. vlt. ſed isti nō videt ōlegati ſ̄ potiꝰ ordinibus ⁊ ꝑsidētib⁹ capitulo. Quarto de tēpore quo duret capiculuz ⁊ qd ibi fiet. Quito q̄p obſuet qō ibi fiet. Sexto de capitulo seq̄nti. Septimo de cōi vita. Octauo de visitatorib⁹ eligēdis ⁊ tēpoꝝ offō. Nono extēdit ad canōicos regulares. Decimo ꝓuidet sup discordia visitatorū. Undecimo hortaſ dioceſanos ad monasteriorū reformatōnes. Duodecimo ꝑcipit ꝓteruos ⁊ similes cōpesci ab offensis monasteriorum. Et hec diuisio sufficit ꝓ summario.

In singulis rēgnis siue prouincijs fiat de triēnio i triēnium saluo iuſ dioceſanoꝝ pōtificū cōe capl̄m abbatū atq; ꝓoꝝ abbates ꝓpos nō bñtiū: q nō ꝯsueuerunt[b] tale capl̄m celebrare. ad qō vniuersi ꝯueniāt ꝑpeditionē canonicā nō bñtes apō vnū de monasterijs ad hoc[c] aptū. Hoc adhibito moderamie vt null⁹ eoꝝ plusq̄ ſex cuectiones ⁊ octo personas adducat. Aduocēt āt in hmōi nativitatis ꝓmordijs duos ciſter. ordi. viciōſ abbates ad ꝑsidū ſibi ꝯsiliū ⁊ auxiliū oportunū: cū sint i hmōi capitulis celebrādis ex lōga cōsuetudie plen⁹ iformati: q absq; ꝯtradictione duos ſibi de ipsis assocīēt quos viderit expedir̄: ac ipi q̄ttuor ꝑsint capīo vniuerſo: ita q̄p ex hoc null⁹ eoꝝ ſibi auctoritatē ꝓsidēnis assumat: vñ cū expedierit, puida possit deliberatione mutari. Hmōi uero capitulum aliquot certis diebus cōtinue iuxta morē ciſter. ordi. celebr̄: i quo diligēs habeat tractat⁹ de reformatiōe ordinis ⁊ obseruātia regulari. Et qō statutū fuerit illis q̄ttuor⁹ approbātibus inuiolabiliter obseruet oi excusatiōe ⁊ cōtradictione ⁊ appellatione[e] remotis.

Prouiso nihilomin⁹ ubi seq̄nti termio ōbeat capitulū celebr̄ari. Et q cōuenerit vitā ducāt cōez ⁊ faciant ꝓportionaliter[f] simul oēs cōes expēſas: ita qō ſi nō oēs potuerūt in eisdē: saltē plures simul i diuersis domib⁹ cōmorentur. Ordinent ēt i eodē capitulo religiose ac circūſpecte ꝑsone. que singulas[g] abbatias eiusdē regni seu ꝓuincie nō solū monachorū ſed ēt monialium ſm formaz ſibi pfixā vice nr̄a⁹ studeāt visitare: corrigētes ⁊ reformātes q̄ correctiōis ⁊ reformationis officio viderint indigere: ita q̄p ſi rectorē loci cognouerit ab administrationē penit⁹ amouēdum denūciēt[i] ep̄o, ꝓpo vt illū amouere procuret. Qō ſi nō fecerit: visitatores b referāt ad ap. ſe. cramē. Hoc ipm regulares canōicos ſm ordinē ſuū volumus ⁊ ꝓcipimus obſuare. Si vero i hac nouitate qc quā difficultatis emerſerit: qō p ꝑdictas ꝑsonas neq̄at expedire ad ap. ſe. iudiciū absq; ſcādalo referatur: ceteris irrefragabiliter obseruatis q̄ ꝯcordi fuerit ōliberatiōe ꝓuisa. Porro dioceſani epi mōasteria ſibi ſubiecta ita studeāt reformare: vt quum ad ea predicti visitatores accesserit[h] plus in illis iueniāt qō cōmendatione q̄z qō correctione sit dignū: attētiſſime ꝑcauētes ne ꝓ eos dicta monasteria indebitis onerib⁹ aggrauēt̄: qr sic volum⁹ superiorum iura obseruari: ut inferiorū nolum⁹ iniurias[i] ſustinere. Ad hoc districte ꝓcipim⁹ tā dioceſanis epis q̄z ꝑsonis q̄ preerunt capitulis celebrādis: vt per cēſurā eccleſiaſticā appellatiōe remota cōpescant aduocatos patronos vicedōs rectores ⁊ conſules magnates ⁊ milites seu quoſlibet alios ne monasteria ꝑsumāt offendere in ꝑsonis aut rebus: ⁊ ſi forsitan offenderint eos ad ſatiſfactionem cōpellere nō omittāt: vt liberius ⁊ quietius deo valeant famulari.

Nono. iij. abbatib⁹ ⁊ mōachis in lombardia ⁊ marchia teruiſina ꝯstitutis.

¶ Prio tractat de correctōe monachorū. Scō ō correctōne abbatū. Tertio visitatoꝝ. Quarto ō ſecularib⁹ ī mōasterijs beneficiatis. Quito ꝯstōnē extē dit ad mōiales

Aq̄ q̄p religiōis honestate ⁊ ifra. Porro quuz visitatores ſm statutū generalis ꝯcilij ordinati a gñali abbatū capīo ꝓcesserint ad visitatiōis offm̄ exequēdum: ō statu monasteriorū ⁊ obſuantijs regularib⁹ diligēter igrāt: ⁊ tā i ſpūalibus q̄z tēporalib⁹ corrigant ⁊ reformēt q̄ viderint corrigenda: ita tñ q⁹ mōachos delinq̄ntes per abbatē loci[m] corrigi faciāt: eiſq; iniungi pniam ſalutarē iuxta bti bñdicti regulā ⁊ apostolica institura: ñ ſm normā praue ꝯsuetudis q̄ q̄ſi pro lege i qbusdā eccleſijs iolcuit. Ipi ēt visitatores monachos quos cōtumaces iuenerint ⁊ rebelles iuxta moduz culpe[n] vice nr̄a regulari cēſura ꝓcellāt absq; ꝑsonarū delectu[o] narij auctoritate bui⁹ ꝯstōnis a sede apostolica. vñ ſm hoc ſi diſſentiūt in numero pari tz ſnia eoꝝ q̄ absoluunt. ff. de re iudi. iter pares. ⁊. ē. ō re iu. c. vl.

e ¶ Et appellatiōe remotis. inqſitio ista fit cā correctōnis ⁊ reformatōis: q̄r locū nō bz appellatio. ē. de ap. rephēſibilis: ⁊. c. cū ſpāli ī fi. ⁊. ē. de of. or. irrefragabili: niſi forsā modū excederēt; ut ibi ubi ō h. nec ēt recusar̄ pñt: qr cū eos elegerit eoꝝ ꝑsonas approbauerūt. iii. q. iii. offerat. ⁊. ē. de cā pos. cū oli. niſi er nouā cā supueniēte. ē. de of. dele. iſinuāte. qr iuſta recusatio nulli ē ō. neganda. iii. q. v. q̄p ſuſpecti. ⁊ .C. de sen. ⁊ iter. o. iu. l. ul. ar.

f ¶ Proportionaliter. i. pro numero ꝑsonaꝝ ⁊ ſm facultates cuiuslibet sicut in nau fit collatio ſm ꝓportionē ⁊ estimationē rerū. ff. ad. l. rho. de iac. .l. ii. §. cum in eadem.

g ¶ Singulas abbatias. ⁊ sic exemptas. ī. c. pri. §. q̄p ſi abbas. ver. hec eadem.

h ¶ Uice nostra. tanq̄ delegatus auctoritate huius ꝯstōnis ſile. ē. de of. or. irrefragabili: nūqd ꝓ hoc fit ꝓiudiciū ep̄o loci. vī q̄p ñ ꝓ hoc qō dicit i pnc. saluo iure ⁊c. vñ ſatis pōt dici: q̄p iſti tūc demū corrigēt cuz eps est negligens: qr alis nulla visitatio vel correctio necessaria est. imo grauarent mōasteria ex eoꝝ accesſu: ⁊ alioꝝ iuriſdictōnē vſucaperēt: cū sua iuriſdictio ep̄o nō ſnat. vnde ordo epoꝝ ꝯfundit. xi. q. i. pūcit. vī ēt q̄p ſi eps cēt negligens q⁹ primo debeat admoneri. ar. ē. de of. or. quāto. ⁊. ix. q. iii. nūc vo ſz verius vī q̄p ſine aliq̄ admonitōe possint visitare ⁊ qr melius sciūt hoc q̄p epi: nec ep̄o fit ꝓiudiciū: qr ſi iueniāt aliquem amouendū denūciāt ep̄o: ut illum amoueat ⁊ ita ſaluo iure epi b officiuz exercent tñ ſi eps vellet visitare locū ipi ꝓponerēt ep̄o qr videret q̄p eps b faceret malicioſe cā ipediēdi eos monasteria vo crēpta sine aliq̄ diſtictōe visitabāt. ī. c. c. p. xi. imo nō obstante visitatōne eporū ipi exercēt offm̄ suū: ut dicit inferi⁹. ī. c. c. §. porro.

i ¶ Denunciēt ꝓprio. sic. ē. c. prox. §. ſi vero.

k ¶ Accesserint visitatores. b ꝓz q̄p visitatores isti pñt uisitare ēt ſi epi ñ fuerīt negligētes

l ¶ Iniurias ſustinere. ne ide nascat iniuria vñ iura nascūt. ī. ō accuſa. qualiter ⁊ qñ. i. C. vñ vi meminerit. B.

Aque. Facit qnq; vt i rubro. ſcō a ibi ſi vo. tertia ibi: sequentes. quarta ibi ꝑcipim⁹. qnta ibi: hec āt. ⁊ hoc ſufficit ꝓ summario. ab. ſi.

m ¶ Loci. correctio mōachi ꝓmo loco spectat ad abbatez. ē. de of. or. quāto. q ſi negligēs fuerit devolui ptās ad ſuꝑiorē vt ibi. ⁊ abbas punit de negligentia: vt segtur. ī. §. pr.

n ¶ Modū culpe. vt i quo maior fuerit cīpa maior exerceat vindicta. l. dīſ. qr tua. ⁊. xxiii. .q. i. nō auferam⁹ in fi. ⁊ ſi ſtultus fuerit in culpa: ſapiēs sit ī pena. xxxiii. dīſ. qr ea. nec penn amplius extēdatur q̄p delictum fuerit repertum. ē. de his qui fi. a maio. p. ca. queſtuit. ⁊. C. de pen. ſancimus.

o ¶ Persoꝝ delectu. ſi. ē. de iudi. nouit: ⁊. ē. de pbē. c. pe. ar. ꝯ qr plꝰ punit

qñqz vn⁹ q̄ alter. xxiiij. q. i. q ꝫ pacē. xl. vi. bō xp̄ian⁹. xi. q. iii. p̄cipue. xxv. q. i. nulli: ⁊ C. de mō mul. eos in fi. b ergo nō hz locū distinctio ꝓsonaꝝ cū oēs sunt eccles nec aliqs cēset amodo nobilis: uel potēs: qz iā nō hz ꝓpriā volūta tē. xii. q. i. nō dicatis. xx. q. iii. pñs clericus. ⁊. xxvii. q. ii. scripsit. ⁊ iō sine vele- cui ꝓsonaꝝ sunt p̄cellēdi q ibi delinquūt: ar. tñ ꝛ. s. eo. c. cum ad mōasteriuz.

a ¶ Rebellib⁹. qz i cōtumacia psistēt⁹ nos cōuenit esse seue ros. ii. q. v. quāto. s. de postu la. c. i. si vero sine scādalo hoc fieri nō posset referat ad apo- stolice sedis iudiciū. ar. s. e. c. pri. v. si vero i hac nouitate.

b ¶ Qué morbidā. qz resecāde sūt putride carnes. xxiii. q. iii. resecāde: qz vna ouis morbi- da totum gregem inficit. xlv. di. se. illud.

c ¶ Seipsis. seu monachis. p mo. n. ōbēt seipos corrigeꝛ ab bates demuz monachos. xlii. di. §. i. ⁊. xlvii. di. §. necesse. si. ff. de ne. ge. si pupilli. §. vlt. ⁊ ff. ō pac. cū i eo. ff. de fideiuſ. tuto. ⁊ a quo dz suos mōachos ꝓhibere multofortius ⁊ seipin ff. si ser. vend. altius. nec pōt alios corrigeꝛ cū tacit⁹ rñdeat eadē q̄ corrigit cōmisisse. xxv. di. primū. ⁊. xxvi. di. vna tñ. qz primo dz eiscere trabem de oculo suo q̄ festucham de ocu lo fratris. iii. q. vii. §. porro in fi. ⁊. i. q. i. multi.

d ¶ Publice i capitulo. qz pu blice deliquerant: ⁊ qz admo- niti fuerant negligētes. arg. ii. q. i. si peccauerit.

e ¶ In exēplū. ut. ij. qō. vii. q̄- pp. ⁊. C. ad. l. iul. repetū. l. i. ⁊ ff. de pe. l. capitulū. §. famo- sos. ff. ꝺpo. bō a fiōs. i. rñ. i fi.

f ¶ A iudicioꝝ strepitu. quia de plano ⁊ sine iudicioꝝ strepi tu. ſ. de act. oli. ⁊ hoc iō qz bu- iusmōi regulares de facili re- mouent a suis admistratiōib⁹. ſ. de simo. p tuas. non ē ordo iudi. vsqueq̄z ꝓuād⁹ in hmōi inqsitionib⁹ regularium. ſ. de ac. q̄liter ⁊ qñ in fi. ⁊ i cāu isto nō ē ampli⁹ q̄rendū de talib⁹: cū iam cōstet p inqsitionē visi tatorum qz de delicto vni⁹ ho minis sept⁹ñ ē q̄rēdū. ff. nau. ca. sta. l. hz. in fi. Item bēs b q̄ iuder pōt de cā cognoscere nō tñ pōt sniam ferre: si. i cā epo rū. iii. q. vii. q̄uis dudū: hz hoc ideo fit ne p̄iudicet epo dioce- sano ⁊ i hoc casu saluū ē ius eo rū. s. e. c. pri. i pn. Idē ē et in exēptis: quoruz depositio sedi aplice reseruat. ut. ſ. de. b.

g ¶ De cōi cōtributōne. si. ff. ad. l. rbo. ō iac. l. nauis. i pn. ⁊. §. cū āt iact⁹. ⁊. l. i. ⁊. ii. i pn.

b ¶ Et coꝝ negligentias. ⁊ sic alīqs post depositū offm̄ tene tur reddet rōnē ō bis q̄ gessit: vl̄que male administrauit. sic curator tenet ō sua admīstra- tione ⁊ cōuenit post deposituz offm̄. C. de trās. l. iij. ⁊ sic etiaz magꝛat⁹ reipublice de lata ne gligentia tenet. ff. ō admi. re. ad ciui. pti. magꝛatus.

i ¶ Clericos seculares. quia i vno codēqz offō dispar nō dz ēe ꝓfessio: nec est arādum in boue ⁊ asino. vi. q. vii. in noua. ⁊. s. de elec. cū cām. Ber.

Rica de religiosis do. Supra visū ē de statu religiosoꝝ ⁊ qbus subijciant: nūc de coꝝ domib⁹ ⁊ ecclesijs ⁊ qb⁹ sūt subiecte ē videndū iō ⁊ nō. ō materia bēt. xi. q. i. p totū. xvi. q. vii. oēs basilice cū seqnti. xviii. q. ii. quidā cū seqnti. ab. si.

Nec autem. Continet vnū ꝓstructū in quo approbat vnū modū cognoscendi ad quē epm̄ pertinet consecratio ecclesie ⁊ alium modum improbat ibi. nō enī. Ab. si.

k ¶ Dedicāda. i. cōsecrāda: tūc enī appellat ecclia. sic elect⁹ in ꝓsecratōe nomē assumit epi. sic mōach⁹ tūc ꝺdicat deo cū fat ꝓfessionē. xx vii. q. i. vir- ginib⁹. ⁊. c. si qs sacro.

l ¶ Ad cuius .consigna tionem. Ex istis duobus scz q̄ dicit baptizauerit ad cuius cōsignationem sub ānua deuotōne ꝓcu rerint apparebit ad cu- ius iurisditionez debeat ptinere. xvi. q. iij. hz i re- gulis: ⁊. q. v. possessio ter ritorij. Et hoc videt ha- bere locum vbi limes cer tas parochias nō distin guit. Sz si limes distin ctus esset non videtur eē dubitatio quis eam con secraret: nisi aliter ꝓscri- psisset populum.

m ¶ Terminis. distinc- tis. iter ciuitates per ci- ues. x. disti. lege ⁊. iii. q. vi. hoc quippe vel termi nis nouis. s. q̄tū ātiquis bene diffinit. argu. s. de paroch. Super eo. ⁊. xvi. q. iij. inter memoratos dilectio. Jo.

n ¶ Locis. i. proprietate locoꝝ: qz proprietas loci non facit diocesim. xvi. q. iii. hz. ⁊. q. v. possessio ⁊. c. si quis eporū. Eius ergo auctoritate conse- crabitur ecclesia qui po- pulo hec duo sacramen- ta sub annua consigna- tione ꝓtulit. Ber.

o ¶ Vocet. ⁊ si ei qō mo- ueatur: interim in posses sione defenditur. viii. q. i. iii. nonne. ⁊. s. ut lite pē dē. a memoria. ⁊. c. se.

Quia. Primo po- nit vnionem ⁊ eius causam. secundo ibi: ip sum autez. vnam deter- minationē cuius subdit generalē determi natio- nē ibi. nam. ab. si.

p ¶ Uniendum. de hoc vnione dic: vt. s. ne sede va. c. i.

q ¶ Cuius est diocesis. per hanc vnionem non fit preiudicium episcopo in cuius territorio est. Et sic est argu. q̄ papa non intendit iuri alterius de rogare p suū ꝓuilegiuz. s. de ꝓsue. cū olim. s. de vsupal. ex tuarū: ⁊. s. de offi. ordi. hz. ⁊. ff. ne quid in loco publico. l. ii. §. si quis a principe: ⁊. §. me- rito. ⁊. s. de maio. ⁊ obe. cum inferior. qz si vnicus qz eporum sua iurisditio non seruatur: ecclesiasti cus ordo cōfunditur. xv. q. i. peruenit. si. s. ō do. inter dilectos.

Rubrica De religiosis domib⁹: ut epo sint subiecte.

¶ Re. victori archiepiscopo nea politano.

¶ Si dubitat i cui⁹ diocesi sit basi lica cōsecrāda: ille epūs cōsecrabit q̄ pūs in illo loco epālia exercebat.

Anc aūt ad basilicā que dedicāda⁽ᵏ⁾ ē: dz disquiri cui⁹ ciuitatis epūs aliquā fundaret baptizauerit i colas: ⁊ ad cuius consi- gnationē⁽ˡ⁾ sua annua ꝺuotōe cōcur rerint. Nō. n. terminis⁽ᵐ⁾ hec aut locis⁽ⁿ⁾ conuenit diffiniri: sed ille ad consecrationem vocetur⁽ᵒ⁾ cui p hūc modum quem scripsimus constat debere permitti.

¶ Dem agapito abbati.

¶ Nihil iuris deperit epo in cui⁹ diocesi sita est ecclesia: quam papa vnit ecclesie alterius dioces. ⁊ ē ca sus quotidianus.

Quia monasteriū qō in fūdo marriano sitū ē hostilitate fa ciente dr̄ desolatuz: illud tuo mōa- sterio cū oīb⁹ reb⁹ suis vel q̄ ei com petunt actionib⁹ psperimus vnien duz⁽ᵖ⁾: ⁊ infra. Ipsum aūt mōaste riū sic tue nos ordinationi commi sisse cognoscas: vt tñ iurisditionez illic nō episcopus surrētinus i cui⁹ ciuitate monasteriuz tuū ē situz sed nucerinus cuius⁹ est diocesis habe at. Nā sic huius loci ordinatio- nem disposuim⁹: vt tamē iura sua singulis epīs inuiolata seruemus.

¶ Ex decretis. S. eugenij pape.

¶ Episcopo subsunt oia loca pia ⁊ ad eius sollicitudinē debēt ordia ri ad vsum destinatum.

De renodochiis⁽ʳ⁾ ⁊ aliis simi libus locis per sollicitudinez eporū in quorum diocesi⁽ˢ⁾ existunt ad easdem vtilitates quibus consti tuta sunt ordinentur.

r De renodochijs. locis supple statuimus.

s ¶ In quorū diocesi. hic manifeste pz q̄ monasteria ⁊ alia loca re ligiosa ptinent ad epm̄ loci de iure cōi. xvi. q. v. si qs eporum: ⁊. q. vii. omnes basilice. ⁊. xviii. q. ii. monasteria: nisi ostēdāt exemptōnem. xvii. q. ii. abbatibus. s. de prescriptio. cum nō liceat.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

AD hec. ¶Primo ponit decisa ꝙsultatio.secō rñsio ibi:inqsitōi.
a C Auctoritate pontificis.hoc ꝛō dicit qꝛ priuatus locus nō facit sacrum.ff.de re.di.in tñ.§.sacre.ff.de sepul.vio.l.iii.§.si qs in sepulchro dolo malo.ꝛ.§.si q in sepulchro.
b C Mundanis vsibus.Quod.n.semel deo dedicatū est ad humanos vsus amplꝰ redire nō dꝫ rij.qō.ii.nulli lz:ꝛ.s̄.de re.pmu.mācipia:ꝛ.c.se.s̄.de ꝙsecra.di.i.ligna.ꝛ.c.vestimenta.ꝛ.xix.q.iii.que semel.ꝛ.ff.de religi.ꝛ sumpti.fu.si quis sepulchrum.§.i.ar.contra.liiii.di.er ātiqs:ꝛ.c.frequens.¶Primo rubrica vera est regulariter. Contraria loquuntur de seruis qꝛ eo ipso ꝙ promoti sunt: vñis eorum ignorantibꝰ peccauerūt ꝛ ꝯ in eo puniunt:qꝛ revocant in seruitutē excepto sacerdote diacono:ꝛ subdiacono qui redimēt se.diaconus dabit vicarū:ut i.c.er antiqs ꝛ subdiaconus eodem priuilegio gaudet cū diacono.s̄.de serui.non ordi.miramur secus est in ecclesiasticis possessionibus que spūales non sunt qꝛ ille pōt alienari si expedit xii.q.ii.fine exceptione:ꝛ.ꝛ.q.ii.c.hoc ius.

ITer quattuor. Distinguit duo membra.scōm prosequitur ibi:sed si.Ab.si.
c C ¶Per regulares.i ecclesia regulari nō potest epūs ponere canonicos seculares vt ḧ pz:ꝛ.xix.q.iii.que semel ꝛ.xviij.q.ii.puenit:ꝛ.s̄.de re.ecle.alie.possessiones.s̄.de statu mona.ea que.ſz homīes districtoris vite sunt ibi ponēdi:vel alterius religionis.j.ne cleri.vel mona.relatuz dūtū hꝛi possint alias ponere nisi seculares:ut hic dꝫ qꝛ necessitas legē nō hz.s̄.de ꝙsue.quāto.ꝛ.j.de regu.iur.qō nō est.ꝛ de conse.di.i.discipulos sicut ꝛ de seculari ecclesia pōt fieri monasteriū.j.de ec.edi.ad audiētiā.b.

ADnotatus. ¶Prio facti seu cāe narratio.scō ipsius diffinitio ibi:cū aūt.prima subdiuiditur in tres partes in prima actoris petitio.scā reoꝝ defensio ibi:verum.tertia actorū replicatio ibi.ceterum.Ab.si.
d C ¶Recognoscebat.i.ꝙfessus fuerat iuspatronatus ad vram eccliā ptiet.
e C Jus epale.qd sit ius epale:ꝛ in qbꝰ cōsistat.hēs.s̄.de of.or.conquerente.ꝛ.c.dilectus.
f C De iure cōi.xvi.q.vii.oēs basilice:ꝛ.xviii.q.ii.monasteria:ꝛ.s̄.eo de renodochijs. g C Albañ.forte diuersis tpibus vel vno tpe potuit hēre p dispēsationē dñi pape.xxi.q.i.relatio.
h C ¶Pertinētes.ſz nō pleno iure.tūc verbum ptinet latissimā hz significatōez.ff.de v̄.si.verbū ptinere.
i C ¶Pensiōe.i.censu.
k C Al quocū qz.hic videt ꝙ epūs possit aliquam ecclesiā erimere in totuz a iure epali.j.de censi.cum venerabilis.ar g.ꝙ nō est veruz ut ibi no.ꝛ ar.ad hoc.s̄.de dona.pastoralis:tñ epi possunt cōferr priuilegia.s̄.ō bis que ſi.a prelato ſi.conse.ca.quanto:ꝛ.s̄.de re iudica.cum inter:sed in preiudicium aliorum priuilegiorum cōferre nō pōt:vt videt qꝛ solꝰ pncps pt auferre vni:ꝛ dare alteri.ix.q.ii.nūc vero:ꝛ.c.ꝙ principalem:ꝛ.C.de quadr.prescrip.bene a zenone:nam epūs rem vnius ecclesie alteri ecclie dare non pt.s̄.de re.ec.nō alie.c.i.ꝛ epūs in preiudicium archidiaconi aliquē priuilegiaꝝ ñ pōt.j.de excess.prela.ad hec.ar.ad hoc.s̄.de his que fi.a prela.si.con.ca.cum apostolica.Jo.dixit ꝙ epūs bñ pōt dare priuilegiū vni ecclie ī preiudicium alterius:ꝛ inducebat.xvi.q.i.statuimus.vbi dꝫ ꝙ nullus preter cōscientiaz epi debet dare decimas extra baptismalem ecclesiā.idem argumentatur a cōtrario sensu:ꝙ de cōsensu epi pōt:ꝛ gratianus sic argumentatur in se.§ ¶Hug.tñ dicit ꝙ hoc nō potest episcopus.ꝛ itelligit.c.statuimus de decimis ad epim pertinētib⁹.Verius credo qō dicit hug.ꝙ epūs nō possit dare res vnius ecclesie clericis suis alteri ecclesie p iura pmissa nisi certa ꝛ rōabili cā ostēde ret qꝛ lz pnceps hoc possit epi tñ hoc nō pñt.
l C Vobis tertiam.fm consuetudinem illius loci.s̄.de test.requisisti.
m C Confirmauit.ex certa sciētia supple.
n C Economus.ī pn.fuit episcopus albañ.in cā vt dicitur in prin.postea creauit economū vt hic innuitur.
o C Recompensationem.videt ꝙ simoniacus fuerit talis ꝛctus:ꝛ pcipue si pactū interuenit:qꝛ tpale p spūali vari ñ pōt.s̄.de re.pmu.ad qōnes ꝛ.c.vl.sed sine pacto est arg.ꝙ possit.s̄.vt ec.benefi.c.vno. Quare ergo ī dubio potius ī terpretatur cōtractuz esse non simoniacum:nisi qꝛ ī dubio accipiēdum est id qō vitio caret.ff.de le.l.ābigua. Dico ꝙ ſi committit hic aut in consimilibus erēptionibus simoniā qꝛ plus pcipiebat epūs tpalis cōmodi ab illa ecclesia ꝙ erant isti denarij:ꝛ ita potuit remittere totum retinens sibi octo denarios ꝛ istud nō dꝫ percipe pp aliquā recōpensatiōem sed potius in signum subiectiōnis.j.de cēsi.c.ii.
p C Aliquid.qō pōt qꝛ etiam patronus hoc facere pt.j.ō in repa.preterea.ꝛ.j.de censi.cū venerabilis:ꝛ.xvi.q.ii.visis:ꝛ.s̄.de dona.pastoralis.
q C ¶Pēsionis.i.census.
r C Economo.ꝛ ita formatur hec sīa in psonam economi epi ꝛ monasterij ꝛ in pncipio fuit epūs in cā ut patet in principio.c.ꝛ sic ē cōtra sentētiam. ¶M.de hac materia dic:ut dixi.s̄.ō elec.qrelā sīa tñ mādabit execution in pſonā dñi.ff.de re iu.l.iiii.§.i.
s C ¶Pensionis.i.census.
t C Jurta ratam.hoc ꝛō dicit:qꝛ pensio ista ꝑ pluribus ecclesijs soluebat.itez est hic ar.ꝙ ſi qs steterit vltra biēnium:ꝙ nō soluerit canonē nō cadit a iure suo qꝛ isti cōdēnāt ad restitutionē pēsiōis subtracte.a.xl.annis citra:hoc ideo ptingit:qꝛ nō fuit actum illo iure.i.ad revocationē rei emphyteoticarie.imo satis vt actum ad hoc petēdo iura epalia que epūs concesserat monasterio sed nō expresse:quod patet ex petitione epi:vel dic ꝙ vere priuari debuit monasteriuz iure ꝙ hēbat in pdcā concessione.ſi vere ꝛctus ille fuisset emphyteoticus ex eo ꝙ nō soluerit pēsionem debito tpe.s̄.de loca.ꝛ cōduc.potuit.ꝛ ſi actū fuisſz ad hoc:qꝛ fm modū agēdi rē.j.de accu.āliter ꝛ qñ.ii.ꝛ.j.de simo.lz bely.v̄.ſi.ſz revera ḃ nō fuit ꝛctus emphyteoticus:in quo ꝛctu nō trāsfertur dñium directum in emphyteotam:sed vtile:sed fuit censualis ꝓtractus in quo directū:ꝛ vtile dñium trāsiuit in monasterium:ꝛ hoc appet ex illa lꝛa.vbi dicit:ꝛ qcqd

iuris tam in monasterio qꝫ in ecclesijs in dioce. eius sitis ꝛc. vñ quãtumcũqz tpe steterit qꝫ cẽsum nõ soluerit ñ pdit pp hoc res donatas: sed cẽsum toti⁹ tẽporis tenet restituere: ꝛ bñ fuit cẽsus petit⁹ petẽdo ius epale. vt pz in pnci. ꝛ iõ cõdẽnatũ fuit monasteriũ ad ītegrã pẽsionẽ. i. cẽsum totius tpis. ſ. rl. an. subtractum nam sub hac petitõne peto ius epale: nõ solũ cõprehẽdit ius epale qõ tpso iure cõi debetur sed ꝛ qõ cõstitutũ est pacto: uel consuetudine. ſ. de prescrip. auditis ar. ꝛ vbicũqz ĩueneris in hac decre. pensionẽ expone. i. censum ꝛ hec expositio pbatur p illud qõ papa dicit gratis censum accipimus: ꝛ vbi dicit cẽsus exprimimus quãtitatem. ꝛ ita plana est decre. Ber.

a ¶ Alijs reddim⁹. epalibus. ſ. ꝛ ita pensio ist⁹ cõprehẽdebat in petitione epi. b.

Quum uenerabilis. Sunt due partes prima factus narrat. scõa diffinit ibi: qꝛ igitur ꝛ vtraqz subdiuidit: p se patet. Ab. sic.

b ¶ Ecclesiã sancti. b videt qꝫ si vna ecclesia agat õ subiectõne alterius qꝫ nõ sit agendum ꝯ ipsam ecclesiam: sed potius ꝯ ipsam ecclesiam q̃ est in possessione illius. ſ. de ele. querelam ꝛ. xvi. q. iii. iter memoratos. ꝛ. ſ. de pscrip. auditis. ubi de hoc. ff. de li. erbi. l. vi. ff. de serui. l. vl. ii. rñ. ꝛ. ff. si ser. vẽ. tis cui⁹ familia. arg. ꝯ. ſ. de appel. ad audiẽtiã. ꝛ. ſ. ut lit. nõ cõte. qñ frequẽter. §. qꝫ si. xii. q. ii. gẽũqz militũ: ꝛ. ſ. de ele. q̃relã: ſz ibi cõuenit subdit⁹ suo nolle: ꝛ nõ nolle ecclesie.

c ¶ Pertinentijs. petitio ista nimis larga vt sic. ſ. õ restit. spo. cũ ad sedẽ qꝛ. vbum ptinere late pz. ff. de vb. si. verbum ptinere qd iuris sit de hoc dictũ c. ſ. de lib. obla. c. ii. ꝛ. ſ. de dona. inter dilectos.

d ¶ Locauisse. ſz b non sufficit. ſ. de fi. instru. inter dilectos: ꝛ. C. loca. ad probationẽ.

e ¶ Annotatio. i. in ãnis dñi idem eẽt in inditione in q̃ citi⁹ cõprehẽdit falsitas. ſ. de fi. instru. inter dilectos. Jo.

f ¶ In dioc. sabiñ. vñ iure cõi ad eũ spectabat. ſ. e. de xenodochijs: ꝛ. xviij. q. ii. monasteria: ꝛ. xvi. q. vii. oẽs basilice. c. di. ꝯ morem. b.

g ¶ Epale ius. hoc in multis cõsistit. ſ. de of. or. cõquerẽte.

b ¶ Propter pdcã. ſ. pp rasurã in loco suspecto: ꝛ iterlineré scripturã. sic. ſ. de fi. instru. iter dilectos: ad hoc. n. ut credat istꝛo oportet qꝫ sit sine oi suspitione. ar. ſ. de rescrip. cuz adeo. ꝛ. c. ad audiẽtiã: ꝛ. C. de edic. di. adri. tol. l. vlti. sed qd si rasura reposita fuerit de eadem manu nõ vt qꝫ obest. ar. ꝯ. de priuile. cum olim. C. de fi. instru. cõparatiões. si cõstet qꝫ de eadẽ manu: ꝛ in loco nõ suspecto nõ obest. item qd si rasura sit in vno loco. ꝛ tñ p alia q̃ posita sunt in istrumento pbẽt bñ positũ: vt qꝫ sufficit ad pbãdũ. ar. bonũ. ſ. de re iudi. cum. i. ꝛ. a. ꝛ. C. si ex fal. instru. l. iii. ꝛ hoc satis põt ꝛcedi: qꝛ nõ est presumptio qꝫ in fraudem fcñ fit: qꝛ ꝛ sine illa rasura cõstabat. item hoc ipsum qꝫ istꝛm falsatũ fuit sufficiebat ad ĩponẽdũ ei silẽtium. ſ. de rescrip. cum olim.

Quum dilectus. Primo instruitur delegatus qualiter super snijs pronunciet. in scõa ꝛ tertia qualiter sup subiectione pnunciare debeat. Fa ibi: qõ si. tertia ibi: similiter.

i ¶ Ratihabitione. notare vult dꝛia iter lras pcuratorus ꝛ lras de rato: nã vbi qs simplr ꝓstituit pcurator: lz generalr ꝓstituat tñ trãsigere sine cõpositõe ñ pt. ut. ſ. õ arb. p tuas: ꝛ. C. õ trãsac. l. trãsactõis. ꝛ sic itelligit. ff. de pc. mãdato. Sed si adijciat cla illa ꝛ qcqd aliud ẽt sup hoc fecerit ratum habebit tũc poterit trãsigere siue cõponere. alꝫ nihil opat illa adiectio. ꝛ sic dixerũt ista duo. ar. ff. iudi. sol. l. iii. §. pcuratorẽ: sile bõs. ſ. de of. dele. cor㊟ vel dic qꝫ nõ ẽ dꝛia ĩter mãdatũ pcuratoriũ ꝛ lras de rato. mãdatuz pcuratoriũ appellat ꝫ lras de rato. ꝛ sic itellige. ſ. de of. delega. coram. ſ. de transac. cõtingit ꝛ ideo dicuntur lre de rato: qꝛ in mãdato pcuratorio cõstituens sp adijcit in fi. qꝫ ratum hẽbit quicqd pcurator fecerit sup cã illa ad quaz datus est. ff. de procur. l. fi. pcuratorẽ. ꝛ cautio rati danda est qñ de mandato dubitat. C. de procu. l. i. b.

k ¶ Repromisit. non. n. potuit pp hoc renunciare pꝛiuilegio suo. ſ. de arbi. cũ tpe ꝛ qꝛ nõ habuit assensum fratrũ suoꝛ ñ obfuit: qꝛ delictũ psone ꝛc. xvi. q. vi. si epm: ꝛ. ſ. de excep. cum venerabilis.

l ¶ Prescriptione tueri. b de vna defensione siue exceptione trãsit ad ꝓriam. sic. ſ. de pscript. auditis. ff. de excepti. nemo. silr de vna actione transit ad ꝓriam. argu. ſ. de iudi. examinatis. C. de inoffici. testa. contra maiores. ar. ꝯ. ſ. de appellationem. ff. de tribu. qõ in heredem. §. eligẽ. C. b nõ nu. pe. auc. qui contra pꝛiam. Sed quid si debuit proponere omnes exceptiones ifra certum terminum: nõ vi det qꝫ postea sit audiendus. ſ. de excep. pastoralis. Et qui in vna excusatione succũbit volens aliam statim proponet nõ audit. nisi b faciat infra terminũ prefixũ. insti. de ercu. tutu. §. qui aũt. Dicas qꝫ si alicui competũt plures exceptiones q̃ nõ sunt ꝓrie in eo casu si nõ ꝓponit oẽs. ſ. ifra terminum postea nõ audit. ꝛ sic intelligitur isti. de ercu. §. qui aũt. nisi fm tenorem illius decre. pastoralis. si aũt sunt contrarie: puta qꝛ primo dixit se exemptũ ꝛ succũbit postea põt aliã ꝓponere puta prescriptionem ut b: ꝛ. c. auditus: ꝛ. l. predcã ꝯ maiores. ꝯrium tñ est l actõnibus qꝛ tunc ab initio debet eligere. alꝫ postea non auditur volens aliam ītentare ꝓriã: vt ĩ. l. predicta. qꝫ in heredẽ. §. eligere.

Nemini.

In culus dioceſi ſitum eſt niſi probetur exemptum. b. d. quo ad titulũ.

Quam dilectus filius: ꝛ infra. Quia cã nõ poterat ĩ nostra presentia terminari cum nuncius monasterij sup pcuratione vel ratihabitionẽ lras non hẽt: eam vestro duximus examini cõmittẽdã: mãdãtes quatenus si cõstiterit abbatem ad se. aposto. antequã epꝰ ĩ eum suspensiõis vel excõicationis ꝛ in monasteriũ interdicti snias tulerit legitime appellasse vel monasteriũ a iurisditione epi eiusdẽ exẽptum: eo non obstãte qꝫ abbas ab eo circũuentus pter fratrum suorũ assensum ei obedientiam repromisit⁹ cum fraus ꝛ dolus ei pꝛocinari nõ debeãt: iudicetis illas snias nõ tenere. ¶ Qõ si abbas in exẽptõis pbatione defecerit nec legitima se poterit pscriptione tueri: lz probet se ante predictas snias appellasse: nihilominus tñ monasteriũ iudicetis aurien. ecclesie subiacere in cui⁹ est dioceſi fundatum. ¶ Silr eo in probatione appellationis deficiente: si vobis constiterit de exemptione vel legitima prescriptione: taz abbatem qꝫ monasterium ab impetitione epi absoluatis.

Idem in concilio generali.

Nouam religionẽ nõ lz constituere sine auctoritate romani pontifex nec in diuersis mõasterijs pt quis esse abbas vel monachus.

Ne nimia religionis diuersitas grauẽ in ecclesia dei confusionem inducat: firmiter prohibemus: ne quis decetero nouaz religionem⁹ inueniat: sed quicunqz ad religionem conuerti voluerit unam de approbatis⁹ assumat. Similiter qui voluerit religiosam domum de nouo fundare regulam ꝛ institutionem accipiat de approbatis. ¶ Illud etiaz prohibemus ne quis in diuersis monasteriis locuz monachi hẽre presumat. nec vn⁹ abbas pluribus monasteriis⁹ presidere.

Nemini.

Nz plura dicta sed pncipalr põt sic sũmari vt in rubro. Diuiditur primo nouam religionem phibet in psonis ꝛ locis. scõo pluralitatem locoꝛ monachis ꝛ abbatibus ibi: illud. Ab. si.

m ¶ Nouã religionẽ. nã nouũ collegiũ nõ pt ꝓstitui icõsulto pncipe. ff. õ colle. illi. l. iii. sic nec noua dignitas sine auctoritate pape. ſ. de cõsue. cũ olim ꝛ. xii. di. c. i.

n ¶ De approbatis. sic q nouã dignitatẽ istituit in ecclesia cõstituet eaz fm ꝓsuetudinẽ aliarũ dignitatũ. ſ. de cõsue. cũ oli. silr nona ecclesia vz regi fm cõsuetudinẽ aliaꝛ. ꝯ. de censi. sup eo.

o ¶ Pluribus monasterijs. sic pz qꝫ null⁹ põt eẽ monach⁹ vel abbas in plurib⁹ monasterijs. sic ẽt de iure null⁹ põt pfici ĩ diuersis ecclesijs secularib⁹. ſ. õ pbẽ. de multa: nec simul pbẽdã ꝛ dignitatẽ hẽre. ſ. de ꝛcef. pbẽ. cũ nr̃is: ꝛ ca. lras. nec abbas cũ fratribus posset dispensare: ut monachus hẽre locũ in diuersis monasterijs. ar. ſ. de elec. constitutus.

Rica de capel. monachor. Supra visum est de religiosis. ite de domib⁹ religiosor in genere nuc aut subijcit in specie de domibus religiosis seu copellis monachor. Ab. si.

i Necclesijs. Primo pōit dem̄. scdo ampliat ibi: ita ut. ab. si.

a Monachor. hoc ius cōe videt ut. s. ō sta. mo. mōachi vbi prohibentur poni p parochias: signantur 3ria. xvi. q. i. doctos. nos aut in parochia. Solu. q h vr itellige de monacho claustrali: q nō est a populo electus nec ab epo institutus monachi debent hre capellanū q ministret pplo sacramta ab epo istitutū de 3silio monachor: ut h dicit q circūeat parochiā cū necesse fuerit: q monachi facere nō debēt. Ibi de illis q pficiunt parochialibus ecclesijs p epm. h nō 7 hoc. c. loquit vbi ē congregatio monachor.

b Ex solius epi. hoc id dicit quia monachi non pnt remouere euz: sed si delinqueret per epm dz remoueri ordine iudiciario: 7 ita excludunt monachi q̄tum ad hoc lz si debent deponi tūc necessarij sunt alij epi. xvi. q. vii. felix. si qs tumidus.

Dilectus. Summatur vt in rubro fm cōem 7 uerum intellec. 7 tria facit. pmo ponit petitionem actoris. secundo defensionez rei. tertio pape diffinitionē. secunda ibi: ad hoc. tertia ibi. nos. Ab. si.

c In scrutinijs. sic. s. ō ma. 7 obe. his que scrutinium. hic 7 ibi appellāt cathecismi siue exorcismi qui sunt baptizandi per. xx. dies ante baptismuz de qb⁹ legitur de conse. dis. iiii. añ baptismum. 7. c. añ viginti. 7. x. q. i. puenit. 7 ē vulgare romanor. aliter accipit scrutiniū. s. de scru. c. vno. et aliter accipitur in conci. lug. s. de elec. in electionibus: 7. c. q: propter.

d Capitulis. i. synodo siue conuentu. vbi uicia corriguntur.

e Et petitorium. 7 sic due actiones simul in eodē libello pnt proponi sicut 7 de possessione soli i terdicto unde vi possum experiri. 7 de rebus vi ablatis ad exhibendū uel vi bo. rapto. ff. de ui 7 ui arma. l. i. §. si fundus. de quo 7 pro eadē re pnt isti duo simul intentari 7 ab eadem parte vt hic. s. ō cā pos. c. ii. iii. 7. iiii. 7. c. cum dilectus. ubi materia ista expeditur 7. c. pastoralis. Item 7 unū iudicium sufficit ad plures societates. ff. pro so. cum duobus. §. si plures. alias incipit lex illa sub qua est iste. §. si inter fratres: ar. ff. fami. her. heredes. §. si de pluribus: 7. §. seqn. 7 hoc fit cā dirimendar litium. ar. ff. de ac. emp. nō est nouum: 7. s. de cā pos. ad vltimum.

f De iure cōi. s. ti. prori. constitutus.

g Prescriptionem. imo 7 si allegasset eam nō iuuaretur nisi allegaret eam ex alterius persona. s. de rescrip. cum ex officij.

h Verteret. super diuersis articulis. s. petitorio quātum ad scrutinū 7 baptisma. 7 possessorio quo ad caplm ut pz ex ipsa lra: sed mō corā innocentio agebat possessorio 7 petitorio: 7 q: nō fuit modo pbatū de pprietate quo ad caplm. absoluit ecclesia sancti laurētii: quo ad caplm ut i si. vr cū ecclesia romana habuit ibi instōnem 7 destitutionē. 7 ecclesia sancte cecilie illa solūmodo habebit postea q presbyter cōfessus fuit q̄tū ad pprietatem coram celestino papa. cum in omnibus alijs ecclesia sancti laurentij p tineat ad ecclesiam romanam: ut in si. patet.

i Vocatū. p hoc igit pbat possessio obediētie: q aliqs uocat ad synoduz. uenit. ar. s. de his q si. a ma. par. ca. ex ore. arg. 3. s. de resti. spo. c. olim.

k Cōfessus. 7 sic 3fessio pcuratoris piudicat dño. Iste psbyter pcurator erat ecclesie sancti laurentij. ō hoc no. s. vt lit. nō 3te. c. i. 7 sponte dicit: q: secus si coactus. j. ō accu. si constiterit: 7 confessio i vno iudicio facta coram celestino: ualet h in alio coram innocentio ut patet. ber.

l Curauit. eodez iure 3buit pronunciare diffinitiue sup pdictis duobus articulis sed noluit. Ber.

m Scrutiniū 7 baptisma. in his duobus obtinuit. in oibus alijs succubuit ut. j. sequitur.

n Titulo. idest plebi seculari. xviii. q. vi. puenit 7. c. dudū Sed nōne suijcit epo q ē secularis sed illud ē ut dixit vin. p pter excellētiā dignitatis imo verius vr ut. t. dixit: q de iure cōi monachi possunt subesse titulo. i. plebi seculari. xvi. q. i. alia 7. c. ecclesia habet. 7. c. legi. ar. xcii. di. a subdiacono.

o Economū. sancti laurētij hic formatur snīa in psona pcuratoris siue economi. nō tñ ipse conuenict uel cōuenietur actione iudicati nisi esset defensor tm̄ uel datus in rem suam. ff. de procura. plautius. argu. contra q in personam dñi. s. de proba. licet de hoc traditur. s. de elec. querelam.

p Generet. 7 ita papa iudicat q ei nō obsit exceptio rei iudicate. si. s. de re iu. c. suborta vñ bene prescribit 3 monasterium exēpium spacio legitimo xl. an. lz non contra papā. xvi. q. iiii. nolumus.

q In instōne. hic pz q in quibusdā iuribus epalibus potest prescribi. ita q nō ppter hoc i alijs: 7 ita fallit regula illa q p partem tota seruitus retinet ut. ff. de serui. ru. predi. vna est via de hoc vr. s. de pscri. audītis: 7 hoc id est q: ius episcopale est genus multas habēs species sub se quarum multe enumerantur. s. de of. or. conquerente. 7. c. dilectus.

Ex parte. Diuidit: pmo ponitur consultatio secundo rñsio ibi: cum añt. Ab. si.

r Larum. lre iste tales fuerunt. ipetrauerūt monachi isti litteras ad quosdaz iudices ne eps diocesanus cōpelleret eos plures monachos instituere in quibusdam prioratibus suis vbi singuli monachi esse consueuerunt. cum pluribus non sufficerent facultates eorūdem inquisita prius veritate de facultatibus prioratuum. occasione talium litterarum dicebant fm q inferius continetur.

s Asserunt. 7 male q: lz in ecclesijs illis non possent esse plures monachi: nō tñ papa 3cederet q soli monachi in singulis prioratibus singulariter ponerentur q: illud esset 3 concilium laterañ. s. de sta. mo. c. ii. 7 est expressum. j. c. proxi. vnde littere iste de conscientia pape non emanauerunt. Ber.

t De quo nulla mentio: 7 sic patet q si quis litteras impetrat contra aliqō ius siue concilium: non valent nisi fiat mentio de illo iure. s. de rescrip. nonnulli. 7. s. de eta. 7 quali. eam te.

v Occupationem. sic. j. de sen. excom. si aliquando. C. de lib. cau. iubemus. idem esset si per importunitatez petentis. C. de pe. bo. sublatis. l. i. li. x. arg. s. de rescrip. si quando.

x Nolumus. tñ si vellet bene posset dispensare 3 concilium: q: auctor isti⁹ cōcilii in parem non habuit potestatem. s. de elec. innotuit. 7 papa maior est q̄ concilium. s. de elec. significasti.

Rubrica de capellis monachoruz 7 aliorum religiosorum.

Urbanus tertius.

Ad curā monasterio subiectam non monachi sed seculares clerici preficiuntur 7 episcopis subsunt.

In ecclesijs vbi monachi habitant: populus p monachuz nō regat: sed capellanus q populū regat ab epo per 3silium monachoruz[a] instituat. Ita vt ex solius[b] epi arbitrio tā ordinatio ei⁹ q̄z depositio 7 totius vite pendeat conuersatio.

Innocen. iii. archipresbytero et clericis sancte cecilie.

Si ecclia nō cathedralis vendicat sibi ius in alia ecclesia obtinebit solū quo ad ea q̄ pbabit sibi 3peri prescriptiōe vel alio legitimo mō.

Dilect⁹ fili⁹. M. sindic⁹ ecclesie vestre ab economo sancti laurētij de piscinia in scrutinijs[c] baptismate 7 caplis[d] 7 silibus subiectionē postulās possessoriū 7 petitorium[e] itētabat. Cū. n. ecclesia sancti laurētij sit in parochia vestra sita dz de iure cōi[f] ecclesie uestre in pdictis oib⁹ subiacere: q: nec priuilegiū exēptiōis hz: nec pscriptionez[g] p se poterat allegar: cū illa ecclesia scē cecilie pscripsisset sicut p testes dicebat legitime cōprobatū. Preterea cū corā. C. papa. p. n. sup predictis iter vestrā 7 pdictā ecclesiaz qō verteret[h]. M. psbyter eiusdez ecclesie fuit sponte 3fessus q ecclesie scē cecilie scrutiniuz 7 baptisma debebat. Cūqz pars vestra testes q se illū diuersis tpib⁹ ad capitulūz vocasse ipmqz uenisse asserebāt: in medium produxisset: eis iurare paratis predictus psbyter se vocatū[i] iuisse ad capitulū ē 3fessus[k]: unde pdict⁹ pre. n. ecclesiam uestram capitulo quo se 3questa fuerat spoliatam saluo iure pprietatis ecclesie sancti laurentij reuestire curauit[l]: sicut in ei⁹ litteris cōtinet. per hoc ergo pprietatem quo ad scrutiniuz[m] 7 baptisma. 7 possessionez quo ad caplm vestrum voluit sindicus cō probare. Ad hoc sancti laurentij econom⁹ ex aduerso rñdit q ecclesia illa nullo medio ad romanā ecclesiā pertinebat. Cū. n. monasteriū monialiuz fuerit: 7 generaliter seruetur in vrbe vt nullū monasteriū titulo[n] sit subiectum: incōgruū videbatur ut regulares secularib⁹ supponātur: preterea vsqz hodie nos in ea instōnem 7 destitutionez liberā exercemus: 7 infra. Nos igitur auditis ppositis economū[o] sancti laurentij sindico vestro i baptismo 7 scrutinio cōdemnamus. ita ut per hoc ecclesie romane nullum preiudicium generetur[p] si quādo forte ius suū duxerit psequendū. In instōne[q] aut destitutiōe 7 capitulo economiū ipsum ab impetitione sindici vestri prorsus absoluimus: sindico uestro super hoc ppetuum silentium imponentes.

Hono. iii. epo venetensi.

In prioratibus monachorum non possunt singuli monachi commorari et si super hoc hēant rescriptū apostolicum nisi in illo fiat mētio de lateranen. concilio.

Ex parte tua fuit ppositū: 7 infra. Abbas 7 3uēt⁹ riueñ. veneteñ. dioce. occasiōe litterar[r] ap. se. asserūt[s] sibi eē 3cessum: vt i singulis ipor porātib⁹ singuli monachi comorent si plurib⁹ facultates nō suppetunt eorūdem. Cū aut id obtinet latera. conci. de quo nulla mentio[t] ē in litteris añdictis. F. T. B. rñdemus q hmōi litteras ab ap. se. non credimus emanasse: q si per occupationē[v] forsitan emanauerint nolumus[x] per hoc derogari concilio supradicto.

Idem burdegaleñ. archiepo.

Ordinarius cōpellit abbatē vt monachos a prioratib⁹ reuocet ad claustruz: vel eis socios adiungat.

A D audientiam. Primo ponit transgressionem concilij quaz secū dō mandat corrigi ibi: ideoqz .ab. si.

a Diocesana .i. iurisdictionis. de hac lege no. s. de of. or. dilectus.

b Generalis. hic uocat papa lateran. ciliū generale: qđ dēs. s. de sta. mo. .c. ii. sed cilium Inno. semp sic appellat. c Eisdē associēt. ⁊ ita epi compellē debent abbates ne monachos per villas solos dimittant: secus in canonicis regularibus. si eligerentur ad regimen aiarum. nam illi nō cōpellunt alios secū habere: nisi id cōmode facere possint. s. de sta. mona. q dei timorē. sed ibi est collegium vnde idem videtur de regularibus. s. q nō deberent esse soli in capellis.

Rica de iurepa. Supra visum est de pbē. ⁊ dig. itez de relig. do. item de capel. mo. sed quia ad istas fit institutio nōnūq p pñtationem patroni. ⁊ sic posset dubitari de iurepatro. ⁊ de mō pñtandi merito ⁊c. ab. si.

Erlatum. Duo facit concilium. primo phibet ecclesiaz iter pfonos diuidi. scōo ponit qđ facere debeat epūs cum patroni non ordinant ecclesiam. secunda ibi: ⁊ si. Ab. si.

d Diuidi non debeat: q ad mutabilitatem mundanax necessitatū ecclesia turbari nō dz .x. di. lege. ⁊. iii. q. vi. hoc qppe: ⁊. c. di. c. i. j. e. q̄rimoniā. ⁊ no. q iuspatronatus apō unū quēqz beredū est insolidū quo ad oēm eius effectum. ff. ō bo. lib. si liber. in fi. preter sacerdotis pñtationez q̄ est apud oēs ita q apud nullū ut ō pz: ⁊. j. .c. pri. sicut electio: q res simplex est ⁊ indiuisibilis. ⁊ sic ad quēlibz beredē insolidū trāsit et si ex diuersis ⁊ inequalib⁹ partibus sint hēdes. ar. ff. de ser. uie. C. de relig. si sepulchrū: ⁊ .ff. e. l. q sicut: ⁊. l. usufructus: ⁊. ff. ad. l. fal. l. i. §. si usufruct⁹ ⁊. ff. de usu ⁊ ha. usus q̄ incorporalia uiuidi nō possunt. ar. .vii. q. i. nihil. Quid si nō conueniant possent ne pacisci ad īuicē ut alternis uicib⁹ pñtarēt ar. q sic. ff. de usufru. quotiēs. ff. de fui. uia. in fi. ff. cōi diui. .l. cōi diui. §. si de usufru.

e Simultates. i. latētia odia siue discordie.

f Celebrēt. sic. ⁊ vi. q. vii. cōsiderandū: ⁊. c. si plures: sed ō hodie seruari nō dz si aliquo modo sine scādalo possit ecclesia ordinari. j. eo. qñ. Ber.

g Uecūqz. religas. qdam dicūt sicut melendus q hoc. c. nō tenet ⁊ illa. c. similiter nō tenēt. xxi. q. vii. considerandū: ⁊. c. si plures. p. c. seqn. qñ ⁊. c. eā te. nisi forsitā ex fcō epi magnū scandalū oriretur tūc posset fuari hoc qđ hic dī ad tps: q satis vī. Jo. fa. dicebat tollat religas. i. ñ ponat. Ulla. itelligit de religijs: q̄ sūt i capsis ex altare: qđ ē uex: q de illis q̄ sūt i altari nō intelligitur.

b Q Uoniam. Primo ponit abusum pfonox. scōo pstōnē ibi: pñti. ab. si.

Q Uecūqz ecclesia: ⁊ infra. Si cōtingat, p ecclesia dissidere pfonos vt eā nolint sub uno pbytero, pcurari: eps si aliter nō poterit ipsi psulere tollat inde religas[g] atqz eiusdē eccl'ie claudat hostia: ut sacrū mysteriū nullus in ea celebret anteqz vnū eligāt pbyterū q sacrosancta sit idoneus, pcurare.

A D concilio lateran.

Si pfoni i pñtādo discordāt p ferē psentatus a maiori parte si est idoneus: ⁊ si hoc sine scādalo fieri nō pōt uel patroni infra tps debitū nō psentāt eps ordinabit ecclesiā.

Q Uoniā in qbusdam locis fundatores[b] ecclesiax aut beredes eorum potestate in qua eos ecclesia bucusqz substinuit abutūtur[i] ⁊ cuz vna ecclesia vnius debeat eē

Item qđ si reedificata ē eccl'ia de eadē materia: nūqđ pōt pfonus remanet pfonus: dī q sic: q eadē eccl'ia intelligit. ff. de iudi. ppōebat. ⁊. vii. .q. i. veniqz: ⁊ ar. ff. de usufru. si i area: ⁊. ff. de ser. vr. predi. seruitutes. §. si sublatū. ⁊ hec ecclesia loco pons succedit. vñ cā intelligit ar. ff. si quis cau. si cum. §. qui iniuriarum: ⁊. ff. si ex noxa. cau. l. ii. in fi. ff. de usufruc.

rectoris, p sua dissensiōe plurimos repsitat. Pñti decreto statuim⁹ vt si forte in plures ptes fundatox se vota diuiserit ille pficiat ecclesie q maioribus[k] iuuat meritis ⁊ pluri mox eligit ⁊ approbat assensu. Si aūt hoc sine scandalo[l] cē nequerit: ordinet[m] ātistes ecclesiā sicut meli⁹ eā fz deū viderit ordinādam. ⁊ id ipz ēt faciat si de iure pfonatus qō emerserit iter aliquos ⁊ cui ꝓpetat infra. iiij.[n] mēses nō fuerit diffinitū.

A D eodem.

Ercōicant pfoni laici qui clericos instituunt ⁊ destituunt i ecclesijs ēt patronatis vel bona ipsaruz aliter administrāt. ⁊ clerici q institutionē laicox recipiūt cōione priuētur.

P Reterea qa in tm quorūdaz laicorum, pcessit audacia: vt epox auctoritate neglecta clericos instituāt[o] i ecclesijs: ⁊ remoueāt cū voluerint: possessionē quoqz atqz alia ecclesiastica[p] bona, p sua voluntate plerūqz distribuant: ipsos anathemate decernimus feriendos.

Clericus āt q ecclesiā p laicos[q] sine, pprij epi auctoritate receperit cōiōe priuet[r]: ⁊ si pfisterit: a misterio ecclesiastico ⁊ ordie ōponatur.

A Lex. iij. eboracen. archiepō.

Si pfonus laicus successiue presentat duos ⁊ scōs instituit ab epō valet istitutio. h. d. primo. pfon⁹ nō pōt clerico vel alteri ecclesie ꝓferre ecclesiā pfonatā vel alteri donare.

Q Uod aūt cōsulis: si clericus idoneus ad vacātē ecclesiaz pñtatus non fuerit ab epō diocesano admissus: ⁊ postmodum alius idone⁹ pñtatus ⁊ institutus ab epō possessionē tenuerit corpalē: an primo clerico ecclesiā petente debeat posterior remoueri vel posterior priori pferri. dubiū nō est qn in casu isto melior sit ꝓditio possidētis[s] qñ anteqz pñtatio p diocesanuz epm approbet: ratum non est qō a patrono fuerit incobatum. De cetero tue pru. R. q si laici clericis vel collegijs de cōcessionibus[t] vel donationibus instra confecerint in hec verba vel similia ꝓcessi vel dedi ecclesiā ⁊ pñti charta firmaui: si cōsensus[v] epi non accesserit: nibil

dominus in p'inci. ff. de serui. ru. predi. attilicin⁹. arg. ꝑ q̄ desinit ē patronus ⁊ obligatio semel extincta ⁊c. ff. de solut. quares. §. aream: ⁊ de cōse. distin. iiii. queris. quod uerius uidetur.

i Albutunt. ⁊ ita pdere debent priuilegiuz. xi. q. iii. priuilegiuz: ⁊. lxviii. di. ubi ista didicisti.

k Qui maioribus: si. lxiii. di. si forte. Sed nūquid requiritur q maioris sit meriti ⁊ q plures eū presentent hoc vt uelle hec l'a: sed vī sufficere si sit idoneus. dūtamē habeat maiorē partem: lz alius sit melior. de hac materia dicitur. s. ō ecclesia uestra: ⁊. s. de of. custo. c. ii.

l Sine scādalo. argu. q propter scandalum ꝛre ceditur a iure. s. de pbē. cum teneamur: ⁊. j. de no. ope. nunci. cum ex iuncto. ⁊. s. de temp. or. ad aures ubi de hoc.

m Ordinet. ponendo ibi rectorem: ita q ipsuz postea representet si uoluerit. ar. j. eo. si vero.

n Quattuor. j. eo. cuz propter ꝑ. j. e. eaz te. ibi soluitur.

P Reterea.

Duo sunt dicta. secundum ibi: clericus. abbas siculus.

o Instituāt. xvi. q. vii. laici: ⁊. c. per laicos.

p Ecclesiastica. xvi. q. vii. decimas.

q Per laicos. j. de p. uile. cum ⁊ plantare.

r Priuet. ⁊ ita nō est ipso iure suspensus q recipit ecclesiam a laico: et p hoc itellige illos canones. xv. q. vii. si quis deinceps cum alijs. c. se. q̄ hoc dicere uident. Item alia pena ēt imponit ei q p abusum laicox consentit sue electioni q̄ fit ineligibilis. s. de elec. q̄q̄s. ar. ꝑ. j. c. cura. q. s. ecclesia possit bri per laicum ibi soluitur.

Q Uod autem.

Duo sunt dicta. secundum ibi: decetero. abbas sicu.

s Possidētis. sic. j. e. pastoralis. hoc itellige cū laicus pñtat: secus si ecclesiastica psona cui taliter variare nō lz. j. eo. cū aūt: sed eps punit: vt in. c. pastoralis: ⁊ ē silr qō dī. C. de rei ven. quotiēs. silr. s. de rescrip. ad aures. ⁊ ita ille potior est in iure qui prior possessionem fuerit adeptus.

t De cōcessionibus. ecclesiax. sic. j. c. illud.

v Si ꝓsensus. ⁊ ita si ꝓsensus epi accesserit: valet talis donatio vel cōcessio. j. c. illud. ⁊. c. nullus. Sed qđ intelligit dare: pfonus ecclesiā dare nō pōt: q ad eū nō ptinet imo ad epm. Iau. dixit q iuspatronat⁹ solū modo itelligit donare qō suū ē de ꝓsensu tū epi. s. de donatio. pastoralis. ne delusoria itelligatur donatio: vt res potius valeat quam pereat

ꝛ argu.ff.de lega.i.si uemus.§.vlti.ꝛ hoc probatur ex eo quod dicit pro non dato habetur ꝛc.

a ¶ Pro non dato. sic ergo ꝑ nō dato habeꝫ qs ab illo daꝫ q de iure da re nō pōt.ff.de acqr.re.uo.traditio.ꝛ.C.de pe.l.ii.ff.e.l.ii.§.vl.ꝛ.j. de do.post di.resti.nup.ꝛ iudices tñ dare pñt:ꝛ.C.qui.ꝑ sua iur.l.una.ꝛ.i. q.vii.uaibertum.ar. cō tra.j.eo.cura.ꝛ melio.c. ꝓsultationibus.supple hic nec est in possessione uel quasi.alꝫ si esset in quasi possessione nō vi nō claꝫ nō ꝑcario nulla cōne sibi mota:qꝫ tunc ius acqritur pñtato ꝛ obtiet.j. eo.ex hꝭ.c.cōsultationi bus.sed isti laici erant in possessione saltem de facto.ꝛ nisi consensus epi accesserit non valet dōa tio ꝛ ita concordat cum illa.j.eo.cura.

Q Uia clerici. Qui emit ius pconatus ut possit pñtare filium vel nepotē seu quez vnlt:eo priuari debz.b.d.aliter quam in rubro ꝛ vtraqz lec.potest sustentari.primo ponitur excessus.secundo pena ibi eosdem. Ab.si.

b ¶ Aduocatias .i. ius pconatꝰ quod qñqz dicit aduocatio ut hꝫ:qñqz vicedominatꝰ vel custodia siue guardia:ut.j.e. preterea.itē dr ius frequentationis uel processionis .xv.q.vii.pie mentis frigētius:qūqz gfa.xv.q. v.si quis epm.ꝛ.

c ¶ Comparant ꝑ se tñ. qō esse non pōt cū sit spirituali annexū.j.e.de iure:sed cum vniuersitate pōt obligari.j.eo.c.pro. ri.ꝛ uendi.j.e.c.cum seculū ad instar fundi dotalis.ff.de func. uo.l.i.ff. de acq.re.do.l.quidaz.

d ¶ Filij.hꝫ aliqs sit patronus:se pñtare nō potest.j.e.p nras.filios autem satis credo qꝫ possit pñtare.ff. quod cuiusqz uni.l.illud.ar.c̄.j.e.cō suluit. vbi de hoc.

e ¶ Spoliādo.sed cui applicabit.pōt dici qꝫ eccle cui ꝑ hmōi emptione facta ē simoniaca iniuria.ar.j.de simo.de hoc:ꝛ.xvii.q.iiii.si qs ī atrio ꝛ sic ecclesia erit pcona sui ipsius. Sz qd si ipsa eadē ecclesia emisset iuspatronatus a suo pcono:nūqd amittit pconus iuspatronatꝰ vt sic remaneat apud ipsaz ecclesiā:ar.qꝫ nō.j.eo.illud.qꝫ uēditio nō tenuit qꝫ spūale vel spūali annexū vēdi nō pōt.j.de simo.q̄relam:ꝛ.j.e.de iur.ꝛ sic remanebit penes pconum restituta pecunia ar.c̄ posset hꝫ colligi:qꝫ dr:qꝫ emptor spoliet ꝛ nō vēditor vnde eoipso qꝫ ponitur pena emptori ꝛ nō vēditori: vt remanere penes ipsum patronū iuspatronatus:qꝫ si voluisset priuari hoc dixisset sicut de alio.uel dic qꝫ prius dixi. H.

Ex litteris. Hic ē no.casus ꝛ quottidie allegaꝫ:diuidit in duas partes:primo ponit querela.scōo dantur sibi iudices ꝛ instruūtur quō debeant diffinire ibi:mandamus. Ab.si.

f ¶ Ad firmā. dicunt qdam qꝫ talē ctum celebrauerunt inter se qꝫ utile dñium transiit in ductorem.ꝛ sic in ipsum transiuit iuspatronatꝰ.secꝰ in creditore.ē.de re.iudi.cum bertoldus.H.

g ¶ Presentauit.supple.ꝛ eps ipsum recepit.

h ¶ Apud cantuariēsem.q fecit primū remoueri ꝛ instituī presentatum ꝑ abbatissam.vnde orta fuit contentio inter eos.

i ¶ Excepto.ar.cessum videri qō nō ē notatim exceptum.j.de spō.cuz apud. Itē ar.qꝫ idē iuris est ī toto ꝛ in parte.ar.ff.de of.pre.ur.l.i.§.iii. ꝛ.xii.q.ii.cognouim.de hoc tractaꝫ.ē.de transla.inter corporalia.

k ¶ Uel añ.ar.est hic a tio sensu:qꝫ res litigiosa nō dz trāsferri ī aliaz pcōnā lite pē.ri.q.i.qꝫ res:ꝛ.xvi.q.iiii.volum.:ꝛ.ē.ut li.pen.a memoria.ꝛ quasi ꝑ totū.ꝛ ita vr qꝫ si moneaꝫ alicui qō ō iurepconatus:ꝛ iteri nacet ecclesia qꝫ nō possit pñtare añ finē cause. Sz nō ē vez hoc fm quosdā ꝑ ut dr.ē.de in inte.resti.cū uenissent. imo si qs ē in qeta possessione pñtandi nō dz inde amoueri:ut dicūt qdā vsqz ad finē cause.ꝛ vi.q.iiii.uolumꝰ:ꝛ.ē. ut lit. pē.a memoria.ꝛ sufficit eē ī possessione.j.e.cōsultatiōibꝰ:ꝛ supplēt hꝫ maxime. Sz lra ista manifeste ꝓdicit ꝛ certe ueriꝰ vr qꝫ eligere uel pñtare qs nō possit postq̄ ei mouet qō sup ꝓprietate vel si dicaꝫ qꝫ possit pñtare lite mota tñ pñtatꝰ nō dz īstituī pēdēte ꝓtroversia ex qua pēdet.ē.de in inte.resti.c.ii. ꝛ est argu.op.ē.de electi.cum ana. vbi clerici ꝛ capellani erant in q̄si possessione eligēdi.ꝛ mota fuit eis qō sup iure eligēdi vacāte ecclesia:ꝛ qꝫ nō ꝓbauerūt de iure suo nō valuit eoꝝ vox: nec obstāt ꝓria q̄ dicunt qꝫ lite pēdēte nō ē puandus possessor sua possessiōe:qꝫ alia ibi rō ē. Ibi.n.oia restituunt ꝛ fructꝰ post lit.ꝓtestatā:sed hic nō dñt restitui fructꝰ pñtatiōis:qꝫ canonice īstitutus nō remouetur sine culpa:ꝛ hoc neriꝰ credo. ꝛ tñ notauit Jo.s.qꝫ pōt licite eligere q est in qeta possessione lz moneaꝫ ei qō.ē.de in integ.resti.cū uenissent:ꝛ tta si fuit iste pñtatus ante qōnem motā obtinebit:qꝫ ille credebaꝫ patronus cū eēt in possessione totius ville ꝛ ita credebat se cē pconuz ꝛ bona fide.sic.j.e. consultatō nibus ꝛ si postea obtineat abbatissa ī iurepatronatus: qꝫ ꝑ babit qꝫ excepit iuspatronatus rndebit illi de tpalibus.ꝛ vi.q. .ii.sane:ꝛ.j.de puil.cū ꝛ plantare.§.in eccljs.ꝛ.b.d.hic ī fi. Cōtra hoc tñ.ē.de re iudi. cuz bertoldus:ꝛ.j.e.cōsultationibus:ubi dicit si tpe pñtationis sue iuspatronatꝰ ecclesie possidebat:lz hic nō erat ī possessiōe iurispconatꝰ lz possideret illā:qꝫ hoc nō itelligit ꝑ lraz lz itellige qꝫ erat ī possessiōe iurispatronatꝰ.ꝛ sic cessant contraria:ꝛ satis bene colligit qꝫ miles erat ī pos.iurispat. ex eo qō dicit in fi.ita qꝫ si abbatissa obtineat aduersus militē: illi de tpalibus debeat rndere.ex hꝫ apparet qꝫ miles reus erat et abbatissa ptra militē agebat: ꝛ sic relinqtur qꝫ miles credebaꝫ patronus: ꝛ sic agebat ut patronus. vnde tenuit pñtatio ꝛ instō eo tpe facta quo quiete iuspatronatꝰ ecclesie possidebat.j.eo.cōsultationibus:ꝛ.ē.de elec.querelā.ꝛ ita lite mota nō dz pñtare: vel si pñtat suspendit instō in euentum sñie: vt dictū est.

Illud. Diuidit qꝫ ponit duo dicta.scōm ibi:lz.Ab.si.

l ¶ Ecclesiā. qdā intelligunt qꝫ ꝑ hanc ꝓfessionē laicus iste intēdebat dare ecclesiam quo ad proprietatem vel ecclesiam in vsus proprios:quod facere nō poterat.ē.de dona.pastoralis.ꝛ.q.i.nouerint:ꝛ.c.sic qdem.cum alius eā possideret:secus si dedisset iuspatronatus ēt sine consensu episcopi:vt dicunt: vt no.j.e.c.no.hic littera innuit ꝛc.

m ¶ Impedire.ar.qꝫ nō pstat impedimentū quod de iure non sortitur effectū argu.ē.eo.qꝫ autē.ē.de elec.bone.argu.contra.ē.de elec. considerauimus: ꝛ.c.auditis:ꝛ.j.de spon.ad audientiam.

n ¶ De re nō vacāte.ꝛ ita pz qꝫ ecclesia nō vacans cōferri nō potest private p sone ut.ē.de dona.ꝓsultationibus:sed loco religioso de auctoritate episcopi ecclesia non vacans pōt concedi ut in decre.consultationibus.

o ¶ Nemini.i.nulli private persone lz.

p ¶ Religioso.hec lra innuit:qꝫ laicus possit dare iuspatronatus loco religioso sine auctoritate epi:sꝫ ecclesiā nō.ar.xvj.q.vi.nemini regū:sꝫ nō credo. vñ supple hꝫ de ꝓsensu epi qꝫ siue ꝓcedat ecclesiā siue iuspatronatꝰ:necessaria ē auctoritas epi.ē.eo.qꝫ aūt:ꝛ.ē.de dona.ꝓsultationibus.ꝛ.j.eo.nullus.

q ¶ Cōtulerit de auctoritate epi.ut dixi:sed nunquid laico pōt dari iuspconatus. vin.dixit qꝫ sic.ar.j.eo.ex insinuatione.sed ibi non fuit donatio:sꝫ frater cessit fratri ius suū seu renunciauit ei q̄tum ad se ius pñtandi:ꝛ ita nō fuit donatio cū ipse insolidum esset patronus vt ibi dr:sed cū vniuersitate hꝭ potest donari uel uendi ꝛ obligari.ē.eo.ex litteris:ꝛ.j.eo.cum seculum.

Querimoniam. ℔abet duo dicta. ſm ibi: ⁊ vicissitudines. ab. ſi.

a ¶ Mutationes. ꝯz pſoni mutent ſucceſſione vel alio modo eccle ſtat⁹ propter hoc mutari nō ꝺz cuꝫ in ipſoꝝ diſpōne eccleſia non ſit: ſed potius epo rū. nec pñt illā exhere ve ſua ptāte. r. q. i. ſic qdem: ⁊. c. uouerit. argu. ꝯ. xvi. q. vlti. decernimus. ⁊. c. filijs. ꝯz b̄ nōt tñ ptātem defendendi eccleſiam ⁊ denunciare ſacerdotis exceſſus epo ꝯz ſuper rebus nullam habēt poteſtatem. ℟. eo. preterea.

b ¶ Mutēt. ſi. x. di. lege: ⁊. c. puenit: ⁊. iiii. q. vi. b̄ quippe.

Quia laici. Summatuꝫ eſt. ℟. e. c. illud. vel ſumma ſic ut ī rubro. pmo ponitur dictū. ſcō rō ibi: nō. n. ab. ſi.

c ¶ Penitētia ducti. ⁊ ita licitū eſt penitere ⁊ ꝯ factum ſuuꝫ venire: ut. ℟. de ele. noſti. ⁊. ii. q. vij. ℈. ſi qs libellos. xii. q. i. certe. ff. de mino. ſi minor. C. q bo. ce. poſ. l. ii. ff. de mu. ⁊ bo. vt gradatim. ℈. ſed reprobari. ff. depoſi. l. i. ℈. ſi uero depoſuero: ⁊. ℟. de depo. bona fides. ⁊ .ff. de ac. emp. ⁊ uen. ſi ſterilis. ℈. vl. ar. contra. ℟. de ſi. pſby. ueniens. ℟. de cle. cōiug. diuerſis fallacijs. ⁊. xvii. q. iiii. ſunt q opes. ī. de deſpon. ipu. de illis. ⁊. iii. q. iii. offeratur. Sol. nō eſt locus pñe niſi in caſib⁹ puta ſi iuſta cā ſubeſt. xii. q. i. certe. l. iiii. di. ℈. verū. vel ſi ali qd inopinatū emergat. xii. q. i. ne quis arbitretur. ⁊ in oīb⁹ delictis ⁊ maleficijs. arg. l. diſponderet. ⁊. ℟. de re. ecle. alie. uel nō. ſi qs pſbyteroꝝ: uel in bis que fauore ſui tñ ſunt ītroducta: qbus renunciare poteſt. vi. q. i. quam periculoſuꝫ. ⁊ in bis q̄ recepta nō ſunt plene. ff. de iuriſdi. om. iu. ſi cōuenerit. vin. ⁊ ī caſu iſto vt hic pz. ⁊. ī. eo. cum autē. ⁊. c. paſtoralis.

d ¶ Que nulla eſt. ſic. ℟. eo. illud. ⁊ ita prima electio que nulla eſt nō ipēdit ſcōaꝫ. ℟. de elec. bone: ⁊. c. congregato: ⁊. ℟. de ap. cōſtitutis. ar. ꝯ. ℟. de elect. auditis. vbi colligit q̄ electio q̄ nulla eſt impediat ſcōam ſed illud contra ibi ſoluitur.

e ¶ Laicis. nec ēt clericis pſonis ꝯz eccleſiam ordinare vnō habes ſimilē cām de clericis ei qō dē de laicis. ī. e. c. vl. ala.

Cura. Tria facit. primo pōit dictuꝫ. ſcō exceptionem ibi: niſi: tertio rōnez illi⁹ ibi: cum enim. Ab. ſi.

f ¶ Laicoꝝ. laici. n. eccłias cōferre non poſſiant. xvi. q. vl. ſi qs deinceps: ⁊. c. ſi qs epūs. ſi qs clericꝰ p laicos. ⁊. ī. de priuile. cū ⁊ plātare: nec debēt ītereſſe electiōib⁹ vt ibi habeant uocem in eccleſia collegiata. ℟. de elec. maſſana. ⁊. c. ſacroſancta.

g ¶ Legitima. i. quadragenaria que ſola currit ꝯ eccleſiā. ut. xvi. q. iii. ℈. p̄t v. quas actiōes: ꝯz obijcit ꝯ boc. iſti monachi uel clerici q pſcripſerūt bas eccłias aut habuerunt bonā fidem aut malā. Si dices bonam: hoc non potuit eē niſi ignorabāt ius ſed ignorātia iuris nō ꝓdeſt ad uſucapiendū. ff. de uſuca. nūq̄ ⁊ q ꝯ legū ītērdicta mercat nō pſcribit. C. de agri. ⁊ cēſi. quēadmodum. li. ii. ⁊ iſti ꝯ interdicta canonū receperūt eccleſias. xvi. q. viii. ſi qs deīceps. ſi qs epūs ſi qs clericus p laicos. ℟. e. ꝓterea: ⁊. c. qō aūt. ⁊. c. illō: ⁊ ita pſcribere nō pñt. ſi malā fidē habuerūt nulla pſcriptiōe iuuant. ℟. de pſcrip. uigilāti: ⁊. c. qm̄ oē ⁊. xxiii. q. ii. ſi uirgo. pōt dici q̄ hic tollat hmōi pſcriptio pp ſcandalū: quia eccleſie non poterāt reuocari ſine ſcandalo. Quidā dicunt q̄ eoipſo q̄ epo ſciente ⁊ nō ꝯdicente poſſederunt ītelligitur epūs ꝯſentire. ⁊ q̄ ſeq̄t: aut dic. habuit poſtea ꝯſenſum ſupplent expreſſum: ⁊ tunc nō eſt neceſſaria preſcriptio cū bñt ꝯſenſum epi: uel pōt dici q̄ illi q eccleſias receperūt de manu laicoꝝ non poſſent pſcribere q: ꝯ iura recipiūt ꝯz eoꝝ ſucceſſores pſcribere pñt q b̄ ignorant ⁊ bonā fidē bñt. ex quo inueniūt eccleſiā in poſſeſſione: q: q in locuꝫ alterius ſuccedit iuſtam habet ignorantie cauſam. ff. de reg. iur. qui in alterius.

b ¶ Conſenſum. ar. q̄ ratihabitio retrotrahitur. xi. q. i. c. vl. ar. contra. ff. de regulis iuris. l. penultima.

Querimoniā: ⁊ infra. Abſurdum videt oīno vt ad ſingulas patronoꝝ ſm humanā ꝯditionā mutatiōes[a] eccłiaꝝ ordinatiōes mutēt[b]. ℣ Et vicissitudies eccłiaꝝ ab aduocatis uel alijs pſumantur.

I Dem eboracēſi. archiepo.

¶ Pſon⁹ eccleſiaꝫ clerico ꝯferre nō pōt ⁊ ſi ꝯtulerit pt̄ hoc nō ꝯobſtāte ad eccleſiam preſentare rectorē.

Cum laici epīs neſciētib⁹ aut nō ꝯſentiētib⁹ eccłian clericis ꝯcedūt ī qbus ꝯſit iuſpatronat⁹ et poſtea pnia[c] ducti alios ad eaſdem epīs repſtāt: ⁊ illi ad eoꝝ pſtatione in eiſdē eccleſijs ab epīs inſtituū tur: eoꝝ ꝺz iſtō ſtare q auctoritate ſunt epi inſtituti: ꝯceſſione pōi q̄° nulla ē oino euacuata. ℣ Nō. n. ꝯz laicis[c] clericos in eccleſijs preſumptione propria ordinare.

I Dem abbatibus priorib⁹ ⁊ clericis per archiepiſcopatum eboracēſi. conſtitutis.

¶ Religiosi venicare uel retinere non poſſunt eccleſias ſibi cōceſſas a laicis ſine dioceſani conſenſu niſi legitime preſcripſerint uel poſtea dioceſanus conſenſerit.

Cura paſtoralis: ⁊ infra. Mādamus quatenus ex donatione laicoꝝ[f] niſi auctoritas dio. epi ⁊ conſenſus adſit: nullus ueſtrum aliquas ſibi eccleſias uendicare preſumat vel retinere taliter acqſitas niſi legitima[g] fuerit pſcriptiōe munit⁹ aut dioceſani epi habuerit poſtea conſenſum[b]: ℣ Cū. n. laici nō poſſint in alios: niſi ius[i] qō̄ habent transferre: huiuſmodi cōceſſiones irritas penitus eſſe cenſemus.

I Dem lingon. epo.

¶ Si patroni eccłie uacantis infra ctp̄s a iure cōceſſum non preſentant epūs ordinabit eccleſias.

Si vero ordinatio alicuius eccleſie que ad tuā inſtōnez ſpectat ⁊ p̄ controuerſia laicoꝝ de iuſpatronat⁹ inter ſe diſceptantiū ꝓgatur[h]. ℣ Fas tibi ſit ap. remota ī eandē pſonaꝫ idoneam inſtituere. ℣ Ita q: repreſentetur[l] ab eo q ius euicerit patronatus.

I Dem boſpitalarijs.

¶ Si ius patronatus eccleſie deuenit ad exemptos per boc in nullo debet ledi ius epiſcopale.

Cum ſeculum reliqueritis: et infra. ℣ Prohibemus ne cū rōne feudoꝝ emptoꝝ[m] aliterue acqſitoꝝ vel ēt alio mō iuſpatronatus in eccleſijs parochialibus acquiſieritis: epo ius parochiale minuere[n] preſumatis.

I Dez.

¶ Sine conſenſu patroni non poteſt quis eccleſiam occupare.

Ex inſinuatiōe. ℳ. clerici accepimus: q: cum ei frater ei⁹ iuſpatronatus quod in quibuſdam eccleſijs habebat liberaliter ꝯtuliſſē eas quidam ſine ipſius aſſenſu occuparunt ⁊ detinēt occupatas: ⁊ infra. ℣ Mandamus quatenus ſi ē ita eaꝝ detentores ut eaſdez predicto clerico reſtituant⁹ per eum libere ordinādas mo. pre. compellas.

I Dem adon. epiſcopo.

¶ Non poteſt patronus eccleſiaꝫ ſibi retinere uel etiam alteri concedere propria auctoritate.

Conſuluit nos: ⁊ infra. Cum ſanctuariū dei iure hereditario[q] teneri non poſſit. ℣ Nō decet aliquatenus ſuſtineri: vt clerici eccleſias a parentibus ſuis fundatas ℈ propria auctoritate[r] detineant aut laici filijs vel aliquibus laicis concedant[r] eaſdem.

I Dem.

¶ Jus patronatus per ſe vendi non poteſt.

ſunt. nec etiam iſtud ius quod habent. ſ. iuſpatronatus pñt conferre ſine auctoritate epi ut dix. ℟. e. illud: ⁊. ī. e. nullus.

Si vero. Pro ponitur qō. ſcō ſoluto ibi: fas. tertio limitatio ibi: ita. Ab. ſi.

k ¶ Prorogatur. vltra quattuor menſes. ℟. eo. qm̄. ⁊. ī. eo. cum pp.

l ¶ Repreſentet: ſed qd valet hec repreſentatio: cū iā ſit inſtitutus ⁊ ius habeat: p hanc pñtationē nullū ius acqrit̄ huic. ꝯz preſentatur ut patronus p boc ſit in quaſi poſſeſſione ſui iuris nec poſtea ueretur facto. ī. eo. c. conſultationibus.

Cum ſeculum. Primo exordiuꝫ ō ciſum. ſecundo prohibitio ibi: prohibemus. Ab bas ſiculus.

m ¶ Emptoꝝ. ſic ergo iuſpatronatus tranſfertur venditione cum vniuerſitate ⁊ hoc ueruꝫ eſt: niſi ſpāliter ſit exceptum. ℟. eo. ex lris et uenditio feudi facta intelligitur ō uoluntate dñi aliter non ualeret in conſt. fede. de feudis. transfertur etiaꝫ in ſucceſſione. ℟. e. qm̄ in quibuſdam: ⁊. c. i. ⁊. ii. et .xvi. q. vii. filius: ⁊ permutatione .xvi. q. vlti. nemini regum. ⁊ alienatione vniuerſitatis ut b̄ ⁊ donatione cum conſenſu epiſcopi facta. ℟. e. q aūt. ⁊. c. illud: ⁊. ī. c. nullus. unde uerſus. Jure patronatus tranſire facit ꝛonus heres. Res pmutata donatio uenditioqz.

n ¶ Minuere. ⁊ ita nichil plus iuris debent iſti religioſi habere: quam illi a quibus ius habuerunt. ⁊ ſic epūs ius ſuum integrum habebit quia per mutationem talem eccleſie ordinatio mutari non debet. ℟. eo. querimoniam. ℟. eo. cura. ſi. ℟. de dona. iter dilectos. ℟. de re. do. quia monaſtrium.

Ex inſinuatione. Primo narrat factum. ſecundo dat iudices ibi mandamus. Ab. ſi.

o ¶ Cōtuliſſet. ſic ergo vī q̄ laicus iuſpatronat⁹ poſſit donare priuato ēt ſine ꝯſenſu epi. ſed ſupple qō ꝯſenſu epi hoc fecit uerius vī. hec non erat vera donatio: q: vterq; iſtoꝝ fratrū erat verus pſonus iſolidū. ℟. eo. c. i. ⁊. ff. de ope. lib. ſi libertus in fi. q: res ē idiuiſibilis. ar. ff. ſi ſer. uē. loci corpus. ℈. ſi fundus. ⁊ iō nihil dedit in ueritate: ſed ꝯceſſit fratri tñ liberā ordinationē eccleſiaꝝ ut ipſe ſolus poſſet preſentare: ⁊ ē ſi. ff. de ſerui. ſeruitutes. ℈. ſeruitus.

p ¶ Reſtituant. q: nō habuerūt canonicaꝫ ingreſſum. unde debent expelli. ſic. xvi. q. ulti. decernimus.

Conſuluit. Primo ponit rō. ſcō diſpoſitio ibi: nō decet. a. ſi.

q ¶ Hereditario. ſucceſſio hereditaria in eccleſia eē nō ꝺz. viii. q. i. apoſtolica. ℟. de ſi. preſby. ex traſmiſſa: ⁊. c. ad extirpandas.

t ¶ Auctoritate. ſecus ſi ad preſentationē parentū: q: ipe ſe repreſentare nō poſſet. ī. e. p tuas. vñ cū nō uidetur hic prohiberi preſentatio filij permitti intelligitur. arg. ī. deſpon. cum apud.

s ¶ Cōcedant. autoritate ꝓpria idem intellige de clericis. ī. eo. ti. c. vl. ꝯz epo preſentare pōt patronus filium: vt dictum eſt. ℟. q: ſuffragium pſis

valet filio. ff. qō cuiusq; vniuer. illud notādū: sed si plures sūt patroni: nunqd pōt vnū p se pītare. credo q; sic. ar. ī. de elec. cum in iure.

a ¶ De iure. vendi. p se tātuz: sed cū vniuersitate bene pōt vendi. ī. e. cum seculum: ꝛ etiā obligari. ī. e. ex litteris.

b ¶ Annerum. ī. de iudi. quanto.

c ¶ Irrituz. ipso iure: q; spūale uel spūali annexū uendi non potest: nec ēt redimi. ī. de simo. quere lā. ff. de ēmen. empt. hāc legē: q; res sacra nō recipit estimationem. ff. ō re. vi. sacra loca in fi. si tamē res sacra ab ignorante ematur ad interesse agitur ex ꝓtractu. ff. de ēmē. emp. l. iiii. ꝛ isti. eo. ti. ¶. vlt. sed quis habebit ius illud: nunquid ille q̄ uendidit pdet illud hoc ipso q; vendidit: de hoc viri. ī. eo. quia clerici.

¶ Nullus. Habet duo dicta: secundū ibi. ꝛ si quis. Ab. si.

d ¶ Decimas. ī. de his que fi. a pla. sine consen. capi. cum apostolica.

e ¶ Ecclesiā. ī. e. q; autē in fi. ꝛ expone ecclesiaz. i. iuspatronatus: q; donādo ecclesiā quod suuz est donare videt de cōsensu epi. s. iuspatronatus. ī. ō dona. pastoralis.

f ¶ Ecclesiastici. iuris. s. spūalis: q; si esset tēporale ius ibi nullius auctoritas requirit. i. dūtamen res sit donantis. dicunt tñ qdā sicut vincē. q; ius patronatus potest laic⁹ donare loco religioso: ēt sine auctoritate episcopi. ī. eo. illud: sed contra viri. ibi.

g ¶ Cōferat. si tñ contulerit ꝛ subsequat postea consensus epi bene valet talis donatio. xi. q. i. c. vlti. ꝛ. ī. e. suggestum. ī. e. cura pastoralis: ꝛ. ī. eo. q; aūt. in fi.

h ¶ Offeratur. nisi iusta cā subsit. quare eps hoc deneganit: q; tunc papa nō ꝓcederet: nec epm cō pelleret ad vandā lniaz ar. lxiii. d. lxas. ꝛ. lxxv. dist. archidiaconū. in fi.

¶ Significasti. Summa ut in rubro: sed fm aliam lectu. non refert an sit patron⁹ i alia vel in propria dioce. tertio potest fm aliaz lectu. intelligi q; non patronatus sed mera presentatio fuit concessa epo. Ab. si.

i ¶ Pītauerit. epis uel alijs inferioribus prelatis quoz parochijs ecclesie site sunt. ꝛ clericū cuiuscūq; vocesis pōt pītare: vt. x vi. q. i. si quis epoz. ꝛ sic itelligit hug. illud. c. ꝛ est priuilegiū epi ut dicit: sed lra illud nō dicit expresse: sed dicit ordinet quos desiderat clericos ibi ponere. ꝛ sic est ꝛ illud. lxxi. di. hortamur: ꝛ. c. clericos. ꝛ. ī. de cleri. peregri. c. vlt.

¶ Consultationibus. Due sunt ptes: scā ibi: si vo. Ab. si.

k ¶ Credebat: ꝛ erat in quasi possessione iurispatronatus: q; tūc tenet pītatio ēt si in ueritate nō sit patronus. ī. de elec. querelā: ꝛ. ī. de cā pos. ꝛ ppie. cū olim. ꝛ b. Item est b ar. qō plus valet quod ē in opinione q̄ q ē in veritate. i. q. i. si qs a simoniacis. iii. q. vii. ¶. tria: ꝛ. ¶. veruz. ī. q fi. sint le. cum inter: ꝛ. c. p tuas. ꝛ. ī. de biga. nup in fi. ar. ꝛ. xxix. q. ii. si quis. ꝛ. viii. dis. ueritate. ꝛ ita sola possessione acquirit titulus. lz ille dūs non sit qui presentat: sed hoc facit bonafides.

l ¶ Remoueri. q; qō legitīe fctā ē nō oz irritari. lz ad eū casuz deueniat a quo icipere nō potuit. lv. vi. pcepta. ff. de itī. actuq; priua. l. ij. ꝛ. ff. ō postu. l. i. ¶. casum. xxxij. q. vij. neq; furiosus: ꝛ qō rite ꝛ lz leges factū est er alio euentu resuscitari non oz. C. de admi. tu. sancimus. ꝛ quod legitime factū est penaz non meretur. C. de adulterijs. l. grachus.

m ¶ Possidebat. bonafide vt viri: ꝛ nō vi. ar. C. de pscrip. xxx. vel. xl. an. si qs emptionis. ¶. sed hoc. ꝛ. x vi. q. iij. lz in regulis. sed nunqd il le q est in q̄si possessiōe pītandi. si ei moueat qō ꝓpietatis poterit iterim pītare añ sniaz dic ō hoc vt viri. ī. eo. ex lris: pp hoc tñ nullum fit pcindicium vero pōno i posterum: vt hic dicat. Ber.

n ¶ Remoueri. q; nō pītatus a pōno: x vi. q. vij. ōcernim⁹. ꝛ sic credulitas sine possessiōe ꝛ nō valet vel nō p:odest.

¶ Suggestum. Summatī est. ī. in. c. illud: vel aliter ꝛ sicut i rubro. cōis diuisio. sed ista ibi: vnde lz. Ab. si.

o ¶ Prius factam. similez casum habes. ī. de his que fi. a pla. c. continebatur.

p ¶ Auctoritas epalis. ī. eod. q; aūt. ꝛ. c. illud. ꝛ. c. nullus: et. ī. de dona. consultationib⁹ ꝛ. c. cura. ꝛ hic. ꝛ. c. preterea: ꝛ. c. significantibus.

q ¶ Subsecutus. ar. qō ab int tio erat inualididuz p subsequtē ¶sensum ¶firmat ꝛ fit validū. ī. e. cura. ꝛ. x vi. q. i. c. vl. simile. ī. ō bis q̄ fi. a pla. si. cō. ca. cum nos. ꝛ. ī. de dona. pastoralis. ꝛ. ī. eo. cura.

r ¶ Posterius. argu. q; lte q̄ possent elidi per exceptionē nō prestāt impedimentum scōis: quāuis de primis non faciant mentionē. ī. de cōfir. bone.

s ¶ Fulcit. arg. q; vbi plura faciunt p aliquo⁹ quā ꝛ obtinere oz: arg. xlii. di. duo mala: ꝛ. c. nerui. C. de iur. ꝛ fac. igno. l. i. ꝛ. ī. de re iudi. causāq;. vbi sunt arg. de boc. argu. contra xii. q. i. mouet te.

¶ Relatum. Sunt due ptes. fa ibi ad hoc. ab. si.

t ¶ Recognitionis. i. cōcessionis in iure facte donatiōis vel ¶cessionis prius facte de re q̄cūq; quod melius ē: ꝛ est vulgare anglicorum. ala.

u ¶ Vendicare. i. retinere.

x ¶ Per hostium. vii. q. i. nō furem: ꝛ. xxiii. q. iiii. tres personas. ꝛ. i. q. i. ordinationes.

y ¶ Indigni. in tñ q; deponi dñt ꝛ excōicationi subijciendi sunt. x vi. q. vii. si qs deinceps si qs eps. si quis clericus. hodie tñ imponit pena predictorum canonuz: sed statur ei qō hic dicitur. et si quis cōsentiat electioni de se facte per abusum laicorum ineligibilis fit: nec potest promoueri sine dispensatione. ī. de elec. quisquis.

z ¶ Seculari. fm illā regulā: actor foz rei sequat. ī. de fo. cōpe. cuz sit generale. xi. q. i. experiētie: lz nonne cōmittūt isti sacrilegiū q taliter spoliāt ecclias: q̄ sunt p ecclīam iudicādi: vt ꝓbat. ī. ō fo. ¶pe. ¶questus. ꝛ arg. xij. q. ij. nulli. lz pdia. ꝛ homicide dicunt. xij. q. ij. q abstulerit. est ergo vez q; isti malefactores sub ecclīastico iudice sūt ꝓueniēdi. ꝛ fauore ecclie ē hoc introductū. ī. ō fo. cōpe. cū sit generale. ꝛ fm illā regulā nō ¶sequeret intentionē suā: sed pone q; ecclia agat ꝛ eos cora iudice seculari. ꝛ ipsi laici volūt recōuenire ecclīaz: q; forte bec erat intētio ipsoz: nūqd sunt audiēdi: dicas q; nō. ff. ō iudi. l. ij. ¶. sed si agant ꝛ alia etiā rōne q; qō spoliationis priuilegiata est vt eaz itenrās recōuenīri nō possit nisi ō alia spoliatiōe. ī. ō or. cog. sup spoliatōe. ꝛ. ī. ō iu. significauerūt

¶ Subdatis. Hic patet q; si qs prohibeat sub pena anathematis: siue excōmunicatiōis: lz qs ¶faciat nō est excōicatus: sed debet excōicari. secus videt si dicatur sub interminatiōe anathematis. ¶. ō eo qui fur. oz. rece. c. i. vel si dicat

sub ercōdicationis interpositione q; ꝙ facit ercōdicatus est. lxiiii. vi. ſa'onitan. ⁊.ē. de loca. ⁊ conduc. c. i. q; per illa uerba innuitur: ꝙ ercōdicationis ſnīa lata sit. vic de hoc ut dicatur. j. de simo. sicut cl. ii.

Ante decet. Summatur ut in rubro. sed intellige de patronis ecclesiasticis. sm uerum intellectum. nam in laicis sufficiunt quattuor mēses: ut infra dicam. Ab. si.

a Sex menses cōtra. ē. eo. quoniam. ⁊. j. capitu. cum pter. ubi dantur tantum quattuor menses. xv. q. vii. si plures ꝓsideranduz: ⁊. ē. eo. quecunq;. Solu. cuz est contentio de electione inter patronos: tunc obtinet quod dicitur. ē. e. quoniam. i. responso. si autem ecclesia ordinari non possit sine nimio scādalo patroni tūc satis posset dici ꝙ episcop⁹ tollat reliquias ⁊ claudat hostia. ⁊ sic possumus tenere decreta predicta si plures. ⁊ cosiderandum quia propter magnum scandalum ea que sine peccato mortali possunt omitti quādoq; omittimus. j. de no. opnuncia. cum ex iniuncto. alias propter modicum scandalum non dimittat episcopus ecclesiam ordinare ut dicitur in. c. quoniam. tamen consuenit dici ꝙ non statur hodie illis decreta. sed illi decreta. quoniaz vbi dicitur de sex mensibus. si uero est contētio inter aliquos de iurepatronatus: tunc episcopus expectet usq; ad sex menses: ⁊ tunc auctoritate sua ordinet ecclesiam. si infra sex mēses postquam uacauerit illa q̄stio diffinita non fuerit ut hic dicit: saluo iure illius qui postea euicerit iuspatronatus in posterum. supra eodem si uero. ⁊. c. consultationibus. ⁊. j. eo. cum propter. sed si nō vult tantum expectare. ⁊ post quattuor menses ordinet ecclesiaz. ē. eo. quoniam. ⁊. j. eo. cum pter. quibus standum est: ut dicit lau. quia licet illa decreta. quoniam precessit istam inno. concor. cum illa decreta. qñ. q̄ est lateraneñ. concilij. Quidaz tamen ita dicebant quod hic computantur sex menses a tēpore vacationis: ⁊ ita concor. concil. lateraneñ. ē. de concess. preben. nulla: ⁊ illa qñ. ⁊ capi. cum propter. intelliguntur a tempore more litis: ꝙ satis pōt concedi. ⁊ hoc satis īmunit̄ p lr̄az illarum decreta. in quibus dicitur. si questio emerserit. ⁊ hic dicitur: postquaz uacauerit: tamen episcopus potest facere quod istoꝝ magis placet: si vero contentio sit inter episcopum ⁊ patronum. puta episcopus dicit presentatum indignum: patronus idoneum: tunc episcopus ponat economū ibi pro fructib⁹ cōseruandis quousq; fuerit expeditum. ē. de of. ordi. cum nos. Credo potius stādum ei quod dicit Lau. si episcopus uoluerit. quod dicitur a tempore more litis nō habet rationez: q; sic posset uacare ecclesia quasi per octo menses. ⁊ decreta. illa precessit tempore illam. quoniam. ē. eo. lz hec sit posterior: in titulo. quia ambe sunt eiusdem auctoris. H.

Si questio iurispronatus infra sex menses non terminatur a tempore vacationis: libere potest episcopus sine presentatione ibidem instituere rectorem.

Ante decet: ⁊ infra. Illas autem ecclesias de quarum patronatu controuersia fuerit: si infra sex menses[e] postquam vacauerint nō fuerit controuersia terminata: licituz tibi sit de persona idonea ordinare.

Lucius. iij.

Patronus ius patronatus, pria auctoritate alienare nō potest nec ab ecclesia aliquid temporale exigere: nisi tempore fundatōnis a diocesano illud fuerit sibi reseruatum.

Preterea quoniaz aduocati[b] ecclesiarum ius aduocationis[c] donationis vel emptionis[d] titulo alijsq; pro sua voluntate contractibus in alios transferre presumunt: fodrum[e] albergarias: regium[f]: ⁊ similia tanquam a propriis rusticis ab ecclesijs extorquentes. Presenti decreto statuim⁹ cos siue aduocati siue patroni vel vicedomini siue custodias vel guardias habentes seu quocunq; alio nomine censeantur: a grauaminibus ecclesiarum cessare nihilq; in ipsis preter antiquos et moderatos redditus a locorum episcopis institutos[g] exigere: aut si aliud exegerint excommunicationi subdantur. Contract⁹ quoq; huiusmodi[b] quos fecerint vel facient in futurum: vim aliquam decernimus non habere.

Idem nozuicen. episcopo.

In pluribus successiue presentatis a patrono laico episcopo datur gratificatio: sed in presentatis a persona ecclesiastica potior est primo presentatus.

Cum autem aduocatus clericum idoneū episcopo presentauerit: ⁊ postulauerit postmoduz eo non refutato alium[i] eque idoneum in eadem ecclesia admitti: quis eorum alteri preferatur iudicio[k] episcopi credimus relinquendum si laicus fuerit cui ius competit presentandi. Verum si collegiuz uel ecclesiastica persona[l] presentationē haberet: qui prior est tempore[m]: iure potior esse videtur.

Clemens. iij.

Ex constructione ecclesie facta de cōsensu episcopi acquiritur ius patronatus. hoc primo. Patronus non eligit prelatum in conuentuali ecclesia sed in capella sic. hoc secundo. Patrono debetur processionis honor ⁊ alimentatur ab ecclesia si vergat ad inopiam. hoc tertio.

Nobis fuit: ⁊ infra. Inquisitioni. T. tale damus responsum: ꝙ si quis ecclesiam cuz assensu diocesani[n] construxerit[o] ex eo ius patronatus acquirit. Ceterum in conuentuali[p] ecclesia non electioni prelati faciende ꝛ iam facte honestius[q] patroni postulatur assensus: nisi aliter de sua[r] iurisditione obtineat vt partes suas interponere debeat electioni tractande.

b Huiusmodi. de quibus premissum est scilicet donationis venditionis ⁊ alijs: ⁊ sic patet ꝙ ius patronatus uendi nō potest. ē. eo. quia clerici. ⁊ ca. de iure. vel donari sine consensu episcopi. ē. eo. nullus: argu. contra supra eodez illud. ibi solutur.

Cum autem. Laicus patronus vno presentato potest alium presentare: secus i patrono clerico. vl speci alius ut in rubro. ⁊ secunda pars ibi: verum. et ē de principalioribus. c. tituli. Ab. si.

i Alium. dando secūdum uidetur recedere a priori sicut ille qui plures constituit procuratores diuersis temporib⁹. ff. de procurato. si quis p curatorio. §. ulti. ⁊. ē. de procurato. non iniuste.

k Judicio episcopi. et sic locus est gratificationi. ff. loca. in naue. in fi. ē. de offi. delega. de causis: argu. xvi. q. vii. tempora. ff. de relig. l. viti. ff. qui satisda. cogun. de die. Sed contra est. j. eo. c. in fin. ⁊. C. de veli. quoniam plerunque. ff. de fideicom. libe. generaliter. §. quid ergo. solut. cum dubitatur quis potior sit in iure. locus est gratificationi: vel cum aliquis non potest subuenire utriq;. ff. ad fille. l. si quis in graui. §. si cum omnes.

l Persona: quia clerici patroni pinguiꝰ ius habent ꝙ laici. argum. xvi. q. v. si quis episcoporum: uel quia clerici uariare non debēt in penam eorum hoc statuz est. Ala.

m Tempore. sic. j. eo. pastoralis. ⁊ ita habes hic ꝙ qui prior est tēpore potior est iure. ē. de maio. ⁊ obe. c. i. vbi de hoc.

Nobis fuit. Et patet ex summario, tria sunt dicta. scōm ibi ceteruz certum ibi: pro fundatione. ⁊ iste ter. est de p̄cipalioribus. Ab. si.

n Diocesani. als non potest. de conse. distin. i. nemo. j. in autē. ō mona. §. illud colla. i.

o Construxerit. ⁊ ita ex cōstructione aquitur iuspatronat⁹. xvi. q. vii. frigentius: ⁊. c. pie mentis. ⁊. c. filijs.

p In conuentuali. conuentualis dicitur ex quo duo uel tres in collegio sunt. ē. de elec. c. i. sed uidetur ꝙ tres ad minus debeant esse. ff. de uerb. signi. neratius. tamē in uno retinetur ius collegij. ff. ꝙ cuiusq; uniuersi. §. vltimo.

q Honestius. imo necesse est ꝙ requiratur vt uidetur. ē. de elect. cum terra. ⁊ melius eo. ti. sacrosancta q; posset excipere ꝓ ipsum si nō esset idoneus. et post confirmationem si male uersatur tenetur denunciare episcopo. xvi. q. vii. filijs. ⁊ arg. op. xviii. q. ii. abbatem.

r De sua iurisditione. nō uidetur ꝙ istud stare possit quia si itelligas hoc generaliter de quocūq; patrono. obstat manifestum contrarium. ē. de elec. sacrosancta. ⁊ capitulo messana. vbi habes ꝙ ius eligendi nō cadit in laicuz in collegiata ecclesia: nec ualet aliqua cōsuetudo ut laicus interfit cum clericis in electione prelati. ⁊ hic videtur permitti. qualiter ergo respondemus contrarijs potest dici secundum quod notauit hic tan. ꝙ hoc intelligi debet cum ecclesiastica persona ius obtinet patronat⁹ puta abbas uel alia ecclesiastica persona: quia huiusmodi persone bñ possunt interesse electioni faciēde cum clericis: ex quo consueuerunt ibi iter

f Regium. quod regi debetur siue tributum regi debitum. xi. q. i. si trubutū ⁊. xiii. q. viii conuenior.

g Justitutos. statui ergo possunt redditus patrono uice tributi siue pensiōis ut hic patet. ⁊. xiii. q. vi. tributū. ⁊ argu. xviii. q. ii. eleutherius. ⁊ hoc anie consecrationez ecclesie ⁊ non post argumē. C. de dona. que sub modo. l. perfecta ⁊ xvi. q. vlt. filijs. possum etiam statui vice beneficij. ⁊ ante ⁊ post. xvi. q. v. illō

esse electioni faciende: vel qz in fundatione reseruauerunt sibi istud ius de cõsensu episcopi. ⁊ sic de iurisditione sua interesse pñt. arg. xviii. q. ii. eleutherius. ⁊ sic nõ contradicit: vt no. in cap. sacrosancta. vel potes hoc intelligere generaliter etiam de laico. vel expone de iurisditione sic specialiter concessa in ipsa fundatione quã concessionẽ ostendere debet. ar. .c. dist. contra morem. ⁊ ab eo qui hoc concedere potuit. scilz domino papa qz episcopus non posset hoc cõcedere. sicut credo. arg. predicte decret. eleutherius: ⁊ hoc bene probatur. xvi. q. i. hinc etiam. vbi datum fuit tale priuilegium qꝫ rex simul cum monachis eligat abbatem. aliter vero patronus in electione esse non debet: ⁊ sic utroqz modo cessant predicta ẓria. consuetudo enimz hic non prodest.

a ¶ In capella. sed nunquid inuito patrono posset fieri hec capella collegiata ecclesia cũ sic amitteret presentationem: nõ videtur argu. ad hoc. ff. si serui. vendi. is cuius familia in fi. ⁊ ff. de usu et habi. l. vlti. ⁊. r. q. i. c. i. argu. contra. r. q. i. c. decretũ. vbi ordinatio ecclesie pertinet ad episcopum. ⁊ c. nouerit. ⁊ ff. ỏ vsur ⁊ habi. l. vlti. in fi. satis posset concedi: qꝫ posset in fauorem ecclesie ⁊ sic punietur patronus sine culpa sed non sine causa. s. ut lit. non cõtest. quoniam. ꝯ. si vero in fine. ⁊. xxii. distinc. renouantes. ĩ alijs omnibus remanet patronus preterquam in electione prelati. in ipsa enim fundatione hoc euenire posse patronus prospicere ỏbuit ⁊ sibi cauere per superiorem. ff. loca. si quis domum. ꝯ. i. ⁊. xxii. distin. in nomine domini. ⁊. s. de elec. licet: sed bis nõ obstantibus videtur qꝫ inuito patrono capella in preiudicium patroni non possit fieri collegiata ecclesia. vt videtur bene probari. xvi. questione. vii. monasterium ⁊. c. sequen. vbi dicitur expresse qꝫ episcopus nõ potest auferre ecclesiam a dispositione patroni et ita eo inuito collegiata fieri non potest sicut eo inuito non potest ei auferre directe ius presentandi. xvi. questione. vii. decernimus. ⁊. ĩ. e. titu. cum dilectus. vbi de hoc. ergo nec indirecte. ⁊ ubi aliquid una uia prohibetur alia via non conceditur. supra de procura. capi. tue. cum suis concor. ibi positis. Item ⁊ alia ratione non debet fieri collegiata inuito patrono. Cum enim ecclesia teneat prouidere patrono si ad inopiam uergat si hoc fieret non posset sibi postea prouidere sicut prius poterat ergo sua interest ne fiat collegiata. quod probatur. xvi. questione. vii. quicũ qꝫ. directe ergo non potest priuari iure presentandi: ut dictum est. ergo nec indirecte faciendo ecclesiam collegiatam. hoc credo uerum ⁊ equuz ⁊ honestum. ut per hoc laici inuitentur ad constructionem ecclesiarum. sicut per contrarium a prouisione ecclesiarum reuocarentur: ⁊ ita patrono inuito capella non potest fieri collegiata. sed dominus rei non potest usum rei imminutare: etiam in melius inuito vsufructuario: ut dicit. l. predicta. ff. de usu ⁊ habi. l. vlti. in fi. Sed dato secundum dictum alteri9 qꝫ capella possit fieri collegiata ecclesia inuito patrono non pdit ꝓpter ea ius presentandi rectorem. Si vero consentiat vt possit fieri collegiata sine protestatione iuris sui: in eo casu dicerem electionem rectoris ad collegiũ tñ pertinere. ⁊ hoc etiam tempore fundatiõis fieri potuit. arg. .s. eo. preterea. ii. ⁊. xviii. q. ii. eleutherius. vtroqz tamen casu remanet patronus quãtum ad alia. ⁊ hoc. c. ad alia iura que dicunt qꝫ in ecclesia collegiata patronus in electione esse non debz: intelligitur de illis ecclesijs que ab initio de voluntate patroni facte sunt collegiate. Ber.

b ¶ Modeste. habito respectu ad facultates ecclesie ⁊ qualitatẽ psone. x. q. iii. .c. vlt. ⁊. ff. de vsufru. ſz ⁊ si qd .§. i. vnde versus. ¶ Patrono debetur honor: onus: vultusqz. ¶ Presenti presit: defendat: alatur egenus.

c ¶ Canonibus. xvi. q. vii. quicunqz.

Per nostras. Consultatio ponitur ⁊ resp̃sio. secunda pars ibi: cum igitur. abbas siculus.

d ¶ Ingerere. hoc ipso tanquã ambitiosus debet repelli. viii. .q. i. in scripturis. ⁊. i. q. vi. sicut bis qui. ſi. C. de epis. ⁊ cle. si quãquã. ⁊. ff. de procur. que omnia: quia nõ ambitione: ſz labore vnũquẽqz ad bonorem cõuenit peruenire. C. de re mili. l. contra publicam. lib. xii. ⁊ lxi. distin. miramur. ad fin. argu. contra supra de electi. cum in iure.

e ¶ Presentare. quia differentia debet esse inter presentatuz ⁊ presentantem: dantem ⁊ recipientem. s̃. de testi. cum ad nostram. ⁊ inter baptizatum ⁊ baptizantem. ĩ. de bap. ⁊ eiꝰ effe. debitum. ⁊. ff. de tuto. ⁊ curat. da. ab bis ꝓtor: ⁊. ff. de of. preto. l. vlti. ⁊ hec est ratio quare persona electa non videtur cõputanda inter eligentes ut augeat numez eligentium qꝫ a seipso oriri nõ ꝺz. xiiii. q. i. vi dicimus ⁊ intus ortus occidit .i. q. i. quibusdam.

Cum propter. Dividitur quia primo ponit dictum. secundo protestationem subdit ibi: itaqz. ab. si.

f ¶ Quattuor. s̃. eo. qm̃. arg. ꝯ. s̃. eo. eam te. ibi soluitur. qõ dicitur hic ītellige per id quod dicitur. s̃. eod. quoniam. ⁊ c. eam te.

Cum dilectus. Iste tercio ad intellec. habz duo dicta diuersa licet quo ad litteram ambo cõmisceantur. diuiditur. nã primo ponit petitio. fo diffinitio ibi: nos igit. ab. si.

g ¶ Presentauit. episcopo dioc̃esano: sed non fuit admissus. vi. ĩ. sequitur.

h ¶ Ecclesiã. de berrouilla. ſ. .M. in qua legatus instituerat predictum gu. sed dio. epꝰ fecit ibi quandam commutationem de consensu partiũ: prebenda illa que vacabat in ecclesia sancti martini carnoteñ. debebat assignari. M. clerico. vnde gu. renunciauit illi ecclesie de berrouilla quã habuit a legato: ⁊ epꝰ ei cõtulit prebendam in ecclesia sancti martini quã debuit habere. M. ⁊ illam ecclesiam de berrouilla sic vacantem ad presentationem predicti archidiacoui contulit. M. clerico. vnde orta fuit contentio inter istum. M. ⁊ predictum gu. quem primo presentauit archidiaconi contra mandatum legati.

i ¶ Laicus. rõne patrimonij. ⁊ papa argumentat vnob9 modis. ⁊ vtroqz modo ducitur ille ad incõueniens. ¶ Primo sic: si pñtat eũ tanquã laicus melior ẽ ꝺditio possidentis. s̃. eo. qꝫ autẽ. i. resp̃so. si tanꝯ clericus ergo pñtatio nõ tenuit: qz erat interdicta per legatum ⁊ ita pro non dato habetur. s̃. eo. qꝫ autem in fi. primi responsi.

k ¶ Statutum alexandri. s̃. eo. qꝫ autẽ. primo responso.

l ¶ Reseruandam. sed quid si exiret prouinciã ⁊ vacaret: credo qꝫ archidi. tũc illam posset conferre: quia egrediendo prouinciam finitur legatio. s̃. de offi. lega. nouit. c. vlti. sed si reseruasset donationi pape tunc non credo qꝫ posset illam conferre. secus in negocijs iam ceptis antequam egrediatur prouinciam .s̃. de offi. legati. c. vlti.

m ¶ Clericus. secus si tanꝯ laicus: qz tũc posset nõ obstãte reseruatõe legati

a ¶ Presentare.ꝛ ita patet hic ꝙ legatus pōt refutare siue donatiōi primā vacaturam.ꝛ si contra fiat nō valet. Sed videtur ꝙ talis ꝓbatio nō valeat.ar.ff.ō.de preben.dilectus:qz concessio de prima vacatura facta a legato nō tenuit ibi. Sed nō est cōtra:qz hoc nō vedit sed reseruauit sue donatioi.sed ibi ōdit. Preterea istud videtur fieri in fraudē canonis vnde non deberet valere.ff.ō cōces.preben.constitutus. aliō ē de epō:qz nō hz tantā ptātez sicut legatus.vñ epūs nō posset sibi reseruare primā vacaturā cuz talem ptātez nō hēat: imo si vacaret cū ad cū nō pertinet cōferre nō posset. Item vī ꝙ liberam electionem posset legatꝰ auferre capitulo: qz qua rōne pōt reseruare sibi p̄mam vacaturā.ꝛ scōam.ꝛ tertiam:ꝛ sic nō eligerent. vicas ꝙ liberā electionē non pōt auferre qz sic esset ꝓuare eos i totuz quod nō posset hz tpe sue legationis posset iterdicere:ꝛ reseruare sibi elections:sed nūqd legatus posset dare ecclesiam inuito patrono laico:qōvidet qz plus iuris hz in cōcessione prelatus q̄ in presentatiōe patronus.ff.de offi.lega.dilectus:qz quilibet patronus vndecūqz habeat patronatū subest legato quantuz ad iuspatronatus.i.quantū ad cognitionez iurispatronatus.ar.ff.de iudi.quanto.sed hoc videt speciale in legato vñi pape qz episcopus inuito patrono nō posset ecclesiaz dare.xv.q.vii.decernimus.sed certe quāus patronus subsit legato quantuz ad iuspatronatus.ꝛ. quantum ad cognitionem iurispatronatus:non tñ videtur ꝙ ei possit auferre pñtationem prouenientem rōne patrimonij sicut posset ꝓuenientem rōne ecclesie. ꝛ hoc innuit hic:ꝛ ex hac distinctione.alis quare distingueret pñtatuz a laico vel clerico. Licet enim papa cōcederet ꝙ legatus concederet ecclesias inuitis patronis:nō tamē sequit ꝙ concesserit inuitis patronis

non potuit quempiam pñtare[a]. p̄sentationem ipsius minus canonice factam decernimus irritam: et ea nō obstante cōcessionem eiusdē ecclesie factā prenoiato. ℞. pronūciamus canonicaz extitisse:adiudicantes eidem prefatam ecclesiā cuz fructibus medio tempore ꝓceptis[b] ex ea plene ac pacifice possidendā: predicto.ℬ.super hoc perpetuum silentium imponendo.

¶ Dem electi.epō.

C Si laicus patronꝰ duos succes. siue pñtet valet institutio de secundo nō obstāte appellatione ꝓcessa ꝓ patronum:epūs tñ q malicose primum repulit eidem in competenti beneficio prouidere compellit ꝛ in hoc vltimo est casus singu.

Pastoralis officij:ꝛ infra. postulasti edoceri: an clericus ad aliquam ecclesiam a patrono laico presentatꝰ si diocesanus episcopꝰ ipsum non duxerit admittendum ex huiusmodi presentatiōe aliquid iuris assequat in illa:ꝛ si forte idez ad se.apo.appellauerit[c] ꝛ post appellationez ab ipso interpositā idē patronus alium curauerit pñtare: ac secunduz instituit episcopus presentatum idem ab ipsa ecclesia debeat amoueri. ℞ Nos igitur alex. pape vestigijs inherētes:qui inter presentatos a clerico ꝛ laico patronis distinguēs[d] inter presentatos a laico conditionem possidentis cen

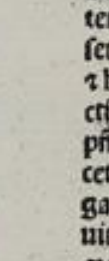

suit[e] meliorē:dicimus ꝙ institutio presentati scōo loco a laico pfono robur[f] obtinet firmitatis. Verum tñ constituimus: vt epūs qui presentatum idoneum malicioseᵍ recusauit admittere ad prouidenduz eidē in competenti bñficio compellatur quatenus puniatur in eo i quoʰ ipz non est dubium deliquisse.

¶ Dem aurieñ.epō.

C Si ad pñtationē rectoris ad titulū ecclesie aliquis fuerit ordinatꝰ patronus q non consensit ad ipsaz quū vacabit poterit presentare.

Postulasti per se.apo.edoceri vt cum rectores parochialiū ecclesiarum quosdam presentēt ad suaz ecclesiaz titulos ordinandos vtrum electioⁱ talium ad ipsos rectores pertineat vel etiaz ad patronos:ꝛ si in bis patronorum nō est requirendus assensus: vtruz ius illis saluum maneat eligēdi: vt quū ipsas ecclesias vacare contigerit: i titulati hmōi nō sint alijs preferendi. ℣ Ad hoc breuiter rñ.ꝙ per intitulationem huiusmodi nulluz patronis preiudicium generatur qn possint alios ad illas ecclesias quū vacauerint pñtare: nisi de patronorum processissent assensu.

G Gregorius.ix. archiepiscopo eboracēsi.

C Patronus etiam clericus ecclesiaz vacantē ꝓferre nō pōt:ꝛ si ꝓtulit pōt nihilominus ad illā pñtare.

potius cōtrarium est uerum:qz q maliciā obiecit eam probare debet.ff.ō proba.quotiens.§.qui dolo.ꝛ vi.q.ti.placuit.c.si tñ. Dicenduz est hic ꝙ episcopus debet ostendere ꝙ ille nō sit idoneus qz quilibet presumitur bonus nisi probetur malus.supra de seru.in or.fa.c.vno.ꝛ.ō.de presum.dudum. alias presumitur malicia episcopi.argu.ff.de rei ven. is q dolo.ꝛ fuit hoc nouū ius ꝛ erquisitum ut episcopꝰ propter dolum suum teneatur ei prouidere arg. predicte.l.is qui dolo.et in hoc pūdicat successori sicut si ordinaret illuz sine titulo.ff.de preben. cum ſm apostolum.ꝛ est simile.qui enim recusat idoneuz fideiussorem tenetur actione iniuriarū. ff.qui satisda. cogun. si vero in fi.ꝛ eoipso probatur malicia:ꝙ eum repellit nulla examinatiōe facta de ipso.

b C In quo.sic ergo punitur aliquis i eo in quo deliquit. ff. de transla. quanto.ꝛ ca.inter corporalia.ꝛ.ī.de imu.eccle.c. vlti.ꝛ. xvii.q. iiii. frater ꝛ coepiscopus.

Postulasti. Aliter etiaz potest summari.nullū preiudicium generat pfono qui nō ꝓsensit pñtatiōi facte ꝑ rectorē de ordinādo ad ti.ecclesie sue:primo cōsulatio.secūdo rñsio ibi. ad qō breuiter. Alb.ſi.

i C Utrum electio. vue proponunt hic ḡstiones. Una est si sacerdos parochialis possit aliquez ordinandum pñtare ad titulum ecclesie sue irregsito patrono. Scōa si vacante ecclesia ille sic intitulatus sit alijs pferēdus quē patronus presentauerit. Ad primam questionem non videtur respondere. Ad secundam respondet:ꝙ non sit preiudicium patrono quin possit presentare quez velit. Per hoc potest dici ꝙ utriqz questioni responsum est:ut sic illi intitulati maneant in ecclesia:patronus tamen potest presentare quem uelit qui erit prelatus ecclesie.ꝛ isti intitulati ius non habent in ecclesia quia nec sunt ibi ut collegium sed simplicē sustentationē habent:nec eoꝝ consensus acquiritur in electione sacerdotis. sed solus patronus eliget. et ita non fit preiudicium patrono per talem intitulationem quantum ad presentationem cū eo inuito possint intitulari.sed si consentiret untitulationi:tunc fit ei preiudicium qz postea tenetur illū presentare:ut dicit in fi. Et quod hoc fieri possit inuito patrono est argumen.ff. de fi.pſby.ppposuit.ꝛ.vii.q.i.illud. aliud uidet in patrono episcopo. xvi.q. v. si qs episcoporum. Sed quid si presente ꝛ non contradicente patrono intitulatur.uidetur consentire.ex quo non protestatur ius suum.argum.ff.de iuri. distin.si seruus.ii.ff.de exerci.l.i.§.magistrum.ff.ad munici.l.ii. ſz hoc non est verum:quia non nocet ei taciturnitas.si ei inuito possint fieri talia:uel posset intelligi aliter quod dicit inferius:ut nullum patronis ꝓiudicium generetur.dicit Joā.non preiudicatur quin possit remoueri ab ipsis patronis post mortem sacerdotis.sed contra videtur ꝙ successor tenetur nihilominus illis prouidere supra de preben.cum secundum apostolum.ꝛ bu.dicit quia ad patronum uidetur spectare non tantum pſentatio sacerdotis sed aliorum clericorum.lxiii. distī.principali:ꝛ.xviii.q. ii.eleutherius.ꝛ.xvi.q.v.si quis episcoporum. in autē. de san.episco.§. si quis oratorij domum.col.ir.dumtamen adsit consensus prelati. argumen.supra de fi.presby.proposuit.nam patroni iudicium multum est sequendum qui ita uilerit ecclesiam:ut ei sua conferret.argumen.ff.de cō fir.tuto.si patronus.Contrarium tamen notauit Joan.an.in capitulo principali.ꝙ electio clerici non pertineat ad patronum.sed ad prelatuz. credo potius standum ut hic notatur ubi sunt tantum duo in ecclesia scilicet rector ꝛ clericus:ꝙ patronus presentet utrunqz cum ecclesia nō dicatur collegiata:ut nota.supra de electio.capitulo primo.sed in collegiata ecclesia nullum potest presentare.

a ¶ Ranſmiſſe. Cõis diuiſio. Scõa pars ibi. Cõſultatõi. Ab. ſi. ¶ Poſt appellationẽ. q̃ appellatio nõ tenuit cũ nullũ ius haberet cũ ad ipz nõ ptineat cõceſſio: ſz pñtatio: vt. ĩ. ſequit q̃ ꝓ nõ dato habeb. ꝛc. ℨ. e. q̃ autẽ. in fi. ⁊ ita nõ intererat eius appellare: q̃ non ſolent audiri: ꝛc. ij. q. vij. nõ ſolent. ℨ. de elec. cũ inter. R. ⁊. ℨ. de his que fi. a ma. p. ca. et ore.

b ¶ Et vi. Ro. ergo vi ⁊ ptãtẽ quã bz pſon⁹ qa patronus in eo q̃ patronus eccleſiaz donare nõ põt. ℨ. e. q̃ aũt: ⁊. c. illud ſz ſolã pñtationez. vt hic pz vñ nil aliud ſibi vendicare dz. ℨ. eo. cũ ſeculũ ⁊ ita ꝓceſſio iſta nulla fuit. vnde nõ pſtitit ipedimentum ſecũde pſentatiõi. quaz idez capitulũ poſtea fecit: ſic. ℨ. eo. illõ ⁊. c. cum laici: ⁊ ẽ argu. ꝺ q̃ nõ pſtat ipedimeniũ qõ de iure nõ ſortit effectum. Sz videt q̃ capitulũ eboraceñ. faciẽdo q̃ nõ lz cõcedẽdo eccleſiam ꝑuari õbuit ptãte ſaltez ea vice pſentãdi: q̃ dicit ſibi ius vt puniat ĩ eo ĩ quo deliquit. ℨ. e. paſtoralis. ℨ. de trãſla. q̃to ⁊ ar. xvi. q. vi. placuit. ꝓpter hoc ñ puniunt q̃ ⁊ ipſi ijdem commiſerũt factũ ſuũ pñtãdo prout debebãt nec eſt iſte caſus ĩ quo ꝑuetur qs ptãte eligẽdi: quia cum ſit illud pena nõ dz imponi niſi exprimat q̃ ſit imponenda. ¶ Preterea nõ peccauerunt eligendo: q̃ non elegerunt ergo puniri ſi debẽt in eo quo nõ peccauerũt.

c ¶ Potiorẽ. ⁊ vere potior eſt: qa nullũ ius habuit alter vt dictum eſt.

Rubrica De cenſibus. Viſum eſt. ℨ. de vno onere eccleſiaz: vt eſt ius patronat⁹ reſtabat merito videre de aliis oneribus iõ ſubijcitur hec Rubrica De materia hẽtur. x. q. ij. ⁊. iij. ꝓ totum.

Ancitũ eſt. Vario mõ intelligitur iõ vario mõ ſũmari põt. Sed inherendo lre cõiter põt ſũmari vt in rubro. Et tria ſũt victa. Secũdũ ibi ⁊ pſbyteri. Tertũ ibi: ⁊ ſi. Alb. ſi.

d ¶ Sancitũ. iſtud. c. hẽs. xviij. q. vlti. ſancitum.

e ¶ Mãſus. mãſus dicit ĩ vulgare italicoꝝ quãtitas terre que ſufficit viij. bobus in ãno ad laborandũ.

f ¶ Allo fuitio. Sed qd vices ſi mãſus ille ꝓmo fuit tributari⁹ alterius eccleſie: q̃ eccl̃a alia pochialis õcimas ĩde pcipiebat. Alla. dicit q̃ mãſus iſte ĩ fauorẽ eccl̃e a tributo liberat. ſicut fu⁹ fact⁹ pſbyter a fuitute liberat. ad hoc ĩdurit. xviij. q. vlti. ſm canonicã. alia aũt predia collata eccleſie a tributo nõ liberant: vt h ĩ fi. q̃ res tranſit cũ onere ſuo. ℨ. õ pigno. et litteris: ⁊ õ deci. cũ nõ ſit: ⁊. C. ſine cen. vel reli. l. i. ij. ⁊. iij. ff. õ pigno. ac. ſane. ⁊. l. ſe. §. ſi fund⁹: ⁊. xviij. q. vlti. tributũ: ⁊. ri. q. i. ſi tributũ: ⁊. C. de epiſ. ⁊ cle. l. iij. in fi. ntſi forſitan qd ſpãle dicatur ĩ vote eccleſie. ar. ℨ. de deci. nouũ gen⁹. Sz veri⁹ credo q̃ mãſus ille qui dat eccleſie etiã ĩ ipſa fundatiõe: ſi ꝓmo erat tributarius vel ſoluebãtur õcime õ ipſo eccleſie parochiali: nõ dz eccl̃a pp hoc iure ſuo ꝑuari. xvi. q. i. eccleſie ãtiqtus. xviij. q. viij. tributũ: niſi fortaſſis modicũ lederet. quod de facili pati poſſet: ſed ſi ex hoc lederet nõ dz iure ſuo ꝑuari: q̃ tunc etiaz priuilegiũ perdit propter enorme detrimentũ. ĩ. de. v. ſig. quid per noua le: ⁊ hoc bene licitũ eſt q̃ tale ſeruitium tributum eccleſiaſticum appellari poteſt ad qõ tenetur eccleſia: vt. ĩ. ſequitur.

g ¶ Eccleſiaſticũ. ecce q̃ eccleſia poteſt ſoluere tributũ eccleſiaſticũ. ar. xviij. q. ij. ſeruitiũ: ⁊. xij. q. ij. eccleſiarum: ⁊. ri. q. i. ſi tributum: ⁊. xviij. q. vlti. tributũ: vt dictũ eſt.

h ¶ Seniorubus. i. dominis: ⁊ eſt ar. q̃ res tranſit cuz onere ſuo. xvi. q. i. ſi quis laicus: ⁊. c. di. c. rationis. Ber.

i ¶ Seruitium. i. cenſum.

k ¶ Omnis anima. vos ſubditi. Hoc dictũ fuit laicis ſicut illud. xi. q. i. magnũ: ⁊. ℨ. de maio. ⁊ obe. ſolite ⁊ poteſt ertẽdi ad clericos circa exteriora. xviij. q. vlti. tributũ: vel q̃ obedire debent ꝓlatis ſuis. xcij. di. quãquaz. ℨ. de elec. ſignificaſti. vin.

l ¶ Probatio. x. q. iij. C. de epiſ. ⁊ cleri. nulli.

m ¶ Clientes. ꝓſbyterũ. ſ. epm. xcij. diſ. legimus. ⁊. xcv. diſt. eccc. ⁊. xviij. q. ij. hoc tantum.

n ¶ Abinitio. ſic ergo ab initio põt ĩponi cenſus ab ipo patrono de conſenſu epi. ℨ. titulo. pri. ꝓterea. ij. ⁊. xviij. q. ij. eleutherius. ĩ. eo. quãto poſtea vo imponi nõ põt: nec impoſit⁹ augeri. ĩ. eo. ꝓhibemus: ⁊ ita eſt hic arg. initiũ eſſe ſpectãdũ. C. de bo. que lib. cũ oportet. in fi. ff. de pe. ſi quis. §. qui abortionis. i. q. i. quibuſdam. C. communia de vſucap. l. i. ⁊. vlt. de ꝓſe. di. i. placuit. ⁊. ff. cõmo. l. i. in fi. ⁊. vi. di. teſtamentũ. ⁊. ℨ. õ loca. ⁊ ꝓduc. propter ſterilitatem. §. i. ⁊. ff. õ neg. geſt. ſz an vltro. § i. in fi. ff. de vb. ob. cõtinuus. §. cũ quis. ff. de cõtra. ⁊ vti. ac. qd ergo. §. ſuffic. ar. ℨ. ſ. finẽ eſſe ſpectãdũ. ĩ. q fi. ſint legi. tãta. in auc. õ nup. §. quia vero. col. iiij. xxij. q. ij. q̃ ait. ff. qui ſatisda. cog. ſi ãteq̃ de pe. di. iij. §. i. in fi. vij. q. i. ſuggeſtuz: ⁊. ℨ. de renũ. c. i. arg. ℨ. ſ. mediũ eſſe ſpectãduz. vñ illud. Cum media ſemper gaudebat Indere forma. Maior. n. medis gr̃a reb⁹ ineſt. ℨ. de teſti. cũ tu. ⁊. rl v. di. diſciplina. ⁊. c. ſũt nãq: ⁊. ℨ. de offi. dele. querenti: ⁊. xxij. q. iiij. quidã cũ bonorum. in fi. ff. de pe. reſpiciendũ. C. õ cuſto. ⁊ exhi. re. ſi qs. ar. ꝓtra. q̃ mediuz nõ ſit inſpiciẽdum. C. de here. iſti. ſed ⁊ ſi. §. ſolemus. Solu. mediũ ſpectãdum eſt in diſſenſione opinionuz: ⁊ opinio media magis eſt amplectenda. ℨ. de offi. dele. q̃ renti. q̃ dr̃ initiuz eſſe ſpectandum ⁊ finẽ eſſe ſpectandũ ſoluitur. ℨ. de elec. dudũ. vbi de hoc inuenies alias ꝓcordãtias.

o ¶ Licet multũ. hec eſt ꝓ illius. ℨ. õ reſti. ſpol. ſz.

p ¶ Non permittas. Quid ad papã de iſto ceco. cum non videat eſſe de ſua iuriſdictione: ſed poti⁹ ad ſeculare. Imo cum ſit miſerabilis perſona eius correctio pertinet ad eccleſiã. xxx. vij. di. c. i. ⁊. ij. ⁊ ratione peccati ſaltez pertinet ad eccleſiã. ℨ. de iudi. nouit: ⁊ arg. xi. q. i. relatum. vin.

q ¶ Miſereri. potius eſt miſerẽdũ talib⁹ quam auferẽdum. C. ne no. vec. l. i. qui. n. morbo corporali laborant a perſonalib⁹ muneribus excuſãtur. C. qui mor. excu. l. i. ⁊. ij. lib. x. ſed priuilegiũ illud nõ extenditur ad filios. C. e. l. vlt. ⁊ ſatis iſte affligitur nec debet ampli⁹ affligi. ℨ. de cle. egro. c. i. ⁊. vij. q. i. cum percuſſio: ⁊. iij. q. ix. iudicas.

Peruenit. Iſte eſt bonus ter. ⁊ bz ſubtilem materiã. Et h̃ intendit: nõ debetur cẽſus cuius cã ignoratur. vel ad idem ſic vt in rubro. Alb. ſi.

r ¶ Peruenit. Abbas. frarinoreñ. depredat⁹ fuit eccl̃az carpeñ. occaſiõe cuiuſdã cẽſus. quẽ abbas petebat ab eccl̃a carpeñ. dicebat archipſbyter carpeñ. q̃ neſciebat cãm quare ſoluere deberet illũ cẽſuz: queſiuit a papa qd iuris eẽt ⁊ ipe reſpondet. put ſequit in littera. Iſte due eccl̃e ſunt in dio. mutiñ. ⁊ comitiſſa mathilda fuit dña ⁊ pſona in vtraq eccleſia.

s ¶ Ignorãtie. i. cuius cã ignoratur. ff. de fideiuſ. ſi quis poſtq̃: ⁊. l. ſi qs pro eo. ff. quãdo dies le. ce. huiuſmodi legatũ. ſed nũquid talis cẽſus ſiue ꝓſimile ſeruitiũ poteſt acquiri tempore? vt q̃ nõ. q̃ ſicut tps non tollit obligationem. ff. de ac. ⁊ obli. obligationũ. §. placet: ita nec ĩducit. C. de pac. ſi certis annis. i. q. i. nullus epiſcop⁹ ad fi. qõnis: vbi de hoc. x. q. iij. q̃ cognouimus. C. ne vr. pro ma. l. vlt. ar. ℨ. xviij. q. ij. fuitiũ. i. q. iij. queſitũ. in fi. ff. de vſur. cũ de in rẽ vſo. ff. õ aqua plu. arcẽ. l. vl. ff. ſi ſer. vẽ. ſi quis diuturno lz ius nõ ꝑ bet vt ibi dr̃. So. lz er tpe nõ acquiratur obligatio tamẽ hmõi ſeruitia ſiue fuitutes bene acquirũtur etiã ſi nõ habeãt ꝓtinuã cãm. C. de fui. ⁊ aqua. l. i. ⁊. ij. ⁊. ff. de aqua plu. ar. l. vlt. ⁊ de fuitijs tpe acquirendis log vt. C. de agri. ⁊ cenſi. litib⁹. li. ri. ar. xviij. q. ij. fuitiũ: ⁊ ideo hmõi fuitia acquiri poſſunt ſpacio. xl. ãnoꝝ: ⁊ hoc intellige de bis que ius cõe poſſideri nõ vetat. alia vero q̃ poſſideri nõ poſſunt nõ preſcribunt ſine titulo: vt dicit. ℨ. de pſcrip. ſi diligenti. q: nec poſſeſſor ĩ talibus õfenderet. Et ſi quis aliquid petat tale ſibi õberi ſufficit allegare cãm in libello quãuis illã nõ ꝓbet. dumtamen ꝓbet temp⁹: arg. ff. ſi ſer. vẽ. l. ſi qs diuturno vt dicit. ℨ. de cõſue. c. vlt. Alij dicunt q̃ non ẽ neceſſe aliquã cãz exprimere: ſz hec littera in fi. ꝓtradicit ibi aliqd ſolui õbeat preſciatur. ſed priori dicto concordat. iij. q. v. q̃ ſuſpecti.

t ¶ Diuinis. i. canonicis. iij. q. v. q̃ ſuſpecti.

a ¶ Inuēit. supple qđ solui ōbeat sine cā: ⁊ iō q petit cāz alleget: vt dirit. B.

Q Ām apostolus. Diuisio patz ex sūmario. Et ꝑma ps subdiuidi ꝑt i duas vt ꝑz in tex. Secūda: ibi quocirca. Ab. si.

b ¶ Erbibendos. i. ꝓcurādos. xxviij. q. i. iam nunc in fi. xxi. q. i. c. i.

c ¶ Braues. i. onerosi: quod facere ñ debēt: imo si grauātur ecclesia suis expēsis ꝺz visitare. i. q. iij. cauendum: ⁊ i. q. iij. placuit.

d ¶ Cōsumat. vsqz ad extinantionem extreme ẏtutis. i. q. iij. inter cetera. i. q. i. cauenduz i. q. ij. placuit.

e ¶ Archiepiscopi. ar. qđ archiepūs ꝺz visitare ꝓuinciā ⁊ ꝓcurationes a subditis suffragāeorū suorū exigere. ſ. eo. sopite.

f ¶ Epi. i. q. iij. inter cetera: cōtra vbi vicit. qđ. l. sed illud corrigitur per istud.

g ¶ Decani. i. archipresbyteri rurales.

h ¶ Existāt. Quid ergo si plures ducant nūquid poterunt i supfluo ꝓhiberi: vt qđ sic. ff. de aq̄ quoti. ⁊ esti. l. i. §. trebatius: ⁊. i. q. iij. qz cognouimus. xxiij. di. qz per ambitiones. ſ. ō excel. pla. cum ad quorūdam. pōt dici qđ ꝑt venegari in supfluis sed si propterea subditi excōicētur tenet forte sñia qz sentētia pastoris siue sit iusta siue iniusta timēda est. xi. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊ illa decre. cum ad quorū dā. ꝓtinet spālem indulgentiā vt quidam dicunt. tan.

i ¶ Canib⁹. ſ. de cleri. vena. c. i. ⁊. ij. xxxiij. di. quorūdam: et lxxvij. di. esau. ⁊. c. āputatis.

k ¶ Que sua. lxiij. dis. nosce: ⁊ viij. q. i. sūt i ecclesia. lxv. di. lx

l ¶ Sūptuosos. xxv. di. ecclesie ꝓncipes. iiij. di. ōniqz: sz epi ſ ꝓrū faciunt. nam vir caterua diuersoz equoz eos pōt satiare. vñ dicit. l. qđ ex nimia īgurgitatiōe olet os. ff. de edil. edi. qui clauuz. §. is cui. habeat ergo pauperē cibū. xlij. di. c. vlt. xxv. di. ecclesie ꝓncipes. xij. q. ij. gloria episcopi. Lau.

m ¶ Ratiōabis. si de hoc dubitetur supioris arbitrio determinetur arg. x. q. iij. qz cognouimus. xi. q. i. si clericus.

n ¶ Filijs. xv. q. i. predicator: ordine enī nature filiꝰ succedit patri ⁊ nō ecōuerso. ff. vnde li. scripto. §. nō sic parentibꝰ. iste tamen ordo plerūqz turbat. ff. de inoffi. test. nā ⁊ si: vnde dixit vñs bulgarus. cū suus vnicus filius decessit. Ordine turbato succedis bulgare nato.

o ¶ Exactiones. ad opus suuz sine mādato epi: vel supple ni si i casu premisso: nā que ꝓmittuntur ī ꝓfactionibꝰ ī subditis repetita intelligunt. ff. de ver. ob. titia. §. i. ⁊. xxij. q. vij. apostolus. ⁊ de appella. secundo requiris.

¶ Sane. Jn effectu dicitur. qđ numerus equorū statutus in prin. c. nō debz trahi ad augendū numerū alias solitum. Ab. si.

p ¶ Ptātem. qz qđ puisum est ad leuamē: ertēdi nō ꝺz ad grauamen. xl v. di. lz. §. de ap. cū spāli: ⁊. c. suggestū: ⁊. ſ. de pe. in qbusdam. Lau.

P Rohibemus. Primo ponit duplicē prohibitionem quam iustificat. Secūdo ponit decretū ibi: si quis vero. Et aduerte qđ iste tex. est de ꝓncipalionibus huius ti. Ab. si.

q ¶ Noui. i. de nouo. cū ab initio ímpositi nō fuerīt. §. e. scientes: ⁊ qui ab aliis ecclesijs nō soluūtur. ſ. eo. c. ecclesijs

r ¶ Census. q ꝑonit in ipa fūdatiōe puta vt ī singulis ānis soluat vnuz cereum siue libram cere vel piperis. siue etiā certā quātitatē pecūie puta. x. solidos vel minꝰ vel ēt plus q testat ī signū subiectiōis. §. e. c. ij. ⁊. iij. ⁊. §. ō cauſa pos. c. vlt. Nō credo qđ possit augeri ab epo vel abbate. lz augeantur possessiones: secus in ꝓcuratione. ſ. e. q̄to: qz ꝓcuratio non dicit ꝓprie census: sed pensio vt qđ possit imponi siue augeri auctoritate epi. ſ. c. p ri. hoc intellige si iusta cā subest alias nō.

s ¶ Ceteres. No. ergo. census nō cē augendos siue ꝑonendos ō nouo sumāt. ¶ Sane qđ de ꝑdicto nūero cuectionis secūdū tolerantiam dictū ē ī illis locis poterit obseruari: ī quibꝰ ampliores sūt reddituꝰ et ecclesiastice facultates. Jn paupioribꝰ aūt locis tātaz volumꝰ tenere mensurā vt ex accessu maiorū miores merito non doleāt se grauari. Nec sub tali idulgentia illi q paucioribꝰ egs vti solebant hactenus pluriū fibi credāt ptātēꝰ indultam.

Q Eodem.

¶ Nouus cēsus ecclesijs ꝑoni nō potest nec augeri.

P Rohibemꝰ insuper ne ab abbatibꝰ epis vel alijs prelatis nouiᵍ cēsusʳ ꝑonant ecclijs nec veteresʳ augeant: nec ꝑtē redditum suis vsibus appropriare ꝑsumātᵏ sz libertatē quā sibi maiores cōseruare desiderāt: miioribusᵛ suis bona volūtate ꝓseruēt. ¶ Si quis vero aliter fecerit: irritūʳ qđ egerit habeat. A Lex. iij. vigoriē. epo. ¶ Prelatus seu rector ecclesie nō pōt presertim post mortē ecclesiaz suam propria auctoritate cōstituere censualem.

P Reterea illi qui epo ignorāteʳ auctoritate sua pensionem annuaz de ecclesijs quadā illusiōe soluerit³ siueʳ receperint: eis defunctis? in receptione pensionis non sunt aliquatenus audiēdi: si ponti ficis aut alterius qui ō iure id facere potuerit[ᵛ] auctoritatē ⁊ assensuz super boc nō iteruenisse cōstiterit. ¶ Non eniz simplices sacerdotes vel clerici possunt ecclesias quibus presunt auctoritate sua presertim post decessuz suū efficere cēsuales.

I Dem carnoteñ. epo.

¶ Epūs ecclesie ō mānu laici per se crepte nō pōt ob hoc cēsuz ꝑonē.

Q Ecclesijs quas ō nouo epi de manibus laicorum erripiunt ꝓeter cathedraticū ⁊ iura omnia q̄ alijs ecclesijs[ᵃ] imponunt exactionem ꝓhibemusᵇ imponi.

I Dem.

¶ Bona pedagia sine ꝓsensu ꝓncipis ꝑonēs cōtione priuatur.

t ¶ Siue. pro ⁊. ? ¶ Et eis ōfunctis. qz pensio illa nō ligabat successorem eius qui ecclesiā nō potuit ꝓstituere censualē: vt dicit ħ ī fi. ⁊. §. de trāsac. decetero. vñ si petāt mōachi pēsionē a successore nō ꝺz soluere

u ¶ Potuerit. Hic est ar. bonū qđ cēsus de auctoritate epi possit impōi de nouo siue etiā augeri: dic vt no. §. e. c. pri. Ber.

Q Ecclesijs. Breue est vel palia ẏba sūma sic vt ī rubro. vt ītelligas rō dubitādi fuit qz sicut tpe fundatiōis vel ꝓcepte libertatis ꝑt epūs sibi certū cēsuz ꝓstituere vt ī. c. ꝓstituꝰ. §. ō relig. do. ⁊ ī. c. ꝓterea el ij. de iurepa. ita videbat qđ si capiebat ecclesiā de manibꝰ laici cū q̄si ō nouo adduceret ad libertatē qđ ī recōpēsatiōe bñficij pōt ipōere nouū cē suz. sed ꝓrū decidit qz epūs ad hoc tenebat ex offō suo ⁊ ī necessitatibꝰ nemo liberalis existit vt in. l. rē legatā. ff. ad admē. leg. Ab. si.

a ¶ Alijs ecclesijs. vt. x. q. iij. illud. b ¶ Prohibemus. per decre.

laterañ.concliij.§.e.prohibemus.r.xviij.q.ij.hoc tantū.ar.est ergo ℔ cōsuetudo aliarū ecclesiarū seruari debet.j.eo.super eo.argu.§.de consue.cum olim.

Innouamus. Primo ponitur ꝓhibitio. Secundo pena ibi: si quis. Ab.si.

a ¶ Innouamus.qđ iaz statutuz erat.xxiij.q.iij. paternarum.

b ¶ Regum.reges enim r ꝓncipes tñ ptātez bñt noua pedagia ꝓstituendi.ff.đ publi.r.vec.l.vectigalia.r.C. ne no.ve. .ki.ij.r. iij. alia omnia pedagia interdicta itelligunt nisi ex ꝓsuetudine: cuius nō extat memoria erigant.j.de ẏbo.sig.super quibusdam.§.i.

c ¶ Careat. Hec est pena canōica fm leges erilio perpetuo puniri debet.C.ne no.vec.l.vlti.

Quicunque. Primo ponit excessus. Scōo pena ibi: ꝑcipimus. Ab.si.

d ¶ Collusione. collusio est inter reum r actorez occulta r illicita pactio: p quā alter i iudicio se superari permittit. si.§.e. preterea.

e ¶ Episcopi maxime: qr collusio mala nō excusaret auctoritate epi: qa nec ipse nouū cēsum siue pēsionez pōt iponere.§. eo.phibemus. vbi de ℔ als iusta r honesta causa interueniēte videt qꝑ possit. vt ibi dicit

f ¶ Nepotes. Hec est cā quare ista ꝓstituebant r mala: r tō eius causatuz est malū: cui⁹ enī causatuz est maluz ipm quoqz malū est vnde puniunt vt hic dicitur. ℔.

Quicunque. Primo ponit excessus. Secundo pena ibi: quod si. Ab.si.

g ¶ Collectā. pstatio q̄dā est quā anglici soluūt romane ecclesie r dz esse moderata vt certū r determinatuz qd dec.ff.de dā.infec.ex dāno.ar.C. de iude.indeos.ala.

h ¶ Grauetis.s.quoniā sub spē tributoz nō dñt illicite exactiōes fieri: vt ℔ patet:r.ff. de offi.psi. illicitas.§.illicita.

i ¶ Auferet.ne duz queritis vsurpare qđ vestrū non est.perdatis qđ vobis competere videbat. xiij.q.i.§.ij.circa fi.questiōis.r.xxv.q.ij.sic decet: qr priuilegium meretur amittere.xl.q.iij.priuilegiū.

Significauit. Primo ponit casum perplexū. Secūdo distinguēdo ꝓuidet.scōm mēbrū ibi: si vero. Ab.si.

k ¶ Epali auctoritate.qđ videt sufficere iusta tamē de cā.§.e.ꝓterea.§. de ꝓben.aurticie.ar.j.de ec.edi.ad audientiam.

l ¶ Interdixit.sed in hoc dubito cui potius debuit obtēperare vī qꝑ epo. vī.q.iiij.qui resistit:r.xxiij.q.i.qd culpat.sz vī potiꝰ qꝑ seruare debeat iuramētū marie cū bēat ꝓbabilē cām qr ꝓdecessor soluit:r sic erūt monachi in quasi possessione vñ ñ dñt puari vsqzquo constet.§. vt lit.pen. .c.i.lau.dixit qꝑ potius fuare dz mādatū epi:r lra illa pstat.argu.ad ℔ vt phibitionē relaxet qsatis pōt ꝓcedi:qr ꝓditio sub itelligebat i iuramēto bec.s.nisi rōnabile aliquod impediat:r qr ꝓsumptio ē ꝓtra eos ex eo qꝑ ipꝰ iurare fecerūt ad qđ nō fuerat cōpellendus ēt si de iure solui debeat.

m ¶ De nouo.r ita ab initio pōt iponi.§.e.sciētes.§. de iurepa.ꝓterea.r.ar. .§. vt ec.bene.c. vno.sed ex post facto nō pōt ipōi cēsus.nec ē p cōpositionē.§. de trāsac.ōcetero. Sed quē dicis cēsum nouū.pōt dici nouꝰ q nō ē iposit⁹ i fū datōe ipsi⁹ ecclesie.xviij.q.ij. eleutheri⁹.r.§. de iurepa.ꝓterea: vel q nō ē pstit⁹ tāto tempore qꝑ ad legitimā pscriptiōez puent:ꝫ multū ffert vtrū qs allegat pscriptiōez q ea ꝓbata obtinet:lz i ẏitate fuerit nouꝰ an ẏo cēsuz ab initio ꝓstituz: qr tūc nō iuuatur tempore nisi ꝓstet qꝑ legitime fuerit constitutus vel pōt appellari nouꝰ qui impositus fuerit post laterañ.conciliū.§.e.prohibemus r.j.e.grauis.Lau.

n ¶ Auctoritate epi.℔ euidēter appet:qꝑ epi nouū cēsuz nō pñt imponere:r tu supple vez est sine ratiōabili r iusta cā: vt no.§.e.phibemus.dic vt ibi.

Sopite. Primo narrat factū. Scōo diffinit ibi: Ea propter. Ab.si.

o ¶ Procurator.r tñ ꝓstituꝰ erat ab vniuersitatibꝰ pluribꝰ ꝫ pcurator ꝓpe vt q mādato dñi res ipsi⁹ tractat.ff.de pcu. .l.i.nō est dxia in nōinibꝰ fm canōes: dū tñ ꝓstet qꝑ ei detur ptās agēdi.§.de ꝓcur.petitio. vbi ℔ r i auc.đ san.epis.§. aliū aūt.r.§.si vo epi.col.iz.r .i.q.iij.saluator.

p ¶ In alijs.§ r i monasterijs bonoñ.qr idē ius dz bre i bis r i alijs.§.e.ecclijs.j.e.sup eo. qr vna r eadē res diuerso iure cēseri nō dz.xij.q.ij.cognouim⁹.r.§.đ deci.cū i tua r ita ē ℔ arg.ex eo.qđ alij faciūt q cēsent eodē iure r sub eodē dñio r tu facere debes:nisi ostēdas ꝓriū.c.di.§ morem.

q ¶ Jure cōi.qđ solū sufficit:r ℔ ius ē.r.q.i. decernim⁹ epz.r.c. placuit nec obstat quod dicit xviij.q.ij.luminoso:qr illud i telligitur de exempto.

r ¶ Cōsuetudle.: sic duplici iure censet: vñ forti⁹ debuit ꝑ ipso iudicari:cū vtrūqz p se sufficeret.C.đ edic.diui.adr.tol.l.fi.

s ¶ Facultates.qđ qdē sp cōsiderādū ē.§.e.cū apls.r.q.iij. cauēdū iter cetera:r.j.c. vl.j. .e.q̄to:r.c.cū nup.r ℔ itellige qñ cā correctōis r visitatōis accidit.j.e.cū nup. Sz si ex alia cā puta ꝑ negocijs ꝓpijs:tūc ñ hēbit ꝓcurationē:ar.r.q.iij.relatū.r.j.e.ti.pcuratiōes.B.

Quis admodum. Prima pars narrat factum. Secūda puidet ibi: discretioni. Ab.si.

t ¶ Cōcilij laterañ.§.eo.phibemus.r.c.ꝓterea.

u ¶ Juratoria.qđ potiꝰ pluriū q̄ iuramētū pōt dici.§.de ureiur.sicut nr̄is.

r ¶ Fideiussoria.hec fideiussio nō tz cū sit accessoria ei qđ ñ tz.sic.C.đ le.ñ dubiū.§.đ fo.cōpe.si diligēti.r.§.đ re.pmu.c.vl.§.đ fi.istru.inter dilectos.C. đ sa.san.ec.sancim⁹ nemini.ff.đ ꝓdi.si.cā auūculo.j.đ do.post diuoꝛ.re.r si necesse.fallit ℔.§.đ iureiu.debitores.r.c.cū ꝓtingat.C.si aduer.vē.l.i.ff.quimo.vsufruc.amit.qđ tñ.i.rñ. ¶ ¶ Cōstōnis.ar.ꝓstōnes ad futura tñ extē di.§.de ꝓsti.cognoscētes nisi dicat i eis:qꝑ ꝓterita respicāt.§.đ ꝓsti.c.vl. vbi de ℔.r de ℔ bēs.lxxxij.di.c.ij.r.iij.in fi.r.xxxij.q.iiij.dixit sarra.

z ¶ Absolui.ar.j.§.đ iureiu.tua nos.℔ vo vnū tñ fuit iuramētū r temerariū:ibi vo duo ita qꝑ piuriū vitari nō poterat:r ideo ibi ab eccl'a remouent.r dic absolui.i.absolutos nūciari. r ¶ Punientes.pena vo.illorum qui

ptra canones veniũt multipler est put no. ſ. de elec. nihil est: ꝛ. ſ. de offi. or. ad reprimẽdã: ſed qualiter puniunt in isto casu. pot dici q ecclesia priuabit ex eo q scienter post prohibitionẽ contrariũ facit. Ber.

Quanto creatori. Sūmatur vt i rubro fz magis cõez lec. Diuiditur: pmo recitat fm̃. Scõo idulget. ꝛ idulgẽtiã moderat ibi: idulgem⁹. Ab.

a ¶ Quanto. sic ergo pz q ab initio de voluntate fundatoris pot iponi census. ſ. de iurepa. pterea. xviij. q. ij. eleutheri⁹: ꝛ ar. xvi. q. vlt. filijs decernim⁹.

b ¶ Teneatis. ꝛ ita sine cã psti tuta videt. vñ nõ videt q teneat. ſ. e. puenit: sed bene sernãda est hmõi liberalitas. ar. ſ. de dona. p tuas. C. de dona. si quis argentũ. §. sinaũt.

c ¶ Indulgem⁹. In hoc fuit i dulgentia: q psti tuta fuit simpliciter nulla certa quãtitate tarata p illa pcuratiõe. vñ simpliciter tenebãtur pcurare fres illos quotcũq; eẽnt. vt. j. ó p. nile. q circa: ꝛ. ff. de serui. vrba. predi. si fnitus. vbi vbum simpliciter positũ generaliter telligendũ est. vt ibi: ꝛ. xix. di. si romanoz: sed ex eo q nõ determinatur. debebat cõueniẽs siue mediocris. ff. ó au. ꝛ arg. le. qui. lancẽ. ff. ó edil. edi. sciẽdum. §. illud. ff. ó le. iij. nimis. C. cõsa de le. duobus. §. sz ꝛ si quis. Sol. q grauabat ecclia dabitur tm̃ ad primã mẽsuraz ꝛ tot fres pcurabunt mõ quot ab initio psueuerũt. si vo quãtitas constituta fuisset p illa pcuratione. illa non augeret ẽt auctis facultatib⁹. ar. x. q. iij. relata. ludibrium enim cẽt si qõ statutũ fuit ab initio momento quolibet mutaret. arg. C. ó bo. q̃ li. l. vlti. §. vbi autẽ puel. nõ enim quod rite ꝛ fm leges ab initio actũ est: ex alio euẽtu suscitare õbet. C. de admi. tuto. sancimus.

d ¶ Excreuerint. quocũq; mõ. ſ. de psti. cũ. ⁊. si vero pax excresceret. nõ augeretur pcuratio nec modicũ lucrũ aufertur conductori q: ꝛ modicuz dãnuz sustinet. ff. locati. si merces. §. vis maior. Est ergo eui dẽs ar. q si crescãt res dz procuratio crescere sicut ecõuerso diminuit ppter sterilitatẽ. ff. loca. si vno: ꝛ. ſ. e. ti. pp sterilitatem. ⁊rio: enim eadẽ est disciplina. ff. de ỽb. ob. inter stipulantẽ. §. sacrã rẽ. ar. idẽ melius insti. de his qui sũt sui vl alie. iu. in pn. ar. ⁊. C. de allu. l. vl. C. de fun. rei priui. l. ij. li. xi. So. illa locũ habent cũ diligentia cultoz res vel fructus augmentat ꝟ cum dei prouisione ꝛ fideliuz oblatione res augmentatur: sicut ꝛingit cũ casu fortuito res deteriorant merces remittitur. Si vero vitio rei sine culpa coloni. puta q: vinũ acuit. vel si segetes herbis corrupte sunt ꝛductori obest. ff. loca. l. er ꝛducto. §. vitiũ rei. tm̃ sine culpa coloni dãnũ ꝛriges ñ obest colono. ſ. e. ti. ppter sterilitatẽ. Itẽ est. ar. op. q crescentib⁹ facultatib⁹ ecclie crescere dz numerus ẽt si sit numer⁹ canonicoz statut⁹. ſ. ó psti. cũ. ⁊. q nõ admittit hãc distinctionẽ. vtrũ facultates crescũt puisione dei. an diligentia hoiuz. que ẽt nec in isto casu debet admitti: sufficit enim q res augmẽtate sũt. Lau.

Cum instantia. Diuidit: q: due sunt partes pncipales. Secunda ibi: Sane. Ab. si.

e ¶ Quotidiana. q: p re publica noctes vocit ĩsomnes. in auten. vt iudi. sine quoquo suf. i pn. col. ij. ꝛ volũtarios labores appetimus vicit impator: vt getem alijs pparemus. in auc. vt diuine iussi. col. viij. in pn.

f ¶ Nõ credim⁹. quia romana ecclia nõ solet aliquem priuilegiare contra se. ar. C. de sa. san. ec. iubem⁹ nullã. ar. ſ. de prescrip. cum ex officij. ꝛ ibi ẽt dicitur q in pcuratione nõ currit prescriptio. Ber.

¶ **Sane.** Tractat de mõ pcuratõis ipsoz legatoz ꝛ nunctioz. Ab. si.

nunc creuerit: sz si ex hoc grauaret nimiũ p iudicis officiuz, puidebit.

Quanto[a] **creatori: ꝛ infra. Accepimus q ab ipso domus vre pmordio de fundatoris volũtate, pcessit vt fratribus sci ireneꝰ, pcuratiõez vnã ãnis singulis liberaliter exhiberet: cũ nihil teneatis**[b] **ab eis pp quod huiusmodi pcuratio ipsis debeat exhiberi: vez tunc pp fratrũ ꝛ fuientiũ paucitatẽ talis pcuratio nõ grauabat: sed nũc in tm̃ excreuit numerus eorundẽ q ad pcurationẽ vix ãttuo: marche suffi cerent: que p vna fieri ꝛsueuit: ꝛ infra.** ¶ **Indulgemus**[c] **igit ne vltra primã mensurã in pcuratione ipa sitis vlterius pdictis fratribus obligati: sed expensis que cõsueuerunt sufficere sint cõenti: nisi facultates ecclesie in tm̃ excreuerit**[d] **q sine grauamine ampliato fratrũ numero ad soluẽdũ debitũ procuratiõis extendi possit quantitas expensaruz.**

Dẽ pmicerio ꝛ dero mediola.

Oẽs ecclesie nisi q̃ ab hoc p priuilegiũ apl'icũ sint exẽpte, pcurare tenẽtur legatos sedis apostolice seu ẽt eiꝰ nũcios. nec in hoc prescriptõe iuuant. b. d. vsq; ad. 6. Sane.

Cum instantia vra quotidiana[e] **ꝛ infra. ¶ Postulatiõi. v. r. r. q cuz oẽs ecclesie legatis ꝛ nũcis se. ap. pcurationes ipendere teneãtur: ab eaz prestatiõe nullã hãc volumus excusatã: nisi forte p speciale priuilegiũ se. ap. qõ non**[f] **credim⁹ sit exẽpta: etiaz si longissimo tẽpore, pcuratiõis obsequiũ nõ impẽderint: cum in talibus pscriptio sibi locũ nequeat vẽdicare: q: nos a, puisiõe pastoralis sollicitudinis circa oẽs ecclesias nũquã omnino cessamus.** ¶ **Sane i his exigẽdis cum modũ ꝛ ordinẽ volumus obseruari: vt nulla ecclesia vel platus se idebite pregrauari**[g] **rõnabiliter conqueratur. Si vero de cõi collecta legatoz ꝛ nuncioz nostrorũ expensas dureritis faciẽdas: qõ vobis nõ durim⁹ inhibenduz: ex hoc nobis ꝛ nostris nulluz preiudiciuz volum⁹ generari: quominus possint a quocunq; maluerint pcurationes**[h] **sibi debitas postulare: ita q si exactus vltra suã fuerit grauatus facultatez sibi ab alijs restaurẽtur. Nũcijs tamẽ i nostris necessarijs exhibẽdis pareat quicũq; fuerit regsitus**[k]**: ita q in fraudem nihil penit⁹ attenteꝰ: nec p cõmunes ministros pcurationis obsequiuz si noluerint recipere compellãtur**[l] **Qui vero ꝛtumaciter eis durerit resistendũ. dis. sunt ec. compellẽdi.**

Dem zamorẽñ. ꝛ salamantino episcopis.

Si ad vnicam mensuram solui solet qõ debetur ex voto: ad illã in posterum solui debebit. si vero ad diuersas liberabitur soluẽs etiã ad minorem.

Exparte compostellani archi episcopi fuit propositum: qõ cum hi qui vota[m] beati iacobi cõtinue persoluerẽt ad cõmunez terre sue mensuram: cum qua videlicet emunt ꝛ vendunt ipsa psoluerint hactenus ꝛ persoluãt: quidaz quia lõgis tẽporibus ab eorum solutione cessarũt nũc quãdam mensuraz exhibẽt paruissimaz[n] ꝛ ignotam: ꝛ infra. ¶ Cum ergo non cõstet ad quam mensuram antecessores eorum predicta vota psoluerint: credim⁹ distinguẽdum: vtrum habitatores regiõis ipsius q ea cõtinue persoluerũt: ad vnaz ꝛ eadem mẽsuram huiusmodi vota persoluerit an ad varias ꝛ diuersas. ¶ In primo[o] enim casu ad eandem ꝛ illi soluere sũt cogẽdi[p]. ¶ In secundo volẽtes soluere ad minorẽ nõ sũt cogendi vt ad maiorẽ persoluant rẽ vota essent ersoluenda ꝛ respondetur vtin lꝛa. Ab. si.

g ¶ Pregrauari. illud semp est obseruãdũ: vt fm facultates ecclesiaruz pcuratio exhibeat. x. q. iij. inter cetera: ꝛ. c. vlt. ſ. eo. cũ apostolus. ⁊. eo. cũ nup. ꝛ. c. pri. si enim tenuis ẽ patria ex ordinario auxilio iuuanda est. C. ne. no. vec. l. i. imo a paupere nõ dz exigere. i. q. iij. placuit: q: nec iudex exigit sportulas a pauperib⁹. in auc. de mã. pn. §. si tibi quoq;. col. iij. nec etiaz tenuis viteholes sub aduẽtu officialiũ iniurijs affici debent. ff. ó offi. pſi. illicitas. §. ij. ſ. eo. ea. dabitur. n. legatis lac ad bibenduz vt dicit. Jo. ne rubẽtib⁹ buccis pdicent ieiunioz doctrinaz. xxx v. dis. c. vi. die ꝛ. c. ecclesie. nec babẽt vltra tertiã vicẽ. xlviij. dis. in illa palea. quã do comedẽt lardum vel carnes cum aceto. C. de eroga. mi. an. l. i. li. xij. arg. ⁊. xli. dis. nõ cogãt. cui statur: ꝛ in hoc casu esset eis õnegandũ si vltra vires peterẽt. ⁊. ó ecc. pla. cũ ad quorundã. ff. de aq̃ quot. ꝛ. esti. l. i. §. trebatius ꝛ. x. q. iij. cognouimus. ꝛ. ſ. ó offi. ordi. conquerente.

b ¶ Procurationes. ⁊. eo. pcurationes.

i ¶ Ab alijs. cessis actionib⁹ sibi a legato. ar. ff. de censi. cum possessor. vel ꝛditione ex hoc cano ne: ar. ff. de cõdi. ex lege. l. vna. dabit enim legat⁹ lꝛas suas illi qui eũ procurauit: vt ab alijs recipiat: qõ vltra ptẽ suã expendit. sic obseruat de facto. ar. l. predicte cuz possessor.

k ¶ Regsitus. etiã i puincia i qua nõ est legatus in eũdo ꝛ redeundo. ſ. ó iureiur. ego. M.

l ¶ Cõpellãtur. qm̃ particularis exactio ꝛ solutio nõ modica habet incommoda. ff. fa. bene. l. plane. argu. ⁊. ff. ad. l. fal. lineaz: ꝛ. l. plauti⁹: ꝛ. ff. de pac. l. epistola. §. vlti. ꝛ C. de pac. debitori.

Exparte. Ut intelligas scipias sic cum lꝛalem. quidam voluerunt dare ecclesijs certos sectarios frumenti: in illo loco reperiuntur plures sectarij minores ꝛ maiores: dubitatur an fm minorem vel maio-

m ¶ Vota. ab his panis tempore cladis premissa. Lau.

n ¶ Paruissimã. qõ facere õbẽt. qm̃ oẽs ad cõmunem mensuraz terre soluere debent. ff. de ⁊ben. emp. imperatores.

o ¶ Primo casu. s. cũ oẽs ad eandem mensuram soluũt: ꝛ ita q maior pars facit illi seruare tenẽt. c. dis. cõtra morẽ. ſ. de capel. mo. dilectus: ꝛ ar. ſ. eo. sopite. Itẽ ar. est. q i dubijs seruanda ẽ ⁊suetudo vicinoz. ar. ſ. de cõsue. cũ olim. ꝛ. ⁊. e. sup eo. ꝛ. ſ. eo. ecclesijs. ff. ó. le. i. si seru⁹ pluriũ. §. vlt. itẽ in dubijs nõ sequimur qõ maximũ est. sz qõ minimũ. ff. de le. iij. minumis. ff. de reg. iu. semp i stipulatiõib⁹: ar. tm̃ ẽ ꝟ q mediocritas est sequenda. de hoc notãtur ar. plura. ſ. eo. quanto in notula i hoc.

p ¶ Cogẽdi supple si soluentes plures sint nõ soluentibus. ſ. de his que fi. a ma. par. ca. c. vlti. ꝛ. ſ. de elec. dudũ. i. ꝛ. xix. dist. in canonicis. ff. de pac. ꝛ suum beredẽ in fi. vel etiã pares dignitate precellentes. ſ. de. testi. in nostra: ꝛ. ff. de pac. maiorẽ. verius videtur q siue sint plures siue pauciores: ex quo non apparet de mensura antecessorum. sequi debent mensurã soluentium. illã enim presumi fuisse institutã: ꝛ ad eos a suis maioribus peruenisse. Hin.

a Ab initio. ſi. ſ. de vo. ꝛ vo. re. lꝛ ī pn. iō ꝓ eis bona ſit interꝓetatio. ne ipꝰ munificētia erga eccleſias retardaret ar. C. ō bo. que li. l. ij. als bona pleni⁹ ſūt iterꝓtāda. ſ. ō bona. cū vilecꝰ. l. ſi. ne excogitata fraude aliquis poſſit obuiare ſue donatiōi. ꝛvi. q. ij. viſis. ꝛvij. q. ij. ſūt qui opes. C. de dona. ſi quis argentū. §. vlti. Ber.

Q Um olim. Summatur. vt in rubꝛo quo ad titulum.

Diuidit. primo diffinit ſecūdo ſoluit vnū obſtaculū ibi: lꝛ: tertio aliō ibi abſonum: ꝛ qꝛ ter. eſt aliquantulū intricatus ꝓp nimtā diſcutionem facti ſic pono caſum. Epiſcopus auguſtaneñ. ipetebat quēdam abbatē rōne duaꝝ eccleſiarū poſſeſſaꝝ ab eodem abbate petendo illaꝝ vigoꝛe ꝓcurationē ꝛ alia iura epiſcopalia. Abbas vero ꝛ conuentus opponebāt illas eccleſias nō eē ī dioce. illius epiſcopi. itē ꝓducebat quoddā inſtrumentū in quo continebatur qꝰ epiſcopus illas eccłias vel forte aliq̄ iura in eis cōceſſerat abbati ꝛ ꝓtra quedā inſtra cō poſitionum producta ꝓ eꝓ obiſciebat ille abbas qꝰ per metum regium ille compoſitiōes emanauerant vel forte dicebat inſtrumenta eſſe falſa papa vero diffiniuit vt habetur in l'a ꝛ eſt. c. ſatis difficile. Ab. ſi.

b Per alia. forte per teſtes.

c Inſtrumētis. ex quo cōtinet ī aliqua ſcriptura publica ō finibus alicuius epatus ei ſtanduꝝ eſt donec ꝓbetur contrarium lꝛ illa ſcriptura pꝛincipaliter facta ſit ob aliō ſic. C. ō ꝯben. ꝛ ꝯmittē. ſtipu. optimā. C. de iure delib. cū aliquis: ꝛ. ſ. de ꝓſump. illud. ꝛ per libros antiquos probantur ꝯfines epatus. ſ. de proba. cū cām. vbi de hoc ꝛ ar. ſ. de parochijs. ſup eo. in fi.

d Omniuꝝ. hoc ius diuerſum eſt. qñqꝝ. n. dicit medietas. ꝛ. q. i. ātiquos qñqꝝ tertia: vt ea. ca. q. i. de bis. quandoqꝝ q̄ꝛ. ta. ꝛvi. q. i. conſtitutū. ſ. de preſcrip. de quarta ꝛ hic qñqꝝ dꝛ: qꝰ nil dꝛ hſe. ꝛ. q. iij. c. i. Iau. dixit qꝰ. c. illa loquūtur ſecūdū diuerſa tpa. Epꝰ dꝛ habere medietatē olim redditui epalis eccleſie. ō parochialibus eccleſijs tertiā poſtea iſta tertia mutata ē in quartā. ꝛij. q. ij. quattuoꝛ. ꝓceſſio ō redditib⁹. demum ſtatutū fuit qꝰ nihil perciperent niſi velint ſubire onꝰ fabꝛice. ꝛ. q. iij. c. i. ꝛ. c. vnio. hodie potiꝰ locū dꝛ ꝯſuetudo ſicut dꝛ de quarta vel tertia vl' medietate teſtōꝝ: qꝰ ibi ſeruatur cōſuetudo loci. ſ. de ſepul. certificari. Quid iuris ſit ō decimis: dꝛ ſ. de dec. cū cōtingit. cum in tua: ꝛ. c. dudū.

e Deductiōib⁹. hoc ꝓtingit culpa abbatis q reꝓbauit quātuꝝ in eo fuit inſtr̄m quo ꝓtinebatur qꝰ deductiones fieri poterāt: vt. j. ſequitur.

f Licet reſponſio tacite queſtionis.

g Cōſequi. no. qꝰ aliquis fructū ex eo cōſequi nō dꝛ: quod nitiē reꝓbare ar g. ꝛiij. q. ij. quā ꝓpoſterū. ſ. de teſti. preſentium quod verū eſt ſi vſq ad ſnīaz pſeuerauerit. ff. de inoffi. teſta. papinianus. §. meminiſſe. C. de bis qui. vt indig. alia ē. Itē bēs hic qꝰ inſtrumentū quod qs approbat pro ſe tenet recipe ꝓtra ſe. iiij. q. iij. §. ſi quis teſtib⁹. ꝛix. diſ. ſi romanoꝝ. C. de re. cre. l. generaliter. ar. cōtra. ꝛxxviij. diſ. ſi quid veri. ij. q. vij. ſi. hereticus.

b Tacite. C. de re. cre. l. ſi quis iuſtiurādū. C. ad. l. coꝛ. de fal. qui falſas. ſ. ō bis que ſi. a ma. par. ca. queſiuit: ꝛ. c. ex oꝛe: vbi de hoc.

i Oſtendebat. erat enim abbas ipſe cōtrarius ſibi ꝛ iō nō erat audiēdꝰ ſaltem in eadē inſtātia iudicij: ar. ſ. de appel. ſollicitudinē in fi. ꝛ in inſtrumentis iſtis ꝓtinebatur: qꝰ eꝓs eccłiaz iſtā conceſſerat monaſterio vl' aliquid iuris cōceſſerat ī eccleſia. vnde per hoc apparebat qꝰ eſſet in eius dioceſi.

k Petebas. alias petebat ꝛ mēlius.

O Lim cām. Iſte ē caſus not. ꝛ multū allegabilis Primo narrat factū. Secūdo decidit exprimēdo motiua ibi: cum igitur. Ab. ſi.

l Protestatus. hic ergo colligitur qꝰ non pdeſt ptestatio cum aliquis in contrariū facit per id qō dꝛ in fi. qꝛ ſi pſcriptō cōpleta fuiſſet clerici obtinuiſſent non obſtante tali proteſtatione: ſimile. ſ. de conſti. cum Ab. ꝛ. ſ. de appell. ſollicitudinem ad fi.

m Reuocata. ꝛ ſic pꝛ qꝰ cōfeſſio aduocati ſicut ēt propria cōfeſſio preiudicat niſi fuerit reuocata: vt hic pꝛ: ꝛ. ſ. ō appel. cuꝝ cām: quedam tñ confeſſio reuocari poteſt quādocūqꝝ añ ſnīaz. C. ō iur. ꝛ fac. igno. l. error facti: ꝛ. ſ. ō confeſ. c. vlti. ꝛ hoc intellige ſi probat quis ſe erraſſe. ff. ad. l. aqui. inde neratius. §. vl. ff. de cōfeſ. non fatetur qui erat. Sed ſi ꝓfeſſio aduocati fuerit incōtinēti reuocata ſiue eadem die: quia tūc nō videꝛ eaꝝ ratā habere: ex quo eadē die eā fuoco. ſufficit reuocatio ſimpleꝛ. ar. decre. predicte cuꝝ cāmqꝝ. alia ratio ē ibi. Sed videt qꝰ ante lit. cōteſta. poſſit ī diſtincte errorꝛ reuocari. ff. de noꝛa. ac. l. electio. §. pe. ꝛ etiā poſt ſi nulla captio eſt aduerſarij. ff. de interroga. ac. de etate. §. vltimo. quādoqꝝ etiaꝝ poſt ſentētiā reuocatur error probabilis. ff. quādo ac. de pe. eſt an. l. ij. alias. c. §. vlti. in. l. i. Nec obſtat quod dicitur ō triduo. C. ō erro. aduo. l. iij. quia ſic ibi contingit de facto ꝛ non ponit ius. Jo.

n Trigita ſer. ex hoc colligitur qꝰ ſi lucenſes recepti fuiſſet ꝓ papienſ. xl. annis. qꝰ preſcriptum eſſet in ſolutione papieñ. ꝛ ſic proteſtatio nō valuiſſet. vt viri. ſ. in prima notula nam ſi quis vtitur alia aqua quam inter partes cōuenerit preſcriptū eſt l illa. ff. quēadmoduꝝ ſer. amit. ſi quis alia: ꝛ. l. ſi cōmunem. §. i. ꝛ. ſi quis pauciorib⁹ iuribus vtitur ꝓ pluribus ꝓſcriptū eſt ꝓ pluribus. ff. de ſer. vꝛb. predi. vna eſt via. Cōtra de preſcrip. auditis. Sed contra videtur qꝰ nō eſſet preſcriptū in papieñ. qꝛ qui aliquid recipit loco alteri⁹ illud recipere videtur. xxi. di. in nouo. ꝛ. xciij. diſt. c. i. ꝛ. ſ. de preſcrip. auditis. ff. de admit. tu. ita tamē. §. geſſiſſe. Itē qui precio fruitur ꝛ refrui videtur. ff. ō vſufr. quia qui precio: ꝛ penes eum eſt peculiū penes quem eſt precium. ff. de pecul. ſed ſi quis ſeruū. Sed contrariū eſt verū vt pꝛ per primas concoꝛ.

o Vel eſtimationē. arg. ad queſtionem dominicalem: qꝰ ad antiquaꝝ monetam ꝛ menſurā antiquā facienda eſt ſolutio licet noua ſit melioꝛ. ſ. de iure iur an. quanto: ꝛ eſt expreſſum. j. c. cum canonici. ar. ff. ſi cer. pe. l. iij. arg. cōtra. xxxij. q. iiij. quis ignoꝛet: ꝛ. ar. ff. de cōtraben. emp. imperatoꝛes idem eſſet ſi moneta minoꝛ ſit modo in vſu: quia ſoluere debet eſtimationē antique vt hic patet.

Q Um venerabilis. Prima pars deciſe narrat factū. Secunda pars allegationē. Tertia diffinitionis motiuū. Quarta diffinit: ſecunda ibi: cognouimus. tertia ibi: quia. quarta ibi: decernim⁹. Ab. ſi.

a ¶Procuratio. contra quã nõ currit prescriptio. ℣. eo. cum instantia: ꝛ. ℣. de prescrip. cum ex officij.

b ¶Correctiõis. ꝟ ꝓz q̃ quibuscũqz generalib⁹ v̊bis epꝰ crimat aliquã ecclíaz tñ semp retinet cathedraticũ ꝛ ꝑcurationẽ ꝛ visitationẽ. alꝭ eniz esset ꝯtrariũ qõ h̃es. ꝛ vi. q. ij. visis in fi. ℣. ó dõa. pastoralis. nec ob. ℣. ó reli. do. ꝯstitutus. vbi vꝫ q̃ generaliter possit erimere: q̃ illud fuit ꝯfirmatũ auctoritate pape. sicut. n. subdit⁹ nõ põt a se ejcere siue erimek iurisdictionẽ epãlẽ. ℣. ó fo. ꝯp. si diligenti. ℣. de renũ. admonet. sic nec plat⁹ suã iurisditionẽ. ita nec patron⁹ quantũcũqz v̊bis generalib⁹ vtatur aliqua iura tamẽ retinet ĩ liberto. C. de bo. li. l. iij. Jo.

c ¶De cõi. ergo ó cõi iure ꝑcuratio peti põt. ℣. eo. sopite: ꝛ ita nõ fuit remissa ꝑcuratio ꝑ v̊ba illa aliud seruitiũ nõ imponeret. Et ita no. argu. q̃ in generali remissione non veniũt ea que i speciali nõ remittunk sicut in obligatõe generali. C. que res pig. obli. pot. l. i. ff. de pig. obligatione.

d ¶Moderatã. ℣. e. cũ apostolus: ꝛ. c. cũ istantia. Ber.

e ¶Bis in ãno. ꝟ nouuz videtur: q̃ semel ĩ ãno sufficit visitare. ℣. ó of. archi. mãdam⁹: ꝛ hoc siue liqueat eẽ necesse siue nõ: vt vꝫ. ꝛ. q. i. decernim⁹ epꝰ placuit. vin. Sz vere credo q̃ si cert⁹ ẽ q̃ ecclesia nõ idigeat visitatiõe nõ debet eã visitare q̃ cã correctiõis visitare ꝺz vt hic dicit. ergo cessante eã cessabit effect⁹. ergo q̃ dicit ꝟ bis ĩ anno intelligo si totiens opus fuerit. ꝛ viij. q. iij. visitãdi nõ semel: ꝛ. ꝛ. q. i. regẽda. solẽnis ꝑ curatio semel tñ ĩ ãno dari ó bet videlicet cũ epꝰ solito ordie ãtecessoꝝ suoꝝ visitat. ff. ó of. ꝑcõsul. obseruare. alie vabunk nõ cuz tãta solẽnitate: q̃ ẽt dãtur hospitibus ar. ℣. ó ꝓben. ó monachis: vel forsitan ꝓposita fuit hec fuit⁹ ab ipsa fundatione. arg. ex lĩa illa nec ĩtelligik ꝓponi quasi nouũ quod ab ipa fundatiõe de cõi iure fuit impositũ. ꝛ cũ eaz non visitauerit: nil recipiat. ℣. eo. procurationes. ꝛ. q. i. relata. Ber.

Super eo. ¶Primo ponik ꝓsultatio. secũdo trãsio ipsi⁹. secũda ibi: tibi. Ab. si.

f ¶In vicinis. No. q̃ ĩ ꝑcurationib⁹ faciẽdis ꝛ aliis fuitijs si certuz qd statutũ non sit cõsuetudo vicinaꝝ eccleſiaꝝ est attẽdenda. ℣. e. ecclesiis: ꝛ. ℣. e. sopite: ꝛ. ℣. ó capel. mo. c. ij. ℣. de ꝓsue. cũ oli: ꝛ. ℣. de elec. cuz ecclesia vulterana. ℣. ó cogna. spiri. sup eo. ar. ℣. xij. di. illa: ꝛ. c. illud. lxxvi. di. vtinã de cõ. di. ij. quotidie. ¶Prima ps vera est. Cõtraria v̊o signata ñ ꝓdicunt: q̃ ibi vnusquisqz loc⁹ suã bz ꝓsuetudinẽ: ſz ꝟ nõ erat certuz: qd statutũ eẽt: vꝫ ó ꝓsuetudine obtẽtũ. ꝛ ita nõ obstãt.

cereo pensionis nomie reseruato.

¶Quia ergo visitationi annexa ẽ ꝑcuratio[a]: ꝛ episcop⁹ rõne episcopalis iurisditionis quã habet in ea teneatur cã correctiõis[b] ecclesiam visitare prefatam: nec intelligatur quasi nouũ ꝓponi quod ab ipsa fundatione de cõmuni[c] fuerat iure impositũ. ¶Decernimus q̃ idez episcopus quũ ad ipsaz ecclesiam causa correctionis accesserit: moderatam[e] ab ea ꝑcurationẽ accipiat bis in anno[f]. sed nihil aliud ꝓter pẽsionẽ ꝛ procurationes prescriptas ab eadẽ ecclesia exigere vel extorquere presumat.

Item cõpostellano archiepo.

Ecclesie de nouo ꝙerse in ꝑcurationibus ꝛ alijs seruabũt consuetudinem vicinarum.

Super eo quod. ℣. T. nos consulere voluit: vt q̃ fere tota ꝓuincia compostel. de nouo est ad iurisditionem ecclesie tue conuersa: qualiter ibi prouinciam vel partez prouincie visitanti obsequi debeat ꝛ seruire nec non in procuratiõib⁹ prouidek. ¶Tibi duximus respõdendum: q̃ illud obseruare tenek: quod in vicinis[g] prouincijs obseruatur.

Item in concilio generali.

Prelati tũc sũt ꝑcurandi quuz personaliter visitãt: ꝛ debẽt tũc seruare concilij lateran. ꝛ predicatiõi correctioni ꝛ reformationi vacare. legati ꝛ nũcij apostolici pro bis diebus tãtum pro quibus moram trahunt procurari debent ꝛ cõtra hãc constitutionem exactum restituitur duplicatum:

Procuratiões que ratione visitationis[s] debẽtur[b] epis vel archidiaconis vel quibuslibet alijs etiam apostolice se. legatis aut nuncijs: absqz mãifesta ꝛ necessaria cã nullatenus exigantur: nisi quando psonaliter[i] officiũ visitatiõis ipendũt ꝛ tũc euectionũ ꝛ psonaruz mediocritatez obseruẽt in lateranen. concilio[k] diffinitam. hoc adhibito moderamine circa legatos ꝛ nuncios apostolice se. vt quũ oportuerit eos apud aliquez locũ moraz facere necessariam: ne locus ille propter illos nimiũ aggraueꝭ: procurationes recipiant moderatas ab alijs ecclesijs vel personis que nõ dũ fuerãt de suis ꝑcurationib⁹ aggrauate: ita q̃ numerus procurationum numerum dieꝝ quibus huiusmodi morã fecerint non excedat: ꝛ cum aliqua nõ sufficeret ꝑ seipsam due vel plures cõiungãtur in vnã.

¶Porro visitatiõis officiũ exercẽtes non querant que sua sũt: sed q̃ iesu xp̃i p̃dicationi ꝛ coartationi ℈correctioni ꝛ reformatiõi vacãdo: ℈vt fructuz referãt q̃ ñ perit. ¶Qui aũt cõtrauenire tentauerit: ꝛ qõ accepit reddat: ꝛ ecclesie quam taliter aggrauauit tantũdem impẽdat[m].

Honorius tertius de tiro ꝛ iosaphat abbatibus.

Ecclesia etiaz ciuitatensis tenek ꝑcurare episcopuz visitantez quã quã ipsum nũquam procurauerit.

Venerabili fratre nostro cenomanen. epõ accepimus conquerente: q̃ cũ cã que inter ipsuz ex parte vna ꝛ abbatem ꝛ conventuz de cultura ex altera super procuratiõibus quas ab eis petit idẽ episcopus noscitur agitari: vobis fuerit ab apo. se. commissa: dicti abbas ꝛ conventus ex eo frustrari intentionem ciusdẽ episcopi moliũtur ꝛ eorum monasteriũ in cenomanẽ si villa[n] situm esse dignoscik: ꝛ ipsi procurationẽ hactenus non[o] soluerũt: ꝛ infra. ¶Discretioni. v. mandamus quatenus nisi aliud ratiõabile[p] ostẽderint: vos eos ad exhibendum cã sicut ius dictauerit compellatis.

Gregorius nonus.

Qui iuꝭ metropolitico vel legatiõis visitat, puiciã i, puiciales q̃ sibi ꝑcuratões õnegãt põt ferre sniam.

Cum nup archiepꝰ beneuentanus beneuentanaz prouinciã visitaret: ꝛ infra. ¶Mãdamus quatenus cuz eundez archiepꝰ siue auctoritate[q] propria siue nostra[r] beneuentanã prouinciã ꝓtigerit visitare: procuratões rõne visitatiõis[r] debitas iuxta facultates[t] ecclesiarũ vestrarũ exhibeatis eidẽ. ¶Alioquin sniam quaz ipse rite tulerit in rebelles ratam habebimus ꝛ faciemus auctore domino iuiolabiliter obseruari. Item.

Ad antiquã monetã vel si non est in vsu ad eius estimationem soluende sunt pensiones antique.

albergarie: vt. ℣. ti. pri. preterea. Ber.

l ¶Personaliter. vel ẽt ꝑ aliũ cũ ipe ĩteresse ſi possit ꝓpter latã ꝛ diffusaz diocesim. ℣. de offi. or. inter cetera. ꝛ ꝑcuratio exigi nõ ꝺz: nisi cum visitat. ℣. e. cũ venerabilis. k ¶Concilio. ℣. e. cũ apls.

l ¶Nõ q̃ sua sũt. lxiij. dis. nosce. ꝛ. viij. q. i. sũt eniz in ecclesia: ꝛ. ꝛ. q. iij. q̃ cognouim⁹: ꝛ. c. cauẽ dũ: ꝛ. ℣. de renũ. quidaz.

m ¶Impendat. sic ergo qui grauat ecclesiã i ꝓcuratiõe punik in duplum ꝛ qui grauat eaz in exõni is punik in quadruplum. xviij. di. q̃m. ℈. ℣. de immu. ecclẽ. q̃ pleriq̃. ibi soluitur.

Venerabili. ¶Primo ponit q̃relaz epi. Secundo iudicũ instructionez. secunda ibi. Discretiõi. Ab. si.

n ¶Illa. hec allegatio erat potius cõtra monachos q̃ pro eis: q̃ si monasterium situ erat i dioce. cenomañ. siue in ciuitate cenomañ. ergo iure cõi suberat epo. ꝛ vi. q. vlti. omnes basilice: ꝛ. xviij. q. ij. monasteria ꝛ. ℣. de reli. do. de renodochijs.

o ¶Nõ soluerũt. hec excusatio vel allegatio nõ valebat q̃ in ꝑcuratiõe q̃ rõne visitatiõis debek nõ currit ꝓscriptio. ℣. de prescrip. cum ex offici. ℣. eo. cũ instantia: sicut nec cõtra ipsam visitationẽ. alius tamen prelat⁹ posset prescribere vtrũqz cõtra epm: vt ibi dicit: sic ꝛ contra procurationem q̃ debek legatis vñi pape nõ ꝓscribik. ℣. e. cum instantia. Et ideo viri rõe visitatõis: q̃ ĩ ꝑcuratõe q̃ ꝙpetit rõne institutiõis siue ꝓsuetudinis bñ currit ꝓscriptio. ar. xviij. q. ij. eleutheri⁹. ꝛ. c. fuitiũ

p ¶Rõabile. puta puilegiũ. ℣. e. cũ istantia vel si allegarẽt ꝓscriptionẽ nomie alteri⁹ ꝛ ꝓbarẽt. ℣. de ꝓscri. cũ ex officij. alꝭ se tueri ñ põt. vel nisi allegarent tãtã pauptatez q̃ ipꝰ ꝑcurare nõ posset tũc. n. suis sũptib⁹ ꝺz visitare. ar. ꝛ. q. iij. cauẽdũ ꝛ. xxviij. q. i. iã nũc. de ꝟ ꝺf. ℣. eo. cum instantia.

Quam nuper. ¶Diuiditur. primo po. q̃relã ꝺcisã. scõo mãdatũ ibi: mãdam⁹. tertio ꝓmink ibi: aliogn. Ab.

q ¶Auctoritate. ꝓpria qõ ei ꝙpetit ꝺ iure cõi. ℣. e. sopite ꝛ ꝟ ĩtellige cuz epꝰ ẽ negligẽs. alꝭ se intromittere nõ debet. ar. ir. q. iij. cuz simus ꝛ ca. conquestus. Jn quibus casib⁹ archiepꝰ possit se intromittere auctoritate metropolitana ó subditis suoꝝ suffraganeoꝝ. no. ℣. ó offi. ordi. pastoralis.

r ¶Nostra. in quo casu põt se intromittere quandocũqz auctoritate priuilegij. ꝛ tunc potest adiri tam per appellationẽ q̃ per simplicem querelam: qõ nõ põt in alio casu. sic. ℣. de offi. lega. cũ nõ ignoretis.

s ¶Visitationis. alias nõ teneꝭ. ℣. eo. procurationes.

t ¶Facultates. que semp in his cõsiderande sunt. ℣. e. sopite vbi ó hoc.

Procurationes. ¶Primo prohibet. Secundo docet ibi porro. Tertio punit ibi: qui autem. Ab. si.

g ¶Visitatiõis. hoc iõ forte dicit q̃ tripler ẽ ꝑcuratio. Una q̃ rõe visitatiõis ꝺbek: vt ꝟ: ꝛ. ℣. e. cũ venerabilis. ꝛ. J. e. cũ nup. alia rõe ꝓsuetudis. xviij. q. ij. seruitiũ. Tertia rõne pacti quod appositũ fuit in ipsa fundatione. ℣. ti. prori. preterea. ij. ꝛ. c. qñ: ꝛ. xviij. q. ij. eleutherius. ꝛ. ℣. eo. quanto.

b ¶Debent epis. hoc iõ dicit ad vsiã ꝑcurationũ que ꝺantur rõe census: vt

CUm canonicis. Primo recitat factum. Secundo prouidet ibi: Tibi damus. Ab.si.

a Annis videt q̃ duo sufficiãt q̃ pluralis elocutio duorum numero ꝓtenta c.iiij.q.iij.§. vbi numer⁹: & de cõ.d.i.b quoq;. & si post ãnos liber esse iussus ẽ post biẽniũ liber erit. ff. de mãumiss. testa. libertas. §. vl. & si data fuerit ꝓditio in dieb⁹ si nihil adiiciat bi duo ꝓditiõez ipleri oportet. ff. de vb. sig. iter illaz in fi. imo exigit q̃ legitimo tpe pstita sit: ad hoc ut i futur̃ teneant nisi cã esset iu euidẽti. ó hoc vt .s. eo. peruenit.

CUm canonicis maioris ecclesie quãdam summaz pecunie pro pensione ecclesie tue debitã aliquot ãnis[a] persolueris: & ijdẽ summam illã ex integro ó meliori mone ta exigant sibi solui. ℣ Tibi dam⁹ nris lris i mandatis: ut canonicos illos solutione prioris pecunie[b] uel si nõsit i usu[c] estimatione pensionis antique facias manere contentos.

I Dem.

Propter puatũ oratoriũ, pcuratio rõe visitationis nõ debet.

AAuctoritate presentiuz ibibemus ne quis, p eo q̃ in oratorijs que i grãgijs uestris habetis i terdũ aliqui uestrũ celebrant procurationes que rõne uisitationis[o] debent a uobis exigere vel extorq̃ re psumat.

Rubrica De ꝓsecratõe ecclie vl altaris.

AAlexander tertius.

Amoto altari vel lapide cõtinẽte sigillum recõsecrabitur altare nõ autem ecclesia.

Dhec si altare[e] motum fuerit: aut lapis ille solumnõ suppositꝰ q̃ sigillũ[f] cõtinet ꝓfractꝰ aut ẽt diminutus[g] ꝺz denuo consecrari[h]. ℣ Propter hoc vo neq̃quã reiterare suã cõsecratõez ecclesia ꝓsueuit: lz id q̃ dã canones[i] innuere videant.

I Ano. iij. tornac. epo.

Dieb⁹ etiã nõ festis possunt ecclesie cõsecrari.

Ua. §. & ifra. Inquisitiõi. t. t. .r.q̃ i dio. tua lz tibi ecclesijs dedicationez ipendere taz diebus dominicis q̃ꝫ priuatis[k].

I Dem idrosien. episcopo.

Habet duo dicta: & primo idez dicit quod. c. i. supra eo. scõm dictũ dicit q̃ oleũ nõ cõsecratũ potest cõmisceri oleo cõsecrato: & totum fit consecratum.

QUod in dubijs: & ifra. Alta vero i quo tabula cui cõsecratõis bñdictio pontificali misterio adhibet si mota[l] uel enormiter fracta fuerit: ꝺz nõ imerito ꝓsecrari[m].

Nec negamus quin oleuz non consecratũ: consecrato[n] possit oleo cõmisceri.

I Dem cõpostella. archiepo.

Reconciliat ecclesia que pp homicidia & vulnera hominuz ibidez perpetrata polluta est.

PRoposuisti q̃ venientib⁹ ad ecclesiaz sci iacobi ex diuersis regiõib⁹ pegrinis: & volẽtib⁹ alijs ab alijs p ostẽtiões & riras altaris ó nocte custodiã uẽdicat: homicidia cõtigũt fieri iterdũ & aliq̃ uulnera iferunt: & ifra. ℣. F. t. b. r. q̃ manẽte ecclesia & altari ipa reconciliari[o] potẽit p aquã cũ uio & cret bñdictã

I Dem.

Plura altaria simul in eadẽ ecclesia cõsecrari possunt & idẽ in plurib⁹ episcopis.

CUm sis: & ifra. Noueris igit q̃ plura i ecclia una altaria[p] & plres epos sil̃ poteris cõsecrare.

I Dem.

Corruẽte tecto parietibus illesis & mẽsa altaris nõ enormiter fracta: nec altare nec ecclesia cõsecrat.

UIgneis edificijs ecclesie vestre casu consumptis parietibus[q] tñ illesis ac mensa principalis altaris i sua extremitate modicaz passa fracturã: & ifra. ℣ Inqui. t. t. dux. rsi. cũ parietes in sua integritate permanserint. & tabula altaris mota uel enormiter lesa nõ fuerit ob cãm pdictã nec ecclesia nec altare debet denuo consecrari.

I Dem senoñ episcopo.

Polluitur ecclesia uel cimiterium si excõicatus i ea sepelitur.

QUonsuluisti: & infra. Cimiteria[r] in quibus excõicatoz corpollutiõe nõ ꝓsecrat. p quẽ ꝺz fieri hec recõciliatio. ꝺr infra eodẽ aqua.

k Tela. quã puatis. quolibet ergo die vñt fieri ꝓsecratiões eccliaz vl altariũ: virgines ẽt pp necessitatẽ dieb⁹ priuatis velũ sacrũ accipe pñt. xx. .q.i. ꝺuotis: q̃ necessitas legẽ ñ bz ó cõ. di. i. sicut: & .s. de ꝓsue. q̃to: & sic magna necessitas b̃ iducit vt ibi ꝺr: & j. ó re. iur. qõ nõ ẽ. ordines ꝺo sacri ñ ꝓferunt: nisi certis dieb⁹. s. ó tẽ. or. c. i. & ij. lxx v. di. c. vlt. & crisma certo tpe ꝓficitur. ó cõ. di. iiij. omni tpe. qõ i supficie potius ꝓdicit. sed erponitur oĩ tpe. i. oĩ ãno añ pasca certo die: & q̃ ista certis tpib⁹ conferunt: dubitatur an idem esset de con. ecclesiarũ.

l Quo idubijs. si mota ó ꝓ. di. i. si motũ & .s. e. c. i.

m Consecrari. de hac consecratione dic: vt. s. e. c. i. per qõ intellige quod hic ꝺr.

n Consecrato. & ita sacrũ tãquã dignius trahit ad se nõ sacrũ. xiij. q. ij. ñ. estimem⁹: & ff. ó rei vẽ. q̃ religiosis simile. ff. ó solu. si alieni. ff. ó vsuca. eũ q̃ edes: sec⁹ si vinũ appõat sãguini. j. ti. pri. cũ marthe. §. q̃ fuisti. ℣ pterea. ar. .s. q̃ min⁹ dignuz trahit ad se magis dignũ arg. .s. de iurepa. er lris: & c. cũ scõm: & .ar. .s. de offi. dele. sup quõnũ. §. si ꝺo duo sũt. Itẽ ar. q̃ in reficiendis sacris vestibus filũ nõ sacrũ siue pannus non sacer põt apponi nec ẽ op⁹ noua ꝓsecratione. Jo.

PRoposuisti. Primo põitur cõsultatio. Scõ rñsio ibi fraternitati. Ab. si.

o Reconciliari. no. q̃ ecclia ꝺz ꝓsecrari vel recõciliari. primo si dubitat an sit ꝓsecrata. Idẽ ó altari qõ pp vbiũ ꝺz ꝓsecrari de cõ. di. i. ecclisie. vl altaria. q̃ nõ ꝺr iteratũ qõ nescit cẽ factũ. de cõ. di. i. solẽnitates. i. sic ẽ de baptismo. j. de baptis. c. ij. & simi. lx viij. dis. pbyter quos & .§. se. Itẽ si ecclia ẽ erusta tota vl maior ps ꝺz iterũ ꝓsecrari: de cõ. di. i. ecclijs semel. ar. ff. ó ꝓbẽ. emp. domũ. si ꝺo tectuz corruerit: & pietes illesi remaneãt: vl ẽt modicũ de ipsis parietib⁹ destructũ fuerit ñ ꝺz pp ꝺ ꝓsecrari. j. e. ligneis. Et si tota ecclia sit̃ óstructa fuerit vl maior ps ꝺz iterũ ꝓsecrari si successiue sufficit aspsio aq̃ bñdcẽ. de cõ. di. i. de fabrica. Pro re motõe altaris vl fractura enormi nõ recõsecret ecclia. vt. s. c. i. p sãguinis effusione & p ad ulterio ꝺz tñ reconciliari. vt ꝺ pz: & j. ó adu. significasti. & ar. .j. e. c. vl. ar. .s. de cõ. di. i. ecclesijs semel: sz illõ ĩtelligit fm ꝺ q̃ sanguis effusione vel semis

p Plura altaria. arg. ꝺ bazianũ. q̃ dixit q̃ ꝓsecrato maiori altari oĩa alia altaria cẽnt ꝓsecrata: si digito ómõstret. ar. ff. ó acq. pos. qõ meo. §. si p vẽdito rẽ. C. ó natura. liber. si qs habẽs: sic plres clerici pñt ordiari. s. ó tẽp. or. ó eo & lxx v. di. q̃ a pib⁹: & plres epos pt ꝓsecrat. modica fuit ꝺ dubitatio: sz ñ credebat: q̃ lz plres clericos possz ordiat q̃ possz plura altaria vl epos ꝓsecrare. B.

q Igneis. Due sũt ptes ꝓsultatio & rñsio. Scõa ibi: ingsitidi. Ab. si.

Parietib⁹. quãdiu parietes integri sũt nõ ẽ ecclesia recõsecrãda q̃ i pietib⁹ ꝓsecrat ecclia & ñ i tecto: aut si successiue repati cẽnt. ó cõ. di. i. ó fabri ca. ó ꝺ dcm ẽ. s. e. ppositi & ó tabul. s. e. c. i. & q̃ dcã sũt ꝺ posset dici.

r Onsuluisti. cimiteria. sicut ergo ecclesia recõciliatur ita & cimiteriũ: cũ

sit ꝓsecratꝰ vt ō pz:ꝛ illa corpa si viscerū poterūt sunt exhumāda:ꝛ extra cimiteriū ejiciēda. ℔. de sepultu. sacris:ꝛ eadē gaudet imunitate ecclia ꝛ cimiteriū. xvij. q. iiij. si quis ꝓtumax:ꝛ. c. se. ꝛ ita idem iuris est in accessorio qđ i ꝑncipali. ℔. de offi. dele. prudentiā. §. vlt. cū suis ꝯcordantijs.

a ¶ Sicut i dedicationibꝰ. ℔. e. ꝓposuistī. de conse. dis. i. si motum:ꝛ. c. se. B.

Sicut. Tene mēti hunc casum. in prima facti narratio. in secūda exhortatio ibi: cum non sit. Ab. si.

b ¶ Consecrāda. nec ēt fundāda: nisi prius ꝓpetēs dos fuerit ei assignata de cō. dist. i. nemo in auc. vt nullus fa. or. domuz §. i. col. v. ꝛ. in auc. vt ōter. sit nume cleri. §. i. col. i. vel si hoc omissū sit i fundatiōe sicut b: nō vz ꝓsecrari ecclesia: nisi dos ei priꝰ fuerit assignata: vt. xvi. q. vlt. pie mētis. i. q. ij. placuit:ꝛ hic: cū ad hoc ex debito teneat fūdator: vt dicit i fi. §z q̄ erit cō petens dos. rñ. si sit mōasteriū: tūc dos vz eē tāta: qꝫ ꝑsbyteri diaconi ꝛ subdiaconi cātoꝛs ꝛ lectores possint ibi eē. put tradit i auc. vt ōter. sit nume. cle. §. i. si vō alia eccla collegiata dos ad minus vz esse ꝑ duobus. ar. ℔. de fi. ꝑsbyt. proposuisti. vij. q. i. illō aūt tribꝰ. ō cō. di. i. b quoqz:ꝛ qꝫ possit recipe hospites ꝛ episcopalia iura ꝓsoluere. ℔. ō pbē. ō monachis. ℔. de sup. neg. pla. c. ij. sed qđ si epꝰ ꝓsecrat vel fundat eccliā nō assignata dote. dicit bazi. ꝛ bene: qꝫ epꝰ tenet dotare eccle siā. sicut tenet ꝓuidere illi quē ordinat sine ti. ℔. ō pbē. c. ij. c. epꝰ:ꝛ. c. cum ꝑm apostolum:ꝛ hoc credo verū dummō sine lesione ecclie sue hoc facere possit alias nō nisi hēret ꝓpriuz qꝫ delictū ꝑsone ꝛc. vt. xvi. q. vi. si epz. ℔. de excep. cuz venerabili:ꝛ tūc fundator dotabit eam ꝛ posset ad hoc ꝓpelli: ar. xvi. q. vlt. pie mētis. ar. ad hoc. ff. ō ritu nup. q liberos:ꝛ hꝰ fundatoris ad hoc tenet i auc. de ec. ti. §. si autē. ꝛ. §. si qꝭ edificationem. col. ir.

Qua. Tria facit. primo ponit victū: vānat ꝓsuetudinē: cām reddēs. ꝛ subdit ꝓteriti tolerātiā. secōa ibi: nō obstāte. tertia ibi: qō aūt. Ab. si.

c ¶ Consuetudine. No. ergo qꝫ consuetudo que est cōtra iuris naturā nō ꝓdest:ꝛ cōtra illud ius nō pōt prescribi. ℔. de cōsue. cū iter vos:ꝛ. c. cum venerabilis. ꝛ. c. quattuor. ꝛ. c. vlti. vbi de hoc.

d ¶ Jurisdictiōis. puta iudicare cognoscere de causis īstituere bñficia ꝓferre:ꝛ oīa alia q̄ assecutꝰ est epꝰ i cōfirmatiōe. ar. ℔. de elec. trāsmissaz. ℏ oia cōmittere pōt ꝛ delegare vnicuiqz maiori vel minori. Sz ea q̄ sūt epālis ordinis dimādare nō pōt īferioribꝰ. puta clericos ordiare ēgines ꝓsecrare chrisma ꝓficere ꝛ ꝓsimilia: q̄ ministeriū ꝓsecratiōis desiderāt. Sz q̄ est rō q̄re illa q̄ sunt iurisdictionis posset cōmittere clericis īferioris gradꝰ:ꝛ nō illa q̄ sūt ordinis ō mandare: hec pōt esse rō. iurisditio sola volūtate ꝛ ꝛbo cōmittit siue delegatꝰ fuerit siue ordinariꝰ ꝛ reuocat. ℔. de offi. dele. sup qōnuz. §. intētiōis:ꝛ. §. porro. ff. de iudi. iudiciū: sed collatio sacꝝ nō ꝓfert sola volūtate vel ꝛbo: imo ſcō est opus qꝫ necessaria ē visibilis vnctio ꝛ exterior: q̄ est signū īteriorꝭ vnctiōis in corde. ℔. de sac. vn. c. vno. q̄ ꝑpetua ē ꝛ amitti nō pōt: lz executio q̄ñ qz suspendat. i. q. i. qđ ēt ver. si forte militie ꝛc. ꝛ ita pz qꝫ nō ꝑnt talr demādari sicut iurisdictio vl reuocari ꝛ talia ꝓferri ñ ꝑnt nisi ab eis q bñt ea ꝑ collationē. lx viij. di. ꝑsbyteri quos:ꝛ sic ſcōciliabō talis nulla ē: cū sacerdotes illi ñ hsbuerūt ptātē illā ꝑ talē demādationē. que est ordinis epālis sicut consecratio. sed vnꝰ epꝰ alij epo pōt demādare:ꝛ ꝑ hmōi demādationē nihil ei committit cū ipe epꝰ hēat ea q̄ ministerium ꝓsecrationis desiderant:ꝛ ei deest tñ auctoritas: qꝫ in alienā messem falcem mittere nō vz nisi de voluntate ꝛ mādato illius cuius est diocesis. vi. q. iij. scriptū est.

e ¶ Tolleramꝰ. sz vl qꝫ illa sola tollerātia ñ sufficiat sibi: nisi ītex ſcōciliet ꝑ epz qꝫ nulla fuit ſcōciliatio. ergo ītex vz ſcōciliari: sicut si aliqs ordiat ab eo q ordinādi ptātē nō hēbat ītex vz ordiari. lx viij. dis. ꝑsbyteri:ꝛ. ℔. de ꝑsby. nō bap. c. i. ꝛ. iij. sz dic qꝫ ꝑ talē tolerātiā ratā hz talē ſcōciliatōez ꝛ icipit valeꝛ ex nūc cū ꝓma nulla fuisset:ꝛ ita de nihilo facit aliqđ: sic. iij. q. v. hoc ꝙppe ꝛ de cō. di. ij. reuera qꝫ ꝑt ꝓnceps mutat naturā rei. C. ō rei vr. ac. l. vna circa ꝑn.

f ¶ Ecclesia habet duo dicta: q̄ patēt i ter. Scōz ibi. ē nō. Ab. si. ¶ Nō ꝓsecrāta. no. qꝫ vicīñ ꝓsecrata: ergo mlto forti ꝓsecrata. ℔. eo. ꝑposuisti: sic ꝛ cimiteriū si talr polluat recōciliari vz: vt. ℔. eo ꝓsului. ar. qꝫ si aliqs excōicatꝰ vel paganꝰ ibi sepelit sūt inde ejiciendi: nec ea vz celebrari āte ejectionē ꝛ aspsionē aque bñdicte: lz ꝓsecrata priꝰ nō fuerit:ꝛ parietes sunt radendi de cō. dist. i. eccla. ꝛ. c. vbi:ꝛ. c. se. ꝛ ita ecclesia non ꝓsecrata gaudet eodē ꝑuilegio quo ꝛ cōsecrata: vt ibi pz:ꝛ hoc ē exꝑssū. ℔. ō immu. ec. c. pe. ꝛ ita si aliqs illuc cōfugerit vz ab ecclia ōfendi. ꝛ hoc iō. qꝫ locus ille auctoritate epi dedicatꝰ est diuino cultui:ꝛ qō se mel deo dedicatū ē ad pphanos vsus redire nō vz. xij. q. ij. nulli liceat:ꝛ ℔. de re. pmu. mācipia:ꝛ tñ grauius peccat q bic deliqt q̄ in non consecrā tā: sicut magis peccat et grauius punit q in maiorē ꝑsonam q̄ qui i minorē: nā ex ꝑsona considerat iniuria ꝛ crimē insti. de iniur. §. atror. ℔. ō sen. ex. cū illoruz ꝛ crimē augeꝛ dignitate ꝓpositi. ff. de re milt. omne delictum. §. i. Sed nūqd ꝛ isti violatores sunt vicendi sacrilegi: non vī. xvij. q. iiij. sacrilegiū: sed credo qꝫ tāq̄ sacrilegi iudicādi sunt: lz locꝰ ad hoc ꝓsecratꝰ non fit. ar. ℔. de fo. cōpe. cōquestus:ꝛ qꝫ eodem priuilegio gaudet ac si esset consecrata. ℔. de immu. ecclesie. c. penul.

g ¶ Lauetur. sed ꝙquez debet lauari: qꝫ per epz tñ. ℔. c. pri. In hoc casu satis credo qꝫ per simplicē sacerdotē possit lauari: qꝫ si intellexisset papa qꝫ per epz deberet lauari illud dixisset sicut dixit i ꝑi. c. precedenti cū papa i vtroqz. c. scribat eidem:ꝛ qꝫ dixit erro cizata lauetur q̄ fit per simplicem sacerdotem ꝛ non cum aqua benedicta cū vino ꝛ cinere: cum aqua recōciliatur ecclesia consecrata. ℔. eo. ꝑ posuisti. ꝛ ar. adhoc. ℔. de tempo. ordi. cū in distribuendis:ꝛ. ar. de consecra. di. ij. c. fi. ar. tñ cōtra. ℑ. de immu. eccle. c. pe. Ber.

Rica. De celebratione missaꝝ. ¶ Dictum est de ꝓsecratione ecclesie vl altaris: sed qꝫ i ecclesia consecrata misse celebrant ꝛ alia diuina officia vicunt ideo subiungitur hec rubrica. Ab. si.

Rector. Cōmuniter summatur propter multitudinez dictoꝝ: sed ſm vnū intellectum: potest sic summari vt in rubro ¶ Primo precipit officiuz dici horis debitis ꝛ ex cā permittit anticipationē. Secūdo specificat casum quare permittitur sibi anticipare: ibi: deinde. Tertio ꝓcludit ibi: ergo. Ab. si.

b ¶ Persoluat. consiliuz est vt simul dicat omnes horas: ne superuenientibus occupationibꝰ aliquā horā dimittat. ꝛ itelligitur hoc ō clericis pauperibus: quos ad opꝰ rurale opz exire: vt i littera pz alꝭ suo loco ꝛ tempore dicende sunt singule hore.

i ¶ Competentibꝰ. signis. ℑ. cāpanis vel alio signo. ℔. de elec. in causis ꝛ. ℔. de offi. custo. c. i. ꝛ. i. di. ius militare.

k ¶ A scholaribus. hoc eraudio: cum aliqua supueniēte necessitate ipse officiū suum perficere non potest. vij. q. i. illud. ꝛ facit ad hoc. ℔. de vi. ꝛ hone. cle. vt quisqz.

l ¶ Rurale. Clericꝰ enī cui ecclia nō sufficit: ex artificio suo victū ꝛ vestitū q̄rat. xci. di. clericꝰ victū absqz officij sui detrimento:ꝛ. xxi. q. i. c. i.

m ¶ Jeiunus. de cō. di. iij. liquido. ꝛ de cō. di. i. sacramēta:ꝛ dis. v. ieiuni. c. vt epi. ꝛ. vij. q. i. nihil. Ber.

n ¶ Succurrere. missam celebrādo vsqz ad statutam horā ℏ dicit. i. nonam de con. di. i. solent: vel vsqz ad tertiam qñqz. xliij. di. nō liceat hoc in diebus communibus.

o ¶ Septēnariꝰ. sūt septez hore sicut sūt septē dona spūs sci. xxx. q. i. per-

tienit septē dies seculi: ꝛ septē etates qbus cōpletis finiet mūdus septez petitiōes in orone dn̄ica: septem psalmi penitētiales: itē septē diaconi: sicut septē cādelabra. xciij. di. diaconi q. Et itē septē sūt hore ad q̄s tenētur sacerdotes: de alijs nihil dicit: vn̄ vr̄ q nō tenean: sz certe tenent: ar. s. de preben. cum ſm apostolum. xci. di. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. xcij. di. c. vlti.

Quidam. Primo ponit excessus. Secundo prouisio ibi: Et ideo. Ab. si.

a Particulares. idest spāles. s cō. d. i. ꝛ hoc attendendum est. Ala.

b Non fiat. nō q2 malum sit audire tales missas: sed maluz ē pp talez dimittere canonice statutas missas d die vt dicitur i fi. xxi. dis. deniqz: vbi phibetur minori benedicere pn̄te maiore et dare elemosynā non est pcc̄m: sed dare ad iactantiā malū est. i. q. i. nō est putāda: ꝛ. c. vide quātū ꝛ ita est arg. q aliqd pbibet nō pp hoc q maluz sit: sed propter id qd ex eo seq pōt. s. de iureiurā. ꝛ si xp̄s. ꝛ. xxij. q. i. in nouo: ꝛ. xi. q. iij. nolite. lxiij. di. §. verum.

c Nō p alia deuotiōe. q̄si meli⁹ sit missas istas audire: q̄ alias canonicas de die.

d Consuluisti. natiuitatis: die eni no tiuitatis dn̄i plures misse celebrant de cō. dist. i. nocte scā: ꝛ celebrantur tres etiā misse pp mysteriū: ꝛ q̄si p illas tres missas rpresentatur triplex stat⁹. s. stat⁹ an̄ legē sub lege ꝛ status grē. Illa q̄ cātat in nocte repsentat statū illū q fuit an̄ legez q̄n oēs erāt in tenebris. vn̄ dr̄ in missa illa prophetia. Populus gentiū q ambulabat i tenebris. Scda q̄ dr̄ i aurora: representat tp̄us sub lege i quo iā incipiebāt ex pte scire xp̄z: sz nō plene pp dicta legis ꝛ prophetar: ꝛ iō cantat iter diez ꝛ noctem: ꝛ dr̄ offiñ lux fulgebit bodie. Tertia dr̄ in die p quā designatur tp̄s grē. s. p̄sens. vn̄ dr̄ offm̄. Puer natus est ꝛc. qd potes itelligere bis dībus. Tres in natali debent misse celebrari. Quar p̄ma sacram xp̄i signat geniturā. Altera vēturi designat gaudia xp̄i. Tertia iam factū qd lex fore sacra designat.

Propter missam specialē missa de feria dimittenda non est.

Quidā laicor babent in consuetudine vt per singulos dies audiant euāgeliū i p̄ncipio erat verbum: ꝛ missas pticulares[a] hoc est de sancta trinitate: ꝛ d sācto michaele. Jō sancitū ē in eodē concilio. vt vlteri⁹ boc nō fiat[b] nisi suo tēpore: ꝛ nisi aliquis velit pp reuerentiā scē trinitatis nō p alia duotione[c] audire. Sed si voluerint vt sibi missa cātetur: de eadem die missas audiant pro salute viuorum ꝛ etiam defunctorum.

I Ano. iij. deuigorieñ. ep̄o.

Sufficit sacerdoti semel in die celebrare: ꝛ excipit duos casus: scilicet necessitatē: ꝛ festuz natiuitatis

Consuluisti: ꝛ ifra. R̄ndem⁹ q excepto die natiuitatis[d] dominice: nisi cā necessitatis[e] suadeat sufficit sacerdoti semel i die vnam missaz solūmodo celebrare.

I Dem archiep̄o bracbareñ.

In missa cōmemoratiōis lz dicatur propria prefatio non tamen dicitur bymnus āgelicus nec symbolum.

Consiliuz nostrū: ꝛ infra. Requisiuisti vtrū in diebus profestis[f] in quib⁹ ad bonorē scī Spiritus beate virginis ꝛ sancte crucis missam celebrare cōtingit bymn⁹ angelicus[g] symbolum[h] ac prefatio[i] propria debeat decantari: ꝛ infra. Inqsitiōi. T. T. R. q apd nos in diebus profestis cū missarū solēnia i bonorē beate virgis celebrātur neqz bymn⁹ angelic⁹ neqz symbolū decātatur: sz in missa ppria p̄fatio decātetur: ut inter conmemorationez ꝛ solēnitatem differentia ostendatur. vnde te deū laudam⁹ regularius[k] dimittitur q̄z dicatur i laudibus matutinis.

I Dē clericis scī. P. magaleñ.

Breue est.

Exparte vestra: ꝛ infra. Postul. v. T. R. q semper sacerdos vino pfūdere[m] debet postquā totū[n] accepit eucharistie sacramentuz: nisi quū eodē die aliam missaz debuerit celebrare ne si forte[o] vinū perfusionis acciperet celebrationē aliam impediret.

I Dē. J. quōdā archiep̄o lugd.

Si qua verba sūt i canone misse q̄ ab euāgelistis dicta nō fuerūt: credere debem⁹ q a xp̄o apostoli: ꝛ ab apl̄is eorū successores acceperunt: ꝛ. b. d. vsqz ad. §. quesiuisti.

Cum marthe: ꝛ infra. Quesiuisti q̄ sint forme verborum quas ipse christus expressit quuz in corpus ꝛ sanguinem suum panem trāsubstantiauit ꝛ vinū: illud in canone misse quo ecclesia vtit generalis adiecerit: quod nullus euangelistarum legitur expressisse. Cuz enim in euangelio sic legatur. Accipiens calicem gratias agens benedixit ꝛ dedit discipulis suis dicēs: Bibite ex boc omnes: bic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro vobis: ꝛ pro multis effūdetur in remissionem peccatorum in canone misse sermo iste videlicet mysterium[p] fidei verbis ipsis interpositus inuenitur: vnde cuz nō euangelista christum boc dixisse[q] testetur: miraris q aliquis asseuerare tentauerit eum aliquid plus dixisse quam aliquis euangelistarum asseueret. Uerum si formam ipsius canonis inspicias diligēter preter boc de quo tua fraternitas requisiuit alia duo[r] videlicet: eleuatis oculis in celum ꝛ eterni testamēti: poteris in ipso canone reperire que in textu euangelico non leguntur. Sane multa[s] tam de verbis quam de factis dominicis inuenimus ab euangelistis ommissa que apostoli vel suppleuisse verbo vel facto expressisse leguntur. Paulus enim in actibus apostolorum sic ait: meminisse nos oportet vbi domini iesu: qui dixit Beatius[t] est dare quam accipere. Hec nullus quattuor euangelistaruz descripsit. nullus etiam boruz expressit quod pau. de christo ad corinthi. scribens ait: visus est plus q̄z quingentis fratribus simul: dinde visus ē Jaco. nouissime aūt tanq̄z

f Profestis. i. priuatis quasi procul a festo.
g Angelicus. s. gloria in excelsis deo.
h Symbolum. i. credo in vnū deum.
i Prefatio. prefatio beate virginis babet. lxx. di. sanctor reliquas babes de cō. di. i. iuenimus.
k Regularius. i. regulare ē vt dimittat nō vt dicatur simile. vij. q. i. §. cuz autē: ibi eni cōparatiuū ponit electiue h pōit negatiue sic minus. i. nō. ff. de tributo. illud.

Exparte. Breue ē. ꝛ ſm Post. determiant q̄ttuor questiones. nā p̄mo querebat an sacerdos post sacramēta sūpta pfundere debeat man⁹. secundo cum quo liquore. tertio vtrū illā pfusionē debeat sacerdos sumere. q̄rto an post illā sūptā debeat seu possit iter celebrare: ꝛ in effectu r̄ndet h papa ad oēs qōnes. Nam dz manus p̄mo pfundere cū vino ꝛ vinū perfusionis sumere nisi sit celebratur⁹ aliā missaz: ꝛ post pfusionē sumptā nō pōt aliā celebrare ꝛ itellige vt dixi in. c. ꝯsuluisti. s. eo. nā hoc pcedit tā i festo natiuitatis dn̄i q̄ alia necessitate: ꝛ ex hoc declarat iste tex. Ab. sic.

l Uino. querebatur quo perfūdere dz sacerdos man⁹ suas r̄ndit q vino.

m Perfūdere. man⁹. s. post pceptionez corporis ꝛ sanguinis domini.

n Totum. bn̄ dicit q2 vel totum recipiat vel nihil. de cō. dis. ij. comperimus.

o Ne si forte. q2 sacramēta a ieiunijs sunt pcipenda. vij. q. i. nihil. de cō. di. v. vt ieiuni. lxv. di. quod a p̄ribus: ꝛ. s. de tēpo. or. l̄ras. Ideo dicit forte: q2 quorūdā ē opinio q quicqd admiscet sanguini: sanguis efficitur. ar. s. ti. pxi. qd in dubiis: ꝛ ſm illos: q pfusionē acceperit ieiunus erit: sed poti⁹ videtur dubitatiuū illud forte ꝛ illa opi. h euacuat: sed magis affirmatiue vr̄ poni qd ꝯsuetudo iterpretat: q2 sic obseruatur: q̄ est optima legū iterpres. s. de ꝯsue. cū dilect⁹. sic ponitur. xxxiij. q. ij. admonere: ꝛ. s. de pcu. tue: ꝛ sic ē arg. q nō ē ieiunus qs postq̄ bibit: sz post medicinā sumptā vr̄ q nibilominus possit celebrare q2 medicina nō cōputat iter alimenta. ff. de pe. l. non oē qd bibet. Sed nō est ver q2 si nō debet post pfusionē multomin⁹ post medicinā: q2 i bonore tanti sacramēti pri⁹ summi dz corpus ꝛ sanguis dn̄i: de cō. di. ij. liqdo: ꝛ. vij. q. i. nibil: ꝛ anteq̄ cibus gestus sit corpus xp̄i sumi non debet de con. dis. ij. trib⁹ qd si ꝯficeret sacerdos post aliquē cibū vel potū sumptū male faceret tamē conficit. de ꝯse. di. ij. liquido. Hug. dixit ꝫ super decre. illo. lxv. di. quod a patribus.

e Necessitatis. Sed quā dicit necessitatē? R̄ndeo si celebrauit de die ꝛ postea etiā moriat aliqs vel etiā cā bonestatis vel vtilitatis: vt si dicta missa de die supueniat aliqua magna p̄sona q̄ velit missam audire. ar. s. e. c. i. ꝛ. ij. alias ergo sufficit q vnā missam celebret qs in die: de cō. di. i. sufficit. ꝛ. j. e. te referēte: nec expresse probibetur qn plures possint celebrari: ex eo q dicit sufficit: vnde pōt vnā celebrare d die ꝛ alias pro defunctis ꝛ quotiens celebrat totiēs sumat corpus xp̄i ꝛ sanguinem: de con. di. ij. comperimus. ꝛ. c. tribus.

Consilium. Cōis diuisio. secūda pars ibi: inquisitioni. Et in boc errāt multi sacerdotes qui cōiter in missa cōmemoratiōis marime beate Marie virginis dicunt gloria. Ab. si.

Cum marthe. Tria sunt dicta. que patent p. §. secundū ibi: quesiuisti. tertium ibi: tertio loco. Ab. si.

p Mysteriū. illud ē vbuz de quo q̄siuit. s. quis adiecit illud in canone misse.

q Dixisse. ar. ij. q. v. ꝯsuluisti. s. de trāsla. iter corporalia: sed h cū ratiōe est additum. xxxiij. q. ij. quos deus: ꝛ. j. e. §. ex eodem. in fi.

r Alia duo. s. eleuatis oculis in celū: ꝛ eterni testamēti prout sequitur.

s Multa. multa eni ſuat ecclesia que ab apostolis non sunt tradita que tñ cum sint longa consuetudine approbata nō sunt minoris auctoritatis: vt. xi. distin. ecclesiasticarum. xij. di. illa.

t Beati⁹ ē dare. xvi. q. i. pdicator: q2 dādo placet bō: accipiēdo displicet: vñ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

vsus. Tpib⁹ nris qcūqz placere laborat. Det capiat ḡrat pluria pauca nihil.

a Abortiuo. ℙPaulus appellat seipsum abortiuū: q; sicut fetus abortiu⁹ cū labore ⁊ angustia ⁊ attractione ad lucē attrahit ita ℙPaulus cū attractiōe venit ad fidem. xxiij. q. iiij. displicet. ⁊. c. q; nos.

b Sunt omissa. nam qō legib⁹ omissuz ē supplenduz ē a iudice. ff. de testi. q̄sitū. ⁊. s̄. de elec. cū nobis ⁊ vomin⁹ qñqz diminute virit. xvi. q. vij. ⁊ b virim⁹ ⁊ ipsi⁹ facta supplem⁹: ⁊ p̄ria suis fcis facimus ⁊ iuste p vsuz ecclesie diu factum ad hoc vt iustū p̄sumi debeat. ō cō. di. ij. ligdo ⁊ sufficit q; liquido sit diu seruatum ad hoc vt p̄esumi debeat vel apostolū vel aliū iustū auctorem habuisse. xi. di. ecclesiasticarum. xij. di. illa.

c ℙProbabilius. Mo. arg. q; er quo qñqz leuauit q; postea leuauerit. i. q. i. iudices. in fi. ⁊ arg. ex eo q; quis facere cōsueuit. xxviij. di. que sūt culpe. ī. de pig. illo vos. ff. de vsu. q se misses. i. rñ. ff. de vi. tri. ⁊ ole. leg. ex vsu. ff. de pecu. leg. vñs sticho. §. testō. ff. de fun. īstru. delanionis. ff. asinam. ⁊. ff. de leg. i. si seru⁹ populū. §. si numerus numero⁹. ⁊. ff. ad mace. inter. §. q; vs. Jo.

d Et eterni. Bostēdit q̄re ad ictum fuit ⁊ eterni. Ber.

e Immobile perseuerat. C. de sa. san. ec. l. i. C. de test. qñ indignū. xiij. q. ij. c. vlti.

f Nō valet. ambulatoria enī est voluntas defuncti vsqz ad supremū vite exitū. ff. de adimē. le. l. iiij. ff. ō dona. īter vi. ⁊ vro. cū b stat⁹. §. p̄tiā. ⁊. C. de codi. l. iiij. C. qui test. face. pos. si quis. vñ pōt mutari testamētū etiā si pactū īteruenit ne possit mutari. C. de pac. pactū qō votali ēt si fuerit p̄ncipē ꝯfirmatū. arg. C. de testa. oīum: q; nemo hāc legē sibi dicere pōt: vt a priori testamēto sibi recedere nō liceat. ff. ō le. iij. si quis in prin. i. rñ.

g Dicentes. de cōse. dis. ij. ego berengarius.

h Sanguinis vitatē. de corpore xpi tres sūt opi. vna dicit q; illa substātia q̄ prius fuit panis ⁊ vinū postea fit corpus ⁊ sanguis xpi. ō cō. di. ij. panis in altari. ⁊. c. q; corpus: secūda tenet q; substātia panis ⁊ vini desinit eē: ⁊ tñ accidētia ipsorū remanēt. s. sapor color ⁊ pōdus ⁊ sub illis accidētib⁹ ē corpus xpi: ⁊ b approbatur. s̄. de sū. tri. ⁊ fi. catho. c. i. tertia dicit q; remanet substātia panis ⁊ vini ⁊ ī eodē loco ⁊ sub eadī specie est corpus xpi. Jo.

i Exemplū. de con. di. ij. nō oportz nos enī ⁊. c. forte dicas ⁊. c. i qb⁹. ⁊. c. semel mortu⁹ ē.

k Sacramentū. i. q. i. multi seculariū: ō cō. di. ij. sacrificiū

l Veritas. sicut ipsi heretici dicunt.

m Mysteriū fidei. de cō. di. ij. forte dicas: ⁊. c. in quib⁹. ⁊. c. semel. mortuus: ⁊ b ostēdit q̄re dicatur mysterium.

n Sacramentū. i. sacre rei signū: de cō. di. ij. sacrificium.

abortiuo⁸ visus est ⁊ mihi. Jp̄i etiā euangeliste mutuo inter se suppleuisse legūtur que ab eorum aliquo vel aliqbus fūt omissa[b]. vñ cū tres euāgeliste posuerūt: hoc est corpus meū: solus Lucas adiecit qō. p vobis tradet. ⁊ cū Matthe⁹ ⁊ Marchus dicant. p multis: Lucas dic̄. p vobis. Matthe⁹ aūt i remissiōz peccatoz adiunxit. Ceterū ea q̄ ad dūtur ī canone misse possūt ex aliis locis euāgelij cōprobari. Joannes enī suscitationem lazari describēs: ieiuz sursuz oculos leuasse asserit ⁊ dixisse. ℙPater gratias ago tibi quoniā audisti me: ⁊ infra. Si tūc igit in celum oculos leuauit ad patrem qui ad corpus eraie aiam lazari reuocauit: ꝓbabilius[c] cē videt q; tūc oculos eleuauerit ad patrē in celū quū panē ⁊ vinū ī corp⁹ ⁊ sanguinē. p̄p̄riū ꝓmutauit. Ceterū sicut superi⁹ ē exp̄ssuz cum in textu euangelico noui testamenti ponatur: hic iterpōit ⁊ eterni⁹. nā vetus testamētū quod hyrcorum ⁊ vitulo⁹ fuit sanguine dedicatū: tēporalia. p̄mittebat. nouuz autem qō est xpi sanguine ꝓsecratuz: promittit eterna: ⁊ ideo testamentū illud fuit vetus transitorium: hoc autem nouum est ⁊ eternum. vel vt vtamur alia ratione: vnde nouum. i. vltimuz esse describitur: inde eternum. i. perpetuū comprobatur. nouissimum eteni hominis testamentum morte īmobile[c] p̄seuerat: q; testatoris obitu confirmat. iuxta qō apostolus: testamentū in morte asserit confirmatum alioquin nō valeat[d] dum vixerit qui testat. ℙPreterea nō solū scriptura: sed etiā promissio dicit testamētū. iuxta quod apostolus ipe scribit: iō noui testamēti mediator est vt repromissionem accipiant qui vocati sunt hereditatis eterne. Sic ergo ītelligi debet quod in ipso canone reperitur hic est enī sanguis me⁹ noui ⁊ eterni testamenti. i. noue ac eterne promissionis. s. confirmatur sicut dominus repromittit: qui manducat ī quiens carnem meaz ⁊ sanguinem meum bibit: habet vitam eternaz. Ex eo autez verbo de quo mouit .F.T. questionem videlicet mysterium fidei: munimentuz erroris q̄daz trahere putauerunt dicentes[e] in sacramēto altaris non ē corporis xpi ⁊ sanguinis veritatem[b] sed imaginez tantū ⁊ spēm ⁊ figuram .p eo q; scriptura interdum cōmemorat id quod in altari suscipitur esse sacramentū ⁊ mysteriū ⁊ exemplu⁹[i]. sed tales ex eo laqueuz erro-

o Secundum est sacramentum. de conse. distin. ij. hoc est qō dicimus ⁊. c. dupliciter.

p Sed primuz. s. forma panis ⁊ vini est sacramentū gemine rei. i. corporis xpi: ⁊ vnitatis ⁊ ita est figurans tantum.

q Secundum. i. corpus xpi est sacramentū. s. vnitatis: ⁊ est sacramentu. s. specierum panis et vini: ⁊ ita est. signans ⁊ signatum.

r Tertiū vo. s. vnitas est res siue signatū gemini sacri. i. duoz sacramentorū: precedentiū. i. corporis xpi quod est sacramentum vnitatis et specieruz panis ⁊ vini q̄ sunt sacramentuz corporis xpi: ⁊ ita istud tertiuz est tñ signatum per illa duo sacra spēs panis ⁊ vini ⁊ corporis xpi. p̄mū vero est tñ sacramentū signans. scōz est signās ⁊ signatum. tertium est signatum tñ.

s Credimus. cōcludit ex p̄missis solutionē p̄ncipalis qōis ⁊ de hac habes. xi. di. ecclesiasticuz.

Quesiuisti. In sacramento altaris aq̄ cū vino transubstantiatur ī sanguinē. b. d. vsqz ad .§. tertio loco. Hb. fi.

t Illa duo. s. sacra que fluxerūt de latere xpi. s. aquā ⁊ sanguinez. ī. corin quadam.

v Veritas. idest caro ⁊ sanguis.

x Et figura. i. species panis ⁊ vini.

y Trāsubstantiantur. i ta qō desinit ibi esse aq̄ ⁊ vinum.

z ℙPhysici. qui dicunt q; aqua ⁊ vinū nō commiscetur p minima. i. ñ ita q; īsepabilia sint ꝙ talis sepatio impossibilis vel difficilis videtur postq̄ bene admixta sūt argu. ff. de acqui. re. do. adeo. §. cum quis. ⁊ de con. di. ij. cū omne versus finem.

a Potest dici. hec est tertia opinio.

b Transit. cōtra istos est quia si quis sumpserit hanc aquam cū sanguine iam non erit ieiunus: ⁊ ita illa die nō poterit cōficere. s̄. e. ex parte: sed contra de consec. dist. ij. relatum. ⁊. s̄. eo. titu. consuluisti. ⁊ ca. ex parte.

ris icurrūt q; nec auctoritates scripture ꝓuenīēter intelligunt: nec sacramenta dei suscipiūt reuerēter. si enī q; figura ē sacramētū[k] altaris veritas[l] esse negat: ergo nec mors nec resurrectio xpi cū figura sit veritas est credēda. siquidē mortem ⁊ resurrectionē xpi similitudinem ⁊ imaginem cē apostolus manifestat: xp̄s inquiens mortuus ē. p. delictis nostris: ⁊ resurrexit. ppter iustificationem nostram. Apostolorum etiaz p̄inceps ℙPetrus sic in epistola sua scribit: Christus passus ē p̄o nobis relinquens vobis exēplum vt sequamini vestigia ei⁹ sic ergo taz mors xpi q̄z eius resurrectio est exemplū vt ⁊ nos peccato mortui iusticie iam viuamus. Quare si nō fuit veritas quia fuit exēplū: ergo nec vere mortu⁹ fuit xp̄s nec vere a mortuis resurrexit sed absit a fidelīū cordib⁹ error iste cū. ppheta de ipso testet q; vere lāguores nostros ipe tulit ⁊ dolores nostros ipse portauit. Dicit tamē mysteriū[m] fidei quoniā aliō ibi creditur q̄z cernatur: ⁊ aliud cernitur q̄z credatur. cernitur species panis ⁊ vini: ⁊ creditur veritas carnis ⁊ sanguis xpi ac virt⁹ vnitatis ⁊ charitatis: ⁊ infra. Distiguēdū ē tñ subtiliter īter tria que sūt in hoc sacramento discreta videlicet formam uisibilē. veritatē corpis ⁊ virtutez spūalē. forma est panis ⁊ vini: veritas carnis ⁊ sanguinis: virtus vnitatis ⁊ charitatis. ℙPrimū ē sacramētuz[n] ⁊ nō res. scōz[o] est sacramentū ⁊ res. tertiū ē res ⁊ nō sacramentū. Sed p̄mū[p] ē sacrm gemine rei. secūdum[q] ē sacramētuz vnius ⁊ alterius res exist. tertiū[r] ē res gemini sacri. Credimus[s] igit q; formaz verboz sicut in canone repitur ⁊ a xp̄o apostoli: ⁊ ab ipsis eoruz acceperit successores. Quesiuisti ēt vtrū aqua cū vino in sanguinē cōuertat. sup hoc aūt opiniones apō scholastico variātur. Aliq⁹ enim videt q; cū de latere xpi duo p̄ecipua fluxerit sacramēta redemptionis in sanguine ac regeneratiōis ī aqua: in illa duo[t] vinum ⁊ aqua q̄ cōmiscētur in calice diuina virtute mutantur: vt ī hoc sacramēto plene sit veritas[v] ⁊ figura[x]. Alij vero tenent q; aqua cum vino trāsubstā tiant[y] in sanguinez: cum in vinum transeat mixta vino: iz physici[z] cōtrarium asseuerent: qui aquam a vino p artificium posse asserunt separari. ℙPreterea p̄t[a] dici q; aqua non transit[b] in sanguinez: iz remanet prioris vini accidētibus circū-

a ¶Prioris.licet logici dicāt q accidētia nō possunt pmutare subiectū qō verū est sm naturā:hz hic natura cedit miraculo: vt lra dicit.

b ¶Et infra:sub b.j.ponitur alia opinio que ponit in antiqua cōpilatione que est.j.e.ti.in quadam.

c ¶Probabilior.nunqd h diffiniuit vt papa nobis phibens alias opiniones an vt doctor vt nō ponat nobis necessitatem eius:ergo opinio est amplectenda:vt.s.ō fer.capellanus:ꝛ tamē non videtur aliquaz reprobare.s.de resti. spol. litteras.

d ¶Cum vino.i. vinuz aquaticum: nō enim trāseunt duo in sanguinē: hz vinū quod aquaz sibi incorporabit:ꝛ ita exponeaquam cū vino idest cō pactum vel composituz ex eis:hec expositio ē sm illam opinionē que asserit:q aqua cū vino trā substantiat in sanguinē ꝛ illa probabilior est: vt dicitur h.

e ¶Eluceat:alias eluce scat.

f ¶Populi.Multi de cō.di.ij.cū omne:ꝛ distinctione.iiij.proprie.

g ¶Suscepit ipse:de cō se.di.ij.in xpo patri.

¶Tertio loco.

Oratio que dicitur in secreto i festo sancti Leonis īmutata ē. quia vbi dicebatur:annue nobis domine vt anime famuli tui leonis hec pfit oblatio:hodie dicit vt iter cessiōe beati Leonis hec nobis prosit oblatio: Et hec mutatio ꝓtingit:qa sancti nostris orationib⁹ nō indigēt:sed nos tuis hoc dicit vsqz ad finem. Abbas siculus.

h ¶Idem est.ratiōe.ar. vbi est eadem ratio debz esse idem ius.ff.ad.l.ag. illud:equitatis enī ratio similia iura suadere videt.C.ad.l.fal.l.vl.ꝛ.s. de confir. vti.cū dilecta. vbi de hoc.

i ¶Inuestiget.sed quaꝛ papa ponit hunc casuz i hanc dubitationē vtruz hēat locū hic illa distinctio vel non cū augu.dicat q nō p valde malis ppitiatōes sūt.xiij.q.ij. tēpus forte.ideo qꝛ dubium ē q mediocriter mali appellant:si enim illi tantum appellant mediocriter mali q nō decesserunt i aliquo mortali peccato: sed tantū i venialibus peccatis:hz hoc idem est q mediocriter boni:si autem appellat illos mediocriter malos q decesserunt in aligbus mortalibus peccatis nō tamē valde magnis obstat.xiij.questione.ij. p obeuntibus: vbi dicitur q p nullo ē orādum q decesserit i mortali peccato. Item si preces valent pro illis qui decesserūt i mortali peccato pone q aliqualiter elemosyne ꝛ orationes valeant ad tollendā partem illius pene:sm hoc possiunt tot orationes ꝛ elemosyne fieri q pena tollat tota:ꝛ ita dānatus saluabit:ad h posset dici.q mediocriter mali dicunt q habent multa venialia.mediocriter boni q pauca. vl melius dicas:q mediocriter mali dicunt qui mortalia cōmiserūt peccata hz leuia ꝛ in qbus non est necessaria inscriptio.ff.de accu.leuia:ꝛ in qbus procurator constitui potest.ff.an per aliū cause ap.expos.l.i.ꝛ sm h dicas:q si vnus denarius aliquātam partem pene tollat siue quartā siue tertiam:secūdus tollat tantum:tantū dico in proportione:sed non in quātitate.sm h etiaz si totus mundus effunderetur semper aliqd remaneret idē potest dici de indulgentijs que fiunt in dedicationib⁹ ecclesiarum.B.

¶De homine¶Primo ponitur questio. Secūdo solutio ibi:cū ergo. Ab.si.

k ¶Necessitatē.quia forte dies festus imminet vel funus alicuius.

l ¶Quālibet.i. aliquā quecūqz illa sit.xvi.q.i. mulier. ꝛ.i. q.vij.si quis omnem.

m ¶Suppressis.i.tacitis qꝛ si dicit illa verba quib⁹ cōficitur corpus xpi.

n ¶Pretendit.i.fingit se celebrare.

o ¶Falsa.qꝛ populus vana simulatione nō est fallendus.xx vij.dis.q ītterrogasti: ꝛ.C. de la.li.tol.l.i.§.sed ꝛ qui.

p ¶Que veris sūt periculis grauiora. Jo.sic exponit.i.manifestis periculis.

q ¶Grauiora.q si diceret grauius est peccare occulte q manifeste.xxj.q.ij.certe.xi.q.iij. pcipue cōtra.in hoc enim periculosius est qꝛ occulte peccās nō habet qui eū corrigat.alio autez respectu magis peccat qui publice peccat q occulte:qa prestat alijs exēpluz delinquēdi:vt in.d.c.precipue:qꝛ peccatum suum tuetur rationib⁹ ꝛ sic intelligit illud.xxxij.q.iiij. nemo.ꝛ.xiiij.q.v.penale.tan. intelligit vt iacet lra qm̄ grauius pecccat sacerdos crmīosus q simulat celebrare ꝛ nō celebrat q̄ si crīosus celebraret:qꝛ in primo casu in plurib⁹ delinquit:deum enim offendit ꝛ primum decipit:i secūdo casu solum deum offendit ꝛ iste ē bonus ītellectus: qꝛ talia remedia nullus debet inuenire:qa falsa sunt ex eo q nō cōficit cū videatur conficere:ꝛ ideo grauiora sūt q̄ vera pericula peccatoris q conficit:ꝛ hoc innuit bene lra sequens.

r ¶Grauiter.sic patet q quicūqz est in mortali peccato celebrare nō debet. vi.di. testamentū:ꝛ de consecra. dist.ij. quotidie. ꝛ.i. q. i. sacerdotes sacrosancta:ꝛ ois talis suspensus ē quo ad se.s.ō coba.de.ꝛ multi.c. vlt.hz nō quo ad alios vt ibi nisi sit simoniac⁹ vel notorius fornicator quoniam illi suspēsi sūt quo ad se ꝛ quo ad alios: vt.xxxij.dist.in.§. verum nullus.ꝛ.c.preter hoc: ꝛ.j. de simo.tanta. Sed nunqd talis sacerdos potest celebrare si habeat contritionē cordis qꝛ forsitan dum instat necessitas celebrandi non potest habere cui confiteatur:satis pōt dici quod sic dū tamē habeat ppositū satisfaciendi:ꝛ illud postea q̄cito pōt cōfiteatur: vt.j.de sentē.ercō.ceterο. ꝛ ca. nobis.ij.ꝛ.ca.quāuis.ꝛ.xxvj.q.vi.q recedūt de cōse.distinctione.iij.quotidie.

---

fusa ita q vini saporez assumit.qō inde cōuincitur qꝛ si post calicis cōsecrationez aliud vinum mittatur in calicem:illud quidem non trāsit in sanguinem nec sanguini ꝓmiscetur:sed accidentibus prioris[a] vini cōmixtum corpori quod sub eis latet vndiqz circunfunditur:non madidās circunfusum:ipsa tamen accidentia vinum appositum videntur afficere:quia si aqua fuerit apposita: vini saporem assumit. Cōtingit igitur accidentia mutare subiectum:sicut ꝛ subiectuz cōtingit accidentia permutare:cedit qppe natura miraculo ꝛ virtus supra ꝓsuetudinem operatur. Sed nec m cōueniens creditur aut absurdum si aqua in corpore christi esse credat cum legatur de ipsius corpore processisse:ꝛ infra[b]. Verum inter opiniones predictas illa probabilior iudicatur que asserit aquam cum vino[c] in sanguinem transmutari: vt expressius eluceat[e] ppietas sacramenti. Nam cum aque multe sunt populi[f] multi: iuxta quod alibi legitur: Beati qui seminat super aqs Ideo vino aqua vnitur vt christo populus adunetur. per hoc enim qō suscepit[g] ipse de nostro ꝛ accepim⁹ ipsi de suo tam insolubili nexu coniungimur vt qui est vnum cum patre per ineffabilem vnitatē fiat[f] vnū nobiscum per admirabilem vnionem:ac per hoc ipso communiter mediante cum patre vnum efficimur. Pater iquit sancte serua eos quos dedisti mihi vt sint vnum sicut ꝛ nos:non pro bis rogo tantū sed pro eis qui crediturι sunt pverbum eorum in me: vt ꝛ ipsi in nobis vnuz sint ꝛ mūdus credat qꝛ tu me misisti. ¶Tertio loco.f. T.requisiuit quare fuerit mutatū quod in secreta beati leonis secunduz antiquiores codices continetur sic videlicz: Annue nobis domie vt anime famuli tui leonis hec prosit oblatio cum in modernis sacramentarijs habeatur. Annue nobis que sumus domine vt intercessiōe beati leonis hec nobis prosit oblatio. Super quo respondemus q cum sacre scripture dicat auctoritas q iniuriam facit martyri qui orat p martyre:idem[h] est ratione cōsimili de sanctis alijs sentiendum:quia orationibus nostris non indigent pro eo q cuz sint perfecte beati omnia eis ad vota succedunt:sed nos potius orationibus eorum indigemus quos cuz miseri sumus vndiq mala nostra perturbant: vnde quod in plerisqz orationibus continetur: Prosit vel proficiat huic sācto vel illi talis oblatio ad gloriam ꝛ bonorem ita debz intelligi vt ad hoc,pfit q magis ac magis a fidelib⁹ glorificet in terris:licz pleriqz reputent nō idignuz sācto⁹ gloram vsqz ad iudicium augmentari:ꝛ ideo ecclesiam interi sane posse augmētū glorificatiōis eo⁹ optare. Ne⁹ vtz i hoc articulo locuz hēat illa distinctio q̄ docet qō defunctoꝛ alij st valō mali: alij valō bōi alij st mediocrit bōi alij mediocrit mal.: vnde suffragia q̄ fiunt a fidelibus in ecclia pro valde bonis actiones sunt grārum:pro valde malis consolatōes viuoꝛ:expiatiōes vo ,p mediocriter bōis:ꝛ ,ppitiatōnes ,p mediocriter malis tua discretio inuestiget[i].

I ¶Dē rectorib⁹ romāe frater.

¶Graui⁹ peccat q simulat ꝓficere ꝛ nō cōficit qz ille q ꝓficit in mortali.

¶De homine:ꝛ infra. Quesiui sti quid de incauto pbytero videat qui cū se sciat i mortali crimine ꝓstitutū missarū solēnia q̄ nō pōt pp necessitatē[k] quālibz[l] itermittere pp sui facinoris ꝓscietiam dubitat celebrare:pactisqz ceteris circūstātijs missaz celebrare se fingit:ꝛ suppressis[m] verbis quib⁹ conficitur corpus christi panez ꝛ vinū tm̄mō pure sumit ita credens p id qō pōtē dit[n] populo satisfacē vt p hoc quod intendit deū non debeat ,puocare ¶ Cū ergo falsa[o] sint abijciēda remedia que veris[p] sūt periculis grauiora:licz[q] is qui pro sui crimis cōscietia reputat se indignum peccet grauiter[r] si se ingerat irreuerenter ad illud:grauius tamē videtur offendere q sic fraudulenter illud p̄sumpserit simulare:cuz ille in solius misericordie dei manū incidat:iste vero non solum deo cui non reueretur illudere:sed populo quem ō cipit se astringat.

I ¶Dem,ferarien.epo.

¶Hic improbat opinionem que habet q in sacramento altaris aq cōuertatur i pblegma:ꝛ ,pbat xp̄z fuisse verum deum ꝛ verū hominez ꝛ q de ipsius latere exiuit vera aqua.

IN quadam. Primo ponit questio. Secundo solutio ibi: Nos igitur. Et ibi primo refert duos errores. Secundo illos improbat ibi: sed aduersus. Tertio ibi: per hoc respõdet principali questioni probans. qꝫ ỽ latere xpi exiuit vera aqua. Quarto ibi: cũ autem. dicit quare de latere xpi exiuit sanguis ⁊ aqua. Abbas siculus.

a ¶ Nostra. s. e. cum marthe. sed illa opinio remota est modo inde.

b ¶ Respõdemus. ad questionem magistri Aug. epi ferrarien. qui opi. predictã secutꝰ fuit. dicebat. n. Aug. si illa fuit vera aqua q̃ de latere xpi exiuit non intelligebat qualiter p illã probat qꝫ xps sit verus homo nec intelligebat sm hoc auctoritatem illã Joan. apostoli nec glosam ibi positaꝫ tres sũt qui testimoniũ dat i terra spiritus aqua ⁊ sãguis: ⁊ hi tres vnũ sunt: ⁊ glo. sup illo loco. sic se habꝫ spiritus. i. humana aĩa quã emisit i passiõe aqua ⁊ sanguis que efflurerunt ỽ latere xpi: sed dato qꝫ illa aqua nõ fuisset aqua: sed aquaticus humor humani corporis tã auctoritas apostoli q̃ glosa intelligibilia sibi videbant. vñ q̃si uit a dño papa vt exponeret sibi p̃dictas auctoritates ⁊ gl. ⁊ ipse respondet.

c ¶ Arriani ⁊ bonosiani. xxiij. q. iij. quidã. ver. bonosiani. sꝫ arriani sũt illi q dixerũt filiuꝫ non coeternũ pri. xxiiij. q. iij. qdã ỽ. arriani. de secta manicheoꝝ nõ habetur. xxiij. q. iiij. quidam: sed forte alibi.

d ¶ Verbum. pater dedit testimoniũ veritatis qñ dixit: hic ẽ filiꝰ meus dilectus i quo mihi bene complacui: filiꝰ dedit testimoniũ veritatis qñ i monte trãsfiguratꝰ potentiã veritatis ⁊ spẽz eterne beatitudinis ostẽdit: spiritꝰ etiã sanctꝰ dedit testimoniũ veritatis qñ sup baptizatuꝫ i specie colũbe requieuit vel quando ad inuocationẽ nominis xpi corda credentiuꝫ adimpleuit.

e ¶ Principaliter. ⁊ ita xps ẽ duo neutri generis. qꝫ ⁊ ẽ deꝰ ⁊ homo. s. ỽ here. cũ xps. lau.

f ¶ Coniunctione. i. ex qbꝰ coniunctis inuisibiliter.

g ¶ Vitalez. sm qꝫ phisici diuidunt spiritum vitalem. s. animam. Lau.

h ¶ Humanũ cum non possit habere in sicco. arg. xxxij. q. ij. moyses: nec corꝰ humanũ vegetari potest nisi per aĩaz. naz si aliquando spiritꝰ malignus corpus mortui hominis subintret: vt. xxvi. q. v. nec mirũ: nõ tñ illud viuificat nec vnũ cũ illo efficitur: ⁊ illud mouet ad instar venti q laruam subintrat: ⁊ mouet ipsam.

i ¶ Dixisset. sic. s. de trãsla. iter corpalia. ⁊. s. de vect. ad audientiã: ⁊ est ar. non esse recedendũ de facili a forma verboꝝ. j. de spõ. er lris. ⁊. C. de libe. pte. l. iij. ff. de iure vo. pmittẽdo. Et ỽ si iuri cõsonat. alias ad iuris periti interpretationẽ recurrendum est. ff. de vsuf. leg. si alij. ar. s. de ꝓsue. er lris. j. ỽ v. sig. pterea ⁊. ff. de le. iij. nõ aliter.

k ¶ Moyses. sic. s. ỽ cõ. di. iij. reuera. hic ꝫ erigitur expssa similitudo inter ea q̃ sũt i nouo testõ: ⁊ ea q̃ sunt i veteri: alibi ñ erigit diuersitas ne videamur iudeizare. ar. s. ỽ sa. vnc. c. vno. v. verũ tamẽ vnctiones ⁊. lau.

l ¶ Illis. s. i frigiditate ⁊ caliditate siccitate ⁊ humiditate quã cõueniẽtiã phisicorum propriuꝫ est assignare.

Dolentes. Duo facit: p̃mo ponit clericoꝝ duplicez excessum. Secũdo phibet ibi: hec igit. p̃ma subdiuidit in duas: put duo sunt excessus. Secunda ibi: sunt ⁊ alij. Alb. si.

m ¶ Sincopa. de ysse. di. .xxj. retulerũt. vñ vsus. Sincopa de medio tollit qꝫ epẽthesis auget. ỽ istis figuris vi. j. de verbo. signi. forus.

n ¶ Sub pena. ⁊ ita nõ est canon late sñie. sꝫ potius ferẽde. s. de iurepa. relatũ. vbi de hoc.

o ¶ Diuinum officiũ adqꝫ etiaꝫ sine isto precepto tenet. s. c. pbyter ⁊ ita q̃ ỽ preceptũ faciũt iobedientiã incurrũt: vñ videt qꝫ sint suis bñficijs p̃uandi pp inobediẽtiã. ar. s. de ma. ⁊ obe. illud qꝫ peccatũ paganitatis incurrit qsquis sedi apostolice obedire ꝓtẽnit. lxxx. di. si qui sunt pbyteri: ⁊ infidelis esse ꝓuincit: etiã si fidelis eẽ videat. xiij. q. i. sciẽdũ: sed hoc nõ eẽt verũ: imo qꝫ ẽ multi punirent de inobediẽtia q̃ est grauissimũ peccatũ vt pz per iura p̃dicta: sed vicas qꝫ q canonis inobedientiã incurrit cũ eo miti⁹ agit q̃ cũ eo qui iudicis iobediẽtiã incurrit. ar. j. de de. excõmu. mini. si celebrat. ⁊. ff. de arbi. cel. bernardus.

IN quadam nostra decretali epistola asseris te legisse illud fuisse nefariũ opinari quod quidã dicere presũpserunt: in sacramẽto videlicet eucharistie aquam in flegma conuerti: nam ⁊ ỽ latere christi non aquam sed humoreꝫ aquaticum mentiuntur exisse: ⁊ infra.

¶ Nos igitur ad tue supplicatiõis instantiã respondemus[b] qꝫ quidaꝫ dixerũt: sed errauerunt: xpm non fuisse verꝫ deum: sed adoptiuũ: vt miseri arriani[c]: alij xpm non fuisse verũ hominem: sed fantasticũ: vt impij manichei. ¶ Sed aduersus huiusmodi hereses. Joannes apostolus in epistola sua loquit dicens Tres sunt qui testimoniuꝫ dant in celo pater verbum[d] ⁊ spũs sanctꝰ: ⁊ hi tres vnũ sũt: per hoc intẽdens ostendere qꝫ xps sit verus deus ⁊ tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus aqua ⁊ sanguis: per hoc intendens ostendere qꝫ xps sit verus homo. naz ad esse hominis duo principaliter[e] eriguntur: videlicet corpus ⁊ aĩa: ex quorum coniunctione[f] verꝰ homo subsistit: per hoc autẽ qꝫ in articulo mortis xps inclinato capite tradidit spiritum: ỽ quo voce magna clamauerat: pater in manus tuas commendo spiritum meum: manifeste ꝓbatur: qꝫ ipse spiritum hẽbat non solum flatum vitalem[g] sed aĩam rationalẽ: de qua p̃dixerat: tristis est aĩa mea vsqꝫ ad mortez: ⁊ ptãtẽ habeo ponendi aĩam meam ⁊ iterum sumẽdi eam. ¶ Per hoc autem qꝫ vnꝰ militum lancea latus eius aperuit ⁊ cõtinuo sanguis exiuit ⁊ aqua: ꝓbatur apte qꝫ xps verũ corpus habebat. Nam de fantastico corpore nec sanguis nec aqua potuisset exire: vnde ille qui vidit testimoniuꝫ phibuit ⁊ testimonium eius est verum: qꝫ tres sunt qui testimonium dãt in terra spiritꝰ aqua ⁊ sanguis. Quod videlicet xps sit verus homo ex anima rationali ⁊ humana carne subsistens probatur ex eo qꝫ spirituꝫ vitalez emisit: ⁊ vero corpore ꝓbatur quoniã ex eo sanguis exiuit ⁊ aqua: ratiõalis quippe aĩa non posset viuificaꝛ nisi corpus humanum[h] ex quibus verus homo cõsistit. Ceterum sicut fuit verꝰ spiritus ⁊ verus sanguis ita ꝓbabile vera aqua: cũ xps sit veritas ⁊ a veritate ois fallatia sit penitꝰ aliena: nam si non fuisset aqua sed flegma qỽ de latere saluatoris exiuit: ille qui vidit ⁊ testimonium veritati perhibuit, pfecto non aquam sed flegma dixisset[i]. nec in hoc verũ regenerationis sacramentum fuisset ostensuꝫ: cuꝫ per sacramentum baptismi nõ regeneremur in flegmate sed i aqua. Neqꝫ per hoc posset ỽ argumẽto ꝓbari qꝫ i sacramento eucharistie admiscẽda sit aqua vino si de latere christi nõ aq̃: sed flegma cum sanguine profluxisset. sꝫ nec ỽa fuisset figura que sup hac re precessit in veteri testamento qñ moyses[k] virga percussit silicẽ ⁊ ex ea nõ flegma sꝫ aqua emanauit. Restat igitur vt qualiscũqꝫ fuit illa aq̃ siue naturalis: siue miraculosa: siue de nouo diuina virtute creata: siue de cõponentibus ex pte aliq̃ resoluta: ꝓculdubio vera fuit: cuꝫ naturaliter possit ⁊ ꝓpositum in componentia ⁊ elemẽtatum in elemẽta resolui: quẽadmodũ verus extitit sudor ipsius sicut gutte sanguinis decurrẽtis in terra. ¶ Cũ autẽ ad compositionem humani corporis quattuor elementa cõcurrãt videlicet: terra aqua aer ignis: ⁊ ad vegetationẽ eiusdez corporis: quattuor humores cõsimiles illis[l] conueniãt videlicꝫ sanguis cholera flegma ⁊ melãcolia vt veritatẽ humani corporis exꝑssius demonstraret vnuꝫ ex illis ⁊ vnuꝫ ex istis. Joan. exꝓssit: illa que potꝰ ex illis: ⁊ ex istis que magis mysterio congruebant: ex elementis aquam ⁊ ex humoribus sanguinem in quibꝰ duobus duo maxime sacramẽta redẽptionis videlicet ⁊ regeneratiõis elucent.

IDem in cõcilio generali.

¶ Precipit prelatis ⁊ clericis in virtute obedientie: vt nocturnũ officiũ ⁊ diurnum studiose celebrent ⁊ deuote.

OBolentes referimus: qꝫ non solum quidam minoreꝫ clerici verum etiam aliqui ecclesiarũ prelati circa commessationes sup fluas ⁊ fabulationes illicitas: vt de alijs taceamus: fere medietatẽ noctis expendũt ⁊ somno residuum relinquẽtes vix ad diurnũ concentuꝫ auiũ excitant trãscurrẽdo vndiqꝫ continua sincopa[m] matutinum. ¶ Sũt ⁊ alij qui missarum solẽnia vix celebrãt quater i ãno: ⁊ qỽ deterius ẽ itereẽ ꝓtẽnũt. ⁊ si qñ dũ hec celebrant interfint: chori silentiuꝫ fugiẽtes intẽdũt exterius collocutionibus laicoꝝ: dumqꝫ auditũ ad indebitos sermones effundunt aures intentas nõ porrigũt ad diuina. ¶ Nec igitur ⁊ similia sub pẽa[n] suspensionis penitus inhibemus: di stricte precipientes in virtute obedientie vt diuinum[o] officiũ noctur

GAne Quattuor sunt dicta vt patet in sūmario. Scōm ibi: sacerdos. Tertium ibi: quam. Quartum ibi: prelati. Ab. si.

a ¶ Conseruetur. sub fidelibus clauibus ne sinistra manus ad ea possit extendi. ī. de custo. eucha. c. i.

b ¶ Inclinet. flexis genib⁹ ꝛ potest dicere ista verba. Salue lux mundi verbū patris: hostia vera. viua caro: deitas integra: ver⁹ homo: vel ista trāsubstātiēk res iste in corpus ꝛ sanguinez tuū domine ad honorem et laudem nominis tui ad confessionem peccatorum ꝛ ad salutem animarum nostrarū: vel orationem dominicam: verba ista trāsubstantiēk res iste ꝛc. debēt dici anteqū hostia eleuetur añ illa verba: hic est sanguis me⁹. ꝛc. postea nō debent dici cum iam sint transubstantiate in corp⁹ ꝛ sanguinem.

c ¶ Puntre. ad arbitrium iudicis punientk qui hoc non seruauerunt cū pena certa hic nō statuatur. s. ō offi. dele. de causis: ꝛ. ff. de iure deli. l. i. in fi. vbicunqz enī pena nō statuitur ad arbitriū iudicis īponitur.

QAm creatura. ¶Primo ponit mādatum. Secundo premittit casum generalez ibi: Mandamus. Abbas siculus.

d ¶ Pro āniuersarijs. āniuersariū dr̄ q̄ p defuncto fit anno reuoluto a die mortis sue: sz dr̄ h anniuersarium officium scilicet quod fit quotidie pro defunctis quod facere debent sacerdotes: qz alie defunctorum solutū tur aut orationibus ꝛ sacrificijs sacerdotum aut precibus sanctorum aut ieiunijs ꝛ elemosynis cognatorum. xiij. q. ij. anime defunctorum: ꝛ quia nescimus qbus prosunt pro omnibus ō sunt facienda. ea. causa ꝛ ea. q. non estimemus nisi pro illis quos ꝓstat in mortali peccato decessisse. xx iij. q. v. placuit. Isti enī negligentes erant in officijs mortuorum. vnde mandat papa vt torporem negligētie abijciāt ꝛ missarum solennia celebrent pro anniuersarijs defunctorum conuētualiter: ꝛ pro festo cum aduenerit ꝛ missaz de feriis celebrēt quādo nō est factū ita q̄ nō dimittat officium mortuorū ꝛ in conuentu non singulariter cum paucis forsitan nolebant plures missas dicere.

num pariter ꝛ diurnum quantum eis dederit deus studiose celebrent pariter ꝛ deuote. ℞ Dno. iij.

¶ Eucharistia debet mūde seruari: ꝛ in eius eleuatione ꝛ delatione populus debet se inclinare. ꝛ quuz defert ad infirmū dz ferri in decenti habitu: ꝛ cū lumine: transgressores vero grauiter sunt puniendi.

SAne cum olim: ꝛ infra. Ne propter incuriam sacerdotū diuina indignatio grauius exardescat: districte precipiendo mandamus: quatenus a sacerdotibus eucharistia in loco singulari mundo ꝛ signato semper honorifice collata deuote ac fideliter conseruetur[a].

Sacerdos vero frequenter doceat plebem suam: vt quuz in celebratione missaruz: eleuatur hostia salutaris: se reuerenter inclinet[b]: idem faciens quū eam defert presbyter ad infirmum. Quam in decenti habitu superposito mūdo velamine ferat ꝛ referat manifeste ac honorifice ante pectus cum omni reuerentia ꝛ timore semper lumine p̄cedente: cū sit candor lucis eterne: vt ex hoc apud omnes fides ꝛ deuotio augeatur. Prelati autē huiusmodi mandati punire[c] non differant transgressores si ꝛ ipsi diuinam ꝛ nostram volunt effugere vltionem.

I Dez vniuersis ecclesiaꝝ p̄latis.

¶ In ecclesijs collegiatis debēt celebrari due misse collegialiter vna pro defunctis alia secunduz exigētiam diei vt pro festo si festū occurrit: vel pro feria si feria.

QAm creatura nō habeat qd pro meritis respondeat creatori: ꝛ infra. Mandamus quatenus nullum in vos torporem negligētie obrepeꝛ permittatis: quominus ꝛ pro anniuersarijs[e] defunctorum ꝛ pro festo vel feria temporum congruentia missarū solēnia quētualiter celebretis. I Dez.

¶ In die cene domini episcopus tantum in sua ecclesia debz missaz celebrare: ꝛ crisma conficere.

TE referente. ¶Ponit mandatum cui⁹ premittit causam generalez ibi: fraternitati ꝛ pone casum vt in glo. fi. Ab. si.

e ¶ Sufficiat. de cō. di. i. sufficit: ꝛ. s. e. cōsuluisti. nisi in natiuitate domini: vt ibi dicitur.

f ¶ Digne vnā. ꝛ meli⁹ est celebrare illā de die q̄ aliā. s. eo. qdam.

g ¶ Sipontina. archiepiscopus sipōtinus ī die cene dñi de antiqua cōsuetudine cōficere teneꝛ crisma in ecclesia sipōtina: sed idem archipiscopus eodē die mane de ꝛsuetudine accedit ad garganicam ecclesiā: vt recipiat ibi pegrinos ipsi⁹ loci ꝛ ibi a clerico ꝛ populo ipsius loci celebrare cōpellit: vnde sup ō īplorauit cōsilium pape ꝛ papa respōdit q̄ tantum in ecclesia sipōtina in qua tenet crisma ꝛficere debeat celebrare: ꝛ sic est ar. q̄ missa sit de substātia ꝛfectionis crismatis sicut dici ꝛsuevit q̄ sit de substantia collationis ordinum. ar. s. ō transla. inter corporalia. Ber.

PErnitiosus. ¶Primo ponit abusum quē secūdo reprobat. tertio fieri prohibet. secunda ibi: cum. Tertia ibi: ideoqz. Ab. si.

TE referente: ꝛ infra. Luz cui libet sacerdoti q̄cunque dignitate prefulgeat: vnam in die celebrare missam sufficiat[f]. nam et valde est felix qui celebrat digne[f] vnam. F. tue mandamus quatenus die cene domini in ecclesia sipontina[g] duntaxat in qua teneris crisma conficere: missarum studeas solēnia celebrare.

I Dem archiepō ablaseñ.

¶ In sacrificio altaris plus de vino q̄z de aqua ponēdū est.

PErnitiosus in tuis partibus inoleuit abusus videlicet q̄ in maiori quantitate de aqua ponitur in sacrificio q̄z de vino. Luz ꝑm rationabilem consuetudinem[h] ecclesie generalis plus in ipo sit de vino q̄z de aqua ponendū. ¶ Jō q̄z fraternitati tue mādamus quatenus id non facias nec in tua prouincia fieri patiaris.

I Dem epō brixieñ.

¶ Ab officio ꝛ beneficio deponitur presbyter qui sine aqua ꝛ igne vel in pane fermētato vel vase ligneo sacrificat.

LIteras tuas recepimus ꝓtinētes: q⁹ cuz super excessibus p̄sbyteri ecclesie sancte brigide brixieñ. inquireres: confessus[i] est q⁹ cū quadam die hostiam ꝛ calicez non haberet in pane fermentato[k] ꝛ cypho ligneo[l] missarum solēnia celebrare presumpsit: ꝛ infra. Intellecto iteruz q⁹ predicta ecclesia per malitiam dicti presbyteri multipliciter ledebatur: inquisitionis officium iterans[m] ex eius confessionibus inueniſti: q⁹ idem sine igne[n] sacrificabat ꝛ aqua. Luz igitur vel ex aperta malitia vel nimia desipientia[o] peccasse probetur: mandam⁹ quatenus officio ꝛ beneficio perpetuo ipsum priues.

Rubrica De baptismo ꝛ ei⁹ effectu.

AAlexander tertius.

¶ Licet puer sit ter mersus in aq̄ in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritꝰ sancti: si non sit dictum ego te baptizo in noie patris: ꝛc. nō ē baptizatus.

b ¶ Consuetudinē. no. q⁹ consuetudo attēditur in sacramēto altaris: sic ēt ꝛsuetudo attēditur in baptismo: de cōse. di. .iiij. de trina. ꝛ in ipa missa cō suetudo metropolitāe ecclesie ꝛ ī alijs diuinis officijs ab alijs ecclesijs sue ꝓuincie dz obseruari. de cō. di. ij. institutio. ꝛ .xij. dist. c. vlti. sic ꝛ in matrimonio quādo attenditur. ī. de cog. spi. sup eo. ꝛ in ieunio. ī. de obser. ieiu. c. ij. §. i. ꝛ sic patet generalē ecclesie ꝛsuetudinem ab omnibus esse obseruā dam. c. di. contra morem. ꝛ sic saltez credamus q⁹ hec consuetudo a sanctis ecclesie patrib⁹ fuit instituta: quasdā enī consuetudīes solus vsus approbauit. ri. di. ecclesiasticarū. ꝛ ita solo vsu antiquoꝝ patrum ponitur plus de vino quā de aq̄ ꝛ alia rō posset assignari vinū delectabilius est ad bibēdū q̄ aq̄: ꝛ iō ponit plus de vino q̄ de aqua. nā si plus poneret de aqua nō trāsiret ita suauiter ꝛ ne horrorē generaret. vñ posset periculuz imminere: qz aqua malum stomachū facit. quare aqua misceatur cuz vino dicitur. s. eo. cum marthe. .§. quesiuisti ad fi. sicut dicitur de sanguine xpi quia sub alia similitudine sanguinem xpi bibis ne aliqs horror sit. de cō se. di. ij. panis.

LIteras. ¶Primo ponit duos excessus p̄sbyteri. Secūdo alios duos ibi: itel lecto. Tertio pūiri mādat ibi: Cum igitur. Ab. si.

i ¶ Confessus. ergo p cōuicto haberi debet. s. de ꝛfes. cū sup ꝛ. C. eo. ti. l. vna.

k ¶ Fermētato. quod qdez nō lz: qz scriptū est. nō in fermēto veteri: sz in azimis sinceritatis ꝛc. vnde dicit Aug. q⁹ si qs cōficeret ō fermētato pane in ecclesia occidētali nihil fieret de cō. di. ij. in sacro.

l ¶ Ligneo. qō nō lz de cō. di. .ij. vasa. pp hoc tñ nō min⁹ ꝛficerēt qz olī ī vasis ligneis ꝛficiebāt sacerdotes: sz pp decus ecclesie siluester papa. viij. īstituit vt vasa argētea cēnt ī ecclesia: vt ō cō. di. i. vasa ō ere aut aurichalco nō fiat calix qz ob vini vtutē eruginē pit ꝛ vomitū ꝓuocat: nec hodie ō ligno vl vitro fieri dz. ō cō. di. i. calix

m ¶ Iterans. nō sup his criminib⁹ sup qb⁹ ingsitio facta fuit: sz sup alijs. ī. ō accu. de his. ī. ō collu. c. vl. qz cria semel dimissa utex ī vltionē venire nō patimur. xxiij. q. iiij. si illic. ꝛ ō dicto vni⁹ hois ñ ē sepe q̄rēdū. ff. na. ca. sta. lz. §. vl.

n ¶ Sine igne. qō fieri nō dz qz legit: ignis in altari meo semp ardebit. ꝛ ille ignis lurit sub aqua. lxx. annis. q extinct⁹ fuit anthioco vēdēte sacerdotiū iasoni. i. q. i. sicut eunuchus. Jtē nec sine aq̄ sacrificare potuit: sed vtrūqz in calice mirtū esse debuit: qz vtrūqz de latere saluatoris exiuit. s. eo. in qu adā. ꝛ ō cō. di. ij. c. i. ꝛ. ij. alios errores. de isto sacramēto hēs de cō. di. ij. cū oē crimē.

o ¶ Nimia desipiētia. vñ ei parcēduz nō fuit. qz ab alijs q̄rere poterat. xxx vij. di. §. iij. ꝛ vlti. ꝛ. xliij. di. qui ea ꝛ de cō. di. ij. c. iij. Ber.

Rica De baptismo. Vlso de sacramēto eucharistie quo nihil ī sacrificijs mai⁹ esse pōt. de cō. di. ij. nihil. merito subijcitur de baptismo quod est sacramentū valde necessarium sine quo nemo pōt saluari. ī. e. maiores. de cō. di. iiij. c. fir-

Si quis puerum ter in aqua immerserit[a] in nomie patris ꝛ filij spiritus sancti amen: ꝛ nõ dixerit: ego baptizo te in noie[b] patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti: non est puer baptizatus[c]. Idem.

Si probabiliter dubitatur an quis fuerit baptizatus potest baptizari forma hic expressa.

De quibus dubium[d] est an baptizati fuerint baptizant his verbis premissis: si baptizatus es nõ te rebaptizo[e]: sed si nondum baptizatus es ego te baptizo ꝛc.

Item Anno.iij.arelateñ.archiepo.

Sacramentum baptismi confertur paruulis licet non credant nec intelligãt, ꝛ remittitur eis peccatũ originale. b.d. vsqꝫ ad.§. verum.

Maioris ecclesie causas[f] presertim articulos fidei continentes ad petri sedem referendas intelligit qui eum[g] querenti domino quem discipuli dicerent ipsum esse respondisse notabis: tu es christus filius dei viui: ꝛ pro eo domi num exorasse ne deficiat[h] fides ei⁹.

Quibusdam igitur questionibus: quas contra catholicos heretici mouerant: nos postulas respõdere. Asserũt enim paruulis inutiliter baptisma conferri. quod nitũtur probar illud primo ꝛ precipue inducentes: ꝙ cum ſm verbum iacobi apostoli dicẽtis in epistola sua charitas[i] operit multitudinem peccatorum: ꝛ iuxta illud testimoniuꝫ veritatis in euangelio de peccatrice que ipius pedes lauerat pꝛhibentis: dimissa sunt ei peccata multa quoniam multum dilexit: non nisi per charitatem ꝛ in charitate crimina dimittãtur: paruulis qui nec sentiunt nec consentiunt nec charitatem habent que sentientibus ꝛ consentientibus tantum infunditur peccatum non dimittitur in baptismo: ꝛ infra. Ad id autem. T. .R. ꝙ cuꝫ baptisma successerit circuncisioni[k]: absit enim vt in illã dãnataꝫ heresim incidamus que perperaꝫ affirmabat legem cuꝫ euãgelio ꝛ circũcisionez cũ baptismo ſuã dam: quoniam ſm apostolum ad galathas: si circũcidimini[l] christus nihil vobis prodest. Cum ego circuncisio tam adultis ꝙ̃ paruulis ex precepto[m] domini conferetur: ne baptismus qui successit loco ipsius: ꝛ generalior tamen existit: cũ tam viri ꝙ̃ femine[n] baptizantur: minoris videatur effectus: tã adultis ꝙ̃ paruulis est conferendus. sicut enim sine distinctione qualibet mosayca lex damabat. Anima cuius ꝓpucij caro circuncisa nõ fuerit pibit[o] de populo suo: ita nũc idistincte vox intõat euangelica. Nisi qs renatus fuerit ex aq̃ ꝛ spũ scõ nõ itrabit[p] in regnũ dei: ab hac generalitate nec serũ nec etatez excludẽs[q]. Caute tamẽ notãdũ ẽ quãtũ plus baptismus hodie cõferat xp̃ianis ꝙ̃ quondam iudeis circũcisio cõtulisset dictũ est in fine ꝑdcẽ auctoritatis iducte ꝺ veteri lege pibit de populo suo in euãgelica vero veritate subiũctũ ẽ: nõ itrabit in regnũ dei: qm̃ si originalis culpa[r] remittebatur ꝑ circũcisionis mynisteriũ ꝛ dãnatiõis piculũ vitabat. nõ tñ pueniebat ad regnũ celorum qð vsqꝫ ad mortẽ xp̃i fuit oib⁹ obseruatũ. sed ꝑ sacr̃m baptismi xp̃i sanguine rubricati culpa remittit: uitat piculũ: ꝛ ad regnũ celoꝝ ẽt puenit[s]: cui⁹ ianuã xp̃i sanguis fidelib⁹ suis misericorditer reserauit[t]. Absit eniꝫ vt vniuersi puuli pereãt quoꝝ quotidie tãta multitudo morit: qm̃ ꝛ ipsis misericors deus q neminẽ vult pire aliqð remediũ ꝓcurauerit ad salutẽ. ceteꝝ ex vi lr̃e satis pꝫ ꝑdcãs auctoritates[v] itelligẽdas eẽ tm̃mõ ꝺ adultis q hñt multitudinẽ pcõꝝ: cũ ꝺ puulis nõ possit itelligi q pcõ tm̃ origiali tenent. Silr ꝛ illa auctoritas ẽ soluẽda: qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit ꝛc. cũ ñ possint credere puuli: sꝫ adl'ti. ꝛ ob h tota auc̃tas[y]

missime tractatur etiam de eius effectu producit enĩ tres effectus: nam remittitur culpa. Item vitat dãnationis periculũ ꝛ aperit regnum celeste. j.eo.c. maiores. vide glo. de con. dis.iiij.c.ij. Ab.si.

a Si quis.immerserit idest imergẽdo dixerit in nomie.p.ꝛ.f.ꝛc. Ego baptizo. Nunqd pronomem ego est ꝺ substantia huiusmodi nõ: qꝛ plenũ generat sensuꝫ hec vox baptizo sine h pronoie ego. ar. de con. dist.iiij. retulerũt. vbi dicitur si qs ita dicit baptizo te i noie .p.ꝛ fi.ꝛc. baptizatus est: qꝛ ex quo baptizare intendit: pronomen ibi non ponitur.

b In nomine patris. de cõ. di.iiij.i synodo mlti. ar.ꝫ. di. .c. a quodã. so. illa littera i nomine trinitatis itelligit explicite: ꝛ quod sequitur in nomie xp̃i tantum dispositum fuit illud ab apostolis ex cã: vi i ꝑn. baptizant in nomie xp̃i: i quo verbo intelligitur vnct⁹ inungens. ꝛ per quẽ vngit. i. pater filius ꝛ spiritus sanct⁹: sed hodie nõ seruat forma illa: tamẽ si aliquis sic hodie baptizaret sub his verbis baptizatus eẽt lꝫ fieri non debeat vt dicit Jo. in illo.c. a quodam. hec forma baptismi que hic tradit est illa quam seruat ecclesia: seruãda est ꝛ qui omittit hãc formã nihil agit. j. ti. pri. veniẽs: saluo eo quod dicitur in nomine xp̃i: qꝛ illud itelligitur implicite: quod est in ista explicite. Et hoc dicunt quidã dictũ fuisse ex causa i ꝑmitiua ecclesia. vt ampliaretur nomẽ xp̃i in illo tempore quod nomẽ homines abhorrebãt tũc: ꝛ quod tũc implicite dicebatur in nomie xp̃i modo explicite debꝫ dici nominib⁹ triuꝫ ꝑsonaꝝ expressis vt dicit i hac decre. alias Nicolaus decepisset illos quib⁹ rñdit illos eẽ baptizatos qui baptizati erant in noie trinitatis vel in noie xp̃i tm̃ i primitiua ecclesia: vt in actib⁹ apostoloꝝ legitur: vt dicit in.c. predicto a quodã: vbi Hugo manifeste cõprobat formã que hic traditur ostendendo causaꝫ q̃re i primitiua ecclesia tẽpore apostoloꝝ baptizabant in hac forma in nomine trinitatis siue i nomine xp̃i tantũ ꝛ Nicholaus in sua responsione quã fecit in.c. a quodaꝫ rettulit se ad temp⁹ primitiue ecclesie. dixit Hugo ꝙ de hac forma que h traditur nihil est mutãdũ vel diminuendũ ſm ꝙ notauit ꝺ con. di. v. multi. b.

c Baptizatus. ar. ꝙ vbi aliquid deest de substãtia eius ꝙ exigit ad esse rei nihil actũ est. arg.i.q.vij. daibertũ. arg. ꝯtra.ꝫ. de sacra. nõ ite.c.i.ꝛ.c. vlt. vbi supplentur que emissa erant: sed illa vnctio nõ est de substantia sacramenti.

d De quibus dubiũ. sic de con. di.iiij. si nulla: ꝛ di.i. solẽnitates.ꝛ.c. ecclesie vel altaria. idẽ ꝛ in ordine. lxviij. di. presbyteri quos: ꝛ.§. sequẽti.

e Rebaptizo. dicũt qdam ꝙ si prius fuit baptizat⁹. eundẽ caracterẽ iterare non est incõueniens vt reiteret. arg. illi⁹.c. lxviij. di. presbyteri. quod nihil facit ꝛ dicũt simile qꝛ eadẽ possessio ex pluribus causis acquiritur. ff. de acquir. pos. possideri.§. si ex plurib⁹: sed hoc nõ est verũ qꝛ si ꝑmo baptizatus fuit nihil secundo additur: sed ad vocẽ refertur talis reiteratio ꝛ est signũ solũmodo qð sit baptizatus. ar. ad hoc. lxviij. di.§. qꝛ vero. verbi grã hoc dicit. arg. C. de iudi.l.ij. vbi dicit scðam manumissionẽ nihil habere vel diminuere. ala.

Maiores: Diuidit decre. hec tota in duas ptes. Primo ponit exordiũ probans magnas questiones maxime fidẽ tangentes referẽdas eẽ ad papam. Secũda ibi: ꝛ in quibusdam ponit epistolã que quattuor hꝫ partes sicut quattuor sunt questiones. Secũda ibi: verũ. Tertia ibi: Adhoc. Quarta ibi. Iteꝫ querit. prima subdiuiditur. primo ponitur hereticorum obiectio duab⁹ auctoritatibus munita. secũda ibi: ad id: ipsius solutionẽ. Tertia ibi: ceterũ. auctoritatib⁹ respondet. Ab.si.

f Causas. xvij. di. huic sedi. ꝛ. xxiiij.q.i. quotiens.

g Eum. i. petrum.

h Ne deficiat. ex hoc patet ꝙ ecclesia non potest esse nulla. xxiiij.q.i. pudenda. in fi. vbi aug. hoc probat ad idem. xi. di.§.i. ad fi. in ver. ego pro te rogaui ꝛc.

i Charitas operit. hec est ꝑma obiectio hereticorũ. ꝙ si nõ habuerimus charitatẽ: etiã si sanguinez nostruꝫ effuderimus ꝛ nostraꝫ substãtiam totam dederimus pauperibus: magis tormenta sunt ꝙ̃ corona victorie. i.q.i. vide quantum boni. vnde dicit Charitas est recta volũtas ab omnibus terrenis ac presentibus semp aduersa. de pe. di.ij. charitas.

k Circũcisioni. q̃ supplebat vicẽ baptismi in paruulis qui erãt de stirpe abrahe: in alijs autẽ supplebat fides parentũ de conse. disti.iiij. quod apud.ꝛ.c. ex quo.

l Circũcidimini. xxiiij.q.i. sic.n. circa fi. per vnã colũnam. ver. ecce ego paulus ꝛc.

m Ex precepto in veteri testamento.

n Femine. sed circuncisio ad feminas non ptinebat: sꝫ offerebantur .xviij. dist. in templum. ꝛ ibi nomen imponebatur. vnde baptismus generalior est.

o Peribit. de populo. hic colligitur ꝙ ꝑ circuncisionem saluabantur in veteri testamento sic de cõ. di.iiij. ꝙ apud ꝛ.c. ex quo. Sed contra de pe. di.i.§. iteꝫ vt xp̃s ait in fi. vbi dr ꝙ circuncisio data est abrahe in signũ iusticie nõ in causa iustificationis: sꝫ illõ intelligitur quo ad ipsũ abraham qui iaꝫ iustificatus erat: ꝛ nõ quo ad alios vel exponitur illa littera ꝛ suppletur ibi solum vel tantum. b.

p Nõ intrabit. de cõ. di.iiij. firmissime.

q Excludens. imo includit quoniam sub nomine masculino dum dixit nisi qs renatus fuerit ꝛc. femina comprehenditur. ff. de ver. sig.l.i. ꝛ de peni. distinctione .i. si quis cum telo.

r Culpa remittitur. idest originale peccatum nõ tamen penit⁹ adhuc est sublatum: sed manet in homine: nõ tñ obstat de cõ. di.iiij.c.ij.

s Peruenitur. de conse. di.iiij. per aquam.

t Reserauit. de conse.i.iiij. proprie.

u Auctoritates. scilicet iacobi. scilicet charitas operit multitudinẽ ꝛc. ꝛ illam in euangelio de peccatrice: dimissa sunt ei ꝛc.

x Saluus erit. Qui autem non crediderit nec baptizatus fuerit condemnabitur.

y Tota auctoritas. vniformis enim debet esse cuiuslibet auctoritatis itellectus. argumẽ. xvi.q.vij. ꝛ hoc dicimus. argumen. cõtra.iij. questione.iiij. hi qui.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a Ad aptitudinem. Sicut ꝛ istud participiū retinēs: qō ponit in descriptione matrimonij ad aptitudinē non ad actū refertur que habetur xvij.q.ij.§.i.matrimonium est coniunctio maris ꝛ femine individuam vite consuetudinem retinens: intellige quamuis non retineatur quo ad actū tamen quo ad aptitudinē retinetur. sicut consuevit dici de iusticia .ff. de iusti.ꝛ iur.l.iusticia ſm qō iusticia est in creatura.

b Absolute.i. indifferenter.

Verum. Originale peccatum quod sine consensu contrabitur remittitur in baptismo etiam non consentienti: vt paruulis. secus ō actuali: quia sicut non cōmittitur sine cōsensu ita nō relaxat.b.d. vsq; ad.§. sed adhuc. Ab.si.

c Ex hac solutione. et ita ort q̄stio ex solutiōe. sic.s̄. de vo. ex multa.

d In ꝓsimilibus. arg. q̄ de similib⁹ simile iudiciū debet esse. s̄. de rescript. inter ceteras: ꝛ.s̄. de transla. inter corporalia. ꝛ.s̄. de re iu. in causis. ꝛ.ff. de legi. nō p̄sit. ꝛ.C. de leg.l. vlt. ꝛ.s̄. de ꝓfir. vti. cū dilecta: quia vbi eadem ratio ꝛ idem ius: vt ibi. ꝛ.s̄. ti. proxi. cum marthe. §. fi.

e Dupler. de con. di. iiij. non ex quo.

f Sine consensu partiū. j. de re. iur. omnis. res. si. de con. dis. iiij. filius dei.

Sed adhuc. Licet in baptismo dimittatur originale peccatum paruulis qui consentire non possunt: in adultis tamē amētibus vel dormiētibus qui nō cōsentiunt baptismo nō dimittitur actuale ꝛ idē etiā nec originale. b.d. Secunda pars ibi. Ad hoc. Ab. si.

g Imperfectiōis. duplicitatis enim deus aspernator est. xxij.q.v. q periurare paratus ē. §. ex his oīb⁹ v̄. sed sicut.

h Ex pte. de conse. di. iiij. regenerāte. ꝛ de pe. di. iiij. sunt plures: ꝛ est arg. q̄ si aliquis excommunicatus est pluribus excommunicationibus: si absoluatur omnino ē absolutus: sed est ar. cōtra. j. de sen. excō. cū pro causa. ii.q.iij. §. preuaricator. versi. si crimina plura. Item arg. q̄ nihil reputatur actū dum aliqd supereſt ad agendum. vij.q.i. nihil. xxxviij. di. que ipsis. C. ad sille. l. vlt. ꝛ ar. quod sententia nō dz p parte valere: ꝛ p parte nō valere. ff. famil. hercis. in hoc iudicio. Item nō valet pro parte aliqd fieri nisi id totum fiat. ff. de procura. in cause. ff. pro derelicto. l. iij. ff. de transac. cum hi. sic nec liberat pignus licet de parte debiti sit satisfactū. C. de distra. pig. q̄ diu: ꝛ q aliquid debet facere faciēdo p parte nō liberat. ff. de verb. obli. in executionibus. §. penul. ꝛ impietas est ab eo qui iustus ē dimidiā sperare veniam: ut in prealle. §. sunt plures.

i Carentia visionis. paruuli enim qui sine baptismo decedunt. in tenebris manēt: de cō. di. iiij. nulla preter: ꝛ pena illa mitissima ē oīum: ō cō. di. iiij. regenerāte. ꝛ tamē sempiterno igne puniūtur di. ea. firmissime. Sed mitis dicit pena illa carentia visionis respectu aliaꝝ ſz mors perpetua dicitur. xxx.q.i. ad limina

k Propter originale. Sed nōne propter actuale debet carentia visionis dei adulto. Quid ergo expedit hic originale dimitti cum ꝛ si dimittat tamē debetur carentia visionis dei: ad aliud scilicet actuale: nam ꝛ vbi aliqd debetur ex plurib⁹ causis: vna remissio alia petitio restat: vñ qui repudiauit successionem per vnde liberi: admittitur ad successionē per vnde cognati. ff. de suc. edi. l. i. §. sed ꝛ vidēdum. ꝛ arg. ff. de ser. vrba. pre. si domin⁹. arg. ꝓ ꝛ cōtra. s̄. de causa pos. pastoralis ꝛ. s̄. de iudi. examinata. Sed potest dici q̄ hec ratio superficialis est. ꝛ prima verior est: q̄ deus opus imperfectionis nō nouit: q̄ i baptismo omnia crimina dimittuntur: de con. di. iiij. regenerante vel diuersifica. p actuali reuera debeꝫ nō solum carentia visionis dei: ſz ꝛ maior pena ꝛ ita nō directe: sed pro originali debeꝫ tantū carētia visionis dei directe; ꝛ sic nō prodest dimissio originalis peccati cum postea actuale supuenit tāq̄ maius de quo nō penituit: q̄ q peccat i vno factus est omniū reus. j. de re. iur. defleat. Si paruuli nullū peccatū habēt actuale: ꝛ ideo non est simile ō amentibus ꝛ dormientibus qui originali ꝛ actuali grauant: ꝛ iō etiā originale nō tollitur: q̄ nō prodesset nec debet probari quod p bato nō p̄dest. C. de proba. ad probationem: ꝛ. s̄. de offi. del. cum ꝓtingat in illa glo. que i cipit nota q̄ non debet ꝛc̄.

l Incompassibilia. ar. q̄ eadem res non operatur contrarios effectus. l vij. dist. si qs in egritudine: presumit enim ibi q̄ peccata nō sint dimissa ei q timore egritudinis baptizat: que p̄sumptio non tollitur p baptismum cum baptism⁹ ipsam inducat: vnde nō operat bos ꝓtrarios effectus sic eadē res non parit obligationē ꝛ liberationem. ff. de solu. qui bominem. §. vltimo

Item. Hoc dicit vsq; ad finem. Amentes vel dormientes baptizati si ante dementiā vel dormitionē baptizari volebant caracterem suscipiunt. Primo ponit questio. In secunda ibi. sunt autem: quorūdam opiniones. In tertia ibi: sed opponit: illi questioni opponit. In quarta ibi: propter quod opinionis veritatem exprimit. In quinta ibi dormiētibus: principaliter questionē soluit. Ab. si.

m Per se sortiunt. i. absq; consensu accipientis lau.

n Ad rem. i. quantum ad solutionem peccatorum.

o Sz ficti. vt. i.q.i. sicut ficti ꝛ de conse. di. iiij. solet queri.

p Contrarium. arg. q̄ ad fidē nullus debet compelli inuitus: sed sicut libera voluntate perijt ita libero arbitrio cōuertat. xlv. di. de iudeis: ꝛ. c. qui syncera. ꝛ. xxiij. q. v. ad fidem ar. ꝓtra. xxiij. q. vi. c. i. vbi dicitur q̄ paulus coactus venit ad fidē: sed illud diuino iudicio fuit factum cuius facta ad consequētiaz trahi nō debent. spāle in ipso fuit vel ita. Paulus persequebat fideles ꝛ iter ipsa flagella mutat⁹ fuit: ꝛ factus volens. xxiij. q. iiij. displicet. v̄. q̄liter pau. ꝛc̄.

q Cōditionaliter volens. Et sic coacta volūtas: volūtas est. xv. q. i. merito quare. Et ita coactio conditionalis non impedit sacramentū baptismi: vt hic patet. sicut non impedit sacramentū ordinis. lxxiij. di. vbi ista. xlv. di. de iudeis neqz sacramentū matrimonij. xxij. q. iiij. inter cetera. ꝛ. j. de spon. veniens: talia enī iuramēta sine iteritu salutis eterne p̄nt fuari. s̄. de iureiu. si vo ꝛ. c. cum cōtingat: impedit tamen matrimonium spirituale. s̄. quod me. cau. platū: sed ibi fuit iustus metus mortis. s. qui cadit in constantē virum: in prēdictis vero concor. non fuit metus qui caderet in cōstantem virū: sed coactio quedam conditionalis que non impedit matrimoniū spirituale siue carnale:

quia idem esset in vtroq3. Sed nunqd ille qui ꝯditionali coactione recipit ordinem tenet ꝯtinere: bene vr q3 sic: q3 coacta volũtas volũtas est. xv. q. i. merito maxime si dicatur q3 votum est annexũ ordini. xxviij. dist. diaconi: ꝛ. lxxx iiij. dist. cũ in petitorio. Satis videtur q3 cõtinere compellatur: quia licet quo dãmodo inuitus ordinem susceperit volens: tamen fuit vnde ratione illius i. directe voluntatis cogitur cõtinere. Jo. dixit q3 non cogit: quia integritas corporis res ẽ voti ꝛ nõ precepti. xxxij. q. i. integritas. ꝛ. ℨ. qõ me. cau. perlatum: nam ꝯtinentia non est nisi voluntaria. xxxi. dist. ante triennium: ꝛ arg. xx. q. iij. presens clericꝰ: ꝛ sic ordinariꝰ nõ habet priuilegiũ clerici: si tamen vult vti eo potest: secꝰ dicit in baptismo: q3 illud est sacramentum necessitatis similiter non valet testamentũ eiꝰ qui iuitus testatus est vel si testes teneant inuiti. ff. de testa. qui testamento. §. vltio.

a Toletani. xlv. dist. de iudeis cuius hec verba sunt.

b Plus est. sic. ℨ. de simo. si cut. ꝛ. ℨ. ó homi. petrus. ꝛ. i. q. iiij. quia prelatus. arg. ꝛ. ff. ve arbi. non cogendum in fi. ꝛ C. de fi. fa. l. i. li. x. simile est in personis cõiunctis que agere possunt sine mandato. s̄. de rescrip. nõnulli: ꝛ. c. ex parte. ff. ve procura. pomponius ad fi. Sed contra mandatũ nõ possunt. ff. eo. sed ꝛ he persone.

c Perdurare. si. ℨ. de sen. ex. a nobis. nam semp durare ꝑsumit voluntas nisi probetur mutata. s̄. ó bis que vi metusue causa fi. perlatum. ff. de proba. cuz qui. ꝛ. ff. de le. ij. l. lucꝰ in fi. sed quid si quis ab infantia fuit amens: nunquid pdest ei si baptizetur. arg. q3 sic. ff. ó leg. ij. cũ pater. §. surdo. quia perinde habetur ac si nũc sit ĩfans q3 nullo peccato grauatur nisi originali. iij. q. ix. indicas. Sed quare amẽs vel dormiens non recipit sacramẽtuz baptismi: ꝛ ille q coactione absoluta cogitur cũ in baptismo nõ requiritur intẽtio baptizati: sed baptizantis. i. q. i. sicut ficti. ꝛ de cõ. di. iiij. solet. Hec questio quã mouet hic Joan. soluitur per litteram: q3 amẽs ꝛ dormiẽs qui ãte catbecumini fuerũt recipiunt bene sacramentum qui vero semper ĩuiti fuerunt ꝛ ꝓtradixerunt non recipiũt: vnde adhuc ꝑsumuntur inuiti ꝛ nemo ĩuitus ad fidẽ compellitur vt dicitur in. c. sicut ficti. ꝛ. c. solet. nõ contradicunt quia illi ore exprimũt. licet corde dissentiãt ꝛ ideo sacramentum recipiunt quia ecclesia vare intẽdit: sed tale sacramentum non prodest ad remissionem peccatorum nisi cũ fictio illa recesserit: de cõ. dist. iiij. tunc valere.

d Non suscipiunt. sed quid si excitati somno ratũ habeãt: non prodest quia nibil recipit: ꝛ ideo non est quod ratum beat. sed iterum baptizetur.

e Tales. s. cathecuminos.

f Obsistentem. si de con. di. iiij. queris a me. ff. ad se. cõ. ma. si filiꝰ. ꝛ. ff. de acqui. hꝛdi. l. ij. §. si bis.

g Discretio. Sicut inter ꝓsentatuz ꝛ ꝓsentantẽ. s̄. de iurepatro. ꝓtuas ꝛ inter dãtem ꝛ recipientem. ꝛ. s̄. de institu. c. vlt. q3 nemo oriri debet a seipso. xxiiij. q. i. vidimus: põt tamen apud semetipsum emancipari. ff. de adop. si consul.

b A Joanne. de conse. dist. iiij. per aquam. ꝛ. c. catbecuminum.

toletaniᵃ vbi dicitur q3 qui iampridem ad christianitatem coacti sunt sicut factum est temporibus religiosissimi principis sisibuti quia iam constat eos sacramentis diuinis associatos: ꝛ baptismi gratiam suscepisse. ꝛ crismate vnctos esse: ꝛ corporis domini extitisse participes: oportet etiam vt fidem quam necessitate susceperunt tenere cogantur ne nomen domini blaspheme tur: ꝛ fides quam susceperũt vilis ac cõtemptibilis habeatur. Ille vero qui nunquam consentit sed penitus contradicit: nec rez nec caracterem suscipit sacramenti: quia plus estᵇ expresse contradicere quam minime consentire: sicut nec ille notã alicuius reatus incurrit qui contradicens penitus ꝛ reclamans tburificare idolis cogitur violenter.

Dormientes autem ꝛ amentes si prius quam amentiam incurrerent aut dormirent in contradictione persisterent: quia in eis intelligit contradictionis proposituz perdurareᶜ: si sic fuerint immersi caracterem non suscipiuntᵈ sacramenti: secus aũt si prius catbecumuni extitissent ꝛ habuissent propositum baptizandi. vnde talesᵉ in necessitatis articulo consueuit ecclesia baptizare. Tunc ergo caracterem sacramentalis imprimit operatio: cuz obicẽ voluntatis contrarie non inuenit obsistentemᶠ.

Idem meten. epo.

Nemo põt seipsuz baptizare ẽt instante necessitatis articulo.

Obitum: ꝛ infra. Sane intimasti: q3 quidam iudeus in mortis articulo constitutus cum inter iudeos tantuz existeret in aqua se immersit dicẽdo: ego me baptizo in nomie patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti amen: ꝛ infra. Respõdemus quod inter baptizantem ꝛ baptizatum debet esse discretioᵍ sicut ex verbis domini colligitur dicentis apostolis: baptizate omnes gẽtes in nomine patris ꝛ filij: ꝛ spiritus sancti: memoratus iudeus est denuo ab alio baptizãdus. vt ostẽdatur quod alius ẽ qui baptizatur: ꝛ alius qui baptizat. Ad quod etiã designanduz ipse christus non a se ipso sed a ioanneʰ voluit baptizari quãuis si talisⁱ continuo decessisset ad patriã protinus euolasset, ppter sacramenti fidem ꝛ non propter fidei sacramẽtuz ĩ baptismo quippe illa spiritualis generatio celebrat ó qua veritasʲ ait: oportet vos nasci denuo: quia nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto non intrabit in regnum celoruz. Sicut ergo in carnaliᵐ generatiõe qua proles ex viro ꝛ femina nascitur: alius est qui carnaliter gignit. ꝛ alius qui carnaliter gignitur: sic in sacramẽtali generatione qua soboles ex aq3 ꝛ spiritu sancto renascitur: alius debet esse qui spiritualiter generet. ꝛ alius qui spiritualiter generetur. Sane cuz corpus exterius siue cuz cor interius baptizatur oportet vt vtrobiq3 paternitas ꝛ filiatio valeat inueniri quibus baptizãs ꝛ baptizatus ad inuicem referantur[n].

Idem morisien. episcopo.

Vbi deest verbum vel clementi aque nõ ẽ baptismi sacramẽtuz.

Non vt apponeres: ꝛ infra. Postulasti vtrum paruuli sint pro christianis habẽdi quos in articulo mortis cõstitutos propter aque penuriam ꝛ absentiam sacerdotis aliquorum simplicitas in caput ac pectus ac inter scapulas pro baptismo saliue conspersione liniuit. Respondemus quod cum in baptismo duo semper videlicet verbumᵒ ꝛ elementumᵖ necessario requirantur. iuxta quod de verbo veritasᵠ ait. Euntes in mũdũ vniuersum predicate euangelium omni creature ꝛ baptizate omnes gentes in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti. Eademque dicat de elementoʳ: nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto non intrabit in regnum celorum: dubitare non debes illos verum non habere baptismũ in quibus non solũ vtrũq3ʳ predictorum sed coruz alterum est omissum.

A concilio generali.

Baptizatos a latinis greci rebaptizare non debent.

Licet grecos diebus nostris ad obedientiaz sedis apostolice reuertentesˢ fouere ac honorare velimus: mores ac ritus eorum in quantum cum domino possumus sustinendo: in bis tamen illis deferre non volumus nec debemus que periculum generant animarũ ꝛ ecclesiastice derogant hõestati. Postquam enim grecorũ ecclesia cuz quibusdam cõplicibus ꝛ

h Discretio. Communis diuisio. Secũda ibi. Rñdemus. Ab. si.

i Talis. s. iudeus ille.

k Cuclasset. de pe. di. vij. c. vlti. versi. si nullus expectet quando peccare non poterit.

l Veritas ait. i. q. i. firmissime.

m In carnali. sic alia est similitudo iter carnalem ꝛ spũalem generationem vt sicut vir non potest sibi filium legitimum carnalem quere re. cuius vxor mater nõ sit ita nec spiritualẽ qui vxor eiusdem commater sit parentibus illius. xxx. q. iiij. si qs vnus. et. ℨ. de cogna. spi. martinus bertam. Lau.

n Referantur. natura enim correlatiuorum est q3 simul non patiuntur se in eodem subiecto arg. xxxv. q. i. c. i. Lau.

Non vt apponeres. Communis diuisio. Secunda pars ibi: respondemus. Ab. siculus.

o Verbum. i. q. i. detrabe: vbi de boc. Ista duo necessaria sunt ĩ baptismo aque: secus ĩ baptismo sanguinis vt flaminis: de cõse. dist. iiij. baptismi vicez. quod dicit verbum: sic intellige si quis baptizat ꝛ non dicit in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti: non est baptizatus: quia nec elementum nec verbum tantum sufficiũt vel verbũ idest filius quasi diceret. si quis baptizat ꝛ nõ addit in nomine filij non est baptizatus: ó cõ secra. distin. iiij. in syndo. vel verbum idest forma quasi diceret. si non seruetur forma que traditur. s̄. eo. c. i. ꝛ bic nõ est baptismus.

p Elementum. idest aquã: ꝛ sic nõ est baptismus sine aqua.

q Veritas ait. de con. dist. iiij. proprie.

r De elemento. de cõ. dist. iiij. capi. i. ꝛ. i. q. i. firmissime. Hic enim exprimitur forma baptismi que si obseruata non fuerit non est baptismꝰ de boc dictum est supra eodem capi. c. i.

s Vtrũq3. s. aq3 ꝛ vbũ.

Licet grecos. Premittit exordium ꝛ duplicem narrat grecorum excessum. Secundo id fieri prohibet. Tertio penam imponit secunda ibi: volẽtes. tertia ibi: quis. Ab. si.

t Reuertentes. de iure enim ecclesia grecorum subiecta est romane ecclesie. xxiiij. q. i. rogamus.

Rica De ꝓsbytero nō baptizato. Visō de baptismo: q; alīq sepe promouent nō baptizati ad ordines de qbus dubitari poterat vtrū ēent vere ordinati: vel an deberēt baptizari: merito post ꝑcedētē subiicit ista. Ab.

Iquis. Breue est: vel per alia verba sūma sic vt in rubro. ⁊ hoc summat. c. si co. Ab. si.

a ¶ Ordinatus de facto: q; q de iure ordinatus nō est presbyter nō ē cēsendus: vt. i. q. i. si qs cōfugerit. ⁊ c. si qs per ignorantiam.

b ¶ Ordinet. Et hoc patet q; nullus ordinē recepit. ī. e. veniēs. q; baptismus ē ianua oīum sacramētor. xxxii. di. §. verū. ⁊ ī. e. veniēs. si ergo primo ordinē suscepisset iterū nō esset ordinādus. i. q. i. q; qdam. Ber.

A Postolicam. Primo ponit decisa ꝓsultatio. scdo rīsio ibi: inqsitiōi. Ab. si.

c ¶ Ab originali. ⁊ etiā ab actuali pcō. de cōse. di. iij. catbecuminū. sed ī. de cōse. di. iiij. firmissime. ⁊ xv. q. i. firmissime quib; dā q; sine baptismo nullo saluat: qō vera est de eo q potest baptizari ⁊ non baptizat. iste vō credebat se baptizatu: ⁊ in fide illa saluatur ⁊ iste cōtempsit. Et est triplex baptismus. ſ. flūmis: flāmis ⁊ sanguis. ħ autē baptismo flāmis inuisibili baptizat; fuit p fidez quā habuit ō baptismo. si. ħ. ti. pri. debitum.

d ¶ Augustini. put habes de cō. di. iiij. baptismi vicē. ⁊ c. catbecuminū. ⁊ c. nō dubito. alias non dubium.

e ¶ Ambrosij. legit beatum ambrosiū viriſſe de valētiniano q dū ꝓparet ad baptismū ī itinere decessit: vērē meuz voleo: q; quē regeneratur; erā pdidi ille tū gr̄az quā poposcerat nō amisit. Lau. Sic ergo pz q; iste p solā fidem quaz hēbat de baptismo salu; est. Iste credebat se sacerdotē fuisse ḡz nō erat ī vitate. ħ. e. c. pri. ī. e. c. pr. nunqd confitebat: nō in veritate sz quo ad se bñ cōficiebat: quo ad alios q; b credebāt ⁊ tāq; vere sacrm ꝓficeret sibi ⁊ recipientib; ab ipso credo q; proficiebat. De hac materia vt. ħ. ō elec. dudum. ij.

V Eniens. Pro summa. accipe. c. i. ħ. e. vel ad idē sic vt in rubro. Primo ponit de baptismo tradito ei q nō fuerat rite baptizat; scdo ibi: cūqz circa ordinē allegat. tertio ibi quia vero diffinit. Ab. ficu.

f ¶ Euāgelij. Ite p mūdū vniuersum baptizate oēs gētes in noīe pris ⁊ filij ⁊ spūs sancti. quaz habes. ħ. ti. pr. non vt apponēs. ⁊ c. debitum. de con. di. iiij. propter. sanctorum autoritatibus suis ab obediētia sedis apostolice se cōtraxerūt: in tm̄ greci ceperūt abominari latinos q; inter alia q̄ in derogationē eorū ipie cōmittebant si qñ sacerdotes latini super eoruz celebrassent altaria nō prius ipsi sacrificabant in ipsis q̄z ea tāq̄z per boc iquinata fuissent baptizatos etiam a latinis ipsi greci rebaptizare ausu temerario presumebāt: ⁊ adhuc sicut accepimus quidam hoc agere non verentur. ꝟ Volentes igitur tantū scandalū ab ecclesia dei amouere: sacro suadente concilio districte ꝑcipim; vt talia decetero non presumant: conformātes se tāquaz filij obedientie sacrosancte romane ecclesie matri sue: ut sit vnū ouile ⁊ vnus pastor. ꝟ Si qs autē tale qd ꝑsūpserit: excōicationis mucrone percussus ab omni officio ⁊ beneficio ecclesiastico deponatur.

Rubrica De presbȳo nō baptizato.

EX concilio apud cōpend.

¶ Si nō baptizatus ordinatur ordinis characterem non recipit.

I Quis presbyter ordiatus a deprehendit se non esse baptizatū: baptizetur ⁊ iterum ordinet b.

I Vno. iij. epō cremonen̄.

¶ Obmissio baptismi non nocet credēti ꝓbabiliter se ē baptizatū.

A Postolicā sedē ꝙsulere decreuisti: ⁊ ifra. ꝟ Inquisi. T. T. R. presbyterū quem sine vnda baptismatis extremū diez clausisse significasti: quia in sancte matris ecclesie fide ⁊ xpi nominis cōfessione ꝑseuerauerit ab originali c peccato solutū ⁊ celestis patrie gaudiū esse adeptū asserim; incūcāter. Lege super viij. librum Augu. de ciuitate dei: vbi iter cetera legitur: baptisin; inuisibiliter ministrat quem nō contēptus religionis sed termi nus necessitatis excludit. Librum etiā beati ambrosij de obitu valē tiniani idē asserētis reuolue. Sopitis igit̄ qōnib; doctor patrū sniaz teneas ⁊ in ecclesia tua iuges preces hostiasq̄z deo offerri iubeas ꝓ presbytero memorato.

I Vno. iij. ferrarien̄. epo.

¶ Non baptizatus ordinari non potest: ⁊ si de facto ordinetur non recipit ordinis characterē: ſz credetur baptizatus.

O Eniens ad apo. se. J. lator pre. nobis exposuit q; cū ad gradum sacerdotij ascendisset cō

g ¶ Omnium sacramentorum. xxij. di. §. verum.

b ¶ Superedificari. i. q. i. cum paulus.

i ¶ Per sacrz fidei. ī cui⁹ ꝑceptōe gr̄a ꝓclerk: sec⁹ ī sacro mīmonij qō ē et apō ifideles. ī. ō viuor. gaudem⁹. ⁊. xxvi. di. deide opponit. ⁊. ħ. de trās ac. c. q̄to.

k ¶ Sed per fidē. quā qs bz de ipso sacramēto: licet ipsum sacramentū non habeat: sed credat se habere. ħ. e. c. priori. ⁊. ħ. ti. priori. debitum. ⁊ ita talis baptismus vicit baptismus flāminis. idē est in baptismo sanguinis: ꝓ quē salua ti sunt īnocentes.

l ¶ Dē nouis. i. de sacramētis noui testamenti.

m ¶ De veterib⁹. idest ō sacramentis veteris testamēti.

n ¶ Cōiugij. ī. de viuor. gaudemus. ⁊ c. q̄to. ⁊. xxvi. di. deinde.

o ¶ A nō baptizatis. ſ. baptismo fluminis: sed baptismo flāminis baptizatis cū illi quo ad gratiaz baptizati intelligātur ⁊ accipere possunt sacramentū eucharistie.

p ¶ Videtur. scilicet non verū q; cōficeratur: vt. ī. patet. sed allegando dicit hoc.

q ¶ In concilio. apud compendium. ħ. e. c. i. ⁊ hic ponit q̄stionis solutionē per cōciliū apud cōpendium celebratū.

r ¶ Vsqz. ī cluſiue per hoc qō se quitur.

s ¶ Ministrare. sed obicit ille credebat se baptizatum: ⁊ sic hēbat sacramentuz fidei: ergo fuit ordinatus. arg. ħ. e. c. pri. ⁊. ħ. eo. c. quare ergo ordinat. cū per hoc fiat iniuria sacro. i. q. i. q; quidā. hec obiectio non valet: q; licet qs habeat sacramentū per fidē q̄cito incipit scire se nō habere sacramentū baptismi ⁊ cōtēnit illud recipere statim amittit sacramētū fidei vnde iterū ordinatur: q; certū est q; nō receperat ordinē ante baptismū. sed que forma seruabitur contra istū si omnino certum esset q; nō fuit baptizatus tūc cōis forma seruabit quā habes. ħ. ti. pr. nō vt opponeres sed si illud dubiuz: haberetur forma illa. ħ. ti. pror. c. i.

t ¶ Intelligitur iteratū. sic de con. di. i. solēnitates.

v ¶ Male. tacita rīsio vt. q. d. ſz dicam⁹ istū baptizādū nō ideo male sentim⁹ de sacro baptismi: quia si aliqs ī articulo mortis velit baptizari: nec ē q velit euz baptizare: ꝓpter hoc nō min⁹ erit saluus. ħ. ti. pri. debitū. de cōse. di. iiij. catbecuminū. cum illud non religionis ꝓemptus: sed necessitatis articulus īpediuit.

r ¶ Necessitatis. vel ignorātie facti que excusat. ħ. c. priori.

y ¶ Contrariū ꝓbaretur. no. violētā presumptionē admittere ꝓbationē ī ꝓriū. xxxv. q. vi. extraordīaria. ⁊. xxvii. q. i. nec aliqua. ħ. de proba. proposuisti. ⁊ c. cām matrimonij.

Rica De custodia eucharistie

In precedētib; ti. visum est q̄liter eucharistia ꝓsecrat iō merito subiicit de ipsi⁹ custodia. Et quia i baptismate vtimur chrismate: vt in. c. i. de sacra vnctione. ⁊. ħ. visum est de baptismo iō adit ħ de custodia chrismatis: ⁊ generaliter de custodia omniū aliorū sacrorum. Ab. si.

Tatuimus. Primo statuit. Scõo rõnez stimittit. Tertio addit penam. secunda ibi: ne possit. tertia ibi: si vero. Ab. si.

a ¶ Fideli custodia. si. s. de celebratõe miss. sane. ꝛ p laicos ad infirmos nõ oz deferri eucharistie sacm: sed pbyter hoc facere oz. de cõ. di. ij. puenit. vel p diaconũ si necesse est. xxij. di. presenté. ꝛ. c. diacon⁹. fm formã que traditur. s. de celeb. miss. sane. §. sacerdos vero.

b ¶ Brauiori. ar. qpp culpaz tenek qs ad oia illa q̃ sequunt er illa culpa. xxi. q. ij. ỏ neptis ꝛ. i. q. i. placuit. ar. contra. xv. q. i. iebu auerũt lotb. ff. de furuerum. Item ar. qp qui occasionem vãi dat vãum vedisse videtur. l. oi. sepe. ff. ad. l. aq. qui occidit. §. in hac. Ut hic pena erit ad arbitriuz iudicis ex quo non determinat. s. de of. dele. de causis.

Relinqui. Recitat vnos excessus ꝯ quos scõo p uidet. scõa ibi: qz vo. Ab. si.

c ¶ Ecclesias. i ecclesijs tñ põt ꝛ oz iudiciũ ecclesiasticũ exercere. ij. q. ij. pceptũ. sed non seculares. j. de imu. eccle. c. i.

d ¶ Vestimẽta. vestimẽta ecclesie honesta ꝛ mũda vñt esse. ỏ conse. di. i. vestimẽta.

e ¶ In ppbanis. i. priuatoruz vestib⁹. Et ita est ar. qp clerici debent icedere ornati vestib⁹: dũtñ non ad iactantiã. xxij. q. iiij. oĩs iactãtia. qz dissolutos ꝛ fractos vestib⁹ ñ recipimus. xli. di. p simoniã. ꝛ incõpositio corporis qualitatẽ idicat mentis: vt dc ea. di. §. vlt. in fi. nec tñ phibitas portare debent. s. de vi. ꝛ bone. cleri.

Rica ỏ religis ꝛ venera. scõrũ.

Viso de cust. euc. ꝛ chris. ꝛ veneratione sacroz sacramẽtoz merito subijcit Rica de religis ꝛ vene. sanctoz. Ab. si.

Audiuimus. Primo narrat factũ quod audiunt. secũdo illud improbat ibi: cuz vir. tertio illud phibet ibi: illũ ergo. Ab. si.

f ¶ Cũ vir. q. d. nõ i oĩ casu: qz tũc nõ erat ecclia p eo: cũ ebrietas fuerit mortale peccatuz: vt puta assidua. ỏ ꝛe. di. v. null⁹ ꝛ. xxv. di. §. alias ea demuz. ꝛ xxv. di. epõs. secus cũ ebrietas fuerit veniale peccatũ. xxv. di. §. alias. ver. quotiens.

g ¶ In ebrietatib⁹. i ebrietate eiz nõ potuit ỏmereri. xv. q. ij. sane. ꝛ. c. si concupiscentia. ita nec merituz augeri. arg. hic. ꝛ xxij. q. iiij. vnusquisqz.

b ¶ Miracula. qm̃ miracula fiũt qñqz p malos. i. q. i. teneamus. iõ non oz venerari p scõ qsqs miracula facit: nisi ab ecclesia romana prius fuerit p testes legitimos approbat⁹ vt b dicit. ꝛ. j. c. pr. ꝛ. s. de testi. venerabili. vbi testes super vita ꝛ miraculis recipiunt: qz quez ipsa reprobat reprobãdus ẽ: ꝛ quẽ approbat approbãdus est. xxiiij. q. i. hec ẽ fides. ꝛ. c. qm̃ vetus. ꝛ. q. ij. sane proferur.

Quia vero. Ponit duplicẽ excessum quẽ phibet distinguendo iter veteres. ꝛ nouas religas ibi pñti. tertio fraudes p platos prohiberi pcipit ibi plati. Ab. si.

i ¶ Venales. qõ eẽ ñ oz: qz relige scõz martyz vel ipsi martyres vẽdi ñ põt. C. de sacrosan. eccle. nemo. qz res sacra nõ recipit estimatiõez. ff. de re. di. sacra loca. §. vl. ꝛ iõ ñ põt vẽdi: qz vẽditio sine pcio non ꝓsistit. insti. de emp. ꝛ ven. §. preciũ. ꝛ. ff. e. l. ij. §. sine precio. ꝛ spũalia vendi non põt. nec spũalib⁹ annexa. j. de simo. q̃relã. s. de iurepa. de iure. imo qui spiritualia vendit capitale crimen cum simonia cõmittit. i. q. i. qui studet.

ideoqz relige sacre vendi prohibentur: vt j. sequitur.

k ¶ Auctoritate. vt. s. e. c. priori. receptis testibus sup vita ꝛ miraculis illius. s. ỏ testa. venerabili Rica ỏ obserua. ieiuniorum. Viso de ven. sanctoz: qz pp eoz veneratiõẽ ꝛ deuotionez sunt indicta ieiunia ab ecclesia merito ꝛc. Ab. si.

Ex parte. Comunis diuisio. scõa ps ibi: ad qs. Ab. si.

l ¶ Die sabbati. j. ỏ vb. sig. quesiuit. sic videtur qp dies sabbati ỏbeat seruitutem diei lune. Sed contra dies dominicus qui est medi⁹ ipedire debet illam seruitutẽ. nam locus sacer interueniẽs impedit illam seruitutez ff. de ser. seruitutes. §. sacer. ꝛ medium predium qõ non fuit in seruitute i pedit seruitutẽ. ff. de ser. rust. predi. qui sella. §. in rusticis. sed istud non est seruitus: imo est debitũ quoddam. vnde cũ non possit solui vna die ỏbet solui alia. argumen. lex vi. di. ieiunium. ver. ꝛ B scienduz est. sic. s. de vo. ꝛ contu. cum dilecti. ff. ỏ arbi. celsus. §. i. quia ad duo tenetur. s. ieiunare vigiliã apostoli ꝛ ieiunare. vnde si nõ potest ieiunare vigiliã ob reuerentiam diei dominice ieiunet die sabbati. arg. predicte legis. ꝛ. ff. ỏ vsuris debitor.

m ¶ Consilium. apostoloruz. q omniuz dixit nihil excipit: nisi tres vigilias q̃ sequunt: ergo in oĩb⁹ aliis est ieiunandum nisi cõsuetudo contraria sit: vt in. §. pri. ex quo excipit tantum de istis: ergo de omnib⁹ aliis intelligendũ est: qz dicit clausula non refert ad ea de quibus specialr cautum est. ff. de verbo. oblig. dicit clausula. nõ obstantibus versibus illis. Petr⁹ ꝛ Andreas: Paulus cuz Symone Judas: ut ieunem⁹ nos admõet atqz Matthe⁹.

n ¶ Paschalẽ. iter quã nullum ieiunium necessitatis est. lxxvi. di. nõ autez. nisi rogationes ꝛ vigilia pẽtecostes. de cõse. di. iij. rogationes.

o ¶ In precedẽti sabbato s. c. pr. ꝛ. j. de verbo. signi. quesiuit.

p ¶ Consuetudinem. ar. consuetudinẽ cuiuscũqz regionis seruandã. xij.

Eucharistia ꝛ chrisma debent fideliter sub clauib⁹ custodiri ꝛ contrafacientes sunt puniendi.

Tatuim⁹ vt i cũctis eccle sijs chrisma ꝛ eucharistia sub fideli custodia[a] clauibus adhibitis cõseruent.

Ne possit ad illa temeraria manus extẽdi ad aliqua horribilia uel nefaria exercẽda. Si uero is ad quem specrat custodia ea icaute reliquerit: tribus mẽsibus ab officio suspendat: ꝛ si per eius incuriaz aliquid nefandum inde cõtigerit graviori⁹ subiaceat vltioni.

Idem in eodem.

Supellectilia i ecclesijs poni nõ debẽt nisi necessitas vrgeat. b. d. p mo. Ecclesie debẽt sua vasa ꝛ uestimenta mũda tenere. hoc secundo.

Relinqui nolumus icorrectũ qp qdã clerici ecclesias[c] sic exponunt supellectilibus ꝓprijs ꝛ ẽt alienis vt potius domus laice q̃z dei basilice videant: nõ considerãtes qz dominus nõ sinebat ut vas trãsferret p tẽplũ. Sũt alij q ñ solũ ecclesias dimittũt icultas verũetiã vasa ministerij ꝛ vestimenta⁹ ministrorũ ac pallas altaris necnõ ipsa corpalia tam imunda relinquũt qp interdum aliquibus sunt horrori.

Quia vero zelus nos cõ. dom⁹ dei firmiter prohibemus ne huius modi supellectilia in ecclesijs admittãtur: nisi pp hostiles incursus aut icẽdia repẽtina seu alias necessitates vrgẽtes ad eas oporteat hri refugiuz: sic tñ vt necessitate cessante res i loca pstina reportent. Precipim⁹ quoqz vt oratoria vasa corporalia ꝛ vestimẽta p̃dicta mũda ꝛ nitida ꝓseruent. Nimis. n. videt absurdũ in sacris sordes negligere que dedecerẽt etiã in ꝓphanis[e].

Rubrica De reliquijs ꝛ veneratione sanctorũ.

Lex. iij.

Sine pape licentia non licet aliquem venerari pro sancto.

Audiuimus qz quidam inter vos diabolica fraude decepti hominẽ quẽdaz i potatiõe ꝛ ebrietate occisuz quasi sanctũ more infideliũ uenerant. Cũ[f] vir ꝓ talib⁹ i ebrietati b⁹⁵pemptis ecclesia pmittat orare dicit. n. apostolus: ebrioſi regnum dei nõ possidebũt. Illũ ergo nõ ꝑsumatis decetero colere: cuz ẽt si p eũ miracula[b] fierẽt non liceret no

bis ipm ꝓ sancto absqz au. romane ecclesie venerari.

Lxno. iij. in cõcilio generali.

Sanctoz relige vendi non põt vel passim ostendi nõ debẽt ne circa illas populus decipi possit.

Quim ex eo qz qdã sanctoz reliqas exponũt venales[i] ꝛ eas passim ostẽdũt christiane religioni detractũ sit sepi⁹: ne i posteꝝ detrahat. Presenti decreto statuim⁹ ut antique relige ãmodo extra capsam nullaten⁹ ostẽdant nec exponant venales. inẽtas aũt de nouo nemo publice venerari ꝑsumat nisi ꝑ⁹ auctoritate[k] ro. põ. fuerit approbate. Prelati non ꝑmittant eos q ad coz eccl'as cã veneratio nis accedũt: uarijs figmẽtis aut falsis documẽtis ỏcipi: sicut i plerisqz locis occasione q̃stus fieri ꝓsueuit.

Rubrica De obseruatiõe ieiunioz.

Lxno. iij. dericis sancti Petri magol.

Vigilia occurrens in dominica ieiunari debet in sabbato: ꝛ ieiunãda est vigilia mathie.

Ex parte vestra q̃sitũ fuit vtrũ si natiuitatẽ dñi vel assumptiõez beate Marie vel festiuitatẽ alicui⁹ apostoloruz in secunda feria contigerit euenire: die sabbati pcedenti vigilia debeat ieiunari: ꝛ vtrũ i vigilia beati mathie apostoli sit ieiunũ iniũgendum. Ad quod bre. respõ. qz die sabbati[l] festiuitates ꝑlibatas scõe ferie pcedẽtis. ꝛ beati mathie apostoli oz vigilia ieiunari

Idem bracharensi epo.

Non capit congruã ſumatiõez ꝛ textus in se satis clarus est: ꝛ multa sunt dicta que patent per. §.

Consiliũ nostrũ: ꝛ infra. Cõ. tue. T. respõ. qz omniũ apostoloruz[m] vigilie sunt in observatione ieiunij celebrãde. Preter vigilias apostoloruz Philippi ꝛ Jacobi ꝛ beati Joãnis euãgeliste quoniã eoz solẽnitas infra solẽnitatem paschalez[n] istius aũt infra natalem dñi celebrat. Jeiunũ etiã apud nos in aduentu dñi agit. Sanctoruz quoqz vigilie quorum festiuitates oportet secũda feria celebrari in pcedenti⁹ sunt sabbato ieiunande. De festiuitate vero beati Bartholomei apostoli ỏ cuius celebratione dubietas oritur apud quosdã respõdemus qz in hoc consuetudinez[q] tue regionis obseruet

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vistin.illa.ꝑ.de sepul.certificari.lxxvi.di. vtinam.ꝯ.e.ca.§.item.

a ¶ Puniendos.ꝛ sic necessitas excusat que legē non habet. de con.di. .i.sicut.ꝛ.ꝯ.e.c.vltimo.

b ¶ Bonaꝝ.v.di.ad eius in fi. tñ pp ambiguū duplicitatis pōt talib⁹ pnia īponi.xxiij.q.v.excōicatorum.xxiiij.q.ij.in lectum.

c ¶ Jn sabbato.que i sabbato comedi nō debent de con.di.iiij.sabbato. ꝛ ar.xij.di.de illa.

d ¶ Consuetudinez. aq recedi nō dz sine magna cā cum ex hoc scandalu generet: imo tāq̄ contēptores legum puniendi sunt qui ꝓfaciunt.xi.di. in his.si tñ periculū corrigerit non est seruanda vt hic dicitur iferius: qr vtilius ēt scandalum nasci pmittur q̄ veritas relinquat.ꝯ.de re. iu. q scandalizauerit.

e ¶ Jndulgeri. nō ex debito sed ex humanitate.

f ¶ Necessitas. de cō.di. .i.sicut.ꝛ.ꝯ.ō re.iur.qō non est.

g ¶ Ut maius periculu .s.mortis.sicut olim permittebat dare libellū repudij: vt maius piculu vitaret: ut. xxxij.q.j. si quod verius.

Explicari. Cōis divisio.scōa pars ibi: rñdemus. Ab.si.

b ¶ Nec voto. ergo si voto tenēt non debēt comedere carnes. qr que sine conditione vouētur sine ꝓditiōe soluant. xxij.q. vlt.c. vlt.qr ex quo i voto emisso nihil exceperūt generalr tenent. ar.ꝯ.ō pui.qr circa. ꝛ.ff.de ser. vr.prę.si seruitus.

i ¶ Cōsuetudinē.q̄ p lege suari dz.xi.di. in bis reb⁹.ꝛ.xij.di. diuturni. ꝛ sic consuetudo ecclesie gñalis suāda ē tāq̄ lex ꝑ.de cele.mi.pniciosus.

k ¶ Voluerint. imo magis laudādi sūt: qr ea sūt in nr̄is officijs gratiora q̄ cū lz nobis non ſpendere: gr̄a tñ dilectiōis impendim⁹.xxviij.q.i.iam nūc.qr maioris gr̄e ē offerre qō nō debes q̄ reddere qō teneris.xxxiij.q. v.q sitit. alias ēsub illo .c.cuz saluabit.qr nemo l necessitatib⁹ liḃalis erit.ff.ō adimē.le.l. rem legatā.ꝛ.ff.de dona. inter vi.ꝛ vr.si qs p vrore

Rica de purificatiōe post partū Supra visū ē de ieiunijs iditis ob obseruantiā scōr: sequit merito videre de purificatione post partū que fuit indicta ob reuerentiaz ecclesiarum. Ab.si.

tꝛ infra. ¶ Cū aūt q̄sieris q̄ sit illis penitētia inūgēda q dieb⁹ quadragesimalibus tempore quo tante famis inedia īgruebat q⁹ magna ꝑs populi p:opter inopiā ānone periret carnes comedere sūt coacti: rñdem⁹ q⁹ i tali articulo illos nō credimus puniendos[a]: preces tñ dño .p illis ꝛ cuz illis effundas ne ipsis aliquatenus iputetur: qr bonaruz mētium est ibi timere culpā ubi culpa minime reperit. ¶ Jtē de illis qui propter debilitatez in sabbato[c] carnes sumūt: quod i partibus tuis nullatenus fieri cōsueuit: cū hoc ab alijs moleste feratur: ꝛ oriatur ide illis occasio detrabēdi. Respōdemus q⁹ super hoc cōsuetudinē[d] tue regiōis facias obseruari: sic tñ q⁹ debilib⁹ ꝛ infirmis sup hoc piculuz nō emergat. ¶ Preterea de illis q i quadragesima vel alijs ieiunijs solēnib⁹ infirmantur ꝛ petūt sibi esum carniū indulgeri[e]: respondem⁹ q⁹ cū nō subiaceat legi necessitas[f]: desideriū infirmoꝝ cū vrgēs necessitas exigit supportare potes ꝛ ōbes: ut mai⁹ piculū[g] i eis cuitet.

Honorius.iij.pragen̄.epō.

¶ Si festū natiuitatis occurrit sexta feria licitū ē carnes comedere exceptis ꝑfessis ꝛ vouentibus.

Explicari per sedē apostolicaz postulasti: ꝛ infra. Respondemus q⁹ illi qui nec voto[b] nec regulari obseruātia sūt astricti: in sexta feria: si festum natiuitatis dominice die ipso venire contigerit: carnib⁹ pp festi excellētiā vesci pñt ex ꝯsuetudinē[i] ecclesie generalis. Nec tñ hi reprehēdendi sunt q ob deuotionem voluerint[k] abstinere.

Rubrica De purificatōe post ptuz.

Jno.iij.armacaneñ.epō.

¶ Mulier post partū statiz pōt ingredi ecclesiā nec tenetur abstinere p aliquos dies fm legē mosayca3.

Eniens: ꝛ infra. Licet fm legē mosayca certi[l] dies determinati fuissent qb⁹ mulieres post ptuz a templi cessarēt ingressu. Quia tñ ler p moysen data ē: gratia ꝛ veritas p ihesum christū fcā est. Jnq. T.T.R. q⁹ postquā vmbra legis cuanuit: ꝛ illuxit veritas euangelij si mulieres post prolē emissaz actu

v

re gr̄as ecclesiam ītrare voluerit[m] nulla, pinde peccati mole grauantur: nec ecclesiaz est eis adit⁹ denegādus: ne pena illis cōuerti videatur in culpā. ¶ Si tñ ex veneratione[n] voluerint aliquādiu abstinere: deuotionem earum non credim⁹ improbandam.

Rubrica De ecclesijs edificandis: vel reparādis.

EX concilio magūtino.

¶ Hūtes būficiū i ecclesia tenētur contribuere ad ipsi⁹ reparationez.

Vicunq̄z ecclesiasticum beneficium habent: omnino adiuuent ad tecta[o] ecclesie restauranda vel ipsas ecclesias emendādas.

EX concilio lateran̄.

¶ Leprosi pmitti debēt sine preiudicio antiquaz parochiaruz habere ecclesiā propriā ꝛ presbyterum: nec tenent̄ soluere decimas de hortis vel nutrimentis animaliū.

Am dicat a postolus: ꝛ infra. Constituimus: vt vbicunq̄z tot[p] simul leprosi sub cōi vita fuerint cōgregati: q⁹ ecclesiam cū cimiterio sibi cōstituere ꝛ proprio gaudere valeant presbytero: sine ꝓtradictione aliqua permittātur habere. Laueant tñ vt iniuriosi veteribus[q] ecclesijs de iure parochiali nequaquaz existāt. qō. n. eis pietate conceditur: ad alioꝝ iniuriā[r] nolumus redūdare. Statuim⁹ etiā vt de hortis ꝛ nutrimētis[s] animalium suoꝝ decimas tribuere nō coganť.

Alex.iij.eboracen̄.archiepō.

¶ Propter nimiam distantiam ecclesie potest noua ecclesia in ipsi⁹ parochia edificari ꝛ certa portio ō antiqua sibi deputari.

Ad audientiam nostram noueris peruenisse: q⁹ villa que dicitur.b.tantum perhibetur ab ecclesia parochiali distare: vt tēpore hyemali quum pluuie inūdant nō possint pochiani sine magna difficultate[t] ipsaz adire: vñ nō valēt cōgruo tpe ecclīasticis officijs itercē. Quia igit̄ dicta ecclesia ita dicit reddit⁹ abūdare q⁹ pter illi⁹ villę ,puent⁹ minister illi⁹ cōueniēter[v] ualet sustentationē hēre: mādam⁹ q̄tenus si res ita se hz: ecclesiam ibi edifices: ꝛ i ea sacerdotem sublato

Am dicat. Due sunt ptes.scōa ibi: statuimus. prima subdiuidit̄.secunda ibi: caueant. Ab.si.

p ¶ Tot. sed quot sufficiūt forte.r.ut.r.q.iij. vnio. uel etiam pauciores dūmō velint ecclīaz dotare. ar. de con. di. i. nemo.

q ¶ Ueteri⁹. veteres. n. ecclesie pp nouas ledi ñ debēt. xvi. q.i. quicūqz. ecclesie tñ de decimis modicū dānum pñt sustinere. ꝯ.c. proximo.

r ¶ Alioꝝ iniuriā. ar. nullius inopia releuari cuz alterius iactura. xxij.q.ij. primū. ꝛ.ff. de con. inde. nam hoc. ar. xviij.q. v. deniqz. ar. C. de emē. li. nec auus. qr ꝛ si princeps concedit alicui edificari in loco publico hoc intelligitur facere sine dāno alterius. ff. ne qd in lo. publi. l. ij. §. si qs a principe. ꝛ. ff. ad treb. sed cū ab herede. ff. de admi. tu. ipuberi. ꝛ. ꝯ.e. ad audientiam. Sic. n. interpretāda sunt beneficia p̄cipis: ut non ſcipiāt esse iniqua. ff. de vul. ꝛ pup. sub. er fcō. ff. de p̄to. stip. l. paulus. ff. er qui. cau. ma. l. sciendum. ꝑ. de usu pal. er tuarum. ꝛ. ꝑ. de offi. ordi. licet.

s ¶ Nutrimētis. de omnibus autez alijs soluent decimas ex quo de istis tārum prohibent̄: qr quod de vno ꝓhibetur: de alio cōcessum ītelligitur. xxv. di. qualis. nisi religionem aliquorum assumerēt: tunc gauderent eorum priuilegio. ꝑ. de sta. mo. recolentes in fi. ꝛ arg. ꝑ. de deci. ex parte. Jo.

Ad audientiam. Primo ponit facti narrationē. scōo prouisionem ibi: qr igitur. que primo, patet qñ rector consentit. secundo quando dissentit ibi: Si vero. Ab.si.

Eniens. Primo ponit decisa ꝓsultatio. scōo dubij fortificatio ibi: lz. tertio solutio ibi: qr. q̄rto pmissio ibi: qr tñ. Ab.

v

l Certi dies. s. p masculo. lr. dies ꝓ femina. lxxx. di. v. §. i. ꝛ iō ad lr̄am ḃ fiebat: qr reputabant̄ imunde vsqz ad tps illud.

m ¶ Jntrare voluerit. phiberi nō debēt ne pena eis vertat in culpaz. v. di. si mulier. ꝛ. c. ad eius vero. ꝛ. vij. q. i. cum percussio.

n ¶ Ex veneratione. de con. di. ij. quotidie. ꝛ qr bonarum mentium est

t ¶ Magna difficultate. ḃ ē iusta cā ꝓstituēdi ecclīaz i alteri⁹ parochia: ꝛ ei⁹ piudicū: ꝛ ita difficultas aliqd pmitrit q⁹ alias phibet. sic. xxij. di. cū lōge. ꝛ xciij. di. c. ista. ꝛ. ff. ō iudi. si cū loc⁹. ff. ō arbi. si cū dies. §. si arbiter. ꝛ. C. i qui. cau. hñti tu. da. tu. l. pp late. ꝛ. l. cū ob augmētū. sic. ꝑ. de rescri. nōnulli. ꝑ. ō elec. nihil ē. §. vlt. ꝛ. vij. q. i. ut tpis q̄litas. §. i.

v ¶ Cōueniēter. alias nō pmitteret. xvi. q. i. quicunqz ecclesie de decimis. ꝑ. c. pr. xij. q. ij. bone rei.

a ¶ Rectoris. rectoris pñtatio est necessaria: q; ille ē ei subiect⁹. ar. xxiij. vi. qñ. l. di. i capite. ⁊ qō ipz tāgit approbare dz. de tēp. or. ⁊ archiepō. C. ō au. pstā. l. vl. ⁊ xvi. q. i. statuim⁹. ⁊. s. de of. archi. q; in fi. Sz q̄re pñtatio non spectat pncipalr ad patronū: vt. s. de iurepa. p totū. pōt dici q; iō spectat ad maiorē eccliaz. q; i ei⁹ piudiciū fundat alia i ipsi⁹ pochia: vñ q̄si q̄dā ꝓpēsatiōe pñtat cū assensu patroni. ⁊ b ꝓuidit papa forte de cōsensu patroni. vel potest dici q; patronus tñ eliget ⁊ pñtabit electuz rectori maioris ecclesie q illuz postea epō pñtabit. ar. xxiij. d. q̄ñ. sed pmū veri⁹ vf. sed qd si patronus nō ꝯcordat cum illo rectore: nisi iustā cām ꝺictōis ostēdat nō nocet. vel dic q; ambo sunt patroni ⁊ ambo debēt similiter eligē: q; de bonis vtri usq; votatur ecclesia ⁊ ꝓbytez pñtabunt archiepo. B.

b ¶ Obuēciones. ⁊ ita vf q; debeat hr̄e decimas illius ville. Sed ꝺ. xvi. q. i. gcunq; ⁊. c. ecclesie non sunt ꝺria. sed papa hoc fecit ex plenitudine ptātis ⁊ hoc iō q; ꝑter puentus illius ville rector maioris ecclesie poterat ꝓpetenter sustētari: ut. s. vf. sz eps hoc facere non posset nisi ō ꝓsensu rectoris maioris ecclesie: q; non pōt iura illi⁹ ecclesie dare alteri. s. ō re. ec. nō ali. c. i. ⁊ ar. xvi. q. vl. ꝓstitutū. ⁊. §. sicut duo. Gratian⁹ tñ ꝺicere vf vt colligit ex illo. §. sicut duo. a ꝺrio sensu precedētium capitulorum: lz posset dici q; papa nō itellexit de decimis predialibus: sed de obuētionibus aliis. s. oblationib⁹ ⁊ de p sonalib⁹ decimis q̄ dātur diebus q̄bus accedūt ad ecclesiā ⁊ ex mortuariis ⁊ ꝓsimilibus: q; de iure cōi pceptio decimaz ptinet ad parochialem ecclesiā. s. de veci. cū i tua. ⁊ si papa de illis itellexisset bñ exp̄ssisset. ar. s. ō veci. ad audientiā. sicut exp̄ssit de obuēctionib⁹: exp̄ssisset ō decimis. ar. ꝓtra. j. de ver. si. cum inter vos.

c ¶ Honor. s. vt aliqd ānuatiz in signū subiectōis pstet. arg. s. de censi. oss anima.

d ¶ Acras. mēsura terre ē ⁊ est vulgare angloꝝ.

e ¶ Distulerit. ⁊ pson⁹ cū eo.

f ¶ Deduci. ad arbitrium episcopi.

g ¶ De his. cogi ꝺbēt. si ptē fabrice recipiāt. ar. i. q. j. decernim⁹. ⁊. q. iii. vnio. Imo certe ⁊ sine illa si pñt: vt colligit. s. ō bis q̄ fi. a ma. par. ca. c. vlt. ⁊ ar. xii. q. ij. pōtifices. ⁊. s. de test. cū i officijs. ⁊. s. e. c. i. vbi de hoc. b ¶ Exēplo. q; aliū iuitat ad aliqd faciēdū in se ꝺz bre qō pdicat xxvi. di. vna tñ. ⁊. xxv. di. pmū. ⁊. ff. de neg. ge. si pupilli. §. vl. ⁊. ff. de fideius. tutor. ff. si fui. vē. alti⁹. ⁊. lxi. di. miramur. lxij. di. §. i. ⁊. xl viij. di. §. necesse.

A ¶ Audientiam Diuidit in duas ptes. scōa ibi: lz aūt. Ab. si.

i ¶ Indulgem⁹. Sed qd valet ista idulgentia cū hoc nō possit sine licētia diocesani: q; ⁊ hoc idē poterat si tñ licentiā epi hūisset: q̄tū ad hoc pax valet nisi q; eps citius mouebit ad ꝓsentiēdū. ⁊ si nō ꝓsentiret: facili⁹ ꝓpelleret. ar. s. de iurepa. nullus. sz i hoc pdest: q; ꝺ facere poterit clericis iuitis dūmōeque ibi vel alibi puideat eis alias eis iuitis hoc facere nō posset. similis idulgentia est. s. de vsu pal. ex tuax. ⁊ est op. ar. q; papa nō itēdit alicui facere piudicium per suum pulegiū. de hoc no. plura ar. s. e. cum dicat.

k ¶ Ibi. sed hoc vf ꝺ ius: q; boīes diuerse pfessiōis in eodē officio non debent associari. xvi. q. vlt. i nova. ⁊. s. de elec. cū cām. ar. s. de postu. c. j. i fi. In potestate istius epi erit an velit eis puidere ibi vel alibi: sed honestius est ut eis alibi puideat. ar. est ꝺ q; aligs punitur sine culpa. qō esse non dz. l vi. di. satis puersum. ⁊. xv. q. vlt. inuentum. Et ꝺ qdem regulare est. sed hoc facit papa ex spāli idulgentia: ut remoueātur fauore religionis. ⁊ est sūma rō que pro religione facit. ff. de relig. ⁊ sump. fu. sunt psone. ꝑpter quā multa sunt que alias non fierent. ꝺ. de aposta. c. is. ⁊. s. de fi. pres. c. j.

l ¶ Non possumus. sic ergo patet q; rei que non est non ꝺatur pulegiū: non

ap. ob. ad pśentationē rectoris ecclesie maioris cū cānonico fundatoris assensu istituas: ⁊ ad sustētationē suā eiusdē ville obuētiōes b ecclesiasticas pceptuz: puidēs tñ vt cōpetēs i ea honor⁹ pro facultate loci ecclesie matrici seruet: qō qdē fieri posse videt cū eiusdē ville dñs. xx. acras c terre frugifere velit ad usus sacerdotis cōferre. ℣ Si vero pso na matricis ecclesie virū idoneū pśentare distulerit d vel op⁹ illō voluerit ipedire: tu nihilomin⁹ facias idē op⁹ ad pfectōez deduci e ⁊ viz bonū ap. cel. dif. istituē ñ omittas.

IDem leronien. episcopo.

¶ Rectores ecclesiaruz pñt cōpelli vt de redditib⁹ qui supersunt teneantur conferre ad constructionē seu reparationem ecclesie.

De his qui parochiales ecclesias habent duximus rñdendum q; ad reparationē ⁊ istitutionem ecclesiaz cogi debēt f cū opus fuerit de bonis que sunt ipsi⁹ ecclesie si eis supersint conferre: vt coz exemplo b ceteri inuitentur.

URbanus tertius.

¶ Secularis ecclesia sine preiudicio clericoz ad statū regularez pōt reparari: ⁊ collegio rei que nondū est: priuilegium non confertur.

AD audiētiā nr̄az puenit q; tu i ecclesia de qua i epz vocat⁹ fuisti regulares canonicos desideras ordinare. inde siqdē est q; hoc deuotioni tue auctoritate apostolica idulgem⁹ g si tibi epūs diocesanus ꝓsenserit i hac pte. Uez si clerici seculares i ea adhuc supesse noscunt volum⁹ eis dū vixerit ibi h uel alibi necessaria puideri. ℣ Lz āt nobis istanti⁹ supplicaris ut ecclesie pdcē ꝓfirmatiōis priuilegiū faceremus

enim ante ratio queréda est ꝙ persona. ff. de iure codi. quidaz referunt ⁊. ff. cōmunia predi. l. j. ⁊ infra de despon. impu. ad dissoluendū. sic rescriptū non datur ad lites que nōdum sunt. s. de rescrip. c. vlti. vbi plures concor. sunt ad hoc. ar. contra. ff. de ser. vr. predi. si seruitus. §. futuro. Solue istud contrariū cum suis concor. ⁊ dic q; futuro edificio non pōt seruitus cōstitui: vt statim sit seruitus: quia nō est cui seruiat: sed alii quis potest obligari ad eam constituendaz cum fuerit edificium. ar. ff. familia. herciscun. heredes. §. an ea stipulatio.

tibi nō possum⁹ l de iure deferre: cū nulli canonici adhuc ibidē existant quibus priuilegiū concedatur.

¶ Celestinus tertius.

¶ Nō obstāte iuramēto ō reb⁹ ecclesie nō alienandis pōt eps ꝓpter indigentiā nouā ecclesiā edificare.

¶ Ua nos duxit: ⁊ infra. Ꝓtereā q; occasione iuramēti qō ō reb⁹ ecclesie nō alienādis m te asseris pstitisse i locis tui epat⁹ i q̄bus populi habitantes oratorijs egere videntur: ne pretextu nouaz eccle siarum commissa tibi ecclesia desti tui videret n ecclesias formidas erigere. ℣ ℣. T. mandam⁹ quatenꝰ illius iuramēti occasione nullatenus permittas quin populo idigēti o super basilicaz institutione studeas salubriter puidere.

Rubrica De imunitate ecclesiaz cimiterij ⁊ rerum ad eas ptinentiuz.

EX synodo ioannis pape.

¶ In domib⁹ ecclesiaz ñ dz inder laicus iudicare nec hospitiū q̄rere.

IN domib⁹ q ecclesiaz neq; missus r neq; comes uel iudex public⁹ vel minister quasi pro ꝓsuetudine placitū s vel hospitium t vēdicēt: sz i publicis locis domos ꝓstituant in quibus placitum teneant: ⁊ etiam hospitētur.

GReg. angnello terracoñ. epō.

¶ Tempore magne necessitatis non debet aliquis excusari a muroꝝ rum seu ciuitatis custodia.

PEruenit: ⁊ infra. Fraternitas tua nullum u per nostre uel ecclesie sue nomen aut alio modo x excusari a muroꝝ vigilijs patiat. sz oēs y ad hoc generaliter ꝓpellāt. ℣ Quatenꝰ cūctis vigilātib⁹ z melius valeat ciuitatis custodia ꝓcurari.

rubrica ad precedentia hoc ordine ꝺm Hos. ⁊ Jo. an. viso de ecclesijs edificatis ⁊ reparatis: quia ipsa cum suo ambitu ⁊ cimiterio ⁊ suis reb⁹ grauari non debet oneribus quibus res laicoꝝ premuntur: ideo recte post precedencem rubricam subijcitur ista vbi de istorum īmunitate tractatur.

q T in domibus. statuimus supple.

r ¶ Missus. idest executor vel officialis. vulgare est italie.

s ¶ Placitū. ⁊ ita placita secularia non sunt in ecclesia tractanda: sed ecclesiastica. sic. ij. q. vlt. c. ultimo.

t ¶ Hospitium. C. de episco. ⁊ cleri. l. i. in fine. qō quasi debitum non debent habere: sed charitatiuū hospitium petere possunt a clericis. ad qō tenentur. xlij. distin. §. i. ⁊ supra de sup. neg. prela. sicut. ⁊. s. de preben. de monachis.

PErueniT: ¶ Hoc. c. multos ꝺz intellec. ideo per multos non sūmatur. sed ꝺm q; intelligo. h. d. vt in rubro. ¶ Primo ponit victū. scōs rationem ipsius ibi: Quatenus. Ab. si.

v ¶ Nullum. de hominibus ecclesie.

x ¶ Nō. i. sub hoc pretextu excusari: q; sit hō ecclesie nostre uel sue.

y ¶ Oēs. nisi sint senes. vt eo ptextu excusentur. C. de vacu. l. ult. lib. xij. ⁊. xij. q. ij. ecclesiaz. sed nos contra: sed hoc est speciale.

z ¶ Vigilātib⁹. vicissim ⁊ successiue: vel ēt si piculū imineat: q; expedit rei pu. plures hr̄e defensores. ff. de no. op. nū. nam reipublice. ¶ Fin.

TAdicatum. Hec.c.cōiter non sūmatur: sed generaliter potest sic sūmari vt in rubro.ꝛ non diuiditur. Ab.ti.

aC Rustici. de illis intellige qui glebe sūt astricti: ut recedere nō possint C. de agri.ꝛ cen. cū satis cōno li.xi. de qbus hēs. ff. de iude. multoꝝ. §. i.

NOn minus Prima pars narrat ꝛ aggrauat boꝝ ridā oppressionez ecclesie quā faciebāt potestates seculares. Secunda ibi: quo circa. puidet. Et ꝟ tria facit. primo penā cōminatur. secundo ponit casum pmissuz. tertio penā cōminataz iponit. Ab.

bC Non bēbat. ꝛ iō minus peccauit: vñ apostolus: misericordiā inerui: qꝛ ignorās feci. viij. di. ꝓsuetudo. sed istz excusatiōez bāc hꝫ nō possūt.

cC Subactis. i. fdactis.

dC Angarijs. angarie dicūtur psonalia obsequia propriis sumptibus prestita: perangarie ubi persona seruit sumptibꝰ alienis sub tributo. ar. qꝫ sacerdotes ꝛ clerici debēt esse imunes ab omni exactiōe seculari. xxiij. q. vl. conuenior. ꝛ §. quāuis. ꝛ C. de sacrosan. ec. l. ad instructiones. ꝛ l. placet ꝛ xi. q. i. si tributum. ꝛ xvi. q. i. §. nouarū. ꝛ xi. q. i. sacerdotes. argu. ff. xxiij. q. viij. tributum. ꝛ xi. q. j. magnuz. ff. de cē. c. j. in fi. C. de epis. ꝛ cle. ō bis. ff. de publi. ꝛ vec. iperatores. sol. q vsibus ecclesi asticis deputātur quo ad fundationē ecclesiarū ꝛ cimiterium ꝛ domos ꝛ hortos iurta posi tos immunia debent eē ab omni exactione. cetera aūt transeunt cū suo onere ad ecclesiā. ar. ff. de cēsi. c. j. vbi de hoc.

eC Tantā necessitatez. ꝛ ita er arbitrio epi depē det ꝛspicere hāc necessitatē: ꝛ aliqd ꝛferre nō ꝺz nisi sup hoc prius romanus pontifex ꝛsulat. j. e. aduersus. j. rñso in fi.

fC Releuādas. cōferre enim debent sicut ꝛ alij possessores ad iter faciendum uel pontem edificādum uel pontem faciendum uel reficiendum. in aurē. de ecc. ti. §. ad hoc col. ir. C. de sacrosan. ec. ad instructiones.

gC Cōmoniti. admonitio enim semper precedere debet vindictam. xij. q. ij. Idigne. ꝛ nisi se correxerint pꝰ admonitiōez sunt ipso iure excōmunicati ut hic dicit: ꝛ fautores ipsorum ꝛ successores ipsorū: si non satisfecerint ifra mēsem. j. eo. ad uersus. §. vlt. Ber.

IDez vitali defensori sardi.

CRusticus astrictus ad culturaz agroꝝ ecclesie nō pōt illā deserere.

TAdicatū est: ꝛ infra. Dicuz ē nobis qꝺ rustici ecclesie ruraꝭ deserētes in priuatoꝝ possessionibus culturam exhibeāt: qō experientia tua fieri non pmittat.

EX concilio lateran.

CLaici collectas iponentes clericis vel ecclesijs seu iurisditionē eorum vsurpantes si moniti nō desistūt sunt excōicati cum suis fautoribus: potest tamen epūs cū clero eis in necessitate prebere subsidia.

DOn minꝰ: ꝛ infra. In diuersis mūdi partibus cōsules ciuitatis ꝛ rectores: necnō ꝛ alij qui potestatez habere videnꝫ tot onera frequēter imponūt ecclesijs: vt deterioris cōditionis factū sub eis sacerdotium videat cui pharaone fuerit qui legis diuine noticiam nō habebatᵇ. Ille quidem omnibus alijs seruituti subactis sacerdotibꝰ possessiones coruz in pristina libertate dimisit ꝛ eis alimoniam de publico administrauit. isti vero onera sua fere vniuersa iponunt ecclesijs: ꝛ tot angarijsᵈ eas affligunt: vt eis qō bieremias deplorat competere videat. Princeps prouinciaruz facta est sub tributo: siue quidem fossata siue expeditiones seu alia quelibet sibi arbitrenꝫ agenda de bonis ecclesiaruz ꝛ dericoruz ꝛ pauperū xpi vsibus deputatis volunt fere cūcta compleri: iurisditionem etiā ꝛ auctoritatem prelatorū ita euacuāt: vt nihil potestatis eis in suis videat hominibꝰ remānsisse. FQuo circa sub anathematis districtione fieri decetero talia prohibemꝰ: nisi epūs ꝛ clericus tantam necessitatemᵉ vel utilitatem aspexerint: vt absqz illa coactione ad releuādasᶠ cōes utilitates uel necessitates ubi laicoruz non suppetūt facultates subsidia per ecclesias estimēt cōferēda. Si aūt consules aut alij decetero ista cōmiserint ꝛ commonitiᵍ desistere noluerint: taz ipsi qui fautores eorum excommunicationi se nouerint subiacere: nec cōmunioni reddantur donec satisfactionem fecerint cōpetentem.

LUcius tertius.

CLaice sanguinis in ecclesia vel cimiterijs agitari non debēt.

QUam ecclesiaʰ dei sm euangelicaz veritatē domus orationis esse debeat non spelunca latronum aut sanguinis forum. FSeculares iudices causas vbi de sanguinis effusioneⁱ ꝛ corporali pena agitur i ecclesijs uel cimiterijsᵏ agitare sub iterminatione anathematisˡ prohibemus. absurdū enim est ꝛ crudele ibi iudiciū sanguinis exerceri: vbi ē tutelaᵐ refugij cōstituta.

IVno. iij. illustri regi scotie.

CMalefactor fugiēs ad ecclesiaz immunitate gaudet nisi i duobus casibus. seruus vero restituitur domino de ipsius impunitate iurāti.

IVter alia: ꝛ infra. Tuis qōnibus. R. iurta sacrorum statuta canonumⁿ ꝛ traditiones legumᵒ ciuiliuz ita duximus distinguendū qꝺ fugiens ad ecclesiam: aut liber: aut seruus existit. Si liber quātum cūqz grauia maleficia perpetrauerit non est violenter ab ecclesia extrabendusᵖ: nec inde dānari debz ad mortem vel ad penamᵠ. sed rectores ecclesiarum sibi obtinere debent membrum ꝛ vitam. Super hoc tamen quod inique fecit est alias legitime puniēdusʳ. ꝛ hoc verū est nisi publicus latroˢ fuerit uel nocturnꝰ depopulatorᵗ agroꝝ qui dum itinera frequentat vel publicas stratas obsidet aggressiōis insidijs ab ecclesia extrahi potest impunitate nō prestita sm cānonicasᵛ sanctiones. CSi vero seruus fuerit qui cōfugerit ad ecclesiam: post quā de impunitate sua dūs eiꝰ dericis iuramentum prestitit ad seruitiū dūi sui redire compellitʳ etiā inuitꝰ aliogn a dūo poterit occupari.

IDem in concilio generali.

CCiuitatibus presidentes ꝛ ecclesias collectātes preter formā concilij gīalis sūt excōicandi nisi satisfecerit ifra mēsez. ꝛ sniē ab eis late sūt nulle: qꝺ pene trāsciit ad successores ꝛ eos sequūt offō ꝓpositō. b. d.

kC Cimiterijs. que eodem priuilegio gaudent cum ecclesijs xvi. q. iiij. quisquis. ꝛ c. id constituimus. ꝛ §. de conse. ec. vel alta. constituisti.

lC Anathematis. non credo qꝺ ipso iure sint excōmunicati: sed post admonitionez sunt excōmunicandi. Ber.

mC Tutela. sic confugiens ad ecclesiā tutus ꝺz esse: qꝛ est tutela refugij vt hic dicit. ꝛ j. c. pri. ꝛ xvij. q. iiij. diffiniuit. B.

IVter alia. Communiter sūmatur vt in rubro. Ego vero latius ꝛ no. sūmo sic. Reus criminis ad ecclesiā fugiens non est violēter ab ea extrabendus. nec debet amplius pretertu criminis commissi dānari ad mortem vel ad aliam penam corporalem. est tamē aliter legitime puniēdus. fallit in duobꝰ casibus hic expressis. b. d. primo. Seruꝰ fugiens ad ecclesiam timore dūi sui est domino de eius ipunitate iuranti restituēdus. b. d. secūdo. Duo sunt dicta. secundum ibi: si vero. Ab. ti.

nC Canonum. xvij. q. iiij. diffiniuit. constituit reū ad ecclesiam. ꝛ c. metuentes.

oC Legum. C. de his qꝺ ad ecclesiam confu. l. presenti.

pC Extrabendus. etiā iudeus dūmodo absit simulatio. C. ō bis qui ad eccle. confu. l. j.

qC Ad penā. ab omni genere penaꝝ iteriz sunt securi. xvij. q. iiij. id constituimus.

rC Puniendus. pecuniariter dūtaxat uel alia satisfactōe pter penā corporalē. xvij. q. iiij. reum. ꝛ c. id constituimus.

sC Latro. vt. xvij. q. iiij. sicut antiquitus. lex tamē plures psonas excipit in auē. de man. prin. §. qꝺ si delinquentes. ccl. iij. ē. neqz ubi homicide adulteri ꝛ raptores virginuz extrabūtur ab ecclesia. sm qꝺ isti de quibus hic dicitur: sed ōcreta. tantum duas personas extrabit ut hic. ꝛ canon expresse prestat immunitatem raptoribus virginum. xxxvi. q. i. de raptoribus. ꝛ sic in casu isto derogatur illi auē. per ista iura omnibus alijs imunitatem prestat: nisi in casu. j. e. c. ult. publicos enim latrones cuilibet ipune occidere licet: ꝛ sine peccato. xxiij. q. v. cū homo. ꝛ C. quādo li. vnicuiqz. ff. de pe. capitalium. §. famosos. sed si famosus nō est tunc iubetur castigari: sed nec vitam nec membrum perdit. C. de ser. fu. autē. sed nouo. Hin.

tC Depopulator. de istis duobus habes. C. quando li. vnicuiqz. l. i. cuiꝰ verba hec sunt. ꝛ l. ij.

vC Canonicas. signatas in princi. decre.

xC Compellitur. xvij. q. iiij. metuentes. ꝛ c. id constituimus. ꝛ C. de his qꝺ ad eccle. confu. si seruus.

Auersus. Jo. an. specifice nō sūmat: sed p sūmario dicit sic. generale ꝯciliū repetit laterañ. s. e. nō min⁹ addēs q̄ndā ꝓuisionē ī ver. pp. ⁊ penā ī ver. q̄ vo. sed. d. Ant. sūmat sic vt ī rubro. sed certe hoc sūmariū nō euacuat radicit⁹ itellec. c. vñ ego dico q̄ istud. c. hz principal⁹ tria dicta. Nā primo repetit ꝯciliū laterañ. s. e. nō minus. ⁊ quādā determinationē annectit. secūda ibi: q̄ vero. penā illi⁹ concilij auget. tertia ibi: ceteruz. penam illius ꝯcilij determinat ⁊ extēdit ad successores. ⁊ hec diuisio sufficit p sūmario. Et ad maiorē declaratōez p nouicijs summo sic. Clerici non debent necessitatib⁹ seu vtilitatib⁹ ciuitatū seu aliorū locoꝝ ēt vbi laicoꝝ nō suppetūt facultates subuenire nisi prius roman⁹ pōtifex ꝯsulatur hoc primo. Sētentie ⁊ ꝯstitutiones edite a laicis collectantib⁹ sunt ipso iure irrite nec vllo tempore cōuale scunt. hoc secūdo. Rectores excōicati ob grauamina p̄missa remanēt excōicati ēt post depositū officiū nihilominus excōicati sunt successores nisi satisfecerīt. ī. mēsez. hoc tertio. Ab.

a Laterañ. conciliū. s. e. nō min⁹. cuius verba hic īferius ponuntur.

b Excōicationi. s. post admonitionem. s. e. non minus.

c Propter imprudentiā. ab hoc loco vsq̄ ad finem additur predicto conci. laterañ.

d Mandato. sic. s. de ꝓcu. consuluit.

e Tēpore valiture. sic ergo pz q̄ sīa tpe excōicationis lata nulla ē. ī. de bere. excōicamus §. credētes. nec ēt conualescere pōt ut hic pz. īmo ⁊ si detegat p⁹ sīam: q̄ aliqs fuerit publice excōicat⁹ retractat sīa. s. ō re iudi. ad p̄bandū. q̄ hec exceptio in q̄libet parte lit. pōt opponi. s. de excep. exceptionē. Imo nec p̄uilegium ipsoruz valet. iij. q. iiij. nullus.

f Infra tps. ⁊ ita est h ar. q̄ iudex p⁹ offīo ꝺpositū ꝙueniri pōt. ⁊ hoc iō q̄ ꝙuenit de maleficio qō ꝓmisit in ipso officio secus si ꝙueniret ex ꝛctu. nam administratores ciuitatuz ⁊ tutores ⁊ curatores nō ꝙueniunt post depositū offīo ex ꝛctu quē fecerūt noīe ciuitatis uel pupilli. ff. de admi. re. ad ci. pti. curatores. §. in eū. ⁊. C. de admi. tu. cū q̄dā. ff. de enic. illud. §. i. sed ex maleficio ꝙuenit deposito offō. i. q. i. iubemus. ⁊. ll. sequentib⁹ ad fi. qōis. ⁊ ē illa lex. C. ad. l. iul. repe. iubem⁹. tñ ꝓcurator negociorum añ ꝙuenit deposito offō. ff. de ꝓcuratoribus ꝓcurator. q ꝓ euictione.

g Successorē. ⁊ ita delictū p̄decessoris p̄iudicat successori: ſz h nō ē vex: īmo ē ꝓpriū delictū ex quo ipm ñ purgat: q̄ cōsentit: ⁊ sic īcipit ēe ꝓpriū delictū vñ punit eadē pena cū p̄decessore. si. s. ut li. ñ ꝓte. c. i. ī fi. Preterea cū generalis successor hēbat. vñ si succedit ī vitiū eadē sīa ligat. ff. ō diuer. ⁊ tēp. p̄scrip. cū heres ⁊ vitia a maiorib⁹ ꝛcta p̄durāt. C. de acq. pos. vitia. ff. de acq. pos. pōponi⁹. §. i. ⁊ fcō actoris successio dānat heredis. i. q. i. cito turpem. tñ iste successor ꝓpius cōicauit ei ī crīe statiz fuit excōicat⁹ post admonitionē. ī. de sen. ex. nup. ⁊ c. si ꝙcubine. sed cū ille iudex non excōicat expsso noīe q̄re statim non trāsit ad successorē. s. de offi. dele. q̄m abbas. ⁊. s. de offi. or. pastoralis. Ñ. hoc ꝙuenit ex delicto: vñ non descēdit statim ad alios. xviij. q. iij. si heres. sed datur tps ī fra qō purgēt illud vitiū: quo elapso nisi hoc fecerit p̄sumit ꝓsentire. i. q. i. constat. q̄ ex quo succedit in honore dz succedere in onere vt dicit in fine.

Quia pleriq; Primo ꝓhibet. scō penā ipo nit ꝛctis ibi. Qō si. tertio supiori negligēti penā cōminatur ibi: supior aūt. Ab. si.

b Pauperib⁹. Supra de cēsi. ꝓcurationes. ꝛ in fi. vbi dr q̄ illud dari dz ecclesie a q̄ illud accepit: ⁊ hic dat pauperibus. So. hic ignorat q̄tū q̄libet contulisset: ⁊ iō iubet dari pauperib⁹ vt dixit Jo. Sed hec solutio nō est vā: q̄ sicut restituit sic extorta ultra q̄ ꝺbuit ita pōt eīdē a q⁹ recepit tñdē dare: ⁊ ita non est vex: q̄ dicit Jo. q̄ ignorat q̄tū q̄libet ꝓsuluisset: q̄ inde pōt fieri scriptura. ⁊ q̄libet scit q̄tū debet. vñ dicas q̄ illud. c. ꝓcurationes logt ī alio casu. s. cū plat⁹ visitat ecclīaz sibi subiectā: si tunc exigit plures ꝓcurationes q̄ sint dies ⁊ q⁹ ibi morat grauī⁹ excedit q̄ ī p̄ñti casu: ⁊ plus grauat ecclīaz ⁊ dī tūc ꝓmittere crimē ꝓcussionis vñ posset puniri ī q̄druplū. xviij. di. q̄m q⁹ in fi. ⁊. i. q. vij. sancimus. ⁊. xxiij. q. i. militare. q⁹ optle dicit h: q̄ tanq̄ calūniator ⁊ ꝓcussor tales puniri debēt. ſz ī h. c. ꝓcurationes punit illos pena dupli. ī cāu isto nō ita excedit crimen cōcussionis. quia a nullo exigit vltra q̄ ꝺbet: ſz facta coaceruatione plus recipit. Sufficit ergo istis ut recipiāt q⁹ ultra dederūt ⁊ illa ī penam sui tantūdez ꝺbeat pauperib⁹. si. J. de iudeis ad deliberandam.

Ecclesie. Primo ponitur dictuz. secūdo rō dicti ibi: q̄. Ab.

t Celebrant. et hoc vī q̄ si adhuc ibi nō sūt diuina officia celebrata: nōdū gaudeat p̄uilegio illa⁊ in quib⁹ celebrant diuina: q̄ nondū plene ꝺdicata videtur diuinis obsequijs vñ sacrilegiuz ibi ñ diceret cōmitti: nec dz aspgi pp h q̄ nulluz diuinū offīm fuit ibi celebratum aspgi tñ dz si aliqd turpe ibi fcm̄ est ante q̄ ibi celebraretur.

h Adimit. sic ergo pz q̄ ecclesia non cōsecrata eodez gaudet p̄uilegio quo ⁊ consecrata rōne vtiuini officij quo ad p̄uilegiuz īmunitatis: vñ si cuiuscūq; semie vel sanguine fuerit polluta dz aq̄ exorcizata lauari ātē q̄ celebret ī ea. s. de cō. ec. uel al. c. ul. ⁊ ō cō. di. i. ecclia ⁊ confugientes ad ipsam p̄uilegiū īmunitatis ac si consecrata ēt hēbunt. s. e. īter alia. cū suis concor.

l Obsequijs diuinis. q⁹ gd. n. dño cōsecrat: scīm scōrum erit dño. nj. q. ij. nulli lz. vñ ad vsus p̄fanos ⁊ ad būanos redire non dz. s. de re. per mu. mancipia. ⁊. s. de

Extorquētes p̄terea procurationis uel alterius seruitij impensi legato uel alteri illud restituent ⁊ tantūdē pauperibus erogabunt.

Quia pleriq; prelati: vt ꝓcurationes aut seruitiū aliqd īpē dāt legato: vel alij plus extorq̄ant a subditis q̄z soluant: ⁊ in eoꝝ dānis lucra sectantes querunt predaz potius q̄z subsidiū. ī subiectis id ō cetero fieri prohibem⁹. Quod si qs forte p̄sūpserit: ⁊ sic extorta restituat: ⁊ tantūde cogat pauperibus⁵ elargiri. Supior aūt cui fuerit querela deposita: si negligens fuerit in huiusmodi executione statuti: canonice subiaceat vltioni.

Reg. iij. astoricen. epo.

Ecclesia ñ ꝓsecrata ī q̄ diuia officia celebrātur gaudet īmunitate.

Ecclesie in qua diuia mysteria celebrant[t]: ſz adhuc nō extiterit cōsecrata: nullo iure p̄uilegiuz īmunitatis adimit[k]. Quia obsequijs[l] diuinis dedicata nullius ē temerarijs casibus p̄ophananda. Dez tolleta. ⁊ cōpostellano archiepiscopis.

Qui sub spe immunitatis in ecclesijs vel cimiterijs deliquūt īmunitate non gaudent.

Tmunitatem ecclesiasticā: ⁊ ifra. Nōnulli īpunitatē suorū excessuū p ꝺfensionē ecclesie obtinere sperātes[m] homicidia ⁊ mutilationes mēbroꝝ in ipsis ecclesijs vel eaz cimiterijs ꝓmittere nō verent: q̄ nisi per ecclesiā ad quā fugerint crederent se defendi nullaten⁹ fuerāt ꝓmissuri: ⁊ infra. Cū i eo i quo delingt[n] puniri qs debeat: ⁊ frustra[o] legis auxiliū īuocat qui cōmittit in legez: mādam⁹ quatenus publice nuncietis tales non debere gaudere īmunitatis p̄uilegio quo⁹ faciunt se indignos.

re. do. c. ad hoc.

Tmunitatez Diuiditur: q̄ p̄mo ponit defī. scō rō dicti ibi: Cū in eo. Ab. si.

m Spantes. nemo. n. sub spe venie peccare dz. ī. de cle. cr. mi. illō. ⁊ de cō. di. iiij. q̄ñ qs. q̄ facilitas venie ēēitiuū tribuit delinquēdi. xxiij. q. iiij. ē iniusta. ⁊. s. de vi. ⁊ ho. cle. ut clericoꝝ.

n Delingt. sic. s. de tē. or. lfas. ⁊. s. de iurepa. pastoralis cū suis ꝛcor.

o Frustra legis. ī. de vsuris: q̄ frustra. ī. de sen. ex. in audientia. ff. de minor. auxilium in fine.

p Quo faciūt se īdignos. ⁊ merito q̄ nō iure ad supplicādū dz admitti vbi ꝓmittere sacrilegiū nō erpauit. xvij. q. iiij. frater ⁊ coēps. ⁊. c. se. vñ hoc sūptū fuit. idē dicit lex quō illis q̄ ī ecclīa scelus studuerūt ꝑpetrare pmittum⁹ aliqō auxiliū ex terminis ecclīasticis īuenire ī auc. vt li. ma. ⁊ auie. §. q̄ vo. col. viij. ⁊ ē hoc ꝛ. Ho. q dixit sup illo. c. frater ⁊ coēps. q̄ ⁊ isti vñt hāe īmunitatis p̄uilegiū si ꝓfugerīt ad ecclīā: ⁊ nisi satisfecerīt ñ admittūt postea ad supplicādū hoc ē ēt orādū ī ecclīa. ⁊ p eo est. s. e. īter alia. vbi tñ due psone excipiūt. xvij. q. iiij. sicut antigtus. vbi canō tñ publicū latronē excipit: ⁊ ita hic ꝺdicit p̄dictis iurib⁹ primis. ⁊ Ho. dicit q̄ nō ꝺdicunt: q̄ illa decre. inter. ⁊ oīa illa ura que illud dicunt īteligūtur: q̄ñ confugientes ad ecclesiā non deliquerūt in ecclesia vel cimiterijs sed alibi: vnde ecclesia p̄stat tunc eis īmunitatez. Et Ho. male

dicit q̄ illi habebant īmunitatē ab eccl̄ia. qr reddiderunt se indignos eo p̄sidio. ⁊ si fuerīt stulti i culpa: sint sapiētes i pena. xxviij. di. c. ea. Sz q̄re publicus latro ⁊ depopulator potius eligunt ab eccl̄esia q̄ alij⁹ malefactor q̄ forte deterior: qr plurimū ītereſt illos puniri q̄ alios maleſactores cum plurib⁹ exitia cogitent q̄ alij. xxiij. q. iiij. est iusta.

Rubrica Ne clerici vel monachi secularib⁹ negocijs se imisceant.

EX concilio magūtino.

¶ Enumerat conciliū multa secularia negocia a quibus iubet clericos ⁊ monachos abstinere.

m Alta sunt negocia secularia de quib⁹ pauca⁽ᵃ⁾ p stringam⁹ ad q̄ pertinet ois carnalis ꝯcupiscentia: qcqd plus iusto appetit⁽ᵇ⁾ hō turpe lucrū ē: mūera⁽ᶜ⁾ iusta accipe uel ēt dare⁽ᵈ⁾. p aliquo seculari q̄stu p̄cio aliquē cōducere⁽ᵉ⁾: ꝓtentiōes uel lites⁽ᶠ⁾ vel rixas⁽ᵍ⁾ amare: ī placitis secularib⁹⁽ʰ⁾ disputare excepta defensione orphanor⁽ⁱ⁾ aut viduar: conductores⁽ᵏ⁾ secularium rerum aut p̄curatores⁽ˡ⁾ ēē: turpis verbi uel facti esse ioculatorē⁽ᵐ⁾: vel iocū seculares diligere: aleas⁽ⁿ⁾ amare: ornamētū⁽ᵒ⁾ iconueniēs ꝓposito suo q̄rere: ī de litijs⁹ viuere velle: gulam ⁊ ebrietatem seq̄: pondera iniusta vel mēsuras habere: negociū iniustū exercere: nec tñ iustum negociū est contradicendū pp necessitates diuersas: quia legimus scōs apostolos⁽ᵖ⁾ negociatos fuisse: ⁊ in regula beati benedicti p̄cipit⁹ p̄uideri per quorū manus negocia monasterij p̄curent. Canes⁽ᵠ⁾ ⁊ aues sequi ad venandum: ⁊ omnib⁹ quibuslibet causis superfluis interesse. Ecce ⁊ alia ⁊ his similia ministris altaris dñi necnō ⁊ monachis oino cōtradicim⁹: de quib⁹ ait apostolus: nemo⁽ʳ⁾ militans deo implicet se negocijs secularibus.

EAgenius papa luce. cpō.

¶ Clerici non debent esse ministri vel ꝓcuratores laicorum. q⁹ si contrafecerint ⁊ deprehendant⁹ i fraude non subuenit⁹ eis ab ecclesia.

SAcerdotib⁹ ⁊ clericis tuis denūcies publice ne ministri laicor⁽ˢ⁾ fiant nec in rebus eor ꝓcuratores⁽ᵗ⁾ existāt. ℣ Quod si postmodū facere p̄sumpserint: ⁊ occasione ipsius administrationis pp pecuniariā causam deprehendantur in fraude: indignū est eis ab ecclesia⁽ᵘ⁾ subueniri per quos constat in ecclesia scandalum generari.

a ¶ Alta: pauca: vt eorum exēplo oīa similia caueant ⁊ exēpli cā pauca sūt exp̄mēda. xxv. di. §. crimis appellatio. xxiij. q. v. deligurib⁹. ⁊ ff. ad. l. agl. ita vulneratus. §. ul. sic q̄ vni ꝙ oībus intelligitur esse dcm̄. lx. di. mi ramur. ⁊ de pe. di. j. nūc autem.

b ¶ Appetit. xxxij. q. iiij. origo.

c ¶ Munera. xiiij. q. iiij. clerici. ⁊. c. q̄unq̄. xi. q. iij. non licet. ⁊. xvij. di. quoniā quidem.

d ¶ Dare. xiiij. q. v. nō sane.

e ¶ Conducere. ad peccā dū q⁹ non lz. xii. q. iiij. si ad peccā dū. vel p̄ seculari q̄stu ꝓhibito clericis: qr nec p se nec p alium lz. lxxviij. di. negociatores. ⁊. c. fornicari.

f ¶ Lites. xi. q. i. te q̄dez. ⁊ qr criminib⁹ materiaz creare nosc̄unt. C. de iudi. pperandum in prin.

g ¶ Rixas. lxi. di. §. i. ⁊ ī alijs per totum.

h ¶ Secularibus. s̄. de postu. clerici.

i ¶ Orphanor. lxxviij. di. c. i. ⁊ in alijs plib⁹. c.

k ¶ Cōductores. si tñ cōductori succedūt bñ p̄nt ī ꝓductione remanere. ff. de procur. l. decurio. ar.

l ¶ Procuratores. ī negocijs secularib⁹: sz p ecclesiasticis p̄nt. ī auc. de san. epi. §. aliuz. col. ix. ⁊ xxi. q. iiij. credo. ⁊. c. cypanus. ⁊. j. c. prior.

m ¶ Ioculatorem. lx vi. di. clericū scurillem.

n ¶ Aleas. xxxv. di. c. i. ⁊ ult. ⁊ ī auc. ō san. epi. §. iterdicimus. col. ix. ⁊. s̄. de vi. ⁊ bone. deri. clerici.

o ¶ Ornamētū iconueniēs. xxi. q. iiij. c. i. ⁊. ij. ⁊. s̄. de vi. ⁊ bo. de. clerici.

p ¶ In delicijs. xxv. di. ecclesie p̄ceps.

q ¶ Pōdera. s̄. de emp. ⁊ ven. ut mensure.

r ¶ Apostolos. paulū. s.. xxi. q. i. c. i. i fi.

s ¶ Canes. j. ō cleri. ve. c. i. ⁊. ii. ⁊. lxxvi. di. q venatoribus. ⁊. c. esau. ⁊ c. an putatis.

t ¶ Nemo militās. xxi. q. iij. c. i. ij. ⁊. iij. ⁊. c. sz nec.

SAcerdotibus. Si clerici ministri uel ꝓcuratores laicor⁽ˣ⁾ deprehēdūtur ī fraudē nō dz eis ab eccl̄ia subueniri. b. d. vel sūma sic ut ī rubro. p̄mo ponit ꝓhibitionē. scōo penā trāsgredientium ibi: Qō si. Ab.

v ¶ Procuratores. sic. s̄. c. pr. sacris. n. dei sacerdotes vacare opz assidue. xxi. di. sacerdotibus. ⁊. ff. de ar. non distinguemus. §. iij.

r ¶ Ab eccl̄ia subueniri. qr se fecerūt īdignos venīdo ꝫ ipsi⁹ ꝓhibitōez administratōez secularē recipiēdo. ⁊ frustra legis ꝓlorat auxiliū q̄ ꝓmittit ī legē. si. §. ti. pr. c. vi. ⁊ ex hac lr̄a sumūt q̄dā ar. q⁹ laicus auctoritate hui⁹ canonis possit clericū occasione admīstrationis cape cessante p̄uilegio clericali. qō ē falsuz: qr ꝓhibiti sūt laici clericos auocare a suis officijs. xxi. q. iij. cypria n⁹. ⁊. lxxvij. di. c. vlt. vñ si ꝓfecerit ñ debēt ex delicto ꝓpo ꝓmodū reportare. ar. ⁊ vi. q. i. legi. ⁊. ff. de do. ster vi. ⁊ vr. l. iij. §. i. ⁊. ff. ō retur. ī fraudāt. §. nēo. ff. de fur. itaq̄z fullo. §. sz nemo. ⁊ vñ sūt puniēdi: p̄uilegiū bre non vīt xiiij. q. i. dicitur⁹. intelligo q̄ q⁹ tali clerico ñ subuenit ab ecclesia postq̄ legīte admonit⁹ ē vt ꝫ dicit in p̄n. cū p ꝫ delicto ꝓmonit⁹ tertio ab eccl̄ia sit alienus si ñ desistat. ar. j. de senex. ī audictia. vel ver⁹ ñ dz ei eccl̄ia subuenire ī fraude ꝓmissa ī admīstratiōe: nec pecunia nec alio auxilio cū als eccl̄ia teneat clericos defendere ab oppressionib⁹ laicor.

NOn magno. Diuidit ī tres p̄tes. ī p̄ma ponit scīm reprehēsibile. scōo id fieri ꝓhibet ibi: ide. in tertia q̄druplicē penā īponit ibi: si vero. Ab. si.

r ¶ Obtētu. ar. q⁹ p̄tertu siue ꝓpēsatōe boni malū ñ est faciē dū. i. q. i. si ñ est putāda. xix. q. v. forte. xxvij. q. ij. si tu abstīes. ⁊ j. de vsu. sup eo. xxij. q. iiij. sic scūs. xxij. q. ij. p̄mū ne gs arbitrer. ⁊ ar. ꝫ. xi. q. iij. q⁹ p̄decessor. xxiij. q. v. tūc saluabit. s̄. ō iureiu. puenit. so. multipler est recōpēsatio. qñq̄z. n. recōpēsat min⁹ malū vt maior⁹ euitet: ⁊ ꝫ ꝓpēsatio penit⁹ ibidē. xiij. di. q⁹ ait. ⁊ nisi forte ī vna ⁊ eadez p̄sona. xiij. di. c. i. ⁊. ij. ⁊. xxiij. q. ij. si qō vī⁹. qñq̄z malū ꝓpensat pp sequlā alicui⁹ boni: vt cū qs ꝓmittit furtū vel rapinā ut pascat pauperes ul̄ subtrahit ōbitū vroni cā ꝓtinētie ul̄ facē ꝫ uotū uel ꝫ matrimoniū ut aliq̄ efficiat⁹ xp̄iana: ois talis ꝓpēsatio ī bit⁹: ut ī p̄mis cōcor. ⁊. xxx. q. i. nosce. xxxiij. q. v. si dicat. xxxij. q. iij. sic ñ sūt. qñz ꝓpēsat dānuz corpale pp bonū spūale. ⁊ ꝫ ꝓpēsatio ꝓhibet. l v. di. si euāgelica. qñq̄z ꝓpēsat dānū corpale ꝑ bonū corpale: vt cū femina amittit florē virginitatis: ut ei recōpēset ī fructu sobol⁹. ꝫ ñ reprobat sz laudat: vt. xxxiij. q. v. tūc saluabit. qñq̄z relaratio iuris ecclesiastici recōpēsat p acquisitionē aliquor. ⁊ ꝫ sit⁹ admittit. xxxij. q. iiij. ipa pietas. ē. itē īgūt ōbatiste. qñq̄z illicita cōmio alicui⁹ rei ꝓpensat p acqsitōez pluriū. ij. q. i. mlti. xi. q. iij. successor. ul̄ qō p̄decessor. vl̄ p̄t dici q⁹ p̄mū vez ē. scōz sic exp̄dit sub ꝓpēsatōe bōi malū ñ ē faciē dū. i. illō qō ē de gñe mali qō als esset malū nisi canonis auctoritate excusarēt: vt pz per ꝫ ria signata.

z ¶ Infra duor. verba ista habebis. j. e. c. ult. ubi de hoc.

x ¶ Misericordia. no. q⁹ abbates uel epi cū talib⁹ dispēsare nō p̄nt. ar. ꝫ. j. de sen. ex. cum illor. in fi. sed hoc ad terrorē alior: ⁊ cautelaz statutū fuit: vel quo ad dignitates hoc ītelligitur. B. Jo.

SEd nec. Cōter sūmat ut ī rubro: sz ego ītelligo ter. in pena excōicationis ⁊ non depositiōis: ut. j. vicā. Diuidit. nā p̄mo ponit ꝓhibitionē. scōo penā trāsgredientiū ibi: si qs aūt. Ab. si.

2 ¶ Illar. xvi. q. i. de p̄bitū. xxi. q. iij. c. i. ij. ⁊. iij. ⁊. s̄. e. c. i. ii. ⁊. iij. cū concordantijs ibi positis.

y ¶ Nemo. s̄. e. c. i. ⁊. xxi. q. iij. c. i. ij. ⁊. iij.

z ¶ Districti⁹. ar. q⁹ dignitas p̄sone aggrauat p̄cūm. xxx. q. v. qui viderit. s̄.

de iurein. cuz quidã. vbi de hoc. ⁊. ri. di. hõ xpianus. ⁊. xxv. q. i. nulli sane.

a Clericis Sunt duo dicta vt in rubro. scõm ibi: iubem⁹. Ab. si.

a Toletão. xxiij. q. vi. bis a gb⁹. ī. e. sniaz. ī. ó rap. ī archiepatu. ⁊. xxiij. q. iij. illõ facit.

b Judicẽt. p se qdẽ iudicare nõ oz platus aut clericus quicũqz bz iurisditionẽ vel ipsemet iferre: vel ꝓsiliuz dare aut sniam dictare: nec ẽt itereẽ. ī. e. sniam. q: efficeret irregularis ⁊ deponeret. ī. de excel. pla. ex lr̃is ⁊ b. oz ꝯ plat⁹ bñs iurisditõez tpalez cõmittere gñalr alicui laico: vt faciat ó oĩb⁹ malefactoribꝰ vindictã. iuxt illõ: bõicidas ⁊ maleficos ñ patiaris viuer. xxiij. q. v. rex oz si homicidiũ q malos bõicidas: qm̃ multa licẽt ī gñe q̃ nõ licẽt ī spẽ. ē. de of. or. si sacerdos. viij. q. i. qd aũt. de cõ. di. ij. nõ phibeat. si ex mãdato gñali aliquos iterficiat ñ iputaret ei. xxiij. q. v. ó occidẽdis. ar. ij. q. viij. bortatu oĩ tpe. sed qd si ad eũ appellaret q deleguit iter deleget alij: qr p se bẽ facẽ ñ vñt vt b dicit. ⁊. xxij. q. ult. bis a gb⁹. ī. e. sniam.

c Prepositi secularis. ē. e. c. pr. ⁊. ē. de vi. ⁊ ho. de. clerici.

d Excõicatõi. ⁊ sic vl q⁹ sit canon late sñe. ē. ti. pr. ñ mín⁹.

Secundum Tria sũt dicta ⁊ ptes patent. Ab. si.

e Cã lucri. sed cã necessitatis pñt. ē. e. c. i. ad finẽ.

f Firmas. qr suspectõez bz cupiditatis ⁊ q̃si negociatio est. ar. ē. e. c. i. b ītellige suo noie ut b dicit: ꝛ noie monasterij cã necessitatis licitũ ẽ. ē. e. c. i. ī fi.

g Neqz laici. nullã dispõnez ó reb⁹ eccl̃asticis laici hẽ vñt ē. de eta. ⁊ q̃li. ex rõne. gb⁹ obsequndi manet necitas ñ auctoritas īperãdi. xxi. q. vii. ñ placuit. ⁊. c. se. ⁊. ē. de ꝓst. ec. ubi ó b. ⁊. ē. de re. ec. non alie. c. fi.

Relatum Prio ponit excessus. scõo corrigi mãdat ibi: ideoqz. Ab. si.

b Remota. marie: qr idez ẽt si nõ apponat: qr ī hmõi correctiõib⁹ nõ admittit appellatio ē. de ap. rephensibilis. ⁊. c. cuz spãli ī fi. ⁊. c. ad nostram.

i Eis electis. in penã illorũ. epõs. n. illõ auctoritate sua facẽ posset. ar. xxi. q. vi. de lapsis. xviij. q. ij. abbates. ꝛ si nõ deliquũt eos expellere non põt. xxi. q. ult. iuentũ. l vi. di. satis puersuz. nec ẽt arctiorẽ regulã pt eis ꝓponere. ar. xxxij. q. i. ite gritas. ē. ó ec. edi. ad audiẽtiã ij. itẽ of b q⁹ vniuersitas deliquere pt. ar. xxv. q. ij. ita nos. ⁊. vij. q. i. sicut vir. ⁊. ff. qõ metũ. ℌ. aĩaduertendũ.

k Inducas. ꝛ q̃lr ibi erũt refert qualr introducãtur: ⁊ q̃lr illi expulsi sint: an ꝑpetuũ an ad tps: donec illi corrigãt ⁊ reuertant. ar. ī. de diuor. gaudemus. C. de pe. l. seru⁹. ⁊. lxxxi. di. dicũt. ⁊ hic in fine dicit.

l Impio. xxiij. q. vij. quicũ qz. ⁊. c. sequen.

m Sicut. clicis ī sacris. ꝛ q̃re isti phibent exercẽ offiũ tabellionat⁹ oũtñ abstineãt a seuis scripturis siue sentẽtijs: dicas: qr isti passz vtebãt offõ illo ī oĩb⁹ cãis ī quocũqz loco vt hẽ ī integra. uel verio: ẽ illa rõ: offiũ illõ exneũ ẽ ab offõ clico ꝛ saltẽ ī ordie sacro. xx. q. iij. cos. qr gen⁹ negociatõis ẽẽt abstinẽdo a crialib⁹ marie si ꝓpetẽtia bñficia bãt. ar. ē. de post. c. i. ꝛ nunqd in cã eccl̃iastica siue spũali corã eccl̃iastico iudice pñt eẽ tabelliones: vl q⁹ nõ: q: simplr ꝓhibent: vñ generalr itelligẽdũ est ar. xix. di. si romano ꝑ. ⁊. ī. de pui. q: circa. ff. de ser. vr. prẽ. si seruiu⁹.

Sar. ℌ. ē. de proba. qm̃. xxvij. q. ij. multorum.

Sententiam Nõ ẽt multa dicta: iõ ꝓmode sũmari nõ põt. ꝛ generalr põx sic sũmari. clericis ꝓhibẽt oĩa illa ex quib⁹ seqt vel seq põt vite amissio uel sanguis effusio. b. d. vel spãli⁹ sic ut ī rubro: ⁊ bz q̃ttuor dicta ꝑncipalia. scõm ibi: nec gsq̃. tertiũ ibi: null⁹. q̃r tũ ibi: nec gsq̃. Ab. si.

n Sãguis. epi nõ pñt snias sangui. ferr̃. ī. ó exce. pla. ex lr̃is. ⁊. ē. e. clericis ubi ó b. nec dare ꝓsiliũ: nec itereẽ: nec dictaz nec scribere sniaz: ut b dicit. ⁊. xxiij. q. iiij. illud. ꝛ aliis vñt vices suas cõmittẽ ut dicũ ẽ. ē. e. clericis. ⁊ ar. predi. decr. illõ ⁊. ij. q. vii. siẽ. lz ꝛ leges ñ possz ỏlegare nisi cũ iuder necessariã bẽat cãz p ficiscẽdi. ff. de of. eius cui mã. ẽ iurisdi. l. i. ꝛ si iter est tñ nunqd pp b efficit irregularis: ut pp b deponat ñ vl q⁹ dẽat ỏponi ꝛ alr oz puniri. qr iterfuit ꝯceptuz hui⁹ canonis.

o Principũ. ē. e. clericis. ⁊. c. sed nec.

p Adustionẽ. ex b vl q⁹ eccl̃ia penã adustiõis infligere ñ oz. ⁊ sicẽ ꝯ illõ ī. de kal. ad audiẽtiã. ubi vl q⁹ nota cũ ferro cãdẽti ponit i frõte: ꝛ illud ītelligit ita q⁹ ad effusionẽ sanguis non ꝓcedat.

Super Pars bus. ī. de magis super specula. diuidit ī qnqz ptes. ꝓmo ponit ỏcisũ exordiũ. ℌo ibi: ꝯ. relatio turonẽ. ꝓcilij. tertia ibi: vex. opiones varias circa illõ. q̃rta ibi: nos deterlatio. qnta ibi: qr vo. ꝓpõnem ertẽdit. Ab. si.

q Phisicã. C. de epi. ⁊ cleri. repetita. ⁊. l. parabolam.

r Mẽsium. a tpe scie hmõi ꝓpõnis siue publicationis ꝓnumerãdũ: ⁊ nisi destiterint ipso iure sniam excõicatiõis incurrũt: vt. ī. segt. verba ista q̃ hic ponũt usqz ibi: verũ. qr sũt turoñ. ꝓcilii. ē. eodẽ non magno.

s Audiãt. tãꝯ ipo iure excõicati: alr ẽt monachi ⁊ cãonici regulares ab aduocatõe repellunt ē. de postula. c. ii. ⁊. xvi. q. i. alia. c. placuit monachi. ⁊. c. pñtiũ. ⁊. xv. q. ij. c. i. in fi. nisi p vtilitate eccl̃ie sue abbate nihilominus īperãte: ut ī predicto. c. monachi.

t Amittãt. dic ut. ē. e. c. non magno.

v Facto. sic ipso facto negam⁹ deũ. xxii. q. v. c. cauete. ⁊ ipso fõ amittit pulegiũ suũ. sic. ē. de vi. ⁊ ho. cleri. c. ul. ubi plures ꝓcor. de hoc.

x Predictis penis. ī. q: ꝓmoueri nõ pñt sine vispensatione apostolice

Clericus iudiciũ sanguis exercens ab offõ ⁊ bñficio ỏponit. hoc ꝓmo. excõicatus ẽ bñs offiñ prepositi secularis si monit⁹ non desistat.

Clericis ī sacris ordib⁹ constitutis ex cõcilio toletano⁸ iudicium sanguis agitare nõ lz. Añ ꝓ hibem⁹ ne aut p se trũcatões membroz faciãt aut iudicẽt⁵ iferẽdas. q⁹ si qs tale quid fecerit honore priuetur ⁊ loco. Jubem⁹ ẽt sub iterminatõe anathematis: ne quis sacerdos officiũ habeat vicecomitis aut prepositi⁴ secularis. Si qs autẽ contra hoc venire presũpserit ⁊ cõmonitus emendare noluerit excõmunicatõi⁹ subiaceat.

Idem londoñ. epo.

Nõ lz clericis vel monachis lucri cã negociari. hoc ꝓmo. mõachi nequeũt noie ꝓpo ꝯductas possessiões hẽ: hoc scõo. laicis ñ oz ecclesia titulo ꝯductõis ꝓcedi. hoc tꝛio.

Secunduz istituta predecessorũ nr̃oz ab iterminatõe anathematis ꝓhibem⁹ ne mõachi uel clerici cã lucri negocient. Et ne mõachi a clericis vel laicis suo nomine firmas⁷ bẽant. Neqz laici⁸ ecclesias ad firmaz teneant.

Idem eidem.

Monachi icorrigibiles de monasterio expellant⁹: ⁊ reformabitur monasteriũ de fratrib⁹ alterius ordinis si de monachis eiusdez ordinis reformari non potest.

Relatũ ẽ q⁹ monachi de. b. seculariter viuũt ⁊ alios exemplo suo corrũpunt. Jõqz mãdamus quatenus eos ad obseruãtiã regule ap. re.⁹ ꝓpellas. vel si tibi restiterint ausu temerario eis⁷ electis fratres alterius ordis si non potest prescriptuz monasteriũ ī suo ordie reformari ī illud iducas⁸: vt labores ipiorũ⁷ iusti edant: ⁊ illi tandẽ rubore perfusi ad sui ordis obseruantiam reuertantur.

Ano. iij. estul. epo.

Clerici ī sacris compellẽdi sunt per beneficiorũ subtractõez vt desistant a tabellionatus exercitio.

Sicut te accepimus referẽte ⁊ ifra. ℱ. T. mandam⁹ q̃tenus clericis[m] in sacris ordinibus constitutis tabellionatus officiuz p beneficiorum subtractionez ap. postpo. interdicas.

Idem in concilio generali.

Clericus nec dictare nec pferre sniaz sanguis oz: nec qcquã aliud exercere per qõ ad vindictaz sanguinis tendatur: vel purgationi vulgari opem prestari non debet.

Sententiam sanguis[n] nullus clericus dictet: aut pferat: ꝛ nec sanguis vindictam exerceat aut vbi exerceaꝛ iterfit. Si qs autẽ huiusmodi occasione statuti ecclesijs vel ecclesiasticis psonis aliqõ psũpserit iferre dispẽdiũ: p cẽsuraz ec. ꝓescaꝛ. Nec qsquã clericꝰ lr̃as dictet aut scribat pro vindicta sanguis destinãdas. vñ in curijs principuz⁹ hec sollicitudo nõ clericis sed laicis cõmittaꝛ. Null⁹ quoqz clericus ruptarijs vel balistarijs aut huiusmodi viris sanguinũ prepona⁷: nec vllã chirugie artez subdiacon⁹ diacon⁹ vel sacerdos exerceat q̃ adustionẽ⁹ vel icisionẽ iducit. Nec qsquã purgatõi aque ferueẽtis vel frigide seu ferri candẽtis ritũ cuiuslibz benedictõis aut ꝓsecratõis ipẽdat: saluis nihilomin⁹ prohibitõibus de monochijs siue duellis ante promulgatis.

Nono. tertius.

Constitutio turonen̄. cõcilij puniẽs religiosos audiẽtes leges uel phisicã est canon late sñe: ⁊ icidẽtes ī illã debẽt p ordiarios puniri. hoc primo. secundo extendit dictã constõnem ad habendas dignitates ⁊ personatus ⁊ ad presbyteros

Super specula: ⁊ ifra. Contra religiosas psonas de claustris exeũtes ad audiẽdũ leges vel phisicã⁹. A. pdecessor nr̃ olim statuit ī cõci. turon̄. vt nisi ifra duoꝝ mẽsiuz⁷ spaciũ ad claustrũ redierint sicut excõicati ab oĩb⁹ euitent: ⁊ in nulla cã si patrocinium prestare voluerit audiãtur⁷: reuersi autẽ in choro mẽsa capitulo ⁊ ceteris vltimi fratrũ existãt: ⁊ nisi forte ex misericordia se. ap. totius spẽ ꝑmotionis amittãt⁷. Ueruz q: nonnulli ex talib⁹ ꝓpter quorũdaz opiones diuersas excusatiõis aligd assumebant. Nos volẽtes vt decetero ipso fcõ⁹ sniaz excõicatõis incurrãt: districte ꝓcipim⁹ ⁊ mãdam⁹: quatenꝰ tã a diocesanis ⁊ capitulis ipsorũ: q̃ⷭ a ceteris epis ī quoruz diocesibus huiusmodi studeñt: tales excõicati ⁊ ꝑdictis[x] penis obnoxij publice nũciẽtur. Qr vero theologie studium cupimus ampliari: vt dilatato sui tentorij loco funiculos suos faciat longiores: vt sit fides catholica circũcincta muro ier-

sedis:⁊ alijs superi⁹ positis: a ¶ Bellator.i.p̄dicator q̄ p̄ñt hereticis resistere auctoritate diuīe scripture: q̄ ꝫ nos surgūt ⁊ ex aduerso ipugnāt nos quos p̄lati eccl̄iarū ó sua dioces̄i expellere tenenť ī tm̄ q̄ si negligētes extiterīt ab administratiōe remoueāť. ſ. ó her. excōicam⁹ ī ſi.

b ¶ Presbyteros. ad oēs p̄dcās psonas p̄a ista extēdiť. ēt si hmōi psonatus curā aīaꝝ nō habeat: q⁊ idē iudiciū ē ó psonatib⁹ curā aīaꝝ non hāntib⁹ sicuti de bñficijs curā aīaꝝ hāntib⁹ anne xā. ſ. ó elect. vnd̄um. et q̄ habētes curā aīaꝝ tenenť p⁊ q⁊ q̄ ad curā aīarū eligiť vꝫ p̄mo p̄moueri ad ordinē sacerdotij als sit ipso iur̄ p̄uat⁹. ſ. ó p̄bē. extirpāde. ℌ. q̄ ꝺo ⁊ ī p̄pria psona ꝺeseruire. nisi ī vnoꝺ⁹ casꝺ⁹ ut ibi ꝺr. ⁊ idē iudiciū ó psonatib⁹ ⁊ de habēti bus curā alaꝝ ē habēdū ut in p̄dcā decre. vnd̄ū. ⁊. ſ. ó preben. ó multa. maior. n. rō ē ó hāntib⁹ curā aīaꝝ q̄ de psonatibus nō habētib⁹ curam aīaꝝ. Credo q̄ null⁹ archidiacon⁹ ꝺcan⁹ plebanⁿ p̄posit⁹ cātor: ⁊ nulli q̄ hñt pſōat⁹ ⁊ q̄ hñt curā aīaꝝ possint audiť leges uł̄ phȳsicā p̄t penaꝝ isti⁹ ꝓſōis nulla ſcā distinctōe ex quo tales sūt nisi aliā iterp̄tatōez super ꝫ viderem: q⁊ papa nullā adhibuit iterpretationē: q̄ nec nos adhibere ꝺbemus. ij. q. v. consuluisti. ⁊. ſ. de trāſla. inter corpalia. sufficiť. n. q̄ ita scriptū ē. ut. vi. q. iij scriptū ē ī lege. ⁊. ff. q et a q. ma. li. l. p̄sperit.

c ¶ Ab bis. ſ. legib⁹ vel phȳsica. de quibus pretmissum est. ſ.

d ¶ Spaciuꝫ p̄scriptum vnoꝝ mēsiuꝫ ꝓmunerādoꝝ a tpe publicatiōis hui⁹ ꝓſōnis: q⁊ āte publicationē nemo tenet. ſ. ó cōsti. c. ij. ex quo. n. cōstitutio publice p̄mulgata ē ⁊ publicata q̄libet tenet ad ei⁹ obseruātiā p⁹ duos mēses ī auc. ut fac. no. ꝓſti. circa p̄n. col. v. xvi. ꝺi. q̄ ꝺicitis. ſ. ó post. c. i. ꝫ añ nō. ar. xxxij. q. iiij. ꝺixit sarra. lxxxij. ꝺi. ꝓpoſuisti: ꝫ cū ista ꝓſtō sit iā diu publicata nullus hꝫ excusationē. Sed nunq̄d epi possunt tales absoluere. credo q̄ sic. q⁊ ꝓditor hui⁹ ꝓſōnis nō retinuit sibi absolutionez. ⁊ iō alijs relicta vł̄. ſ. ó sen. ex. nup. ſ. de fal. dura. ⁊. ſ. de p̄bē. de multa in fi.

e ¶ Extēdi. ſ. p̄missas penas ó q̄b⁹ supi⁹ fcā ē mētio. ſ. q̄ sint excōicati. ⁊ i nulla cā pfociniū p̄stantes audiank. ⁊ ita vł̄ q̄ isti spē p̄motiōis amittunt nisi cū eis p sedē apostolicā fuerit dispensatū: sic ꝺr ó mōachis: qa ꝫ p̄nomē ꝫ oñdit oēs penas supradictas: ꝫ hoc ñ credo q̄ isti pp ꝫ sine dispensatiōe ꝺn̄i pape p̄moueri nō possint. ⁊ q̄ ꝺic ꝫ extēdi ⁊c. respic tm̄ q̄ ꝺixit. ſ. excōitati: ⁊ q̄ ī nulla cā eoꝝ pfociniū admittať: q⁊ si ꝫ noluisset ꝫ ꝺixisset ó istis q̄ ꝺixit ó illis. ar. ſ. de trāſla. iter corpalia. ſ. ó ꝺci. ad audientiam: ⁊ pene nō sūt ampliāde sive odia: ꝫ potiꝰ restringende ó pe. ꝺi. i. pene. ff. de li. ⁊ posth. cū q̄dā. ff. ó hr̄. isti. l. i. §. ult. ⁊ illa clausula: nisi forte ex misericoꝛdia ⁊c. respicit tm̄ p̄cedētia: ⁊ non subsequentia. ar. ſ. ó ap. īq̄sitiōi. tuti⁹ ē ꝺicere q̄ ī curret oēs penas p̄dictas cū lr̄a ꝫ ex p̄sse ꝺicat ꝺū ꝺicit ꝫ extēdi ⁊c. ⁊. ſ. ꝺū ꝺicit p̄dictis penis obnoxij. B.

Rūbrica de spōsalib⁹. ſ. p̄cedēti libro visuꝫ ē de actib⁹ ⁊ gestib⁹ spectantibus ad clericos merito nūc restat videť ó spectātibus ad laicos. ⁊ ꝫ rubr. hꝫ duas ptes. ī p̄ma ꝺicť ó spōsalib⁹. in scōa de matrimonijs. Elb. ſi.

Et francia. Diuidiť. primo ponit casuꝫ. scō ꝺiffinit: ibi: ꝺiſſiniuit. Elb. ſi.

f ¶ Lege. i. consuetudine.

g ¶ Legibus. i. consuetudinibus.

b ¶ Frācorū. q̄ putabat ēē ꝺe substātia mr̄imōij. ar. xxx. q. v. aliter. ubi ꝺr q̄ mr̄imoniū omissis solēnitatib⁹ nō ualeat: ꝫ nō est verū q⁊ illa q̄ ꝺicūť ī. c. aſſr. potiꝰ ad solēnitates referūť q̄ tm̄ fuāde sūt: ꝫ q̄uis nō fuēť tꝫ mr̄imoniū: q⁊ sol⁹ ꝓsensus fať mr̄imoniū. xxvij. q. ij. sufficiat.

i ¶ Dimissaq̄. q̄ facer̄ non ꝺbuit auctoritate sua: ut. xxxiij. q. ij. secula res. xxxv. q. vi. multoꝝ. ēt si ꝺpedimētū manifestū subesset. ſ. de diuoꝛ. porro.

k ¶ Euāgelice legis. q̄ ꝺr: nullus ꝺimittat vxorē suā excepta cā fornicationis. xxxij. q. i. ꝺixit ꝺns. ſ. e. ex parte.

Reterea. Bruno iubet. scō ꝺiffinit ibi: si aūt. ab. si.

l ¶ Sine ꝓditiōe. p ꝫ vł̄ q̄ solui nō possit: q⁊ q̄ sine ꝓditiōe p̄mittūtur sine ꝓditione soluunť. xxxij. q. vi. c. ul. ⁊. xxij. q. iiij. iter cetera.

positiōē fidei ꝓtrahūt ⁊ postea eā dē sibi remittūt boc possit in patiētia tollerariť. Ugenius papa. ¶ Si maior septēnio ꝺurit ī vxorem minorē septēnio: ⁊ eaꝫ traduxit ad domū: oriť ex tali contractu publice honestatis iusticia.

Iuenis qui puellaꝫ nōdū septēnē ꝺurit: quāuis etas repugnaret: ex būana tū fragilitate forsan tētauit q̄ cōplere non potuit. ℣ Quia igiť ī his q̄ ꝺubiaťsunt q̄ certi⁹ estimam⁹ tenere ꝺebem⁹: tū pp honestatez eccl̄ie: q⁊ ipa ꝓiūr⁹ ipsius fuisse ꝺr̄: tū pp p̄dictā ꝺubitationē: mandam⁹ q̄ten⁹ consobrinā ipsius puelle quam postmoduꝫ ꝺurit ꝺiuidas⁽ˢ⁾ ab eodem.

Hec. iij. papien. epo.

¶ Ex sponsalibus cōtractis cū cōsanguinea oritur publice honestatis iusticia.

Ad audientiam nostri apostolatus peruenit q⁹ cum. N. papien. ciuis filiam suam cuidam filiorum. l. vellet ꝺare ī uxorem: iurauit q⁹ si ille⁽ˢ⁾ habere eaꝫ casu aliquo iterueniente non posset: alteri filio quem de alia vxore genuerat eandem matrimonio copularet. Contractis aūt a filio pore spōsalib⁹ q̄ daꝫ ꝓsanguinitatē iter eos ēē iuramētis iterpositis firmauerunt: ꝺō q̄ꝫ prefatus. N. eandem ꝺare alteri filio nitiť: vt iurauit. ℣ Sed q̄m scriptū ē q⁹ spōsā⁽ˢ⁾ fratris frater habere⁽ˢ⁾ nō p̄ot: mandam⁹ quatenus misceri tētauerit: ita cōiter sūmať. ſꝫ ī ꝺubitate sūmariū nō colligiť ex lr̄a ut patebit clari⁹. ex. ſ. ꝺicēdis: ſꝫ iberēdo lr̄e p̄ot sic sūmari ut ī rubro. Diuidiť. prīo narrat fcm̄ ⁊ casum ꝺubiū. scō ꝺuplici rōne ꝺiffinit ibi: q⁊ igiť. ab. si.

m ¶ Inducēdi. ⁊ ēt ꝓpellendi si iuraſſet. ſ. e. ex lr̄is. pp piculuꝫ iuramenti. ar. ſ. ſ. e. regsiuit. ſꝫ illō soluiť ibi: ſꝫ ꝺns. ſ. e. c. ult.

n ¶ Soluerint. i. absolute resti terint.

o ¶ Deteri⁹. ſ. adulteriū cū ſa uel q⁹ eā forte interficeret.

p ¶ Odio. q⁊ q⁹ qs non ꝺiligit facile ꝓtēnit. xxx. q. ij. p̄ñs clericus. ⁊. xxi. q. ij. §. i. Ber.

q ¶ Societatē. ff. p so. l. ueruꝫ §. vl. ⁊. l. actiōe. §. ꝺirimus.

r ¶ Interpositōe fidei. sive p iuramētū ēt q⁊ eqpollēt. ſ. ó fide ius. puēit. ⁊. xxij. q. v. iuramēti

s ¶ Tollerari. ꝫ iō ꝺicit: qa ex quo nō ē p̄cessū ad mr̄imoniuꝫ ꝓria volūtate accedēte p̄ñt se ī uicē absoluere ut vł̄: q⁊ oīs res p q̄sc̄ūq; cās nasciť ⁊c. ſ. de re. iur. oīs res. ⁊. ff. de re. iu. nihil tā naturale: q⁊ in tali casu fide p̄stita sive iuramēto subintelligē da ē cōditio. ſ. si in eadē uolūtate p̄māserit. ar. ſ. de. iureiu. quēadmoduꝫ. ⁊. xxi. q. ij. ne qs arbitreť: hec fuit opi. T. diceētis q⁹ ꝫ ꝺecre. ꝓtinebat ius cōe Aug. ꝺicebat ⁊ ꝫ q⁹ logť de cōparatiua p̄missiōe: ut. ſ. qui cle. uel vo. c. ueniens. q⁹ ⁊ mihi vł̄ ⁊ logť dispensatiue: ⁊ ꝫ apte indicant istaꝝꝺa ꝫ possit ī patiētiā tolerari ne ꝺteri⁹ ide ꝓtingat nā multa p patientiā tollerā⁹. ⁊c. ſ. ó preben. cū tā ꝺudū als ó iur̄ mero ꝺfit ꝓpelli: ut fidem sive iuramētū fuaret ó ꝫ ꝺr̄. ſ. c. ex lr̄is. ij. Ber.

Iuenis. Si maior septēnio cū ꝓria septēnio iuq̄ malicia supplet etatē sponsalia cōtrahit: ex bis oriť iusticia publice honestatis maxie si cōmisceri tētauerit: ita cōiter sūmať. ſꝫ ī ꝺubitate sūmariū nō colligiť ex lr̄a ut patebit clari⁹. ex. ſ. ꝺicēdis: ſꝫ iberēdo lr̄e p̄ot sic sūmari ut ī rubro. Diuidiť. prīo narrat fcm̄ ⁊ casum ꝺubiū. scō ꝺuplici rōne ꝺiffinit ibi: q⁊ igiť. ab. si.

t ¶ Dubia. sic ergo p⁊ q⁹ ī ꝺubijs sp certi⁹ē tenēdū ꝺe pe. ꝺi. vij. c. ij. §. item si ubi ꝺr tene certū ⁊ ꝺimitte ī certū. ⁊. ſ. ó homi. ad audiētiā. ⁊. xiiij. ꝺi. sic in re ꝺubia certa ñ p̄t ferri sn̄ia. xi. q. iij. graue. ⁊. xxij. ꝺi. būisse. ⁊. xxxij. q. vl. §. ulti. ⁊ insti. ꝺe re. ꝺi. illud q̄stū: isti. ó ac. §. curare. q̄ñq; tñ cū obscura sūt iura p̄tū certa ferť sn̄ia. ſ. de fi. istr. iter ꝺilectos in fi. ſꝫ ñ ꝺr ꝺubia res ibi: q⁊ actor nō p bauit clare ⁊ ita pro possessore iudicari ꝺz quare ꝺicit ī his q̄ ꝺubia sūt: q⁊ si ex toto añ septēniū ꝺucta fuit. ⁊ post. vij. ānos nō ꝓsensit: uł̄ añ recessit res non ē ꝺubia: sed certa: q⁊ nō ipedit mr̄imoniū cū ꝓsanguīea ēt cū mr̄e. ſ. ti. p̄r. lr̄as accessit: si post septimū annū ꝓsensit spōsalia tenuerūt. ⁊ ita ñ ē res ꝺubia. ſ. e. spōsum. ⁊. ſ. ti. p̄ti. ꝓtinebať. §. si uero. So. sic itelligē. puella ista p⁹. vij. ānos non cōsensit uł̄ nō cōstabat ó ꝓsensu: q⁊ statī recessit ab eo: uel mortua ē: verūtm̄ q⁊ tētauit fōrnitā q̄ ꝓplere nō potuit p̄sumiť q⁹ erat doli capax. sive q⁊ malicia supplebat etatē quo ad sponsalia: sicut supplet malicia quo ad mr̄imoniū. ſ. ti. p̄ri. ó illis. ⁊. c. ult. vnde pp hoc ꝺubiū: q⁊ ꝫ plene nō ꝓstabat: tū ēt pp honestatē eccl̄ie nō p̄ot ꝫ cōsobrinā illi⁹. ſ. c. p̄ri. ar. aſs nō vł̄ q⁹ posset stare ulla lr̄a si ꝺicerem⁹ q⁹ post. vij. annos ꝓsensit: ut ꝺixit. T. q⁊ sic nō ēēt res ꝺubia.

v ¶ Coniunx. i. sponsa.

x ¶ Diuidas. ar. ſ. xxxv. q. iij. ex ordinaria. so. ibi ex naturalia cā polluit ⁊ non maritali affectu. ꝫ vo tentauit in naturalibus: ⁊ maritali affectu.

Ad audientiam. Prīo narrat fcm̄. scō ꝺcidit ibi: sed qm̄. ab. si.

y ¶ Q̄ si ille: ꝫ ꝓditio nulla fuit: q⁊ ex quo desp̄sať vni fratrū ali⁹ caꝫ br̄e ñ p̄t. xxvij. q. ij. si qs uxorē. ⁊. c. se. nisi forte añ septēniū ꝺcta ēēt sponsalia. ſ. ti. p̄ri. lr̄as. ⁊. c. accessit. ⁊. c. duo pueri. cessante eo q̄ vł̄. ſ. c. pr. xxvij. q. ij. si qs desp̄sauerit. z ¶ Spōsaꝫ fr̄is. xxvi. ꝺi. §. Ioānes. xxvij. q. ij. si qs ó sponsauerit. ar. ſ. xiij. q. i. olim. ⁊. ſ. de diuoꝛ. c. ult. So. illud mystica fuit ⁊ obtinuit in fratre sine sobole ꝺefuncto. hodie secus.

a ¶ Dse nō p̄ot. sed vł̄ q⁹ bec rō nulla fuerit quia iter eos nullū obligatoriuꝫ